

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

01 3688 6835

W90 06M

Digitized by Google

RESOLUTIEN
ENDE
VERBAEL
Van 't gebesoigneerde van den
Ed: Heere
CORNELIS DE WITT,
KUART van den Lande van PUTTEN,
Regeerende Borgermeester der Stadt Dordrecht,
als Gedeputeerde ende Gevolmachtighde van
de Ho: Mo: HEEREN
STATEN GENERAEL
Der Vereenighde Nederlanden, tot d'expeditie
ende over 't Employ van 's Landts Vlote.

Mitsgaders meer andere Resolutien en Missiven ter materie dienende.

3936

M. DC. LXVIII.

Digitized by Google

Digitized by Google

VOOR-REDEN

Aen de goetwillige Leſer.

'Expeditien van Oorlogh, die notable effecten hebben voortgebracht, zijn van alle tijden door geleerde pennen curieus gededuceert gewerden, ende aen de poſteriteyt tot een glorieuſe gedachteniſſe over gelaten: ende gelijck de lecture van deſelve niet alleen in 't generael gewoon is veel vermaeck te geven, maer oock door de onderſcheyde voorvallen die daer ontrent konnen werden geobſerveert veel ſalutaire leſſen, ende bedenckingen te furneren, die tot inſtructie, ende opweckinge van genereuſe gemoederen konnen dienen, ſoo heeft alle het ſelve nochtans, op een ſonderlinge wijſe plaets, ontrent de beſchrijvinge van ſoodanige exploicten, die door de wapenen van den Staet waer onder men leeft, met goet ſucces werden uytgevoert, ende ten beſten van de Ingeſetenen gedirigeert. In welck reguard wy ſoo veel advantages boven andere natien hebben, als de Regiſters van onſe Oorloghs-daden 't getal van die van eenige uytheemſche komen t'overtreffen, ende als de Vaderlicke voorſorge van de getrouwe Regenten, die de goede Godt in ſijn genade over ons heeft gelieven te ſtellen, die van alle andere Potentaten, tot haer Onderdanen bevonden wert t'excederen: ende of wel de conſtitutie van deſen Staet, ende de floriſante commercie van dien, de Vrede altijt voor den Oorlogh heeft doen prefereren, ſoo is de wettige Regeeringe echter veel tijts onvermijdelick geperſt gewerden tot conſervatie van vryheyt de wapenen in de hant te nemen, ende deſelve onder Godts genadigen zegen door Helde-ſtucken te beſchermen, waer door wy te Water ende te Lande 't gewelt ende d'uſurpatie van onderſcheyde Machtige naburen te meermalen zijn ontworſtelt, onder alle welcke ſonderlinge uytmunt de heerlicke expeditie die dit loopende Jaer 1667. by den Staet is ondernomen, ende met een ongemeen ſucces ten eynde gebracht. Want by al dien men in 't generael reflexie maeckt op de ſware equipagie, ende ſtercke armature van de Vlote, ſoo is diergelijcke uyt deſe Landen noyt in Zee geſteken; ingevalle men ſijn oogen ſlaet op de wijſe conduicte ende 't couragieus beleyt, dat aen deſelve Vloot van tijt tot tijt 't gewenſchte mouvement heeft gegeven, ſoo openbaert ſich al omme overvloedige ſtoffe om deſelve te roemen; ende by ſoo verre men in 't particulier ſijn gedachten wil laten gaen op de glorieuſe Victorie, die in de Riviere van Londen, ende Rocheſter, reſpective is verkregen, met den gevolge ende aenkleven van dien, ſoo moet men met de hooghſte verwonderinge admireren veel reſolute exploicten, daer van de ſtantvaſtighſte gemoederen ſelver verbaeſt ſouden hebben geſtaen, ende van hoedanige niet alleen elders geen exempelen werden gevonden, maer oock byna noyt geen concepten geformeert hebben konnen werden. Want behalven dat van diergelijcke entreprinſen nimmermeer is gehoort, ten opſichte van de plaetſe daer deſe zijn ge-executeert, zijnde deſelve ſoo diep te landtwaert in gelegen, dat geen vyandtlicke Schepen oyt hebben derven onderſtaen ſoo verre door te booren, ende dat de voorſz zegen door ſoo kleynen aental Schepen, ende met ſoo weynigh bloet-vergieten is bevochten, dat het ſelve aen de poſteriteyt byna ongeloofelick ſal ſchijnen; ſoo is oock ſeker dat wy de gewenſchte Vrede, die de goede Godt ons heeft gelieven te verleenen, als een aengenaem, ende nootſakelick effect van deſe heerlicke overwinninge moeten aenſien, ende daer nevens verſekert weſen dat door deſelve te gelijck de diergekochte vryheyt in 't midden van ons vaſter geſtabilieert, ende 't ontſagh van de wapenen van deſen Staet by uytheemſche Potentaten ende Machten ſonderlingh geaugmenteert is gewerden, invoegen dat noyt treffelicker ſubject is voor gekomen, om uytſtekende verſtanden ende pennen t'oeffe-

Digitized by Google

nen, als deſe glorieuſe tocht. Maer dewijle ick onder 't getal van deſelve geen plaets hebbe, ende mijn oock onbequaem bevinde omme dienthalven yets ter neder te ſtellen 't gene met de waerdigheyt van de ſake over een ſoude komen, ofte oock de verwachtinge van uwe Edt. eenighſins konnen voldoen, ſoo hebbe ick mijn echter verplicht gevonden in dien deele ſoo veel tot het gemeen genoegen te contribueren, als ick eeniger mate ſoude konnen by brengen, ende verhope daer inne oock ſoodanigh te hebben gereuſſeert, dat ick mijn van uwe Edelheyts beſcheydentheyt een aengename toeſtemminge derf verſekeren. Want nademael mijn caſuelick was ter handen gekomen 't Verbael 't geen met alle mogelicke exactitude by d'Heer *Cornelis de Witt*, regeerende Borgemeeſter der Stadt Dordrecht op 's Lants Vlote was gedaen houden, gedurende den tijt dat ſijn Ed: Geſtr: d'expeditie ende 't employ van deſelve als Gedeputeerde, ende Gevolmachtighde van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, met ſonderlinge voorſichtigheyt, ende wijſheyt hadde gedirigeert, mitſgaders oock de voorſz ſinguliere exploicten, ende andere ontallicke deſſeynen van importantie meer, niet alleen met een ongemeenen yver, aſſiduiteyt, circumſpectie ende promptitude geformeert, maer oock met een voortreffelicke, ende rechte heroique dapperheyt in perſoon hadde by gewoont, ſoo hebbe ick geoordeelt dat 't voorſz Verbael in 't licht komende ontwijffelick een compleet vermaeck, ende te gelijck oock de vereyſchte utiliteyt aen den Leſer ſoude konnen toe brengen, dewijle daer inne alles vervat is 't gene gedurende de voorſz expeditie ſucceſſivelick is gepaſſeert, ſoo wel ten opſichte van de ſaken rakende de Policie, ende Juſtitie, als ten reguarde van de verſcheyde voorvallen die 't Soldaet, ende 't Zeemanſchap concerneren, ende ick vermeyne ſelver dat de waerheyt van al 't gepaſſeerde in 't ſelve Verbael naecktelick voor geſtelt, op veel gemoederen meer indruck ſal geven, als of 't ſelve door een Hiſtoriſch verhael wijdtloopiger was gededuceert. In allen geval ſal hier door te gelijck aenleydinge gegeven worden, dat yeder een die genoeghſame confidentie op ſijn capaciteyt heeft, jegenwoordigh ſoodanige beſchrijvinge naer de richtſnoer van de waerheyt pertinent ſal konnen doen, daer anderſins de Scribenten die van de publijcque Regiſters gedeſtitueert zijn, in vele deelen de ware geſchapenheyt van de ſaken gewoon zijn door conſiderable misſlagen te benevelen. Ick hebbe alleen goet gedacht uyt 't voorſz Verbael te laten 't gene geen de minſte reflexie meriteerde, als namentlick de menighvuldige Actens aen de Galiot-Schippers ende andere gegeven tot het over brengen van de depeſches, ofte verrichtinge van ſaken van diergelijcke nature, ende daer jegens ben ick wederom te rade gewerden hier ende daer by te voegen 't gene gedurende de voorſz expeditie, ſoo by d'Edele Groot mogende Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, als by de Heeren van de regeeringe der Stadt Dordrecht deſen aengaende is gearreſteert gewerden, voor ſoo veel ick daer van kenniſſe hebbe konnen bekomen: alle welcke ſeparate ſtucken door 't onderſcheyt van de letter ſeer lichtelick van de text van 't Verbael ſelve gediſtingueert ſullen konnen werden. *Vaert wel.*

Reſo-

Digitized by Google

Reſolutien ende Verbael van 't gebeſoigneerde van den Heere CORNELIS DE WITT, Regierende Burgermeeſter der Stadt Dordrecht, Gedeputeerde, ende Gevolmachtighde van de Hoogh Mogende Heeren STATEN GENERAEL der Vereenighde Nederlanden, geweeſt zijnde in 's Landts Vlote, tot uytwerckinge van haer Ho: Mo: intentien, vervatt in der ſelver Reſolutie van den 27en. May 1667. ende de Commiſſie daer uyt reſulterende, reſpectivelick onder anderen hier naer volgende, van woorde te woorde geinſereert, beginnende met den voorſz 27en. May, ende eyndigende met den ... September.

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Iovis den 12en. May 1667.

IN deliberatie geleyt zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, dat wederom tot betrachtinge van den dienſt van 't Landt, eenige weynige cordate ende ſtantvaſtige Mannen van kennis ende beleyt, tot twee à drie in getale uyt de hooge Regieringe by haer Hoogh Mogende ſullen werden gecommitteert, om als Gedeputeerdens ende Gevolmachtighden van haer Ho: Mo: in de Vloot van den Staet op Zee, ende in de expeditien ſelfs gebruyckt te werden, in voegen als daer toe in den voorleden Jaren 1665. ende 1666. commiſſie is verleent geweeſt: Ende werden de reſpective Provintien verſocht, haer tot het nomineren van ſoodanige Gedeputeerdens ende Gevolmachtighden metten eerſten te willen bequamen.

Extract uyt de Reſolutien van de Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, genomen in haer Ed: Groot Mo: Vergaderinge op

Vrydagh den 20en. May 1667.

OP 't eerſte lith van den brief van de jegenwoordige beſchrijvinge rakende het nomineren van een Perſoon, die van wegen haer Ed: Groot Mog: ter Generaliteyt ſoude werden voorgedragen, omme by haer Ho: Mo: in gevolge van der ſelver Reſolutie van den 12en. deſer loopende Maent, met ende nevens eenige andere cordate ende ſtantvaſtige Mannen, tot twee of drie in getale, als Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, op de Vlote van den Staet, ende in de expeditien ſelfs gecommitteert ende gebruyckt te werden, hebben haer Ed: Groot Mo: naer voorgaende deliberatie, daer toe verſocht ende geëligeert, gelijck verſocht ende geëligeert wert mits deſen, d'Heer *Cornelis de Witt*, jegenwoordigh dienende Burgermeeſter der Stadt Dordrecht, ten welcken eynde

Digitized by Google

de noodige aenſchrijvinge aen den ſelven Heere *de Witt* gedaen ſal werden, met laſt, om ſich ten ſpoedighſten herwaerts te begeven, ende tot d'aenſtaende expeditie ter Zee te præpareren als naer behooren; Ende aengeſien, naer de Statuten der voorſz Stadt, den regeerende Borgermeeſter in der tijt niet en vermagh in eenigh employ buyten de Stadt gebruyckt te werden, ſonder voorgaende conſent ende diſpenſatie van den Oudt-rade aldaer, dat derhalven Borgermeeſter ende Regeerders der voorſz Stede, by miſſive verſocht ſullen werden, de ſake daer henen te derigeren, ten eynde den gemelten Heere Borgermeeſter, by den voorſz Oudt-rade, daer van gediſpenſeert ende ſulcks hem toegelaten moge werden de voorſz expeditie ten beſten van de gemeene ſake by te woonen. Onderſtont *Accordeert met de voorſz Reſolutie:* ende was onderteeckent *Herb^t. van Beaumondt. 1667.*

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Veneris den 27^en. May 1667.

IN deliberatie geleyt zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, in gevolge van haer Ho: Mo: Reſolutie van den 12^en. deſer loopende Maent, mits deſen te verſoecken ende te committeren de Heeren *Cornelis de Witt*, ... om als Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van haer Ho: Mo: met 's Landts Vlote in Zee te gaen, ende in de aenſtaende expeditien ſelfs preſent te weſen, ende haer te laten gebruycken, invoegen als daer toe jonghſt in den voorleden Jare 1666. Commiſſie is verleent geweeſt, ſullende als nu wederom *Mutatis Mutandis* gelijcke Commiſſie voor de gemelte Heeren hare Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, met de clauſule van een of eenige van hun-lieden, als voor deſen werden gedepeſcheert; Ende nademael de ſake haeſt vereyſcht, ſoo wert den gemelten Heer *de Witt* geauthoriſeert, om aenſtonts het werck by de hant te nemen, ende alles te verveerdigen, ende te doen verveerdigen wat, ſoo tot den train, met den gevolge ende aenkleven van dien, als anderſins gerequireert wert, ende van nooden is.

Volght de Commiſſie.

DE *Staten Generael der Vereenighde Nederlanden:* Allen den genen die deſen ſullen ſien, ofte hooren leſen, Salut, *Doen te weten*, Alſoo wy nu niet minder, als in de twee jonghſt verloopen Jaren van 1665. ende 1666. om verſcheyden redenen, ende conſideratien ons moverende, noodigh hebben geacht, dat door eenige weynige Perſoonen die wy betrouwen, dat Godt den Heer Almachtigh, met goet beleyt, ende genoeghſame ſtantvaſtigheyt, begaeft heeft, onſe authoriteyt, by repreſentatie ende delegatie in 's Landts Vlote gebracht, ende in dier voegen alles daer door in ordre, ende in krachte van executie gehouden werde, ende dat boven, ende behalven de ordinaris beſtellinge, van bequame Hoofden ende mindere Officieren, tot executie van onſe ordres ende inſtructien, de nootſaecklickheyt vereyſcht, Soo is 't, dat wy ons betrouwende op de goede qualiteyten, wijſheyt, voorſichtigheyt, beleyt ende ſtantvaſtigheyt van de Heeren *Cornelis de Witt*, tegenwoordigh Burgermeeſter der Stadt Dordrecht . . . . . reſpective Gedeputeerden in onſe Vergaderinge van wegen de Provincien van Hollandt, Zeelandt, ende Vrieſlandt, deſelve gecommitteert, geauthoriſeert ende gevolmachtight hebben, gelijck wy hun committeren, authoriſeren ende volmachtigen by deſen, om geſamentlick, of wel een ofte eenige van haer, ſonder rugge-ſprake door alle bedenckelicke ende betamelicke middelen, naer ingenomen advis, ende gehoort de conſideratien van 's Landts Luytenant Admiralen ende andere Hoofden, de conjunctie van de gemelte Vlote, met die van den Koninck van Vranckrijck te faciliteren

Digitized by Google

literen ende effectueren, oock deſelve Vlote tot afbreuck van den gemeenen Vyandt te Water ende te Lande te doen ageren, naer dat de occaſie ende toevallen ſulcks ſullen toelaten, ende voort alles te reſolveren ende effectueren, oock te doen effectueren wes na gelegentheyt ende vereyſch der ſaken, ten meeſten dienſte, welſtant, ende verſekeringe van deſen Staet, ende afbreuck als voren, bevonden ſal werden te behooren, mitſgaders de verdiende ſtraffe te decreteren, of doen decreteren, jegens alle die gene, die ter ſake van wan-devoiren, deſordre, inobedientie, ofte anderſins t'eenigen tijt culpabel ſouden mogen bevonden werden, ende voorts alomme de noodige Krijghs-diſcipline te doen obſerveren ende onderhouden: Belovende voor goet, vaſt ende van weerden te houden, alle 't gene by haer E: t'ſamen, ofte een, ofte eenige van hen-luyden, nopende 't gene voorſz is, gedaen ende ge-effectueert ſal werden. Laſten ende ordonneeren dienvolgende alle Luytenant Admiralen, Vice-Admiralen, Schouten by Nacht, ende alle andere ſoo Officieren, als gemeene Matroſen ende Soldaten, in de voorſz Vlote weſende, de voornoemde onſe Gedeputeerden ende Gevolmachtighden in de voorſz qualiteyt te erkennen, reſpecteren, ende obedieren. Aldus gedaen ende gearreſteert ter Vergaderinge van de Hooghgemelte Heeren Staten Generael, in den Hage den ſeven-en-twintighſten May, ſeſtien hondert ſeven-en-tſeſtigh. Was geparaphreert *A. B. de Pallandt*, vt. onderſtont *Ter Ordonnantie van deſelve*, ende geteeckent *N. Ruyſch.*

Extract uyt het Regiſter der ſecrete Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

Luna den 30en. May 1667. ten elf uren na de Predicatie.

NAdemael de Engelſche macht jegenwoordigh niet baſtant ſchijnt te ſullen weſen, om 's Lants capitale Vlote 't hooft te konnen bieden, ende dat mits dien naer alle apparentie deſen Staet meeſter van de Zee ſal zijn; Soo is naer deliberatie goet gevonden ende verſtaen, dat met alle reſolutheyt eenige deſſeynen ſullen werden getenteert, ſelfs met het inzeylen ende loopen in Rivieren, Bayen, ofte Havenen van den Vyandt, 't attacqueren van eenige Eylanden, oock Steden ende Plaetſen aen 't vaſte Landt. Ende dat gelijck de diſpoſitie over 't employ van de voorſz 's Landts Vlote, by voorgaende Reſolutien is geſtelt ende gelaten aen de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden in 't Texel, deſelve diſpoſitie aen haer E: gelaten ende toevertrouwt wert mits deſen, met ſerieuſe ende ernſtige recommandatie nochtans, datſe daer omtrent met alle reſolutheyt willen beſoigneren ende procederen, oock liever wat hazarderen, ende doen hazarderen, als de Vlote in Zee te laten gaen, ſonder yets notabels te effectueren ende te verrichten, alles op dat men daer door des te eerder magh bevorderen ende conſequeren een ſpoedige, eerlicke ende verſekerden Vrede met den gemeenen Vyandt: Ende werden de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, verſocht, hoe eer ſoo liever te willen doen prepareren alle ſoodanige behoeften als tot uytvoeringe van ſoodanige deſſeynen gerequireert werden; ende ſullen de daer aen te verſchieten ende debourſeren penningen, deſelve Provincie jegens de Generaliteyt valideren op den bewuſten poſt van hondert negen duyſent guldens Maendelick, ſtaende op den extraordinaris Staet van Oorloge; Voorts wert *Arent Raſſcher*, geſtelt ende gecommitteert, tot Commis, over de voorſz te prepareren behoeften, met authoriſatie om tot hem te mogen adſumeren twee Conducteurs, welverſtaende dat hy in Zee zijnde, in alles ſal hebben te achtervolgen de beveelen ende ordres van de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, oft' van den genen die deſelve Vlote en Chef ſal commanderen; Sullende ten dien ſine voor hem Commiſſie in behoorlicke forme werden gedepeſcheert, Oock hier van extract geſonden werden aen de gemelte Heeren hare Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, om te

ſtrec-

Digitized by Google

ſtrecken tot der ſelver narichtinge, ende wijders te dienen ſulcks ende daer 't behoort. Was geparaphreert *I. Yſbrandts* vt. onderſtont *Accordeert met 't voorſchreve Regiſter.* ende onderteeckent *I. Sproncſen.*

Ingevolge van de hier vorenſtaende Reſolutie ende Commiſſie van haer Ho: Mo: hebbe ick mp op den 2en. Junij/ 's morgens vroegh upt den Hage op de Reyſe begeven naer 't Texel/ nemende mijne wegh in aller ple op Amſterdam/ alwaer tot mijn tzangspoxt naer 't Texel voorſz gereet lagh het Beſaens Jacht van de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt/ waer in mp ingeſcheept hebbende/ ende verbolgens onder Zepl gegaen zijnde/ ben vermits contzarie winden/ niet voor den 4en. daer aen volgende in 't Texel gearriveert/ hebbende aenſtonts naer mijn arribement met de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden aldaer aengevangen de beſoignes tot berepckinge van haer Ho: Mo: ſalutair ooghmerck.

Maendagh den 6en. Junij 1667. des morgens ten vier uren/ den wint zijnde N: N: O: hebben achtervolgende het Zepn vp den Heer Luytenant Admirael de Ruyter gegeven/ alle de gereede Schepen/ onder de Vlagge reſorteerende/ ancker gelicht ende Zepl gemaeckt/ dewelcke oock verbolgens ſonder eenigh ongemack den ſelven voormiddagh ontrent ten acht uren bupten de Gronden in Zee geraeckt zijn/ alwaer de Heeren hare Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot het employ van 's Landts Vlote gehoort/ ende ingenomen hebben d'advijſen van den Heer Luytenant Admirael de Ruyter ende de aenweſende Heeren Gecommitteerdens upt de reſpective Collegien ter Admiraliteyt tot Rotterdam/ Amſtelredam/ende in West-Vrieſlandt/ende den Noorder-quartiere reſiderende/gearreſteert ende geconcludeert hebben d'Inſtructie voor den Heere Luytenant Admirael de Ruyter, rakende het employ van de voorſz Vlote/ hier naerbolgende van woorde te woorde geinſereert:

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden tot d'expeditie ennover 't employ van 's Landts Vlote, hebben naer voorgaende rijpe deliberatie, conform d'advijſen van den Luytenant Admriael *de Ruyter*, als Generael van deſelve Vlote, mitſgaders van de Heeren Gedeputeerden uyt de Collegien ter Admiraliteyt alhier aenweſende, eenparighlick goet gevonden ende gereſolveert; dat de voorſz Vlote, ſoo haeſt die voor Gaets by den anderen ſal weſen verſamelt, ende in Eſquadres na behooren verdeelt, weder ende wint dienende, haer cours ſal ſtellen langhs de Hollandtſche Kuſte, tot voor de Maſe, ende aldaer, of wel onderwegen, by haer bekomen hebbende de bewuſte Landt-militie, ende eenige noodige behoeften, in de Maſe voorſz geembarcqueert ende ingeſcheept, voorts haer cours ſal ſetten na de Reviere van London: Ende ſal wijders tot narichtinge van de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, die in de voorſz Vlote verblijven, en d'expeditie ſelfs bywoonen ſullen, mitſgaders van den gemelten Luytenant Admirael ende Opperhoofden dienen, dat d'intentie ende reſolutie is, dat met de voorſz Vlote, onder Godes toelatinge, de voorſz Reviere van London ſal werden ingezeylt, ende voorts de Reviere van Chattam of Rocheſter, met gewapent kleyn vaertuygh, Branders, ende oock ſoo veel Oorlogh-Schepen van de Vlote, als doenlick ſal zijn, opgeloopen, om aldaer, onder Godes genade ende zegen, te vermeeſteren ofte te ruineren, ſoodanige Engelſche Schepen voor, ofte omtrent Chattam, ende elders op de voorſz Reviere gevonden werdende, mitſgaders oock te verbranden ofte op andere wijſe onbruyckbaer te maken, de Koninckliche Magaſijnen, Proviſie, ofte Ammonitie van Oorlogh die tot Chattam voorſz ſullen werden gevonden; Dat oock tot beter uytvoeringe van alle het ſelve de Landt-militie, als voren by de Vlote verwacht werdende, mitſgaders de Scheeps-Soldaten, ofte Mariniers op de Vlote zijnde, met eenige aental Matrooſen, voet aen landt ſullen ſetten, ſoo omme te bemachtigen de Forten en Blockhuyſen, die d'executie van 't voorſz voornemen eenighſins ſouden konnen verhinderen of incommoderen, als omme 't exploict ſelfs met meerder nadruck ende vigueur te helpen effectueren. Alles met dien verſtande nochtans, dat aen de volkomene en abſolute diſpoſitie van de gemelte Heeren

hare

Digitized by Google

hare Ho: Mog: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden in de Vlote, volgens den text ende teneur van hare Commissie sal werden gelaten, gelijck gelaten wert mitsdesen, om met advijs van den meergemelten Luytenant Admirael *de Ruyter* ende andere Hoofden der selver Vlote, soo over de sake selfs in het generael, als over alle de particulariteyten van dien, insonderheyt mede aengaende de ordre, forme ende maniere van executie, alles te doen ende in 't werck te stellen, 't gunt sy-luyden ten meesten dienste van den Lande bevinden sullen te behooren; ende generalick haer met de voorsz Vlote, geconjungeert ofte verdeelt, te vervoegen ende t'onthouden werwaerts, ende daer sy-luyden sullen achten, 't selve met de resolutien ende intentie van haer Ho: Mo: best over een te komen, ende oirbaerlickst te zijn, ten welcken eynde haer ter handen gestelt zijn, ofte hier nevens ter handen gestelt werden de Conventie, op den 5en. der voorleden Maent, tusschen den Heere Grave *d'Estrades*, Extraordinaris Ambassadeur van den Koningh van Vranckrijck, ende de Gedeputeerden van haer Ho: Mo: in 's Gravenhage gesloten, mitsgaders Extract uyt het Register der Secrete resolutien van haer Ho: Mo: in date den 30en. der selver Maent.

Ende sal van nu af, aen de Heeren Gouverneurs van Calais ende Bologne, by Missive advertentie gegeven werden, dat 's Landts Vlote huyden Zee gekosen heeft, ende haer cours sal stellen van voor het Texel Zuydtwaerts aen, ingevolge ende tot naerkominge van de voornoemde Conventie: met byvoeginge, dat soo wanneer de voosz Vlote omtrent de Hoofden, of de Reviere van London, sal wesen gearriveert, haer daer van nader advijs gegeven sal werden, met verssoeck, dat sy van het gene voorsz is, in alle diligentie, den Koningh haer Meester, mitsgaders oock den Heer Hartogh van *Beaufort*, Admirael Generael van sijn Majesteyts Vlote, gelieven te verwittigen, ten eynde oock van die zijde de voorsz Conventie, met alle spoet, na mogelickheyt achtervolght ende voldaen moge werden.

Dat wijders aen de Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiraliteyt in Zeelant, mitsgaders oock aen den Luytenant Admirael *Banckert*, van 't uytloopen der voorsz Vlote, advertentie sal werden gegeven, met serieuse recommandatie, ende aenmaninge, ten eynde 's Landts Oorlogh-Schepen in de Zee-gaten der voorsz Provincie gereet leggende, ende tot dese Vlote gehoorende, sonder eenigh uytstel mogen werden uytgepresst, ende de Vlagge te gemoet gesonden, nemende ten dien fine haren cours langhs de Kuste Noort-oostwaerts aen, aengesien het voornemen is, met 's Landts Vlote voor eerst langhs deselve Kuste cours te setten Zuydtwaerts aen, en in cas daer inne eenige veranderinge soude mogen voorvallen, dat de voorsz Zeeuwsche Schepen daer van door eenigh kleyn Vaertuygh, langhs de voorsz Kuste sullen werden geadverteert. Actum in 's Landts Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker tusschen Texel en Petten, omtrent een mijl van de Wal, den 6en. Junij 1667. Was geparaphreert *H. Gockinga*, vt. onderstondt *Ter ordonnantie van de selve*, ende was onderteeckent *Lod: Wijs*.

Convention faite par Monsieur l'Ambassadeur Extraordinaire de France & les Sieurs Deputés des Estats Generaux des Provinces Unies du Pais Bas.

1.

Que de costé & d'autre l'on fera un dernier effort pour mettre en Mer une Flotte aussij considerable ou plus puissante que celle que l'on y a mis l'année passée.

2.

Que pour prevenir l'ennemy les Estats Generaux feront tous debvoirs possibles à mettre leur Flotte en Mer environ le 25me. de ce mois, ou plustost s'il se pourra faire.

3.

Que Pareillement le Roy de France aura devant ou en ce temps là sa Flotte en estat d'entrer dans la manche au moment qu'elle aura appris que la Flotte des Estats sera en Mer & approchera la Riviere de Londres ou le pas de Calais.

Digitized by Google

4.

Que la Flotte des Eſtats eſtant en Mer devant celle de l'ennemy, le vent eſtant au Oueſt elle ſe poſtera vers le pas de Calais, ou bien entre la Riviere de Londres & le pas, & celle de ſa Majeſté s'avancera à la faveur du meſme vent dans la manche, pour joindre celle des Eſtats.

5.

Mais ſi en meſme cas le vent ſe met a l'Eſt, au moment que la Flotte des Eſtats aura advis, que celle de ſa Majeſté ſera ſortie du port de Breſt, elle entrera plus avant dans la manche, & ira au devant de la Flotte de ſa Majeſté juſques à la hauteur de ponterieux, ou environ, juſqu' ou ſa Majeſté en cè cas fera avancer la ſienne, afin que la jonction eſtant ainſy faite, par la grace de Dieu, l'on puiſſe conjointement aller chercher l'ennemy & le combattre.

6.

Et ſeront toutes les actions deſdites Flottes, eſtant jointes, dirigées & conduites de concert entre les deux Admiraux, ou ceux à qui ſa Majeſté & leurs Hautes Puiſſances reſpectivement auront confié la direction ſupreme de leurs armées navales, leſquels de part & d'autre ſeront pleinement autoriſés pour cela & particulierement auſſy pour aider à aſſeurer, le cas eſchant, par tous les moyens poſſibles & raiſonnables, le retour de la Flotte de France juſques dans les havres de ſa Majeſté, afin d'eviter tous les dangers, qu'elle pourroit apprehender alors dans la manche, ou ailleurs, autant que la conſtitution du temps & des affaires le pourra aucunement permettre.

7.

Mais ſi la Flotte Angloiſe eſt en Mer pluſtoſt que celle des Eſtats quoy qu'il ſera bien difficile d'eſquiver alors le combat devant la jonction, neantmoins l'on l'evitera autant que l'honneur & la reputation de l'Eſtat le pourra permettre, & en ce cas là l'on advertira fort ſoigneuſement les uns les autres, tant par mer que par terre, de tout ce qui ſe paſſera de temps en temps, & de ce que les uns & les autres pourront faire & entreprendre pour taſcher de faciliter la jonction.

8.

Si en l'un ou l'autre cas il ſe preſente quelque occaſion favorable au Roy ou aux Eſtats pour attacquer la Flotte Angloiſe, ou une partie d'icelle, ou incommoder l'ennemy commun en aucune maniere notablement & ſenſiblement l'on ne manquera pas de s'en ſervir & de le faire vigoureuſement.

Fait à la Haye en Hollande le 5me. May 1667.

Welcke Inſtructie by de hooghgemelte Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden/ tot expeditie ende ober 't employ van 's Landts Vlote bupten 't Texel aen den Heere Cornelis de Witt, een van de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gebolmachtighden op 's Landts Vlote booꝛſz. mitsgaders den Heere Luptenant Admiraal de Ruyter ter handen geſtelt zijnde/ hebben meer hooghgemelte Heeren aen deſelve toe gewenſcht/ geluck/ booꝛſpoet/ ende den zegen van Godt Almachtigh/ in 't gene deſelve met de booꝛſz Vlote by de hant ſouden nemen/ ende zijn daer op ſoo booꝛts naer 't Texel vertrocken.

Aenſtonts naer 't vertreck van de hooghgemelte Heeren zijn alle de Scheeps-Capiteynen aen boozt van 't Schip de ſeven Pꝛovintien/ booꝛ het gewoonlicke Tepn ontboden/ ende van deſelve afgebozdert de namen van de Officieren nebens de quantitept der Scheeps-Soldaten/ die een peder van deſelve op hare Schepen hadden/ dewelcke deſelve oock berbolgens hebben opgegeven/ gelijck als hier naer ſal werden geinſereert/ſoo wanneer de noch berwachte werdende Landt-militie ober de booꝛſz Vlote berdeelt ſal zijn.

Is goet gevonden te ſchꝛijben/ ſoo aen de Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiralitept in Zeelandt/ als den Luptenant Admiraal Banckert, dat 's Landts Vlote deſen dagh in Zee geloopen is/ ende dat haer Ed: Mo: mitsgaders by Luptenant Admiraal willen bezoꝛderen/ ten epnde de Schepen/ t'haerder directie ſtaende/ mede ten ſpoedighſten/ ende ſoo haeſt doenlick/ in Zee mogen werden geholpen/ om haer by de Vlagge te berboegen: ſoo als blijckt by de twee naerbolgende Miſſiben.

Aen

Aen 't Collegie ter Admiraliteyt in Zeelandt, den 6en. Iunij 1667.

EDele Mogende Heeren; Deſen morgen is 's Landts Vlote van hier buyten gaets geraeckt, ende zijn wy van voornemen daer mede Zuydtwaerts aen, ende, de wint continuerende, morgen met deſelve voor by de Maſe te paſſeeren, ende vervolgens de kuſte van Zeelandt te gieren, ende buyten Schoonevelt omme te loopen: op hope, van in 't voorſz vaerwater te reſcontreren, de 's Landts Schepen van Uw Ed: Mog: reſorte onder onſe Vlagge beſcheyden, onder 't Commandement van den Luytenant Admirael *Banckert*: verſoeckende dienvolgende, indien deſelve 's Landts Schepen al hebben Zee genomen, Uw Ed: Mo: het Opperhooft der ſelver van de voorſz onſe meyninge op 't ſpoedighſte gelieven kenniſſe te geven, om bequamelick met den anderen te mogen conjungeren: ende indien deſelve, onverhoopt, noch niet in Zee zijn geſteken, dat Uw Ed: Mo: dan daer toe de prompte ordre gelieven te ſtellen, dat het, ſoo haeſt immer doenlick, ten voorſz eynde geſchieden magh; ſullende met den Gaillot-ſchipper brenger van deſen, Uw Ed: Mo: reſcriptie met verlangen verwachten: waer mede eyndigende, bevelen wy Uw Ed: Mo: in Godes Heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten ancker onder 't Zant voor Texel, den 6en. Junij 1667.

Uw Ed: Mog: goede Vrunden

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de &c.

Aen den Lt. Admirael Banckert, *den 6en. Junij* 1667.

EDele, *Geſtrenge, Manhafte*; Deſen morgen is 's Landts Vlote hier buyten gaets geraeckt, ende zijn wy van voornemen daer mede Zuydtwaerts aen te advanceren, ende de wint continuerende morgen met deſelve voorby de Maſe te paſſeren, en vervolgens de Kuſte van Zeelandt te gieren, en buyten Schoonevelt omme te loopen, op hope van in 't voorſz vaerwater te reſcontreren des Landts Schepen, reſorterende onder 't Collegie ter Admiraliteyt in Zeelandt, onder onſe Vlagge beſcheyden ende onder Uw Ed: commandement, 't welck deſelve tot narichtinge kan dienen om bequamelick met den anderen te mogen conjungeren, daer toe wy verhopen dat by Uw Ed: alle mogelicke vlijt ſal werden aengewendt; Waer mede, &c. In 't ſchip de ſeven Provintien, leggende ten ancker onder 't Zant voor Texel, den 6en. Junij 1667.

Doch ten ſelben dage gedaen de proviſionele verdeelinge van 's Landts Vlote in drie Eſquadres / ende zijn deſelve geformeert in manieren hier aen volgende.

Officieren.	Schepen.
Admirael de Ruyter.	*de Seven Provintien.*
Lt. Admirael van Nes.	*d'Eendracht.*
Vice Admirael de Liefde.	*de Ridderſchap van Hollandt.*
Schout-by-nacht van Nes.	*Delff.*
Capten. Hendrick Gotſkens.	*Utrecht.*
Evert van Gelder.	*Gelderlandt.*
Cornelis de Liefde.	*Waſſenaer.*
Dirck Schey.	*de Spiegel.*
Iacob van Meeuwen.	*de Comeet-Ster.*

Digitized by Google

Officieren.	Schepen.
Iacob Cornelisſz. Swart.	Provincie van Utrecht.
Ian van Amſtel.	Tijtverdrijf.
Nicolaes Marroveldt.	't Geloof.
Abraham van Zeyl.	de Leeuwen.
Iooſt Verſchuer.	Amſtelredam.
Ian Pauwelſz. van Geldor.	Harderwijck.
Yſbrant de Vries.	Stavoren.
Thomas Fabritius.	't Zuyerhuys.
Ian du Bois.	de Vrede.
Ian van Nes, d'oude.	Kleyn Hollandia.
Philips van Aelmonde.	Dordrecht.
Iacob Andrieſz. Swart.	Stadt ende Lande.
Ian Roeteringh.	Ooſterwijck.
Elandt du Bois.	Utrecht.
Iacob Pieterſz. Swart.	Schiedam.

Branders.

Com^rs.	Cornelis Iacobſz. van der Hoeven.	Rotterdam.
	Ian Danielſz. van den Rhijn.	Pro Patria.
	Gerrit Andrieſſz. Mack.	Schiedam.
	Ian Dirckſz. Cuwenhove.	Delff.
Noorderq^r.	Ian Corneliſſz. Iacht.	de Vijgeboom.

Eſquadre van den L^t. Admirael *Adriaen Banckert.*

L^t. Admirael Banckert.	Walcheren.
L^t. Admirael Aylua.	Groot Friſia.
Vice Admirael Star.	Groeningen.
Vice Admirael Evertſz.	Zirickzee.
Schout-by-nacht Ian Matthijſſz.	Vlißingen.
Schout-by-nacht Brunſvelt.	Hendrick Caſimir.
Cap^nen. Adriaen de Haſe.	Veere.

V.
Z.
V.
Z.
V.
Z.
V.
Z.
V.
V.
V.

Pieter

Digitized by Google

Officieren.	Schepen.
Pieter Magnusſz.	't Raethuys van Haerlem.
Iacob Willemſz. Broeder.	de Seven Provincien.
Frans van Nydeck.	de Louyſe.
Willem Boudewijnſz.	't Qr. van Nimmegen.
Nicolaes Naelbout.	Harderwijck.
Lauwrens de Bruyn.	de Poſtellion.

Branders.

Comrs. Gerrit Forens.	't Wapen van Briſtol.
Hendrick Hendrickſz.	de Catharina.
Ian Baptiſt de Graef.	't'den Gulden Appel.
Willem Willemſz.	de Draeck.

Eſquadre van den Lt. Admirael van Gent.

Officieren.	Schepen.
Lt. Admirael van Gent.	den Dolphijn.
Lt. Admirael van Meppel.	Weſt-Friſia.
Vice Admirael Sweers.	den Olyphant.
Vice Admirael Schram.	de Pacificatie.
S. by N. Ian Gideonſz. Verburch.	de Gouden Leeuw.
S. by N. David Vlugh.	de Maeght van Enckhuyſen.
Capmen. Ian den Haen.	Calandts Oogh.
Hendrick Adriaenſz.	Woerden.
Lt. Collonel Palm.	Deventer.
Hendrick Vollenhove.	d'Agatha.
Iacob Binckes.	Eſſen.
Thobias Thobiaſſz.	de Beſchermer.
Iacob Paeuw.	d'Eſſecx.
Michiel Zuyſt.	de Stadt Gouda.
Ian Heck.	de Iuſtina van Naſſouw.
Gillis de Wildt.	Campen.
Gerrit Boos.	de Ionge Prins.
Pr. Claeſſz. van Wijnbergen.	't Noorder Quartier.
Pr. Thomaſſz. Sitter.	Iaerſvelt.
Pr. van Middellandt.	Haerlem.
Cornelis Ioeſten Smient.	de Star.
Ian van Brakel.	de Vrede.
Iacob Philipſz.	de Brack.
Ian Ianſz. Verboeckelt.	de Windthondt.

Digitized by Google

Branders.

Comr. Hendrick Eſdre.	*de Suſanna.*
Ian Ianſz.	*'t Wapen van den Hartogh van Ierck.*
Simon Poppinga.	*'t Wapen van London.*
Rem Pieterſz. Mars.	*de Cyperſe Cat.*
Noorderqr.	*de Martha.*

Martis den 7en. Junij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Anker onder 't Lant van 't Texel.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Op het verſoeck van de Heeren Bewinthebberen der Geoctroyeerde Oost- ende West-Indiſche Compagnien / is goet gevonden de Capiteynen Philips van Aelmonde, ende Pieter van Middellant, te laſten ende t'ordonneren / dat ſy de Schepen Meerman ende Amſtelredam; het eerſte toebehoorende de gemelte Oost-Indiſche Compagnie / ende het tweede / namentlick Amſtelredam, geëquipeert by die van de voornoemde West-Indiſche Compagnie van hier af ſullen convoyeren / tot by / ofte ontrent Hitlandt / tot welcken eynde aen deſelve ter handen zijn geſtelt de naervolgende Acten.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, laſten by deſen den Capiteyn *Philips van Aelmonde*, dat hy met ſijn onderhebbende Schip, in compaignie, ende met aſſiſtentie van Capiteyn *Pieter van Middellandt*, ſal convoyeren het Schip de *Meerman*, toekomende de Geoctroyeerde Ooſt-Indiſche Compagnie, mitſgaders 't Schip *Amſtelredam*, geëquipeert by de Bewinthebberen van de Weſt-Indiſche Compagnie der Vereenighde Nederlanden tot voor by Hitlandt, ende aldaer gekomen zijnde te openen de beſlotene Acte aen hem *Aelmonde* ter handen geſtelt, ſonder hier van te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 7en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, laſten by deſen den Capiteyn *Pieter van Middellant*, dat hy hem aenſiens deſes ſal hebben te begeven, onder 't commandement van den Capiteyn *Philips van Aelmonde*, om daer mede te convoyeren, tot voor by Hitlandt, het Schip de *Meerman*, toekomende de geoctroyeerde Ooſt-Indiſche Compagnie, mitſgaders het Schip *Amſtelredam*, geëquipeert by de Bewinthebberen van de Weſt-Indiſche Compagnie der voorſz Vereenighde Nederlanden, ende geduerende deſelve expeditie te obedieren ende t'achtervolgen de nadere ordres, die hem by den voornoemden Capiteyn *van Aelmonde* gegeven ſullen werden, ſonder hier van eenighſins te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien den 7en. Junij 1667.

Ende is daer en boven aen den voornoemden Capiteyn Philips van Aelmonde behandight een beſloten Acte / die hy gelaſt is niet te openen / voor dat den ſelven ontrent Hitlandt ſal weſen aengekomen; luydende als volght.

DE Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, laſten, ende ordonneren by deſen *Philips van Aelmonde*, dat hy, deſen geſien hebbende, na dat hy de reſpective Schepen van de Ooſt- ende Weſt-Indiſche Compagnien ſal hebben geconvoyeert ende in ſalve gebracht tot aen Hitlandt, van daer met den Capiteyn *Pieter van Middellandt*, die het voorſz convoy mede nevens hem van *Aelmonde* gelaſt is te doen, ſal hebben over te ſteken naer het Eylandt Fero, ende aldaer gekomen zijnde

Digitized by Google

zijnde te vernemen, of aldaer aengekomen zijn de Ooſt-Indiſche Retourſchepen, hier te Lande verwacht werdende, ende ingevalle hy deſelve aldaer mochte komen aen te treffen, aen deſelve te doen alle mogelicke hulpe ende aſſiſtentie, ende voorts te convoyeren ende te geleyden naer het Vaderlandt, in ſoodanige Haven als den Commandeur van voorſz Ooſt-Indiſche Retourſchepen ſal goet vinden in te loopen; ende ingevalle hy ontrent Fero gekomen zijnde, van de voorſz Ooſt-Indiſche Retourſchepen geene kondtſchap ſal konnen bekomen, ſal hy met den gemelten Capiteyn *Pieter van Middellant* aldaer ontrent Fero af ende aen blijven Kruyſſen tot den twintighſten der toekomende Maent Julij, ende by aldien hy, den voorſz tijt overſtreken zijnde, noch geene ſekerheyt van de voorſz Ooſt-Indiſche Retourſchepen ſal hebben ontfangen, ſal hy van *Aelmonde* met den gemelten Capiteyn *Middellandt* als dan wederkeeren naer het Vaderlandt, hem met ſijn onderhebbende Schip begeven naer de Maſe, aldaer inloopen, ende voorts achtervolgen de ordres, die hem van de Edele Mogende Heeren Raden ter Admiraliteyt tot Rotterdam gegeven ſullen werden, laſtende den voornoemden Capiteyn *van Middellant* ontrent het Texel gekomen zijnde, aldaer in te loopen, omme t'achtervolgen den laſt ende de ordres, die hem by de Heeren Raden ter Admiraliteyt van Amſtelredam gegeven ſullen werden, ſonder van 't gene voorſz is eenighſins te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien den 7en. Junij 1667.

Ten ſelven dage is voor een van 's Landts Oorloghſchepen aengehaelt ende aen ons voort gebracht een Hoecker / geladen met Planken / gevoert werdende by Jan Hoepſtock, van Rotterdam / de wil hebbende naer Brugge in Vlaenderen / komende van Holmſtrant in Noorwegen in ſes dagen / den welcken aenſtonts weder gedimitteert is.

Is goet gevonden dat het ordinaris zepn ſal werden gedaen omme zepl te maken ende ancker te lichten / oock vervolgens te loopen met 's Landts Vlote tot voor de Maſe / ende aldaer de Landt-militie / mitſgaders verdere behoeften in te wachten.

Zijn geleſen / gearreſteert / ende vervolgens gedepeſcheert de Miſſiven aen den Heere Luytenant Admirael Aylua, ende den Commiſſaris Knijff, hier naer geinſereert.

Aen den L'. Admirael Aylua, *den 7en. Junij* 1667.

EDele, *Geſtrenge Heer*; Alſoo wy van voornemen zijn nu datelick met 's Landts Vlote van hier te verzeylen, en voor eerſt onſen cours te ſtellen tot op de hooghte van de Maſe, hebben wy goet gevonden Uw Ed: daer van by deſen te verwittigen, ten eynde dat deſelve, ons met ſijne onderhebbende Schepen aldaer op 't ſpoedighſte ſal hebben te volgen, om ſich met de voorſz Vlote te conjungeren; ende of wy al voren van daer weder mochten verzeylen, ſoo ſullen wy op de hooghte van de Maſe voorſz een Gaillot, kruyſſende op Uw Edelheyts komſte doen vertoeven, met laſt, om aen deſelve te verhandtreycken een Miſſive, inhoudende onſe nadere ordre, waer naer Uw Ed: ſich verder ſal hebben te reguleren, waer toe ons verlatende bevelen U Ed: den Almogenden. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 7en. Junij 1667.

Aen den Commiſſaris Knijff *op den Helder, den 7en. Junij* 1667.

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden &c.

E*Erſame, Vrome, Lieve, Beſondere*; Alſoo wy van voornemen zijn, om datelick met 's Landts Vlote van hier te verzeylen tot op de hooghte van de Maſe, hebben wy goet gevonden u-lieden daer van by deſen te verwittigen, ten eynde dat gy alle Schepen ende Vaertuygen, die hun by de voorſz Vlote moeten vervoegen, hier van tijdelick advertentie ſult hebben te geven, met byvoeginge dat of wy voor hare aenkomſte weder van daer mochten verzeylen, op deſelve hooghte een Gaillot kruyſſende ſullen doen vertoeven, met laſt om haer bekent te maken, werwaerts deſelve

Vlote

Digitized by Google

Vlote verzeylt is, daer naer d'Officieren ende Schippers van ſoodanige volgende Schepen ende Vaertuygen haer verder ſullen hebben te gedragen: Waer toe ons verlatende bevelen u-lieden den Almogenden. In 't Schip de ſeven Provincien, den 7^en. Junij 1667.

Zijn geleſen ende gearreſteert de Smal-deelingen van de Luytenant Admiralen de Ruyter, als Opperhooft van 's Landts Vlote / ende Willem Joſeph van Gent, by proviſie ende tot nader ordre gedaen / ter tijt ende wijle toe / de verwacht werdende Zeeuwſche ende Vrieſche Schepen met 's Landts Vlote ſullen zijn geconjungeert / ofte nader dien aengaende ſal werden gereſolveert / bepde hier na volgende geinſereert.

Smalle verdeelingen van 's Landts Schepen, geſtelt onder 't Eſquadre van den L^t. Admirael *de Ruyter*, geformeert den 7^en. Junij 1667.

Schout-by-nacht van Nes.
Ian van Amſtel.
Iacob Pieterſz. Swart.
L^t. Admirael Aert Ianſz van Nes.
Abraham van Zeyl.
Ian du Bois.
Pieter van Wijnbergen.

Nicolaes Marrevelt.
Dirck Schey.
Evert van Gelder.
Admirael Michiel Adriaenſz. de Ruyter.
Hendrick Godtſkens.
Ian Pouluſſz. van Gelder.
Iacob Andrieſſz. Swart.
Iacob Pieterſz. Nanningh.

Iacob Corneliſſz. Swart.
Thomas Fabritius.
Iooſt Verſchuer.
Vice Admirael de Liefde.
Ian Roeteringh.
Tſbrant de Vries.
Elant du Bois.
Cornelis de Liefde.

Particuliere Ordres voor de Commandeurs ende Capiteynen, gerengeert onder de Smalle verdeelinge van den L^t. Admirael van Gent.

DEn Luytenant Admirael *van Gent*, ſal hem in 't midden van ſijne Smaldeelinge onthouden, ende in ças den Vyandt uyt de Louf op ons afkomt, ſoo ſal den Capiteyn *den Haen* hem op de Louf-

Digitized by Google

Louſbough van hem Luytenant Admirael vervoegen, en voor Capiteyn *den Haen*, Capiteyn *Vollenhove*.

Op gelijcke maniere ſal den Luytenant Collonel *Palm* hem op de Louf-vyeringe van de Luytenant Admirael vervoegen, ende achter den Luytenant Collonel *Palm*, Capiteyn *Iacob Benckes*, achter *Iacob Benckes*, den Capiteyn *Brakel*, ende achter *Brakel*, den Schout-by-nacht *Vlueh*.

De Commandeurs van de Advijs-Jachten *Verboeckelt* ende *Bruynſma*, ſullen haer altijt dicht achter hem Luytenant Admirael onthouden, om, ſoo het gebeurde dat eenige Branders op hem af quamen, deſelve ſoecken af te weeren, of in den gront te ſchieten, alwaer het ſchoon dat ſy haer Schip daer aen wagen moeſten, ſonder hier van te blijven in gebreke, op lijfſtraffe.

De Branders *Symon Poppinga*, ende *Ian Ianſſz*, ſullen haer op gelijcke manier dicht achter hem L^t. Admirael onthouden, ende mede, op de maniere, als voorſeyt is, alle mogelicke devoiren doen, om de Vyandtlicke Branders af te weeren, of de gelegentheyt daer toe ſich preſenteerde eenigh capitael Vyandtlick Schip aen boort te werpen, ſonder hier van te blijven in gebreke op lijfſtraffe, en ſal op alles wel ſcherpelick achtinge genomen werden.

Soo het gebeurde, dat den Vyandt in ly was, en wy gereſolveert waren den ſelven aen te taſten, ſoo ſal den Capiteyn *den Haen* hem op de lyboegh van den Luytenant Admirael begeven, ende voor *den Haen Vollenhove*.

Op gelijcke maniere ſal als dan den Luytenant Collonel *Palm*, met de gene die hem volgen op de lywindt-veeringe van hem Luytenant Admirael ſich begeven.

By aldien de Vlote ſoodanigh quam te wenden, dat de achterſte de voorſte wierden, ſoo ſal men oock deſe ordre van achteren beginnen, ende ſullen als dan die gene die voor geweeſt zijn, de achterſte zijn, ende de achterſte, de voorſte, elck in ſijn rangh blijvende, in maniere als voorſeyt is.

Maer d'Avijs-Jachten en Branders ſullen haer weder achter vervoegen, 't en ware dat eenige Vyandtlicke Branders op ons afquamen.

In het zeylen of anckeren ſal elck ſoo veel mogelick is hem in ſijn rangh ende Smaldeelinge onthouden, ſonder hier van te blijven in gebreke.

Actum in 's Landts Schip den Dolphijn, zeylende tuſſchen Scheveninge ende 's Graveſande, den 7^en. Junij 1667.

Gelijcke particuliere Inſtructie is aen de Officieren ende Capiteynen van de twee andere Eſquadres ter handen geſtelt.

In deliberatie gelept zijnde / is / op het advijs van den Luytenant Admirael de Ruyter **goet gevonden ende gereſolveert / den Commandeur** Willem van der Zaen, **te ſtellen ende committeren / als Opperhooft ende Commandeur / over een Eſquadre van ſeven Schepen / omme op kondtſchap te kruyſſen / achtervolgende de ordres ende Inſtructien / dien aengaende gearreſteert: ende ſullen onder 't voorſz Eſquadre reſorteren de Capiteynen hier naer genomineert / mitſgaders de Commiſſie ende Inſtructie beyde daer aen volgende / hem vander Zaen ter handen worden geſtelt.**

Commandeur Willem van der Zaen.	*Gillis de Wildt.*
Elandt du Bois.	*Dirck Iacobſz. Kiela.*
Ian Pauwelſz. van Gelder.	*Iacob Paauw.*
Iacob Pieterſz. Swart.	

DE *Gedeputeerden ende Gevolmachtighden &c.* Allen den genen die deſen ſullen ſien ofte hooren leſen, Salut: *Doen te weten*: dat wy gehoort het advijs van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, ende in achtinge genomen hebbende de vigelantie, neerſtigheyt, couragie ende goet beleydt van *Willem van der Zaen* Capiteyn ende Commandeur ten dienſte van den Lande, den ſelven geſtelt ende

Digitized by Google

gecommitteert hebben, ſtellen ende committeren by deſen als Commandeur ende Opperhooft over een Eſquadre van ſeven Schepen van Oorloge, omme met het ſelve voor ofte bezijden 's Landts Vlote, naer gelegentheyt van weder ende wint, ſich te onthouden, ende met alle vlijt reguard te nemen op alle vreemde Schepen uyt Zee komende, ende eenige vernomen hebbende, aen ons daer van ten ſpoedighſten te geven de behoorlicke advertentien, oock t'allen tijden naeuw reguard te nemen op alle zeynen ende teeckenen, die by den Heer Luytenant Admirael *de Ruyter* gedaen ſullen werden, ende principalick wel letten op het zeyn tot het vervolgen en najagen van vreemde Schepen, by ons op het advijs ende met goetvinden van den op gemelten Luytenant Admirael *de Ruyter* gearreſteert, ende voorts in alles hem te reguleren ende punctuelick t'achtervolgen de inſtructie dien aengaende gemaeckt, ende aen hem ter handen geſtelt, ſonder daer van eenighſins te blijven in gebreke. Aldus gedaen ende gearreſteert in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten ancker voor de Maſe, den 7en. Junij 1667.

Inſtructie, voor den Commandeur van der Zaen, *ende de Capiteynen onder des ſelfs Eſquadre reſorterende, omme tot het bekomen ende najagen van vreemde Schepen gebruyckt te werden, waer naer den gemelten* van der Zaen, *mitſgaders de Capiteynen daer onder geſtelt, geſamentlick gelaſt werden haer præciſe te reguleeren.*

DEn voornoemden Commandeur *van der Zaen* ſal ſonder eenigh tijt verlies, ende ten ſpoedighſten jacht maken, op alle vreemde Schepen, omtrent de Vlote komende, ſoo haeſt deſelve ſal bemercken dat de Admiraels-Vlagge in een chiouw, een Witte Vlagge van de voorſtenge ſal afwaeijen ende een ſchoot geſchoten ſal werden.

Soo haeſt den Commandeur een Blaeuwe Vlagge van achteren ſal doen afwaeijen ſullen alle de Capiteynen, onder des ſelfs Eſquadre reſorterende, den ſelven naervolgen, ende eenige Schepen attrapperende, ſullen de Capiteynen, Commandeurs ofte Schippers van deſelve aenſtonts doen voeren aen 't Schip van den Admirael *de Ruyter*, omme van de Heeren hare Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden geëxamineert ende gehoort te werden, op alle 't gene deſelve haer ſullen goet vinden af te vragen.

Edoch ſal hy Commandeur daer op hebben goet reguard te nemen, dat hy des avonts ſal maken altijt hem weder by de Vlagge te vervoegen, 't en ware hy oordeelde dat hy de vluchtende Schepen ſoude konnen inzeylen, in welcken gevalle hy evenwel niet langer als eenen nacht ſal vermogen van de Vlagge t'abſenteren.

Als hy Commandeur een vreemt Schip ſal vernemen, ſal hy twee Schepen van ſijn Eſquadre daer op afſenden, ende als hy twee vreemde Schepen ſal ſien ſal hy drie van de ſijne, naer deſelve commanderen, ende als hy drie vreemde Schepen ſal gewaer werden, ſal hy vier van ſijn Eſquadre daer op ordonneren, jacht te maken, ende ſoo voorts, makende altijt te zijn de ſterckſte tegens die gene op dewelcke hy jacht maken ſal.

Zijnde in het najagen van eenige Schepen, ſal hy, ſoo haeſt hy ſal bemercken, dat den Admirael ſijn Vlagge doet waeijen in een chiouw, ende een Witte Vlagge doet opſetten van de voorſtenge, van ſijne jacht ophouden, ende hem aenſtonts naer de Vlagge vervoegen, ſonder om eenige redenen hier inne, ofte eenigh van de voorſchreven Articulen naerlatigh te zijn. Aldus gedaen ende gearreſteert in 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 7en. Junij 1667.

Zijn hyden noch geleſen ende gearreſteert de depeſches hier naervolgende geinſereert.

Aen

Digitized by Google

Aen de Heeren Staten Generael.

Heeren Staten van Hollandt.

Hoogh Mogende Heeren.,

UWe Hoogh Mo: ſullen ontwijffelick uyt de Heeren der ſelver Gedeputeerdens ende Gevolmachtighden tot de Zee-ſaken circumſtantielick verſtaen hebben, de devoiren by deſelve, tot het uyt preſſen van 's Landts Vlote aengewendt, ende hoe dat door der ſelver vigilantie ende neerſtigheyt, het meeſte gedeelte van deſelve, giſteren, ſonder eenige verhinderinge, buyten gaets geraeckt is; Op huyden zijn noch onder de Vlagge gekomen, den Vice Admirael *Sweers*, het Schip den Olyphant, *Ian Gideonſz Verburch*, 't Schip de Goude Leeuw, beyde van Amſtelredam, 't Schip Caleb, uyt het Collegie van Weſt-Vrieſlandt ende den Noorder-quartier, ende 't Schip Gornichem, Capiteyn *Nanningh*, reſorterende onder 't Collegie ter Admiraliteyt, tot Rotterdam reſiderende. Wy hebben goet gevonden met deſen Noordelicken wint het Ancker te doen lichten, ende onſen cours te ſetten naer de Maſe, omme aldaer de Schepen met de Landt-militie ende Ammonitie van Oorlogh in te wachten, ende aen den L^t. Admirael *Aylua*, met de Vrieſche Schepen noch op de Rheede voor den Helder leggende toe geſonden de Miſſive, copijelick hier nevens gaende, op dat deſelve, op ſijne aenkomſte moge weten, waer dat hy de Vlagge ſal konnen aentreffen; Waer mede deſen eyndigende, ſullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: Perſoonen ende der ſelver loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen, ende verblijven, &c.

Aen de Heer Raedt-Penſionaris de Witt, *den 7^en. Junij* 1667.

Mijn Heer en Broeder,

GIſteren ben ick den gantſchen namiddagh geoccupeert geweeſt, om volgens het advis van den L^t. Admirael *de Ruyter*, de Vlote te verdeelen in twee Eſquadres, dewelcke geformeert zijn als Uw Ed^t. uyt de copije hier nevens gevoeght, ſal konnen ſien. Het derde Eſquadre, 't welck meeſt gecompoſeert ſal werden uyt de Schepen, onder de Collegien van Zeelandt ende Vrieſlandt reſorterende, hebbe tot noch toe niet konnen formeren, alſoo deſelve onder de Vlagge niet zijn aengekomen. Van de Officieren der Scheeps-Soldaten, bevinde ick tot noch toe ſeer weynige op de Vlote, doch vertrouwe, dat die met de Landt-militie, ofte door andere wegen noch ſullen volgen; Ick ben van gevoelen dat tegens die gene, die aen de Patenten niet hebben geobedieert, ſtraffe, naer proportie van hare delicten gedecreteert behoort te werden, op dat het reſpect van de Regeeringe niet t'eenemael onder de Militie kome te vervallen; Wy hebben op giſteren meeſt alle de Scheeps-Capiteynen in Zee, ende onder de Vlagge, aen boordt gehadt, maer ick hebbe uyt der ſelver rapport niet konnen bevinden, dat van het regiment Scheeps-Soldaten op de Vlote voor als noch meer zijn aengekomen als de Capiteynen, *Iohan de Wit*, *L'aucourt*, *Maes*, *Velſen*, *van Niſpen*, *Arckel*, *Stelandt*, *van de Vall*, ende *Crabett*, van de Lieutenants ende Vendrighs zijn vele by de Vlote, maer, naer ick bemercke, oock al vele abſent: Hebbe den Heere *van Gent* gelaſt, my dien aengaende pertinente informatie te geven, ende ſal niet naerlaten, deſelve bekomen hebbende, Uw Ed^t. daer van notificatie te laten toekomen. Wy ſullen met verlangen voor de Maſe de Landt-militie ende vordere behoeften te gemoet ſien, ende niet mancqueren met alle ſpoedt onſe reyſe van daer te bevorderen, daer van Uw Ed^t. ſich kan verſekert houden; Waer mede deſen eyndigende blijve

Mijn Heer en Broeder

Uw Ed^t. ootmoedigen Dienaer ende geaffectioneerden Broeder.

In 's Landts Schip de Seven Provintien den 7^en. Junij 1667.

Digitized by Google

Des avonts zijn wy met 's Landts Vlote gekomen aen den Hoeck van Hollandt voor de Maese / ende is van onse aenkomste aldaer aen den Lt. Collonel van Beaumondt, Commandeur van den Briel / kennisse gegeven door de naervolgende Missive.

Aen den Heer Commandeur van den Briel . . . . van Beaumont, *den 7en. Iunij 1667.*

EDele, *Manhafte*, *Vrome*, *Discrete*, Wy zijn huyden van voor Texel met 's Landts Vlote t'zeyl gegaen, met intentie omme voor de Maese in te wachten de Landt-militie ende vordere behoeften, geordonneert, om nevens de navale macht, tot afbreuck van den Vyandt gebruyckt te werden, hebben derhalven niet willen naerlaten Uw Ed: by desen serieuselick te recommanderen, dat deselve niet wil naerlaten met alle mogelicke diligentie ende vlijt te bevorderen, ten eynde de Schepen, tot transport van de voorsz Landt-militie, mitsgaders de verdere behoeften gedestineert buyten gaets uytgeprest, ende naer 's Landts Vlote moge werden afgesonden, ende ingevalle 't selve op morgen noch niet sal konnen geschieden, sullen wy verwachten door brenger deses geinformeert te werden, wanneer Uw Edt. oordeelt, dat de meer gemelte Militie, buyten gaets, voor de Maese ende by 's Landts Vlote sal konnen zijn, sullende ons op Uw Ed: gewoonlicke vigilantie verlaten, ende deselve den Almogende bevelen. In 's Landts Schip de seven Provintien, zeylende op de hoogte van Scheveninge, den 7en. Junij 1667.

Uw Ed: goede Vrunden

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden &c.

Ter ordonnantie van deselve.

Aen Maerten Waverans, *Koopman tot Nieuwpoort, den 7en. Iunij 1667.*

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c.

ERntfeste, *Vrome*, *seer Discrete*; De Vlote van den Staet der Vereenighde Nederlanden, is op gisteren uyt het Texel in Zee gesteken, ende sal desen dienen om u-lieden te versoecken, dat gy den Gaillot-Schipper *Arent Cornelisz Moenes*, brenger deses, wilt behulpelick zijn om aldaer eenige ververschinge voor de Vlote in te koopen, ende voorts aen den selven ter handen stellen, onder behoorlicke Recipisse, de brieven onder u-lieden berustende, ende desen tot geenen anderen eynde dienende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In 's Landts Schip de seven Provincien, zeylende op de hooghte van Scheveninge, den 7. Junij 1667.

Ter ordonnantie van deselve.

Mercurij den 8en. Junij 1667. in 't Schip de seven Provintien, leggende ten Ancker voor de Maese, 's morgens ten ses uren.

Present de Heer Cornelis de Witt,
Lt. Admirael de Ruyter.

Aen boort van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden gekomen zijnde / Capitepn Coenraedt Droft met twee Tamboers / ende negen Soldaten / is den selven verbolgens door haer Ed: Mo: gelast / hem te transporteren ende te verblijven op 't Schip van den

Digitized by Google

den Schout-by-nacht David Vluch, omme de Scheeps-Soldaten op 't ſelve Schip te commanderen / tot welcken eynde hem ter handen geſtelt is de naervolgende Acte.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, op 's Landts Vlote, Laſten by deſen den Schout-by-nacht *David Vluch* in ſijn onderhebbende Schip t'ontfangen ende wel te tracteren, den Capiteyn *Coenraedt Droſt* met twee Tamboers ende acht Soldaten, ende den ſelven als Commandeur over de Landt-militie t'erkennen, ſonder hier van te blijven in gebreke; Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, deſen 8^en^. Junij 1667.

Den Capiteyn van den Schout-by-nacht Jan Gidionſz Verburch, heeft aen de Heeren dare Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden bekent gemaeckt / dat hy op huyden ſijn dagelicks Ancker verlozen hadde / dat van 't ſelve beyde de armen in 't winden waren afgeſprongen / den welcken gelaſt is ſulcks aen de Heeren Raden ter Admiraliteyt tot Amſterdam ten ſpoedighſten bekent te maken.

Zijn verbolgens geleſen ende gearreſteert de depeſches hier naervolgende geinſereert.

Aen 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, den 8^en^. Iunij 1667.

EDele *Mogende Heeren*, Wy zijn giſteren omtrent ten tien uren met 's Landts Vlote van voor 't Texel t'zeyl gegaen, ende des avonts ten ancker gekomen tuſſchen Scheveninge ende Monſter, omtrent twee mijlen t'Zeewaerts, van waer wy op huyden gearriveert zijn voor de Maſe, met intentie om alhier de Landt-militie ende andere behoeften in te wachten; Wy hebben giſteren avondt onſe komſte alhier aen den Commandeur van den Briel by Miſſive genotificeert, met verſoeck, dat deſelve alle mogelicke vlijt ende diligentie wilde aenwenden, om de voorſz Militie ſoo haeſt mogelick, te doen embarqueren, ende met de Fluyten tot tranſport van deſelve gedeſtineert, herwaerts ſenden, in alle gevalle ons adverteren, wanneer deſelve oordeelde dat de gemelte Militie ende behoeften gereet, en herwaerts afgeſonden ſouden konnen werden, maer hebben tot noch toe geene antwoort dien aengaende bekomen; Giſteren voor de middagh waren onder de Vlagge wel aengekomen den Vice Admirael *Sweers* ende den Schout-by-nacht *Ian Gidionſz Verburch*, maer als wy zeyl maeckten, is den gemelten Vice Admirael voor Texel ten ancker gebleven, ſulcks wy vertrouwen, dat deſelve aldaer noch eenige behoeften was verwachtende, hopende dat deſelve, nevens den Lt. Admirael *Aylua*, ende andere Schepen, onder het Collegie ter Admiraliteyt, in Vrieſlandt reſorterende, noch deſen avont, ofte morgen vroegh, onder de Vlagge ſullen aenkomen.

Soo aenſtonts is hier aen ons boort geweeſt den Capiteyn van den voornoemden Schout-by-nacht *van der Burch*, ons bekent makende, dat op huyden ſijn dagelicks Ancker hadde verloren, zijnde van 't ſelve in het winden beyde de armen afgeſprongen, ende dat hy noch eenigh manquement hadde van licht Canon, ende andere behoeften; Wy hebben hem gelaſt 't ſelve by Miſſive aen Uw Ed: Mo: bekent te maken, verſoeckende dat des ſelfs defecten ten ſpoedighſten geſuppleert, ende ons naer geſonden mogen werden.

Wy vinden ons wijders verplicht Uw Ed: Mo: bekent te maken, dat wy uyt den gemelten Capiteyn van den meer genoemden Schout-by-nacht *Verburch*, ende oock uyt den Capiteyn *Nieupoort*, commanderende de Scheeps-Soldaten op des ſelfs Schip, onderricht zijn, dat *Ian Gidionſz Verburch* ſeer ſwack ende periculeus ſieck geworden is, ſoo dat wy niet konnen oordeelen, dat ſoo een Capitael Schip met dien jongen Capiteyn genoeghſaem verſien ende bewaert is, oordeelen derhalven dat Uw Ed: Mo: ten ſpoedighſten dienen te deſpicieren een habil ende bequaem perſoon, om op 't voorſz Schip te commanderen, anderſins ſullen wy ons genootſaeckt vinden, met communi-

 catie

Digitized by Google

catie ende advis van den Heere Lt. Admirael *de Ruyter*, de noodige ordre ende voorſieninge by proviſie te doen; Waer mede deſen eyndigende, bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 8en. Junij 1667.

Uw Ed: Mo: goede Vrunden

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden.

Aen den Heer Raedt-Penſionaris de Witt, *den 8en. Iunij 1667.*

Mÿn Heer en Broeder,

WY hebben giſteren avont onſe aenkomſte alhier aen den Commandeur van den Briel by Miſſive bekent gemaeckt, met verſoeck dat deſelve niet ſoude naerlaten de Landt-militie ende geordonneerde behoeften ten ſpoedighſten naer 's Landts Vlote af te ſenden, in allen gevalle aen ons notificatie doen, wanneer deſelve oordeelde dat de voorſz Militie ende behoeften gereet, geëmbarcqueert ende afgeſonden ſoude konnen werden, maer tot noch toe geene antwoort bekomen. Op huyden hebben wy aen den Commandeur *van der Zaen* commiſſie ende inſtructie ter handen geſtelt, omme als Commandeur te commanderen over ſeven Schepen tot het bekomen van kondtſchappen, ende naerjagen van vreemde Schepen, by occaſie gebruyckt te werden; van welcke, ende andere ſtucken ick Uw Edelheyt geerne copije ſoude toe ſenden, maer door mancquement van Clercquen, die met de Fluyt noch niet zijn aengekomen, is niet mogelick alle de copijen te doen affchrijven, vermits andere ſaken die meerder haeſt ende ſpoedt vereyſſchen, dagelicks voorvallen.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Eleman **ende** Bocxel, **beyde Gecommitteerde Raden van d'Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt / geſchreven in den Briele / huyden morgen ten acht uren / hier aen volgende geinſereert.**

Edele Geſtrenge Heeren,

OP giſteren by de Gecommitteerde Raden ontfangen zijnde eene Miſſive van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael op 's Landts Vlote gereet leggende in Texel om Zee te kieſen, hebben deſelve den Heer *Bocxel* ende my afgeſonden naer den Briel, om de Schepen, tot tranſport van de Militie ende Ammonitie van Oorlogh gedeſtineert uyt te preſſen. Wy hebben, door Delf paſſerende, den Commis Graswinckel gelaſt hem te vervoegen na Schiedam, ende ſonder tijt verſuym, de vier Scheepjes met Ammonitie van Oorlogh, dewelcke hy ſeyde klaer te zijn, af te ſenden voor het Hooft van den Briel, ſoo dat gelooven, dat deſelve deſen dagh alhier ſullen arriveren; maer moeten ſeggen, dat op giſteren avont in den Briele bevonden, dat door de vigilantie van de Heer Commandeur *Beaumondt* de elf Compagnien waren geëmbarcqueert, zijnde geen meer Compagnien alhier aengekomen, ende oock geen meer Schepen gereet, om deſelve te tranſporteren, alſoo noch een Schip, uyt Zeelandt moetende komen, op dees tijt niet en is gearriveert, ende het tweede aengenomen heeft den 14en. deſes voor het Hooft van den Briel te zijn, zijnde tot Rotterdam geen Schepen meer te bekomen. Soo dat wy gelooven dat de vier Schepen tot tranſport van de Militie, ende de vier Scheepjens tot tranſport van d'Ammonitie, tegens den avont, ofte immers morgen vroegh, ſullen konnen Zee kieſen, wint ende weer ſulcks toelatende.

Wy verwachten alle oogenblick d'Heeren *Dolman*, den Luytenant Colonel *Guichirit* ende den Mayoor *Limborgh*, dewelcke in plaets van den Mayoor *Brederode* is geſurrogueert, dewelcke hadden aengenomen op giſter avont al hier te zijn, maer hebben deſelve als noch niet vernomen, waeromme een expreſſen deſe morgen vroegh naer den Hage hebben afgeſonden, met een Miſſive aen haer

Digitized by Google

haer Ed: Mo: verſoeckende dat geſeyde Heeren nochmael wierde aengeſeyt, haer herwaerts te begeven, op dat naer haer komſte de geſeyde Schepen niet quamen te wachten; Waer mede eyndigende, ſullen blijven, *Edele Geſtrenge Heeren*, lager ſtont *Uw Ed: ootmoedige Dienaren*, ende was onderteeckent *I. Eleman, Adr: Bocxel*; Den 8ᵉⁿ. Junij 1667. in den Briel 's morgens ten acht uren.

In antwoorde van de voorſz Miſſive is aen de opgemelte Heeren aenſtonts naerder reeptie gereſcribeert: als volght/

Aen de Heeren Gecommitteerden, wegens d' Heeren Gecommitteerde Raden van de Staten van Hollandt in den Briel, den 8ᵉⁿ. Junij 1667.

Edele, Ernſeſte, Wijſe, Voorſichtige Heeren,

MYn *Heeren*, Soo aenſtonts is my ter handen gekomen Uw Ed: Miſſive huyden ten acht uren geſchreven in den Briel, uyt dewelcke ick bemercke dat Uw Ed: niet meer als elf Compagnien hebben gedaen embarcqueren door mancquement van Schepen, tot tranſport van de Militie gerequireert. Indien anderſins Uw Ed: konden goetvinden noch eenige Compagnien by deſelve te voegen, ende met kleyn Vaertuygh, ofte met de Gaillots, die wy te dien eynde expreſſelick derwaerts affenden, naer 's Landts Vlote te doen voeren; wy ſouden deſelve over de Schepen van Oorlogh wel ſoodanigh, naer het oordeel van den Heere L^t. Admirael *de Ruyter* konnen repartieren, dat deſelve commodieus gelogeert ſouden konnen werden, 't welck by ons alhier des te dienſtiger geoordeelt wert, om dat vele Officieren ende Soldaten van het regiment Zee-Soldaten mede by de Vlote niet zijn aengekomen, doch ſullen ons in deſe, ende andere ſaken, geerne Uw Ed: wijſe conduicte ende directie onderwerpen, blijvende

Edele, &c.

Uw Ed: ootmoedigen Dienaer.

Des avonts de voorſz Miſſive afgeſonden met dese Gaillots/ omme/ ingevalle de Heeren Eleman ende Bocxel, Gecommitteerde Raden van Hollandt mochten goet vinden eenige Landt-militie met deſelve af te ſenden/ die voor de voorſz Gaillots te doen tranſporteren/ende zijn tot dien eynde aen de Schippers van de voorſz Gaillots ter handen geſteit de behoorlicke Acten.

Is aen peder der reſpective Capiteynen in 's Landts Vlote behandight een Acte houdende het gearreſteerde Rendevous in cas eenige Schepen door ſtorm ofte miſt van de Vlagge mochte komen te verdwalen: in maniere hier na volgende.

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, op 's Landts Vlote, hebben met advis van den L^t. Admirael de Ruyter *beraemt ende gearreſteert deſe naervolgende Rendevous-plaetſen.*

DAt na dat men van hier gezeylt ſal zijn, ende yemant door ſtorm, miſt of eenigh ander ongeval, van de Vlagge verſteken wierde, die ſal deſelve eerſt hebben op te ſoecken, tuſſchen Goeree ende Walcheren, en die daer niet vindende, verder op de Vlackte omtrent ter halver Zee van Schooneveldt ende Ooſtende, alwaer deſelve Vlagge, ofte nader ordre door eenigh kleyn Vaertuygh ſal werden gevonden, na dat hy 24 uren daer op ſal hebben vertoeft. Actum in 't Schip

de-

Digitized by Google

de seven Provincien, ten Ancker Z. Z. O. van den Hoeck van Hollandt, omtrent twee mijlen van de Wal, den 8en. Junij 1667.

De Heer Luytenant Admirael de Ruyter heeft aen yeder van de respective Capiteynen ook ter handen gestelt een Zeyn-boeckien / waer naer deselve gelast zijn haer punctuelick te reguleren.

Jovis den 9en. Junij 1667. leggende ten Ancker Z. Z. O. van den Hoeck van Hollandt, omtrent twee mijlen van de Wal.

Present d' Heer Cornelis de Witt:
Lt. Admirael de Ruyter.

Zijn uyt de Maese aengekomen / ende onder de Vlagge geanckert vier Fluyt-schepen / komende van den Briel / geladen met Landt-Soldaten / ende twee Boots van Schiedam met Ammonitie van Oorlogh / dewelcke by de Heeren Gecommitteerde Raden gelast zijn de Vlote te volgen / ende naer te komen de ordres die by de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gebolmachtighden aen deselve ter handen gestelt sullen worden.

Ontfangen een Missive van den Heere Raedt-Pensionaris de Witt, geschreven in den Briel den achtsten deser loopende maent / hebbende tot bylage een Advis uyt Engelandt van den 24en. May 1667.

Mijn Heer ende Broeder,

NAer 't schrijven van mijne voorgaende van huyden, komt my noch ter handen een Advis uyt Engelandt, 't welck ick van mijn schuldigen plicht geacht hebbe Uw Ed: mede aenstonts toe te senden, als mede van importantie geoordeelt wordende, om 't werck te konnen faciliteren; het soude mogelick van groote operatie konnen wesen, dat, soo wanneer het exploict op de Reviere van Chattam begonnen wert, te gelijck eenige van de Schepen, die niet mede den selven wegh inslaen, de groote Reviere wat opzeylden, ende omtrent Gravesande, ofte elders, wat alarm maecken, om 't secours dat van Londen soude mogen werden uyt gecommandeert, van de wegh naer de Brugge van Rochester te diverteren, ende sulcks het exploict voor de Landt-militie des te meer te faciliteren: Edoch Uw Ed: sullen alles aldaer nader ende beter overwegen. Ick blijve; in haest. Onder stont *Mijn Heer ende Broeder*, lager stont *Uw Ed: ootmoedigen Dienaer, ende geaffectioneerden Broeder*, ende was onderteeckent *Iohan de Witt*. In den Briel den 8en. Junij 1667.

P. S.

Naer 't schrijven van mijne voorgaende is den Heer *Dolman*, ende de Hooft-Officieren aengekomen ende ingescheept; ick vertrouwe dat noch eenige Compagnien naer 't vertreck van de Fluyten, in Loots-booten sullen derwaerts komen, die in sulcken cas op de Schepen van Oorloge sullen moeten werden verdeelt, daer mede eenige Capiteynen, welckers Schepen slecht bemant zijn, apparentelick wel sullen wesen voorsien.

Translaet uyt het Engelsch.

Londen den $\frac{24. May}{3. Junij}$ *1667.*

IN mijnen laetsten heb ick u geadviseert van 't arriveren van *Kempthorn* en sijne Vlote tot Portsmouth, de meeste part van de Coopvaerdij-Schepen quamen van Lisbon seer rijckelick geladen.

In

Digitized by Google

In de Penbroke, die geſoncken is, is veel ſilver verloren. Den ‡ van deſe maent, gingh *Kempthorn* met ſijn Schepen t'zeyl uyt de Rhee van Portsmouth na deſe Reviere toe: maer den 16en. ſiende, oft te haer imaginerende te ſien, dwers van Beath af, een Vloot Schepen, ende vreeſende dat het de Duytſche was, quamen al t'ſamen wederom tot in de Haven van Portsmouth, daerſe tegenwoordigh noch leggen: men verwacht dagelicks noch een ander ſeer rijck geladen Vloot uyt de Straet, geconvoyeert met vier Schepen van Oorloge, ende vele andere koſtelicke Schepen uyt de Barbados, Verginia, ende andere plaetſen. In de † Hope ende Bay in the Nord werden gereet gemaeckt de Monmouth, de Diamant, de Suſſecx, de Portlandt, de Happy-Returne, ende de Ana, nu kortelingh eerſt van Vliſſinge weer gekomen, die alle Noordtwaerts gedeſtineert worden tot aſſiſtentie van Jeremias Smith, die nu veerthien Schepen vap Oorlogh onder hem heeft, Havenende tot Hull, in de revier de Humber en Burlington-Baey.

De Vlaemſche Poſt, is van deſe weeck noch niet gekomen, maer ſommige meynen van Ja, en dat het pacquet te Hoof gebracht is, om de brieven te onderſoecken, want het is ſeker, dat men aldaer tijdinge heeft, daer men gantſch niet mede vermaeckt is, doch wat het is wert ſecreet gehouden.

Deſen avont is een ordre afgeſonden, om de groote Schepen gereet te maken, maer ſullen boven de twee maenden werck hebben, en groot gebreck aen Zeeluyden, en andere nootſakelickheden.

Nu de Duytſche Vloot is, of dagelicks ſtaet uyt te komen, heeft men hier leetweſen, dat men ſich ſoo gekittelt heeft met de hoop van Vrede, ende daer op verlaten; maer indien wy alle onſe uytgeſonden Zeeluyden weer t'huys krijgen, ſal het hier een nieuw leven geven.

Den Grave van Laſtlehaven werft 1700 mannen tot dienſt van Vlaenderen. Den Hertogh van Cambridge, meent men dat deſen nacht ſterven ſal, als ſijn Broeder den Hartogh van Kendal giſteren nacht gedaen heeft.

Men verwacht dagelicks weder een Vloot van hondert Cool-Schepen van Nieuw-Caſtel. Wy zijn in een ſeer dangereuſe conditie, de gemeente ſeer gemiſcontenteert zijnde. Hier mede &c.

† Nota: *Is beyde voor aen in de Reviere van London.*

Is geleſen ende gearreſteert de Miſſive aen de Heeren Staten Generael hier naer geinſereert.

Hoogh Mogende Heeren,

OP huyden zijn de vier Fluyt-ſchepen, met de Landt-militie tot de aenſtaende expeditie gedeſtineert, by ons gearriveert: Wy hebben tot noch toe onder de Vlagge niet vernomen de Schepen van Oorloge onder het Collegie van Vrieſlandt reſorterende, noch oock niet den Vice Admirael *Sweers*, dewelcke voor Texel gebleven is, als wy van daer t'zeyl gingen; ende naer ons den Commandeur van de ſes Fregatten, van Texel voor uyt naer de Maſe afgeſonden, geadviſeert heeft, ſoude den voornoemden *Sweers* giſteren morgen omtrent het Goereeſche Gat, by de voornoemde Fregatten geſien zijn, ſettende ſijnen cours Z. W. aen; ſoo dat wy niet anders konnen oordeelen, of deſelve ſal naer Zeelandt, ofte de Rheede op Schooneveldt geloopen zijn: vermits den ſtercken N. W. wint ſullen wy, gedurende de ebbe, geen Ancker konnen lichten; hopende dat ondertuſſchen de voorſz Vrieſche Schepen by de Vlagge ſullen aenkomen. Indien het weder eenigſins komt te beteren, ſullen wy trachten met het leegh water de anckers te doen lichten, ende voorts naer de Rheede van Schooneveldt te zeylen: vertrouwende de Zeeuwſche Schepen aldaer te ſullen bejegenen, van dewelcke wy tot noch toe geene tijdinge bekomen hebben: ſullende niet een moment verſuymen, omme onſe reyſe ten ſpoedighſten te bevorderen, ende van ons wedervaren van tijt tot tijt Uw Ho: Mo: pertinente onderrichtinge te laten toekomen. Ende deſen hier mede eyndigende, ſullen wy Godt Almachtigh bidden uwe Hoogh Mogende Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer ende meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 9en. Junij 1667.

P. S. Den

Digitized by Google

P. S. Den Heere *de Ruyter* doet aen Uw Ho: Mo: ſijne gedienſtige gebiedeniſſe met verſoeck dat deſelve ſijn Edt. gelieven t'excuſeren, dat ſijn Edt. aen Uw Ho: Mo: niet en heeft geſchreven, als hebbende niet te voegen by 't gene wy hier voren geadviſeert hebben.

Is geleſen ende gearreſteert een Miſſive aen de Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiraliteyt in Zeelandt: in maniere hier naer volgende.

EDele *Mogende Heeren*; Den Heere Lt. Admirael *de Ruyter* heeft ons vertoont Uw Ed: Mo: Miſſive, aen ſijn Edt. geſchreven den 8en. deſer loopende maent; uyt dewelcke wy met leetweſen verſtaen, dat de Schepen van oorloge, ſtaende ter directie van Uw Ed: Mo: Collegie, ſoo ſiecht van Matrooſen ende Soldaten, als noch, waren voorſien, dat deſelve niet geraden konden vinden, die met ſoo ſobre bemanninge, ten dienſte van ons algemeene lieve Vaderlandt uyt te ſenden, ende onder de Vlagge ons te laten toekomen, alhoewel deſelve van alle noodige behoeften voorſien, ende naer behooren geëquipeert zijn: Vinden ons verplicht, in conſideratie van onſe Commiſſie, ende in achtinge nemende den dienſt van den Staet Uw Ed: Mo: in bedencken te geven, ende voor ons advis te recommanderen, dat deſelve ten ſpoedighſten gelieven ſoodanige ordre te ſtellen, dat eenige van de minſt bemande Schepen van Oorloge t'eenemael ontmant mogen werden, ende 't volck van deſelve overgeſet, op de anderen, ende ſulcks daer door, geſuppleert de defecten van 't Bootsvolck, dewelcke Uw Ed: Mo: in de opgemelte Miſſive gelieven te allegeren: gelijck oock ſulcke overſettinge van Bootsvolck by andere Collegien ter Admiraliteyt, ende ſpecialick by die van Weſt-Vrieſlandt, ende den Noorder-quartiere verſcheyde malen, ende nu voor 't uytloopen van 's Landts Vlote met goet ſucces gepractiſeert is geweeſt: Wy ſullen vertrouwen ende vaſtelick hopen dat Uw Ed: Mo: in deſe conjuncture van tijden ende ſaken haer ſoodanigh ſullen evertueren, dat wy in allen gevalle van eenige van de Schepen van Oorloge, t'haerder directie ſtaende, onder de Vlagge geaſſiſteert ſullen werden, ende ſullen tot dien eynde, weder ende wint dienende, ons met 's Landts Vlote op morgen tot voor de Kuſten van Zeelandt, ende op Schooneveldt laten vinden, hopende aldaer eenige Schepen van Oorloge van Uw Ed: Mo: Collegien te ſullen aentreffen, verſoeckende in allen gevalle geadverteert te werden, wat Uw Ed: Mo: deſen aengaende ſullen gelieven te reſolveren, op dat wy mogen weten, waer naer onſe meſures te nemen, ende dat den dienſt van den Staet door lange retardementen niet moge werden verwaerlooſt; waer op ons verlatende, ſullen, deſen eyndigende, Uw Ed: Mo: bevelen in Godes heylige beſcherminge. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten ancker leggende voor de Maſe, den Briel Z. O. ten Z. van ons, deſen 9en. Junij 1667.

Aen den Luytenant Admirael Aylua, *den 9en. Junij 1667.*

EDele, *Geſtrenge, Manhafte*; Wy en twijffelen niet of U Ed: heeft ontfangen onſe Miſſive van den 7en. deſes, by dewelcke wy, met advijs van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, hadden geſeyt: dat als wy van hier met 's Landts Vlote mochten komen te verzeylen, een of meer Gaillots kruyſſende op Uw Ed: en des ſelfs by hebbende Schepen, ende ander Vaertuygen ſouden doen vertoeven, om aen deſelve te verhantreycken, onſe nadere ordre ende Rendevous, tot welcken eynde die in deſen geſloten is: laſtende Uw Ed: ſich daer naer verder te reguleren, en met de voorſz Schepen ende Vaertuygen op 't ſpoedighſte maken by 's Landts Vlote te zijn: waer toe ons verlatende, bevelen U Ed: in de beſcherminge des Alderhooghſten. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten ancker Z. O. drie mijlen van de Maſe, den 9en. Junij 1667.

Vene-

Digitized by Google

Veneris den 10en. Junij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provintien, onder zeyl, de wint N. N. W. met ſtijve koelte, zeylende Z. W. ten W. aen naer Schooneveldt, 's morgens vroegh.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
L't. Admirael de Ruyter.

Is by haer Ed: Mo: geleſen ende gearreſteert / met advijs ende communicatie van den Luytenant Admirael de Ruyter, de naervolgende generale Inſtructie ende ordre.

Generale Inſtructie ende ordre van de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, met advijs ende goet vinden van den L't. Admirael de Ruyter, *gearreſteert voor de Hooft-Officieren ende Capiteynen van deſelve Vlote, daer na ſy haer in de aenſtaende expeditie, bataille, of rencontre met den Vyandt ſullen hebben te reguleren.*

EErſtelick wort ernſtelick gelaſt, dat in 't uyt ofin zeylen van eenige Zeegaten, de kleyne Schepen de groote uyt de zeylen ſullen moeten blijven, ende deſelve achter aen volgen, om, of de groote Schepen aen de gront quamen te ſitten, haer altoos te konnen aſſiſteren, op dat deſelve groote Schepen gevoeghlick in Zee, of binnen mogen geraken; ende wie contrarie doet ſal arbitralick geſtraft worden.

Ende alſoo 's Landts Vlote tegenwoordigh is verdeelt in drie Eſquadres, te weten, eerſt d'Avant-guarde, ofte (voor de wint zeylende) de rechter Vleugel: ten tweeden het *corps de bataille*, ofte 't middelſte gedeelte; ende, ten derden, d'Arriere-guarde, ofte (als men voor de wint zeylt) de ſlincker Vleugel.

Soo ſullen in Zee gekomen zijnde, de Luytenants Admiralen *Adriaen Banckert* ende *Hans Willem van Aylua*, mitſgaders den Vice Admirael *Cornelis Everſz*, met hare onder hebbende Eſquadres aen ſtierboort, ende de Luytenants Admiralen *Willem Ioſeph van Gent*, ende *Ian Corneliſſz Meppel*, mitſgaders den Vice Admirael *Iſaack Sweers*, met hare onder hebbende Eſquadres aen backboort van 't Hooft-Eſquadre gevoert door de Luytenanten Admiralen *Michiel Adriaenſz Ruyter* en *Aert Ianſz van Nes*, mitſgaders de Vice Admirael *Iohan de Liefde* ſich begeven en onthouden, als men voor de wint zeylt.

Maer by de wint zeylende, ſal het Eſquadre van de voornoemde Luytenants Admiralen *Banckert*, ende van *Aylua* voor uyt zeylen, 't Hooft-Eſquadre van de Luytenants Admiralen *de Ruyter* ende van *Nes*, in 't midden, ende dat van de voornoemde Luytenanten Admiralen van *Gent* ende *Meppel*, in manieren als voren achter aen.

Item, wanneer de Hooft-Vlagge geraden vint by dage ofte des nachts over te wenden, ſal deſelve het zeyn doen, dat daer toe in 't generael Zeyn-boeck Articul 5, of 6 is beraemt, d'andere Hoofden, ſoo Luytenants Admiralen, Vice Admiralen, ende Schouten-by-nacht, 't ſelve gewaer wordende, ſullen, conform deſelve Articulen mede zeyn doen, waer op dan 't achterſte Eſquadre eerſt ſal wenden: daer aen het Hooft-Eſquadre: ende ſoo vervolgens het voorſte; ſulcks dat 's Landts Vlote, alſoo gewendt zijnde, 't Eſquadre, 't welck te voren het laetſte was, als dan ſal weſen het voorſte: ende ſal oock deſelve ordre tuſſchen de Vlaggen van yeder Eſquadre onderhouden worden.

De Luytenanten Admiralen ſullen yeder hare Eſquadre, conform den inhoudt van deſe Inſtructie, in drie Smaldeelen verdeelen: gelijck het Hooft-Eſquadre mede gedaen ſal worden; ende daer

Digitized by Google

uyt eenige Fregats destineren, die expres daer op passen, soo der van de Schepen in de gront, ofte brant geraeckten, het volck te bergen: mitsgaders ordre te stellen, dat de Branders, volgens, ende in conformité van het 17e. Articul in de nader ordre van haer Ho: Mo: gestatueert den 27en. Julij 1665. om soo in goede ordre in Zee te komen, ende niet confuys te wesen, maer den Vyandt schielick komende te bejegenen, altijt in postuer den selven 't hooft te konnen bieden: ende sal een yeder gewaerschouwt zijn, malkanderen ruymte te geven, om ter degen den anderen uyt het schut te blijven, achtervolgens het 12e. Articul, van de gemelte nadere ordre; oock wel te doen letten op den brant, die door het schieten van's Vyandts, of eygen proppen, in 's Landts Schepen souden konnen werden veroorsaeckt, op dat die tijdelick magh werden gelescht.

Ende sal derhalven, soo wanneer 's Landts Vlote, den Vyandt te loefwaert mochte gewaer worden, indien deselve Vlote over stuerboort zeylt, den Luytenant Admirael *Aylua* te loefwaert voor uyt, ende den Vice Admirael *Cornelis Evertsz* te loefwaert achter uyt van den Luytenant Admirael *Banckert* ende des selfs onder hebbende Smaldeelen begeven ende onthouden: Soo sullen oock van gelijcken den Luytenant Admirael *van Nes*, te loefwaert voor uyt, ende den Vice Admirael *Iohan de Liefde* te loefwaert achter uyt van den Admirael *de Ruyter* onder hebbende Smaldeel, sich met hare respective onder hebbende Smaldeelen begeven ende onthouden.

Desgelijcks sullen oock den Luytenant Admirael *Meppel* te loefwaert voor uyt, ende den Vice Admirael *Isaack Sweers* te loefwaert achter uyt, van den Luytenant Admirael *van Gent*, ende des selfs onder hebbende Smaldeel, sich met hare respective onder hebbende Smaldeelen begeven ende onthouden; maer indien 's Landts Vlote in 't voorsz geval over backboort zeylt, sal deselve Vlote haer in postuer stellen als over stuerboort is geordonneert: ende soo doende, sal 't Esquadre van den Luytenant Admirael *van Gent*, dat te voren d'Arriere-guarde gehadt heeft, nu d'Avant-guarde bekomen: ende daer van den Vice Admirael *Sweers*, met sijn onder hebbende Smaldeel, die te voren d'achterste van de geheele 's Landts Vlote zijn geweest, nu de voorsten van de geheele Vlote worden, ende vervolgens de voorste van de geheele Vlote weder de laetsten: namentlick den Luytenant Admirael *van Aylua* met sijn onder hebbende Smaldeel: 't en ware nochtans in dit geval 's Landts Vlote soodanigh gepostеert lagh, of in soodanigen ordre onder zeyl was, dat, om te spoediger in goet postuer aen den Vyandt te komen, dese ordre moeste werden omgekeert.

Ende of het quame te gebeuren, dat den Vyandt in ly, ende 's Landts Vlote te loefwaert was, by aldien deselve 's Landts Vlote over backboort zeylt, sal den Luytenant Admirael *Aylua* aen ly voor uyt, ende den Vice Admirael *Evertsz* aen ly achter uyt van den Luytenant Admirael *Banckert*, ende des selfs onder hebbende Smaldeel, sich met hare respective onder hebbende Smaldeelen, begeven, ende onthouden.

Soo sullen oock van gelijcken, den Luytenant Admirael *van Nes* aen ly voor uyt, ende den Vice Admirael *de Liefde* aen ly achter uyt, van den Admirael *de Ruyters* onder hebbende Smaldeel, sich met hare respective onder hebbende Smaldeelen, begeven ende onthouden: Desgelijcks sullen oock den Luytenant Admirael *Meppel* aen ly voor uyt, ende den Vice Admirael *Sweers* aen ly achter uyt van den Luytenant Admirael *van Gent* ende des selfs onder hebbende Smaldeel, sich met hare respective onder hebbende Smaldeelen, begeven ende onthouden; maer indien 's Landts Vlote in dit geval over stuerboort zeylt, sal deselve Vlote haer in postuer stellen als over backboort is geordonneert: en soo doende, sal wederom 't Esquadre van den Luytenant Admirael *van Gent*, dat te voren d'Arriere-guarde gehadt heeft, nu d'Avant-guarde bekomen, en daer van den Vice Admirael *Sweers* met sijn onder hebbende Smaldeel, die te voren d'achterste van de geheele Vlote zijn geweest, nu de voorste van deselve Vlote worden: ende vervolgens de voorste van de geheele Vlote weder de laetste: namentlick den Luytenant Admirael *Aylua* met sijn onder hebbende Smaldeel, 't en ware dat oock in dit geval 's Landts Vlote soodanigh gepostеert lagh, of in soodanigen ordre onder zeyl was, dat, om te spoediger in een goet postuer aen den Vyandt te komen, dese ordre moeste werden omgekeert.

De

Digitized by Google

De Vlote aldus gerengeert, ende in een der voorſz gevallen in poſtuer leggende, om ſich te defenderen, of den Vyandt t'attacqueren, ſal een yeder van de particuliere Capiteynen op ſijn Hooft, daer onder hy beſcheyden is, wel paſſen, ſonder in het minſte van den Vyandt af te wijcken, ofte dragende te houden, als door hooghdringende noot: alwaer 't dat hy ſagh, datter yemant die voor hem gerengeert was, door noot of wandebvoir, ſijn geordonneerde poſt niet en hielde, maer naer ſijn uytterſte vermogen betrachten de plichten van Soldaet en Zeemanſchap: op pœne, van contrarie doende, aen den lijve geſtraft te worden, in conformité van 't ſeſte Articul in de meergemelte nadere ordre, ende andere Publicatien van den Staet geexpreſſeert.

Oock wert wel expreſſelick gelaſt, ſchoon men by den Vyandt niet en is, maer in Zee zijnde, yeder op ſijn rangh ende by ſijn Hooft te blijven, daer onder hy beſcheyden is: mede op de pœne als in de meergemelte nadere ordre Articul 5. ſtaet vermelt.

Ende ſullen de Hooft-Officieren van yeder Eſquadre alle dagh, drie van hare bezeylſte Fregatten, beneffens eenige Gaillots rontomme de Vlote ordonneren, om door deſelve alle doenlicke kondtſchap te bekomen, ende yets nieuws vernemende, ſullen daer van datelick aen de Hooft-Vlagge komen rapport doen.

Ende ſoo by al dien de voorſz Fregatten eenige Koopvaerdy-ſchepen quamen te veroveren, die voor buyt verklaert wierden, ſullen deſelve over 't Eſquadre, daer onder 't Fregat, of Fregatten beſcheyden zijn, verdeelt worden: En of het gebeurde (dat Godt wil geven) datſe een Vyandtlick Oorlogh-ſchip, ofte Schepen veroverden, ſal het Schip, ofte Schepen, Geſchut, ende de Premien daer toe by haer Ho: Mo: geſtelt, by den Veroveraer, ofte Veroveraers alleen genoten worden, conform het Placcaet daer op by Hooghgemelte hare Ho: Mo: geemaneert den 10en. May 1667. Aldus geconcludeert ende vaſt geſtelt in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende omtrent Z. O. van de Maſe, den 10en. Junij 1667.

Veneris den 10en. Junij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provintien, leggende ten Ancker op Schooneveldt, op ſeventien vadem waters, O. Z. O. van Weſt-Cappel, *Poſt meridiem.*

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Zijn geleſen / gearreſteert / ende dienvolgens afgeſonden de navolgende Miſſiven / te weten een aen de Heeren Raden ter Admiralitept in Zeelandt / een aen de Heeren Staten Generael / mitſgaders een aen den Heer Raedt-Penſionaris de Witt.

Aen de Heeren Raden ter Admiraliteyt in Zeelandt, den 10en. Junij 1667.

EDele Mogende Heeren; Wy hebben uwe Ed: Mo: giſteren bekent gemaeckt, dat wy van meyninge waren met 's Landts Vlote te komen op Schooneveldt, omme aldaer de Schepen, ſtaende ter directie van Uw Ed: Mo: in te wachten: ende vinden ons nu verplicht Uwe Ed: Mo: by deſen te notificeren, dat wy ſoo aenſtonts met 's Landts Vlote tot op Schooneveldt gearriveert zijn, ſerieuſelick verſoeckende, dat Uwe Ed: Mo: der ſelver Oorlogh-ſchepen onder den Lt. Admirael *Banckert*, ten ſpoedighſten gelieven te doen Zee nemen, ende deſelve maer af te ſenden: Indien op deſelve noch eenigh defect van Landt-Soldaten mochte zijn, 't ſelve ſullen wy hier konnen ſuppleren uyt de Landt-militie, door ordre van haer Ho: Mo: ons toegeſonden: ſoodanigh dat wy vertrouwen capabel te zijn, dat defect abundantelick te konnen voldoen. Wy ſullen met verlangen

Digitized by Google

langen door den brenger deſes verwachten te verſtaen, wat Uwe Ed: Mo: dien aengaende ſullen gelieven te reſolveren: ende deſen hier mede eyndigende bevelen Uwe Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker op Schoonevelt, den 10en. Junij 1667.

Uw Ed: Mo: goede Vrunden

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden.

Ter ordonnantie van deſelve.

Aen de Heeren Staten Generael, den 10en. Junij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uw Ho: Mo: is geweeſt van den ſevenden deſer loopende maent, geſchreven in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten ancker voor den Hoeck van Hollandt; ſedert zijn giſteren uyt de Maſe by 's Landts Vlote wel aengekomen vier Fluyt-ſchepen, geladen met Landt-militie, ende eenigh ander Vaertuygh met Ammunitie van Oorlogh ende andere behoeften: daer op wy gereſolveert hebben, deſen morgen vroegh Ancker te lichten, ende ons te vervoegen naer Schoonevelt buyten de Wielinge, omme aldaer onder de Vlagge te trecken de Oorlogh-ſchepen, ſtaende ter directie van 't Collegie ter Admiraliteyt in Zeelandt: tot welcken eynde wy giſteren voor af van onſe intentie, de opgemelte Heeren Raden ter Admiraliteyt van de voorſz Provincie kenniſſe hebben gegeven, by de Miſſive copijelick hier nevens gaende: hopende aldaer de voorſz Schepen zeylvaerdigh te ſullen vinden, omme met alle ſpoedt 's Landts dienſt te vorderen, ende den Vyandt allen mogelicken afbreuck te konnen doen.

Soo aenſtonts zijn wy op Schoonevelt gearriveert, ende hebben van onſe aenkomſte alhier ten ſpoedighſten aen de Heeren Raden ter Admiraliteyt in Zeelandt kenniſſe gegeven, ſoo dat wy niet konnen twijffelen, of de Schepen, aldaer leggende, ſullen op huyden ofte uytterlick morgen onder de Vlagge, ende met 's Landts Vlote geconjungeert zijn.

De Vrieſche Schepen hebben wy tot noch toe niet vernomen: maer wy werden bericht, dat deſelve op eergiſteren gemonſtert zijn ende haer gelt ontfangen ſouden hebben: ſoo dat wy deſelve met deſen Noordelicken wint mede hopen in weynigh tijts by de Vlagge te ſullen bekomen: Waer mede deſen eyndigende ſullen wy Godt Almachtigh bidden dat hy Uwe Hoogh Mo: loffelicke Regeeringe genadighlick gelieve te aſſiſteren. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker O. Z. O. van Weſt-Cappel, den 10en. Junij 1667.

Aen den Heere Raedt-Penſionaris de Witt, *den 10. Iunij 1667.*

Mijn Heer en Broeder,

NA uw Edts. vertreck, is den wint noch hant over hant vermeerdert; ſoo dat wy niet voor huyden vroegh hebben konnen ancker lichten: ende zijn vervolgens met goede ſpoedt voor de Kuſte van Zeelandt op Schoonevelt wel aengekomen: door het harde weder heeft een Brander van Noordt-Hollandt, genaemt de Vijgeboom, drie Anckers verloren; den welcken wy na Vliſſingen hebben opgeſonden, met een Acte aen de Commiſſaris *Boerſe*, ten eynde den ſelven ten ſpoedighſten van Anckers ende Cabels naer behooren voorſien moge werden; ſullende met verlangen de Zeeuwſche Schepen, ofte tijdinge van deſelve te gemoet ſien: ende ondertuſſchen, ſoo veel mogelick, de gerequireerde ordre ſtellen, alſoo tot noch toe, door 't harde weder geene Capiteynen

aen

Digitized by Google

aen boort hebben konnen komen: Waer mede, &c. In 's Landts Schip de seven Provintien, den 10en. Junij 1667.

P. S. D'Heer *de Ruyter* doet sijne dienstige gebiedenis.

Jan Cornelisz Jacht, Commandeur op het Brandt-schip de Vijgeboom / resorterende onder 't Collegie ter Admiraliteyt in West-Vrieslandt / ende den Noorder-quartiere / met het harde weder drie Anckers verlozen hebbende / is heden met de volgende Acte onder addres aen den Commissaris Boerse naer Zeelandt afgesonden.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laten by desen *Ian Cornelisz Iacht*, Commandeur op het Brandt-schip, genaemt de Vijgeboom, van West-Vrieslandt ende den Noorder-quartiere, desen gesien hebbende, sich ten spoedighsten te vervoegen naer Vlissingen in Zeelandt, ende aldaer gekomen zijnde, hem t'addresseren aen den Commissaris *Boersen*, den selven bekent makende, dat hy vermits het harde weder, in Zee verloren heeft sijne drie Anckers, versoeckende derhalven den voornoemden Commissaris *Boersen* hier nevens, dat hy sonder eenigh uytstel aen hem ter handen stelle soodanige Anckers ende Touwen, als hy, om Zee te konnen bouwen, ende 's Landts Vlote bequamelick te volgen, van nooden hebben sal. Actum in 's Landts Schip de seven Provincien, den 10en. Junij 1667.

Zijn noch gelesen ende gearresteert de naervolgende depesches / zijnde het resultat van de voorsere besoignes hyuden voorgevallen.

Aen Maerten Waverans, *tot Nieuwpoort*. *den 10en. Junij 1667.*

De Gedeputeerden, &c.

EErsame, *Vrome*, *Discrete*; Wy hebben aen u-lieden geschreven den sevenden deser loopende maent, dat wy met de Vlote van den Staet der Vereenighde Nederlanden uyt Texel waren in Zee geloopen, ende versocht dat u-lieden ons wilde toesenden de brieven onder deselve berustende, edoch hebben tot noch toe geen antwoort bekomen: Dient derhalven desen, om als noch te versoecken, dat u-lieden door den brenger deses ons de voorsz brieven gelieve toe te senden, ende daer nevens t'adviseren, of den bewusten Vrient uyt Engelandt over gekomen is; Versoeckende dat u-lieden den selven door den Gaillot-Schipper *Ary Cornelisz Moenis*, die desen u-lieden sal behandigen, aen ons gelieve af te senden; daer door u-lieden sonderlinge vrientschap sal doen: ende derhalven ons op u-lieder gewoonlicke vigilantie verlatende, bevelen u-lieden den Almogenden. In 's Landts Schip de seven Provincien, den 10en. Junij 1667.

De Capiteynen Ruysch, Rhenen ende Hoffen hebben geëxhibeert hare respective Acten ende Patenten / alle gedateert den 25 May 1667. ende is goet gevonden den Capiteyn Ruysch met sijn Vendrich / drie Sergeanten / ende omtrent tseventigh Soldaten / te doen overgaen op 't schip van Capiteyn Evert van Gelder, tot welcken eynde aen den gemelten Capiteyn ter handen is gestelt de behoorlicke Acte.

Den Schipper Bastiaen Maes, voerende 't Flupt-schip genaemt den Harder / heeft overgelevert sijne Acte ende Monster-rolle van de Compagnie van Capiteyn Charles de la Noye, met twee-ende-tsestigh koppen: Hendrick Hartman, met negen-en-vijftigh koppen: Samuell de

Digitized by Google

de la Noye, met vijf-en-tseventigh koppen: als mede een Lijste der Officieren / overgekomen met den Baron van Gent, namentlick het getal van seven-ende-dertigh.

Crijn Dircksz Droogh-hart, Schipper op het Gaillot / genaemt St. Paulus / heeft overgelevert sijne Acte by den Heere Raedt-Pensionaris de Witt onderteyckent den achtsten Junij 1667. ende den voornoemden Schipper ter handen gestelt / met een Lijste van Ammunitie / ende andere behoeften.

Den Ingenieur de Blois heeft aen de Heeren hare Ho: Mo: Gedeputeerden vertoont sijne Acte by de Heeren Eleman ende Johan de Witt, onderteeckent in den Briel den achtsten desen / ende is den voorsz de Blois gelast te verblijven op het Scheepje genaemt de Liefde / Schipper Jacob Brouwer van Schiedam met Ammunitie geladen / die daer van overgelevert heeft de Lijste van de voorsz Ammunitie.

Arent Rasscher heeft vertoont sijne Acte by haer Ho: Mo: aen den selven gegeven / als Commis van de Ammunitie van Oorlogh / geladen in 't Schip de Liefde / Schipper Jacob Brouwer van Schiedam / den welcken gelast is / sich op 't voorsz Schip te blijven onthouden.

Claes Meeussz van den Raedt, Schipper op het Fluyt-schip / genaemt den Swarten Leeuw / heeft aen de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden vertoont des selfs Acte / onderteyckent by den Heere Raedt-Pensionaris de Witt, in den Briel den achtsten Junij 1667. ende daer benevens een Lijste van de Ammunitie van Oorlogh / ende andere behoeften in sijn Schip ingeladen.

Welcke Lijste by my ondergeschreven overgelevert is / op 't Schip van de Heer Lt. Admirael de Ruyter, den 10. Junij 1667. Was onderteeckent Claes Meeussz van den Raedt.

Tot employ en 's Landts dienst zijn mede in 't voornoemde Fluyt-schip / de persoonen van Maurits Tisholm, Vuyrwercker / ende . . . . . Wolfsz Ingenieur: den Constapel is achter uyt gezeylt.

Jan Pietersz Glasemaker, Schipper op 't Fluyt-schip de Glasemaker / heeft aen haer Ed: Mo: overgelevert sijne Acte ende Monster-rollen van de Compagnien van de Capiteynen Noté met 83 koppen / van Hamel met 85 koppen / van Johan Maurice de Castellejos met 69 koppen.

Zijn aen boort van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden aengekomen / de Capiteynen / van Assendelf, Paeuw, ende Dedel: d'welcke by haer Ed: Mo: gelast zijn over te gaen op de Schepen van de Capiteynen den Haen, Paeuw, ende den Schout-by-nacht van Nes, met de behoorlicke Acte.

Ende aen den Capiteyn Johan Maurice de Castellejos op den Luytenant Colonel Francoys Palm, met de Acte hier aen volgende.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, lasten ende ordonneren den Lt. Collonel *Francoys Palm*, in sijn onder hebbende Schip over te nemen, t'ontfangen, in de Cajuyte wel te tracteren ende logeren den Capiteyn *Iohan Maurice de Castellejos*, met sijn dienaer. Actum in 's Landts Schip de seven Provincien, den 10en. Junij 1667.

Mutatis mutandis voor de Capiteynen *Dedel*, van *Assendelft* ende *Paeuw*, by den Schout-by-nacht *van Nes*, ende de Capiteynen *de Haen* en *Paeuw*.

Zijn voorts noch gelijcke Actens mutatis mutandis aen de volgende gespecificeerde Hooft / ende

ende minder Officieren / Capiteynen ende Soldaten ter hauden geſtelt / om haer te verhoegen by de Capiteynen / ende op de Schepen / daer nevens genoemt.

Aen den Collonel Thomas Dolman, om te logeren nevens twee Dienaren / op 't Schip van den L^t. Admirael van Gent.

Aen den L^t. Collonel la Guicherie, om te logeren op 't Schip van den L^t. Collonel Palm.

Item / aen den Majoor Brederode, om te logeren op 't Schip van den L^t. Admirael van Meppelen.

Item / aen den Capiteyn Cornelis de Witt, om te logeren op 't Schip van den L^t. Admirael Meppel.

Item / aen den Capiteyn Pompen, om te logeren op't Schip van Capt. Jacób van Mecuwen.

Item / aen Capiteyn Symon van Panhuys, om te logeren op 't Schip van Capiteyn Vollenhoyen.

Item / aen Capiteyn Adriaen van Gieſen, om te logeren op 't Schip van den Capiteyn Jooſt Verſchuer.

Item / aen Capiteyn Oudeſteyn met een-en-dertigh Soldaten / om te logeren by Capiteyn Jan van Nes, d'oude.

Item / aen ſijn Vendrich en twee-en-dertigh Soldaten / om te logeren op 't Schip van Capiteyn Cornelis de Liefde.

Item / aen Capiteyn Lavacquerie met ſijn Luytenant / Vendrich ende tſeſtigh Soldaten / om te logeren by den Capiteyn Frans van Nieleck.

Item / aen den Capiteyn Adriaen van Beveren, ſijn Sergeant ende ſeven-en-twintigh Soldaten / om te logeren by den Capiteyn Jan Pauwelſz van Gelder.

Item / noch aen een Sergeant nevens acht-en-twintigh Soldaten van Capiteyn van Beveren, om te logeren by den Commandeur van der Zaen.

Item / noch een aen den Corporael van de Capiteyn van Beveren nevens negentien Soldaten / om te logeren op 't Schip van den Heere L^t. Admirael de Ruyter.

Item / aen Capiteyn Pieter Panhuys met twintigh Soldaten / om te logeren by den Capiteyn Jan van Amſtel.

Item / aen des ſelfs Luytenant met dertigh Soldaten / om te logeren by Capiteyn Nanningh.

Item / aen des ſelfs Vendrich met ende nevens twintigh Soldaten / om te logeren by den Commandeur Willem van der Zaen.

Item / aen den Vendrich van Capiteyn Coenraedt Droſt, om te logeren op 't Schip van den Capiteyn Jan Janſz Maeuw.

Item / aen den Luytenant van den Majoor Limborch, om te logeren op 't Schip van den L^t. Admirael van Nes, nevens twee-en-vyftigh Soldaten / uytgegeven op den 12. Junij hier aen volgende.

Item / aen den Capiteyn Thomas Dolman, om te logeren by den Capiteyn Jacob Binckes.

Item / aen Maurits Tilholm, Vuyr-wercker / om over te gaen ende te logeren op 't Schip van den L^t. Admirael van Gent, ende in de Cajupte getzarteert te worden.

Tegens den avont alle de Capiteynen aen boort gezeynt hebbende / zijn aen deſelve ter hanclen geſtelt / de generale Inſtructie ende ordre / hupden morgen gearreſteert / de generale Zeyn-boeckjes / aen die gene dewelcke deſelve noch niet en waren behandight: mitſgaders de Placcaten van haer Ho: Mo: met ſerieuſe recommandatie omme haer preciſe daer naer te reguleren / op poene dat tegens die gene / die in gebreke / of wandelbroir ſullen werden bevonden in conformite van den Artical-brief / naer de ordre / ende de Placcaten dien aengaende geëmaneert / ſonder eenige conniventie ſal werden geprocedeert.

Digitized by Google

Sabbathi den 11en. Junij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker Z. O. van Weſt-Cappel, de wint W. Z. W. met ſtijve koelte.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Den Commandeur Rem Pieterſz Mars, voerende het Brant-ſchip / genaemt de Cyperſſe Kat / deſen morgen door onderſicht van een Koopvaerder ſijn Roer en Achterſteven tot nevens de hupt afgezeylt zijnde / is daer op aenſtonts met de volgende depeſches na Vliſſingen opgeſonden.

Aen den Commiſſaris Braems, *den* 11en. *Junij* 1667.

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c.

Edele Vrome, ſeer Diſcrete; Deſen morgen is een van onſe Brant-ſchepen, genaemt de Cyperſſe Kat, gevoert werdende by den Commandeur *Rem Pieterſz Mars*, door onverſicht van een Koopvaerder ſijn Roer aen ſtucken ende den heelen Bil ingezeylt, die wy nevens deſen aen u-lieden addreſſeren, met verſoeck ende begeerte, dat deſelve ſoodanige ordre wil ſtellen, ten eynde het voornoemde Brant-ſchip gerepareert, ende ten ſpoedighſten weder by de Vlagge geſonden moge werden. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 11en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, Laſten ende bevelen hier mede den Schipper *Nan Maertenſz*, met ſijn onderhebbende Gaillot genaemt de Hope, ſich op 't ſpoedighſte te vervoegen naer 't Brant-ſchip genaemt de Cyperſſe Kat, daer Commandeur op is *Rem Pieterſz Mars*, jegenwoordigh reddeloos van Ancker leggende, om den ſelven in ſalvo, tot voor, of in Vliſſingen te ſtepen; ende ſal hy *Nan Maertenſz* voornoemt verdacht weſen, deſe ordre volbracht zijnde, alle mogelicke haeſt maken om by 's Landts Vlote onder de Vlagge ſich te vervoegen, ſonder hier van te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, deſen 11en. Junij 1667.

Ontfangen door Steven den Trompetter een Miſſive van den Heere van Wimmenum, geſchreven in den Hage den ſeſten deſer loopende maent / houdende advertentie / dat ſijn hoogh Edt. den Trompetter van haer Ed: Groot Mo: Gecommitteerde Raden / goet gevonden hadde herwaerts aen de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden toe te ſenden: ende is ingevolge van den inhoudt van de voorſz Miſſive den voorſz Trompetter op 't Schip van den Lt. Admirael de Ruyter ober gekomen / ende verders goet gevonden / den wel gemelten Heere van Wimmenum bp Miſſive te bedancken voor de goede officien ende conduicten deſen aengaende aengewendt.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot de Zee-ſaken / ende ober 't employ van 's Landts Vlote / hebbende daer nevens verſchepde bylagen geſchreven in 't Nieuwe Diep omtrent den Helder / den negenden deſer loopende maent: reſpectivelick hier naer volgende van woorde te woorde geinſereert.

Edele Mogende Heeren,

's DAeghs na het in Zee loopen van 's Landts Vlote, zijn op onſe ordre alhier op de Rheede van't Nieuwe Diep ten Ancker gekomen alle de Schepen van het Collegie ter Admiraliteyt in

Digitized by Google

in Vrieſlandt, zijnde tien in getale, aen welckers compleetheyt, ſoo in de monture, manninge als anderſins, wy bevonden hebben niets te mancqueren: alleenlick waren deſelve afwachtende op eenige Heeren Gecommitteerden, die naer gedane monſteringe, de ſoldije der Matrooſen ſouden af betalen: Sedert zijn de gemelte Heeren Gecommitteerden alhier op de Rheede gearriveert, en door onſe ende der ſelver vigilantie zijn vervolgens alle de voorſz Schepen in ſoodanigen poſtuer gebracht, om weer ende wint dienende, op morgen met het eerſte getije Zee te kieſen, waer toe wy alle uyterſte vlijt en yver ſullen aenwenden: in welcken ſtaet ſich oock bevint het Schip van Graef *Iaen van Hornes*, reſorterende onder 't Collegie ter Admiraliteyt in 't Noorder-quartier, het welck mede zeylveerdigh is leggende. Ons wert uyt den Hage geadviſeert, dat de Schepen ſtaende ter directie van 't Collegie ter Admiraliteyt in Zeelandt, mede ſouden zijn uytgeloopen, ſoo dat wy vertrouwen dat deſelve al met de Vlote ſullen zijn geconjungeert, of eerſtdaeghs conjungeren ſullen: Waeromme wy Uw Ed: Mo: verſoecken, dat ons een pertinente Lijſte van der ſelver quantiteyt, oock monture en manninge, ſoo van Matrooſen als Soldaten magh toe geſonden werden, als mede een ſpecificque opſtellinge van alle de Schepen, en onder wat Eſquadres deſelve verdeelt mochten weſen: Wy ſenden Uw Ed: Mo: hier nevens de Lijſten van de Schepen van de Collegien ter Admiraliteyt tot Rotterdam, Amſterdam ende 't Nooder-quartier: die van de Schepen van Vrieſlandt noch niet bekomen hebbende, maer ſien deſelve alle uren te gemoet: Waer mede Godt Almachtigh biddende Uw Ed: Mo: deliberatien ten beſten van het lieve Vaderlandt te laten reüſſeren, ſullen wy blijven: Was geparaphreert *H. Gockinga*, vt. onderſtont *Edele Mogende Heeren*.

Uw Ed: Mo: dienſtwillige Dienaren

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, tot expeditie ende over 't employ van 's Landts Vlote in 't Texel.

Ter ordonnantie van deſelve.

ende was geteeckent *Lod: Wijs.*

Hier nevens gaet noch een Miſſive onder ons couvert, aen Uw Ed: Mog: geaddreſſeert.

P. S. Wy hebben naer voorgaende ingenomen advijs van de alhier aenweſende Gecommitteerden uyt de Collegien ter Admiraliteyt goet gevonden, dat de tonnen, die in de gaten alhier tot commoditeyt van de uytgaende en inkomende Schepen geleght zijn, ſouden behooren te blijven leggen: Dan ingevalle Uw Ed: Mo: by onſe abſentie, uyt de inkomende kondtſchappen van 's Vyandts Vlote, ofte andere occurentien, ſouden mogen oordeelen, dat deſelve tonnen dienen te werden opgenomen, gelieven Uw Ed: Mo: daer van advertentie te geven aen den Commiſſaris *Knijf*, die daer toe de behoorlicke ordre ſal ſtellen. In 't Jacht leggende in het Nieuwe Diep omtrent den Helder, den 9en. Junij 1667.

Lijſte van de Schepen van Oorloge, reſorterende onder 't Collegie ter Admiraliteyt tot Rotterdam, met der ſelver manninge ende monture, ſulcks die jonghſt in Zee zijn gegaen.

Schepen.	Officieren.	*Monture.*	*Matroſen.*	*Soldaten.*
De ſeven Provincien.	*d'Heer Admirael de Ruyter.*	80	400	60
d'Eendracht.	*Lt. Admirael van Nes.*	76	315	55
de Ridderſchap van Hollandt.	*Vice Admirael de Liefde.*	66	285	50

Digitized by Google

Schepen.	Officieren.	Monture.	Matroſen.	Soldaten.
Delff.	*Schout-by-nacht van Nes.*	62	220	45
Gelderlandt.	*Capten, Evert van Gelder.*	66	205	45
Groot Hollandia.	*Louwrens van Convent.*	64	205	45
Waſſenaer.	*Cornelis de Liefde.*	56	195	35
Kleyn Hollandia.	*Ian van Nes d'vnde.*	54	180	35
Dordrecht.	*Philips van Almonde.*	46	145	30
Princes Louyſe.	*Frans van Nydeck.*	40	110	25
de Vrede.	*Ian van Brakel.*	40	110	25
Utrecht.	*Elandt du Bois.*	36	80	25
Gorcum.	*Pieter Iacobſz. Nauningh.*	36	80	25
Harderwijck.	*Nicolaes Naelhout.*	36	80	25
Twee Fregats.				
't Quartier van Nimegen.	*Willem van Eyck.*	34	80	20
Schiedam.	*Iacob Corneliſſz. Swart.*	22	60	15
Advijs-Jachten.				
de Faem.	*Dirck de Munnick.*	16	40	10
Swoll.	*Pieter Wynbergen.*	16	35	15
't Loopende Hart.	*Wynandt van Meurs.*	8	25	..
Branders.				
't Fregat Delff.	*Ian Dirckſz. Cuwenhoven.*	4	20	..
Rotterdam.	*Cornelis van der Hoeven.*	4	20	..
Schiedam.	*Gerrit Mack.*	4	20	..
Pro Patria.	*Ian Danielſz. van den Rhijn.*	4	20	..
Gaillots.				
de Keyſer.	*Willem de Keyſer.*			
St. Pieter.	*Abraham Kruyſz.*			
Zee-paert.	*Hendrick Koudewinter.*			
Catharina.	*Albert Cool.*			

Blijven van alle de vooren ſtaende Schepen van 't Quartier van de Maſe alleen hier leggen den Captein Laurens Davidſz, dite / ſijn Maſt vernieuwt zijnde / mede ſal volgen.

Lijſte van de Schepen van Oorloge, ſtaende ter directie van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, die op den 6en. Junij 1667. met 's Landts Vlote in Zee geloopen zijn.

Officieren.	Schepen.	Canon.	Matroſen.	Soldaten.
Lt. Admirael van Gent.	*Dolphijn.*	84	475	75
Vice Admirael Sweers.	*Olyphant.*	80	450	75

Schout-

Officieren.	Schepen.	Canon.	Matroſen.	Soldaten.
Schout-by-nacht Verburch.	Goude Leeuw.	80	425	60
Commandeur van der Zaen.	Hollandia.	80	400	50
Dirck Schey.	de Spiegel.	70	325	50
Iacob van Meeuwen.	de Comeet-Ster.	68	275	45
Hendrick Adriaenſz.	Woerden.	68	275	45
Ian den Haen.	Calands-Oogh.	68	275	45
Ian Roeteringh.	Ooſterwijck.	62	250	40
Hendrick Goiſkens.	Utrecht.	62	250	40
Lt. Collonel Palm.	Deventer.	62	250	40
Iacob Andrieſſz. Swart.	Stadt en Landen.	62	250	40
Iooſt Verſchuer.	Amſtelredam.	62	250	40
Ian van Amſtel.	Tijtverdrijf.	60	250	40
Iacob Corneliſſz. Swart.	de Provincie van Utrecht.	60	250	40
Nicolaes Marrevelt.	't Geloof.	60	275	40
Hendrick Vollenhoven.	Agatha.	50	225	30
Thomas Tobiaſſz.	de Beſcherminge.	50	225	30
Iacob Paeuw.	Eſſeck.	50	225	30
Ian Bont of van Zeyl.	de Leeuwen.	50	225	30
Iacob Binckes.	Eſſen.	50	225	30
Yſbrandt de Vries.	Stavoren.	46	175	30
Thomas Fabritius.	't Zuyderhuys.	46	175	30
Iacob Willemſz. Broeder.	de ſeven Provincien.	46	175	30
Ian du Bois.	de Vrede.	46	175	30
Michiel Suys.	Stadt Gouda.	46	175	30
Pieter Magnuſſz.	't Raedthuys van Haerlem.	46	175	30
Gillis de Wildt.	Campen.	46	175	30
Ian Gijſels van Lier.	d'Tromp.	46	175	30
Pieter de Sitter.	Iaersveldt.	46	175	30
Ian Pauwelſz van Gelder.	Harderwijck.	44	175	30
Pieter van Middellandt.	Haerlem.	44	160	30
	Fregats.			
Capten. Cornelis Smient.	de Star.	32	100	25
Floris Floriſſz. Blom.	den Grooten Harder.	32	100	25
Anſke Fockes.	Over-Yſſel.	32	100	25
Adam van Brederode.	Leyerdorp.	26	100	25
	Advijs-Jachten.			
Cornelis Gerritſz. Vos.	de Galeye van Doveren.	22	60	
Louwrens de Bruyn.	de Poſtellion.	20	75	
Iacob Philipſz.	de Brack.	20	75	
Ian Verboeckelt.	de Windthondt.	18	70	

Digitized by Google

	Branders.	Matroſen.
Ian Baptiſta de Graef.	den Gouden Appel.	24
Hendrick Eſdre.	de Suſanna.	22
Willem Willemſz.	de Draeck.	20
Rem Pieterſz. Mars.	de Cyperſſe Kat.	20
Gillis Gilce of Ian Ians.	't Wapen van den Hertogh van Iorck.	20
Hendrick Roſeus.	't Wapen van London.	20
Gerrit Forens.	't Wapen van Briſtol.	20
Hendrick Hendrickſz.	de Catharina.	20
	Gaillots.	
Ian Turck.	de Ionge Tromp.	
Dirck Turck.	de Iager.	
Ian Meyndertſz. Kat.	de Vliegende Kat.	
Symon Ianſz. Duycker.	. . . . .	

Lijſte van de Schepen van Oorloge, geëquipeert by 't Collegie ter Admiraliteyt in Weſt-Vrieſlandt, ende den Noorder-quartiere, in Zee geſonden den 6en. en 7en. Junij 1667.

Officieren.	Schepen.	Canon.	Matroſen.	Soldaten.	
Lt. Adml. Ian Corneliſſz. Meppel.	Weſt-Vrieſlandt.	78	320	75	
Vice Admirael Volckert Schram.	de Pacificatie.	78	310	75	
Schout-by-nacht D. Vluch.	't Wapen van Utrecht.	72	290	50	
Graef Ian Belgicis van Hornes.	't Wapen van Hoorn.	62	260	50	
Gerrit Boos.	Willem Prince d'Orange.	62	280	60	
Iohan Heck.	Iuſtina d'Naſſouw.	60	260	50	
Pieter Claeſſz. Wynbergen.	't Noorder-quartier.	60	250	45	
Iohan Maeuw.	Caleb.	48	150	50	
	Twee Branders.				
	Twee Gaillots, mitſgaders				
	Een Proviant-Gaillot.				
Adriaen Thedingh Bercbout.	Ioſua.	52	50		Op deſe twee genoemde Schepen zijn maer Officieren, Matroſen en Jongens, leggen in 't Texel, en is 't reſterende volck op andere Schepen over gebracht.
Claes Valcken.	De drie helden Davids.	50	50		
Ian Croock.	Gelderlandt.	54			Leggen voor 't Vlack, en ſullen ſoo haeſt daer over zijn van alles kunnen werden verſien, uytgenomen van volck, ſulcks dat maer een van beyde bequamelick ſal kunnen bemant werden.
Claes Ancker.	't Wapen van Naſſouw.	52			

Cer-

Digitized by Google

Officieren.	Schepen.		
Cornelis de Boer.	*'t Wapen van Alckmaer.*	60	Leggen op het plaetsje voor Enckhuyſen, en ſullen konnen gereet zijn als boven: doch maer een van beyden gemant werden.
Pieter Kerſſeboom.	*'t Wapen van Enckhuyſen.*	60	

Waer op gedelibereert zijnde is goet gevonden aen deſelve te reſcriberen / in maniere hier naer volgende.

Aen de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot de Zee-ſaken ende 't employ van 's Landts Vlote, den 11^m. Iunij 1667.

Edele Mogende Heeren,

ONs is huyden wel ter handen gekomen uw Ed: Mo: Miſſive, geſchreven in 't Nieuwe Diep den negenden deſer loopende maent, uyt dewelcke wy met ſonderlinge aengenaemheyt beſpeurt hebben, de goede ſorge ende vigilantie by Uw Ed: Mo: tot uytpreſſinge van de reſterende Schepen, op ons vertreck aldaer verbleven, aengewendt: ende vinden wy ons derhalven verplicht Uw Ed: Mo: ten reguarde van de voorſz debvoiren van herten te bedancken: Sullende de Vrieſche Schepen ende dat van den Grave *van Hornes* met verlangen te gemoet ſien. Van de Zeeuwſche Schepen hebben wy tot noch toe geene ſekere narichtinge, alhoewel iterativelick, ſoo aen de Heeren Raden ter Admiraliteyt aldaer, als mede aen den L^t. Admirael *Banckert* geſchreven hebben; maer dewijle de opgemelte Raden verſcheyde malen geadviſeert hebben, dat de Schepen t'haerder directie ſtaende completelick gereet, ende van alles naer behooren voorſien waren, ende dat alleenlick manequement hadden van eenige Landt-militie: ſoo hebben wy giſteren, de Compagnien uyt de Maſe by de Vlote bekomen hebbende, 't ſelve aen de meer gemelte Heeren Raden genotificeert, met byvoeginge, dat wy der ſelver Schepen van de voorſz Compagnien, die voor een groot gedeelte in Loots-booten geëmbarqueert zijn, met Landt-ſoldaten ten genoegen ſullen konnen voorſien, te meer, alſoo deſelve nootwendigh van de voorſz Loots-booten afgenomen, ende op Schepen van Oorlogh gerepartieert ſullen moeten werden; Soo dat wy vertrouwen, dat de gemelte Schepen van Oorlogh uyt Zeelandt op huyden, ofte uyterlick morgen, mede met de Vlagge geconjungeert ſullen werden. Wat de monture ende bemanninge van de Schepen belanght, die Uw Ed: Mo: by de opgemelte der ſelver Miſſive gelieven te requireren, konnen wy niet anders ſenden, als die gene dewelcke uwe Ed: Mo: ſelve aldaer hebben, ende aen ons, nevens der ſelver Miſſive hebben over geſonden: maer ſoo haeſt de Zeeuwſche ende Vrieſche Schepen ſullen aengekomen zijn, ſullen wy niet naerlaten Uw Ed: Mo: die toe te ſenden. Den wint is tegenwoordigh Z. W. ten W. ende ſulcks recht contrarie om onſen cours naer de gedeſtineerde plaetſe voort te ſetten, ſoo dat wy goet gevonden hebben deſen dagh hier aen Ancker te verblijven, omme de Zeeuwſche ende Vrieſche Schepen in te wachten, ende op de verdeelinge van de Landt-militie behoorlicke ende noodige ordre te ſtellen: ſullende niet naerlaten by alle occaſien onſe reyſe ten ſpoedighſten te vorderen, omme onſe Inſtructie ſoo veel doenlick ſal zijn ter executie te leggen, daer van Uw Ed: Mo: ſich konnen verſekert houden.

Verſcheyde Schepen hebben giſteren ende eergiſteren door het harde weder en het lichten van de Anckers merckelicke ſchade geleden, ende onder alle principalick een Brander van 't Collegie van Weſt-Vrieſlandt ende den Noorder-quartiere, genaemt de Vijgeboom, den welcken wy aenſtonts naer Vliſſingen hebben opgeſonden, met Acte ende Miſſive aen den Commiſſaris *Boerſe*, ten eynde deſelve op 't ſpoedighſte ſoodanige ordre mochte ſtellen, dat 't voorſz Brant-ſchip naer behooren van Cabels ende Anckers weder mochte werden voorſien, ende naer de Vlote te rugge geſonden.

Wy

Digitized by Google

Wy vinden generalick de Officieren, Matroosen ende Soldaten soo te water als te lande wel geanimeert om yets te attenteren: soo dat wy een geluckigh succes verhopen: daer toe Godt Almachtigh sijnen genadigen zegen gelieve te verleenen, in wiens heylige protectie Uwe Ed: Mo: recommanderende sullen desen hier mede eyndigen ende verblijven. In 's Landts Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker op Schoonevelt: West-Cappel O. Z. O. van ons, desen elfden Junij 1667. des avonts ten seven uren.

Edele Mogende Heeren

Uw Ed: Mo: dienstwillige Dienaren

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden.

Zijn voorts geleesen ende gearresteert de volgende depesches: zijnde het resultat van de besoignes hupden desen dagh noch voorgevallen.

Aen de Heeren Staten Generael mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt, Heeren Borgermeester ende Regeerders der Stadt Dordrecht, mitsgaders Admiraliteyt tot Rotterdam.*

Hoogh Mogende Heeren,

Gisteren avont is hier wel gearriveert den Vice Admirael Sweers, *dewelcke de Vlote gemist hebbende, eenige dagen ons opgesocht heeft, ende eyndelick hier gerencontreert: Verklarende nu van alles wel voorsien te zijn.*

Den wint is tegenwoordigh Z. W. ten Westen, ende sulcks contrarie om onsen cours naer de gedestineerde plaetse voort te setten, soo dat wy gerefolveert hebben op huyden hier aen Ancker te blijven, omme de Vriesche ende Zeeuwsche Schepen af te wachten, ende de Landt-militie, die in Loots-booten ende Gaillots ingescheept is, over de Schepen van Oorloge te verdeelen, ende voorts op alles de noodige ordres te stellen: sullende niet mancqueren, weder ende wint dienende met alle vlijt onse reyse voort te setten, ende onse Instructie trachten uyt te wercken, sonder een eenigh moment naer de deficierende Schepen van Oorlogh te wachten, ofte ons op te houden: Waer mede desen eyndigende, sullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: Persoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen, ende verblijven. In 's Landts Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker op Schoonevelt, West-Cappel O. Z. O. van ons, den elfden Junij 1667. des avonts ten seven uyren.

Aen Rotterdam zijn de bovenstaende Cursijf regels uytgelaten.

Cent Pietersz Schipper op de Loots-boot de Klompe/ heeft aen de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden overgelevert sijne Acte van den negenden Junij deser loopende maent: niet onderteeckent: met de parenten van haer Ed: Groot Mo: ende de Staten van Vrieslandt voor den Capitepn Oudestijn gedepescheert.

Capitepn Cornelis de Witt, heeft aen de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden overgelevert/ des selfs Acte van de Heeren Gedeputeerden/ gedateert den negenden Junij 1667. geparaphzeert H. Gockinga, vt. ende ondertepckent Lod: Wijs, dewelcke gelast is te gaen op het Schip van den Luptenant Admirael Meppel, ingevolge van de behoorlicke Acte.

De Capitepnen Adriaen van Beveren ende Pieter Panhuys, zijn by Acte geordonneert haer te vervoegen op de Schepen van Jan Pauwelsz van Gelder, ende Jan van Amstel respective: ende zijn vervolgens uptgegeven de behoorlicke Acten.

Domi-

Digitized by Google

Dominica den 12en. Junij 1667. in 't Schip de ſeven Provintien, leggende ten Ancker op Schooneveldt, O. Z. O. van Weſt-Cappel.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Hupden zijn geleſen ende gearreſteert / oock verbolgens afgeſonden / de depeſches hier aen volgende geinſereert.

Aen de Heeren Staten Generael, mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt, reſpective Admiraliteyten tot Rotterdam ende Amſtelredam, mitſgaders aen de Regenten van Dordrecht.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uwe Hoogh Mo: is geweeſt van den 11en. deſer loopende maent, tſedert hebben wy continueerlick gehadt harde Weſtelicke ende Noordtweſtelicke winden, die ons niet alleenlick belet hebben Ancker te lichten, ende ten dienſte van den Staet, reyſe te vorderen, maer oock al eenige rampen en ſchaden aen verſcheyden Schepen van de Vlote toegebracht, zijnde al eenige Anckers geſpilt: als van *Ian Gidionſz Verburgh*, 't Schip de Goude Leeuw een gebroken, ende is den ſelven noch een, door den Schout-by-nacht van de Maſe, *Iohan van Nes*, die hem door het ſlippen van ſijn Ancker voor de boegh was gedreven, genootſaeckt geweeſt af te kappen. Den Luytenant Admirael *van Nes*, ende den Vice Admirael *de Liefde*, beyde van Rotterdam, zijn yeder mede een Ancker quijt geworden.

Het Schip de Cyperſſe Kat, zijnde een Brander, daer Commandeur op is *Rem Pieterſz Mars*, van 't Collegie van Amſtelredam, is door een Fluyt-ſchip, komende van Ooſtende, het Roer achter af gezeylt, ende de Achterſteven ſeer beſchadight, ſoo dat wy genootſaeckt zijn geweeſt den ſelven door een Gaillot te doen ſlepen binnen de Wielinge na Vliſſingen, ende hebben den ſelven geaddreſſeert met Acte ende beſlote Miſſive aen den Commiſſaris *Braems*, met verſoeck, dat hy ſorge wilde dragen, ende ſoodanige ordre ſtellen, ten eynde den voorſchreven Brander met alle mogelicke ſpoedt weder gereet gemaeckt, ende, gecalfaet zijnde, de Vlote mochte na geſonden werden.

Tot noch toe hebben wy van de Zeeuwſche Schepen geene narichtinge bekomen. De Heeren Uw Ho: Mo: Gedeputeerden omtrent den Helder, hebben ons bekent gemaeckt, by der ſelver Miſſive van den negenden deſes, dat de Vrieſche Schepen van alles voorſien, ende gereet waren om Zee te kieſen, ende haer na de Vlagge te begeven, maer wy hebben van deſelve tot noch toe oock geene hier vernomen: ſullen evenwel geen tijt, met deſelve in te wachten, verſuymen: De wint is tegenwoordigh N. W. ten W. met een ſtijve koelte, ſoo dat wy niets konnen vorderen, ofte Anckerlichten voor ende al eer Godt Almachtigh ſal gelieven beter weder ende favorabelder wint te verleenen: Waer mede deſen eyndigende, ſullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: Perſoonen, ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 12en. Junij 1667.

P. S. Soo aenſtonts bekomen wy tijdinge, dat Capiteyn *Hendrick Adriaenſz*, voerende 't Schip Woerden van Amſtelredam, mede een Ancker ende twee touwen verloren heeft; Wy ſullen alle devoiren aenwenden om 't ſelve door de Gaillots, met eenige Boots weder te bekomen.

Digitized by Google

Aen 't Collegie ter Admiraliteyt tot Rotterdam, mutatis mutandis *aen 't Collegie tot Amſtelredam, den 12en. Iunij 1667.*

Dele Mogende Heeren; Hier nevens gaet copijelick de Miſſive, die wy huyden aen haer Ho: Mo: laten afgaen, waer uyt Uw Ed: Mo: ſullen konnen vernemen, hoe het ſich tſedert onſen laetſten van den elfden deſer loopende maent in ende omtrent 's Landts Vlote, heeft toegedragen: die wy deſelve tot der ſelver narichtinge wel hebben willen laten toekomen: ende deſen hier mede eyndigende, bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den twaelfden Junij 1667.

Ontfangen een Miſſive van S^r. Maerten Waverans, Koopman tot Nieupoort / geſchreven aldaer den elfden deſer loopende maent; hier naer van woorde te woorde geinſereert.

Mijn Ed: Heeren,

SChipper *Arent Corneliſſ Moenes* alhier gearriveert zijnde by ordre van Uw Ed: Heeren, is aen lant gekomen, om my te behandigen den brief van Uw Ed: Is hem aengekomen den Heere Gouverneur van deſe Stadt, die hem gevraeght van waer hy van daen was komende, d'welcke dito Schipper heeft geantwoort, ſeggende dat hy was afgeſonden van Uw Ed: en dat uyt de Vloot, om ververſchinge voor uw Ed: te bekomen, alſoo de Vloot in Zee was geſteken, ende Uw Ed: het ſelve was verſoeckende van de Perſoon, waer aen hy een brief was hebbende van Uw Ed: Dito Heer hem vragende na den ſelven brief, heeft den Schipper door onnooſelheyt hem behandight: welcke brief den Heer met een ſtoutigheyt heeft geopent, waer in hy bevonden heeft datter eenige brieven voor Uw Ed: onder my waren beruſtende: dat ſiende heeft dadelick my geimportuneert om de brieven, en my laten ſtellen in gevanckeniſſe, waer in ick noch tegenwoordigh ben, ende niet wetende hoe het my het leven ſal paſſeren, ende my vindende in groote benauwtheyt ende bangigheyt neme toevlucht aen Uw Ed: Heeren, op dat Uw Ed: gelieve daer inne te wercken, ſoo het ſelve by Uw Ed: ſal raedtſaem gevonden worden, om my te ſtellen in eeren en credit als ick voorgaende hebbe geweeſt: waer in ick hope, op dat ick altijt magh goet weſen om Uw Ed: eenigen dienſt te konnen doen, 't welck wenſchte met alle mijn herte, om eenige bequaemheyt aen Uw Ed: te betoonen, waer aen Uw Ed: Heeren ſouden ſien dat ick ben. Onderſtont *Mijn Ed: Heeren*, noch lager ſtont *Uw Ed: onderdanigen ende getrouwen Dienaer*, ende was onderteeckent *Maerten de Waverans.* met benauwtheyt in gevangenhuyſe van Nieupoort, den elfden Junij 1667. U Ed: verexcuſere.

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert: dat aenſtonts geſchreven ſal werden aen den Heere Gouverneur van Nieupoort / ende aen den Heere Raedt-Penſionaris van Hollandt ende West-Vrieslandt / ende wijders aen den opgemelten S^r. Waverans, als uyt de reſpective Miſſiven hier naer volgende breeder is blijckende.

Aen den Heere Gouverneur van Nieupoort, den 12en. Iunij 1667.

Dele, Geſtrenge, Manhafte, Wijſe, Voorſichtige Heer; Wy hebben met groote verwonderinge ende alteratie geſien uyt de Miſſive van S^r. *Waverans*, Koopman aldaer, aen ons geſchreven den elfden deſer loopende maent, dat U Ed: Geſtr: den ſelven in beſloten hechteniſſe hadde doen ſtellen, alleenlick uyt oorſake dat deſelve van ons verſocht was, aen de Vlote van den Staet der Ver-

Digitized by Google

Vereenighde Nederlánden, af te ſenden, ende voorts ons te laten toe komen, ſoodanige brieven als onder deſelve aen ons geaddreſſeert waren beruſtende: Wy konnen Uw Ed: Geſtr: volkomentlick verſekeren, dat den gemelten *Waverans* niet heeft gedaen ofte gecommitteert in prejudicie van ſijne Koninckliche Majeſteyt van Hiſpannien, ofte des ſelfs onderhoorige Landen, nochte eenige correſpondentie gehouden tegens de Regeeringe van de Spaenſche Nederlanden in 't generael, of de Stadt van Nieupoort in 't particulier concernerende: Vinden derhalven ons verplicht U Ed: Geſtr: by deſen ſerieuſelick te verſoecken ende te recommanderen, dat deſelve ſoodanige ordre gelieve te ſtellen, ten eynde den meer gemelten S^r. *Waverans* in ſijne vryheyt ten ſpoedighſten moge werden herſtelt, ende gelaten in ſijn volle credit ende geſagh, ſoo als voor deſen geweeſt is, ende dat hy als een eerlick Borger ende Koopman, ende een goet ingeſeten getracteert moge werden: Wy willen hopen ende verwachten dat Uw Ed: Geſtr: in conſideratie van de Alliantie tuſſchen den Koninck ende hare Ho: Mo: geſloten ende opgerecht, ende van de goede ende naburige Vrientſchap, by ons altijt geobſerveert, aen 't voorſz ons verſoeck ſoo veel ſal defereren, dat den meer gemelten *Waverans* ten ſpoedighſten ende op den ontfanck deſes ſal werden gerelaxeert, indien ſulcks niet albereyts, voor de receptie deſes moge geſchiet zijn, op dat aen ons, ende de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael, geen rechtveerdige oorſake gegeven werde, te dencken op ſoodanige andere middelen ende expedienten, als wy ende deſelve, tot conſervatie van de liberteyt van den meer gemelten *Waverans*, ende het reſpect ende de digniteyt van den Staet, ſullen bevinden te behooren: Edoch ſullen, ons op Uw Ed: Geſtr: gewoonlicke diſcretie ende civiliteyt verlatende, de ontſlaginge van den meer gemelten S^r. *Waverans* verwachten. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Anoker op Schooneveldt, Ooſt-Zuydt-Ooſt van Weſt-Cappel, den twaelfden Junij 1667.

Uw Ed: Geſtr: goede Vrunden

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c.

Ter ordonnantie van deſelve.

Aen den Heer Raedt-Penſionaris de Witt, *den 12^en. Junij 1667.*

Mijn Heer ende Broeder,

ICk hebbe met aengenaemheyt uyt Uw Ed^te. Miſſive van den 10^en. deſer loopende maent des ſelfs goet arrivement in 's Gravenhage verſtaen, den welcken ick, vermits van deſelve geen minute is gehouden, nevens deſen weder te rugge ſende.

Mijnen laetſten aen uwe Ed^t. is geweeſt van den elfden deſes, tſedert hebbe ick ontfangen van S^r. *Waverans* uyt Nieupoort de Miſſive daer van copije hier nevens gaet, uyt dewelcke ick met verwonderinge ende alteratie geſien hebbe, dat den Gouverneur van Nieupoort voorſz uyt ongefondeerde ſuſpicien van eenige correſpondentie, tegens de Spaenſche Regeeringe gehouden, ſoo ick vertrouwe, den gemelten S^r. *Waverans* heeft gedaen ſtellen in hechteniſſe; Verſoecke derhalven dat uwe Ed^t. gelieve te beſorgen, dat door de Regeeringe aldaer, aen den opgemelten Gouverneur van Nieupoort, ende aen den Heer *Caſtel Rodrigo* ofte anderen, die tot relaxatie van den meer gemelten *Waverans* konnen contribueren, in ernſtige ende ſerieuſe termen geſchreven werde, ten eynde deſelve mogen werden gediſponeert, omme den meer gemelten gedetineerden uyt ſijne gevanckeniſſe te ontſlaen. Ick hebbe oock in ernſtige termen aen den gemelten Gouverneur van Nieupoort op den name van de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden in 's Landts Vlote geſchreven, ende verſocht dat ſijne Ed^t. den voornoemden S^r. *Waverans* uyt de detentie, daer inne geſtelt is, gelieve te relaxeren; Verklarende dat den ſelven aen geene feyten ofte eenige correſpondentie ſchuldigh is tot

Digitized by Google

nadeel van den Koninck van Hiſpannien, ofte van de Regeeringe der Spaenſche Nederlanden ende der ſelver Onderdanen ſtreckende. Sal derhalven genoot ſaeckt zijn af te wachten, wat by den meer gemelten Heere Gouverneur, dien aengaende verder gedaen ende gereſolveert ſal werden: ende voorts hebbende niet te voegen by 't gene aen haer Ho: Mo: hier nevens geadviſeert hebbe, ſal eyndigen, blijvende, &c. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 12en. Junij 1667.

Aen Maerten de Waverans, *Koopman tot Nieuwpoort, den 12en. Junij 1667.*

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden.

Ernveſte, Vrome, Diſcrete; Wy hebben met leetweſen uyt u-lieden Miſſive van den elfden deſer loopende maent vernomen de harde Proceduren, by den Heere Gouverneur van Nieuwpoort tegens u-lieden gepractiſeert ende aengewendt, ende hebben aenſtonts naer den ontfangh van deſelve aen den opgemelten Heere Gouverneur in ſeer ernſtige termen geſchreven, ende verſocht, dat ſijn Ed: Geſtr: u lieden op den ontfangh van de voorſz onſe Miſſive weder wilde ſtellen in ſijne gewoonlicke liberteyt, eere, reſpect ende volle credit, ſoo dat wy vertrouwen, dat ſulcks of voor de receptie van de voorſz onſe Miſſive ſal zijn geſchiet, ofte immers op den ontfangh van deſelve geëffectueert ſal werden, dewijle in uwe actien niets is reſiderende, dat eenighſins by den hoogh gemelten Heere Gouverneur, ofte die van de Regeeringe aldaer ten quaden geduydet, ofte opgenomen ſoude konnen werden. Wy hebben oock, ſonder tijt verlies aen de Heeren Staten Generael kenniſſe gegeven van de proceduiren tegens u-lieden aengewendt, ende konnen niet twijffelen, of den Heere Gouverneur ſal ſoo veel aen de Alliantie, tuſſchen den Koningh van Hiſpannien opgerecht, ende de naburige Vrientſchap van hare Ho: Mo: defereren, dat deſelve u-lieden aenſtonts, naer de receptie deſes, volkomen ſatisfactie ſal geven, daer van wy met verlangen de ſekerheyt ſullen verwachten te verſtaen: ende deſen hier mede eyndigende, bevelen u-lieden in de protectie des Alderhooghſten. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den twaelfden Junij 1667.

P. S. De drie tonnen bier en andere proviſie voor 't volck, zijn hier wel aen gekomen: wy bedancken u-lieden proviſioneel voor des ſelfs aengewende moeyte.

Lunæ den 13en. Junij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende Weſt-Cappel, O. ten Z. van de Vlote.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Den wint W. Z. W. zijnde / is goet gevonden Ancker te lichten ende met de Vlote van hier onder zeyl te gaen / omme naer de Riviere van London te loopen: tot welcken eynde aen yeder van de reſpective Capiteynen ende Commandeurs van de Advijs-Jachten / Bzanders ende ander Vaertuygh / ter handen is geſtelt een Acte van het gearreſteerde Rendevous / waer na deſelve gelaſt zijn haer preciſelick te reguleren: in manieren hier naer volgende: Gelijck ooch aen deſelve behandight zijn de Acten van de verdeelinge der reſpective Eſquadres / ende de Smalle verdeelingen van deſelve / mede hier aen volgende.

Geleſen ende gearreſteert, den 13en. Junij 1667.

Ordre ende Rendevous, beraemt ende gearreſteert by de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten

Digitized by Google

Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, met advis van den Lt. Admirael de Ruyter, *voor het geheele gros van deſelve Vlote.*

ERſtelick ingevalle datter yemant van 's Landts Schepen, ofte Vaertuygen van de Vlagge wierden verſteken, die ſal tot narichtinge dienen, dat hy deſelve ſal moeten opſoecken voor de Reviere van London, of het Koninghs-Diep, om aldaer van deſelve nader ordre t'ontfangen.

Doch alſoo de wint tegenwoordigh contrarie is, om derwaerts rechtaen t'avanceren, ſoo ſal men alle devoiren doen met laveren, maer niet verder Noordt overloopen als tot op de hooghte van de Maſe, en het dan wederom Zuydt overleggen, om alſoo op de vlacke Zee, vervolgens in 't geſichte van 't Noordt-Voorlandt, ende voorts op de Rendevous, bequamelick te geraken.

Eyndelick zy een yegelick verdacht, dat hy ſich van de Vlagge niet en laet verſteken, of ſal ſulcks voor den Krijghsraedt moeten verantwoorden, ende na vereyſch van ſaken geſtraft worden. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende, Weſt-Cappel O. ten Z. van de Vlote, den 13en. Junij 1667.

Verdeelinge van 's Landts Vlote in drie Eſquadres.

Admirael de Ruyter.
Vice Admirael de Liefde.
Schout-by-nacht Ian van Nes.
Capten. Evert van Gelder.
Hendrick Gotſkens.
Iacob van Meeuwen.
Nicolaes Marreveldt.
Ian Roeteringh.
Abraham van Zeyl.
Ian Pauwelſz van Gelder.
Iacob Andrieſſz Swart.
Iacob Paeuw.
Ian Heck.
Pieter Corneliſſz Sitter.
Ian Ianſz Maeuw.
Iacob Willemſz Broeder.
Francoys van Nideck.
Nicolaes Naelhout.
Willem Boudewijnſz.
Pieter Iacobſz Nanningh.

Branders.

Ian Dirckſz Cuwenhove.
Cornelis van der Hoeve.
Cornelis Gerritſz Mack.
Ian Danielſz van Rhijn.
Ian Corneliſſz Iacht.

Lt. Admirael van Nes.
Vice Admirael Enno D. Star.
S. by N. Willem vander Zaen.
Capten. Ian van Amſtel.
Cornelis de Liefde.
Dirck Schey.
Iacob Corneliſſz Swart.
Iooſt Verſchuer.
Ian van Nes d'oude.
Thomas Fabritius.
Tſbrandt de Vries.
Gerrit Boos.
Ian du Bois.
Michiel Suyſt.
Ian Gijſels van Lier.
Elandt du Bois.
Iacob Pieterſz Swart.
Pieter van Wijnbergen.
Laurens de Bruyn.
Wijnands van Meurs.

Branders.

Gerrit Forens.
Ian de Graef.
Hendrick Hendrickſz.
Willem Willemſz.

Lt. Admirael van Gent.
Lt. Admirael van Meppel.
Vice Admirael Sweers.
Vice Admirael Schram.
Schout-by-nacht Verburch.
Schout-by-nacht Vluch.
Capten. Hendrick Adriaenſz.
Ian den Haen.
Lt. Collonel Palm.
Hendrick Vollenhoven.
Iacob Binckes.
Thomas Tobiaſſz.
Pieter Claeſſz Wijnbergen.
Gillis de Wildt.
Pieter Magnuſſz.
Ian van Brakel.
Cornelis Iooſten Smient.
Iacob Philipſz.
Ian Ianſz Verboeckelt.
Cornelis Gerritſz Vos.

Branders.

Hendrick Eſdre.
Ian Ianſz.
Symon Poppinga.
Willem Gerritſz Amberlandt.
Rem Pieterſz Mars.

Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 13en. Junij 1667.

Digitized by Google

Smalle verdeelinge van 't Hooft-Eſquadre van 's Landts Vlote, geformeert den 13en. Junij 1667.

Abraham van Zeyl.
Iacob Paeuw.
Pieter de Sitter.
Branders. { *Ian Dirckſz. Cuwenhove.* / *Ian Corneliſſz. Iacht.* }
Vice Admirael de Liefde.
Frans van Nydeck.
Nicolaes Marrevelt.
Fregat. *Iacob Pieterſz. Nanningh.*

Iacob Willemſz. Broeder.
Iacob van Meeuwen.
Ian Pauwelſz. van Gelder.
Branders. { *Cornelis Iacobſz. vander Hoeven.* / *Ian Danielſz. van den Rhyn.* }
Admirael de Ruyter.
Hendrick Gotſkens.
Evert van Gelder.
Fregat. *Dirck de Munnick.*

Nicolaes Naelhout.
Ian Maeuw.
Ian Heck.
Brander. *Gerrit Andrieſſz. Maek.*
Schout-by-nacht Ian van Nes.
Ian Roeteringh.
Iacob Andrieſſz. Swart.
Fregat. *Willem Boudewijnſz.*

Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 13en. Junij 1667.

Smalle verdeelinge van het Eſquadre van den Lt. Admirael *van Nes.*

Ian du Bois.
Michiel Suyſt.
Iacob Corneliſſz. Swart.
Brander. *Gerrit Forens.*
Vice Admirael Enno D. Star.
Iacob Pieterſz. Swart.
Cornelis de Liefde.
Fregat. *Louwrens de Bruyn.*

Dirck Schey.
Yſbrandt de Vries.
Ian Gijſels van Lier.
Branders. { *Hendrick Hendricksz.* / *Willem Willemſz.* }
Lt. Admirael van Nes.
Ian van Amſtel.
Elandt du Bois.
Fregat. *VVynandt van Meurs.*

Iooſt

Digitized by Google

Ioost Verſcheur.
Gerrit Boos.
Schout-by-nacht VVillem van der Zaen.
Ian van Nes d'oude.
Thomas Fabritius.
Pieter Claeſſz. VVijnbergen.

Brander. *Ian de Graef.*

Willem Boudewijnſz heeft bekent gemaeckt dat hy voorleden Saterdagh een Ancker verlooren hadde / ende dat daer en boven op huyden van ſijn tweede Ancker de Ringh was gebroken; ſoo dat hy nu niet meer als een ordinaris Ancker ende een Plicht-ancker overigh hadde: Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert: dat geſchreven ſal worden aen 't Collegie ter Admiralitept tot Rotterdam / ten eynde haer Ed: Mo: den gemelten Willem Boudewijnſz ten ſpoedighſten van Anckers willen doen voorſien.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Raden ter Admiralitept in Zeelandt / geſchreven in Middelburgh den elfden Junij 1667. houdende dat de Schepen ter directie van het op gemelte Collegie ſtaende / voor ſoo veel d'equipagie aengaet volkomentlick gereet waren / maer dat deſelve hadde een conſiderabel mancquement van bootsvolck / ende verſochten derhalven / dat de Heeren hare Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden in 's Landts Vlote / ſoodanige ordre wilden ſtellen / dat de voorſz Schepen van een conſiderabel aental van Landt-militie / mochten werden voorſien / met verdere verſekeringe / dat de voorſz Landt-militie mede het Scheeps-werck ſouden helpen doen ende 't Canon oock manieren / ende ſoo lange op de Schepen verblijven / als deſelve ſoude komen Zee te houden: des dat oock den voorſz Landt-militie redelick op gelt betaelt ſoude werden / als voor deſen in diergelijcke occaſien is gepractiſeert / als de voorſz Miſſive hier naer geinſereert breeder geſien kan werden.

Edele Mogende Heeren,

WY hebben ontfangen Uw Ed: Mo: beyde Miſſiven van den 9en. ende 10en. deſer, waer uyt wy verſtaen, dat 's Landts Vlote omtrent deſe Kuſten is gearriveert, om te vinden de Schepen van Oorlogh t'onſer directie behoorende, welcker uytpreſſinge by Uw Ed: Mo: ſeer ernſtelick wort gerecommandeert, gelijck oock van onſen t'wegen alles wat in onſe macht is, daer toe is gecontribueert, en noch geſchiet: ſoo als Uw Ed: Mo: uyt onſe Miſſive aen den Heere Lt. Admirael *de Ruyter* den achtſten deſer geſchreven, klaerlick hebben konnen vernemen: Wy vinden ons als noch in deſelve bekommeringe aengaende de noodige Landt-militie, doch zijn beſich om alle middelen en devoiren aen te wenden, ten eynde, of by hare Ho: Mo: of de Provincie van Zeelandt hier in mochte werden voorſien, en het een of ander expedient uyt gevonden, ten eynde 's Landts Schepen, onder dit Collegie behoorende, niet in gebreke mochten weſen, tot dienſt van 't Vaderlandt gevonden te werden, ende gevoeght by de generale Vlote en Vlagge, om een goet exploict te helpen verrichten, doch ſonder de voorſz Landt-militie is onmogelick, dat de Schepen konnen Zee kieſen, 't en ware Uw Ed: Mo: middel hadden, om deſelve Schepen volkomentlick van Landt-militie te voorſien, en tot haer t'huys komſte, daer op te laten verblijven, waer na wy ons dan ſouden reguleren, doch alvoren geerne verſtaen, wat getal Uw Ed: Mo: daer toe ſouden affecteren, en of oock onder deſelve partije zijn, die bequaemheyt en genegentheyt hebben om het geſchut te helpen handelen en eenigh noodigh Schips-werck doen, mits genietende daer voor behoorlick opgelt ter maent, ſoo als voor deſen in diergelijcke gevallen is gegeven. Deſe bekommeringh wech genomen zijnde, ſouden de voorſz Schepen in ſeer korten tijt in Zee en by 's Landts

Digitized by Google

's Landts Vlote weſen: doch alſoo dit licht noch eenige dagen ſoude aenloopen, en wy niet geerne ſagen dat 's Landts Vlote ſonder noot, werde geretardeert, en miſſchien, verloren eenige goede occaſie, om het Landt dienſt, ende den Vyandt afbreuck toe te voegen, ſoude onſes bedunckens, onder correctie 's Landts Vlote konnen voort zeylen na de gedeſtineerde plaetſe, ende de Schepen van hier volgen, ſoo haeſt gereet zijn, waer toe wy met allen yver ſullen arbeyden, en geen bedenckelicke middelen onderlaten: ſekerlick vertrouwende, dat alle voor 't eynde van deſe weke, noch in Zee ſullen weſen; tot welcken eynde wy van Uw Ed: Mo: geerne ſullen verſtaen, waer ende hoedanigh 's Landts Vlote en Vlagge ſoude zijn te vinden, ſonder elckanderen te miſſen, waer na wy ons in de ordres, haer te geven, op de bequaemſte en ſecreetſte manier ſullen reguleren. Wy ſullen met eene voor voldaen houden d'antwoort, die anderſins aen den Heer Luytenant Admirael *de Ruyter*, deſen aengaende ſoude werden gegeven: Vertrouwende dat Uw Ed: Mo: niet ſullen naer laten ſijne wel Ed: Geſtrenge deſe te communiceren. Hier mede Edele Mogende Heeren, bevelen wy Uw Ed: Mo: Perſoonen en directie aen den zegen des Heeren. Tot Middelburgh den 11en. Junij 1667. Was geparaphreert *I. de Mauregnault*, vt. onderſtont *Uw Ed: Mo: dienſtbereyde Vrunden De Gecommitteerde Raden ter Admiraliteyt in Zeelandt, Ter ordonnantie van deſelve*, ende was onderteeckent *I. Steengracht.*

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden / dat aen de op gemelte Heeren Raden gerescriberrt ſal werden in manieren hier naer volgende.

Aen de Heeren Raden ter Admiraliteyt in Zeelandt, den 13en. Iunij 1667.

EDele Mogende Heeren; Wy hebben wel ontfangen Uw Ed: Mo: Miſſive van den elfden deſer loopende Maent, by dewelcke uwe Ed: Mo: ons gelieven te verſoecken, dat wy ſoodanige ordre ſouden willen ſtellen, dat de Schepen van Oorloge, ſtaende ter directie van Uw Ed: Mo: met een conſiderabel aental Landt-militie ſouden mogen werden voorſien, omme daer door bequaem gemaeckt te werden onder de Vlagge den behoorlicken dienſt te konnen doen. Wy hebben, in conſideratie van den algemeynen dienſt van ons lieve Vaderlandt, niet willen naerlaten Uwe Ed: Mo: by deſen te reſcriberen, dat wy ſullen beſorgen, 't gene tot behoorlicke manninge van de Schepen van Oorloge t'haerder directie ſtaende ſal werden gerequireert: ende dat wy derhalven ſoodanige ordre ſullen ſtellen, dat vier hondert ofte meer van de Landt-Soldaten, tegenwoordigh by de Vlagge zijnde, op de voorſz Schepen van Oorloge ſullen werden overgeſet, met dien verſtande nochtans, dat in cas van landinge, de voorſz Militie van de Schepen afgehaelt, ende ten dienſte van den Staet tot de voorſz landinge geëmployeert ſouden werden, gelijck niet alleen alle de Landtmilitie by de Vlote zijnde, maer oock de Zee-Soldaten, ofte Mariniers, in ſulcken gevalle daer toe mede geëmployeert ſouden werden: Wy konnen Uw Ed: Mo: oock niet verſekeren hoe lange hare Hoogh Mo: de voorſz. Landt-militie op de Schepen van Oorlogh ſullen gelieven te laten verblijven: maer zijn wel bereyt, het verſoeck by de opgemelte Uw Ed: Mo: Miſſive gedaen, bekent te maken, ende favorabelick te recommanderen. Waer mede deſen eyndigende bevelen Uw Ed: Mo: Perſoonen ende directie in Godes zegen. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, deſen 13en. Junij 1667.

P. S. Naer het ſchrijven van deſen ſoo wert ons behandight uwe Ed: Mo: Miſſive van den 13en. deſes met de ingeleyde verklaringe van *Cornelis Looper* ende *Ian Dinghmanſz* beyde van Ziriczee: bedanckende uwe Ed: Mo: voor de advertentie aen ons by deſelve gegeven, ende ſullen ons van deſelve, ſoo veel mogelick ſal zijn, trachten te dienen.

Krijghs-

Digitized by Google

Krijghsraedt uyt den Lt. Admirael de Ruyter, *mitsgaders de hooge Officieren ende Capiteynen van de Landt-militie op deſe Vlote weſende.*

Lunæ den 13en. Junij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker, Weſt-Cappel O. ten Z. van de Vlote.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.

Krijghsraedt.

Lt. Admirael de Ruyter.	*Capiteyn Adriaen van Gent.*
Collonel Dolman.	*Capiteyn Iean de Witte.*
Capiteyn de la Noy.	*Capiteyn Laucourt.*
Capiteyn Hartman.	

Heden zijn geleſen / gearreſteert / ende gepronuncieert / om geëxecuteert te werden tot laſte van verſchepde Soldaten / de Sententien / alle bp den Secretaris / volgens d'oprder van den Krijghsraedt ingeſtelt: waer van de prte voorgaende tot laſte van prte Soldaten van de Compagnie Collonelle van den Lt. Admirael van Gent op morgen geëxecuteert ſullen werden op des ſelfs Schip.

ALſoo *Iurrien Hendrickſz van Randes* voor den Militairen Krijghsraedt op 's Landts Vlote door de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter* geconvoceert, buyten alle pijn ende banden bekent ende beleden heeft, dat hy gevangen voor eenigen tijt in dit loopende Jaer als Soldaet heeft dienſt genomen onder de Compagnie Zee-ſoldaten van den Heere Lt. Admirael ende Collonel *Willem Ioſeph van Gent*, ende eene ſilvere ducaton boven ſijne leeninge genoten hebbende, naderhant voor ſchelm van het Vaendel verloopen is, even ten tijde dat hy was gecommandeert in Zee te gaen, om ten principalen dienſt te doen, ende daer na wederomme voor Soldaet heeft dienſt genomen onder 't ſelve Regiment, ende de Compagnie van Capiteyn *Ernſt Cnoppert*, ende ſich op des ſelfs Rolle doen noemen *Iurrien Coſter*, van deſelve Compagnie oock weder voor ſchelm is af geweken, ſonder tot d'eerſte, ofte de tweede de minſte reden of eenigh mancquement aen de gewoonlicke betalinge gehadt te hebben, 't welck volgens de Wetten ende Placcaten van den Lande, andere ten exemple ende affchrick moet werden geſtraft: *Soo is 't*, Dat den voornoemden Krijghsraedt overwogen hebbende 't gene voorſz ſtaet, ende alle 't gunt verder ter materie dienende is, ofte eenighſins heeft mogen moveren, oock gelet op den criminelen eyſch by de Advocaten Fiſcael van de voorſz 's Landts Vlote jegens hem gedaen, *Doende recht* uyt den name ende van wegen de hooghgemelte Heeren Staten Generael, den voornoemden *Iuriaen Hendrickſz* hebben gecondemneert, gelijck hem den Krijghsraedt condemneert mits deſen, om met de koorde geſtraft te worden datter de doot na volght. Gepronuncieert in 's Lants Schip de ſeven Provincien, ſten Ancker leggende, Weſt-Cappel O. ten Z. van ons, den 13en. Junij 1667.

ALſoo *Ian Lucaſſz van* . . . . . voor den Militairen Krijghsraedt op 's Landts Vlote door d'Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter* geconvoceert, bekent ende beleden heeft, dat hy gevangen in den voorleden Jare door den Capiteyn *Arckel* over gegeven zijnde om te dienen als Soldaet onder de Compagnie Zee-ſoldaten van den Lt. Admirael ende Collonel *van Gent*, een ſilvere ducaton op de hant genomen, ende ſijn behoorlicke leeninge ontfangen

Digitized by Google

fangen heeft, tot den laetſten Januarij deſes Jaers, ende tſedert van deſelve ſijne Compagnie ſonder Paſpoort verloopen is, ende wederom dienſt genomen heeft onder een ander Compagnie, waer van den Capiteyn genaemt is *Botter*, die hem gevangen belooft ſoude hebben, van 't wech loopen van ſijne voorſz Compagnie te guaranderen, ende met dewelcke hy door de Stadt Gouda paſſerende, geattrappeert ende gevangen is: *Soo is 't*, Dat den voornoemden Krijghsraedt overwogen hebbende 't gene voorſz ſtaet, ende alle 't gunt verder ter materie dienende is, ofte eenighſins heeft mogen moveren, oock gelet op den criminelen eyſch by de Advocaten Fiſcael van de voorſz 's Landts Vlote, jegens hem gedaen ende genomen, *Doende recht*, uyt den name ende van wegen de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael, doch preferende deſe mael gracie voor rigeur van Juſtitie, den voornoemden *Ian Lucaſſz* hebben gecondemneert, gelijck hem den ſelven Krijghsraedt condemneert mits deſen tot het vallen van driemael van de Rãe, ende door de Landt- ende Scheeps-Officieren met hondert ſlagen ſtrengelick gelaerſt te worden, ende ſich terſtont wederom onder de Compagnie te voegen, van dewelcke hy geloopen is geweeſt (ingevalle ſijn voornoemde Collonel hem daer toe waerdigh kent:) van welcke tijt dan oock wederom ſijne leeninge ſal beginnen in te gaen: ende ontſeggen de voorſz Advocaten Fiſcael haren verderen eyſch ende concluſie op ende tegens hem gedaen ende genomen. Aldus gedaen ende gepronuncieert in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende, Weſt-Cappel O. ten Z. van de Vlote, den 13en. Junij 1667.

ALſoo *Ian Franſſz van Delff* voor den Militairen Krijghsraedt op 's Landts Vlote, door de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter* geconvoceert, bekent ende beleden heeft, dat hy gevangen in Januarij des voorleden Jaers overgelaten zijnde uyt de Compagnie van den Capiteyn *Iohan Tromp*, om te dienen als Soldaet onder de Compagnie Zeeſoldaten van den Lt. Admirael ende Collonel *van Gent*, een ſilveren ducaton op de hant genoten, en ſijne behoorlicke leeninge ontfangen heeft, tot in Maert daer aen volgende, dat hy van deſelve ſonder Paſpoort verloopen is, ende ſich weder in dienſt begeven heeft van de Edele Mogende Heeren Raden ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, op 't Schip genaemt de Leeuwen, van 't welcke hem ſijne voornoemde Collonel heeft doen lichten ende in hechteniſſe ſtellen: 't Welck volgens de Wetten ende Placcaten van den Lande nootſakelick moet werden geſtraft: *Soo is 't*, Dat den voornoemden Krijghsraedt overwogen hebbende 't gene voorſz ſtaet, ende alle 't gunt verder ter materie dienende is, ofte eenighſins heeft mogen moveren, oock gelet op den criminelen eyſch by de Advocaten Fiſcael van de voorſz 's Landts Vlote jegens hem gedaen, *Doende recht*, uyt den name ende van wegen de Hoogh gemelte Heeren Staten Generael, doch præferende deſe mael gracie voor rigeur van Juſtitie, den voornoemden *Ian Franſſz* hebben gecondemneert, gelijck hem den ſelven Krijghsraedt condemneert mits deſen, tot het vallen van drie mael van de Rãe, ende door de Landt- ende Scheeps-Officieren met hondert ſlagen ſtrengelick gelaerſt te worden, ordonneren hem wijders ſich terſtont daer na wederom onder de Compagnie te voegen, van dewelcke hy geloopen is geweeſt (in cas hem ſijn voornoemden Collonel daer toe weerdigh kent:) van welcke tijt dan oock wederom ſijne leeninge ſal beginnen in te gaen: ende ontſeggen de voorſz Advocaten Fiſcael haren verderen eyſch ende concluſie, op ende jegens hem in deſen gedaen ende genomen. Aldus gedaen ende gepronuncieert in 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 13en. Junij 1667.

ALſoo den Militairen Krijghsraedt op 's Landts Vlote, door de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, met advijs van den Luytenant Admirael *de Ruyter* geconvoceert, genoeghſaem gebleken is, dat *Glaudo Matthijſſz de Gros*, Soldaet onder de Campagnie Zee-ſoldaten van den Capiteyn *Iean de Witte*, op den 25en. April laeſt leden van ſijn voornoemden Capiteyn voor op gelt ontfangen hebbende negen gulden twee ſtuyvers, in voldoeninge van 't gunt hy te pretenderen hadde

van

Digitized by Google

van de Edele Mogende Heeren Raden ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, voor-eenigh Scheeps-werck, dat hy in den voorleden Jare gedaen hadde, op een 's Landts Schip van der ſelver reſorte, echter geen contentement daer mede genomen heeft, maer daer over, ſoo wel voor de deur, als in ſijn Capiteyns Huys moleſtatie gemaeckt, ende andere Soldaten van de ſelve Compagnie mede tot diergelijcke miſcontentement getracht te bewegen, ſeggende oock, ſonder eenigh reſpect aen den ſelven Capiteyn te defereren: Wat duyvel waerom ſoud' ick niet meer te goede hebben: ick hebbe ſoo lange aen boort geweeſt, als andere, die meer ontfangen hebben: ſlaende met de vuyſt op de Tafel: nemende de hoet van 't hooft: ſmijtende de ſelve met groote onfatſoenelickheyt van vloecken ende ſweeren ſijn Capiteyn voor de voeten: niet tegenſtaende hem den Capiteyn ten overvloet, met de Lijſte van 't wel gemelte Collegie te vertoonen, bewees, datter niet meer te goet en was, en hy gevangen daer mede noch niet te vreden weſende, heeft hem den Capiteyn door de Sergeanten doen delogeren ende apprehenderen, daer tegens hy hem noch in 't eerſte met feytelickheyt oppoſeerde: alle 't welcke ſaken zijn, ſtrijdigh tegens d'ordres ende placcaten van de Lande, ende daeromme niet en mogen blijven ongeſtraft: *Soo is 't*, dat den voornoemden Krijghsraedt overwogen hebbende het gene voorſz ſtaet, ende alle 't gunt verder ter materie dienende is, ofte eenighſins heeft mogen moveren, oock gelet, eerſt op ſijne mondelingh debat, ende vervolgens op den criminelen eyſch ende concluſie by d'Advocaten Fiſcael van de voorſz 's Landts Vlote jegens hem gedaen: *Doende recht*, uyt den name ende van wegen de hoogh gemelte Heeren Staten Generael, den voornoemden *Glaudo Matthijſſz*, hebben gecondemneert, gelijck hem den ſelven Krijghsraedt condemneert mits deſen, tot het vallen van drie mael van de Rãe, ende door de Landt- ende Scheeps-Officieren met hondert ſlagen ſtrengelick gelaerſt te worden: Ende ontſeggen de voorſz Advocaten Fiſcael haren verderen eyſch ende concluſie, op ende tegens hem gedaen ende in deſen genomen: Aldus gedaen ende gepronunchieert in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende, Weſt-Cappel O. ten Z. van de Vlote, den 13en. Junij 1667.

ALſoo den Militairen Krijghsraedt op 's Landts Vlote door de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote voorſz, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter* geconvoceert, genoeghſaem gebleken is, dat *Arent Ianſz van Drillenburgh*, Soldaet onder de Compagnie Zee-ſoldaten van den Capiteyn *Iean de Witte*, tegenwoordigh gevangen, op den 20en. der leſtleden maent April 's avonts binnen de Stadt Rotterdam in ſekere Herberge gekomen zijnde, daer gelogeert was een Corporael van deſelve Compagnie, hy den ſelven Corporael te meer malen verſocht heeft met hem te drincken, ende die eens om gevoeghs wille met hem gedroncken hebbende, begeert heeft dat hy het gelagh voor hem ſoude betalen, ende van hunnen Capiteyn de reſtitutie eyſchen, uyt het op gelt, dat deſelve (ſoo hy ſeyde) van hem in handen hadde, wegens 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, over gedaen Scheeps-werck, en waer mede hy ſijn perſonagie ſpeelde, ende ondertuſſchen hem ſchuldigh bleef: 't welck door den Corporael gedebatteert wierde, ſeggende dat ſijn Capiteyn een eerlick Officier was, ende hem ongeinjurieert ende geblaſmeert moeſt laten: en daer over, en andere ſaken eyndelick in hooger woorden geraeckt en handt-gemeen geworden zijnde, is hy gevangen uyt den huyſe geſtooten, mits latende ſijn zijd-geweer, hem van ſijnen voornoemden Capiteyn gegeven, voor het gelagh, by manc quement van penningen te pant: ende dat hy noch des anderen daeghs, in 't exerceren van de Compagnie, de voorſz queſtie tegens ſijn Corporael heeft vernieuwt, ende geſeght noch een rapier te hebben, om met hem over de voorſz queſtie te vechten: alle welcke ſaken zijnde ſtrijdigh tegens d'ordre ende Placcaten van den Lande, ende dies halven niet mogen blijven ongeſtraft: *Soo is 't*, dat den voornoemden Krijghsraedt overwogen hebbende 't gene voorſz is, ende alle 't gunt verder ter materie dienende was, ofte heeft mogen moveren; oock gelet eerſt op ſijn mondelingh debat, ende vervolgens op den Criminelen eyſch ende concluſie by de Advocaten Fiſcael van de voorſz 's Landts Vlote, jegens hem gedaen *Doende*

Digitized by Google

recht uyt den name ende van wegen de Hooghgemelte Heeren Staten Generael, den voornoemden *Arent Ianſſz* hebben gecondemneert, gelijck hem den ſelven Krijghsraedt condemneert mits deſen, tot het vallen van drie mael van de Räe, ende door de Landt- ende Scheeps-Officieren met hondert ſlagen ſtrengelick gelaerſt te werden. Aldus gedaen ende gepronuncieert in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende, Weſt-Cappel Ooſt ten Zuyden van ons, den dertienden Junij 1667.

Maendagh den 13^en^. Junij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende, Weſt-Cappel O. ten Z. van ons.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.

Krijghsraedt.

L^t^. Admirael de Ruyter.	*Vice Admirael Schram.*
L^t^. Admirael van Nes.	*Vice Admirael Enno Doedoëns. Star.*
L^t^. Admirael van Gent.	*Schout-by-nacht van Nes.*
L^t^. Admirael Meppel.	*Schout-by-nacht Vluch.*
Vice Admirael de Liefde.	*Schout-by-nacht van der Zaen.*

ALſoo *Abraham Arentſz van Petten*, ende *Ian Corneliſſz van Alckmaer*, beyde dienende als Bootsgeſellen op 's Landts Schip de ſeven Provincien, reſorterende onder 't Collegie ter Admiraliteyt tot Rotterdam, werdende althans gevoert by den Heer L^t^. Admirael *de Ruyter*, tegenwoordigh gevangenen, ſoo verre van haren ſchuldigen plicht zijn komen af te wijcken, dat in plaets ſy haer volgens het rechte gebruyck ende ouder-gewoonte, na d'eerſte gedane Trommel-ſlagh, die al in Maert laeſt leden geſchiet is, hadden behooren Scheep te begeven, om 't ſelve buyten de Haven van Hellevoet-Sluys op ſtroom te helpen brengen en klaer te maken, eerſt op den 22^en^. May daeraen volgende hun aen boort zijn komen vervoegen, doen het voorſz Schip neffens andere 's Landts Schepen al was gemonſtert, betaelt, ende af gedreven tot voor het Goereeſche Gat, weynigh dagen te voren eer dat deſelve van daer hebben Zee gekoſen, 't welck volgens de Wetten ende Placcaten van den Lande noodſakelick moet werden geſtraft: *Soo is 't*, dat den Scheeps-Krijghsraedt, door de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, op 's Landts Vlote, met advijs van den L^t^. Admirael *de Ruyter* geconvoceert, overwogen hebbende het gene voorſz ſtaet, ende alle 't gunt verder ter materie dienende is, ofte heeft mogen moveren: oock gelet, eerſt op hare mondelinge debatten, ende dat den eerſt gemelten in de leſtleden Winter ſijn affcheyt inſtantelick had verſocht, ende vervolgens op den criminelen eyſch by de Advocaten Fiſcael van de voorſz 's Landts Vlote, jegen hen-lieden gedaen, *Doende recht* uyt den name ende van wegen de Hooghgemelte Heeren Staten Generael, de voornoemden *Abraham Arentſz van Petten*, ende *Ian Corneliſſz van Alckmaer* hebben gecondemneert, gelijck haer den ſelven Krijghsraedt condemneert mits deſen tot het vallen van elck drie mael van de Räe, ende den eerſten met hondert ende den anderen met hondert ende vijftigh ſlagen ſtrengelick gelaerſt te worden, ende yeder daer en boven in drie maenden gagie, om uyt deſelve gevonden te werden de koſten ende miſen van Juſtitie, ende ontſeggen de voorſz Advocaten Fiſcael hare verdere eyſch ende concluſie, op ende jegens haer in deſen gedaen ende genomen. Aldus gedaen ende gepronuncieert in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende, Weſt-Cappel Ooſt ten Zuyden van ons, den dertienden Junij 1667.

Martis

Digitized by Google

Martis den 14en. Junij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor Blanckenburch, deſelve Plaetſe Z. ten O. van de Vlote.

Preſent d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Zijn geleſen ende gearreſteert de naervolgende Miſſiven aen de Lt. Admiralen van Nes ende van Gent.

Aen den Luytenant Admirael van Nes, *den 14en. Junij 1667.*

EDele, *Geſtrenge, Manhafte*; Wy hebben met advis ende communicatie van den Heere Lt. Admirael *de Ruyter* goet gevonden, Uw Ed: mits deſen aen te ſchrijven ende te belaſten, eenige Fregats van der ſelver onderhebbende Eſquadre als buyten-wachten in 't Noordtweſten ende 't geſicht van 's Landts Vlote t'ordonneren om te kruyſſen; deſelve belaſtende alle avonden by deſelve Vlote wederomme te verſchijnen: houdende haer omtrent een mijle van deſelve. Waer op ons verlatende, bevelen Uw Ed: den Almogenden. In 't Schip de ſeven Provincien, den 14en. Junij 1667.

Uw Ed: goede Vrunden.

Aen den Luytenant Admirael van Gent, *den 14en. Junij 1667.*

EDele, *Geſtrenge, Manhafte*; Alſoo wy niet en zijn gedient van de Smalle verdeelinge van Uw Ed: onderhebbende Eſquadre, ſoo verſoecken wy dat deſelve ons daer van op 't ſpoedighſte door den brenger deſes gelieve te verſien: Wy ſenden hier nevens tot der ſelver narichtinge, de verdeelinge van de Landt-militie, over 's Landts Vlote tot heden toe gedaen, mitſgaders eene Lijſte van de Schippers, welckers onderhebbende Vaertuygen geladen zijn met Ammonitie, ons door de Heeren haer Ed: Groot Mo: Gecommitteerde Raden, nevens de Landt-militie, toegeſonden: gelijck mede drie copijen van de Sententien, gijſteren tot laſte van Soldaten van Uw Ed: Compagnie gepronuncieert, om die heden naer haren inhoudt te doen executeren: oock noch eene rakende den perſoon van *Hendrick Roſeus*, op den 4en. deſer uytgeſproken.

Wy hebben met advis ende communicatie van den Lt. Admirael *de Ruyter*, goet gevonden Uw Ed: nevens deſen oock aen te ſchrijven, ende te bevelen, dat deſelve op den ontfangh deſes, eenige van ſijne lichtſte Fregatten tot buyten-wachten wil ordonneren, ende af ſenden, om in 't Z. W. van de Vlote 's daeghs te kruyſſen op kondtſchap, ende 's avondts wederom by de Vlagge te verſchijnen: ſullen uyt ons Eſquadre eenige in 't Weſten ſenden, ende den Heere Lt. Admirael *van Nes* in 't N. Weſten: Waer toe ons verlatende bevelen U Ed: den Almogenden. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 14en. Junij 1667.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Raden ter Admiralitept in Zeelandt / geſchreven tot Middelburgh den dertienden deſer loopende maent / ende daer nevens eene Atteſtatie ofte verklaringe van Cornelis Looper, gebozen tot Zirickzee / oudt dertigh jaren / Stuerman op een Hoecker / varende met Paſpoozt van Ooſtende / ende Jan Dingemanſz, mede van Zirickzee / Matzoogs op den ſelven Hoecker / beyde hier naer volgende van woozde te woozde geinſereert.

Digitized by Google

Edele Mogende Heeren,

WAt ons huyden is voorgekomen ende verklaert, onder eede voor Heeren Commiſſariſen uyt onſen Collegie, gelieven Uw Ed: Mo: te vernemen uyt de bygaende copije authentijcq, dewelcke wy hebben noodigh geacht Uw Ed: Mo: toe te ſchicken, om daer op ſoodanigen reflexie genomen te werden, als Uw Ed: Mo: ten meeſten dienſte van haer Vaderlandt by deſe conjuncture van tijt ſullen oordeelen te behooren. Hier mede, Edele Mogende Heeren, bevelen wy Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. Tot Middelburgh den 13en. Junij 1667. 's avonts. Was geparaphreert *I. de Mauregnault*, vt. onderſtont *Uw Ed: Mo: dienſtwillige De Gecommitteerde Raden ter Admiraliteyt in Zeelandt, Ter ordonnantie van deſelve*, en was onderteeckent *I. Steengracht.*

Cornelis Looper, geboren tot Ziriczee, oudt dertigh jaren, Stuerman op een Hoecker, varende met Paspoort van Ooſtende, ende *Ian Dingemanſz*, mede van Ziriczee, Matroos op den ſelven Hoecker, gehoort zijnde, verklaren, dat ſy giſteren met den voorſz Hoecker zijn gearriveert tot Vere, komende van Lieth in Schotlandt, dat ſy van aldaer zijn vertrocken op Woonſdagh 's morgens, zijnde geweeſt den achtſten deſer, ende dat ſy dien namiddagh hebben geſien, ende bequamelick getelt, een Vloot van ſeſtien a ſeventien Oorlogh-ſchepen, die ſy-luyden bekenden Engelſchen te weſen, weſende als doen 4 a 5 mijlen buyten Maſen-Eylandt, dat de voorſz Schepen cours ſtelden W. N. W. met een O. N. Ooſte wint, dat ſy voorts 2 a 3 mijlen daer na hebben ontmoet een Schotſe Kaper, zijnde Vlaems Vaertuygh, t'huys hoorende in Borm-Eylandt. Ende verklaert de voornoemde *Ian Dingemans* nu alleenigh, dat hy met twee van ſijn medemaets in de voorſz Kaper over gegaen is, om aldaer ſijn Schippers Paſpoort te vertoonen, en als doen van de Schotten wiert gevraeght, of hy niet wiſte dat *Ieremias Smit* met eenige Engelſche Oorlogh-ſchepen tot Lieth was ingezeylt: gelijck de voornoemde Schotten ſeyden verſtaen te hebben, door een andere Schotſe Kaper, die aen boort van de voornoemde *Smit* was geweeſt: dat de voornoemde *Ian Dingemans* met ſijn maets daer op ſeyden, te hebben geſien de voorſz. 16. a 17. Schepen tot Lieth inzeylen: dat de voornoemde Schotten daer uyt beſloten, dat het voorſz gros was dat van den gemelten *Smit*, dewelcke ſoo ſy ſeyden tot Lieth quam volck preſſen: reſolveerden daerom noch in Zee te verblijven: Dat ſy depolanten voorts geſamentlick, meermalen geduerende hun aenweſen tot Lieth hebben verſtaen, hoe dat de gemelte *Smit* aldaer met ſijn Eſquadre van dertigh Schepen ſoude aenkomen om volck te preſſen. Aldus gedaen, gehoort, ende verklaert onder eede, ten overſtaen van de Heeren *van der Niſſe* ende de *Mauregnaulds*, op de Raedt-kamer tot Middelburgh, den 13en. Junij 1667. Was onderteeckent *G. van der Niſſe. I. de Maurgenaulte*, onderſtont *Accordeert met d'originele*, ende was onderteeckent *I. Steengracht.*

Waer op gedelibereert zijnde is goet gevonden / over de gelegentheyt van de Waep in Lieth / ende de Haven aldaer te hoozen de conſideratien van den Lt. Admirael van Gent, ende den Commandeur van der Zaen, die onlanghs daer omtzent met eenige Schepen van Oozlogh geweeſt zijn: om dan vervolgens gereſolveert te werden / ſoo als ten meeſten dienſte van den Lande / ende tot afbreuck van den Vyandt geraden gevonden ſal werden.

Zijn ter executie gelept de Sententien op giſteren / by den Hoogen Lzijghsraedt ſoo te water over de Matzoofen / als te lande over de Zee-ſoldaten / gedelinqueert hebbende reſpectivelick gearreſteert ende geweſen.

Omtzent ten elf uren / den wint loopende Z. W. ende Z. W. ten Z. is gereſolveert de Ancherg te doen lichten ende de repſe naer de Reviere van London ſoo veel eenighſins mogelick te ſpoedigen.

Ten ſelven dage geleſen en gearreſteert een Miſſive aen de Heeren Staten Generael / mitſgaders een aen d'Heer Raet-Penſionaris de Witt, reſpectivelick hier aen volgende geinſereert.

Aen

Digitized by Google

Aen de Heeren Staten Generael, den 14^en. Junij 1667.

Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uw Ho: Mo: is geweeſt van den 12^en. deſer loopende maent, giſteren was den wint W. Z. Weſt, met redelick weder, ſoo dat wy reſolveerden het Ancker te lichten, ende ſoo veel mogelick reyſe te vorderen, maer naer dat wy, met 's Landts Vlote, gedurende de ebbe gelaveert hadden, bevonden wy niet meer als een groote halve mijle geavanceert te zijn, ende waren genootſaeckt tegens het inbreken van de vloedt weder het Ancker uyt te werpen: ſulcks wy tegenwoordigh leggen voor Blanckenburgh, zijnde deſelve Plaetſe Z. ten Ooſten van ons. Giſteren is hier aen boort vergadert geweeſt den Hoogen Krijghsraedt, ſoo van de Hooge Officieren van de Vlote, als mede van de Landt-militie, om te ſententieren over eenige Matroſen ende Soldaten, door der ſelver reſpective Officieren ende Advocaten Fiſcael ter oorſake van verſcheyde delicten by deſelve gecommitteert, beſchuldight ende aengeklaeght: tegens dewelcke geprocedeert ende vervolgens geſententieert is, als Uwe Ho: Mo: uyt de reſpective extracten van de rolle van den gemelten Krijghsraedt onder nummero 1. hier nevens gaende, ſullen konnen afnemen.

Vermits de Vrieſche Schepen tot noch toe onder de Vlagge niet en zijn aengekomen, ende dat oock op die van Zeelandt geen ſekeren ſtaet gemaeckt konde werden, zijn wy genootſaeckt geweeſt, de verdeelinge van 's Landts Vlote, in drie Eſquadres voor deſen geprojecteert, te veranderen, ende is deſelve vervolgens verdeelt gelijck uwe Ho: Mo: uyt de nevens gaende copije onder N°. 2. ſullen gelieven te vernemen: De opgemelte Hooft-Eſquadres zijn yeder weder gemaldeelt in drien, van welcke Smaldeelingen wy oock niet hebben willen nalaten aen Uw Hoogh Mo: onder N°. 3. by deſen copije over te ſenden tot der ſelver narichtinge.

Den wint is tegenwoordigh noch W. Z. Weſt, ende dienvolgens weynigh apparentie om reys te vorderen: Edoch wy ſullen dien onvermindert niet naerlaten tegens de ebbe weder Ancker te lichten, ende alles in 't werck te ſtellen, 't gene tot bevorderinge van onſe reyſe gepractiſeert ſal konnen werden: Waer mede deſen eyndigende ſullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen, ende verbliiven, &c. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker als in den brief, den 14^en. Junij 1667.

P. S. Den Heere L^t. Admirael *de Ruyter* doet by deſen, vermits aen Uw Ho: Mo: door ons van tijt tot tijt wert geadviſeert, en ſijn Ed^t. by gevolge aen Uw Ho: Mo: niets en heeft te ſchrijven, ſijnen ootmoedigen ende onderdanigen dienſt preſenteren.

Aen den Heer Raedt-Penſionaris de Witt, *den 14. Iunij 1667.*

Mijn Heer en Broeder,

MYnen laetſten aen Uwe Ed^t. is geweeſt van den 12^en. deſer loopende maent, ſedert zijn ons geene Miſſiven van de Regeeringe, ofte van Uw Ed^t. toe gekomen, onſe Gaillot-Schippers tot Nieuwpoort geweeſt zijnde, rapporteren, dat Bergen in Henegouw by de Franſchen geoccupeert ſoude zijn. Soo aenſtonts gaen wy met 's Landts Vlote weder onder zeyl, zijnde den wint Z. W. ten Zuyden, ſoo dat wy hopen, met den ſelven eeniger mate te ſullen konnen advanceren: Soo aenſtonts bekomen wy de ingeleyde verklaringe door de Heeren Raden ter Admiralikeyt in Zeelandt ons toe geſonden, rakende het inloopen van de Engelſche Schepen onder *Ieremias Smit* in de Reviere van Lieth in Schotlandt: ende alhoewel onder de Hooge Officieren daer omtrent verſcheyde ſpeculatien vallen, ſoo hebbe ick evenwel niet konnen geraden vinden van ons eerſte

deſſeyn

Digitized by Google

deſſeyn ende voorgenomen exploict te veranderen: eenſdeels om de onſekerheyt, dewelcke dergelijcke advijſen ſubject zijn, als mede in conſideratie van de conventie, tuſſchen den Heere Grave *d'Eſtrades*, ende de Gedeputeerden van haer Ho: Mo: geſloten ende op den vijfden May laeſtleden onderteyckent; maer voornamentlick, om dat wy bericht werden, door de habielſte ende ervarenſte Capiteynen ende Stuerluyden, dat de Schepen in de voorſz Reviere van Lieth ſoo hoogh konnen oploopen, dat wy deſelve ſonder ſeer experte Lootsluyden van die quartieren niet ſouden konnen achtervolgen, ende incommoderen.

Wy hebben eyndelick van de Heeren Raden ter Admiraliteyt in Zeelandt giſteren avont ontfangen de Miſſive van den elfden deſer loopende maent, copijelick hier nevens gaende: op dewelcke wy aenſtonts naer de receptie van dien, aen deſelve hebben gereſcribeert, gelijck Uwe Ed^{t}. uyt de copije van onſe Miſſive, mede hier nevens gevoeght, ſal konnen afnemen. Van Nieuwpoort hebben wy rakende de incarceratie van S^{r}. *Waverans* geen nader tijdinge bekomen. Vermits de indiſpoſitie van den Secretaris *Andringa*, die nu aen de beter hant is, hebbe ick eenige dagen ſeer geoccupeert geweeſt: ende ſal derhalven, blijvende &c. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, zeylende van voor Blanckenburgh, ende leggende aen Noordtweſt, deſen 14^{en}. Junij.

P. S. Het Fluyt-ſchip, ende dienvolgende de Clercquen in deſelve ingeſcheept, zijn tot noch toe niet aengekomen.

Jan Pieterſz Otje **Gaillot Schipper / geweeſt zijnde tot Nieuwpoort / met brieven aen S^{r}.** Waverans, **rapporteert / dat hy den brief aen den hoofs** Waverans **in gevangeniſſe overgelevert hadde; Doch / dat den gemelten** Waverans **geen occaſie hadde te ſchrijven / ende derhalven met houtskool op des ſelfs Acte recepiſſe getepckent hadde / ſonder dat hy pets meer rakende de redenen van de detentie van den hoofs** Waverans **hadde konnen weten / dan alleenlick dat hy upt den ſelven verſtaen hadde / dat den Gouverneur van Nieuwpoort hem alle de brieven hadde afgenomen / dewelcke onder den hoofs** Waverans **waren beruſtende.**

Zijn heden noch geleſen ende verbolgens gearreſteert / de depeſches hier aen volgende geïnſereert.

Aen den Heer van Wimmenum, *den* 14^{en}. *Junij* 1667.

Hoogh Edele Geſtrenge Heer,

WY hebben door *Steven* den Trompetter wel ontfangen Uwe Hoogh Ed^{t}. Miſſive, geſchreven in den Hage den ſeſten deſer loopende maent, ende vinden ons verplicht uwe Hoogh Ed^{t}. by deſen van herten te bedancken, dat deſelve gelieft heeft ſoodanige ordre te ſtellen, dat den voornoemden Trompetter aen ons toegeſonden is. Voorts niet hebbende te voegen by 't gene huyden aen de Regeeringe hebben geadviſeert, ſullen deſen eyndigen, ende blijven

Hoogh Edele Geſtrenge Heer

Uw Hoogh Ed^{t}. ootmoedigen dienaer.

In 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor Blanckenburgh, den 14. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede den Schipper *Pieter Hermenſz* aenſiens deſes, met ſijn onder hebbende Gaillot, genaemt Rotterdam, van hier te verzeylen, ende cours te ſtellen na de Maſe, om aldaer in handen van den Commiſſaris

Digitized by Google

missaris *Iacob Quaeq*, ofte sijne gemachtighde te leveren, het Pacquet brieven hem tot dien eynde ter handen gestelt, nemende daer van Recepisse, ende soodanige andere Brieven wederomme, als hier in 's Landts Vlote moeten wesen: Des zy hy Schipper verdacht, dat hy in 't inkomen van de Mase een Vlagge ofte Wimpel van den top van sijn Mast laet waeijen, ten eynde hem op dat zeyn de Post-schuyt van de gemelte Commissaris kan in 't gemoet komen, om de voorsz Brieven over te nemen, en hy daer op sijne te rugge reyse op 't spoedighste na deselve Vlote weder magh volbrengen: sonder hier van in 't minste te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip de seven Provincien, zeylende O. Z. Oost van West-Cappel t'Zeewaerts over, den 14en. Junij 1667.

Den voornoemden Schipper wert noch ernstelick gelast, om in 't heen ende weder zeylen neerstigh na 's Landts Schepen uyt te kijcken, die onder den Lt. Admirael *Aylua*, van Vriesland, hun by de Vlagge moeten vervoegen, en haer gewaer werdende, aen den selven ter handen stellen een van de besloten Acten, hem hier nevens behandight, behoudende de andere selfs tot dat hy uyt de Mase weder in Zee gesteken sal zijn, en die dan openen, om te sien wat cours hy moet stellen om by de Vlote te komen. *Actum & datum ut sz.*

Heden hebben haer Ed: Mo: vermits d'indispositie ende swackheyt van den Schout-by-nacht Jan Gidionsz Verburch, **de noodige ordres gestelt / soo nopende des selfs dimissie ende transport naer 't Vaderlandt / als het provisioneel commandement over des selfs Schip / mitsgaders waerneminge van sijn Schout-by-nachts plaetse: Volgens de respective Acten hier naer geinsereert.**

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, hebben met advijs ende goet vinden van den Luytenant Admirael *de Ruyter* gedimitteert, gelijck gedimitteert wert mits desen, den Schout-by-nacht *Ian Gidionsz Verburch*, omme ten opsichte van sijne lichamelicke indispositie, sich met het eerste afgaende Gaillot na de Mase te mogen doen transporteren, ende aldaer gekomen zijnde, door den Commissaris *Quacq* tot Maeslandt-Sluys binnen deur na Amstelredam verholpen te worden: op hope van aldaer des te eerder ten dienste van den Lande te mogen reconvalescceren: Actum in 's Landts Schip de seven Provincien, desen 14en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden &c. hebben met Advijs van den Heer Lt. Admirael *de Ruyter* ende andere Hooft-Officieren van deselve Vlote, geordonneert ende gestelt, gelijck sy ordonneren en stellen mits desen, den persoon van *Folckert Swart*, eerste Capiteyn op het Schip van den Lt. Admirael *van Gent*, om in deselve qualiteyt over te gaen op 's Landts Schip, genaemt de Goude Leeuw, om 't selve geduerende d'indispositie ende absentie van den Schout-by-nacht *Ian Gidionsz Verburch* te commanderen, ofte ter tijt ende wijle toe, dat anders sal wesen geordonneert, Lasten ende bevelen dienvolgens alle Officieren, Matroosen ende Soldaten op het voornoemde Schip dienende, den voornoemden *Folckert Swart* voor haren eersten Capiteyn t'erkennen ende respecteren na behooren, oock sijne commandementen te gehoorsamen, gelijck sulcks betaemt, sonder hier van eenighsins te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip de seven Provincien, zeylende O. Z. Oost van West-Cappel t'Zeewaert over, den 14en. Junij 1667.

DE Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, hebben met advijs ende communicatie van den Lt. Admirael *de Ruyter*, vermits d'indispositie ende absentie van den Schout-by-nacht *Ian Gidionsz Verburch*, wederom by provisie in des selfs plaetse gestelt ende geauthoriseert, gelijck sy stellen ende authoriseren mits desen, den Commandeur *Willem van der Zaen*, om de Vlagge als Schout-by-nacht op te setten ende te voeren, ende daer na sijn rangh ende cessie in den

Digitized by Google

Krijghsraedt te nemen, ende te houden, ſoo lange deſe expeditie ſal dueren, ofte tot dat anders ſal weſen geordonneert: Laſten ende bevelen dienvolgens alle Hooft-Officieren, Capiteynen ende Bevelhebberen, den voornoemden *Willem van der Zaen* in de voorſz qualiteyt t'erkennen na behooren. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, zeylende uts den 14en. Junij 1667.

Noch is geleſen ende gearreſteert de navolgende Acte.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren by deſen met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Nicolaes Naelhout* als Commandeur, dat hy met ende beneffens den Commandeur *Dirck de Munnick*, die mits deſen onder ſijn commandement wert geſtelt, hem aenſiens deſes ſal begeven twee ende een halve mijle buyten deſelve Vlote, om aldaer tuſſchen het Weſten ende W. N. Weſten, by dage, wel van den anderen verſpreyt, te kruyſſen, ende de buyten-wachte te houden, ſoo wel om alle kondtſchappen te bekomen, als den Vyandt afbreucke te doen: gebruyckende in alles Soldaet ende Zeemanſchap; ende yets nieuws vernemende, terſtont daer van aen de Vlagge kenniſſe geven, komende alle avonden wederom onder deſelve, ende geduerende de nacht haer by deſelve onthoudende, kieſende yeder morgen weder haer diſtrict, doch ſonder na te laten, van ten minſten alle twee dagen eens perſoonlick aen deſelve Vlagge haer te vertoonen, ſonder hier van in 't minſte te blijven in gebreke: Des wert den voornoemden Commandeur *de Munniek* ernſtlick bevolen, de reſpective Commandementen, die hem door den voornoemden Capiteyn *Naelhout* gegeven ſullen worden, te gehoorſamen ende na te komen: tot welcken eynde hem een dubbelt van deſen ſal worden verhantreyckt, om hem preciſe daer na te reguleren. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, zeylende O. Z. O. van Weſt-Cappel Zeewaerts over, den 14en. Junij 1667.

Mutatis mutandis *Capiteyn Willem Boudewijnſz* als Commandeur, en *Pieter Iacobſz Nanning*, tuſſchen het W. en W. Z. Weſten.

Mercurij den 15en. Junij 1667. *Nihil actum eſt*, vermits den ſtorm.

Den 15en. 's mozgens tuſſchen twee ende drie uren liep den wint naer het Z. en Z. ten Weſten / met ſtijve hoelte / bevonden ons omtzent ſes uren op 14. baem waters / ende naergiſſinge omtzent 4. à 5. mijlen van de Engelſche Wal vooz ende buyten de Riviere van London / ende is den wint ſoodanigh opgeſtelen / dat wy tuſſchen 3. à 4. uren genootſaeckt zijn geweeſt het Ancker in den gzont te laten loopen / als wanneer een fozmelen ſtozm upt den Z. Weſten ontſtaen zijnde / vele van 's Landts Schepen van hare Anckers geſpilt zijn / ſulcks dat verſchepden van de Vlote vermiſt wierden / ſonder dat pertinentelick geſien / ofte geoozdeelt konde werden / welcke / oock wat getal van Schepen haer omtzent de Vlagge bevonden.

Jovis den 16en. Junij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker buyten 't Noordt-voorlandt, ende het ſelve Z. W. van 's Landts Vlote.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Den wint Weſtelick met redelick weder / wierden upt de Mars geſien vier-en-tſeſtigh Zee-zeplen / ſonder dat evenwel geweten konde werden wat Schepen van de Vlagge vermiſt

Digitized by Google

mist wierden / ende door den storm van gisteren versteken waren: Ende is voorts van de aenkomste van 's Landts Vlote voor de Reviere van London ende omtrent de Hoofden/door de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden notificatie gegeven aen d'Heeren Hartogh van Beaufort, Heeren van Beuningen ende de Glarges, by Missiven hier naer volgende / alle gesonden over Duynkercken: gelijck oock aen den Heere Gouverneur van gemelte Plaetse geschreven is / met versoeck dat sijn wel Ed^t. de noodige ordres geliefde te stellen tot expeditie van de voorsz Missiven / volgens der selver addres.

Aen den Heere Hertogh van Beaufort, *den 16^en. Iunij 1667.*

Tres Illustre & Puissant Seigneur,

Nous avons creu de nostre debvoir & de l'interest commun de nos Maistres d'avertir vostre Altesse par celle cy que les Estats Generaulx des Provinces Unies du Pais bas, ont trouvé à propos, de deputer quelques uns de leur corps, avec plein pouvoir representans leur Haultes Puissances dans leur Flotte tant pour faciliter la joinction des deux Armées navales, que pour concerter avec vostre Altesse sur ce que l'on pourra entreprendre sur l'ennemy commun, & que à celle fin nostre Flotte à faict voile & est sortie du Texel le 6me. de ce Mois & est desia avancée jusques au pas de Calais, au nombre de soissante & deux bons vaisseaux de Guerre, hormis les brulots, & autres Fregats de service, en intention d'attendre icy de nouvelles de vostre Altesse de la condition & constitution de l'Armée navale du Roy tres-Chrestien, qui est sous vostre commandement jusques à ce que la joinction des deux Flottes se puisse faire, selon le 4me. Article de la convention faicte par le Sieur Comte d'Estrades, *Ambassadeur extraordinaire de France, & les Seigneurs Deputez des Estats Generaulx des Provinces Unies du Pais bas & signée à la Haye le 5me. du Mois de Mey passée. Nous tacherons cependant, d'apporter tant de dommages, & de incommoder autant l'ennemy commun, qu'il nous sera possible, & que l'occasion se presentera selon le 8me. Article de la ditte convention, & attendrons avec desir la joinction des deux Flottes, afin de pouvoir presenter en personne à vostre Altesse, nostre service & de tesmoigner, que nous somme veritablement,*

Tres Illustre & Puissant Seigneur,

Vostre tres-affectionnez & enclins à vous faire service,

Les Deputés & authorisez des Estats Generaulx des Provinces Unies du Pais bas, ayans plein pouvoir de disposer de l'employ de la Flotte de leur Hautes Puissances.

Au nom & de la part desdicts Deputez.

Au Bord de l'Admiral,
le 16me. de Juin 1667.

Aen den Heer van Beuningen, *den 16^en. Junij 1667.*

Edele Gestrenge Heer,

UW Ed: Gestr: sal ontwijffelick door hare Ho: Mo: verstaen hebben, dat de Vlote van den Staet al op den sesten deser loopende maent uyt het Texel uyt geloopen ende in Zee gesteken

Digitized by Google

ſteken is; Wy zijn tſedert door contrarie ende harde winden ſoodanigh op gehouden, dat wy niet eerder, als op huyden hier omtrent de Hoofden met deſelve gearriveert zijn, met intentie, om volgens den laſt van hare Ho: Mo: ende in conformité van het vierde Articul van de conventie tuſſchen den Heere Grave *d'Eſtrades*, ende Gedeputeerden van haer Ho: Mo: op den vijfden May leſtleden in 's Gravenhage geſloten ende onderteyckent, de conjunctie met de Vlote van ſijne Majeſteyt van Vranckrijck te faciliteren ende te bevorderen: ſullende hier omtrent de Hoofden ende voor de Reviere van London tijdinge verwachten, in wat ſtaet de voorſz Vlote van den Koningh van Vranckrijck gebracht is, ende wanneer Uw Ed^t. oordeelt, dat deſelve tot het effectueren van de voorſz conjunctie Zee ſal konnen kieſen: ende ondertuſſchen niet naerlaten alle mogelicken afbreuck aen den gemeenen Vyandt te doen, mede in conformité van 't achtſte Articul van de meer gemelte conventie: Sullen met verlangen van Uw Ed: Geſtr: verwachten te verſtaen, of wy met ſekerheyt de voorſz France Vlote, in weynige dagen hier ſullen hebben te verwachten, op dat wy daer naer onſe meſures mogen nemen, ende niet te vergeefs, tot ondienſt van den Lande, met de navale macht van den Staet hier onnuttelick werden opgehouden: Waer mede eyndigende, bevelen Uw Ed: Geſtrenge in Godes Heylige beſcherminge. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, vijf mijlen buyten 't Noordt-Voorlandt, ende het ſelve Z. W. van ons, den 16^en. Junij 1667.

P. S. Den Heer Luytenant Admirael *de Ruyter* doet aen Uw Ed^t. ſijnen dienſt preſenteren, ende heeft niet te voegen, by 't gene wy by deſen Uw Ed: Geſtr: adviſeren.

Van gelijcken inhoudt ſy ook geſchreven op Calais aen den Agent de Glarges, onder welckers coubert de twee voorgaende zijn afgeſonden.

Aen den Heere Gouverneur van Dunkercken, of by abſentie van ſijn Ed^t. aen den Commandeur van deſelve Plaetſe.

Monſieur,

NOus donnons par ces encloſes avis à Monſieur le Duc de Beaufort *de noſtre arrivée avec la Flotte des Seigneurs Eſtats Generaulx nos Maiſtres aux environs du pas de Calais, & comme il importe pour faciliter la jonction des deux Armeez, que les lettres ſoyent ſeurement addreſſeez. Nous vous prions de les envoyer au Reſident* de Glarges *à Calais, qui aura le ſoing de les faire tenir promptement à ſon Alteſſe ſuſdite, & vous obligerez, &c. &c.*

Zijn noch geleſen ende gearreſteert de volgende depeſches.

Aen de Heeren Staten Generael, den 16^en. Junij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uw Ho: Mo: is geweeſt van den 14^en. deſer loopende maent, zijnde onder zeyl buyten Schoonevelt: Dien ſelven dagh omtrent den middagh kregen wy de wint Zuydelick, ende des namiddaghs Z. ten Ooſten, ſoo dat wy reſolveerden met 's Landts Vlote te verzeylen en cours te ſetten na de Engelſche Kuſten, ende aldaer ofte omtrent de Hoofden te verwachten de Vlote van ſijne Majeſteyt van Vranckrijck, onder den Heere *Hartogh van Beaufort*, achtervolgende ende in conformité van de conventie tuſſchen den Heere Grave *d'Eſtrades* ende de Gedeputeerden van Uw Ho: Mo: geſloten, ende op den vijfden May laeſtleden in 's Gravenhage onderteeckent: Wy avanceerden dien dagh redelick, ende des avonts den wint meer en meer opkoelende, maeck-

Digitized by Google

maeckten wy grooten ſpoedt, ſoo dat wy voor het aenkomen van den dagh ons bevonden voor d'Engelſche Kuſten op tien vademen waters: maer den dagh aenkomende ſagen dat onſe meeſte Schepen van Oorloge verre achter uyt waren gebleven, ende den wint liep Z. Weſt, met een harden en hevigen ſtorm, ſoo dat wy reſolveerden het te rugge te laten drijven tot op veertien vademen, naer giſſinge vijf mijlen buyten het Noordt-voorlandt, zijnde het ſelve Z. W. van ons, alwaer wy den gantſchen dagh van giſteren, continuerende den ſtorm uyt den Z. W. aen Ancker gebleven zijn: Tegens den avondt begonde het weder af te nemen, ende op huyden hebben wy den wint W. ten Zuyden, met moy weder, ſoo dat wy ordre aen verſcheyden Gaillot-ſchippers gegeven hebben te kruyſſen, ende de vermiſte Schepen op te ſoecken, ende te belaſten herwaerts op te laveren: zijnde beducht dat groote ſchade aen Anckers ende Touwen geleden ſal zijn: Het Scheeps-volck kan uyt de groote Maſt tegenwoordigh tellen in de teſtigh Ree-zeylen, ende zijn wy onder de Vlagge ſterck geweeſt een-en-tſeſtigh Schepen van Oorlogh met de Fregats en Roey-jachten, daer onder gereeckent, veertien Branders, vier Fluyten met Landt-militie, ende vier a vijf Booten ende opgeboeyde Buyſen, met Ammunitie van Oorlogh geladen; edoch dewijle de Schepen ſeer wijdt van den anderen verſtroyt zijn, konnen wy als noch niet ſekerlick adviſeren wat Schepen by de Vlagge ende welcke van deſelve verſteken zijn, ende de meeſte ſchade geleden hebben, maer preſumeren dat de Fluyten met Landt-militie, ende de Branders wel meeſt abſent gevonden ſullen werden, om dat ſoo wel niet van Anckers en Touwen voorſien zijn, als de Schepen van Oorlogh. Als wy hier van pertinente kenniſſe bekomen ſullen hebben, ſullen wy 't ſelve Uw Ho: Mo: notificeren. Van de Vrieſche Schepen, dewelcke wy oordeelen al eenige dagen zeyl-veerdigh geweeſt te zijn, hebben wy tot noch toe geene by ons bekomen, ende die van Zeelandt oordeelen wy niet in poſtuer te zijn, om in weynigh tijts onder de Vlagge dienſt te konnen doen, na het rapport, dat wy van eenige perſoonen uyt Zeelandt, in de Vlote op Schooneveldt aengekomen, ontfangen hebben. Onſe aenkomſte met 's Landts Vlote alhier, hebben wy aen d'Heer *Hartogh van Beaufort*, Gouverneur van Duynkercken, aen d'Heere *van Beuningen* ende Agent *de Glarges*, by diſtincte Miſſive bekent gemaeckt, gelijck Uw Ho: Mo: uyt de copijen hier nevens gaende, ſullen gelieven af te nemen: ſullende verwachten wat van de voorſz conjunctie te verwachten ſal zijn. Waer mede eyndigende, ſullen wy Godt Almachtigh bidden, Uw Ho: Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker vijf mijlen buyten 't Noordt-Voorlandt, ende het ſelve Zuydtweſt van ons, den 16en. Junij 1667.

Aen de Collegien ter Admiraliteyt op de Maſe, ende in den Noorder-quartiere, den 16en. Iunij 1667.

EDele *Mogende Heeren*; Hier nevens gaet wederom copije van den brief die wy huyden aen haer Ho: Mo: ſchrijven ende laten afgaen, waer uyt Uwe Ed: Mo: ſullen konnen vernemen den toeſtant van 's Landts Vlote, ende hoe verre met deſelve geavanceert zijn: ende deſen hier mede eyndigende, bevelen Uw Ed: Mo: in Godes Heylige protectie. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 16en. Junij 1667.

Aen de Admiraliteyt tot Amſtelredam, den 16en. Junij 1667.

EDele *Mogende Heeren*; Wy hebben Uw Ed: Mo: by deſen willen bekent maken, dat wy den Schout-by-nacht *Ian Gidionſz Verburch* ten opſichte van des ſelfs indiſpoſitie ende groote ſwackheyt uyt 's Landts Vlote hebben gedimitteert, ende geaccordeert, om ſich naer 't Vaderlandt te mogen doen tranſporteren, te meer alſoo den Lande geen dienſt van den ſelven kan trecken: oock op hope van aldaer veel eerder tot ſijne geſontheyt te geraken, hebbende by proviſie ende tot nader

Digitized by Google

ordre het Commandement over des ſelfs Schip op gedragen ende aen bevolen *Volckert Swart*, Capiteyn van den L^t. Admirael *van Gent*: oock gaet hier nevens copije van den brief die wy huyden goet gevonden hebben aen haer Ho: Mo: te laten afgaen, ende dit alles tot Uw Ed: Mo: narichtinge: Waer mede deſen eyndigende, bevelen Uw Ed: Mo: in de beſcherminge des Alderhooghſten. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker vijf mijlen buyten het Noordt-Voorlandt, ende 't ſelve Z. W. van ons, den 16^en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren mits deſen den Schipper *Nan Maertenſz*, aenſtonts met ſijn onderhebbende Gaillot, genaemt de Hope, van hier te verzeylen naer de Stadt Dunkercken, om aen den Heere Gouverneur der ſelver plaetſe, ofte in abſentie aen des ſelfs Commandeur over te leveren, onder behoorlicke recepiſſe, het Pacquet brieven, dat hem Schipper voornoemt tot dien eynde neffens deſen is ter handen geſtelt, brengende oock wederom herwaerts over alle andere brieven, die hem Schipper aldaer tot antwoort behandight ſullen worden, ende dat ſonder eenige de minſte tijt verlies ofte verſuym, doende van ſijn wedervaren aen de Vlagge rapport, die hy ſal konnen aentreffen voor de Reviere van London, ofte omtrent het Koninghs-Diep, conform de jonghſte Acten van Rendevous, geformeert ende uytgegeven. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker utz, den 16^en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren hier mede den Schipper *Direck Corneliſſz Turck*, dat hy van nu af aen ſal hebben te paſſen op den Advocaet Fiſcael M^r. *Iohan van Wouw*, om des vermaent zijnde, hem in ſijn onderhebbende Gaillot, genaemt de Jager over te nemen, ende den ſelven daer mede achter, voor, in, ende door de Vlote te voeren, als men by den Vyandt is, ofte wel op andere voorvallen, ſoodanigh als hy Advocaet Fiſcael voornoemt ten dienſte van den Lande ſal goet vinden: Edoch ſal hy Schipper hebben t'obſerveren, datter ten minſten twee Gaillots haer continuelick by de Vlagge moeten bevinden, ende wanneer de blaeuwe Wimpel waeyt, aen boort komen: ende haer geen twee of meer Gaillots omtrent de Hooft-Vlagge vertoonende, ſal hy hem onaengeſien deſe Acte daer by hebben te voegen, om op der ſelver ordre te wachten, ſonder hier van eenighſins te blijven in gebreke, op pœne van geſtraft te werden naer exigentie van ſaken. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 16^en. Junij 1667.

Tegens den avont alle de Capiteynen van het Eſquadre van d'Heer L^t. Admirael de Ruyter aen boort gezeynt / ende deſelve verholgens af gevraeght / wat ſchade yeder door den voorleden ſtorm hadden geleden / ende na examinatie bevonden / dat alle de Schepen van 't gemelte Eſquadre / noch onder de Vlagge waren / ſonder merckelicke ſchade geleden te hebben / zijnde alleenlick niet aen boort gekomen Pieter de Sitter, ende is de Chaloupe van Capiteyn Marreveldt in de gront geſlagen / door den ſtorm van giſteren: De andere reſpective Admiraels zijn mede gelaſt de Capiteynen van haer Eſquadres te hooren / ende verders d'Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden notificatie te geven / wat ongemacken door den voorleden ſtormwint geleden hebben.

Den Vice Admirael Enno Doedeſz heeft aen d'Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden mede gerapporteert / dat deſelve gerencontreert hadde / een Engels Fregat / gemonteert met omtrent vijftigh ſtucken: welcke met de Chaloupe ontbode zijnde / ſijnen Luytenant hadde afgeſonden / ende aen hem vertoont een Paſpoort van d'Heeren Staten Generael / geparapheert Pieterſon, ende getecknet J. Spronſen: waer upt bleeck dat het voorſz Fregat permiſſie hadde van haer Ho: Mo: om over te brengen Don Franciſco de Melo, Ambaſſadeur van den Koning van Portugael / gelijck te ſien is upt het voorſz Paſpoort / hier na geinſereert.

Les

Digitized by Google

Les Eſtats Generaux des Provinces Unies des Pais bas.

NOus ordonnons, & enjoignons bien expreſſement, à tous Lieutenants, Gouverneurs, Admiraux, Vice Admiraux, Chefs d'Eſquadre, Commandeurs des Villes, Places, & Fortreſſes, Capitaines de Gens de Guerre & de Vaiſſeaux, Gardes de nos Ports, Ponts & Paſſages, à tous nos Iuſticiers & Officiers, tant par Mer que par Terre, & generalement à tous ceux qui ſont à noſtre ſervice, & ſous noſtre obeiſſance, qu'ils ayant à laiſſer paſſer librement & ſeurement, Monſieur Franciſco de Melo, *que le Roy de* Portugall *envoye icy en qualitè de ſon Ambaſſadeur extraordinaire, avec un Vaiſſeau de Guerre, & une Fluſte, l'un & l'autre eſquipez en Angleterre, qui ſerviront au tranſport de ſa Perſonne, de ſon train, & de ſon bagage, ſans luy faire, ny ſouffrir qu'il luy ſoit fait, tant à Mer, qu'en terre, aucun trouble, empeſchement ou incommodité, en ſa perſonne ou en la Fregatte, & le Fluſte Angloiſe, tant en venant qu'en s'en retournent, apres le debarquement dudit S^r.* Ambaſſadeur *extraordinaire ſa ſuitte, armes, Chevaux, & Bagage que nous prenons en noſtre protection & ſauvegarde particuliere, mais au contraire, qu'ils luy faßent toute faveur, aide, & civilitè. Donnée en noſtre Aſſemblée ſous noſtre cachet, paraphè, & ſignè de noſtre Greffier, à la Haye le ſeptieſme May 1667.*

Pieterſon, v^t.

Par ordonnance de deſdits Seigneur Eſtats Generaux,

ſign: J. Spronſen.

Veneris den 17^en. Junij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, laverende in 't geſichte van Harwits, deſelve Plaetſe N. W. van ons.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Den wint Weſt ten Noorden met goet weder / is goet gevonden des morgens vroegh met de ebbe Ancker te lichten / ende te loopen met de Vloot tot voor 's Koninghs-Diep.

Zijn aen boort van de Heeren hare Ho: Mo: Gedeputeerden ontboden de Collonellen van Gent ende Dolman, ende is deſelve gelaſt ende aengeſept / dat ſy een Lijſte ſouden formeren / om de Landt-militie ende de Mariniers ſoodanigh over de Schepen van Oorlogh ende ander Vaertuygh te verdeelen / als deſelve / de occaſie ſich preſenterende / bequaemſt aen lant geſet / ende tot eenigh exploict gebruyckt ſoude konnen worden.

Den L^t. Admirael van Nes heeft overgelevert een Lijſte van alle de Capiteynen van ſijn Eſquadre / met ſpecificatie wat ſchaden by deſelve reſpectivelick geleden zijn in den laetſten ſtorm / den vijfftienden deſer loopende maent de Vloote overkomen.

Raekende de conſtitutie van de Vloote / ende ſchade / voor den voorſz ſtorm geleden / aen haer Ho: Mo: geſchreven in maniere hier naer volgende.

Aen

Aen de Heeren Staten Generael, den 17en. Junij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uw Ho: Mo: is geweeſt van den ſeſtienden deſer loopende maent, geſonden over Duynkercken, waer van duplicat hier nevens gaet, ſedert hebben wy giſteren naer de middagh alle de Capiteynen van 't Eſquadre van den Heere Lt. Admirael *de Ruyter* aen boort gezeynt, ende uyt deſelve ons geinformeert wat ſchade door den laetſten ſtorm aen der ſelver reſpective Schepen over gekomen was: bevonden alle de Schepen van Oorloge by de Vlagge ende weynigh beſchadight, uytgeſondert dat den Vice Admirael *de Liefde* een Ancker, 't welck in den arm gebroken was, verloren hadde: Den Schout-by-nacht *Ian van Nes*, was ſijn Kabel gebroken, maer het ſelve is door de Gaillots, ende Boots weder geviſcht, ende den geheelen Cabel weder aen boort gebracht: De Chaloup van Capiteyn *Marreveldt* is aen ſtucken ende in den gront geſlagen: Voorts is aen het voorſz Eſquadre geene ſchade van importantie overgekomen.

Van het Eſquadre van den Lt. Admirael *Aert van Nes*, heeft *Ian van Nes* den ouden verloren drie Kabels, een Ancker, Boey ende Boeyreep: *Elandt du Bois* drie Touwen ende een Ancker: Den Commandeur *Wynandt van Meurs* is ſijn Anckerſtock, ende *Iooſt Verſchuer* ſijn Ancker gebroken: *Ian du Bois* heeft verloren een Ancker ende een Touw, ende het Brant-ſchip 't Wapen van Briſtol, daer Commandeur op is *Garrit Forens*, wert vermiſt. Van het Eſquadre van den Heere Lt. Admirael *van Gent*, is de Boot van den gemelten Lt. Admirael in de gront geſlagen, ende heeft ſijn Ed. verloren twee Anckers ende drie Touwen, welcke Anckers beyde geviſcht zijn, ende zijn drie Gaillots beſich met het opwinden van de voorſz Touwen. Den Vice Admirael *Sweers* wert vermiſt ende by de Vlagge niet gevonden: Verſcheyde Officieren verklaren den ſelven geduerende den ſtorm te hebben ſien drijven, ſoo dat ontwijffelick vele Touwen ende Anckers verloren ſal hebben, ende, naer wy vertrouwen, naer Zeelandt ofte eenige andere Haven in het Vaderlandt geretireert zijn; ende *Hendrick Adriaenſz* ende *Ian den Haen*, beyde Capiteynen, hebben yeder twee Touwen ende een Ancker verloren: Van 't Schip van *Ian Gidionſz Verburch* is de Boot in de gront geſlagen. Van verdere ſchade aen Schepen van Oorlogh, hebben wy tot noch toe geene kenniſſe: ende dewijle den Heere *van Gent* tot noch toe alle de Capiteynen van ſijn Eſquadre niet heeft konnen ſpreken, konnen wy niet ſekers van deſelve verders adviſeren. Tot noch toe vermiſſen wy alle de Fluyten en Schepen met Landt-militie, ende verſcheyde met Ammunitie geladen, verhopende dat deſelve, ofte eenige van dien, noch op huyden met dit goedt weder by de Vlagge ſullen aenkomen. De Schepen van Vrieſlandt zijn noch niet aengekomen, ende hebben wy ſedert ons vertreck van voor 't Texel tot noch toe geene brieven van Uwe Ho: Mo: ontfangen: waer mede, &c. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, in 't geſichte van Harwits, deſelve plaetſe N. W. van ons, den 17. Junij 1667.

P. S. d'Heer Lt. Admirael *de Ruyter* doet aen Uwe Hoogh Mo: ſijne ootmoedige gebiedeniſſe, ende niets hebbende hier nevens te voegen, verfoeckt geëxcuſeert te zijn, dat aen Uw Ho: Mo: niet geſchreven en heeft.

Capiteyn de Vos, commanderende het Advis-Jacht de Galeije genaemt, heeft een boort gebracht Vriſel, Schipper op een Kits genaemt Sinte Catharina, komende van Oſtende, ende boorts geëxhibeert de brieven ende beſchepden hp den ſelven gebonden zijnde: Waer op gedelibereert zijnde, is goet gebonden den ſelven Vriſel op te ſenden, ende t'addreſſeren aen 't Collegie ter Admiralitept tot Amſtelredam, eenſdeels upt oorſake dat den ſelven ingeladen hadde eenigh Zeylgaren, Pannen ende Werck, om te verhoeren na Dublin in Yerlandt; maer voornamentlick ooch, om dat den voornoemden Schipper hadde dubbelde Zee-brieven, d'eene op Nantes, ende d'andere op Dublin voornoemt: welcken aengaende

aen

Digitized by Google

aen de Heeren Raden ter Admiralitept tot Amſtelredam voorſz/ voor den Schipper van den voornoemden de Vos afgeſonden is de nabolgende Miſſive.

Aen de Admiraliteyt tot Amſtelredam, den 17en. Junij 1667.

EDele Mogende Heeren; *Cornelis Gerritſz Vos* op het Advijs-Jacht de Galeije, heeft voorleden Dinghſdagh aengehaelt ende aen ons boort aengebracht *Thomas Friſel*, Schipper op een Engelſche Kits, genaemt S^t. Catharina, komende van Ooſtende, met diverſche Waren en Koopmanſchappen geladen, den welcken wy goet gevonden hebben op te ſenden, ende aen Uw Ed: Mo: t'addreſſeren: ten deele uyt oorſake dat in de voorſz Kits was ingeladen eenigh Zeylgaren, ende verſcheyden vaten met Werck, ſtrijdigh tegens het 2^e. Art. van 't Placcaet van den 14^en. Maert 1665. tegens het voeren van Waren van Contrebande op Vyandtlicke Havenen geëmaneert; maer voornamentlick, om dat hy hadde dubbelde Zee-brieven, d'eene houdende op Nantes, ende d'andere op Dublin in Yrlandt, beyde hier nevens gaende, directelick contrarie het 5^e. Articul van den voorſz Placcate. Uw Ed: Mo: konnen de Schipper wijders examineren, ende na ondervindinge over des ſelfs Schip en Goederen diſponeren, als na behooren. Waer mede deſen eyndigende, bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In 's Landts Schip de ſeven Provintien, den 17^en. Junij 1667.

Is voorts gedepeſcheert de nabolgende Acte voor Frans Muntingh, Luytenant van Capiteyn Cornelis Gerritſz Vos, tot opbrenginge van de Engelſche Kitſe/ in de bovenſtaende Miſſive gementioneert/ na 't Vaderlandt.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden &c. van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advijs van den L^t. Admirael *de Ruyter*, *Frans Muntingh*, Luytenant van den Capiteyn *Cornelis Gerritſz Vos*, dat hy ſich aenſtonts met een ſekere Engelſche Kitſe genaemt Sinte Catharina by ſijn voorſz Capiteyn verovert, ſal hebben te vervoegen na de Maſe, ende omtrent den droogen komende een Vlagge ofte Wimpel van de top van ſijn Maſt te laten waeijen: op welck zeyn hem de Poſt-ſchuyt van den Commiſſaris *Quacq* ſal in 't gemoet komen, aen den welcken, of ſijn Comptoir tot Maeſlandt-Sluys, hy ſal overleveren ſoodanige brieven als hem neffens deſen zijn ter handen geſtelt, en vervoegen ſich dan voorts ſonder eenige de minſte tijt te verſuymen, binnen door naer Amſtelredam: makende aldaer ſijn arrivement bekent aen de Edele Mogende Heeren Raden ter Admiraliteyt, ende verhandtreycken deſelve een beſlote Miſſive, die hem Luytenant is mede gegeven, ende volgen der ſelver nader ordre. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker in 't geſichte van Harwits, den 17^en. Junij 1667.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt/ mitſgaders verſcheyde Miſſiven van den Heere Raedt-Penſionaris de Witt, reſpectivelick geſchreven in den Hage den 10. 11. ende 12^en. deſer loopende maent/ met de daer nevens geboeghde bylagen/ alle hier naer volgende geinſereert.

Edele, Ernteſte, Wijſe, Voorſienige, ſeer diſcrete Heeren,

ONs is gecommuniceert een brief daer uyt blijckt, dat vele van de Officieren, Scheeps-ſoldaten, ende inſonderheyt Capiteynen op den ſevenden deſer in de Vlote noch niet waren gearriveert, waer over wy ten hooghſten miſnoeght zijn, ende echter ſonder verachteringh van 's Landts dienſt de voorſz Capiteynen ende andere Officieren, als nu niet komende voor ons beſcheyden om over 't wandebvoir van deſelve tegens haer te decreteren, ſoodanige ſtraffe, als naer vereyſch van ſaken ſoude bevonden worden te behooren: Soo hebben wy goet gevonden Uw Ed: toe te ſenden eene memorie, vervatende dagh ende datum van de Ordre, Patenten ende Brieven, daer by deſelve

Digitized by Google

derwaerts gecommandeert zijn: Ende is voorts onſe begeerte, dat Uw Ed: alle de voorſz Capiteynen, die bevonden ſullen werden in nalatigheyt te zijn geweeſt, daer over ſullen hebben te doen calangeren, ende te recht te ſtellen voor den Krijghsraedt daer toe te convoceren: volgens het reglement in date den twaelfden April leſtleden by haer Hoogh Mo: dien 't halven gearreſteert: oock jegens haer te doen decreteren, ſoodanige ſtraffe van deportement, ſuſpenſie, pecuniéle amende, of anderſins, ſoo als naer der ſake gelegentheyt ſal bevonden werden te behooren. Doende ons daer van advertentie, ende overſendende eene perfecte Lijſte, ſoo van de Officieren die preſent, als van die gene die buyten vermoeden noch in 't geheel abſent ſouden mogen zijn, om tegens de laetſte by ons alhier geprocedeert te worden, als bevonden ſal werden te behooren: Waer toe ons verlatende, *Edele, Ernfeſte, Wyſe, Voorſienige, ſeer diſcrete Heeren*, bevelen wy Uw Ed: de beſcherminge Godes. Geſchreven in den Hage den 10en. Junij 1667. onderſtont *Uw Ed: goede Vrunden De Gecommitteerde Raden van de Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt*, lager ſtont *Ter ordonnantie van deſelve*, ende was geteeckent *Herb. van Beaumonde.*

Memorie aengaende de Patenten voor de naervolgende Capiteynen ende Officieren van de Scheeps-ſoldaten gedepeſcheert.

Den 2en. April Patenten voor de Capiteynen.

Den Collonel *van Gent*, Luytenant en Vendrigh.
Den Luytenant Collonel *Palm*, Luytenant en Vendrigh.
Iohan de Witte, ſijn Luytenant en Vendrigh.
Capiteyn *Laucourt*, ſijn Luytenant en Vendrigh.
Capiteyn *Maen*, ſijn Vendrigh.
Capiteyn *Velſen*, ſijn Luytenant en Vendrigh.
Capiteyn *Nieuwpoort*, ſijn Luytenant.
Capiteyn *de Glarges*, ſijn Vendrigh.
Item, voor den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *Paeuw.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *Brouwer.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *van Niſpen.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *Aſſendelft.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *du Pois.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *Gieſen.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *Padburgh.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *Dedel.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *Knoppert.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *Crabet.* N. *den Luytenant om ſieckte gelaſt te blijven.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *Pompe.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *Panhuyſen.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Grave *Ian van Hoorn*, Sergeant ende Majoor.
Capiteyn *Cornelis de Wit*, Luytenant ende Vendrigh.
Capiteyn † *Sixti*, Luytenant ende Vendrigh. † *By Patent van den 27en. April geſonden aen de Admiraliteyt in 't Noorder-quartier.*
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *Hinioſa.*
Capiteyn *Pieter van Arckel*, Luytenant ende Vendrigh.
Den Luytenant ende Vendrigh van Capiteyn *Steelandt*, ende
Een Sergeant van Capiteyn *Droſt.*

Alle geſonden aen de Admiraliteyten tot Rotterdam ende Amſterdam, om af gehaelt te worden.

Den

Den 29en. Mey zijn by Miſſive de volgende Capiteynen aen geſchreven, om aenſiens met haer overige volck mede naer de Vlote te gaen.

Capnen. *Paeuw.*	*Gieſſen.*	*Pompe.*
Brouwer.	*Dedel.*	*Steelandt.*
Padburgh.	*Panhuyſen.*	*Droſt.*
Niſpen.	*Knoppert.*	† *du Pois*, ende
Aſſendelff.	*Crabet.*	† *d'Hinioſa.*

† Nᵃ. Deſe zijn niet aen geſchreven om in perſoon op de Vlote te gaen, maer is de bovenſtaende Capiteynen by Miſſive van huyden den 11. Junij gelaſt haer aenſtonts te vervoegen naer den Briel, ende van daer naer 's Landts Vlote.

De bovengemelte Miſſive is by recepiſſe
Van Capiteyn Panhuyſen ontfangen den 29. dito / ende
Van Capiteyn Dedel den 30. dito.
Item / datum utz. by Capiteyn Crabet, ende
De Miſſive aen Capiteyn Pompe is hem behandight.
Die van Capiteyn Knoppert den 29. alhier behandight.
Aen Capiteyn Droſt, by recepiſſe van den 30. dito.
Die aen Capiteyn Brouwer, is behandight aen ſijn Luytenant/ten Ancker voor het Schilt/ den eerſten Junij / die oock aenmaen dien ſelven dagh ſijn Capiteyn (alſoo daer was) te behandigen.
Die aen Capiteyn Steelandt by recepiſſe van den 30. May / ende
Die aen Capiteyn Paeuw, Padburgh, van Niſpen ende Aſſendelff, alle den 29. dito by hare recepiſſe.
Capiteyn Gieſen is de Miſſive / alhier in den Hage zijnde / ter handen geſtelt.

Mijn Heer ende Broeder,

HUyden is alhier door addreſſe van den Commiſſaris *Quaeq*, onder couvert aen mijn Commis, aengekomen eene Miſſive van Uw Edt. ſoo vertrouwe, aen den Heere Lt. Admirael *Aylua*, die ick aenſtonts door een expreſſe Poſt hebbe doen voortſenden naer 't Texel, alwaer ick prœſupponere dat, mits de harde winden van giſteren, ende de ſtijve koelte, uyt den Weſten jegenwoordigh waeijende, de Vrieſche Schepen noch ſullen ten Anckerleggen, gelijck ick oock beſluyte, dat Uw Edt. met 's Landts Vlote, om deſelve reden, noch ſal leggen ter plaetſe daer ick leſt van Uw Edt. mijn afſcheyt hebbe genomen.

Hier nevens ſal Uw Edt. by komen den Sergeant Mayoor *Limborch*, die met ſijne Compagnie niet en is mede gekomen, vermits haer Hoogh Mo: ende d'Heeren Gecommitteerde Raden geoordeelt ende geordonneert hadden, datter maer een, te weten de Majoor *Brederode*, ſoude mede gaen: maer aengeſien ick uyt den Heere Collonel *Dolman* verſtaen hadde dat hy ſeer geerne, ſoo wel van de eene als van de andere ſoude gedient ende geaſſiſteert zijn, ſoo hebb' ick beſorght, dat den voornoemden Majoor *Limborch* huyden mede Acte bekomen heeft om ſich naer de Vlote te vervoegen.

Ick en wete voor deſe reyſe niets van ſonderlinge conſideratie hier by te voegen, ende ſal derhalven afbrekende, verblijven *Mijn Heer ende Broeder*, lager ſtont *Uw Edt. ootmoedigen Dienaer ende geaffectioneerden Broeder*, ende was geteeckent *Iohan de Witt* 1667. Hage den 11en. Junij 1667.

Digitized by Google

Mijn Heer ende Broeder,

HUyden komt my ter handen een Missive van onsen Neve *Stoop*, die ick my verplicht gevonden hebbe Uw Ed: by copije toe te senden, nevens d'antwoorde by my daer op gegeven. Ick blijve,

Mijn Heer ende Broeder,

Uw Ed^s. ootmoedigen Dienaer ende geaffectioneerden Broeder,

ende was geteeckent *Iohan de Witt, 1667.*

Hage den 12^en. Junij 1667.

Wel-Edele Gestrenge Heer,

d'HEer Borgermeester *de Witt* heeft ons door Missive bekent gemaeckt, dat haer Ed: Mo: d'Heeren Gecommitteerde Raden goet hadden gevonden, sijn Ed^t. toe te voegen een guarde Maritime van 50. a 60. Man, tegens 15, 16, 17, a 18. guldens, vervolgens heeft d'Heer Borgermeester *Repelaer* aenstonts doen vergaderen, het groot ende kleyn Schippers, als mede het Sacke-dragers Gildt, ende hebben by provisie bekomen 14 a 15 kloecke welbevare mannen, onder belofte van 15 guldens 's maents, ende haer bovendien noch te geven voor een vereeringe, vijf guldens 's maents, ende haer versekert dat sy niet langer in dienst sullen worden gecontinueert, als welgedachte Heer Borgermeesters commissie sal dueren. Wy zijn in hope om noch meer te bekomen, ja tot het volle getal, indien wy ons niet en bonden dat sy bevaren moesten zijn, alsoo wy besonderen yver in de luyden bespeuren, om ten dienste ende liefde van de Heer Borgermeester dese tocht te doen, ende buyten dat geene genegentheyt soude hebben te dienen; Soo soude de Heer Borgermeester *Repelaer* ende ick Uw Wel Ed^t. gantsch ootmoedelick versoecken, hoe wy in het voornoemde, als mede in't transport van't voorz volck ons sullen hebben te gedragen, alsoo wy verstaen door d'Heer *Hallingh* geen Vaertuygh aen de Wal te zijn. Waer mede &c. *Wel-Edele Gestrenge Heere*, & Dordrecht den 11^en. Junij 1667. geteeckent *N. Stoop.*

Aen d'Heer Nicolaes Stoop, *oudt Schepen der Stadt Dordrecht, den 12^en. Iunij 1667.*

Mijn Heer ende Neve,

UYt Uw Ed^s. Missive van gisteren heb ick geerne gespeurt, dat aldaer apparentie is om eenige kloecke mannen uyt het groot ende kleyn Schippers Gilde of anderssins voor mijn Broeder aen te nemen: Ick hebbe aenstonts daer over geschreven aen den Commissaris *Quacq* op Maeslandt-Sluys, aen dewelcke de Heer Borgermeester *Repelaer* het geworven volck successivelick, ende met partijen soo als sy geworven sullen zijn, gelieve te addresseren, ende sal den voornoemden Commissaris *Quacq* altijts wel ordre stellen, om 't selve volck spoedigh voort te helpen; maer den gemelten Heere Borgermeester ende Uw Ed: gelieven verdacht te zijn, dat de maentlicke gagie wel magh monteeren tot achtien guldens, ende datter oock wel eenige vereeringe op de hant magh gegeven worden, eens voor alle, maer niet maentlick, want anderssins ware het eygentlick mede gagie, ende souden daer door onder het Scheeps-volck groote onluysten ontstaen, door dien mogelick wel beter Matroosen als die aldaer geworven souden zijn, minder maentlick treckende, in sulcken cas souden murmereeren, ende het volck opdragen willen aen die gene die meerder gelt daer voor verdienen: de conditie om met d'expiratie van mijn Broeders commissie ende expeditie oock weder vry te sullen wesen, kan mede sonder scrupule haer toe geseyt werden: Ick sal geerne t'sijner tijt door een letterken verstaen wat volck Uw Ed: van tijt tot tijt sullen hebben afgestuert: Waer mede afbrekende

sal

Digitized by Google

ſal ick, naer mijne dienſtige gebiedeniſſe aen den Heer *Repelaer*, verblijven &c. Hage den 12en. Junij 1667.

Mijn Heer ende Broeder,

UW Edt. Miſſiven gedateert in Schoonevelt den 11en. deſer, ende achter eene van dewelcke by gevoeght is, 's avonts ten ſeven uren, zijn my alhier in den Hage noch dien ſelven avont tuſſchen tien ende elf uren wel ter handen gekomen. Ick hebbe uyt de Miſſive geaddreſſeert aen de Heeren Gedeputeerden tot expeditie ende over 't employ van de Vlote (die ick naer lecture aen de Heeren op de Rheede van't Texel voort geſonden hebbe) ſeer geerne geſien, dat Uw Ed: generalick d'Officieren, Matrooſen ende Soldaten wel geanimeert vondt, om yets te attenteren: Verhope ende bidde Godt Almachtigh, dat ſy in die diſpoſitie meer en meer mogen verſterckt worden, ende dat ſijne Goddelicke Majeſteyt de wapenen van den Staet met een goet ſucces gelieve te kroonen.

Ick ſal t'ſijner tijt geerne vernemen wat tijdinge Uw Edt. van Nieuwpoort ſal hebben bekomen, ende hope dat deſe harde contrarie winden noch dat goede ſullen te wege brengen, dat Uw Ed: by ſich ſal krijgen den Vrundt, die van over Zee aldaer verwacht wort: Om hem is van hier geſchreven geweeſt op Dijnghſdagh den 31en. May, ende by duplicaet op Vrydagh den derden deſer.

Soo de Zeeuwen by Uw Ed: gekomen zijn, ſal deſelve apparentlick mede in de Vlote hebben eenen *Frans Roys*, den Heer Lt. Admirael *de Ruyter* wel bekent, deſelve heeft veel kenniſſe tot Ooſtende ende tot Nieuwpoort, ende heeft voor deſen op onſe ordre een man van Ooſtenden bewillight, om eens met het Pacquet-boot naer Engelandt over te ſtappen, de gelegentheyt van de Engelſche Vlote te inſpecteren, ende ons in Zeelandt te komen rapport doen; Ick meyne dat het noch dienſtigh ſoude weſen deſelve wegh ten overvloet te tenteren, ende ſake was 't doenlick ſoodanigh te dirigeren, dat ſoodanigh perſoon naer inſpectie van de gelegentheyt van Chattam, van de Koninckliche Schepen aldaer leggende, van de wegen derwaerts leydende, van de Blockhuyſen ende Sterckten daer of daer omtrent bevonden werdende &c. want het ſoude konnen gebeuren dat de Zuydtweſte winden ſoo lange ſouden waeijen, dat daer toe tijts genoegh weſen ſoude.

Ick ſal oock t'ſijner tijt geerne vernemen wat Uw Ed: naer de aenkomſte van de Zeeuwſche ende Vrieſche Schepen, 't zy voor of naer d'executie van eenigh deſſeyn, ſal hebben geordonneert ende gediſponeert, over het voorſtel van die van de Ooſt-Indiſche Compagnie, ende over de twee poincten, die d'Heer Secretaris *de Wilde*, naer 't arreſteren van de groote reſolutie, buyten Gaets in Uw Edt. by weſen rememoreerde.

Op d'ontfangen advertentie van de abſentie veler Officieren van't Regiment Scheeps-ſoldaten, heeft alhier niet wel yets konnen gedecreteert worden, om redenen aengeroert in de Miſſive van de Heeren Gecommitteerde Raden, eergiſteren over het ſelve ſubject gearreſteert: ende giſteren met eene gelijck-luydende Miſſive van haer Ho: Mo: gecorroboreert: weſhalven die conform den inhoude van de voorſz Miſſiven aen den Krijghsraedt aldaer is gerenvoyeert: Waer mede deſe beſluytende, ſal ick afbreken ende verblijven, *Mijn Heer ende Broeder*, onderſtont *Uw Edt. ootmoedigen Dienaer ende geaffectioneerden Broeder*, ende was onderteeckent *Iohan de Witt* 1667. Hage den 12en. Junij 1667.

Mijn Heer ende Broeder,

UYt Uw Edt. brieven van giſteren beſpeurt hebbende, dat deſelve aldaer gebreck heeft van Clercquen, ende conſidererende dat ſelfs naer 't arrivement van Uw Edts. volck van die ſoorte noch geen overvloet by Uw Ed. ſal zijn, hebbe ick aenſtonts twee Clercquen opgeſpeurt, beyde zijnde onder eedt van't Landt, die goede getuygeniſſe hebben, d'eene van den Heere *van Gent*, ende den anderen van den Heere *van Aſperen*, ende goet gedacht deſelve Uw Ed. ten ſpoedighſten

Digitized by Google

toe te ſturen; d'eene is genaemt *Hendrick Meyneker*, ende d' andere *Leonard van der Meulen*: Ick hope dat de voorſz twee Clercquen Uw Ed. ten dienſte ſullen konnen weſen, doch ſooſe aldaer mogen overſchieten, ofte in de wegh weſen, gelijck ick niet en vertrouwe, ſoo kan Uw Ed. deſelve weder te rugge ſenden. Ick blijve

Mijn Heer en Broeder

Uw Ed^ts. ootmoedigen Dienaer ende geaffectioneerden Broeder,

ende was geteeckent *Iohan de Witt.*

Hage den 12. Junij 1667.

Op alle welcke hier vooren geinſereerde Miſſiven ende bylagen / gedelibereert zijnde / zijn deſelve aengenomen vooz notificatie.

Veneris den 17^en. Junij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor 's Koninghs Diep, 's avonts omtrent ten ſeven uren.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.

Krijghsraedt.

L^t. Admirael de Ruyter.	*Vice Admirael Schram.*
L^t. Admirael van Nes.	*Vice Admirael Star.*
L^t. Admirael van Gent.	*Schout-by-nacht van Nes.*
L^t. Admirael Meppel.	*Schout-by-nacht Vlugh.*
Vice Admirael de Liefde.	*Schout-by-nacht vander Zaen.*

Deſe avonts tuſſchen 6. en 7. uren / 's Landts Vlote tot vooz de mont van 's Koninghs Diep gearriveert / ende aldaer ten Ancker gekomen zijnde / zijn aen vooz gezeynt ende gekomen de Heeren van den hoogen Scheeps-Krijghsraedt / ende hebben de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden aen deſelve gecommuniceert d'Inſtzuctie bp de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot het employ van 's Landts Vlote / bupten Gaets vooz 't Texel / omtzent een mijl van de Wal gearreſteert / ende aen voozgemelte Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden op de Vlote / mitſgaders den L^t. Admirael de Ruyter, op den ſeſten Junij 1667. ter handen geſtelt. Waer op gedelibereert / ende ſerieuſe reflexie genomen zijnde op de ſituatie / ende den ſtzoom van de Rebiere de Theems; oock in achtinge genomen / dat omtzent de Rebiere van Rocheſter of Chattam / een ofte meer Fozten zijn gelegen: Is goet gevonden deſen aengaende te hoozen de conſideratien ende 't advis van de Hooge Officieren van de Landt-militie / ende is derhalven de finale reſolutie deſen aengaende te nemen / uptgeſtelt tot mozgen: Sullende tegens mozgen vroegh ten vier uren de gemelte Hooge Officieren van de Landt-militie / jegenwoozdigh in de Vlote zijnde / aen boozt van den L^t. Admirael de Ruyter worden beſchepden: ende is dienvolgende de vergaderinge daer op geſchepden.

Sabbathi den 18^en. Junij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende voor's Koninghs Diep, in't geſichte van Harwitz, 's morgens ten 4. uren.

Pre-

Digitized by Google

Preſent de Heer Cornelis de Witt.

Krijghsraedt.

Lt. Admirael de Ruyter.	*Vice Admirael Star.*
Lt. Admirael van Nes.	*Schout-by-nacht van Nes.*
Lt. Admirael van Gent.	*Schout-by-nacht Vluch.*
Lt. Admirael Meppel.	*Schout-by-nacht vander Zaen.*
Vice Admirael de Liefde.	

Militairen Krijghsraedt.

Collonel Dolman.	*Majoor Brederode.*
Lt. Collonel Palm.	*Majoor Limburgh.*
Lt. Collonel Guicherie.	

Des morgens ten vier uren aen boort van den Lt. Admirael gezeyndt / den Hoogen Krijghsraedt / ſoo van de Militie te Water / als te Lande / ende in nader deliberatie gelept zijnde de executie van de Inſtructie by de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden over 't employ van 's Landts Vlote op den 6m. Junij 1667. ende de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op de Vlote bupten Gaets voor 't Texel / ten ſelven dage behandight / is na rijpe deliberatie goet gevonden ende gereſolveert upt 's Landts Vlote te lieſen ende detaſcheren ſeventien van de lichtſte Schepen ende Fregatten / nevens vijf Advis-Jachten / eenige Gaillots ende Boots / omme 't voorſz 's Koninghs Diep / ſoo haeſt mogelick / op te zeylen / ende tot in de Revière van Londen gekomen zijnde / met alle doenlicke vlijt ende ſpoedt tzachten te beloopen tien a twaelf Engelſche Fregats van 30. tot 40. ſtucken / nevens twintigh Barbados-baerders / die volgens ſeker advis / op giſteren voor een Schipper van Noorwegen / komende van Londen / aengebracht / in de Hoop by Graveſandt waren leggende: deſelve / indien daer toe gelegenthept mochte gevonden worden / t'attacqueren ofte te ruineren; Ook voorts t'inſpecteren de gelegenthept van de Revière van Rocheſter / ende het Fort op 't inkomen van deſelve / aldaer nieuw gelept: tot welcken eynde met communicatie van den Lt. Admirael de Ruyter, ende andere preſente Hooft-Officieren / gedeſpicieert / ende uptgeſondert zijn de Schepen / Officieren ende Branders / hier naervolgende breeder geëxpreſſeert: over dewelcke het commandement gedeſereert is aen den Lt. Admirael van Gent, ende daer nevens als Vice Admirael Johan de Liefde, ende als Schout-by-nacht David Vluch, geſtelt worden: Zijnde voorts geordonneert eenigh kleyn Vaertuygh / om voor af geſonden te worden / ende de diepten in 't voorſz. Koninghs-Diep / nevens de gronden te peylen / om alſoo de Schepen van Oorloge van de gelegenthept van deſelve te konnen waerſchouwen ende adverteren.

Lijſte van 's Landts Schepen, Fregatten, Advis-Jachten, Branders ende Gaillots, die door de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, met advis van den Lt. Admirael de Ruyter, *ende andere Hooft-Officieren van deſelve Vlote, beſcheyden zijn, onder 't commandement van den Lt. Admirael* Willem Ioſeph van Gent, *om neffens den Vice Admirael* de Liefde, *ende Schout-by-nacht* David Vluch, *daer mede een korte expeditie te doen.*

Uyt

Digitized by Google

Uyt de Maſe.

Officieren.		Schepen.
Capnen.	Elandt du Bois.	Utrecht.
	Cornelis de Liefde.	Waſſenaer.
	Nicolaes Naelhout.	Harderwÿck.
	Willem Boudewÿnſz.	't Quartier van Nimmegen.
	Ian van Brakel.	de Vrede.
	Pieter Iacobſz Nanningh.	Gornichem.
Advijs-Jacht.	Dirck de Munnick.	de Faem.
Branders.	Gerrit Andrieſſz Mack.	Schiedam.
	Ian Danielſz van den Rhÿn.	Pro Patria.

Van Amſtelredam.

Officieren.		Schepen.
Capnen.	Hendrick Vollenhove.	d'Agatha.
	Thomas Tobiaſſz.	de Beſcherminge.
	Abram van Zÿl.	de Leeuwen.
	Lt. Collonel Palm.	Deventer.
	Ian du Bois.	de Vrede.
	Iacob Binckes.	Eſſen.
	Ian Pauwelſſz van Geldet.	Harderwÿck.
	Cornelis Iooſten Smient.	de Star.
	Iacob Paeuw.	Eſſecx.
	Pieter Magnuſſz.	't Raethuys van Haerlem.
	Yſbrant de Vries.	Stavoren.
Advijs-Jachten.	Lauwerens de Bruyn.	de Poſtellion.
	Iacob Philipſz.	de Brack.
	Ian Ianſz Verboeckelt.	de Winthont.
	Cornelis Gerritſz Vos.	de Galeye.
Branders.	Ian Ianſz.	't Wapen van den Hartogh van Iorck.
	Hendrick Hendrickſz.	de Catharina.

Schippers.	Gaillots.
Claes Meeuſſz van den Raet, geladen met Ammunitie.	Swarte Leeuw, Fluyt-ſchip.
Dirck de Turck.	de Iager.
Iacob Thomaſſz Camp.	St. Nicolaes.
Adriaen Maertenſz Baſque.	de Liefde.
Ian Pieterſz Otje.	't Swarte Paert.

Cor-

Digitized by Google

Schippers.	Gaillots.
Cornelis Ianſz. Dronthen.	*d'Eendracht.*
Aelbert Cool.	*de Catharina.*
Ian Baſtiaenſz.	*'s Landts Welvaren.*
Willem Trompetter.	*S^t. Catharijn.*
Abraham Criſpijnſz.	*S^t. Pieter.*
Gondert Pieterſz.	*de Ionge Prins.*
Cent Pieterſz.	*de Klomp.*
Ary Corneliſſz. Moenes.	*'t Schaep.*

Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 18^en. Junij 1667.

Noch in deliberatie gelept zijnde / de verdeelinge van de Landt-militie / ende Mariniers / jegenwoordigh by de Vloote zijnde / over de Schepen ende Pegats van Oorloge / tot het bewuſte exploict gedeſtineert / ende die by voorvallen van Landinge mits deſen geſtelt worden onder 't commandement ende conduicte van den Collonel Thomas Dolman, volgens commiſſie by haer Ed: Mo: daer toe te depeſcheren / hebben haer Ed: Mo: met communicatie ende advijs van den L^t. Admirael de Ruyter, ende andere preſente Hooft-Officieren / deſelve verdeelt in maniere hier naer volgende.

Memorie hoedanigh het Volck ſal verdeelt ende ge-embarqueert worden.

Op het Schip van Capitein Vollenhove is Capitein Panhuyſen met ſijn Vendrigh en drie-en-dertigh man: waer by over ſal gaen uyt de Compagnie van den Heer Collonel van Gent vijf en twintigh man / en een Sergeant.

L^t. Collonel Palm heeft op ſijn eygen Schip een en tſeſtigh man / met twee Sergeanten / noch van Capitein Fabritius daer by ſal komen een Vendrigh met acht en twintigh man.

Caſteljego. Dolman.

Jacob Binckes heeft van de Compagnie van den Collonel van Gent negen en twintigh Soldaten ende een Sergeant: ſal noch over nemen van den Capitein Sitter dertigh man: noch ſal Capitein Dolman over gaen met vier en dertigh man van de Compagnie van van Velſen, met den L^t. of Vendrigh en Sergeant / jegenwoordigh zijnde op den Commandeur van der Zaen.

Capiteyn Luytenant Valckenhaen ende Vendrigh. Capiteyn Velſen, met ſijn Luytenant ende Vendrigh, over by Binckes.

Capitein Brakel, heeft van Capitein Laucoert, den Luytenant met veertien man / waer by den voornoemden Capitein / nevens ſijn Vendrigh / Sergeant en tſeſtigh mannen / ſal over gaen van den L^t. Admirael van Nes.

Capitein Cornelis de Witt ſal met Luytenant / Vendrigh ende Sergeanten en ſes en dertigh mannen gaen van den L^t. Admirael van Meppelen op Capitein Smient.

Capitein Padburgh heeft ſijn Vendrigh op Thomas Tobiaſſz met negen en twintigh man: ende ſal Capitein Maes van de Vice Admirael de Liefde over gaen / met ſijn Vendrigh / Sergeant en dertigh man / op Thomas Tobiaſſz.

Digitized by Google

Capiteyn Jan Pauwelſſz van Gelder, heeft van Capiteyn Panhuyſen, ſijn Sergeant ende twintigh man / daer op Capiteyn Pompe, zijnde by Capiteyn van Meeuwen, en Luytenant / met acht en veertigh man over ſal gaen.

Capiteyn Elandt du Bois heeft den Vendrigh van Capiteyn Jan de Witte, ende ſal Capiteyn Jan de Witte, zijnde by den L^t. Admiraal de Ruyter, met ſijn Sergeant ende dertigh man / overgaen op den voornoemden du Bois.

Capiteyn Naelhout heeft een Sergeant en achtien man van Capiteyn Carbet, met ſijn Luytenant en vier en dertigh mannen / ſal over gaen / zijnde de Capiteyn by Fabritius, ende den Luytenant by Capiteyn de Liefde.

Capiteyn Hartman is op Capiteyn van Zeyl, ende zijn by hem elf man van Capiteyn van Niſpen, daer by den Luytenant ende Sergeant van den voornoemden van Niſpen, zijnde op Jacob Andrieſſz Swart, met ſes en dertigh man noch ſal by over gaen.

Capiteyn Jan du Bois heeft op ſijn Schip Capiteyn Aſſendelff, met de Vendrigh / Sergeant ende negen en twintigh man / ende ſal ſijn Luytenant met een Sergeant / die op Capiteyn Broeder zijn / met een en dertigh mannen / op den voornoemden du Bois over komen.

Capiteyn Nannigh heeft een Sergeant ende een en dertigh man van Capiteyn Dedel, daer Capiteyn de Glarges, zijnde op den Schout-by-nacht van Nes, met ſijn Vendrigh ende acht en dertigh man ſal overgaen.

Capiteyn Willem Boudewijnſz heeft van Capiteyn de Glarges, een Sergeant met vier en twintigh man / daer Capiteyn Paeuw met ſijn Vendrigh / Sergeant en vijf en twintigh man / zijnde op Evert van Gelder ſal overgaen / waer van Capiteyn Paeuw is op 't Schip van Capiteyn Paeuw.

Capiteyn Ruyſch met dertigh Soldaten / is geordonneert / van den Capiteyn Evert van Gelder over te gaen / op 't Advijs-Jacht van Capiteyn Cornelis Gerritſz Vos.

Capiteyn de la Noy de jonge / voor ſijn perſoon by Capiteyn Brakel over te gaen / van den Capiteyn Pieter van Wijnbergen.

Capiteyn van Gieſſen, is van Capiteyn Verſchuer geordonneert te gaen / op Capiteyn Jan van Gelder.

Capiteyn Nieuwpoort met vijf en twintigh man / ſal van den Capiteyn Folckert Swart over gaen / op 't Schip van den Capiteyn Eland du Bois.

Den Ingenieur de Blois, is gelaſt te gaen op den Capiteyn Eland du Bois.

Robbert Hollandt, Engelſche Loots-man / is gelaſt te gaen / op 't Schip van den Capiteyn Jan Pauwelſſz van Gelder.

Memorie van de Landt-militie, die uyt de volgende Schepen ſullen gelicht worden, met het getal van halve Piecken, als by yeder ſtaet uytgedruckt, dieſe van de Schepen daerſe afgaen, mede moeten brengen, alſoo de heele Piecken ondienſtigh worden geoordeelt.

Van de Compagnie van de Sergeant Majoor Limborgh, ſijn Luytenant met Sergeant en vier en twintigh man / zijnde op den L^t. Admiraal van Nes, ende de Vendrigh van den Schout-

Digitized by Google

Schout-by-nacht van Nes, met achtien man met een Tamboer op Capiteyn Paeuw.
Daer by Capiteyn Dolman. Twee en veertigh, daer onder veertien halve Piecken.

Capiteyn Ruysch, met Vendrigh en twee Sergeanten/ met vier en veertigh man/ over te gaen/ van het Schip Gelderlant met een Tamboer.
Vier en veertigh, daer onder mede veertien halve Piecken. N. De bovenstaende zijn gedepescheert op de Galeye met dertigh man.

Capiteyn Beveren, met sijn Luytenant ende Vendrigh/ twee Sergeanten/ een Tamboer/ en ses en dertigh man/ van 't Schip van den Commandeur van der Zaen, ende van 't Schip Harderwijck/ op Capiteyn Cornelis de Liefde.
Ses en dertigh, twaelf halve Piecken.

Capiteyn Adriaen van Gent, met een Sergeant en acht en twintigh Soldaten/ van den Heer L^t. Admirael van Gent, te gaen op Cornelis de Liefde.
Acht en twintigh, acht halve Piecken.

Capiteyn van de Val, met complete Officieren en vijf en veertigh man/ zijnde op het Schip Justina van Nassauw Jan Heck, en een Tamboer op Yshrandt de Vries.
Vijf en veertigh, vijftien halve Piecken.

Lavacquerie, met complete Officieren en veertigh man/ met een Tamboer zijnde op Frans Niedek, op Pieter Mangnussen.
Veertigh, daer onder dertien halve Piecken.

Capiteyn Raesvelde van Oosterwijck/ Capiteyn Roeteringh, en sijn Luytenant van Schram, over te gaen met acht en dertigh musquettiers/ met twee Sergeanten en een Tamboer/ op Capiteyn Naelhout.
Vier en dertigh, veertien halve Piecken.

Capiteyn Prodt, met een Sergeant en acht en twintigh musquettiers/ zijnde by Enno Doedes op de Munnick.
Acht en twintigh, negen halve Piecken.

Capiteyn Drost, met complete Officieren en negen en veertigh man/ van de Maeght van Enckhuysen David Vluch, over te gaen op Jan du Bois.
Negen en veertigh, achtien halve Piecken.

Drie hondert en drie en sestigh koppen sonder Officieren daer onder gereleert/ hondert en twee en twintigh halve piecken.

Zijn vervolgens gelesen ende gearresteert/ de respective commissien voor den L^t. Admirael van Gent, Collonel Thomas Dolman, Vice Admirael de Liefde, ende den Schout-by-nacht David Vluch, tot executie van het voorgenomen exploict in de Revière van Londen/ hier naervolgende van woorde te woorde geinsereert.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, op 's Landts Vlote: *Doen te weten*, dat wy, gehoort het advis, ende de consideratien van *Michiel Adriaensz Ruyter*, Ridder &c. ende in achtinge genomen hebbende de vigilantie, neerstigheyt, couragie ende goet beleyt van *Willem Ioseph van Gent*, L^t. Admirael van Hollandt ende West-Vrieslandt, onder het Collegie ter Admiraliteyt, residerende tot Amstelredam, ende Collonel over het Regiment Zee-soldaten, den selven *van Gent* gecommitteert ende gestelt hebben, stellen ende committeren by desen, tot Opperhooft ende Commandeur en Cheff, over alle de Schepen, Officieren, Boots-gesellen, oock over de Landt-militie,

Digitized by Google

ende Zee-ſoldaten, op deſelve Schepen geëmbarcqueert, dewelcke gedeſtineert zijn, omme van hier naer de Reviere van Rocheſter, ende van daer deſelve Reviere op te loopen, ende met alle mogelicken ſpoet te varen naer de Baye van Chattam, omme, aldaer gekomen zijnde, de Schepen van Oorloge van den Koningh van Groot Brittannien, aldaer leggende, aen te taſten, ofte te ruineren ende te verbranden, is 't doenlick: Laſtende den opgemelten Lt. Admirael *van Gent*, omme het ſelve te effectueren ende te executen, alle mogelicke vlijt ende neerſtigheyt aen te wenden: oock onderwegen te occuperen, in te nemen ende te beſetten, ofte te ruineren ende te verbranden is het doenlick, het Fort, ofte de Forten ende Blockhuyſen aen de voorſz Reviere van Rocheſter gelegen: gevende den ſelven volkomen bevel ende macht, omme tot dien eynde te mogen gebruycken ende employeren, alle de Schepen ende volck van Oorloge, Fregats, Jachten ende Branders, daer toe gedeſtineert ende verkoſen, van dewelcke de Lijſte ende de namen aen den voornoemden *van Gent* overgelevert, ende ter handen geſtelt zijn: Laſten ende bevelen allen ende eenen yegelicken van de Militie ſoo te Water als te Lande van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, in de voorſz Schepen geëmbarcqueert, den meergemelten Lt. Admirael ende Collonel *van Gent*, in de voorſz qualiteyt als Opperhooft ende Commandeur en Cheff, over de voorſz Schepen ende Militie te erkennen, te reſpecteren, ende te gehoorſamen, op pœne als wederhoorige geſtraft te werden, naer den inhoude van de reſpective Articul-brieven, ſoo te Water als te Lande gearreſteert. Aldus gedaen ende gearreſteert in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende voor Harwits in 't geſichte van de ſelve Plaetſe, den 18en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Allen den genen die deſen ſullen ſien ofte hooren leſen, Salut. *Doen te weten*: Dat wy gehoort het advis ende de conſideratien van *Michiel Adriaenſz Ruyter*, Ridder, Lt. Admirael van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, ende in achtinge genomen hebbende de voorſichtigheyt, vigilantie, dapperheyt, couragie, goet beleyt, ende andere qualiteyten van *Thomas Dolman*, Collonel ten dienſte der Vereenighde Nederlanden, den ſelven geſtelt ende gecommitteert hebben, gelijck wy ſtellen ende committeren by deſen tot Generael ende Commandeur en Cheff over de Landt-militie ende Zee-ſoldaten der voorſz Vereenighde Nederlanden, omme deſelve binnen de Rijcken van Engelandt, Schotlandt ende Yrlandt, ende ſulcks onder het gebiedt van den Koningh van Groot Brittannien aen Landt gekomen zijnde, te commanderen, ſoodanigh deſelve ten dienſte van de meergemelte Vereenighde Provincien ende tot afbreuck van den Vyandt geraden ende goet vinden ſal; ende ſpecialick omme met deſelve te attacqueren, vermeeſteren ende te beſetten, ofte te ruineren, de Sterckten, Forten, ofte Fortreſſen binnen de voorſz Rijcken gelegen; ende oock omme te occuperen ende te verbranden, de Magazijnen ende Packhuyſen van Scheeps-behoeften-omtrent Rocheſter ende Chattam gelegen, ende den voornoemden Koningh toebehoorende: Voorts te bemachtigen ende te beſetten, ofte te ruineren ende te verbranden, alle des meergemelte Koninghs Schepen van Oorloge binnen de Baye van Chattam voornoemt op de Rheede leggende, ende 't ſelve gedaen zijnde, hem met de voorſz Militie in de meeſte ſecuriteyt ende ſekerheyt weder te retireren, ende te begeven naer de Schepen van Oorloge ende de Vlote van den Staet der meer Hooghgemelte Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden; gevende den ſelven volkomen macht ende bevel, omme tot uytvoeringe van 't voorſz deſſeyn ende entrepriſe in het werck te ſtellen, ſoodanige middelen ende practiquen, als deſelve, tot executie van dien geraden ende dienſtigh oordeelen ſal: Laſten ende bevelen in den name als boven, alle hooge ende leege Militaire Officieren ende Soldaten, den opgemelten *Thomas Dolman*, als Generael over de voorſz onſe Militie ende Commandeur en Cheff t'erkennen, te gehoorſamen ende te reſpecteren, ſonder hier van eenighſins nalatigh te zijn, ofte in gebreke te blijven, op pœne en mulcten in den Articul-brief begrepen en breeder geëxpreſſeert. Aldus gedaen en gearreſteert in 's Lants Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende in 't geſichte van Harwits, den 18en. Junij 1667.

De

Digitized by Google

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote: *Doen te weten*, Dat wy gehoort het advis ende conſideratien van *Michiel Adriaenſz Ruyter*, Ridder, &c. Lt. Admirael van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, onder onſe ſuperintendentie de voorſz Vlote en Cheff commanderende, ende reguardt genomen hebbende, dat den Lt. Admirael ende Collonel *Willem Ioſeph van Gent*, in het volbrengen van den laſt, hem heden door ons gegeven, behoort te werden voorſien van bequame ende ervarene Hooft-Officieren, hebben daer toe geſtelt ende geauthoriſeert, gelijck wy ſtellen ende authoriſeren by deſen, den Vice Admirael *Iohan de Liefde*, om als tweede Perſoon ſijn commandement te exerceren over alle de Schepen, Officieren, Boots-geſellen ende Soldaten, dewelcke gedeſtineert zijn na de Reviere van Rocheſter ende Bay van Chattam, omme aldaer de Schepen van Oorloge van den Koningh van Groot Brittannien, die daer leggen, aen te taſten, te bevechten, veroveren, ruineren, ofte te verbranden, is't doenlick: Laſtende den ſelven Vice Admirael *de Liefde*, het voorſz deſſeyn te helpen executeren, oock alle mogelicke ſpoedt, vlijt ende neerſtigheyt daer toe mede aen te wenden, om onderwegen te occuperen, in te nemen, te beſetten, ofte te ruineren ende te verbranden, is't doenlick, het Fort, alle de Forten ende Blockhuyſen aen de voorſz Reviere van Rocheſter ende Chattam gelegen, ende daer toe in de voorſz ſijne qualiteyt te commanderen alle Schepen ende Volck van Oorloge, die daer toe zijn gedeſtineert, volgens de Lijſte hem tot dien eynde ter handen geſtelt: Laſten ende bevelen dienvolgens allen ende een yegelick, in dienſt van de hooghgemelte Heeren Staten Generael zijnde, den meergemelten Vice Admirael *Iohan de Liefde*, als tweede Perſoon over de voorſz Schepen ende Militie te erkennen ende reſpecteren, ende ſijne commandementen t'obedieren, op peene van als wederhoorige geſtraft te worden, na den inhoude van de reſpective Articul-brieven, ſoo te Water als te Lande, gearreſteert. Aldus gedaen ende gearreſteert in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende voor Harwits, den 18en. Junij 1667.

Gelycke Acte is muratis mutandis *gegeven aen den Schout-by-nacht* David Vluch, *als derde.*

Ontfangen een Miſſive van den Heere Gouverneur der Stadt Nieupoort in Vlaenderen/ geſchreven aldaer den veertienden deſer loopende maent / houdende reſponſive op haer Ed: Mo: brief / den twaelfden der ſelver maent aen hem Gouverneur afgegaen over de appreheñſie van Sr. Maerten Waverans, hier naervolgende van woorde te woorde geinſereert.

Edele, Mogende, ende voorſienige Heeren.

ICk hebbe geſien 't gene Uwe Ed: gelieft heeft my voren te houden by haer lieden Miſſive van den twaelfden deſer, ende voor antwoorde ſegge, dat ick op 't ſubject daer by vermelt, part ende advertentie gegeven hebbe aen 't Hof, van waer ick ten ſpoedighſten reſolutie verwachte, die, ſoo ick vertrouwe, ſal weſen tot ſatisfactie ende contentement van deſelve Uw Ed: dewelcke niet en ſullen moeten qualick afnemen, dat ick middelertijt niet en magh diſponeren over 't gene van my verſocht wort, obſterende de voorſz gedane advertentie aen mijne Superieuren, blijvende ten vorderen, ende in alle andere occurentien. Onderſtont *Edele Mogende ende Voorſienige Heeren*, lager ſtont *Uw Edo. goetjonſtigh Vrient ende Dienaer*, ende was onderteeckent *Aluelda.*

Nieuwpoort den 14. Junij 1667.

Is heden noch geleſen ende gearreſteert de depeſches hier aen volgende geinſereert.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, Laſten ende ordonneren hier mede den Capiteyn *Hendrick Anthonie van Niſpen*, dat hy met ende benevens vier ende dertigh man, ſoo Volontaire als Landt-ſoldaten van des ſelfs Compagnie, ſal hebben over te gaen van 't Schip van

Digitized by Google

Capiteyn *Iacob Corneliſſz Swart*, op het Schip van den Capiteyn *Abraham van Zyl*; den welcken hier nevens oock gelaſt wert, den voornoemden Capiteyn *van Niſpen* wel t'ontfangen ende naer behooren in des ſelfs Cajuyte te tracteren ende logeren, ſonder hier van te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 18en. Junij 1667.

Mutatis mutandis *voor de Majoors* Brederode *ende* Limburgh, *met Knechts, by den Luytenant Collonel* Palm.

Dominica den 19en. Junij 1667. in 's Landts Schip d'Agatha, laveerende 's Koninghs-Diep in, de wint Z. W. met redelicke koelte.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
L. Admirael Willem Ioſeph van Gent.

In gevolge van hare Edele Mo: reſolutie van giſteren / heeft den Heere de Witt, een van de Heeren hare Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote / van ſijn debvoir ende d'intentie van den Staet geoordeelt hebbende in perſoon mede te gaen / om op alles / tot beter executie ende meerder nadruck van 't bewuſte voorgenomen exploict / in ende omtrent de Reviere van London / de gerequireerde ordres ten ſpoedighſten te konnen ſtellen / ſich met het lumieren van den dagh vervoeght op 't Schip Agatha / by den Luytenant Admirael van Gent upt gekoren / om by ſijn Ed. gecommandeert / ende tot het voeren van de Admiraels Vlagge gedruckt te werden: ende zijn vervolgens / met de Schepen ende ander kleyn vaertuygh / onder deſelve beſchepden / deſen morgen omtrent ten vier uren met de vloet onder zeyl gegaen / met een Z. W. wint / waer door genoot ſaeckt waren het Koninghs-Diep op te laveren / ende belet geworden met het ſelve getije niet verder te komen dan een weynigh beneden de middel-gronden / alwaer Ancker geworpen ende het getije geſtopt is geworden: Edoch omtrent vier glaſen gelegen hebbende / is den wint geloopen Z. O. met een redelicke koelte / ſoo dat gereſolveert wierde aenſtonts Ancker te lichten / ende ſonder tijt verlies regens de ebbe het Koninghs-Diep op te loopen / gelijck oock den wint ſoo favorabel hebben gehadt / dat verhoopt ende vaſtelick vertrouwt wierde / de bewuſte Fregatten ende Barbados-vaerders dien ſelven avont in de Hope te ſullen komen attrappe-ren; maer het heeft Godt Almachtigh gelieft omtrent den avont den wint te laten verſlap-pen: ſulcks met den vloet ende 't hooge water niet verder heeft konnen gezepit werden / dan tot Holhaven / zijnde omtrent anderhalve mijle van de Hope voornoemt / ende op den halven wegh tuſſchen de Reviere van Rochester ende Gravesandt voornoemt / alwaer weder genoot ſaeckt zijn geweeſt / ſoo haeſt de ebbe begonde af te gaen / het te ſetten / ende dienvolgende / aen den Vpandt tijt te vergunnen om met de voorſz Schepen te konnen retireren.

Is huyden morgen goet gevonden te ſchrijven aen den Heere Lt. Admirael de Ruyter, hoe verre haer Ed: Mo: met het geordonneerde Eſquadre in de Reviere van London waren geavanceert ende opgeloopen: oock afgegaen de naervolgende Miſſive.

Aen den Luytenant Admirael de Ruyter, *den 19en. Iunij 1667.*

EDele, Ernſeſte, Manhafte, Vrome, onſe Lieve, Beſondere; Dewijle Godt Almachtigh ons den wint jegenwoordigh ſoo favorabel gelieft te vergunnen, ſoo hebben wy, met advis van den

Digitized by Google

den Heere L^t. Admirael *van Gent*, goet gevonden ende gereſolveert, ſonder eenigh tijt verlies, of Ancker te laten vallen, voorts te zeylen tot in de Hope, ofte voor Graveſandt, omme te attacqueren alle Vyandtlicke Schepen, die wy onderwegen, ofte aldaer ſullen konnen aentreffen; 't en ware Uwe. Ed^t. oordeelde des Vyandts macht de onſe merckelick te ſurpaſſeren, als wanneer Uw Ed^t. aen ons dien aengaende ſal hebben te geven de behoorlicke advertentie: Waer mede eyndigende bevelen Uw Ed^t. in Godes heylige beſcherminge. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, 's namiddaghs omtrent 2. à 3. uren, den 19^en. Junij 1667.

Noch ten ſelven dage geleſen ende gedepeſcheert de naervolgende Acten.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. hebben met advis ende communicatie van den L^t. Admirael *van Gent* mits deſen goet gevonden, wel expreſſelick te laſten ende ordonneren den Commandeur *Ian Ianſz*, met ſijn onderhebbende Brandt-ſchip, genaemt het Wapen van den Hartogh van Jorck, met den avont te zeylen ende cours te ſetten, na, ende in de Reviere van Chattam, ende trachten een ofte meer van de aldaer leggende 's Koninghs Schepen te ruineren ende te verbranden: gebruyckende in alles Soldaet ende Zeemanſchap, ſonder hier van in 't minſte te blijven in gebreke, ofte eenige flauwhertigheyt te betoonen. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, leggende voor de Reviere van Chattam, den 19^en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren hier mede de Capiteynen *Ian Pauwelſſz van Gelder*, *Cornelis Iooſten Smient*, ende *Nicolaes Nanningh*, dat wanneer de Vlagge in de Reviere ten Ancker ſal zijn gekomen, deſelve haer omtrent ruym twee Gotelingh ſchoten mede ten Ancker ende boven de ſtroom, van de voorſz Vlagge, ſullen ſetten: nemende nauwe toeverſicht op alle afkomende 's Vyandts Schepen ende Branders, ſonder hier van eenighſins te blijven in gebreke, ſullende haer tot dien eynde yeder een dubbelt van deſen ter handen werden geſtelt, om haer preciſe daer naer te reguleren. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, den 19^en. Junij 1667.

Item, ſoo wanneer deſelve by nacht eenige Schepen ofte enraedt vernemen, ſullen boven van de Mars met een Lanteern driemael blicken, een weynigh verſcheyden.

Lunæ den 20^en. Junij 1667. in 't Schip d'Agatha, leggende ten Ancker voorby Holhaven, omtrent half wegen tuſſchen de Reviere van Rocheſter ende Graveſandt.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael van Gent.

Is goet gevonden ende gereſolveert met het hooge water / ende naer het begin van de ebbe / Ancker te lichten ende af te zeylen tot voor de Reviere van Rocheſter / ende aldaer gekomen zijnde / dat de Capiteynen Brakel, Pieter Magnuſſz **ende** Jan du Bois, **met hare onderhebbende Schepen het ſullen ſetten dicht onder 't Fort Charneſſe / leggende op den hoeck van de voorſz Riviere: dat verbolgens met het groſs van het Eſquadre daer op ſal worden gevolght: Dat de voorſz drie Capiteynen / voor 't Fort gekomen zijnde / op het ſelve ſullen cannonneren ſoo veel mogelick ſal zijn: Dat oock omtrent acht hondert man van de Landt-militie ende Scheeps-ſoldaten voor de Boots ende Chaloupen aen Landt geſet ſullen worden / ende met alle vigeur het voorſz Fort attacqueren ende beſtormen ſullen / om / ſoo 't mogelick is / 't ſelve te vermeeſteren / in te nemen ende beſet te houden tot nader ordre.**

Zijn voorts ingevolge van de bovenſtaende reſolutie / met advis ende communicatie van den

Digitized by Google

den L^t. Admirael van Gent geleſen ende gearreſteert de naervolgende ordres voor de Capiteynen van Brakel, Pieter Magnuſſz, ende Jan du Bois.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, hebben met communicatie ende advis van den L^t. Admirael *Willem Ioſeph van Gent*, goet gevonden te laſten ende t'ordonneren, de Capiteynen *Ian van Brakel*, *Pieter Magnuſſz*, ende *Iohan du Bois*, dat ſoo haeſt de Roode Vlagge van de voorſtenge ſal waeijen, ende de Militie in Chaloupen ende Booten ge-embarcqueert ende aendrijven ſullen, ſy haer als dan met hare Schepen ſullen vervoegen, ende begeven onder het Fort Charneſſe, leggende op den hoeck van de Reviere van Chattam, ende 't ſelve met alle vigeur ende ſoo veel mogelick beſchieten, terwijle de Militie beſigh is met landen; gebruyckende voorts in alles Soldaet ende Zeemanſchap, ſonder hier van in 't minſte te blijven in gebreke, op pœne van daer over voor den Krijghsraedt te rechte geſtelt, ende naer exigentie van ſaken geſtraft te worden. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, deſen 20^en. Junij 1667.

Hupden drie Engelſche Viſſchers aen boort van haer Ed: Mo: gebracht zijnde / hebben gemelte hare Ed: Mo: ſoo veel doenlick eenige informatie upt deſelve ſoecken te bekomen / om ſich daer van te ſijner tijt te konnen dienen / als blijckt upt het navolgende rapport / gedaen voor den Collonel Dolman, de gemelte Viſſchers voor ordre geëxamineert hebbende.

Drie Engelſche Viſſchers, om eenige kondtſchap aengehaelt zijnde, ende door den Collonel *Dolman* vervolgens geëxamineert, heeft daer op aen haer Ed: Mo: gedaen het navolgende rapport.

QUele Fort n'eſt pas à moytié achevé, mais qu'il y a 40. pieces de Canon ſous le Fort.
Qu'il a ſoubs le Fort cinq bruslots, & un vaiſſeau de Guerre.
Le Fort s'appelle Chierneſſe.
Qu'il y a entre ce Fort & Chattam trois Forts, Gillengem, Upnor Caſtel, & un autre tout contre Chattam.
Qu'il n'y a entre cy & Londres que 6. à 7. vaiſſeaux de Guerre.
Qu'il ne cognoiſſent pas d'aucun ſoulevement, mais qu'il en attendent à tout moment.

Is geleſen ende gearreſteert / ooch verbolgens des abonts laet afgegaen / de naervolgende Miſſive aen hare Ho: Mo.

Aen de Heeren Staten Generael, den 20^en. Junij 1667.

Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uw Hoogh Mo: is geweeſt van den 17^en. deſer loopende Maent; dien ſelven avont quamen wy ten Ancker voor aen de mont ofte het inkomen van 's Koninghs-Diep, alwaer wy aenſtonts de hooge Officieren van 's Landts Vlote aen boort gezeynt hebbende, bevonden dat wy van de Vlagge, ende van 't Eſquadre van den L^t. Admirael *van Gent*, boven, ende behalven 't Schip van den Vice Admirael *Sweers*, noch vermiſten den Capiteyn *Gillis de Wildt*, voerende het Schip Campen; Wy konnen als noch niet anders oordeelen, als dat deſelve naer verlies

Digitized by Google

lies van Anckers en Touwen naer Zeelandt ofte eenige andere Haven, ſullen zijn geretireert; Ende voorts met de opgemelte hooge Officieren in deliberatie geleyt hebbende, wat met 's Landts Vlote, ten meeſten dienſte van den Staet ende tot afbreuck van den Vyandt ondernomen ende geattenteert behoorde te werden, ende in propoſitie gebracht zijnde, of niet geraden ſoude zijn het voorſz Koninghs-Diep, ende voorts de Reviere van Londen, ofte van Rocheſter op te zeylen, ende in achtinge genomen ſeker advijs ons dien ſelven dagh door een Schipper van Noorwegen, komende van London, aengebracht, houdende dat tien ofte twaelf Engelſche Fregats, van dertigh tot veertigh ſtucken met twintigh Barbados-vaerders waren leggende in de Hoop by Graveſandt, ende geconſidereert, dat ten hooghſten dienſtigh ſoude zijn, het inkomen ende de Reviere van Chattam ofte Rocheſter te recognoſſeren, ende te beſien de gelegentheyt van het Fort op het inkomen van de voorſz Reviere gelegen, omme dan voorts naer ondervindinge met de Landt-militie ende Zee-ſoldaten, op ende jegens het voorſz Fort, naer gelegentheyt te ageren, ofte wel voorts op te loopen naer de Hope voornoemt, ende aldaer de voorſz Fregatten ende Barbados-vaerders te attacqueren, ende was't mogelick te vermeeſteren ofte te ruineren, is de finale reſolutie dien avont uyt geſtelt: omme op het voorſz ſubject mede te hooren de conſideratien van de Hooge Militaire Officieren van de Landt-militie: Welcken volgende de gemelte hooge Officieren, nevens den Scheeps-Krijghsraedt des anderen daeghs 's morgens tuſſchen drie ende vier uren, beſcheyden ende gekomen zijnde, is naer rijpe deliberatie goet gevonden ende geconcludeert uyt 's Landts Vlote te kieſen ende te detaſcheren ſeventhien van de lichtſte Schepen, ende Fregatten, nevens vijf Advijs-Jachten, ende eenige Gaillots ende Boots, omme 't voorſz Koninghs-Diep ſoo haeſt mogelick op te zeylen, ende in de Reviere van London gekomen zijnde, met alle doenlicke vlijt ende ſpoedt trachten te beloopen de Fregatten ende Barbados-vaerders voornoemt, deſelve indien daer toe gelegentheyt mochte occureren te attacqueren, ofte te ruineren, ende voorts te inſpecteren de gelegentheyt van de Reviere van Rocheſter, ende het Fort op 't inkomen van deſelve aldaer nieuw geleyt: tot welcken eynde gediſpicieert ende verkoren zijn de Schepen ende Officieren in de nevens gaende Lijſte breeder geëxpreſſeert, ende hebben wy het commandement over deſelve gedefereert aen den Lt. Admirael *van Gent*, ende daer benevens als Vice Admirael, ende Schout-by-nacht geſtelt *Iohan de Lieſde* ende *David Vluch*: Ende is voorts op de verdeelinge van de Mariniers ende de weynige Landt-militie, by de Vlote zijnde, over de Schepen ende Fregats, tot het voorſz exploict gedeſtineert, de gerequireerde ordre geſtelt, ende voorts eenigh kleyn Vaertuygh geordonneert, ende voor uyt afgeſonden, omme de diepte in het voorſz Koninghs-Diep, ende de gronden te peylen, om dan voorts de Schepen van Oorloge van de gelegentheyt van dien te konnen waerſchouwen ende adverteren. Wy hebben ons ſoo veel geſpoeyt ende die diligentie gebruyckt, dat tot de verdeelinge van de voornoemde Militie, ende het defereren van de voorſz commandementen, de noodige Acten gedepeſcheert, ende noch dien ſelven dagh ofte laet in den avont ter executie geleyt, ende ſulcks alles in ſtate gebracht is, om met het aenbreken van den dagh, met het meergemelte Eſquadre te konnen oploopen. Ick hebbe oock geoordeelt van mijn debvoir, ende de intentie van den Staet te zijn, omme alle confuſie voor te komen ende op alles de gerequireerde ordres ten ſpoedighſten te konnen ſtellen, in Perſoon mede te gaen, ende my te vervoegen op het Schip d'Agatha, by den Lt. Admirael *van Gent* uytgekoren, om by ſijne Edt. gecommandeert, ende tot het voeren van de Admiraels Vlagge gebruyckt te werden: gelijck wy dan vervolgens den negentienden deſes, des morgens omtrent ten vier uren, met de voorvloedt, onder zeyl gegaen zijn, met een Z. W. wint, ſoo dat wy genootſaeckt waren het Koninghs-Diep op te laveren, ende met het ſelve getije niet verder hebben konnen komen, dan een weynigh beneden de middel-gronden, alwaer wy genootſaeckt geweeſt zijn het Ancker te werpen, ende getije te ſtoppen: Edoch omtrent vier glaſen aen Ancker gelegen hebbende, is den wint geloopen Z. O. met redelicke koelte, ſoo dat wy reſolveerden aenſtons Ancker te lichten, ende ſonder tijt verlies tegens de ebbe het Koninghs-Diep op te loopen, gelijck wy oock den wint ſoo favorabel hebben gehadt, dat wy hoopten ende vaſtelick ver-

Digitized by Google

trouwden, de voorſz Fregatten ende Barbados-vaerders, dien ſelven avont in de Hope te ſullen konnen attrapperen: Maer het heeft Godt Almachtigh gelieft, tot ons groot leetweſen, omtrent den avont de wint te laten vallen, ſulcks wy met dien vloet ende het hoogh water niet verder hebben konnen opzeylen dan tot Holhaven, zijnde omtrent anderhalve mijl van de Hope, ende op de halve wegh tuſſchen de Reviere van Rocheſter ende Graveſandt voornoemt, alwaer wy genootſaeckt waren, ſoo haeſt de ebbe begonde af te gaen, het te ſetten, ende dienvolgende aen den Vyant tijt te vergunnen, om met de voorſz Schepen ſich te konnen retireren.

Huyden omtrent den middagh zijn wy met het begin van de ebbe weder afgeſackt tot voor de Reviere van Chattam, ende ordre geſtelt hebbende, dat de Landt-militie, ende een gedeelte van de Zee-ſoldaten haer aen lant ſouden begeven, ende aentaſten het Fort Charneſſe, leggende op den hoeck van de voorſz Riviere, zijn wy met eenige van de Schepen van Oorlogh voor 't voorſz Fort ten Ancker gekomen, alwaer een Koninghs Fregat ende eenige andere Schepen, Branders, ſoo wy bericht werden, geanckert waren, dewelcke alle de Reviere van Rocheſter opgeloopen zijn, gelijck oock het volck in 't voorſz Fort leggende, alle de vlucht hebben genomen, eer dat de voorſz Landt-militie daer binnen is gekomen, ſoo dat de Matroſen, na dat op het Fort omtrent anderhalve ure was gecannonneert, de Vlagge op het voorſz Fort ſtaende, hebben afgehaelt.

Wy hebben in het voorſz Fort gevonden vijftien yſere ſtucken Canon, ſchietende 18. ponden bals, dewelcke wy geordonneert hebben aen eenige van de Schepen van Oorloge aengebracht te werden: Voorts een groote quantiteyt van Ronthout, ſoo Maſten als Rheen ende Stengen van allerhande ſwaerte, naer wy uyt de Officieren bericht werden, wel drie a vier tonnen gouts weerdigh, zijnde een groot gedeelte van deſelve alle gepræpareert, ende gereet gemaeckt: alle de Capiteynen zijn gelaſt van 't ſelve ſoo veel af te halen, als deſelve bequamelick ſullen konnen op de ſijde van de Schepen bergen; ende het overige hebben wy geordonneert, dat verbrant ende aen ſtucken gehackt ſal worden.

Vermits het ongeluck van de abſentie der meeſte Landt-militie, door den ſtorm ende het vertreck van alle de Fluyten, is de Militie niet ſoo ſterck, dat de Hooft-Officieren gereſolveert zijn het Lant in te marcheren: alwaer vertrouwe dat anderſins conſiderable dienſten gedaen ſoude konnen werden: Wy zijn ondertuſſchen van meyninge de Reviere van London geſloten ende beſet, ende ſulcks de Stadt te water belegert te houden, ende ſonder nader ordre van Uwe Hoogh Mo: ſoo weynigh Schepen te laten paſſeren als wy met den dienſt van het Landt oordeelen ſullen over een te komen: tot welcken eynde wy den L^t. Admirael *de Ruyter*, met het gros van 's Landts Vlote herwaerts op ontboden hebben: ſullende voorts niet mancqueren Uwe Ho: Mo: notificatie te geven van 't gene hier ſal komen voor te vallen, ende ondertuſſchen Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mo: Perſoonen ende der ſelver loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip d'Agatha, leggende ten Ancker op de hoeck van de Reviere van Chattam, voor 't Fort Charneſſe, den 20^en. Junij 1667. 's avonts laet.

Martis den 21^en. Junij 1667. in 's Landts Schip d'Agatha, leggende ten Ancker op den hoeck van de Reviere van Chattam, voor 't Fort Charneſſe.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael van Gent.

Des morgens zijn de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden het Fort Charneſſe geweeſt inſpecteren / ende bevonden in het ſelve vijftien yſere ſtucken / alle van achtien ponden bals / eene groote quantiteyt van Ronthout van allerhande ſoorte ende ſwaerte / ſoo Maſten / Rheen / Stengen / ende andere behoeften / ten Oorloge verepſcht werdende / by de Officieren

ren van de Schepen ten minsten geëstimeert op vijf mael hondert duysent guldens / ooch eenige vaetkens Bus-polver / Peck / ende Teer / tot equipagie van de Schepen aldaer / in een Magazijn gereserveert.

Naer visitatie ende inspectie van 't voorsz Fort / hebben de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden mede ondervonden / dat 't selve noch niet volkomentlick was opgemaeckt / ende in sijne behoorlicke defentie gebracht; ende voorts met de hooge Militaire Officieren van de Militie / aen lande zijnde / in deliberatie gelept / of deselve oordeelen dat 't voorsz Fort geconserveert / ende ten spoedighsten voorts opgemaeckt / ende in goede defentie gebracht / ende voor den Staet der Vereenighde Nederlanden geconserveert soude konnen worden: ende zijn de gemelte Officieren gelast dien aengaende hare consideratien ende advis aen de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden bekent te maken; dewelcke verbolgens der selver sentimenten by geschrifte vervat ende overgelevert hebben / in manière hier naer volgende.

Dit onderstaende advis is by de volgende Officieren genomen, ende voor best ende sekerst geoordeelt.

Collonel Dolman.	*Gent.*	*Velsen.*
Lt. Collonel Guicherie.	*Crabet.*	*de Glarges.*
Lt. Collonel Palm.	*Iean de Witte.*	*Maes.*
Sergt. Majoor Brederode.	*Panhuysen.*	*Nieuwpoort.*
Sergt. Majoor Limburgh.	*Pompe.*	*van de Vall.*
Capten. Brederode.	*van Gijssen.*	*Nispen.*
Raesvelt.	*Paeuw.*	*Castellego.*
Cornelis de Wit.	*la Moust.*	*Prodt.*
de la Noy.	*Assendelff.*	*Capn. Lt. Valckenhaen.*

Den Heer Collonel *Dolman*, nevens de Hooft-Officieren van de hier aen landt zijnde Militie, heeft de presente Capiteyns in den Krijghsraedt voor gehouden, het geen den Heer *de Witt*, Volmacht op 's Landts Vlote, ende den Heere Admirael *Gent* begeert hadden, aengaende het geoccupeerde Fort, aen het Eylant Quinenburgh: ende is daer op by haer eenparighlick geoordeelt, dat men het voorsz Fort niet en soude kunnen conserveren, van haer tot dien eynde geallegueert zijnde, namentlick de onbequame constitutie van de plaets voor ons, dat al wierden van wederzijden van de Landt-kant van 't voorsz Fort den Dijck doorgesteken, ende het Landt onder water geset, dat den Vyandt alsdan bequamelick te Voet ende te Peert in volle slaghordre langhs het Strant naer het Quartier kan marcheren: dat het Fort, ende wel voornamentlick de Buyten-wercken, seer slecht ende ongereedt zijn, ende den tijt voor des Vyandts komst seer kort is: de Aerde om te wercken seer hardt: noch de slechte ende kleyne accommoditeyt voor de Soldaten, die, den Vyandt van de hooghte in 't gesicht hebbende, genootsaeckt souden wesen gedurigh in de wapenen ende geallarmeert te zijn, daer door seer gefatigueert soude werden: Hebben derhalven op dese ende andere redenen, die by den een ende ander in den Krijghsraedt geallegueert zijn, eenparighlick geoordeelt (tot beste, sekerste ende plausibelste reputatie van ons lieve Vaderlandt, versekert zijnde den Vyandt de alderspoedighste, bedencklickste, ende krachtighste middelen sal gebruycken, om ons van hier te verdrijven, zijnde hem seer important) het meergenoemde Fort op het spoedighste te verlaten, ende weder in goede ordre naer Scheeps-boordt te begeven, alvorens alles ruinerende.

Waer op gedelibereert zijnde, ende gehoort de consideratie van den Lt. Admirael van Gent, is conform 't voorsz advis goet gevonden 't gemelte Fort t'eenemael te ruineren / alle het

Digitized by Google

Konthout / ende andere materialen daer inne gevonden / te verbranden / ende onbruyckbaer te maken / ende den Vyandt van 't selve t'eenemael te priveren: gelijck oock vervolgens dien selven dagh de gearresteerde destructie ende ruine geschiet ende geëffectueert is: alleenlick is ordre gestelt / dat de stucken Canon aen boort van de Schepen / in de naervolgende Lijste gespecificeert / overgebracht / ende tot nader ordre geconserveert sullen worden.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Lasten ende ordonneren by desen de Officieren, hier onder genomineert, hare respective Boots, voorsien met goede ende vertrouwde Officieren ende Matroosen, te senden aen 't landt van 't Fort Charnesse, om in deselve te laden soodanige stucken Canon, als in het voornoemde Fort gevonden, ende aldaer leggende zijn, ende haer lieden by den Schout-by-nacht *David Vluch* sullen werden aengewesen.

Den Officier, commanderende de Boot van den Luytenant Admirael *van Gent*, vier Stucken van achtien pont.

Den Vice Admirael *de Liefde*, met vier Stucken van achtien pont, ofte anders van de swaerste die aldaer gevonden sullen werden.

Die van den Schout-by-nacht twee Stucken.

Die van den Luytenant Collonel *Palm* drie Stucken, ende die van *Iacob Binckes* twee Stucken.

Aldus gedaen den 21en. Junij 1667.

In deliberatie geleyt zijnde / is goet gevonden ende geresolveert / dat de Capiteynen Dirck de Munnick, ende Cornelis Gerritsz Vos, met hare onder hebbende Advijs-Jachten / nevens de Boots ende Chaloupen / van de Capiteynen haer schriftelick by memorie ter handen te stellen: de Reviere van Rochester sullen op loopen / de gronden ende diepten van deselve nauwkeurighlick peylen / ende voorts vernemen / wat macht sich in de Provincie van Kenth is onthoudende: alles in gevolge van de Acten hier naer geinsereert / ende haer ter handen te stellen.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Lasten ende ordonneren by desen de Capiteynen *Dirck de Munnick*, ende *Cornelis Gerritsz Vos*, met hare onder hebbende Advijs-Jachten, ende de Boots ende Chaloupen van de Capiteynen ende Schepen, welckers namen hun schriftelick zijn ter handen gestelt: de Reviere van Rochester op te loopen, soo verre sy met de vloet bequamelick sullen konnen, ende met een volgende ebbe weder af laveren, om te sonderen de gront ende diepte van de voorsz Reviere, ende voorts te vernemen uyt de Ingesetenen wat Militie ende macht van den Koningh van Groot Brittannien hier omtrent, ende binnen de Provincie van Kenth is leggende, doende aen ons van alles pertinent ende schriftelick rapport, sonder hier van eenighsms te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, den 21en. Junij 1667.

Zijn voorts gelesen ende gearresteert de Actens hier naer volgende geinsereert.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. hebben met advis van den Lt. Admirael *van Gent*, goet gevonden te lasten ende t'ordonneren den Vice Admirael *Enno Doedesz Star*, aensiens deses aen twee van sijn onderhebbende Brant-schepen ordre te geven, haer ten spoedighsten herwaerts onder de Vlagge te vervoegen, ende der selver ordre af te waehten. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, den 21en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. hebben met advis ende communicatie van den Lt. Admirael *van Gent*, goet gevonden mits desen wel expresselick te lasten ende bevelen de

Digitized by Google

de reſpective Hooft-Officieren ende Capiteynen uyt ons onderhebbende Eſquadre, van haer Scheepsvolck niemant van boort ende aen Landt te laten gaen, ſonder voorgaende ſchriftelicke ordre, dan alleenlick om de Soldaten van hare Schepen, jegenwoordigh aen Landt zijnde, met behoorlick Victuaille te voorſien; waer van de koſtgelden van tijt tot tijt by 't Landt ſullen werden goetgedaen: alſoo ontwijffelick de Militie van den Koningh hieromtrent gebracht ſal zijn, ende by gevolge het volck aen Landt gaende, niet ſal konnen ontgaen, van door de voorſz Militie gemaſſacreert te werden: ſonder hier van op lijfſtraffe in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, den 21en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren hier mede den Capiteyn *Pieter Magnuſſz*, met desſelfs Boot, gemant met 23. a 24. goede Matrooſen aen Landt te varen tot aſſiſtentie van de Boot van Capiteyn *Vollenhove*, ende afhalinge van de aldaer leggende ſtucken Canon. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, deſen 21en. Junij 1667.

De Capiteynen Dirck de Munnick ende Cornelis Gerritſz Vos, op de Reviere van Chattam met eenige gemonteerde Boots ende Chaloupen geweeſt zijnde / omme de diepten van de voorſz Reviere ende de gronden van deſelve curieuſelick te inſpecteren ende af te peylen / hebben gerapporteert / dat omtrent twee mijlen naer hare giſſinge de voorſz Reviere op geloopen hadden / ende deſelve bevonden van groote diepte / ſoo dat met de Schepen onder het Eſquadre van den Luytenant Admirael van Gent wel konde opgezeylt worden: Verders / dat ſy geſien hadden een goede quantitept capitale Engelſche Oorlogh-ſchepen ſonder Stengen ofte Zeylage / leggende omtrent twee mijlen van het Fort Charneſſe: bijckende hy der ſelver ſchrifteliche Acte dien aengaende overgelevert.

Daer wy van de Brantwacht zijn t'zeyl gegaen, volgens d'order van haer Ed: Mo:

Van het Roode Huys ende de Schuer negen vadem water.

Recht tegen de Houte Schuer, aen de Noordt Wal ſes en een halve vadem water.

By het Vlacke Landt ende de Noordt Wal acht en tien vadem.

Dwars van de Zuydt Hoeck, ende de Noordt Wal negen vadem min een voet.

Om de Zuydt Hoeck tien vadem middewaters.

By de leſte Punt aen de Noordtzy acht vadem.

In de Bocht van de Zuydt Wal negen vadem: Wy zijn aldaer ten Ancker gekomen, pas buyten ſchoots van vijf a ſes ſchepen, ende noch beneden deſelve twaelf Schepen, eenige leggende ſonder Stengen: Wy præſumeren als dat de grootſte de Souverain ſoude weſen.

Met Z. ten W. Son hebben de Engelſche twee Schepen laten ſincken dwers over de Revier dicht by den anderen. Wy hebben de Noordt Hoeck O. ten N. afgepeylt, ende de Zuydt Hoeck Weſt, ende de geſoncken Schepen W. en W. ten N. en het Swarte Huys na de Noordt Wal N. N. O. welſoo Ooſtelick.

Met Z. Z. W. Son hebben wy ons Ancker gelicht, ende deden ons beſt om op te laverén, om by de Vlote weder te komen.

Met Z. W. en Zuyer Son lieten ſe noch een Schip ſincken.

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert dat de Capiteynen Thomas Tobiaſſz, Nicolaes Naelhout, Jan Pauwelſz van Gelder, ende de Commandeurs van de Advijs-Jachten / Cornelis Gerritſz Vos, Lauwrens de Bruyn, Dirck de Munnick, ende

Digitized by Google

Jacob Philipſz, nevens de Commandeurs van de Brant-ſchepen / Hendrick Hendrickſz Mack ende Jan Danielſz van den Rhijn, by Acte gelaſt ſullen worden / dat ſy hun alle met hare onderhebbende Schepen ſullen hebben te begeven / in / ende op de Reviere van Chattam ende Rocheſter / ende deſelve ſoo verre op te zeylen / als Thomas Tobiaſſz, die als Commandeur over de voorſz Schepen geſtelt wert / haer ordonneren ſal: Voorts te attacqueren ende te ruineren alle Vyandtlicke Schepen / die ſy aldaer ſullen konnen attrapperen: tot welcken eynde aen yeder der voornoemde Capiteynen een dubbelt ter handen is geſtelt van de Acte hier aen volgende.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren by deſen *Thomas Tobiaſſz*: den welcken wel expreſſelick als Commandeur geſtelt hebben over de Capiteynen *Ian Pauwelſz van Gelder*, *Nicolaes Naelhout*, *Dirck de Munnick*, *Cornelis Gerritſz Vos*, *Lauwrens de Bruyn*, ende *Iacob Philipſz*, met de Commandeurs van de Brant-ſchepen, *Hendrick Hendrickſz Mack* ende *Ian Danielſz van den Rhijn*, die oock vervolgens gelaſt werden haer naer de commandementen ende ordres van den voornoemden *Thomas Tobiaſſz* als Commandeur preciſelick te reguleren: dat ſy deſen geſien hebbende, ſonder een eenigh moment te verſuymen, haer met hunne onderhebbende Schepen reſpectivelick ſullen hebben te begeven, in, ende op de Reviere van Rocheſter, ende deſelve ſoo verre op te zeylen, als *Thomas Tobiaſſz* voornoemt haer commanderen ſal: voorts te attacqueren, te ruineren ende te verbranden ſoodanige Vyandtlicke Schepen, als deſelve aldaer ſullen konnen aentreffen, ſonder haer ſelven, ofte 's Landts Volck ofte der ſelver Schepen eenighſins te verſchoonen, ofte te ſparen; ſonder hier van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, den 21en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten by deſen *Hendriek Hendrickſz Mack*, ende *Ian Danielſz van den Rhijn*, dat ſy deſen geſien hebbende, ſonder eenigh tijt verlies, met hare onderhebbende Brant-ſchepen haer ſullen hebben te begeven in de Reviere van Rocheſter ende deſelve op te loopen, ſoo verre als *Thomas Tobiaſſz* haer ordonneren ſal; ende voorts achtervolgen de ordres ende commandementen van den gemelten *Thomas Tobiaſſz*, om haer volck ende Schepen ten dienſte van den Lande ende afbreuck van den Vyandt te beſteden, ſoodanigh als den ſelven haer ordonneren ſal. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, deſen 21en. Junij 1667.

Wijders is gereſolveert dat des anderen daeghs 's morgens / met het vroegh getije / het gantſche Eſquadre mede de Reviere op loopen ſal / om den voornoemden Capitepn te aſſiſteren / ende het voorſz exploict vigoreuſelick te executeren.

Den Lt. Admirael van Gent heeft aen haer Ed: Mo: gecommuniceert ſekere Miſſive / by ſijn Ed. ſoo datelick ontfangen / ende aen hem geſchreven door den Vice Admirael Enno Doedeſz Star, upt 's Landts Schip Groeningen / ten Ancker leggende voor de Reviere van London / huyden dato deſes hier volgende geinſereert.

Ernſeſte, Manhafte, Wel-Edele, Geſtrenge,

ALſoo de occaſie hebbe, door brenger deſes, kan niet na laten Uw Ed: bekent te maken, dat indien ick Uw E: eenige dienſt ſoude konnen doen, met eenige Schepen alhier onder mijn commando, dat U E: my ſulcks gelieve te adverteren, 't welck mede geobedieert, ende in 't werck geſtelt ſal werden, congratulerende U E: met de goede progreſſen, dien ick verſtaen hebbe alreede gedaen zijn; verhopende de goede Godt U E: in de verdere deſſeynen goet ſucces ſal geven, nevens alle onſe aenſlagen. *Myn Heer*, onderſtont U E: *geaffectioneerden ende getrouwe Dienaer*,

Digitized by Google

naer, ende was geteeckent *Enno Doedes Star*. Actum op 's Landts Oorlogh-schip Groeningen, leggende ten Ancker op de Reviere van London, den 21en. Junij 1667.

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert / den ſelven daer op in reſcriptie te laten toe komen de Miſſive hier naer volgende.

Aen den Vice Admirael Enno Doedes Star, *den 21en. Junij 1667.*

Edele, Ernſeſte, Manhafte, Vrome, Diſcrete,

DEn Luytenant Admirael *van Gent* heeft my gecommuniceert Uw Ed: Miſſive, in dato den 21en. deſer loopende Maent; waer op wy goet gevonden hebben Uw Ed: by deſen te reſcriberen, dat wy geraden vinden, dat Uw Ed: met de Schepen onder U Ed: commandement, ſoo ſpoedigh als mogelick ſal zijn, herwaerts aen komen; ende indien den Heer Lt. Admirael *de Ruyter* daer mede gearriveert is, ſoo vinden wy geraden, dat ſijne Edt. mede in perſoon herwaerts aen by ons komen, brengende mede alle de Branders, ſoo onder U Ed: Eſquadre, als den Lt. Admirael *de Ruyter* haer bevindende, die wy vertrouwen bereyts omtrent U Ed: ſal zijn aen gekomen, om te helpen delibereren ende reſolveren op eenige ſake van importantie; ons op huyden voor gekomen: wy ſullen ons daer op verlatende Uw Ed: den Almogenden bevelen. In 's Landts Schip d'Agatha, den 21en. Junij 1667.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Gecommitteerde Raden van de Edele Grooot Mogende Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt / geſchreven in den Hage den elfden deſer loopende Maent / hebbende tot bylage eene Reſolutie van haer Hoogh Mo: van den 17en. May leſtleden / mitſgaders eene Inſtructie voor den Boeckhouder ofte Commis generael over de Proviant-ſchepen / ende de behoeften daer inne geladen / af geſonden voor de gemelte Heeren Gecommitteerde Raden / reſpectivelijck hier naer volgende geinſereert.

Edele, Ernſeſte, Wijſe, Voorſienige, ſeer Diſcrete Heeren,

NAer dat ter Vergaderinge van de Heeren Staten Generael op den ſeventienden der voorleden maent Mey was genomen de Reſolutie copijelick hier nevens gaende, rakende de beſorginge van Vivres ende andere nootſakelickheden voor 's Landts Vlote, in voldoeninge van de geraemde œconomie op den een en dertighſten December des Jaers 1665. hebben wy, om dient halven op te volgen de goede meyninge van de Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, omtrent het ſelve ſubject door de Heeren *Eleman* ende *Haſſelaer* onſe medebroeders in Rade, als daer toe ſpecialick gecommitteert, den inkoop ende voorſienige van de voorſz gerequireerde behoeften voor de Schepen van Oorloge, ſorterende onder de drie Collegien ter Admiraliteyt binnen deſe Provincie, doen verſorgen, ende geladen in bequame Schepen, tot tranſport van dien ſpecialick ingehuert: Ende op dat de voorſz Vivres ende andere behoeften, ordentelick gemanieert, ende ten dienſte van den Lande gemeſnageert ende verantwoort ſouden werden, hebben wy ten ſelven eynde aengeſtelt een habil ende ervaren perſoon in qualiteyt van Commis, met byvoeginge van een Aſſiſtent, ende op de Inſtructie mede copijelick hier nevens gaende: den inhoudt van dewelcke, op dat met efficacie ende ordentelick moge naergekomen ende geëxecuteert werden, ſoo verſoecken ende recommanderen wy Uw Ed: mits deſen gantſch ſerieuſelick, ten eynde Uw Ed: de moeyte gelieven te nemen van de voorſz Reſolutie ende Inſtructie te communiceren, met den Heere Lt. Admirael *de Ruyter*, als Opperhooft van de voorſeyde Vlote, den ſelven van den teneur ende 't verſtant

van

van dien te imbueren, ende ten beſten te diſponeren, omme de ordres daer by geraemt, by allen den genen dien het aengaen ſal, te doen obſerveren: Ende in ſpecie omme niet toe te laten dat aen de Capiteynen, niet weſende onder 't reſort van de drie opgemelte Collegies binnen deſe Provincie, eenige Ordonnancien, tot uytleveringe van behoeften, werden gegeven, als in extremen noot, ende in ſoodanigen geval mede niet anders dan mits daer voor comptant gelt betaelt werdende, ofte ten minſten onder ſpeciale verbinteniſſe van de Lt. Admiraels van die Collegies, daer onder de voorſz nootlijdende Schepen behooren: Ende dewijle de vorderinge van des Landts dienſt, omtrent de oeffeninge van de functie den voorſeyden Commis aenbevolen, niet alleen daer aen gelegen, maer oock nootſakelick is, dat deſelve met ſijn Aſſiſtentzy ende continuelick blijve op 't Schip van meer gemelten Heer Luytenant Admirael: ſoo verſoecken ende recommanderen wy Uw Ed: mede te willen beſorgen, dat deſelve naer ſijne qualiteyt aldaer aengeſien, getracteert, ende geaccommodeert moge werden: over alle het welcke ons gedragende tot Uw Ed: wijſe conducte, *Edele, Ernſveſte, Wijſe, Voorſienige, ſeer Diſcrete Heeren*, beveelen wy Uw Ed: de beſcherminge Godes. Geſchreven in den Hage, den 11en. Junij 1677. Onderſtont *Uw Edele goede Vrunden De Gecommitteerde Raden van de Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, Ter ordonnantie van deſelve*, ende was onderteeckent *Herbt. van Beaumont.*

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden. Martis den 17m. May 1667.

IN deliberatie geleyt zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, dat geſchreven ſal worden aen de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt ende Zeelandt, mitſgaders aen de Heeren Gedeputeerde Staten van de Provincie van Vrieſlandt ende Stadt ende Landen, dat deſelve reſpectivelick in den Haren ten ſpoedighſten ende ſonder tijt verlies ordre willen ſtellen, datter ſoo veel Vivres ende andere nootſakelickheden in Fluyten ende ander bequaem Vaertuygh op de aenſtaende expeditie by, omtrent, ende in 't vaerwater van 's Landts Vlote mogen werden gehouden, als gerequireert werden voor de Schepen, Fregatten, ende Jachten van Oorloge, met den gevolge ende aenkleven van dien, ſtaende ter directie van de Collegien ter Admiraliteyt in de hooghgemelte Provincien van Hollandt, Zeelandt, ende Vrieſlandt reſiderende, tot punctuele voldoeninge ende nakominge van de bewuſte œconomie, den een en dertighſten December 1665. gearreſteert, daer van hun eenige exemplaren toegeſonden ſullen werden tot narichtinge: Des ſullen de welgemelte Heeren Gecommitteerde Raden ende Gedeputeerde Staten, de voornoemde Collegien ter Admiraliteyt vermogen te korten, aen 't gene deſelve competeert uyt de quotes van de meer hooghgemelte Provincien, in de ſomme van negen millioenen, ende vier mael hondert duyſent guldens, tot bevorderinge van de extraordinaris equipagie ter Zee voor deſen Jare 1667. gepetitioneert, het beloop van alle ſoodanige Vivres ende nootſaecklickheden als aen de Capiteynen ende Officieren van haren reſſorte uyt gelevert ſullen zijn, ſulcks ende in dier voegen, als deſelve, achtervolgens de voorſz œconomie, daer mede gedebiteert ſullen moeten werden: Gelijck oock de gemelte Collegien ter Admiraliteyt, de Capiteynen ende andere Officieren van de voorſz 's Landts Vlote op de Ordonnantien van hare koſtpenningen voor betalinge ſullen imputeren de Vivres ende andere nootſakelickheden, die bevonden ſullen werden dat ſy luyden uyt de voorſz Fluyten ende ander Vaertuygh, volgens de daer van te doene annotatie, ſullen hebben getrocken ende ontfangen, ſoo als by de voorſz œconomie uytdruckelick ſtaet gepræſcribeert: Ende in cas hier naer ſoude mogen komen te conſteren, dat de meer hooghgemelte Provincien meer ſouden mogen hebben verſchoten, als deſelve met recht aen de meer gemelte Collegien ter Admiraliteyt ſullen konnen korten, ſal hun 't ſelve jegens de Generaliteyt valideren, op ſoodanige conſenten ende poſten als daer toe bequaemelickſt

Digitized by Google

lickſt ſullen konnen werden geappliceert: ſullende hier van Extract geſonden werden aen alle de opgemelte Collegien ter Admiraliteyt, om te ſtrecken tot der ſelver narichtinge, ende wijders te dienen ſulcks ende daer 't behoort.

Inſtructie voor den Boeckhouder of Commis Generael van de Proviant- ende Ammunitie-ſchepen, by de Provincie van Hollandt geëquipeert.

ERſtelick ſal hy Commis, op de ordre van de Heeren Gedeputeerden van d'Edele Mogende Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt, goede ſorge dragen, dat alle Schepen, tot tranſport van behoeften gehuert, behoorlick ende wel water-vaſt ſullen zijn geballaſt, met een bequaem Garnier daer boven, ende dat het Vaet-werck, ſoo met Bier als met Water, behoorlick en wel vaſt met branthout werde geſtouwt, op dat de laſt in de Schepen, door hards weder ende holle Zee, niet gaende en gerake, en daer door beſchadight werde.

Ende op dat men ſoo wel van d'eene als van d'andere ſpecie t'allen tijden ſal konnen uytlichten, ende loſſen, ſonder dat men 't eene voor 't ander behoeve te doen wijcken, ſoo ſal hy alle Schippers van Tranſport-ſchepen, ordonneren ende doen achtervolgen, dat het Bier altoos achter, ende het Water voor de Maſt werde geladen.

Voorts om alles ordentlick te doen, ſoo ſal hy gehouden zijn te verantwoorden den inhoudt van de Facturen, of Regiſters, die hem door ordre van de Heeren Gedeputeerden ſullen werden ter hant geſtelt, behelſende de ladinge van de reſpective Schepen, by de Schippers onderteyckent.

Volgens welcke hy de Schippers van yeder Schip op haer eygen onderteyckeninge ſal moeten debiteren.

Gevende yeder Schipper met ſijn Schip een blad: twee a drie in ſijn groot Boeck, om d'affchrijvinge des te beter daer tegens over te konnen ſtellen.

Hy ſal van de reſpective ladinge dier Schepen mogen ordonneren gelevert te worden aen alle Hollandtſche Capiteynen of Commandeurs, die gebreck ſullen hebben, ende des aen 't Opperhooft van 's Landts Vlote ſullen hebben verſocht.

Doch en ſal van geene der ſelver mogen diſponeren ſonder alvoren te hebben behoorlicke Ordonnantie by het Opperhooft geteeckent; inhoudende de perfecte quantiteyt en qualiteyt van 't gene verſocht wert.

Waer op hy den Capiteyn, Verſoecker of ſijne ordre hebbende, ſal verleenen eene andere Acte van den ſelven inhoudt by hem Commis geteeckent, ende daer mede 't verſochte goet doen leveren uyt al ſulck Schip of Schepen, als hy ſal goet vinden.

Mits intreckende de voorgenoemde Ordonnantie van 't Opperhooft, doch by den Capiteyn, Verſoecker, gequiteert.

Sonder welcke Acte, by 't Opperhooft geteyckent, ende den Verſoecker gequiteert, hem geene uytgave, van wat ſoorte van goet het ook ſoude moge weſen, in reſeninge ſal werden geleden.

Des ſullen de reſpective Collegien ter Admiraliteyt in Hollandt, moeten werden gedebiteert met de waerde ofte beloop van 't gene gelevert is.

Ende ſijne Acte alſoo geſtelt ende gevult met de geëyſchte quantiteyt en qualiteyt by hem geteeckent, overgelevert hebbende, ſal hy den Capiteyn of Commandeur, door wiens ordre ſulcks is verſocht, exactelick moeten debiteren volgens de eerſte Ordonnantie van 't Opperhooft, met de waerde, ofte het beloop van 't gene verſocht ende gelevert, is geſtelt ende geteeckent na de volgende en publijcke ordres en Liſten.

Stellende 't ſelve in 't debet van dat Collegie daer onder hy reſorteert;

Digitized by Google

Indien 't gebreck ſal komen voor te vallen binnen den tijt dat den Capiteyn was geordonneert van alles te weſen voorſien.

De tonne Bier tot
De tonne Water tot
De vadem Branthout tot

Ende dat boven de waerde van het geleverde Vaetwerck.

Doch als 't gebreck vervalt naer den beraemden tijt om gerevictuailleert te mogen zijn,

De tonne Bier tot
De tonne Water tot
De vadem Branthout tot

Ende dat boven het Vaetwerck.

Mits dat de behoorlicke reſtitutie van het Vaetwerck 't ſelve haer wederom ſal te goede komen.

Doch of hem Commis voor quam, dat het Opperhooft eenige Ordonnantie geteeckent hadde om eenigh goet gelevert te werden aen eenigh Capiteyn, of Commandeur, niet ſtaende onder het reſſort van een van de drie Hollandtſche Collegien,

Sal hy wel voorſichtighlick ſich wachten die leverantie te doen ſonder 't beloop in gereeden gelde daer voor te hebben ontfangen, ofte dat de Heeren Lr. Admirals van de reſpective Collegien van Zeelandt ende Vrieſlandt daer voor ſelfs ſullen hebben geteeckent.

Ende als het ſal gebeuren dat eenigh Capiteyn gebreck hebbende binnen den tijt dat hy volgens de beraemde ordres hadde moeten weſen van alles voorſien, aſſiſtentie quame te verſoecken: ſal hy Commis gehouden zijn, 't ſelve verſoeck punctuelick, met expreſſie van dagh en date, quantiteyt ende qualiteyt den Heer Fiſcael van de Vlote te doen notificeren.

Voorts ſoo ſal hy ſoo nu en dan, ende ſoo dickmaels als het den tijt ende gelegentheyt ſal toelaten, alle de Schepen, die Proviant of Ammunitie van Oorlogh ſullen voeren, by de Provincie van Hollandt geëquipeert zijnde, ende dienvolgende t'ſijner directie ſtaende, ſelfs moeten gaen viſiteren, ende onderſoecken, of by de reſpective Schipperen al goede ſorge wert gedragen, doende ten dien eynde de luycken voor ſich openen.

Als mede, of by uytleveringe van de ingeladen Goederen de beraemde ordres exactelick werden opgevolght ofte niet.

Ende eenige diſordre, ofte miſverſtant bevindende, ſal hy 't ſelve metter daet, naer ſijn vermogen, ſoecken te doen beteren, ende herſtellen.

Implorerende, waer 't noot, d'authoriteyt van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van den Staet, en 't Opperhooft op 's Landts Vlote.

Eyndelick, ingevalle de Tranſport-Fluyten der Soldaten, haer ingenomen volck binnen de maent mochten komen te loſſen, ſal hy de overſchietende Victuaille en Bier voor ſoo veel man, als ſy ſullen hebben binnen Scheeps boort gehadt, ten beſten van haer Ed: Mo: van alle de Schippers over nemen, ende doen laden in ſulcken Schip, of Schepen, als hy ſal oordeelen dienſtigh te weſen.

De maent tot dertigh dagen te rekenen, buyten Duyns, ende de quantiteyt van de Victuaille, Water ende Bier voor ſoo veel volck, tot tauxatie van drie Officieren, by 't Opperhooft te nomineren.

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden / dat den gemelten Commis Generael getzacteert ſal werden aen de Tafel van de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote / ende in conſideratie genomen / ſoodanigh als des ſelfs conditie ende qualiteyt / ooch gelet zijnde op des ſelfs Commiſſie ſal bevonden werden te meriteren / ende dat hier van by Miſſive / aen de Heeren haer Ed: Groot Mo: Gecommitteerde Raden kennisſe gegeven ſal werden.

Ont-

Digitized by Google

Ontfangen Copije van de twee distincte Missiven by haer Ho: Mo: geschreven / soo aen den Heere Marcquis de Castelrodrigo, als aen den Heere Gouverneur van Nieupoort respectivelick ten reguarde van Sr. Maerten van Waverans, beyde in dato den derttienden deser loopende maent / beyde hier naer volgende van woorde te woorde geinsereert.

A Monsieur *de Castelrodrigo*, le 13me. Juin 1667.

Monsieur,

Nous avons esté bien surpris d'apprendre que l'on a arresté prisonnier dans Nieupoort, le Sr. Waverans marchand en la mesme ville pour avoir souffert, qu'on l'ait employé pour l'addresse des lettres, & pour avoir este recherché d'envoyer quelques refraichissements à nostre Flotte, & a Messrs. les Deputés Plenipotentiares qui y sont de nostre part. Nous avons jugé pouvoir en user ainsy avec une personne qui demeure dans une place d'un Roy amy de cet Estat, & contre l'interest, & le service du quel nous ne voudrions pas faire la moindre chose, tant s'en faut que nous nous voulussions servir pour cela d'une Personne dependante de sa Majesté. Nous pouvons asseurer que toutes ces actions, & mesmes ses intentions ont esté tresinnocentes à l'egard du Roy d'Espagne, & qu'il n'a rien fait que le traitté de paix que nous avons avec sa Majesté ne luy permette de faire, & à nous d'exiger, de tous ses sujets. C'est pourquoy nous esperons, que sur se qui en a esté desja escrit au Gouverneur de Nieupoort, on l'aura desia mis en liberté ou au moins, que Vre. Exce. ne differera point de la luy faire rendre à nostre interceßion. Elle est juste, c'est pourquoy nous la faisons avec toute la chaleur, que requiert une chose, que nous estimons nous estre de la derniere importance, ne pouvant pas croire que par le refus d'une priere si raisonnable, Vre. Exce. nous veuille jetter dans la necessité d'un ressentiment legitime, & de songer à des moyens de nous faire faire raison, si nous ne la pouvons pas esperer par la voye, dont nous nous servons presentement. Vostre Exce. considerera bien que l'on ne peut pas punir un homme, pour nous avoir voulu rendre service, sans prejudice de celuy du Roy, qui le protege, l'on ne fasse connoistre en mesme temps, que l'on ne veut point de nostre amitié, & que nous ne devons rien esperer de celle du Roy d'Espagne. Ce que nous ne pouvons pas croire de la prudence de vostre Exce. mais bien au contraire, qu'elle obligera tous les sujets de sa Majesté à acomplir punctuellement tout ce que le traitté de paix nous promet de leur amitié & de leur bon voisinage, comme de nostre costé, nous ne manquerons pas de demeurer dans les mesmes termes, & particulierement de rechercher toutes les occasions ou nous vous puissions donner des marques des sentimens avec lesquels nous sommes.

Monsieur, &c. A la Haye le 13me. Juin 1667.

Aen den Heer Gouverneur der Stadt Nieuwpoort in Vlaenderen, den 13m. Iunij 1667.

WEl-Edele, Gestrenge Heer; Wy komen boven vermoeden in ervaringe, uyt de klachten van Sr. *Waverans*, Koopman aldaer tot Nieupoort, geaddresseert aen de Heeren onse Gedeputeerden en Gevolmachtighden op onse Vlote, dat u-lieden hem onlanghs in besloten hechteniſſe heeft doen stellen, alleenlick uyt oorsake, dat hy van onsent wegen was versocht eenige ververschinge aen de voorsz

Digitized by Google

onſe Vlote af te ſenden, ende voorts de gemelte Heeren onſe Gedeputeerden ende Gevolmachtighden te laten toekomen ſoodanige brieven, als onder hem, aen hun geaddreſſeert, waren beruſtende. Waer op wy goet gevonden hebben u-lieden mits deſen volkomenlick te verſekeren, dat den voornoemden *Waverans* niets heeft gedaen ofte gecommitteert, in præjudicie van den Koningh van Spaigne, ofte des ſelfs onderhoorige Landen, dat hy oock geene correſpondentie en heeft gehouden tegens de regeringe van de Spaenſche Nederlanden in 't generael, ofte de Stadt Nieuwpoort, plaetſe van u-lieder Gouvernement, in 't particulier concernerende, ende dien volgens u-lieden ſeer ſerieuſelick te verſoecken, ende te recommanderen, dat deſelve ſoodanige prompte ordre willen ſtellen, ten eynde den meer genoemden *Waverans* ten ſpoedighſten in ſijne vorige vryheyt moge werden herſtelt, ende gelaten in ſijne volle credit ende geſagh, ende als een eerlick Borger, Koopman ende goet Ingeſeten getracteert. Wy willen vertrouwen, dat u-lieden, in conſideratie van het Tractaet van Vrede tuſſchen den hooghſtgemelten Koningh ende deſen Staet gemaeckt ende geſloten, ende van de goede ende naburige vrientſchap by ons altijt geobſerveert, aen 't voorſz ons verſoeck ſoo veel ſal defereren, dat den meergemelten *Waverans* ten ſpoedighſten, ende op den ontfangh deſes, ſal werden gerelaxeert, indien ſulcks niet albereyts, ende voor de receptie en ſoude mogen weſen geſchiet, op dat ons by ontſtenteniſſe van dien, geen rechtveerdige oorſake gegeven werde, om te dencken op ſoodanige andere middelen ende expedienten, als wy tot herſtellinge ende conſervatie van de liberteyt van den meer genoemden *Waverans*, ende het reſpect ende digniteyt van den Staet deſer Landen, ſullen bevinden te behooren: Doch willen van u-lieder gewoonlicke diſcretie, beſcheydentheyt ende civiliteyt verwachten, dat deſelve de ſake daer op niet en ſal willen laten aenkomen, maer den ſelven *Waverans* aenſtonts ontſlaen. Waer mede eyndigende, ende hier op metten eerſten u-lieder reſcriptie verwachtende, om te weten waer toe ons te verlaten: bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den 13en. Junij 1667. Was geparaphreert *Iohan de Witt*, ſt. onderſtont *U L, goedt Vrunden*, lager ſtont *De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Ter ordonnantie van deſelve*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde / zijn bepde de voorſz Miſſiven aengenomen voor notificatie.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiralitept tot Amſtelredam / geſchreven aldaer den elfden deſer loopende maent / hier naer geinſereert.

Edele Mogende Heeren,

UYt d'advertentie die Uw Ed: Mo: ons hebben gelieven te doen van den toeſtant van 't Schip van den Schout-by-nacht *vander Burch*, hebben wy geſien de defecten aen het ſelve, ende in verwachtingh, dat wy by ſchrijvens uyt het Schip van den voornoemden Schout-by-nacht, daer van volkomen ſouden zijn geinformeert, proviſionelick ordre gegeven tot het maken van een dagelicks Ancker: Oock by continuatie van ſijne indiſpoſitie proviſionelick goet gevonden, ſoo de nootſakelickheyt 't ſelve requireert Uw Ed: Mo: te verſoecken, om den Capiteyn *Hendrick Vollenhoven* te gelaſten om voor ſijn Perſoon daer op over te gaen, ende 't ſelve Schip te commanderen, employerende onder hem den Capiteyn *de Baetry*, ende ſoude het Commando van het Schip van den Capiteyn *Vollenhoven* oock proviſionelick laten beruſten op den Luytenant *Cuylenborch*, in verwachtinge van den Capiteyn *Anſke Fockes*, tot dat die by de Vlote aengekomen ſal zijn, om als dan voor ſijn perſoon den voornoemden *Cuylenburch* te vervangen, die daer tegens wederom mede proviſionelick ſoude commanderen het Fregat van den voornoemden Capiteyn *Anſke Fockes*: doch alles tot de reconvaleſcentie van den voornoemden Schout-by-nacht, of dat den dienſt van 't Landt anders ſoude mogen requireren. Hier mede, *Edele Mogende Heeren*, bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In Amſtelredam, den 10en. Junij 1667. Was geparaphreert *I. Bonſer.* onder ſtont

Digitized by Google

ſtont *De Gecommitteerde Raden ter Admiraliteyt, ende t'hunner Ordonnantie*, ende was geteeckent *I. de Wilde.*

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden / dat aen de opgemelte Heeren Raden gereſcribeert ſal worden in maniere hier na volgende.

Aen 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, den 21en. Iunij 1667.

EDele Mogende Heeren; Wy hebben wel ontfangen Uw Ed: Mo: Miſſive van den tienden deſer loopende maent, ende vinden ons verplicht Uw Ed: Mo: in voldoeninge van deſelve bekent te maken, dat ons van herten leet is, dat wy tot contement van Uw Ed: Mo: rakende de commandementen over de Schepen in de opgemelte Uw Ed: Mo: Miſſive geëxpreſſeert, niet ſatſoenlick ons bedunckens konnen diſponeren, ter oorſake dat wy op het advis van de Luytenanten Admirael *de Ruyter* ende *van Gent* reſpective al op den 14. deſer loopende maent, ende ſulcks lange voor de receptie van de meer gemelte Uw Ed: Mo: Miſſive, welcke wy eerſt op den 21. daer aen volgende ontfangen hebben, als Commandeur op het Schip van den Schout-by-nacht *Ian Gideonſz Verburch*, by proviſie geſtelt ende geauthoriſeert hadden *Volckert Swart*, eerſte Capiteyn op het Schip den Dolphijn, onder den Lt. Admirael *van Gent* voornoemt; na de getuygeniſſe, die wy van den voornoemden *Swart* hebben ontfangen, ſoo oordeelen wy 't voorſz Schip nu by proviſie wel beſtelt te zijn: latende niet te min tot abſolute diſpoſitie van Uw Ed: Mo: naer deſe expeditie, dien aengaende ſoodanige ordre te ſtellen, als deſelve ten meeſten dienſte van den Lande bevinden ſullen te behooren: Waer mede, &c. In 's Landts Schip d'Agatha deſen 21en. Junij 1667.

Ontfangen een Miſſive van hare Hoogh Mo: geſchreven in den Hage den elfden deſer loopende maent / met eene by gevoeghde Reſolutie / houdende Commiſſie van hoogh gemelte hare Ho: Mo: ten eynde de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote den Krijghsraedt ſouden doen convoceren / omme door den ſelven te recht te ſtellen de abſente Capiteynen ende Officieren van de Landt-militie / ende Scheeps-ſoldaten / volgens het reglement den twaelfden Aprill laeſtleden by haer Ho: Mo: gearreſteert / hier ende hier naer volgende geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, Geſtrenge, Ernſeſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; Wy ſenden u-lieden mits deſen toe het hier nevens gaende Extract van onſe Reſolurie, rakende de abſente Capiteynen ende Officieren op 's Landts Vlote, ende dat ten fine als daer inne vermelt: Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den 11en. Junij 1667. was geparaphreert I. *van Geni*, vt. onderſtont *Ter Ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteeckent N. *Ruyſch.*

Extract uyt 't Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden. Sabbathi den 11en. Iunij 1667.

IN deliberatie geleyt zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, dat aen de Heeren hare Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote geſchreven ſal werden, dat haer Ed: willen doen calengeren ende te recht ſtellen voor den Krijghsraedt, daer toe te convo-

Digitized by Google

ceren, de abſente Capiteynen ende Officieren van de Scheeps-ſoldaten, volgens het reglement den 12en. April leſtleden by hare Hoogh Mo: gearreſteert: oock jegens haer doen decreteren ſoodanige ſtraffe van deportement, ſuſpenſie, pecuniele amende, of anderſins, als naer gelegentheyt van ſaken bevonden ſal werden te behooren. Was geparaphreert *I. van Gent*, vt. *Accordeert met 't voorſz Regiſter*, ende was onderteeckent *N. Ruyſch.*

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert / dat een hoogh-gemel te hare Ho: Mo: op der ſelver Miſſive ende Reſolutie gereſcribeert ſal worden / in maniere hier naer volgende.

Aen de Heeren Staten Generael, den 21en. Junij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

WY hebben wel ontfangen Uwe Ho: Mo: Miſſive ende Reſolutie, beyde in date den elfden deſer loopende maent, houdende in effect, dat haer Ed: Mo: wilden doen calengeren ende te recht ſtellen voor den Krijghsraedt, by deſelve daer toe te convoceren, de abſente Capiteynen ende Officieren van de Scheeps-ſoldaten, volgens het reglement by uwe Ho: Mo: gearreſteert, oock jegens haer te doen decreteren ſoodanige ſtraffe van deportement, ſuſpenſie, pecuniele amende, of anderſins, als na gelegentheyt van ſaken bevonden ſoude werden te behooren. Wy zijn wel genegen met alle behoorlick reſpect deſelve naer te komen, ende punctuelick te obedieren, maer vinden in deſelve, nevens de Officieren van den Krijghsraedt, die bekommeringe, dat met de practique ende formaliteyt, in de adminiſtratie van Juſtitie binnen den Staet der Vereenighde Nederlanden, voor ſoo veel ons bekent is, altijt gepractiſeert, ſtrijdigh is: dat jegens abſenten, ende die gene die niet gehoort konnen werden in hare defenſie, geſententieert, ofte poenen ende mulcten gedecreteert ſouden werden, 't en ware deſelve naer behoorlicke citatien niet compareerden, ende ſulcks de behoorlicke defaulten, tegens deſelve verleent zijnde, voor geconvinceert gehouden wierden. Verſoecken derhalven gantſch gedienſtelick, dat Uw Ho: Mo: ons naerder gelieven te ordonneren, in wat maniere deſelve oordeelen, dat tegens de abſente Capiteynen ende Officieren geprocedeert ſal worden; behalven dat de leden van de wel gemelte Krijghsraedt oordeelen, van hare functie niet te zijn, kenniſſe te nemen van faulten te Lande gecommitteert, ende by die Officieren, die eygentlick onder de Mariniers niet en gehooren, ende dien volgens, dat deſelve voor den hoogen Krijghsraedt van de Landt-militie, ofte de Heeren Gecommitteerde Raden, ende Gedeputeerde Staten van de reſpective Provincien te rechte geſtelt ende geſtraft behooren te werden. Waer mede &c. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 21en. Junij 1667.

Noch ontfangen een Miſſive van de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gebolticghden over de Zee-ſaken / en het employ van 's Landts Vlote / geſchreven in 't Jacht leggende in 't Nieuwe Diep / omtrent den Helder / den tienden Junij 1667. hier naer geinſereert.

Edele Mogende Heeren.

WY hebben deſen voor-middagh wederom weſen vernemen na de conſtitutie van de Schepen, ſtaende ter directie van 't Collegie ter Admiraliteyt in Vrieſlandt, als mede van 't Schip den Eenhoorn van't Noorderquartier, gevoert by *Graef Ian van Hoorn*, en bevonden dat alle de Matroſſen van d'eerſte ſchepen op giſteren, naer gedane monſteringe, haer ſoldijen hebben ontfangen, ende alſoo in volkomen poſtuer zijn gebracht, om, weer en wint dienende, Zee te kieſen, 't welck deſen mor-

Digitized by Google

morgen al ſoude zijn geëffectueert geweeſt, 't en ware het holle water ſulcks niet hadde belet, maer door dien jegenwoordigh de wint wat begint af te nemen, ſoo zijn de Lootſen gereſolveert morgen ochtent met de ebbe tot in de Kolck te zeylen, en indien de wint dan eenighſins favorabel, en niet te onſtuymigh waeyt, voort in Zee te loopen. Het voornoemde Schip den Eenhoorn, gelegen hebbende voor het Schilt, heeft mede ſijn Ancker gelicht, en is gekomen tot op de hooghte van 't Nieuwe Diep, met intentie om in 't uytloopen mede geen moment te verſuymen, 't welck wy goet gevonden hebben Uw Ed: Mo: te adverteren, op dat 'et mochte ſtrecken tot der ſelver narichtinge. Waer mede Godt Almachtigh biddende Uw Ed: Mo: te behouden in ſijne heylige protectie, ſullen wy blijven. *Edele Mogende Heeren:* was geparaphreert *H. Gockinga*, vt. onderſtont *Uw Ed: Mo: dienſtwillige Dienaren De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, tot expeditie ende over 't employ van 's Landts Vlote, Ter ordonnantie van deſelve*, ende was geteeckent *Lod: Wijs.* Geſchreven in 't Jacht, leggende in 't Nieuwe Diep, omtrent den Helder, den 10en. Junij 1667.

Waer op gedelibereert zijnde / is deſelve aengenomen voor notificatie.

Ontfangen een Miſſive van den Luytenant Admirael van Aylua, geſchreven in 's Lants Schip groot Friſia / leggende ten Ancker buyten den Helder in de Kuyl / in date den 12en. deſer loopende maent / hier naer volgende geinſereert.

Edele Mogende Heeren,

UW Ed: Miſſive van dato den 9en. deſer maent, hebbe ſoo aenſtonts wel ontfangen, als mede die van den 7en. bevorens aen my afgeſonden, daer op kortelick ſal dienen tot reſcriptie, als dat ick Uw Ed: Mo: ordres ende bevelen daer inne vervat, preciſe ende punctuelick ſal obſerveren ende achtervolgen, ende in conformité van dien, my met mijne by hebbende Schepen, op 't ſpoedighſte, ende ſonder eenigh tijt verſuym (ſoo haeſt Godts weer en wint ſulcks maer ſal willen toe laten) by 't gros van 's Landts Vlote vervoegen: Doch ſullen Uw Edele Mo: by deſen gelieven gedient te zijn, als dat de bylage, ſprekende van de nader ordre ende Rendevous, waer van op gemelte Uw Ed: Mo: Miſſive (weſende triplicata) van den negenden deſer mentioneert, by my niet en is ontfangen, alſoo deſelve bylage in meer gemelte Uw Ed: Mo: Miſſive niet en is gevonden. Waer mede eyndigende, verblijve *Edele Mogende Heeren*, onderſtont *Uw Ed: Mo: onderdanigen Dienaer*, ende was geteeckent *H. W. Baron van Aylua.* In 's Landts Schip groot Friſia, leggende ten Ancker buyten den Helder in de Kuyl, den 12en. Junij 1667.

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorſz. Miſſive aengenomen voor notificatie.

Mercurij den 22en. Junij 1667. in 's Landts Schip d'Agatha, zeylende de Reviere van Rocheſter op.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael van Gent.

Des morgens ten ſeven uren is het gantſche Eſquadre van voor het Fort Charneſſe verzeylt / de Revière op naer Rocheſter / met een N. Ooſten wint / ende tamelicke hoelte / zijnde den ſelven ſeer favorabel.

Hyden morgen hebben haer Ed: Mo: den Capitein Brakel, **die / niet tegenſtaende / ende contrarie d'ordres van haer Ed: Mo: op giſteren aen de reſpective Capiteynen / jegenwoordigh onder de Vlagge van den Lt. Admirael van Gent, gegeven / van dat ſich geene**

van

van deselve soude verhoederen / hare Chaloupen / op lijfstraffe / aen landt te laten varen / echter des selfs Chaloupe van sijn boort hadde laten afgaen / ende daer op den selven in apprehensie hadden doen nemen den voornoemden Capitepn Brakel, op belofte / ende aenbedinge van te sullen tenteren / of hy (leggende des selfs Schip een van de achterste) d'andere soude konnen passeren / ende verbolgens een van de voorste Engelsche Oorlogh-schepen / zijnde een Fregat met in de veertigh Stucken gemonteert / t'eenemael zeylvaerdigh ende van alles wel voorsien / het welcke tot bewaringe van 't Fort Charnesse hadde gelegen / ende van daer verwaerts opgeloopen was / genaemt . . . . soude aen boort leggen / al hoe wel hy maer een slecht Fregat / ende licht gemonteert voerde / gerelaxeert / verbolgens in oppheyt gestelt / ende wederom op des selfs Schip laten over gaen.

Omtrent ten twaelf uren / omtrent eenige capitale Oorlogh-schepen van den Koninghl van Groot Brittannien gekomen / ende oprde gestelt zijnde / om deselve met oprde / door eenige Fregats / ende Brant-schepen / te attacqueren / ende te ruineren / is oock verbolgens den Capitepn Brakel voor af gezeylt / ende over den Keetingh / die de Engelsche over de Riviere met palen ten wederzijde vast gestelt / gespannen hadden / over gevaren: ende heeft soo een van de voorsz Schepen / zijnde het Fregat voornoemt / aen boort gelept / ende aenstonts verovert: daer naer zijn noch drie capitale Oorlogh-schepen door Branders geruineert / ende het capitale Schip de Kopael Charles van de Engelsche verlaten door schricht / by d'onse ingenomen / ende de Vlagge van 't selve af gehaelt / met de Chaloupe daer aen geroept zijnde / door Thomas Tobiasz, Capitepn op 't Fregat de Beschermer van Amstelredam: ende waren als doen noch vier capitale Koninghs Schepen wepnigh hooger op de Riviere leggende: tot ruine ende destructie van welcke oock eenige Fregats / ende Brant-schepen geordonneert zijnde / is / alvorens deselve soo hoogh hebben konnen opkomen / het water soo verre gevallen geweest / dat deselve alle aen den gront vast geraeckt zijn / sulcks dat het verdere exploict noodsakelick tot des anderen daeghs heeft moeten uytgestelt werden / ende zijn tot executie van het selve geordonneert / de Capitepnen Naelhout, Pieter Jacobsz Nanningh, Jacob Philipsz, Cornelis Joosten Smient, Lauwrens de Bruyn, Elandt du Bois ende Jan Jansz Verboeckelt, ende de Commandeurs van de Brant-schepen met namen.

Zijn verbolgens geleesen ende geattesteert de depesches / hier aenvolgende geinsereert / zijnde het resultat van de besoignes hupden desen dagh verder voorgevallen.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laden ende ordonneren hier mede *Ian Dircksz Cuwenbove*, voerende het Brant-schip genaemt Delf, dat hy sich geduerende dese expeditie, met sijn onderhebbende Brant-schip sal hebben te vervorgen ende gedurigh t'onthouden, dicht by ende omtrent het Schip van den Lt. Admirael *van Gent*, ende in rescontre ofte Bataille den Vyandt alle mogelicke afbreuck doen, ende voornamentlick alle Vyandtlicke Brant-schepen, die op den voornoemden Lt. Admirael souden mogen afkomen, soecken af te keeren ende aen te doen, regulerende sich voorts na de ordres, die hem van tijt tot tijt by den voornoemden Luytenant Admirael gegeven sullen werden, sonder hier van te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, desen 22en. Junij 1667.

Op d'advisen aen haer Ed: Mo: aengebracht / dat eenige van de gequalificeerste Baronnen / particuliere Edellupden / ende Ingesetenen van 't Eylandt Schepppy / inclinatie ende genegenthept hadden / om haer met de Militie van den Staet der Vereenighde Nederlanden te voegen / ende de onrechtmatige proceduren van den Koningh van Engelandt neffens deselve tegen te gaen: hebben haer Ed: Mo: by gevolge / ende op hope van goede effecten / gelast / geau-

Digitized by Google

geauthoriſeert ende gecommitteert Jean de Laucourt, Capiteyn van een Compagnie Voetknechten / ten dienſte van den Staet der vooꝛſz Vereenighde Nederlanden / met addreſs aen de gequalificeerſte Edelluyden ende Ingeſetenen van 't vooꝛnoemde Eylandt / om aen deſelve meer gemeite haer Ed: Mo: goede meyninge ende intentie / tot conſervatie van 't vooꝛſz Eylandt / ende maintien van de vꝛyheyt der ſelver / bekent te maken / volgens Acte hier naer volgende geinſereert.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Allen die deſen ſullen ſien ofte hooren leſen, Salut, *Doen te weten*: dat wy *Ieande Laucourt*, Capiteyn van een Compagnie voet knechten, ten dienſte van den voorſz Lande, gelaſt, ende geauthoriſeert hebben, laſten ende authoriſeren by deſen, hem te vervoegen ende t'addreſſeren aen de gequalificeerſte Edelluyden ende Ingeſetenen van het Eylandt Sheppy, ende aen deſelve bekent te maken ende te notificeren, onſe goede meyninge ende intentie, tot conſervatie van 't voorſz Eylandt ende maintien van de vryheyt van de Edellieden ende Ingeſetenen voornoemt, ende verklaren by deſen, dat wy voor goet, vaſt ende van waerden ſullen houden, alle 't gene den voorſz *Laucourt* uyt onſen name ſal hebben geſproken ende belooft: even gelijck als of wy 't ſelve perſoonelick geſproken, ende gehandelt hadden: tot confirmatie ende vaſte verſekeringe van 't ſelve, hebben wy dit met onſe gewoonlicke ſignature onderteyckent, den 22en. Junij 1667.

Ter ordonnantie van de welgemelten haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden.

Is geleſen ende gearreſteert de Miſſive aen de Heeren Staten Generael hier naervolgende geinſereert / ende verbolgens ſonder minute daer van te houden afgeſonden.

Aen de Heeren Staten Generael, den 22en. Junij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſte aen u Ho: Mo: is geweeſt van den 21en. deſer loopende maent, by dewelcke ick aen u Ho: Mo: het innemen ende overgeven van het Fort Charneſſe, hebbe genotificeert. Op huyden heeft Godt Almachtigh de Wapenen van den Staet ſoo goedertierentlick gelieft te zegenen, dat wy en alle d'Ingeſetenen ſijne Goddelicke Majeſteyt over des ſelfs genade niet genoeghſaem konnen dancken. Wy hadden giſteren door eenige Advijs-Jachten en gewapende Boots de gronden en diepten van de Reviere van Rocheſter naer Chattam doen peylen ende ſonderen, ende bevonden deſelve van ſoodanige diepte, dat wy gereſolveert hebben, op huyden met het Eſquadre, onder den Lt. Admirael *van Gent* geordonneert, deſelve op te zeylen, daer toe wy door de hulpe van den goedertieren Godt een favorabelen Noordt-ooſten wint, met een redelicke koelte gehadt hebbende, zijn des morgens omtrent ten ſes uren van voor het Fort Charneſſe met een voorvloet t'zeyl gegaen, en omtrent den middagh gekomen omtrent verſcheyde capitale Engelſche Oorloghſchepen, leggende op de Revier ſonder Stengen ende Zeylen, alleenlick de Maſten ende Hooftouwen op hebbende, dewelcke echter van veel ende ſchoon Canon voorſien zijn, waren oock van volck beſet, ende ſchenen haer in het eerſte wel te ſullen defendeeren: maer naer dat 4. à 5. door Brandt-ſchepen geruineert waren, zijn eenige van deſelve genoeghſaem geabandonneert, en vervolgens in onſe handen en de macht van Uwe Hoogh Mo: gekomen. Ick kan voor als noch niet ſpecificeren wat Schepen verbrant zijn, alſoo ſoo aenſtonts dit exploict ſoo verre gebracht is, dat wy de Royale Charles met 50. metale ſtucken genomen hebben, ende noch een Schip gemonteert met omtrent 50. ſtucken: weynigh boven ons leggen noch vier groote Vyandtlicke Oorlogh-

Digitized by Google

ſchepen, naer dewelcke wy eenige van onſe Schepen gecommandeert hebben, twijffelen niet ofte ſullen mede in onſe handen vallen, alſoo ick niet anders kan oordeelen, of den Vyandt is extraordinaris geallarmeert: om ons dit te beletten, ende den toegangh op de Reviere te ſtoppen, hebben de Engelſche giſteren, naer mijn giſſinge omtrent 16. a 18. Schepen doen ſincken, dewelcke meeſt Branders geweeſt zijn, naer wy bericht worden: maer hadden de Reviere echter noch ſoodanigh niet konnen ſluyten, of wy met onſe Schepen zijn 'er door gepaſſeert, ſullende met alle vlijt ende neerſtigheyt trachten dit Koninclicke Schip, ende de andere die wy ſullen konnen conſerveren af te brengen, ende naer het Vaderlandt over te ſenden, met intentie om op de Reviere van Londen ordre te verwachten wat uwe Hoogh Mog: ſullen gelieven te ordonneren, dat wy met 's Landts Vloot ſullen ondernemen, of dat deſelve de volkome diſpoſitie aen ons ſullen gelieven te laten: danckende Godt Almachtigh dat hy door ſijne Goddelicke voorſienigheyt, den hooghmoet van de Engelſche Natie, door de glorieuſe Wapenen van uwe Hoogh Mo: ſoodanigh gelieft heeft te vernederen, dat wy niet konnen twijffelen, of de Vrede ſal tot volkomen contement van den Staet getroffen konnen worden, ofte voorts die Natie ſoodanigh gedruckt, dat wy by continuatie van den zegen van Godt Almachtigh der ſelver macht niet veel ſullen hebben te vreeſen, 't welck wy van herten bidden ende wenſchen uwe Hoogh Mog: met deſe ongemeene en heerlicke victorie veel gelucken, ende blijve *Hoogh Mo: Heeren &c.* in den Royal Charles den 22en. Junij 1667. des naermiddaghs omtrent ten twee uren, leggende op de Reviere van Chattam, geteeckent C. *de Witt.*

P. S. Het water is jegenwoordigh ſoo veel gevallen, dat wy op huyden niet meer ſullen konnen effectueren, alſoo onſe Schepen meeſt alle aen de gront leggen, ſoo dat wy het hoogh water weder ſullen moeten afwachten.

Jovis den 23en. Junij 1667. in 't Schip d'Agatha, leggende ten Ancker in de Reviere van Chattam.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael van Gent.

Des morgens omtrent tien uren zijn de Commandeurs van de vijf Vrandt-ſchepen / op giſteren van 't groß van 's Landts Vlote herwaerts op ontboden / by ons op de Revière van Chattam wel gearriveert / ende zijn vervolgens aen deſelve / mitſgaders de reſpective Capitepnen / tot beter executie van het deſſepn / op de vier overige capitale Konninghs Schepen / wepnigh hooger op de Revière leggende / gedeſtineert / ter handen geſtelt: tot aenlepdinge van deſelve de Acten hier aen volgende.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten by deſen den Capiteyn *Nicolaes Naelhout*, dat hy als Commandeur met ſijn onderhebbende Schip, nevens de andere Capiteynen, tot 't ſelve exploict gedeſtineert, ſal hebben op te zeylen ende de Reviere in te loopen tot aen de Schepen van Oorloge, den Koningh van Groot Brittannien toebehoorende, ende noch overgebleven zijnde: ende dat hy onder 't faveur van ſijn Canon de Branders ſal helpen aenbrengen, om de voorſz Schepen te nemen, ofte te ruineren ende te verbranden, is 't doenlick, ſonder dat hy om de executie van dit exploict te volbrengen, ſijn perſoon, Schip ofte volck ſal verſchoonen, ofte hier van eenighſins in gebreke blijve, op pœne van lijfſtraffe. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, deſen 23en. Junij 1667.

Mutatis mutandis *Elandt du Bois, Pieter Lacobſz. Nanninga, Iacob Philipſz., Cornelis Iooſten Smient, L. de Bruyn, I. Ianſz. Vanboeckelt.*

De

Digitized by Google

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten by deſen *Ian Dircksz Cuwenhove*, Commandeur op het Brant-ſchip hem toe vertrouwt, dat hy onder 't faveur van 't Canon van de Capiteynen, daer toe geordonneert, het ſelve Brant-ſchip ſal hebben aen boort te brengen ende loffelick te befteden aen een van de Schepen van Oorloge, den Koningh van Groot Brittannien toebehoorende, ende noch overigh gebleven zijnde, ſonder hier van eenighſins te blijven in gebreke, op pœne van lijfſtraffe. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, den 23en. Junij 1667.

Wijders zijn deſelve met ſerieuſe aenmaninge ende recommandatie dat ſy lupden in deſe occaſie haer naer behooren ten dienſte van het Vaderlandt couragieus / ende als vaillante Kryghslieden toeſtaet / ſouden acquiteren: ende voorts van deſelve haer afſchept genomen hebbende / ſoo zijn deſelve ſucceſſivelick de Reviere met een N. O. wint opgeloopen / ende hebben ſeer wel ter executie gelept den laſt ende de ordres aen deſelve door de Heeren hare Ho: Mo: Gedeputeerden gegeven: gelijck te ſien is uyt de Miſſive / continuerende het narré van deſelve actie / noch op huyden aen hare Ho: Mo: afgeſonden.

Zijn geleſen ende gearreſteert de Miſſiven / ſoo aen haer Ho: Mo: als aen de reſpective Collegien ter Admiralitept tot Rotterdam / Amſtelredam ende den Noorderquartiere / hier naer volgende geinſereert / nebens ſerieuſe recommandatie / ende verſoeck / ten eynde dat by deſelve ten ſpoedighſten wederom eenige Vranders mochten worden afgevaerdight.

Aen de Heeren Staten Generael, den 23en. Junij 1667.

Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt.*

Hoogh Mogende Heeren,

WY hebben op giſteren Uwe Ho: Mo: geadviſeert, hoe merckelick dat Godt Almachtigh de wapenen van Uwe Ho: Mo: gelieft hadde te zegenen; tſedert hebben wy ons ſoo veel doenlick, geinformeert op de particulariteyten van 't gepaſſeerde ſoo op giſteren als huyden voorgevallen: Zijnde ſulcks dat onſe voorſte Schepen een geruymen tijt tegens die van den Vyandt hebbende gecannonneert t ſonder dat noch yemant de couragie hadde om tegens deſelve nader in te dringen, vermits de diepte van de Reviere ſoo naeuw is, dat niet meer als een Schip en Front gelijck konde inkomen: eyndelick eenen Capiteyn *Brakel*, gehoorende onder het Collegie van de Admiraliteyt reſiderende tot Rotterdam, leggende een van de achterſte, ſich ſelven aengeboden heeft te tenteren, of hy de andere ſoude konnen paſſeren, met verſekeringe, dat hy den voorſten van de Engelſche Oorlogh-ſchepen, zijnde een Fregat met in de veertigh ſtucken gemonteert, ende t'eenemael zeylvaerdigh, ende van alles wel voorſien, het welcke tot bewaringe van het Fort Charneſſe gelegen hadde, ende van daer herwaerts opgeloopen, was genaemt de Jonethe, plotſelick ſoude aen boort leggen, alhoewel hy maer een ſlecht Fregat, en licht gemonteert, voerde; het welcke by ons hem toegeſtaen zijnde, ſoo is deſelve met een groote reſolutheyt, ſonder een ſchoot te ſchieten, alhoewel van verren, ende continuelick ſoo hevigh als eenighſins mogelick, van ſijne partije wierde gecannonneert, tot dicht aen den voorſz Engelſchman voorts gezeylt, ende naer wy konde ſien, omtrent een Muſquet-ſchoot van den ſelven af zijnde, heeft hem de lage gegeven, ſoo veel hy met de voorſte ende Boeghſtucken konde bereycken, ende ſoo eens loefs met een voorwint aengeklampt hebbende, heeft hem in een moment verovert, ende in de voorſz rencontre niet meer als drie gequetſten bekomen, van dewelcke ick meyne verſtaen te hebben dat twee overleden zijn. Achter den gemelten Capiteyn *Brakel* avanceerden een van onſe Brant-ſchepen, dewelcke het volgende Schip van de Engelſchen, zijnde Sint Matthias, gemonteert met twee-en-vijftigh Stucken, aengeklampt, ende vervolgens verbrant heeft: Het welcke ſoodanige conſternatie in den

Digitized by Google

Vyandt heeft veroorſaeckt, dat alle het volck van 't Schip de Royael Charles afgeloopen, ende ten deele in 't water geſprongen is (het welcke niet meer als met twee en dertigh Metale Stucken, zijnde de ſwaerſte daer van afgelicht, gemonteert is, alhoewel ick op gifteren, door quade informatie geabuſeert zijnde, van vijftigh geſchreven hebbe, nemende geen tijt om deſelve te tellen, alhoewel op 't ſelve Schip my hadde getranſporteert,) ende ſulcks door Chaloupen, ſonder eenige reſiſtentie ingenomen ende verovert: Voorts is naer 't Schip de Carolus Quintus geavanceert een Brander, dewelcke voor de Boegh ende ten deele aen de zijde van de voorſz Carolus Quintus, gemonteert met tſeſtigh Stucken, eenighſins in de brant geraeckt zijnde, dien gantſchen dagh geſmoockt, ende den voorledene nacht mede opgeſprongen is: Het Slot van Honingen, daer aen leggende, is door Chaloupen, van den Vyandt gequiteert zijnde, ingenomen, doch naderhant abuſivelick ende ſonder ordre, met ſeventigh Stucken, meeſt metael, gemonteert, in brant geſteken: Noch is een capitael Schip, van het welcke de naem niet hebbe konnen vernemen, verbrant. Wy ſagen een goet ſtuck hooger in de Reviere noch drie ſeer capitale Koninghs ſchepen van Oorloge, ende verhoopten deſelve mede noch dien dagh te ruineren: maer het water was ſoo veel gevallen, dat de Schepen meeſt alle aen den gront waren geraeckt, ſoo dat wy 't voor dien dagh moeſten laten verblijven.

Op huyden den wint weder favorabel ende Noordt-ooſt zijnde, ende de reſterende Brandt-ſchepen van de Vlagge, by ons beſcheyden ende aen gekomen zijnde, hebben de noodige ordres geſtelt ende uytgegeven om deſelve te vernielen, alhoewel tuſſchen ons ende deſelve een Caſteel genaemt Upnor Caſtel, dicht aen den kant van de Reviere, dewelcke aldaer ſeer naeuw zijnde gelegen is, uyt het welcke geſtadigh ſeer furieus gecannonneert, ende met ſwaer geſchut geſchoten wierde, het welcke echter ſoodanigh ſucces heeft gehadt, dat deſelve mede op huyden alle omtrent ten drie uren des naermiddaghs aengeklampt ende verbrant zijn; deſelve waren alle van de capitaelſte Schepen van dit Koninckrijck ende genaemt de Loyael Londen, de Royael Jems, de Royael Oake: ſonder dat wy tot noch toe, naer onſe giſſinge, ſoo op de Branders als Schepen van Oorloge, meer als hondert en vijftigh man, ja noch minder, naer wy oordeelen, verloren hebben, daer uyt onſes oordeels ooghſchijnlick, de genade van Godt Almachtigh, beſpeurt kan ende behoort te werden: Wy ſullen nu weder naer het gros van 's Landts Vlote, in de Theems leggende, voor deſe Reviere afdrijven, alſoo den wint om naer beneden te ſacken, contrarie zijnde, ende de Reviere ſoo naeuw dat niet gelaveert kan werden, ons niet toelaet de zeylen anders als tot het drijven te gebruycken: Wy ſouden wel geerne de Reviere op loopen, maer alſoo aldaer eenige racken in den wint zijn, is het ſelve niet mogelick.

Naer wy bericht werden is dit geheele Rijck in alarme, ende wert veel volcks by een getrocken, dewelcke wy echter niet konnen oordeelen, dat ons onder den zegen van Godt Almachtigh eenighſins ſullen konnen beſchadigen. *

Vermits alle de Brandt-ſchepen by de Vlagge geweeſt zijnde, op twee naer ſoo loffelick beſteedt zijn, ſoo verſoecken wy Uwe Ho: Mo: dat op het alderſpoedighſte met een goet aental van anderen mogen werden voorſien, alſoo deſelve hier in de Reviere by occaſie onwaerdeerlicke dienſten konnen doen: naer de rencontre van gifteren, is den Lt. Admirael *de Ruyter*, van het gros van de Vlote by ons alhier aen gekomen, ende heeft op 't gene huyden is gepaſſeert, mede de behoorlicke ordres helpen ſtellen: Godt Almachtigh moet gedanckt zijn, dat deſelve ſoodanigh ſucces hebben gehadt.

Wy hadden op gifteren, in de confuſie van het gevecht, ende den brandt, eenige Maſten in de Reviere geſlagen, ende met Ketringen vaſt geſloten, om ons het aenkomen tot d'Engelſche Oorlogh-ſchepen te beletten voor geſoncken Schepen aengeſien, maer nu beter geinformeert zijnde, bevonden dat tot het ſtoppen van de Reviere geſoncken zijn, de Marmeduck, konnende voeren tſeſtigh Stucken, noch eene ſeer groote Fluyt, ende vijf Schepen tot Branders gepræpareert.

Alle de Hooft-Officieren hebben in deſe rencontres, haren ſonderlingen yver ende vigilantie in het bevorderen van de executie ende gegeve ordres ſonderlingh betoont.

Eer-

Digitized by Google

Eergisteren zijnde den 21en. deser loopende maent, is den Lt. Admirael *van Aylua*, met sijn onderhebbende Esquadre onder de Vlagge ende in de Reviere der Theems wel aengekomen, soo dat 's Landts Vlote nu merckelick ende met een considerabel aental Oorlogh-schepen is versterckt. Wy hebben voor het tegenwoordige hier niet by te voegen: Godt Almachtigh biddende dat hy Uw Ho: Mo: Persoonen ende Regeeringe, langhduerigh gelieve te zegenen, ende blijve &c. In 's Landts Schip d'Agatha, den 23en. Junij 1667. 's nachts tusschen een ende twee uren.

† *Aen den Heere* van Beuningen. *Naer dat wy het Fort van Charnesse verovert hadden, gelyck ick Uw Edt. by mynen laetsten geadviseert hebbe, zijn wy met het selve Esquadre van seventien Schepen van Oorloge, gezeylt op de Reviere van Chattam, alwaer verscheyde Vyandtlicke capitale Oorlogh-schepen, omtrent twee mylen op de voorsz. Reviere gerencontreert hebbende, soo is tusschen de voorste van de onse, tegens die van den Vyandt, een gewymen tyt gecannonneert.*

* *Dus verre aen den Heere* van Beuningen. *Wy hebben niet willen naerlaten Uw Ed. Gestr. van dese considerable rencontre ten spoedighsten advertentie te geven, blijvende &c.*

Aen de Admiraliteyt tot Rotterdam, den 23en. Junij 1667.

Mutatis mutandis *aen de Collegien tot Amsterdam ende den Noorder-quartiere.*

Edele Mogende Heeren; Wat uytslagh de dessеynen van den Staet, door der selver Wapenen, naest de wijse directie van Godt Almachtigh, hebben genomen, sullen Uw Ed: Mo: uyt de copie van de brief, by ons heden aen haer Ho: Mo: afgesonden, gelieven te vernemen, mitsgaders de nootsakelickheyt van Branders, ten dienste van den Staet vereyscht werdende; 't welck wy Uw Ed: Mo: by desen gantsch ernstelick ende serieuselick in recommandatie goet gevonden hebben te geven, om te strecken tot der selver narichtinge. Waer mede eyndigende, bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige bescherminge. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, desen drie en twintighsten Junij 1667.

In deliberatie gelept zijnde / of ter occasie van de tegenwoordige bekomene Engelsche gevangenen / geen verwisselinge tegen de Nederlandtsche / hier in Engelandt eenigen tijt gevangen gesetten hebbende / ofte / die / gedurende 's Landts Vlote / ofte een gedeelte van deselve / soo in de Reviere van London als Rochester haer bevonden heeft / bekomen zijn / behoorde getenteert ende aengeboden te werden / is goet gevonden ende geresolveert / daer over te schrijven aen den Officier / commanderende de Militie te Lande in Engelandt voorsz / in maniere hier aen volgende.

Aen den Officier, commanderende de Landt-militie in Engelandt, den 23en. Junij 1667.

Monsieur,

Nous croyons, que chez vous sont encore quelques prisonniers de nos sujets, s'il vous plait deles changer, contre ceux que nous avons des vostres dans nostre Flotte, nous vous declarons, que nous sommes enclins de faire ce dit changement, aussi tost, qu'il vous plaira.

Par ordre des Deputes & Plenipotentiares des Estats du Pais Bas dans leur Flotte.

Faict au Bord de l'Admiral, ce 23me. Juin 1667.

Digitized by Google

Veneris den 24en. Junij 1667. in 's Landts Schip d'Agatha, drijvende af uyt de Reviere van Rocheſter, 's morgens vroegh.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael van Gent.

Des morgens met het getije booʒts af gedʒeven ʒijnde / ende onder wege bekomen hebbende bʒieven van den Luptenant Admirael Banckert, houdende dat ſijn Ed: met vijf capitale Schepen van Oʒloge / en vijf Bʒanders / was gekomen booʒ Harwits / ende het Koninghs-Diep; ende vermits in de Reviere van Rocheſter niet meer was te verrichten / hebben haer Ed: Mo: gereſolveert / haer met een Chaloupe na booʒt van den Lt. Admirael de Ruyter te doen roeijen: gelijck deſelve oock verbolgens tegens den abount omtʒent ſeven uren aldaer aen gekomen ʒijn.

In gevolge van den laſt ende oʒdre bp Miſſive van den Heer Lt. Admirael de Ruyter, aen den Lt. Admirael van Nes, in des ſelfs abſentie 's Landts Vlote booʒ Quinenburgh commanderende gegeven / heeft den booʒnoemden Lt. Admirael van Nes, in de naergenoemde Gaillots / na de Reviere van Rocheſter af geſonden / de naervolgende genoemde nootſaeklickheden / tot het uptbʒengen van de Schepen in deſelve Reviere gelegen / ende op geloopen geweeſt ʒijnde.

Arien Maertenſz Baſke, Schipper op 't Gaillot genaemt de Liefde / gearriveert bp het Eſquadʒe 's Landts Schepen / gerengeert onder de Vlagge van den Lt. Admirael van Gent, den 24en. Junij 1667. 's middaghs / heeft geladen

Eerſtelick van de beʒgemelte Lt. Admirael van Gent, een Werp-ancker / een Kabel-touw / ende een Paerde-lijn.

Van den Capitepn Hendrick Adriaenſz, een Werp-ancker / een Kabel-touw / met een Paerde-lijn.

Jelle Aelbertſz van Vlielandt, Schipper op 't Gaillot de Viſſcher / gearriveert als boʒen / heeft mede geladen /

Van den Lt. Admirael van Meppelen, een Kabel-touw ende een Werp-ancker:

Van den Vice Admirael Schram, een Paerde-lijn / een Kabel-touw / ende een Werp-ancker:

Van den Schout-bp-nacht Vluch, een Kabel-touw met een Werp-ancker.

Upt Schipper Jan Turck obergenomen een goet gedeelte Bʒanders / Kʒanſſen / en ettelicke boſſen Kabel-garen / die geharpupſt ende geſwabelt ʒijn.

Noch van den Luptenant Admirael van Gent een goet eyndt Touw / verbʒant in de Teeringh / ende wel tuſſchen de ſeſtigh a seventigh Matʒooſen Kiſten.

Ten ſelven dage is aen de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden overgegeven ſekere Lijſte van Dooden ende Gequetſten / op 't Schip van den Capitepn Brakel bekomen / op den 22en. deſer loopende maent / als mede van de Engelſche gequetſten / doenmaels op des ſelfs Schip haer gevonden hebbende: ende is verbolgens tot afvoeringe van deſelve naer Vaderlandt / als mede van eenige Siecken / de geregulreerde oʒdre geſtelt / volgende de booʒſʒ Lijſte hier na geinſereert.

Lijſte

Digitized by Google

Lijſte van de Dooden ende Gequetſten op 't Schip de Vrede, daer Capiteyn op is Johan van Brakel, *op den 22en. Iunij 1667. bekomen.*

Dooden. Schipper, Pieter Huybertſz Toll, Conſtapels Maet, Thijs Thijſſz.

Jan Keme van Scherpenſeel, gequetſt door ſijn hooft.

Van den Commandeur Gerrit Andrieſſz Mack hebben wy ſes Man aen boort gekregen, waer van vier gequetſt, namentlick *Iohan Schotbeeck*, *Mercus Claus*, *Steven Ianſz*, *Ioris Andrieſſz*, de twee andere Maets zijn wel niet gequetſt, doch evenwel niet al te bequaem om dienſt te doen.

Van de Engelſche gevangens zijn deſe gequetſt: *Ian Barenſz*, *Thomas Miller*, *Thomas Harties*, *Ian Witlock*, *Leendert Datcock*. Huyden deſen 24en. Junij 1667.

Is mede geëxhibeert eene Lijſte van de Schepen van Oorloge / die verovert ende verbrant zijn in de Revière van Chattam / op den 22. en 23en. Junij 1667. hier naer geinſereert.

Lijſte van de Schepen van Oorloge, die van den Vyandt verovert ende verbrant zijn, op den 22. en 23en. Iunij 1667.

De Royael Charles, zijnde het Schip van den Generael *Monck*, genomen den 22en. 's avondts, ende als noch bewaert, doch heeft niet meer als 32. Stucken op.

De Jonathan, zijnde een Hollandts Schip, gemonteert met 44. Stucken, genomen den 22en. 's avondts, door den Capiteyn *Brakel*.

De Carolus Quintus, mede een Hollandts Schip, genomen den ſelfden dito, doch twee Branders aen boort gehadt hebbende, raeckten noch dien ſelven avont in den brant.

De Matthias, mede een Hollandts Schip, den ſelven dito verbrant.

Het Slot van Honingen, mede een Hollandts Schip, den ſelven dito verbrant.

De Marmouth, een nieuw Schip met een ſtomp Gallioen, dat de Revier opliep, ende ons ontſnapten.

Den 23en. naer noen verbrant boven Upnor Caſtel.

Royael Jeams, Admirael van de witte Vlagge.

Royael Oake. } voerende yeder 80. Stucken.
Loyael London. }

Noch hebben de Engelſche een ſchoon Fregat, gevoert hebbende . . . . Stucken, in de Reviere laten ſincken.

Noch een groote Fluyt geſoncken, noch vijf Branders geſoncken, en een op de Wal geſet.

Is heden geleſen ende gearreſteert de depeſche hier naer volgende geinſereert.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren by deſen Capiteyn *Cornelis Gerritſz Vos*, in ſijn onderhebbende Schip over te nemen ende na Hollandt te tranſporteren de nombre van elf, ſoo gequetſte als ſiecke Matrooſen ende Soldaten, ende deſelve na behooren te tracteren tot koſte van 't Landt. Actum in 's Landts Schip d'Agatha, den vier en twintighſten Junij 1667.

Sabbathi den 25en. Junij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende voor Quinenburgh.

Preſent

Digitized by Google

Preſent d'Heér Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Den Capiteyn Padburgh heeft aen de Heeren hare H: Mo: Gedeputeerden vertoont ende overgelevert ſijn Patent in date den 29. May leſtleden / ende is gelaſt / volgens de aen hem gegeven Acte / te gaen op 't Schip van Capiteyn Marrevelt.

In deliberatie gelept zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert / dat den Lt. Admirael van Gent ſal werden afgeſonden na de Noozdt / met het Eſquadze van de Officieren ende Schepen hier naer genoemt / omme aldaer aen den Vyandt allen mogelicken afbzeuck te doen / ende voozts hem te reguleren na de Commiſſie ende Inſtzuctie / aen ſijn Ed: ter handen geſtelt / mede hier naer reſpectivelick van wooz de te wooz de geinſereert.

Lijſte van de Schepen, die door de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, van deſelve Vlote zijn gedetacheert, ende geſtelt onder 't commandement van den Lt. Admirael *van Gent*, den 25en. Junij 1667.

Officieren.	Schepen.	Stucken.
Lt. Admirael van Gent.	*Dolphyn.*	84
Vice Admirael de Liefde.	*de Ridderſchap van Hollandt.*	66
Schout-by-nacht Brunsvelt.	*Hendrick Caſemier.*	72
Capen. Lauwrens Davidſz. Convent.	*Groot Hollandia.*	66
Barent Hiddens de Vries.	*de Steden.*	54
Criſtiaen Ebelſz.	*de Vredewoldt.*	60
Ian van Nes d'oude.	*Kleyn Hollandia.*	56
Volckert Swart.	*de Goude Leeuw.*	78
Hendrick Vollenhove.	*d'Agatha.*	50
Thomas Tobiaſſz.	*de Beſchermer.*	50
Yſbrandt de Vries.	*Stavoren.*	46
Graef Ian van Hoorn.	*Hoorn.*	62
Willem Boudewijnſz.	*'t Quartier van Nimmegen.*	34
Gillis de Wildt.	*Kampen.*	46
Lauwrens de Bruyn.	*de Poſtellion.*	20
Iacob Philipſz.	*de Winthont.*	20
Cornelis Looſten Smient.	*de Star.*	32

Schipper Claes Meeuſſz van den Raedt, een Bootje, de Swarte Leeuw, met Ammunitie.
Drie Gaillots.

Com-

Digitized by Google

Commissie voor den Heer Lt. Admirael van Gent.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, *Doen te weten*: dat wy gehoort het advijs ende consideratien van *Michiel Adriaensz de Ruyter*, Ridder, Lt. Admirael van Hollandt ende West-Vrieslandt, onder onse superintendentie de voorsz Vlote en Cheff commanderende, ende in achtinge genomen hebbende, de vigilantie, neerstigheyt, couragie, ende goet beleyt van *Willem Ioseph van Gent*, Lt. Admirael van Hollandt ende West-Vrieslandt, onder het Collegie ter Admiraliteyt tot Amstelredam residerende, ende Collonel over het Regiment Zee-soldaten, den selven *van Gent* gecommitteert ende gestelt hebben, stellen ende committeren by desen tot Opperhooft ende Commandeur en Cheff over alle de Schepen, Officieren ende Boots-gesellen, oock over de Landt-militie ende Zee-soldaten op deselve Schepen geembarcqueert, dewelcke gedestineert zijn, tot sekere expeditie ofte exploict, omstandelick vervat in de secrete Instructie van de welgemelte Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, ten dien eynde voor den selven Lt. Admirael ende Collonel *van Gent* heden beraemt ende vast gestelt, ende aen den selven neffens desen verhandtreyckt, met eene Lijste van de gedestineerde Officieren ende Schepen: ordonneren den op gemelten Lt. Admirael ende Collonel het selve t'effectueren, ende executeren, met alle mogelicke spoedt, vlijt ende neerstigheyt, daer toe soo 't doenlick is, Lasten ende bevelen derhalven allen ende een yegelicken van de Militie soo te Water als te Lande, die in de gementioneerde Lijste begrepen, ende in dienst ende onder de gehoorsaemheyt van de hooghgemelte Heeren Staten Generael zijn staende, den meergemelten Lt. Admirael ende Collonel *van Gent*, als Opperhooft ende Commandeur en Cheff over de voorsz Militie ende Schepen te erkennen, respecteren ende gehoorsamen, op pœne van als wederhoorige gestraft te worden, naer den inhoude van de respective Articul-brieven soo te Water als te Lande gearresteert. Actum in 's Landts Schip de seven Provincien, ten Ancker leggende voor Quinenburgh, den 25en. Junij 1667.

Instructie waer naer den Lt. Admirael Willem Joseph van Gent, *by d'Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote gelast is, met communicatie ende advijs van den Lt. Admirael* de Ruyter, *hem in de aenstaende expeditie precijselick te reguleren.*

ERstelick sal den voornoemden Lt. Admirael het Esquadre van 's Landts Vlote, onder des selfs commandement gestelt, houden in goede ordre, ende buyten Gaets gekomen zijnde, verdeelen, in soodanige Smaldeelen, als deselve ten meesten dienste van den Lande, sal oordeelen te behooren.

Voorts sal hy met het voorsz Esquadre van hier voort zeylen sonder eenigh tijt verlies, langhs het Eylandt van Hitlandt, ende trachten met de macht van de Matroosen ende Landt-militie op de voorsz Schepen zijnde, het gemelte Eylandt te vermeesteren, ende onder de gehoorsaemheyt van den Staet te reduceren, sonder nochtans hem daer omtrent meer als twee ofte drie dagen op te houden.

Van daer sal hy Lt. Admirael voort zeylen naer het Eylandt Fero, ende aldaer vernemen naer de Retour-schepen van de Oost-Indische Compagnie, hier te Lande verwacht werdende, dewelcke last ende ordre hebben het voorsz Eylandt Fero aen te doen, gelijck als den op gemelten Lt. Admirael uyt de Memorie aen sijne Edt. dien aengaende ter handen gestelt sal konnen afnemen; ende op dat hy des te sekerder ende spoediger kennisse moge bekomen van de aenkomste, ende arrivement van de voorsz Schepen tot Fero voornoemt, sal hy een wel bezeylt Fregat ofte Advijs-Jacht voor

Digitized by Google

uyt recht naer Fero affenden, omme aldaer te vernemen wat kondtſchap van de voorſz Ooſt-Indiſche Schepen aldaer te bekomen ſal zijn, ende den Capiteyn ofte Commandeur van 't ſelve laſten, op het ſpoedighſte aen hem Lt. Admirael, omtrent Hitlandt, ofte daer deſelve geraden vinden ſal, rapport te komen doen; en ſoo hy dan niet van hare aenkomſte verneemt, ſal hy daer omtrent op deſelve hebben te vertoeven, tot den ſeſten Auguſti naeſt komende, ende dat voor 't meerendeel al kruyſſende, om 's Landts dienſt ten beſten te betrachten, ſoo het weer ende wint, mitſgaders de harde ſtroomen, die daer gaen eenighſins toe laten, anders ten Ancker komen, gebruyckende in alles Zeemanſchap, naer welcke tijt hy Lt. Admirael de Stevens weder naer Hollandt ſal wenden, en van daer nader ordre ontfangen, als hier naer geſeyt wort.

Ende in cas de meer gemelte Ooſt-Indiſche Retour-ſchepen aldaer mochten werden aen getroffen, ſal hy deſelve in goede verſekeringe convoyeren naer het Vaderlandt, in ſoodanige Haven als den Commandeur van de voorſz Ooſt-Indiſche Retour-ſchepen geraden vinden ſal in te loopen; Ende voor de Kuſten van Hollandt gekomen zijnde, van ſijne aenkomſte aen hare Hoogh Mo: kenniſſe geven, ende achtervolgen den laſt ende de ordres die ſijne Edt. wegen de Hoogh gemelte Heeren Staten Generael, ofte van ons aldaer ter handen geſtelt ſullen worden.

Den gemelten Lt. Admirael, ſal geduerende ſijne voyage trachten met alle mogelicke middelen den Vyandt ſoo veel afbreuck te doen als eenighſins mogelick ſal zijn, ſonder nochtans hem lange op te houden, maer trachten met alle ſpoedt ſijne voorſz Inſtructie ende ordres te executeren. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende voor Quinenburgh, den vijf en twintighſten Junij 1667.

Commiſſie voor den Vice Admirael de Liefde.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden &c. *Doen te weten:* Dat wy gehoort het advis ende conſideratien van *Michiel Adriaenſz Ruyter*, Ridder, Lt. Admirael van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, onder onſe ſuperintendentie, de voorſz Vlote en Cheff commanderende, ende reguard genomen hebbende, dat den Lt. Admirael ende Collonel *Willem Ioſeph van Gent*, in het volbrengen van den laſt hem heden door ons by een ſecrete Inſtructie aen bevolen, behoort te werden voorſien van bequame ende ervaren Hooft-Officieren, hebben daer toe geſtelt ende geauthoriſeert, gelijck wy ſtellen ende authoriſeren by deſen den † Vice Admirael *Iohan de Liefde*, om als tweede perſoon ſijn commandement te exerceren, over alle de Schepen, Officieren, Boots-geſellen ende Soldaten, dewelcke gedeſtineert zijn tot ſekere expeditie, of exploict, omſtandelick in de voorſz ſecrete Inſtructie begrepen: Laſtende den ſelven Vice Admirael *de Liefde* het voorſz exploict te helpen effectueren ende executeren: oock alle mogelicke ſpoedt, vlijt ende neerſtigheyt, daer toe mede aen te wenden, ende bevelen dienvolgens allen ende een yegelicken in dienſt van de Hoogh gemelte Heeren Staten Generael zijnde, den meergemelten Vice Admirael *de Liefde* als tweede Perſoon over de voorſz Schepen ende Militie te erkennen ende reſpecteren, ende ſijne commandementen t'obedieren, op pœne als van wederhoorige geſtraft te werden, naer den inhouden van de reſpective Articul-brieven, ſoo te Water als te Lande gearreſteert. Aldus gedaen in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende voor Quinenburgh, den 25en. Junij 1667.

Mutatis mutandis *op* † *den Schout-by-nacht* Hendrick Brunsvelt, *als derde.*

Noch is ten ſelven dage gefoꝛmeert een ander Eſquadꝛe van twaelf Oꝛlogh-ſchepen / om onder den Vice Admirael Cornelis Evertſz te hꝛupſſen in de Hoofden; tot welcken eynde mede aen ſijn Edele ter handen is geſtelt de Commiſſie ende Inſtꝛuctie hier naer volgende geinſereert.

Inſtru-

Digitized by Google

Inſtructie van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, met advis ende goet vinden van den Lt. Admirael de Ruyter *gearreſteert, voor den Vice Admirael* Cornelis Evertſz *tot verrichtinge van 't naervolgende.*

DEn Vice Admirael *Cornelis Evertſz* ſal onder ſijn Vlagge by een trecken de Schepen ende Gaillots hier naer volgende geexpreſſeert, ende met deſelve van hier t'Zeewaerts tot buyten het Koninghs-Diep zeylen, ſoo dra het de gelegentheyt van weer ende wint eenighſins ſal toelaten.

Alwaer gekomen zijnde, ſal hy de voorſz Schepen, ſoo onder hem ſelfs als den Schout-by-nacht *Ian van Nes*, ende Capiteyn *Schey*, in goede ordre verdeelen, ende ſich daer mede, wel van den anderen verſpreyt, begeven om te kruyſſen, van Harwits af tot na de Hoofden toe, vertoonende ſich oock, ſoo het na gebruyck van Zeemanſchap geſchieden kan, tot in 't geſichte van Calais, om verkent te zijn, ende continuerende dus den tijt van acht achter een volgende dagen.

Ende dit ten eynde aen den Vyandt alle bedenckelicke ſchade toe te brengen, ende van de neutrale paſſerende Schepen alle kondtſchappen te trecken, om daer uyt kenniſſe te mogen bekomen, waer, hoe ſterck, ofte in wat ſtaet ofte gelegentheyt dat hun eenige navale machten van den Vyandt of Geallieerden van de hoogh gemelte Heeren Staten onthoudende zijn: mitſgaders te letten of het getal van 's Vyandts Schepen in Harwits voorſz, onder 't Zuydt ende Noordt-voorlandt, als mede in de Duyns, aenwaſt ofte vermindert, ende voorts op alle 't gunt hy ſoude konnen ervaren.

Ende des aengaende yets van conſideratie vernomen hebbende, ſal hy met advis van de voorſz ſijne Hooft-Officieren, door een Advijs-Jacht op 't ſpoedighſte af te ſenden, de welgemelte Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden, ende den Lt. Admirael *de Ruyter*, daer van goet bericht alhier laten toekomen: maer niet importants verſtaende, ſal hy, de voorſz acht dagen verſtreken zijnde, 't gros van 's Landts Vlote wederom naderen tot voor het voorſz Koninghs-Diep, ende ſenden dan evenwel een defenſijf Vaertuygh na binnen, om te vernemen, of deſe ſijne ordre langer gecontinueert, dan of hem anderen laſt gegeven ſal worden.

Oock wert hy Vice Admirael hier mede geauthoriſeert, dat hy tot bereyckinge van 't voorſz ooghmerck, met communicatie van de meer genoemde ſijne Hooft-Officieren, ſoodanige nadere ordre aen ſijne onderhebbende Capiteynen ſal vermogen te geven, als hy ten dienſte van de meer hoogh gemelte Heeren Staten Generael ſal bevinden te behooren, recommanderende haer altijt te betrachten Soldaet en Zeemanſchap.

Lijſte van de Schepen van Oorloge, geſtelt onder het commandement van den Vice Admirael *Cornelis Evertſz.*

Officieren.	Schepen.	Stucken.
Vice Admirael Evertſz.	*Zierickzee.*	60
Schout-by-nacht van Nes.	*Delff.*	62
Capten. Dirck Schey.	*de Spiegel.*	70
Frans van Nideck.	*Princes Louiſe.*	38
Pieter Iacobſz. Nanningh.	*Gornichem.*	36
Gerrit Boos.	*Ionge Prins.*	62

Digitized by Google

Officieren.	Schepen.	Stucken.
Iacob van Meeuwen.	*Comeet-Star.*	68
Iacob Paauw.	*Eſſecx.*	50
Ian du Bois.	*de Vrede.*	46
Ian Heck.	*Iuſtina van Naſſouw.*	60
Adriaen de Haſe.	*Ter Veere.*	50
Drie Gaillots.		

Aldus gedaen ende gearreſteert, in's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor Quinenburgh, den 25en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. † Laſten ende ordonneren hier mede op 't advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Schout-by-nacht *Ian van Nes*, hem aenſiens deſes met ſijn onderhebbende Schip te begeven onder 't commandement van den Vice Admirael *Cornelis Evertſz*, om daer mede den tijt van acht dagen in Zee te kruyſſen tuſſchen Harwits ende de Hoofden, tot afbreuck van den Vyandt, ende op kondtſchap, ende wijders t'ontfangen ende t'achtervolgen de nadere ordres, die hem van den voornoemden Vice Admirael *Evertſz* ſullen werden gegeven, ſonder daer van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor Quinenburgh, den 25en. Junij 1667.

† Mutatis mutandis *voor de Officieren ende Capiteynen in de bovenſtaende Lijſte geëxpreſſeert.*

Noch is geordonneert / dat den Commandeur van der Zaen, met de Capiteynen hier naer genomineert / ſal kruyſſen voor d'Engelſche Kuſt / omtrent Harwits / en 't Koninghs-Diep / ende des avonts ſich altijt laten vinden diners voor het Gat van Harwits ende het Koninghs-Diep voornoemt / tot welcken eynde hem Commandeur van der Zaen voornoemt ter handen is geſtelt de naervolgende Inſtructie / gevende t'elckens advertentie van 't gene hem ſal bejegenen.

Inſtructie van de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, met advis van den Lt. Admirael de Ruyter *gearreſteert, voor den Commandeur* Willem van der Zaen, *als Schout-by-nacht, tot verrichtinge van 't naervolgende.*

DEn voornoemden Schout-by-nacht *van der Zaen*, ſal onder ſijn Vlagge by een trecken de Schepen hier naer volgende geëxpreſſeert, ende onder deſelve voor tweede ende derde perſoonen erkennen de Capiteynen *Evert van Gelder* ende *Hendrick Adriaenſz*, van wiens adviſen hy hem ſal hebben te dienen, en met deſelve Schepen van hier t'Zeewaerts zeylen, tot buyten het Koninghs-Diep, ſoo dra het de gelegentheyt van weer en wint eenighſins ſal toelaten.

Alwaer gekomen zijnde, ſal hy de voorſz Schepen, wel verdeelt ende van malkanderen verſpreyt, over ende weer doen kruyſſen, tuſſchen Harwits ende het voorſz Koninghs-Diep, ſoo wel tot afbreuck van den Vyandt, als op kondtſchap van deſelve ende andere Scheeps-machten van Geallieerden van de hooghgemelte Heeren Staten Generael, doch betrachtende alle avonden voor de Wal te weſen, ende ten minſten alle twee dagen eens het Advijs-Jacht naer binnen te ſenden, om van't gepaſſeerde kenniſſe te geven aen de welgemelte Heeren Gedeputeerden, ende den Lt. Admi-

Digitized by Google

Admirael voornoemt, ende te doen vernemen, of deſelve aen hem Schout-by-nacht, oock eenige nadere ordre gelieven te laten toekomen.

Ende ingevalle hy een ſtercker macht van Vyandt gewaer wort, die op hem afkomen, ſal hy met ſijn byhebbende Schepen op de Vlagge aen retireren, ſchietende, na gewoonte, alle glaſen een Canon-ſchoot, tot waerſchouwinge, ter tijt ende wijle toe dat hy in 't geſichte van deſelve Vlagge geavanceert is.

Oock wert hy Schout-by-nacht hier mede geauthoriſeert, dat ſooder yets magh komen voor te vallen, daer van deſe Inſtructie niet en ſpreeckt, hy dan met advis van alle ſijn byhebbende Capiteynen, daer in ſal vermogen te reſolveren, als ten meeſten dienſte van den Lande ſal bevonden werden te behooren, en naer gebruyck van Soldaet en Zeemanſchap verantwoordelick ſal weſen.

Lijſte van de Schepen, geſtelt onder 't commandement van den Commandeur *Willem van der Zaen.*

Officieren.	Schepen.	Stucken.
Com^r. en S. by N. van der Zaen.	*Hollandia.*	80
Cap^nen. Evert van Gelder.	*Gelderlandt.*	66
Hendrick Adriaenſz.	*Woerden.*	68
Ian den Haen.	*Calandts-Oogh.*	68
Ian Maeuw.	*de Caleb.*	48
Ian Pieterſz Vinckelbos.	*de Winthont.*	34
Dirck de Munnick.	*de Faem.*	16

Aldus gearreſteert in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende voor Quinenburgh, den 25^en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren hier mede op het advis van den L^t. Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Evert van Gelder*, hem aenſiens deſes met ſijn onderhebbende Schip te begeven onder het commandement van den Schout-by-nacht *Willem van der Zaen*, om daer mede tuſſchen Harwits ende 't Koninghs-Diep tot nader ordre te kruyſſen, tot afbreuck van den Vyandt, ende op kondtſchap, ende wijders t'ontfangen ende t'achtervolgen de nader ordres die hem van den voornoemden Schout-by-nacht ſullen werden gegeven, ſonder daer van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 25^en. Junij 1667.

† Mutatis mutandis *voor de Capiteynen in de voorſz. Lijſte genomineert.*

Ontfangen een Miſſive van den Commiſſaris de Boerſe, geſchreven in Vliſſingen den een en twintighſte deſer loopende maent / hebbende tot bylage ſeekere Atteſtatie / gegeven ten reguarde van Nan Maertenſz Gaillot-ſchipper / door de Heeren Gedeputeerden op 's Landts Vlote / eenige dagen geleden / met bylieven upt 's Landts Vlote naer Nieuwpoort afgeveerdight / ende onderwege door een Kaper aengeranſt / genomen / ende tot Nieuwpoort voorgenoemt opgebracht: houdende voorts notificatie / beyde / de voorſz Miſſive ende Atteſtatie / hier naer volgende geinſereert zijnde.

Wel-Edele, Geſtrenge, Wijſe, Voorſienige Heeren,

MYnen laetſten aen Uw Ed: was op den 17^en. deſer, benevens verſcheyde brieven, p^r. expreſſen *Francois Nicolaes* daer aen my gedrage: Tſedert ſoo is op giſteren alhier aen gekomen

Digitized by Google

den Gaillot-ſchipper *Nan Maertenſz*, zijnde geweeſt in dienſt van 't Ed: Mo: Admiraliteyts Collegie in Weſt-Vrieſlant, en van Uw Ed: geſtrenge voorleden Donderdagh uyt 's Landts Vlote afgeveerdight, om eenige pacquet-brieven aen d'Heer Gouverneur van Duynkercken over te brengen, welcken Schipper op Saturdagh voor Ooſtende is genomen ende tot Nieupoort opgebracht: alles breeder per de nevens gaende authenticque copije van hun gegeven relaes: Weſende oock ſoo ſchielick overvallen, dat geen tijt hebben gehadt om de voorgemelte brieven over boort te werpen, dat noch wel het meeſte ongemack is. Den brenger deſes is den Commandeur *Willem Gerritſz*, voerende 's Landts Brant-ſchip de Martha van Hoorn, die nu vertreckt in compagnie ende onder de beſcherminge van de Zeeuwſche Oorlogh-ſchepen, welck Brant-ſchip van onderſtalligheyt als anders met alle bedenckelicke ſpoedt hebbe gerepareert, ſoo dat nu t'eenemael bequaem is om den Lande dienſt te konnen doen: Wil hopen deſelve te ſamen in 's Landts Vloot ſullen arriveren.

't Brandt-ſchip de Kat, onder d'oplicht van de Commiſſaris *Braems* is noch niet veerdigh: Eyndelick afbrekende ſoo ben Uw Ed: Geſtr: onder de protectie Godes bevelende, dewelcke ſal bidden Uw Ed: Geſtrenge deſſeynen met voorſpoed' te zegenen. Actum in Vliſſinge, den 21en. Junij 1667. onderſtont *Wel-Edele, Geſtrenge, Wijſe, Voorſienige Heeren, Uw Ed: Geſtr: onderdanige Dienaer*, ende was geteyckent *D. Boerſe.*

Atteſtatie.

WY ondergeſchreve *Nan Maertenſz Soon*, Schipper van 't Weſt-eynde van 't Vlielandt, en *Maerten Nanſz* Stuerman, *met Gerrit Willemſz, Ian Gerritſz*, ende *Gerrit Ianſz*, certificeren ende verklaren by deſen, waer ende waerachtigh te weſen, dat den voornoemden Schipper *Nan Maerten Soon*, met ſijn onderhebbend' Gaillot op voorleden Donderdagh zijnde den ſeſtienden deſes, met brieven van haer Hoogh Mo: Gedeputeerdens uyt 's Landts Vlote afgeveerdight, om deſelve te brengen tot Duynkercken aen den Gouverneur aldaer, Saturdaghs daer aen volgende zijnde den achtienden deſes, 's morgens voor den dagh, alſoo den wint Weſtelick was om het opper te hebben, is gekomen tot voor Ooſtende, ende het doen Weſt over wendende, dicht onder de Wal quam een kleyn Vaertuygh naer hun toe, dat ſy meynden een Viſſertjen te zijn, ende aen boort komende ſoo was het een Engels Capertje met vijf en twintigh man, waer van ſy zijn genomen ende tot Nieupoort gebracht, ſonder dat ſy de tijt hebben gehadt, om de voor gemelde brieven van hare Hoogh Mo: Gedeputeerden over boort te werpen: Eyndigende hier mede hunne verklaringe, met præſentatie van het ſelve, des noodt zijnde, met ſolemnelen eede te beveſtigen. Actum Vliſſingen deſen 20en. Junij 1667. Onder ſtont geteeckent *Nan Maerten ſoon, Maerten Ianſe,* ✠ ✠ dit zijn de mercken van *Gerrit* ✠ *Willemſz, Ian Gerritſz*, ende *Gerrit Ianſz:* Noch onder ſtont, naer gedane collatie is deſe copie jegens de principale van woorde te woorde ſulcks bevonden t'accorderen. By my Notaris onderteeckent, binnen Vliſſingen reſiderende, den 20en. Junij 1667. *quod atteſtor*, ende was onderteeckent *Pieter van Deyl*, Notaris Publiq.

Waer op gedelibereert zijnde / is geen reſolutie gevallen.

Zijn voorts geleſen ende gearreſteert de naervolgende depeſches.

Aen den Luytenant Admirael van Gent, *den 25en. Junij 1667.*

EDele, *Geſtrenge, Manhafte*; Wy hebben met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter* noodigh geacht Uw Ed: mits deſen t'ordonneren, het commandement van ſijn onder hebbende Schepen te bevelen aen den Vice Admirael *de Liefde*, met laſt, aen den ſelven, ſich met deſelve ſoo ſpoe-

Digitized by Google

ſpoedigh herwaerts aen te begeven, als mogelick is, ende ſulcks gedaen hebbende Uw Ed: ſich als dan aenſtonts in perſoon hier aen boort ſal vervoegen, alſoo wy met U Ed: te communiceren hebben over ſaken die den dienſt van den Lande concerneren. Waer op ons verlatende, &c. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 25en. Junij 1667.

Aen den Vice Admirael Enno Doedeſz Star, *den 25en. Iunij 1667.*

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c.

EDele, *Ernteſte*, *Manhafte*, *Vrome*, *Diſcrete*; Ten opſichte van de gelegentheyt der plaetſe daer Uw E. leyt, hebben wy goet gevonden met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, deſelve hier mede te ordonneren, dat hy alle ſijne by hebbende Gaillots aldaer doet aen den gront ſetten, ſchoonmaken, ende op 't ſpoedighſte als dan herwaerts aenkomen om den Lande dienſt te doen: Gelijck wy oock met verlangen te gemoet ſien de Schepen die elders zijn gedeſtineert, beneffens alle die noch op de Reviere van Chattam zijn, volgens het Lijſtje gisteren geſonden, op dat de Soldaten weder konnen werden overgenomen op de Schepen daer ſy gehooren. Waer toe ons verlatende, &c. Actum den 25en. Junij 1667.

Dominica den 26en. Junij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende voor Quinenburgh, des ſelfs Plaetſe Z. W. van de Vlote.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Is gehouden een generale Danckdagh door de gantſche Vlote / over den zegen ende glorieuſe victorie / die Godt Almachtigh gelieft heeft aen den Staet der Vereenighde Nederlanden te verleenen.

Des namiddaghs zijn aen boort van den Lt. Admirael gezeynt / alle de Capiteynen van 's Landts Vlote / ende aen deſelve verhandtreyckt de Acten ende ordres / tot executie van de verdeelinge van 's Landts Vlote in de Eſquadres gerequireert / ende op gisteren gearreſteert.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot de ſeyzete Zee-ſaken / geſchreven in den Hage den een en twintighſten deſer loopende maent / hier naer volgende geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

EDele, *Geſtrenge*, *Ernteſte*, *Hooghgeleerde*, *Wijſe*, *Voorſichtige Heeren*; De Heer Raedt-Penſionaris *de Witt* heeft ons gecommuniceert u-lieder brief, geſchreven in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende voor 's Koninghs-Diep, zijnde den wint Z. Weſt, den 17en. deſes, ende hebben wy daer inne met ſonderlinge aengenaemheyt beſpeurt ende bemerckt, dat u-lieden, niet tegenſtaende het Godt Almachtigh onlanghs belieft heeft 's Landts Vlote met een extraordinaris ſtormwint, ende daer door eenige veroorſaeckte rampen te beſoecken, conſtant zijn blijven perſiſte-

ren

Digitized by Google

ren by de bewuſte reſolutie, op 't uytzeylen van de voorſz Vlote buyten 't Texel genomen: Ende willen derhalven vertrouwen, dat al voor de receptie deſes daer op eene cordate executie, ende een goet ſucces onder Godes zegen ſal zijn gevolght; gelijck wy oock verwachten, dat voor ſoo veel daer aen noch yets ſoude mogen reſteren, 't ſelve als noch met alle cordaetheyt, ſtantvaſtigheyt, ernſt ende yver, hoe eer ſoo liever, volgens d'Inſtructie, ter executie ſal worden geleght, ende des te meerder, om dat Godt de Heere door de jegenwoordige Noordt-ooſte winden de ſake ſchijnt te favoriſeren ende te faciliteren, zijnde als noch onſe goede meeninge ende intentie, dat u-lieden daer omtrent met alle reſolutheyt ſullen hebben te procederen, ende liever wat hazarderen, als een goede occaſie ongetenteert te laten voorby gaen. Wy ſullen ons by continuatie t'eenemael vertrouwen op u-lieder gewoonlicke wijſheyt, cordaetheyt ende ſtantvaſtigheyt, ende daer op Godes zegen afwachten. Ende hier alleenlick by voegen, dat nademael den Commiſſaris *Quacq* ons by ſijnen brief van den 21en. adverteert, dat den Schipper van 't Poſt-Jacht twee dagen te voren een Gaillot na de Maes hadde ſien komen, 't welck Anckerde op dertien a veertien vadem water, ſijn zeyl doen innemende, hebbende de Vlagge van achteren, een Boeghſpriet, ende achter hoogh opgetimmert, dat het ſcheen een Koninghs Jacht, ende dat ſulcks ſoo zijnde, de Maſe ſeer onvry ſoude maken voor eenige Advijs-Boots, die deſelve Reviere uyt ofte in ſouden willen: Gevende hy *Quacq* daeromme ons in bedencken, of 't niet geraden ſoude zijn, dat men geſtadigh tuſſchen 's Landts Vlote ende de Maes een of twee kleyne Schepen van Oorlogh liet kruyſſen; Wy ſulcks abſolutelick ſtellen ende laten aen u-lieder diſpoſitie, om met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter* daer inne te doen ofte te laten 't gunt deſelve ſullen oordeelen ten meeſten dienſte van den Lande te behooren. Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den 21en. Junij 1667. Was geparaphreert *I. Meerman*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Zijn geleſen ende gearreſteert de depeſches hier na volgende / zijnde het reſultat van de beſoignes / heden deſen dagh voorgevallen.

Aen den Luytenant Admirael van Gent, *den 26en. Junij 1667.*

EDele, *Geſtrenge, Manhafte*; Op Uw Ed: Memorie, ſoo datelick ontfangen, hebben wy met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter* geconſenteert, dat Uw Ed: ſich van het verſochte branthout magh doen verſien; doch in de veranderingh van den Capiteyn *Iacob Binckes* in plaets van *Fabritius*, niet konnen treden, maer geperſiſteert dat Uw Ed: mette albereyts gedeſtineerde Schepen ſal in Zee gaen: Waer mede eyndigende, zijt den Almogende bevolen. In 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende voor Quinenburgh, den 26en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede Mr. *Iohan van Wouw*, een van 's Landts Advocaten Fiſcael over 's Landts Vlote, hem aenſiens deſes te vervoegen ende over te gaen op 't Schip van den Lt. Admirael *van Gent*, die hier neffens oock geordonneert wort, den voornoemden Fiſcael in ſijn onderhebbende Schip t'ontfangen, ende in des ſelfs Cajuyte naer behooren te tracteren, volgens ende in conformité van d'ordre van 't Landt. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 26en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden &c. Allen den genen die deſen ſullen ſien ofte hooren leſen, *Doen te weten*: dat wy, om het goet rapport ons gedaen van den perſoon *Ian Pie-*

Digitized by Google

Pieterſz Prins, Borget der Stadt Dordrecht, den ſelven geſtelt, ende gecommitteert hebben, gelijck wy hem ſtellen ende committeren mits deſen, tot Commandeur over onſe guarde Maritime, beſtaende jegenwoordigh in een en dertigh Matrooſen: gevende hem volkomen macht, authoriteyt ende bevel, deſelve onder twee Quartier-meeſters in goede ordre en diſcipline te houden, ende daer over te gebieden, ſoo als hy naer ſijne beſte wetenſchap en kenniſſe ten meeſten dienſte van den Lande bevinden ſal noodigh te weſen: Waerom wy in den name ende van wegen de hooghgemelte Heeren Staten Generael, wel expreſſelick laſten ende beveelen, de voornoemde twee Quartiermeeſters, ende de Matrooſen van onſe voorſz guarde Maritime, den voornoemden *Ian Pieterſz Prins* voor haren Commandeur te kennen, houden ende te reſpecteren, oock ſijne bevelen ende ordres naer te komen ende t'achtervolgen, op pœne van contrarie doende, daer over andere ten exemple geſtraft te werden; want wy ſulcks bevonden hebben alſoo te behooren. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 26en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden &c. *Doen te weten:* Alſoo wy met communicatie van den Lt. Admirael *de Ruyter* goet gevonden hebben te conſenteren ende accorderen aen . . . . . Viſſcher, ... alomme te mogen viſſchen, 't zy by, onder, ofte omtrent 's Landts Vlote, ende daer mede onder deſelve ſijn profijt te mogen doen in 't verkoopen van ſijne te vangene Viſch: *Soo is 't*, Dat wy by deſen wel expreſſelick ende ſcherpelick belaſten ende aen bevelen, alle Hooft-Officieren, Capiteynen ende Bevelhebberen, die deſen ſal werden vertoont, in dienſt van den Staet der voorſz Vereenighde Nederlanden, ſoo wel in als buyten 's Landts Vlote voornoemt, den voornoemden . . . . . ende alle andere Viſſchers, die eenige ververſchinge in de meer genoemde Vlote ſullen willen brengen, in de voorſz hare Viſſcherije vry ende onverhindert te laten voort varen, ſonder haer in 't minſte hinderlick ofte nadeeligh te zijn, te moleſteren ofte eenige ſchade toe te brengen: maer veel eer alle hulpe ende aſſiſtentie van onſent wegen te bewijſen, op pœne dat wie hier inne naerlatigh ofte contrarie bevonden ſal werden te doen, vervallen ſal in de hooghſte indignatie, ende boven dien naer bevindinge van ſaken aen den lijve geſtraft werden. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor Quinenburgh, den 26en. Junij 1667.

Lunæ den 27en. Iunij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende voor Quinenburgh.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

In deliberatie gelept zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert / dat by Miſſive aen den Heere Hartogh van Beaufort kenniſſe ſal worden gegeven van 't gene tſedert den 19. tot den 23en. deſer loopende maent / ſoo in de Revière van London / als voornamentlick in de Revière van Chattam is voorgevallen / ende met een gedeelte van 's Landts Vlote ter executie geleght: gelijck oock vervolgens aen den Agent de Glarges, tot Calais dien aengaende mede eenige kenniſſe ſal werden gedaen om ſich daer van te mogen dienen / ſulcks ende daer het behoort / alles volgens de Miſſiven hier na van woorde te woorde geinſereert.

Aen den Heere Hartogh van Beaufort, *den 27en. Iunij 1667.*

Tres Illuſtre & Puiſſant Seigneur,

PAr noſtre derniere du ſeizieme de ce Mois de la quelle nous vous envoyons le duplicat avec celle cy nous avons donné advertence à voſtre Alteſſe que nous eſtions arrivez avec la Flotte de

Digitized by Google

l'Eſtat juſques au pas de Calais, en intention d'attendre l'arriveé de la Flotte du Roy tres-Chreſtien, qui eſt ſous voſtre commandement, ſelon la Convention entre ſa Majeſté & leſdits Seigneurs Eſtats arreſteé, & ſignée le 5me. de ce Mois. De puis ayant eu connoiſſance que nos Ennemis, avec douze Vaiſſeaux de Guerre, & autres vingt, chargeez de Marchandiſes s'eſtoient poſté dans la Hopé, proche de Graveſant, avons reſolu de les aller attacquer la, & ayants choiſy 17. de nos Vaiſſeaux les plus legers de la Flotte le 19me. de ce Mois ſommes entré la Reviere de Thamiſe, mais ſur le ſoir le vent nous ayant abandonne n'avons pas peu avancer plus avant, que juſques à une demié lieue deſdits Vaiſſeaux ennemis, qui ayant eu le vent de noſtre arriveé ſe ſont retirez, & monterent la Riviere, juſques à Londres. De la nous deſcendimes, juſques à la Riviere de Rocheſter & de Chattam, & ayant faict recognoiſtre le Fort Charneſſe, ſitué à l'emboucheure de la dite Riviere de Rocheſter, avons reſolu de l'attacquer, & tout à l'inſtant ayant donné ordre à quatre de nos Vaiſſeaux de Guerre de Canonner le Fort ſusdict, fiſmes mettre pied à terre, à ſix cents hommes d'infanterie, Mais les ennemis, ſans attendre les dittes troupes quiterent leur poſte, & abandonnerent le dit Fort, dans lequel nous avons trouvé quinze pieces de 18. livres de balle, & une grande quantité de Maſts, Verges, & autres Ammunitions pour l'equipage des Vaiſſeaux la conſerveez. Nous avons fait bruler tous ces Maſts, & autres choſes combuſtibles dans le dit Fort, & fait paſſer le Canon dans quelques unes ne nos Vaſeaux tenant neantmoins le dit Fort encore guardé de quelques trouppes, & de huict Vaiſeaux de Guerre poſtez tout à lentour lade. place: le 20me. ayant eu avis que des plus grand Vaiſſeaux de Guerre de ce Royaume eſtoient monté la ditte Reviere de Rocheſter, & ſe tenoient proche d'un Chatteau nommé Upnor Caſtel, avons reſolu de les aller attacquer, & ayant fait ſonder la Reviere le 21me. ſommes entrez le 22me. avec noſdits 17. Vaiſeaux de grand matin, le bon Dieu nous ayant donné un vent fort favorable, avons tant avancé qui environ ſur le midy, ſommes arrivez tout proche deſdits Vaiſſeaux ennemis, & ayant donné ordre à nos Capitaines les plus avancez de les attacquer vivement, avons pris d'abord une Fregatte nommé le Ionathan, portant quarante pieces de Canon, & de la ayant faict avancer un brulot avons tout auſsy toſt mis le feu dans un grand Vaiſſeau de Guerre, nommé St. Matthias, ce qu'à donné ſi grande epouvante aux Ennemis, qu'ils ont tous quittez & abandonné le plus grand & le meilleur Vaiſſeau du Royaume, nommé le Royal Charles, lequel par nous eſtant pris l'avons emmené juſques au gros de noſtre Flotte, dans le Thamiſe, nous n'avons par laiſſez l'affaire lá mais avons encore par deux brulots, ruiné un grand Vaiſſeau, nommé Charle Quint, portant 60. & dix pieces de Canon, & de la mis le feu dans un autre nommé le Chaſteau de Honingen, portant quatre vingt pieces, & encore dans un autre grand Vaiſſeau duquel nous n'avons pas peu ſcavoir le nom: Cependant l'eau de la Reviere eſtoit tellement baiſſé, que nos Vaiſſeaux ſe mirent à ſec, ce qui nous a empeſché d'achever abſolument ce qu'avions ſi bien commancé. Le landemain à la haute Mareé, avons reſolu d'attacquer trois grands Vaiſſeaux nominez le Royal Iames, le Loyal Londen, & le Royal Oake. Le bon Dieu nous a tellement favoriſé, quayant faict avancer nos brulots avec ordre de paſer hardiment, le dict Chatteau de Upnor & de joindre & ruiner les ſuſdits grands Vaiſeaux, ils les ont abordez & brulé tous, tellement qu'ayant ruiné les Forces les plus conſiderables de l'Ennemy, avons deſſein de demeurer icy dans la Reviere de Londres à l'ancre, & d'empeſcher à nos ennemis, toute ſorte de traſicq & de commerce. Nous n'avons pas voulu mancquer de donner communication à Voſtre Alteſe, de ce qui eſt paſſé, comme ſuſdiſt, avec reſolution d'attendre icy, ce

que

Digitized by Google

que Voſtre Alteſſe aura reſolu ſur noſtre derniere du 16me. de ce Mois, demeurans de Voſtre Alteſſe.

Les bien humbles Serviteurs

Les Deputés & Plenipotentiaires des Eſtats Generaux, du Pais Bas, repreſentants leur Hautes Puiſſances dans leur Flotte.

Ten ſelven dage is mede van al 't gepaſſeerde mutatis mutandis *advis gegeven aen den Agent* de Glarges, *onder wiens convert den voorgaenden is afgeſonden.*

Zijn verbolgens geleſen ende gearreſteert de depeſches hier naer volgende geinſereert.

Aen de Gecommitteerde Raden van de Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, den 27en. Iunij 1667.

Edele Mogende Heeren,

WY hebben ontfangen Uw Ed: Mo: Miſſive van den elfden deſer loopende maent, hebbende onder andere tot bylage d'Inſtructie voor den Commis Generael van de Proviant- ende Ammunitie-Schepen, houdende daer nevens verſoeck, ten eynde wy wilden beſorgen, dat den ſelven Commis alhier, naer ſijne qualiteyt aengeſien, getracteert ende geaccommodeert mochte werden: Wy konnen Uw Ed: Mo: verſekeren, dat by ons ſoodanigen ordre ſal werden geſtelt, dat den ſelven aen onſe Tafel getracteert ende in conſideratie ſal werden genomen, volgens der ſelver goede meeninge ende intentie. Waer mede eyndigende, bidden Godt Almachtigh Uw Ed: Mo: te behouden in ſijne heylige protectie. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den ſeven en twintighſten Junij 1667.

Aen de Admiraliteyt tot Rotterdam, den 27en. Junij 1667.

EDele Mogende Heeren; Uw Ed: Mo: ſullen uyt de Miſſive by ons aen haer Ho: Mo: geſchreven den 23en. deſer loopende maent, van dewelcke wy Uw Ed: Mo: copije hebben toegeſonden, geſien hebben; dat den Capiteyn *Iohan Brakel*, in de laetſte rencontre op de Reviere van Chattam voorgevallen, ſich loffelick gequeten, ende als een vaillant Soldaet gedragen heeft: Wy hebben niet konnen naerlaten den ſelven met ſijn onderhebbende Schip tot convoy van de Royael Charles op te ſenden, ten eynde hy van de gevangens by hem ende andere verovert, gedeſchargeert moge werden. Ende geconſidereert, wy niet anders konnen oordeelen, of den ſelven heeft gemeriteert, met een capitael Schip te werden voorſien; ſoo derven wy de vrymoedigheyt nemen Uw Ed: Mo: in faveur van den gemelten Capiteyn *Brakel* te verſoecken, dat deſelve hem gelieven te ſtellen op een van de nieuwe Schepen van Oorloge in de Haven van Hellevoet-Sluys geëquipeert ende zeylveerdigh leggende, ſoodanigh nochtans, dat hy met 't voorſz Schip aen ons ten ſpoedighſten wederr toegeſonden moge werden, alſoo wy naer alle apparentie luyden van die qualiteyten in korten hier wel van nooden ſullen hebben. Vorders ſoo konnen wy niet naerlaten op 't ſerieuſte Uw Ed: Mo: te verſoecken, dat deſelve d'equipagie, ende den toeſtel van eenige nieuwe Branders, ſonder intermiſſie gelieven voort te ſetten, waer aen den dienſt van ons algemeene Vaderlandt ſonderlinge gelegen is. Wy ſullen ons derhalven op den goeden yver ende vigilantie van Uw Ed: Mo: verlaten, ende Uw Ed: Mo: bevelen in Godes heylige protectie. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 27en. Junij 1667.

Digitized by Google

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede op het advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Ian van Brakel*, als Commandeur, dat hy met ſijn onderhebbende Schip neffens de Schepen de Royael Charles ende Jonathas, beyde onlanghs van de Engelſche verovert, daer van de Commandeurs by deſen onder ſijn commandement werden geſtelt, met den eerſten bequamen wint van hier ſal zeylen, ende deſelve naer Hollandt geleyden, ende ondertuſſchen beſchermen tegens een yegelick die deſelve ſouden willen beſchadigen, blijvende by het gemelte Schip de Royael Charles, tot dat het ſelve behouden binnen Goeree ſal weſen ingevallen, ende loopen dan voorts met ſijn voorſz Schip en Prinſe in de Maſe, addreſſerende ſich aen de Edele Mogende Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiraliteyt tot Rotterdam, oock overhandigende ſoodanige brieven, volgens hare ſuperſcriptien, als hem nevens deſen ter handen zijn geſtelt, doende rapport van ſijn wedervaren, ende volgen hare nadere ordre. Werden de commanderende Officieren van de boven gemelte twee Schepen, ende andere die noch onder het voorſz Convoy mochten werden gevoeght, gelaſt ende aenbevolen, de reſpective commandementen, die haer door den voornoemden Capiteyn *Brakel* gegeven ſullen werden, te gehoorſamen ende t'achtervolgen, ſonder daer van eenighſins te blijven in gebreke. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker voor Quinenburgh, deſen 27en. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren hier mede, op het advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, den Commandeur *Wijnant van Meurs*, dat hy aenſiens deſes, met ende beneffens de Gaillots die gedeſtineert zijn om als bakens te leggen omtrent de drooghten in de Middelgronden, voor de Schepen die gelaſt zijn Zee te kieſen, ſal hebben te zeylen, haer te defenderen ende beſchermen ſoo veel doenlick is voor alle attentaten van den Vyandt, ende geleyden haer naer 't paſſeren van de voorſz Schepen, hier weder onder de Vlagge, ſonder daer van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in't Schip de ſeven Provincien, den 27. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. hebben met goet vinden ende communicatie van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, ten verſoecke van den Commandeur *Cornelis Iacobſz van der Hoeven*, verklaert ende geatteſteert, gelijck deſelve verklaren ende atteſteren by deſen, dat hy ſeker Brandt-ſchip, by hem onlanghs gevoert, genaemt Rotterdam, ende geëquipeert by de Edele Mogende Heeren Raden ter Admiraliteyt op de Maſe, ten dienſte van den Staet der voorſz Vereenighde Nederlanden op den vier en twintighſten deſer loopende maent loffelick ende met goet effect heeft beſteedt in de Reviere van Rocheſter, ende dat hy noch van vier andere diergelijcke Branders d'eerſte is geweeſt die de drie Engelſche Koninghs Schepen, die daer doen verbrant wierden, heeft geabordeert, allegerende voor reden van wetenſchap, het ſelve met eygen oogen te hebben geſien, oordeelende derhalven dat hem het prœmium daer toe geſtelt deughdelick competeert, preſenterende 't ſelve des verſocht werdende, nader te affirmeren. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 27en. Junij 1667.

De bovenſtaende verklaringe is heden noch mutatis mutandis **gegeven aen de naer genoemde Commandeurs / als**

Willem Willemſz, 't Brandt-ſchip genaemt den Draeck, reſorterende onder't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam.

Symon Poppinga, 't Brandt-ſchip genaemt 't Wapen van Briſtol, reſorterende onder 't Collegie als voren.

Ian Baptiſt de Graef, 't Brandt-ſchip genaemt den Gouden Appel, reſorterende onder 't Collegie als voren.

Gerrit Andrieſſz Mack, het Brandt-ſchip genaemt Schiedam.

Ian

Digitized by Google

Ian Danielsz van den Rhijn, het Brandt-schip Pro Patria, besteedt aen het Engelsch Koninghs Schip genaemt de Matthias, gemonteert met 52. Stucken.

Meynderts Ienties, het Brandt-schip genaemt de Princesse, resorterende onder 't Collegie ter Admiraliteyt in Vrieslandt.

Des naermiddaghs is geconvoceert den Hoogen Krijghsraedt / ende voor den selven geexamineert zijnde de pretensien by den Vice Admirael *de Liefde*, ende den Capiteyn *Thomas Tobiasz* ingelevert / raekende der selver recht tot den prijs van het Schip de Kopal Charles / ende de premien daer toe staende / soo is by den gemelten Krijghsraedt dien aengaende genomen de naervolgende resolutie / ook geresolveert daer over te schrijven aen haer Hoogh Mo: de Missive daer aen volgende mede van woorde te woorde geinsereert.

Maendagh den 27en. Junij 1667. in 't Schip de seven Provincien, ten Ancker leggende voor Quinenburgh.

Present d'Heer Cornelis de Witt.

Krijghsraedt.

Lt. Admirael de Ruyter.	*Vice Admirael Evertsz.*
Lt. Admirael Banckert.	*Vice Admirael Schram.*
Lt. Admirael van Nes.	*Schout-by-nacht van Nes.*
Lt. Admirael van Gent.	*Schout-by-nacht van der Zaen.*
Lt. Admirael van Meppel.	*Schout-by-nacht Ian Matthijsz.*
Lt. Admirael van Aylua.	*Schout-by-nacht Brunsvelt.*
Vice Admirael Sweers.	

OP de pretensien van verscheyde Hooft-Officieren ende Capiteynen, soo voor hun selfs, als haer onderhebbende Scheepsvolck gemoveert, nopende het recht dat een yeder van deselve vermeent hem te competeren op het Engelsch Admiraels Schip, genaemt de Royal Charles, den 22en. deser loopende maent omtrent de Reviere van Rochester verovert, mitsgaders op het prœmium daer toe staende, is naer deliberatie bevonden dat dit sonderlinge voorval, uyt de nader ordre ofte het Placcaet van prœmien, door den Staet geëmaneert, niet kan werden getermineert, ende derhalven gerefolveert, gelijck den Krijghsraedt doet by desen, dat het voorsz Schip by provisie sal werden opgesonden naer Goeree, ende daer beneffens geschreven aen hare Hoogh Mo: dat die van den Krijghsraedt onder correctie oordeelen, dat een yegelick van de drie Hooft-Officieren, die in de actie present zijn geweest, neffens hare respective Chaloups-volckeren, voor af uyt het voorsz prœmium met een eerlicke recognitie behoorden te werden gegratificeert, ende oock aen de weduwen, of weesen van de Commandeurs ende volck, die op eenige Brant-schepen zijn gesneuvelt, favorabelick te werden gedacht: Dat wijders de sake ten principalen gestelt sal werden, gelijck deselve gestelt wort mits desen, in handen van hooghgemelte hare Ho: Mo: om naer voorgaende visitatie ende examinatie van de bewijsen, by de voorsz pretendenten schriftelick te exhiberen, daer in verder te resolveren, als deselve na hare hooge wijsheyt sullen bevinden te behooren.

Aen de Heeren Staten Generael, den 27en. Junij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

MYn Heeren; Wat den Scheeps-Krijghsraedt in 's Landts Vlote ter presentie van Uw Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden heden hebben gerefolveert, nopende de pre-

Digitized by Google

tenſien die eenige Hooft-Officieren ende Capiteynen, ſoo voor hunne perſoonen als Scheepsvolck aen deſelve hebben ingebracht, op het veroverde Engelſch Admiraels Schip, genaemt de Royal Charles, mitſgaders op het prœmium daer toe ſtaende, ſullen Uw Hoogh Mo: gelieven te vernemen uyt het hier nevens gaende Extract van 't gebeſoigneerde van den voorſz Krijghsraedt, 't welck ick van mijn onderdanighſten plicht hebbe geacht Uw Ho: Mo: toe te ſenden, om te ſtrecken tot der ſelver narichtinge, ende gedrage my over 't gunt verder gepaſſeert is met Uw Hoogh Mo: permiſſie aen het ſchrijvens dat ſucceſſivelick door de wel gemelte Heeren Gedeputeerden aen deſelve wort gedaen, verſoeckende dat Uw Hoogh Mo: ſulcks ten goede gelieve te duyden. Waer mede deſen eyndigende, ſal ick Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende voor Quinenburgh ten Ancker, den 27en. Junij 1667. Onderſtont *Uw Ho: Mo: ootmoedige ende gehoorſamen Dienaer*, geteeckent *M. Adr: de Ruyter.*

Martis den 28en. Junij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor Quinenburgh.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

De Oorlogh-ſchepen onder de drie Eſquadres van den Luytenant Admirael van Gent, Vice Admirael Evertſz, ende den Schout-by-nacht van der Zaen geordonneert / hebben Ancker gelicht / ende zijn geloopen naer de Middelgronden in 't Koninghs-Diep / zijnde den wint Ooſtelick met mop weder / waer door deſelve genootſaeckt waren af te laveren.

Is goet gevonden de twee veroverde Yſinſen / de Royal Charles ende de Jonathan / neffens de voorſz Schepen onder den Lt. Admirael van Gent, te doen uytloopen / ende dat deſelve door eenige van de voorſz Schepen ſullen werden geconvoyeert ter ſaliver Zee / ende van daer voorts door den Capitepn Brakel tot voor het Goereeſche Gat / alwaer de Royal Charles gelaſt is binnen te loopen / ende den Capitepn Brakel van daer te verzeylen in de Maſe / omme ſijne gevangens aldaer te loſſen / ende aen de Heeren van d'Admiralitept tot Rotterdam van alles rappoort te doen / oock van daer op 't ſpoedighſte ſich weder naer de Vlagge te vervoegen met het Schip tot nu toe by hem geboert / of ſoodanigh ander als de opgemelte Heeren van den Raet hem ſullen gelieven te vergunnen.

Door den gemelten Capitepn Brakel zijn naer 't Vaderlandt afgeſonden de Miſſiven aen haer Hoogh Mogende / Ed: Groot Mo: ende der ſelver Gecommitteerde Raden / oock die aen de Admiralitept tot Rotterdam reſiderende geſchreven / ende in de notulen van giſteren geinſereert / gelijck oock de Miſſiven aen den Heere Hartogh van Beaufort, ende den Agent de Glarges, mede op giſteren geinſereert ende gearreſteert / door den Vice Admirael Evertſz naer Calais zijn afgeſonden.

Ten ſelven dage mede opgeſonden naer Amſtelredam een Kitſe ofte Bootje / geladen in Vlaenderen tot Ooſtende met verſchepde waeren van contrebande / Hennip / &c. aengehaelt by den Capitepn Jean du Bois, ende dien aengaende aen de Heeren Raden ter Admiralitept voorſz daer nevens afgeſonden de Miſſive mede op den dagh van giſteren geinſereert.

Des naermiddaghs zijn op 't advijs van de reſpective Luytenanten Admiralen de Schepen van Oorloge by de Vlagge ende op de Rebiere van London gebleven / gerepartieert in drie Eſquadres / ende vervolgens peder van deſelve in drie Smaldeelen / in manieren hier naer volgende.

Ver-

Digitized by Google

Verdeelinge van des Landts Schepen, die tegenwoordigh noch onder de Hooft-Vlagge bevonden worden, ende hoe deselve in rangh Anckeren sullen.

Capn. Cornelis de Liefde.	*Capn. Tde Hilkes Colaert.*	*Capn. Abraham van Zÿl.*
Lt. Admirael van Nes.	*Iooſt Michielſz.*	*Vice Admirael Schram.*
Iooſt Verſchuer.	*Lt. Admirael van Aylua.*	*Iohan Roeteringh.*
Iacob Corneliſſz. Swart.	*Ian Ianſz. Vÿſelaer.*	*Michiel Zuys.*
Brander.		
Hendrick Eſdre.		
Capnen. Pieter Thomaſſz. Sitter.	*Capnen. Ian Gÿſels van Lier.*	*Capnen. Iacob Andrieſſz. Swart.*
Hendrick Gotſkens.	*S. by N. Ian Matthÿſſz.*	*Lt. Admirael Meppel.*
Lt. Admirael de Ruyter.	*Lt. Admirael Banckert.*	*Pieter Claeſſz. Wÿnbergen.*
Lt. Collonel Palm.	*Cornelis Evertſz.*	*Iacob Corneliſſz. Broeder.*
	Pieter van Wÿnbergen.	*Wÿnant van Meurs.*
Brander.	Brander.	
Gerrit Forens.	*Willem Meerman.*	
Capnen. Niclaes Marrevelt.	*Capnen. Witro Beyma.*	*Capnen. Pieter Mangnuſſz.*
Vice Admirael Sweers.	*Vice Admirael Enno Doedes.*	*Schout-by-nacht Vluch.*
Iacob Binckes.	*Roelof Ketelaer.*	*Ian van Amſtel.*
Floris Floriſſz. Blom.	*Nicolaes Naelhout.*	*Ian Ianſz. Verboeckelt.*
		Brander.
		Willem Gerritſz.

Aldus gedaen ende gearre steert by ons ondergesz, den 28en. Junij 1667.

De Capiteynen aen boort gesent ende gekomen zijnde / is aen yeder van deselve ter handen gestelt de voorsz verdeelinge van de respective Esquadres / ende zijn deselve wel scherpelick gelast des nachts goede wachten te doen houden / ende voor gemelde Boots ende Chaloupen voor de Schepen sorghvuldelick te waken / om niet subitelick te werden overvallen.

Noch is goet gevonden tegens morgen den 29en. met het opgaen van de Sonne te doen Landen vier hondert en vijftigh mannen / soo van de Landt-soldaten als Mariniers / ende deselve te doen commanderen ende verdeelen / gelijck hier naer in de ondergeschreven Lijste is geëxpresseert / welcke aen Landt sullen werden gebracht door de Boots ende Chaloupen van de respective Schepen van Oorloge / hier naer mede in de volgende Lijste uytgedruckt.

Lijste van de Landt-soldaten ende Mariniers, geordonneert om te Landen op 't Eylandt Sheppy, nevens aenwijsinge van de Boots ende Chaloupen door de welcke deselve daer aen sullen werden gebracht.

Luytenant Collonel *Palm*, ende Majoor *Brederode*, in de Chaloupe van den gemelten Luytenant Collonel.

Capi-

Digitized by Google

Capiteyn *Caſtellego* met vijftigh man, in de Chaloup ende Boot van den gemelten Luytenant Collonel.

Capiteyn *Dolman*, met vijftigh man van Capiteyn *de la Noy de Ionge*, in de Boot ende Chaloupe van den Schout-by-nacht *Vlueh*, die aen de Fluyt den Harder weſen ſal.

Capiteyn *Padburgh* met dertigh man, met de Boot van Capiteyn *Marrevelt*.

Door de Boot van *Cornelis de Liefde*, uyt de Fluyt den Harder, twintigh man, van den Capiteyn *de la Noy den Ouden*.

Van Capiteyn *Rheenen* vijftigh man van ſijn eygen Compagnie, die afgehaelt ſullen werden van de Fluyt de Roode Leeuw, door de Boots en Chaloupen van den Vice Admirael *Schram*.

Van Capiteyn *Cornelis de Witt* vijftigh man van ſijn Compagnie, door de Boot ende Chaloup van den Luytenant Admirael *Meppelen*.

Van Capiteyn *Hoffen* vijftigh man van ſijn eygen Compagnie, met de Boot ende Chaloupe van *van Zeyl*, die afgehaelt ſullen worden van de Fluyt de Roode Leeuw.

Van Capiteyn *Iean de Witte* vijftigh man van ſijn eygen volck, met de Boot ende Chaloup van den Luytenant Admirael *de Ruyter*.

Van Capiteyn *Laucourt* vijftigh man van ſijn eygen Compagnie, met de Boot ende Chaloup van den Luytenant Admirael *van Nes*.

Van Capiteyn *Brouwer* vijftigh man van ſijn eygen Compagnie, met de Boot ende Chaloupe van den Vice Admirael *Sweers*.

Is heden ooch geleſen / gearreſteert ende verbolgens uptgegeven / de depeſche hier naer volgende geinſereert.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren hier mede op het advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Iohan van Brakel*, aenſiens deſes in ſijn onderhebbende Schip over te nemen uyt het Schip van den Vice Admirael *Iohan de Liefde* een Engelſch gevangen Capiteyn, genaemt *Forteſcue*, ende den ſelven mede te tranſporteren naer Hollandt, beſorgende dat hy in goede verſekeringe gerake van de Ed: Mogende Heeren Raden ter Admiraliteyt op de Maſe, om van deſelve verſonden te werden aen 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, ten eynde dat de gemelte Heeren Raden van't ſelve Collegie voor den voornoemden gevangen Capiteyn, mogen trachten uyt Engelandt by verwiſſelinge tegens hem te relaxeren den Capiteyn *Iohan Bont*; die tot noch toe tot Londen of daer omtrent in detentie gehouden wert, ſonder hier van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende voor Quinenburgh, den 28en. Junij 1667.

Mercurij den 29en. Junij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor Quinenburgh, op de Reviere van London.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Ingevolge van haer Ed: Mo: reſolutie van giſteren / ende de verdeelinge van de Landtmilitie daer op gevolght / ſoo zijn d'Officieren / in de Lyſte van giſteren geſpecificeert / yeder met de Soldaten by deſelve Lyſte haer geaſſigneert / van de Schepen van Oorloge ende Flupten / met de Boots ende Chaloupen afgevaren ende gelandt aen 't Eylandt Schappy.

Ten voorſz dage hebben haer Ed: Mo: met advijs ende communicatie van den Lt. Admirael de Ruyter, **den Vice Admirael** Enno Doedeſz Star **met ſes Schepen / leggende voor 't Fort**

Digitized by Google

't Fort Charnesse / gelast sich van daer naer de Vlagge te vervoegen / latende aldaer twee van de lichtste Schepen op de wachte blijven leggen / tot nader ordre.

Op het eenparigh advis van de Luytenanten Admiralen de Ruyter, Banckert, Aert van Nes, Meppelen ende van Aylua, ende in achtinge genomen zijnde seker advis onlanghs ingekomen / dat binnen Londen een seer groote quantiteyt Brandt-schepen wierden toegemaeckt / ende geconsidereert dat door de voorsz Branders hier op de Rebiere 's Landts Vlote met een Westelicke wint ten hooghsten soude konnen werden geincommodeert: ende gelet dat deselve Branders in slecht water veel seeckerder ende met minder hasart konnen werden aengebracht: oock voornamentlick mede gepondereert dat hier in de Rebiere voor den Staet geenen dienst meer gedaen kan werden / zijnde alomme den Vyandt aen Landt soo sterck in de wapenen / dat niet sonder groot periculeenige Landinge kan werden ondernomen: Soo is gereselveert ende verstaen / dat jegens den avont met het toekomende getije 's Landts Vlote sal afdrijven naer de Middelgronden / omme van daer voorts met d'eerste gelegenheyt tot voor de Rebiere buyten het Koninghs-Diep te loopen / ende de Rebiere van buyten te besetten met een Esquadre voor 't Noordt-voorlandt / Saulsbay ende Olferness / 't welck buyten gevaer van 's Landts Vlote / ende met minder soo veel incommoditeyt van den Vyandt gedaen kan worden.

Zijn gelesen ende gearresteert de depesches hier aen volgende geinsereert.

Aen Maerten Waverans, *Koopman tot Nieuwpoort, den 29en. Junij 1667.*

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote.

Ernfeste, *Vrome, Discrete*; Wy hebben tot noch toe met verlangen af gewacht, maer niet verstaen wat succesen onse debvoiren tot u-lieden relaxatie aengewendt, gehadt hebben, ende of den Gouverneur van Nieupoort aen onse ende haer Ho: Mo: serieuse Missiven niet soo veel sal gedefereert hebben, dat hy u-lieden in volle liberteyt ende credit sal hebben gestelt, versoecken met een letterken van u-lieden daer van te mogen werden geinformeert, ende dat deselve door brenger deses aen ons eenige ververschinge, soo van groente als anders gelieve toe te senden, oock de brieven dewelcke onder u-lieden berustende souden mogen zijn: Waer op ons verlatende, sullen met brenger deses hier op u-lieden rescriptie met verlangen te gemoet sien: Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden den Almogenden. In 't Schip de seven Provincien, den 29en. Junij 1667.

Tegens den avont ontfangen een Missive van de Heeren Gedeputeerden tot de Zee-saken / geschreven in den Hage / den 24en. deser loopende maent / luydende als volght:

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Edele, *Gestrenge, Ernfeste, Hooghgeleerde, Wijse, Voorsichtige Heeren*, Wat wy huyden hebben gereselveert by occasie van den ontfangh van twee Missiven van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, d'eene van den 19. ende d'andere van den 20en. deses, tot bevorderinge ende executie van 't gene u-lieden aenbevolen ende toevertrouwt is, sullen deselve konnen vernemen uyt onse Resolutie hier nevens gaende, tot dewelcke wy ons kortheyts halve refererende, bevelen u-lieden in Go-

Digitized by Google

des Heylige protectie. In den Hage den 24^{en}. Junij 1667. Was geparaphreert *B. van Vrybergen*, ^{vt}. onderſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Extract uyt 't Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Veneris den 24^{en}. Junij 1667.

Secrete Zee-ſaken.

ONtfangen een Miſſive van den L^{t}. Admirael *de Ruyter*, geſchreven in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende in de Middelgronden voor de Revier van Londen den 20^{en}. deſes, houdende in effect, dat hy ſijnen brief van 's daeghs te voren daer nevens gevoeght tot die tijt toe op gehouden hadde, eenſdeels om dat de wint contrarie, ende het Vaertuygh daer toe gedeſtineert, niet al te wel bezeylt was, ende ten anderen met verlangen van midderwijl yets te mogen verſtaen van de reſcontres die eenige van de Schepen, van 's Landts Vlote gedetaſcheert, op de Reviere in 't recognoſceren van de gelegentheden aldaer mochte wedervaren; ende dat hem dien aengaende door de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, op een van de gedetaſcheerde Schepen weſende, daer van zedert deſe narichtinge was gekomen uyt het Schip d'Agatha tuſſchen Quinenburgh ende Graveſande van den 19^{en}. deſes des avonts omtrent ſeven uren, te weten, datſe, dewijle het Godt Almachtigh gelieft hadde haer de wint ſoo favorabel te verleenen, gereſolveert waren met deſelve Schepen, onder 't commandement van den L^{t}. Admirael *van Gent* ſonder eenigh tijt verlies, voort de Reviere op te zeylen tot in de Hope ende omtrent Graveſandt, op hope van aldaer te ſullen aentreffen eenige Engelſche Oorlogh- of Koopvaerdy-ſchepen: Ende dat alſoo 't Boots-volck oordeelde eenige groote Schepen te konnen ſien in de Reviere van Rocheſter ende in de Baye van Chattam, haer E: hem L^{t}. Admirael *de Ruyter* in bedencken hadden gegeven, of hy niet geraden vonde een Eſquadre van tien a twaelf capitale Schepen dien morgen met het vroegh getije te doen avanceren, tot voor ofte omtrent Quinenburgh, om in cas van noot, haer aldaer te konnen ſouſteneren ende aſſiſtentie doen, ende dat hy ſulcks volgens voorgaende gevallene diſcourſſen al te voren hadde beſorght, ende daer toe gebruyckt den Vice Admirael *Star* met tien Schepen ende twee Branders, ende den Vice Admirael *Schram* met negen Schepen ende Advijs-Jachten t'Zeewaert geſtuert, om het ooge van die zijde te houden op alle vremde machten van Vyanden of Geallieerden, mitſgaders op de Vrieſche Schepen: Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, dat aen de gemelte Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden geſchreven, ende aen den voornoemden L^{t}. Admirael *de Ruyter* gereſcribeert ſal werden, dat haer Ho: Mo: uyt de voorſz Miſſive met groote aengenaemheyt hebben vernomen dat Godt d'Heer Almachtigh de beginſelen van 't werck ſoodanigh heeft believen te zegenen ende te favoriſeren, datſe met een goet aental van 's Landts Schepen in de Reviere van Londen gelucklick zijn geraeckt, ende dewijle haer daer inne betoonde reſolutheyt allenthalven te lauderen ende te prijſen is, dat haer Ho: Mo: van de continuatie van hare cordaetheyt, couragie, beleyt ende dexteriteyt oock willen verwachten d'executie van het principale deſſeyn op de Schepen tot Chattam, te meer, naer dien uyt de jonghſt alhier in gekomen adviſen blijckt, dat aldaer vele van de capitaelſte Schepen van dat Rijck, daer onder dertien in getale van den eerſten ende tweeden rangh, ende noch eenige andere van minder force, alle ongeëquipeert leggen; Doch by ſoo verre door 't een of 't ander toeval 't voorſz deſſeyn al noch niet en ſoude mogen weſen getenteert ende geëxecuteert, dat haer Ho: Mo: willen hopen ende vertrouwen, datſe als nu 's Landts Vlote jegenwoordigh met de Vrieſche Schepen, mitſgaders de Landt-militie verſterckt zijnde, occaſie en gelegentheyt ſullen vin-

Digitized by Google

vinden, om dat werck onder Godes zegen voort te ſetten, als weſende al noch haer Ho: Mo: goede meeninge ende intentie datſe omtrent het gene haer aenbevolen ende toevertrouwt is, met alle reſolutheyt ſullen hebben te procederen, ende liever wat haſarderen als eene goede ſake ongetenteert te laten voorby gaen, wel verſtaende nochtans, dat haer E: dien aengaende, volgens de op haer verleende authoriſatie, aldaer in loco, ſoodanigh ſullen mogen reſolveren ende diſponeren, als deſelve naer gelegentheyt van ſaken, ende de albereyts ontfangen ende noch te bekomen kondtſchappen, ten dienſte van den Lande, ende tot den meeſten afbreuck van den Vyandt, oordeelen ſullen te behooren, met byvoeginge, dat haer Ho: Mo: het daer voor houden, dat hare intentie is, dat het zy dat het voorſz groote deſſeyn in 't geheel of ten deele is geſuccedeert, ofte niet, de Reviere van Londen met het gros van de Vloot, binnen de gronden naeuw ſal werden beſet gehouden, om den Vyandt daer door de meeſte incommoditeyt toe te brengen: Voorts dat haer Ho: Mo: van haer gewoonlicke prudentie ende diligentie verwachten, datſe by deſe gelegentheyt ſoo naeuwkeurigh als eenighſins mogelick is, door Stuerluyden, Lootsluyden ende alle andere perſoonen, kenniſſe hebbende van de pilotagie, ſullen doen peylen de diepten ende ondiepten van het Koninghs-Diep, ende van alle de Gaten ende advenuen, daer op reſponderende, als mede de Reviere van Chattam, ende van alles anders wes in tijden ende wijlen ten dienſte van den Lande ſoude konnen werden gemeſnageert, de Landt-mercken daer omtrent wel latende obſerveren, oock daer van perfecte deſcriptien ende kaerten maken: op dat in het toekomende, naer gelegentheyt 's Landts Vlote ende Schepen des te onbekommerder ende te veyliger, de voorſz Reviere mogen op zeylen. Was geparaphreert *B. van Vrybergen*, vt. onderſtont *Accordeert met het voorſz Regiſter*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Waer op geene deliberatie ofte reſolutie is gevallen.

Deſen avont is de Landt-militie alle met gemack ende ſonder eenigh ongeval weder aen de Schepen wel aen gekomen / met eenige ververſchinge van Schapen ende Hoenderen.

Mercurij den 29en. Junij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende een groote halve mijl boven de Middelgronden, 's avonts omtrent tien uren.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Ontfangen een Miſſive van den Lt. Admirael van Gent, Vice Admirael Cornelis Evertſz, ende den Commandeur Willem van der Zaen, onderteeckent ende geſchreven in 't Schip de Daulphijn / den 29. Junij 1667. luydende als volght.

Mijn Heer,

HEt veroverde Koninghs Schip den Royal Charles, den Vice Admirael *de Liefde*, Capiteyn *de Wilde*, en Capiteyn *Paeuw*, zijn in het begin van de ebbe omtrent de Middelgronden op de Zuydt Wal vaſt geraeckt, het welck ons verobligeert heeft, ten Ancker te komen pas buyten de Middelgronden in 't Koninghs-Diep, om deſelve in te wachten, ende ſiende omtrent twintigh Zeylen in ende voor Harwits, ſoo hebben wy een Fregat, en twee Advijs-Jachten afgeſonden, om deſelve nader te recognoſceren, ende met eenen deſen Expreſſen, om van Uw Edt. ordre te ontfangen, of wy de voornoemde Schepen in of voor Harwits, geſamentlick, of eenige van ons appart, ſullen attacqueren, waer op wy Uw Ed: ordres op het ſpoedighſte ſullen verwachten, ende verblijven met behoorlick reſpect. *Mijn Heer*, leeger ſtont *Uw E: W: E: geboorſame Dienaers*, ende was geteeckent *W. I. van Gent, Cornelis Evertſz, Willem van der Zaen.* Actum in 's Landts Schip den Daulphijn, den 29en. Junij 1667.

Digitized by Google

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden aen den voornoemden Luytenant Admirael van Gent te reſcriberen in maniere hier naer volgende.

Aen den Luytenant Admirael van Gent, *den 29en. Iunij 1667.*

EDele, Geſtrenge, Manhafte; Tot antwoort op Uw Ed: Miſſive van heden, ſoo datelick ontfangen, dient deſen, met communicatie van den Lt. Admirael *de Ruyter*, dat ons de gelegentheyt ende de conſtitutie van de plaetſe daer de bewuſte twintigh Zeylen leggen, niet al te wel bekent is, maer in cas Uw Ed: daer op meenen advantagie te hebben, laſten ende authoriſeren wy deſelve mits deſen, van haer vigoreuſelick aen te taſten, ende trachten te veroveren of te ruineren, want aen het goet ſucces van dien den Staet onſer Landen een ſonderlingen dienſt, ende ons een welgevallen geſchieden ſal, wenſchende den ſelven Godes zegen tot d'uytkomſte, &c. In 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende een groote halve mijl boven de Middelgronden, den 29en. Junij 1667.

Jovis den 30en. Junij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker even buyten 's Koninghs-Diep.

Preſent d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Ontfangen een Miſſive van den Lt. Admirael van Gent, geſchreven in 't Schip den Dolphijn / zeylende Z. O. van Harwits / hupden date deſes omtrent Z. Ooſter Son / hier naer volgende geinſereert.

Mijn Heer,

SOo aenſtonts Uw Ed: Mo: Miſſive ontfangen hebbende van dato den 29en. deſer, ſoo hebbe den ſelven aen de Heeren van den Krijghsraedt voorgedragen, ende hebben gereſolveert tot op den Hoeck van Barel te loopen; Den Schout-by-nacht *van der Zaen* met ſijne Smaldeelinge voor Olfernes te ſtueren, om het Gat aldaer te beſetten, ende aldaer gekomen zijnde de plaets nader te recognoſceren, de adviſen van onſe Advijs-Jachten, die wy giſteren derwaerts geſtuert hebben, te hooren, ende om in gevolge van deſelve nader reſolutie te formeren: maer wort eenparighlick by ons geoordeelt, ſoo wy yets vorders aldaer konnen entrepeneren, dat daer toe de Branders ſeer nootſakelick ſouden zijn; Weſhalven wy verſoecken of Uw Ed: Mo: de noch reſterende by de Vloot ons gelieven toe te ſenden. Waer mede: *Mijn Heer*, leeger ſtont *Uw Ed: Mo: ootmoedigen endle gehoorſamen Dienaer*, ende was onderteeckent *W. I. van Gent.* Actum in 's Landts Schip den Daulphijn, zeylende Z. O. van Harwits, den 30en. Junij 1667. omtrent Z. Ooſter Son.

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden / dat de Branders by 's Landts Vlote zijnde / ten ſpoedighſten naer den Lt. Admirael van Gent ſullen werden afgeſonden / yeder met de Acte hier naer van woorde te woorde geinſereert.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis ende communicatie van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Commandeur *Hendrick Eſdre*, hem aenſiens deſes met ſijn onderhebbende Brandt-ſchip te begeven onder 't commandement van den

Digitized by Google

den L^t. Admirael *Willem Ioseph van Gent*, ende te ontfangen ende achtervolgen de nadere ordres die hem by den gemelten L^t. Admirael sullen werden gegeven, sonder hier van in 't minste te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de seven Provincien, den 30^en. Junij 1667.

Mutatis mutandis *Gerrit Forens*, *Willem Meerman*, *Willem Gerritsz.*

Den Luytenant Admirael de Ruyter heeft gereselveert in persoon met een Baillot te varen aen 't Schip van den Admirael van Gent, omme aldaer gesamentlick te overleggen op wat wijse de bewuste Schepen / in Harwits leggende / best souden konnen werden aengetast.

Ontfangen een Missive van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot de Zee-saken / geschreven in den Hage den seven en twintighsten deser loopende maent / ende daer nevens twee bygevoeghde Resolutien / ten selven dage genomen / respectivelick hier naer volgende van woorde te woorde geinsereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, *Gestrenge*, *Ernveste*, *Hooghgeleerde*, *Wijse*, *Voorsichtige Heeren*; Hier nevens gaen twee distincte Resolutien beyde genomen, d'eene rakende 't besloten houden van 't Canael ende d'andere rakende 't senden van den Grave *van Hornes* met eenige Compagnien van sijn Regiment na 's Landts Vlote, dewelcke wy goet gevonden hebben met desen t'accompagneren, om te strecken tot u-lieder narichtinge: Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den 27^en. Junij 1667. was geparaphreert *G. v. Hoolck*, ^vt. onderstont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was geteeckent I. *Spronsen.*

Extract uyt het Register der Resolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Lunæ den 27^en. Iunij 1667.

Secrete Zee-saken.

NAdemael het Godt de Heer belieft heeft 's Landts Vlote op de Reviere van Chattam tegens de Engelschen een geluckigh succes te verleenen, soo met het verbranden ende veroveren van een goet aental capitale Schepen van Oorloge, het innemen van 't Fort Charnesse als anderssins: Soo is na deliberatie goet gevonden ende verstaen, dat geschreven sal werden aen den Heere *van Beuningen*, haer Ho: Mo: extraordinaris Minister, dat hy by den Koningh van Vranckrijck, ende elders aldaer te Hove van noode wesende, alle mogelicke ende krachtige debvoiren ende goede officien wille doen ende aenwenden, ten eynde sijne Majesteyt gedisponeert moge werden een goet gedeelte van de Schepen van Oorloge, gehoorende onder de Vlote van den Heere *Hartogh van Beaufort*, te deratscheren, ende die te senden naer den opgangh van 't Canael, om 't selve Vaerwater ende die Passagie, met ende nevens eenige Oorlogh-schepen van wegen desen Staet daer by te voegen, voor d'Engelschen besloten te houden, gelijck oock de Reviere van Londen met 's Landts Vlote beset is, omme den Vyandt alomme te benaeuwen, ende daer door tot reden te brengen, zijnde jegenwoordigh niet apparent, dat hy, vermits de voorgevallene disastre, met eenige considerable macht in Zee sal konnen komen, ende alsoo desen Somer geen capitale Bataille en staet voor te vallen: Ende sal hier van Extract gesonden werden aen de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, om te strecken tot der selver narichtinge. Was geparaphreert *G. v. Hoolck*, ^vt. onderstont *Accordeert met 't voorsz. Register*, ende was onderteeckent I. *Spronsen.*

Digitized by Google

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Luna den 27^en. Iunij 1667.

Secrete Zee-ſaken.

IN deliberatie geleyt zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, mits deſen te verſoecken de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, dat haer E: den Grave *van Hornes* met ſoo veel Compagnien van ſijn Regiment als by de hant ſoude mogen weſen, ſonder tijt verlies willen ſenden naer 's Landts Vlote, jegenwoordigh leggende op de Reviere van Londen, om aldaer in alles te volgen d'ordre ende de bevelen van de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, of van den genen die de voorſz Vlote en Cheff ſal commanderen, ſullende hier van Extract geſonden werden aen de gemelte Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot der ſelver narichtinge. Was geparaphreert *G. v. Hoolck*, vt. onderſtont *Accordeert met 't voorſz Regiſter*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden aen de opgemelte Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden / ſoo op der ſelver Miſſive gisteren laet in den abont ontfangen / als op die van huyden / te reſcriberen / in maniere hier aen volgende.

Aen de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van haer Ho: Mo: tot de ſecrete Zee-ſaken, den 30^en. Iunij 1667.

EDele Mogende Heeren; Ons zijn gisteren avont ende huyden morgen ſucceſſivelick wel ter handen gekomen, Uw Ed: Mo: twee diſtincte Miſſiven, met de by gevoeghde Reſolutien in date den 24. ende 27^en. deſer loopende maent reſpective, van dewelcke de eerſte rakende de vigoureuſe executie van de voorſz Uwe Ed: Mo: reſolutie ende goede meyninge, ons by Inſtructie mede gegeven, ſoo veel ons eenighſins mogelick is geweeſt voldaen is, verhopende dat Uw Ed: Mo: dien aengaende ſullen hebben ontfangen contentement ende ſatisfactie.

De andere van den 27^en. daer aen volgende, rakende het kruyſſen der Franſchen in het opkomen van 't Canael, oordeelen wy mede by deſe conjuncture van tijden ten hooghſten dienſtigh, ende tot afbreuck van den Vyandt ſeer conſiderabel: ende de derde concernerende het maintineren van het Fort Charneſſe met het gene daer aen dependeert, vinden wy mede wel van ſonderlinge conſideratie, gelijck Uwe Ed: Mo: uyt onſe Miſſive van den 25^en. deſer loopende maent aen d'Heer Raedt-Penſionaris geaddreſſeert, wel hebben konnen afnemen: maer geconſidereert alle de Opperhoofden van 's Landts Vlote van eenparigh ende conſtant gevoelen zijn, ende blijven, dat met de Vlote van den Staet op de Reviere van Londen niet verbleven heeft konnen werden, ſonder evident pericul van met Brandt-ſchepen beſchadight te worden; ſoo hebben wy niet derven opiniatreren tot de defenſie van 't Fort Charneſſe, ofte 's Landts Vlote daer omtrent langer op te houden; Edoch indien Uwe Ed: Mo: dien onvermindert mochten blijven van gevoelen 't voorſz Fort te conſerveren, ende tot dien eynde geraden vonden eenige meerdere Landt-militie, met een bequaem Ingenieur herwaerts aen te ſenden, ſoo ſoude naerder laſt ende ordre van den Staet moeten werden afgeſonden om met 's Landts Vlote weder binnen ende voor 't Fort Charneſſe op te loopen, alſoo ſonder deſelve Vlote niet mogelick is 't voorſz Fort, 't welck maer voor een gedeelte opgemaeckt ende van onſe troupes ten deele gerunineert is, te konnen mainteneren: Wy hebben hier niet verders by te voegen als 't gene aen haer Ho; Mo; huyden adviſeren; Waer mede eyndigende, bevelen Uw Ed: Mo:

in

Digitized by Google

in Godes heylige protectie. In 's Landts Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker even buyten 's Koninghs-Diep, den 30en. Junij 1667.

P. S. Wy senden hier nevens copije van 't advis van de hooge Militaire Landt-Officieren, rakende de defensie van 't Fort Charnesse, om te strecken tot Uw Ed: Mo: narichtinge.

Noch ontfangen een Missive ende bygevoeghde Resolutie van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael / geschreven ende genomen in den Hage den 22en. deser loopende maent respectivè / houdende in effect / dat de Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote / alle de Capiteynen souden hebben aen boort te zepnen / om van de selve af te horderen pertinente Lijsten van haer Vivres / Bier / Water / Brant-hout / &c. alles ten fine breeder in de voorsz Missive ende Resolutie begrepen / beyde hier na volgende van woorde te woorde geinsereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Edele, Gestrenge, Ernstveste, Hooghgeleerde, Wijse, Voorsienige Heeren; Wy laten ons onder anderen ten hooghsten ter herten gaen, dat de poincten van œconomie, den 31en. December 1665. gearresteert, na behooren mogen werden geobserveert, ende insonderheyt 't Victualieren van 's Landts Schepen, voor den gepræfigeerden tijt daer inne geexpresseert, gelijck u-lieden nader konnen vernemen uyt de nevens gaende Resolutie, tot dewelcke wy ons kortheyts halven refereren, met versoeck ende begeerte nochtans, dat deselve haer naer den inhouden van dien willen reguleren. Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den 22en. Junij 1667. Was geparaphreert *I. v. Reygersbergh*, onderstont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, was getecckent I. *Spronsen.*

Extract uyt het Register der Resolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Mercurij den 22en. Junij 1667.

IN deliberatie geleyt zijnde, is goet gevonden ende verstaen dat geschreven sal werden aen de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, datse by d'eerste gelegentheyt alle de Capiteynen van de Schepen van Oorloge onder deselve Vlote resorterende aen boort sullen bescheyden, ende deselve afvorderen pertinente Lijsten van hare Vivres, Bier, Water, Branthout ende andere behoeften, gerequireert tot 't onderhoudt van 't leven, ende bevindende dat dien aengaende d'ordre vervat in de poincten van œconomie, den 31en. December 1665. gearresteert, niet en is voldaen, de gebrekige Capiteynen wel expresselick aenseggen, lasten ende bevelen, datse de defecten door hare Vrouwen of die gene die hare saken aen Landt verrichten, ten spoedighsten sullen hebben te doen suppleren, ende met d'eerste gelegentheyt de Vlote na senden, sonder daer van in gebreke te blijven, op pœne van in conformité van den text van 't eerste poinct van de voorsz œconomie gecorrigeert ende gestraft te werden: Des sullen sy Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden hare bevindinge ende verrichtinge t'sijner tijt herwaerts over schrijven, om alhier te dienen sulcks ende daer 't behoort. Was geparaphreert *I. v. Reygersbergh*, vt. onderstont *Accordeert met 't voorsz Register*, ende was onderteeckent I. *Spronsen.*

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende geresolveert / alle de Capiteynen van 's Landts Vlote aen boort te zepnen / ende van deselve af te horderen pertinente Lijsten van de

Digitized by Google

de quantiteyt ende toestant van hare Victualie / om daer van aen haer Hoogh Mo: pertinent bericht over te senden / tot der selver narichtinge.

Noch ontfangen eene Missive van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael / geschreven in den Hage den 27en. deser loopende maent / rakende de spoedige equipagie van achtien Brandt-schepen / hebbende tot bylage copije van de Missive by haer Ho: Mo: over 't selve subject aen de Heeren Raden ter Admiraliteyt / tot Rotterdam ende Amstelredam residerende / geschreven / beyde hier naer volgende van woorde te woorde geinsereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, *Gestrenge*, *Erntfeste*, *Hooghgeleerde*, *Wijse*, *Voorsichtige Heeren*; Wy schrijven aen de Collegien ter Admiraliteyt tot Rotterdam ende Amstelredam residerende, tot bevorderinge van het spoedigh gereet maken van achtien Branders, gelijck u-lieden nader konnen vernemen uyt de hier nevens gaende copije van den principalen Brief, dewelcke wy u-lieden tot hare narichtinge toe senden, ende wijders om te dienen sulcks ende daer 't behoort: Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den 27en. Junij 1667. Was geparapheert *G. v. Hoolck*, vt. onderstont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, was geteeckent *I. Spronsen.*

Aen de Collegien ter Admiraliteyt tot Rotterdam ende Amstelredam, den 27en. Iunij 1667.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

NAdemael wy in de Brieven van de Heeren onse Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, daer by deselve ons notificeren 't geluckigh succes 't welck Godt Almachtigh aen deselve Vlote tegens de Engelsche, op de Reviere van London, soo met het verbranden ende veroveren van een goet aental capitale Schepen van Oorloge, het innemen van het Fort Charnesse, als andersins heeft believen te verleenen, onder anderen hebben geremarcqueert, dat alle de Brant-schepen, by de Vlagge geweest zijnde, op twee na soo loffelick besteedt zijn: haer E: versoecken op het alderspoedighste met een goet aental van andere voorsien te mogen werden, dewijle deselve aldaer in de Reviere onwaerdeerlicke diensten konnen doen; soo hebben wy goet gevonden u-lieden mitsdesen te versoecken, te begeren, ende op het allerhooghste te recommanderen, dat deselve over nacht en dagh, sonder een moment te versuymen, ses Branders willen doen gereet maken, om nevens de twaelf, die 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amstelredam sal versorgen, hoe eer soo liever de gemelte 's Landts Vlote toegesonden te werden, ten eynde daer van, gelijck als van de voorgaende, den gerequireerden dienst magh werden getrocken, ende sullen u-lieden van het daer aen te doen verschot, werden geremboufeert, uyt den post van hondert negen duysent een hondert tien gulden en seventien stuyvers ¼ maendlicks, staende by den extraordinaris Staet van Oorloge gerepartieert op de Provincie van Hollandt ende West-Vrieslandt: Wy sullen met verlangen te gemoet sien, wat by u-lieden hier inne sal werden gedaen, ende tegens wat tijt deselve staet maken, dat de voorsz ses Branders gereet sullen konnen wesen. Actum den 27en. Junij 1667.

N. *Rotterdam ses, ende Amstelredam twaelf.*

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden dien aengaende aen haer Hoogh Mogende te rescriberen in manieren hier aen volgende.

Aen

Digitized by Google

Aen de Heeren Staten Generael, den 30en. Junij 1667.

Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uw Hoogh Mogende is geweeſt van den 27en. deſer loopende maent. Deſen morgen is ons wel ter handen gekomen Uwe Hoogh Mo: Miſſive den 27en. voorſz afgeſonden, met de copije van de Miſſive aen de Heeren Raden ter Admiraliteyt tot Rotterdam ende Amſtelredam reſpective reſiderende, geaddreſſeert, rakende de equipagie van een goet aental Brandt-ſchepen, in plaetſe van die gene die in de laetſte rencontre op de Reviere van Chattam ſoo loffelick zijn beſteedt; Wy vinden ons ten hooghſten verplicht Uw Hoogh Mogende ootmoedelick te bedancken, voor de goede ende ſpoedige voorſorge die deſelve belieft hebben tot d'equipagie van de voorſz Brandt-ſchepen aen te wenden, ſullende deſelve met verlangen te gemoet ſien.

Op de adviſen ons ſucceſſivelick toegekomen, dat tot Londen eenſ groot aental Brant-ſchepen werden toegemaeckt, hebben wy op 't advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, de reſpective Lt. Admiralen by de Vlagge zijnde, geconvoceert, ende met deſelve ſerieuſelick overwogen hebbende, d'ongemacken die door 't affenden van de voorſz Vyandtlicke Brant-ſchepen 's Landts Vlote ſoude konnen werden toegebracht: Is op de eenparige ende conſonante adviſen van de opgemelte Luytenanten Admiralen goet gevonden ende gereſolveert met de voorſz Vlote de Reviere af te ſacken, ende deſelve te poſteren, als Uw Ho: Mo: uyt de voorſz reſolutie, copijelick hier nevens gaende, breeder ſullen konnen afnemen: ende zijn wy dienvolgende conform de gemelte reſolutie giſteren avont van voor 't Eylandt Schappey t'zeyl gegaen, ende met een Z. Weſten wint ende goet weder met de voorſz Vlote de Middelgronden in het Koninghs-Diep gepaſſeert, ſullende tot beſettinge van de voorſz Reviere de noodige ende vereyſchte ordres ſonder eenigh tijt verlies depeſcheren, ende in 't werck ſtellen, oock voor ofte omtrent de meer gemelte Reviere van London Uw Hoogh Mo: ordres ende nadere laſt met behoorlick reſpect afwachten: Waer mede eyndigende ſullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 't Schip de ſeven Provincien, den 30en. Junij 1667.

P. S. Den Heer Lt. Admirael *de Ruyter*, hebbende niets tot deſen toe te voegen, doet hier nevens aen Uw Ho: Mo: ſijne gebiedeniſſe.

Zijn voorts geleſen ende gearreſteert de depeſches hier na volgende geinſereert / zijnde het reſultat van de beſoignes hupden wijders voorgevallen.

Aen de Collegien ter Admiraliteyt tot Rotterdam en Amſtelredam, den 30en. Iunij 1667.

EDele *Mogende Heeren*; Wy ſenden Uw Ed: Mo: volgens gewoonte wederom toe copije van den Brief, die wy beden aen haer Ho: Mo: ſchrijven, mitsgaders copije van de Reſolutie by den Ed: Geſtr: Scheeps-Krijghsraedt op giſteren genomen, op dat deſelve tot der ſelver narichtinge tijdelick mogen weten wat in ende omtrent 's Landts Vlote is gepaſſeert: Waer mede eyndigende bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, den dertighſten Junij 1667.

Digitized by Google

Inſtructie by de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, met advis van den L^t. Admirael de Ruyter, *gearreſteert voor den L^t. Admirael* Banckert, *tot verrichtinge van 't naervolgende.*

DEn voornoemden Luytenant Admirael *Banckert* ſal onder ſijne Vlagge by een trecken de Schepen hier na volgende geëxpreſſeert, ende deſelve met kenniſſe van den L^t. Admirael *de Ruyter* in goede ordre verdeelt, ende ten Ancker doen komen ſoo verre buyten de Wal ende van malkanderen verſpreyt, als hy na Zeemanſchap ſal vinden te behooren; doch hy L^t. Admirael nevens den L^t. Admirael *Aylua*, ſullen hun niet verders als een quartier uyrs van de Hooft-vlagge begeven, om des te bequamer malkanderen te konnen ſpreken.

Dragende inſonderheyt ſorge dat 'er geen Vyandtlicke, of andere Schepen tuſſchen hem ende 't Landt deur na de Reviere op loopen, tot verhinderinge van 't welcke hy ſoo verre weder en wint toelaet gedurigh by beurte eenige van de lichtſte Schepen daer omtrent ſal doen kruyſſen, met laſt omme hem t'adverteren ſoo wanneer ſy eenige Vyandtlicke Schepen vernemen, op dat hy met twee Canon ſchoten 't Eſquadre van den L^t. Admirael *de Ruyter*, dat naeſt hem gepoſteert is, ſal konnen waerſchouwen: ende den Vyandt te machtigh vindende om te reſiſteren, ſal hy hem op 't ſelve retireren, gebruyckende in alles Soldaet en Zeemanſchap.

Ende in gevalle hy eenigh nieuws van importantie verneemt, ſal hy de Hooft-vlagge daer van aenſtonts kenniſſe geven, ende ſijn voorſz kruyſſende Schepen ordonneren 3. a 4. mijlen t'Zeewaert van hem te loopen, ende ſoo hy dat voorts ten beſten tot 's Landts dienſt ſal noodigh vinden.

Officieren.	Schepen.
L^t. Admirael Banckert.	*Walcheren.*
L^t. Admirael Aylua.	*Groot Friſia.*
Cap^nen. Ian Ianſz. Vijſelaer.	*Ooſtergo.*
Cornelis. Evertſz.	*Middelburgh.*
Ian Gijſels van Lier.	*de Muyltromp.*
Pieter van Wijnbergen.	*Swoll.*
Witro Beyma.	*Weſtergo.*
Roelof Ketelaer.	*Stadt en Landen.*
Nicolaes Naelbout.	*Harderwijck.*

Aldus gearreſteert in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker even buyten 's Koninghs-Diep, den 30^en. Junij 1667.

Ter ordonnantie van de welgemelte Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden.

Inſtructie by de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, met advis van den L^t. Admirael de Ruyter, *gearreſteert voor den L^t. Admirael* van Nes, *tot verrichtinge van 't naervolgende.*

DEn voornoemden Luytenant Admirael ſal de Schepen hier naer volgende geëxpreſſeert, met kenniſſe van den Vice Admirael *Iſaac Sweers*, in goede ordre verdeelen ende ten Ancker doen komen

Digitized by Google

komen een mijl benoorden den Lt. Admirael *de Ruyter*, doch hy voor sijn persoon maer een quartier uyrs van deselve Vlagge, om den anderen bequamer te konnen spreken, ende posteren den voornoemden Vice Admirael *Sweers* by de Schepen die Noordelick worden geordonneert.

Dragende insonderheyt sorge dat'er geen Vyandtlicke of andere Schepen tusschen hem, ende de drooghte deur na de Reviere van Londen loopen, tot verhinderinge van 't welcke, by aldien weder ende wint sulcks is toe latende, hy gedurigh by beurten eenige van de lichtste Schepen daer omtrent sal doen kruysen, met last om aen den Lt. Admirael *de Ruyter* t'adverteren soo wanneer hy eenige Vyandtlicke Schepen sal vernemen, op dat den Vice Admirael *Sweers*, hem, ende hy den Luytenant Admirael *de Ruyter* met twee Canon schoten daer van magh waerschuwen, ende den Vyandt te machtigh vindende om den selven te resisteren, sal hy sich op de Hooft-vlagge retireren, soo de wint sulcks toelaet, anders de Hooft-vlagge op hem af komen, gebruyckende in alles Soldaet en Zeemanschap.

Ende in gevalle hy eenigh nieuws van importantie verneemt, sal hy de Hooft-vlagge daer van aenstonts kennisse geven, ende 's Landts dienst na behooren betrachten.

Officieren.	Schepen.
Lt. Admirael van Nes.	*d'Eendracht.*
Vice Admirael Sweers.	*d'Olyphant.*
Capten. Ioost Verschuer.	*Amstelredam.*
Iacob Cornelisz. Swart.	*Provincie van Utrecht.*
Lt. Collonel Palm.	*Deventer.*
Nicolaes Marrevelt.	*'t Geloof.*
Iacob Binckes.	*Essen.*

Aldus gearresteert in 's Landts Schip de seven Provincien, ten Ancker leggende even buyten 's Koninghs-Diep, den 30en. Junij 1667.

Instructie by de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, met advis van den Lt. Admirael de Ruyter, *gearresteert voor den Lt. Admirael* Jan Cornelisz Meppel, *tot verrichtinge van't navolgende.*

DEn Luytenant Admirael voornoemt sal onder sijn Vlagge by een trecken de Schepen hier naer geëxpresseert, ende deselve met kennisse van den Vice Admirael *Schram* en Schout-by-nacht *Vlueh*, omtrent een mijl bezuyden 't Esquadre van den Lt. Admirael *Banckert* in goede ordre verdeelt ten Ancker doen komen, soo verre buyten de Wal van malkanderen verspreyt, als hy na Zeemanschap vinden sal te behooren; doch hy Lt. Admirael niet verder als een quartier uyrs van de Hooft-vlagge, om des te bequamer malkanderen te konnen spreken.

Dragende insonderheyt goede sorge datter geen Vyandtlicke of andere Schepen tusschen hem ende 't Lande deur na de Reviere van Londen oploopen; tot verhinderinge van 't welcke hy, soo verre het weer en wint toelaet, geduerigh by beurten eenige van de lichtste Schepen daer omtrent sal doen kruysen, met last om hem t'adverteren, soo wanneer sy eenige Vyandtlicke Schepen vernemen, op dat hy met twee Canon-schoten 't Esquadre van den Lt. Admirael *de Ruyter* sal konnen waerschuwen, ende den Vyandt te machtigh vindende om te resisteren, sal hy sich op 't selve retireren, gebruyckende in alles Soldaet ende Zeemanschap.

Digitized by Google

Ende ingevalle hy eenigh nieuws van importantie verneemt, ſal hy de Hooft-Vlagge daer van aenſtonts kenniſſe geven, ende ſijn voorſz kruyſſende Schepen ordonneren drie a vier mijlen Zuydtwaert van hem te loopen, en voorts ſoo hy dat ten beſten tot 's Landts dienſt ſal noodigh achten.

Officieren.	Schepen.
Lt. Admirael van Meppel.	*Weſt-Vrieſlandt.*
Vice Admirael Schram.	*de Pacificatie.*
Schout-by-nacht Vluch.	*'t Wapen van Utrecht.*
Capten. Ian Roeteringh.	*Ooſterwijck.*
Michiel Zuyr.	*Gouda.*
Iacob Willemſz. Broeder.	*de ſeven Provincien.*
Pieter Magnuſſz.	*'t Raedthuys van Haerlem.*
Wynand van Meurs.	*'t Loopende Hart.*

Aldus gearreſteert in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende even buyten 's Koninghs-Diep, den 30en. Junij 1667.

Inſtructie by de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, met advis van den Lt. Admirael de Ruyter, *gearreſteert voor den Vice Admirael* Enno Doedeſſz Star, *tot verrichtinge van 't naervolgende.*

DEn voornoemden Vice Admirael ſal onder ſijn Vlagge by een trecken de Schepen, Advijs-Jacht ende Gaillots, hier naer volgende geexpreſſeert, ende ſich vervoegen onder 't Noordt-Voorlandt.

Alwaer gekomen zijnde, ſal hy de voorſz Schepen behoorlick verdeelen, ende ten Ancker poſteren naer de plaets genaemt de Cnock, ſoo verre buyten de Wal ende van malkanderen verſpreyt, als hy na Zeemanſchap ſal vinden te behooren.

Dragende inſonderheyt ſorge datter geen Vyandtlicke of andere Schepen tuſſchen hem ende het Landt deur naer de Reviere van Londen oploopen; tot verhinderingh van 't welcke hy, ſoo verre weer en wint toelaet, geduerigh by beurten eenige van de lichtſte Schepen, nevens 't Advijs-Jacht ende de Gaillots, daer omtrent ſal doen kruyſſen, met laſt om hem t'adverteren ſoo wanneer ſy eenige Vyandtlicke Schepen vernemen, op dat hy met twee Canon-ſchoten 't Eſquadre van den Lt. Admirael *Banckert*, dat naeſt hem gepoſteert is, ſal kunnen waerſchuwen, ende den Vyandt te machtigh vindende om te reſiſteren, ſal hy hem op 't ſelve retireren, gebruyckende in alles Soldaet ende Zeemanſchap.

Ende in gevalle hy eenigh nieuws van importantie verneemt, ſal hy de Hooft-Vlagge daer van aenſtonts door een Gaillot of Advijs-Jacht kenniſſe geven, ende voor tweede ende derde Perſoon onder ſijn Eſquadre erkennen den Schout-by-nacht *Ian Matthijſſz.* ende Capiteyn *Ian van Amſtel*, met wiens advis hy de voorſz verdeelinge doen ſal, ſoo als hy ten meeſten dienſte van den Lande ſal bevinden te behooren.

Officieren.	Schepen.
Vice Admirael Star.	*Groeningen.*
Schout-by-nacht Ian Matthijſſz.	*Vlißingen.*

Ian

Digitized by Google

Officieren.	Schepen.
Capᵉⁿ. Ian van Amſtel.	*Tijtverdrijf.*
Pieter Thomaſſz. Sitter.	*Iaersvelt.*
Cornelis de Liefde.	*Waſſenaer.*
Floris Florißz. Blom.	*d'Harder.*
Tde Hilkes Colaert.	*Kleyn Friſia.*
Abraham van Zeyl.	*de Leeuw.*
Iacob Andrieſſz. Swart.	*Stadt en Lande.*
Ian Ianſz. Verboeckelt.	*de Winthont.*

Twee Gaillots.

Aldus gearrefteert in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende even buyten het Koninghs-Diep, den 30ᵉⁿ. Junij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Lᵗ. Admirael *de Ruyter*, den Schout-by-nacht *Ian Matthijſſz* hem aenſiens deſes met ſijn onder hebbende Schip te begeven onder 't commandement van den Vice Admirael *Enno Doedeſſz Star*, ende van den ſelven ſoodanige ordres t'ontfangen, oock te achtervolgen, als hem by den ſelven ſullen werden gegeven, ſonder hier van in het minſte te blijven in gebreke. Actum den 30ᵉⁿ. Junij 1667.

Mutatis mutandis *voor de boven genoemde Capiteynen.*

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden &c. Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Hendrick Gotſkens* als Commandeur, dat hy ſich aenſiens deſes benevens de Capiteynen *Pieter Claeſſz Wijnbergen* ende *Iooſt Michielſz*, die mits deſen onder ſijn commandement werden geſtelt, ſal hebben te begeven 3. a 4. mijlen in het Ooſten van 's Landts Vlote, ten eynde om aldaer behoorlick van den anderen verſpreyt op kondtſchap te kruyſſen ende afbreuck van den Vyandt: ende eenige Schepen reſcontrerende de wil naer Londen, of eenige andere Havenen hebbende, dewelcke gelegen zijn onder den Koningh van Groot Brittannien, ſal hy deſelve onder de Hooft-vlagge hebben op te brengen, ofte anderſins eenigh nieuws van confideratie 't zy van Vyanden of Geallieerden vernemende, de ſelve Vlagge door yemant van ſijn onder hebbende Capiteynen daer van op 't ſpoedighſte verwittigen, continuerende alſoo den tijt van drie dagen, 't en ware dat hem ondertuſſchen nadere ordre wierde toe geſonden, na dewelcke hy hem als dan ſal hebben te reguleren: Des werden de voornoemde Capiteynen gelaſt, de reſpective commandementen die haer van den voornoemden Capiteyn *Gotſkens* gegeven ſullen worden, t'obedieren ende t'achtervolgen, tot welcken eynde haer yeder een dubbelt van deſen ſal worden verhandtreyckt, om hun preciſe daer naer te reguleren. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker als voren, den 30ᵉⁿ. Junij 1667.

Veneris den 1ᵉⁿ. Julij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker even voor 's Koninghs-Diep, 's morgens ten drie uren.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lᵗ. Admirael de Ruyter.

Digitized by Google

Lt. Admirael van Gent.
Vice Admirael de Liefde.
Vice Admirael Cornelis Evertsz.

Des morgens ten drie uyren zijn by de Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden aen gekomen de Luytenanten Admiralen de Ruyter ende van Gent, nevens de Vice Admiralen de Liefde ende Cornelis Evertsz, rapporterende dat de gemelte Vice Admiralen de Liefde ende Evertsz hadden wesen inspecteren de gelegentheyt van Harwits ende het Fort daer omtrent gelegen: dat deselve oock reguard hadden genomen op de Schepen binnen de Baey van Harwits voorsz leggende / doch bevonden hadden / dat alle de Engelsche Schepen aldaer gesien werdende / niet anders waren als eenige Koolhaelders / ofte Schepen van weynigh importantie / waerom haer Edn. oordeelden ongeraden te zijn veel moeyten aen te wenden om deselve t'attacqueren / ende de Branders / die weynigh by 's Landts Vlote zijn / daer aen te spillen: gelijck dan oock vervolgens goet gevonden ende geresolveert is / tot ruine van de voorsz Koolschepen / in Harwits leggende / niets te attenteren / maer den gemelten Lt. Admirael van Gent te lasten / sijne reyse op 't spoedighste ende sonder eenige intermissie / ofte tijt verlies te vorderen / de Instructie aen sijn Edt. op den 25. der voorledene maent ter handen gestelt / na te komen ende te executeren.

De verdeelinge van 's Landts Vlote in de respective Esquadres / ende de Acten aen de Commandeurs van deselve ter handen gestelt / op gisteren gearresteert / zijn copijelick aen haer Ho: Mo: overgesonden / nevens de Missive hier aen volgende.

Aen de Heeren Staten Generael, den 1en. Julij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

WY hebben Uw Hoogh Mo: op gisteren geadviseert, dat wy op het eenparigh advis van de respective Luytenanten Admiralen, met 's Landts Vlote buyten de Reviere van Londen waren verzeylt, om van de incovenienten van Brant-schepen te mogen zijn bevrijdt. De voorsz Vlote is tsedert verdeelt in drie Esquadres, gelijck Uw Ho: Mo: uyt de Lijste van de voorsz Verdeelingen sullen gelieven af te nemen, ende is den Luytenant Admirael *van Gent* gelast te kruyssen Noordtwaerts aen, om de Zee, soo veel mogelick, aldaer te bevrijden, met de Schepen van Oorlogh hier nevens genomineert. De Lijsten van de Esquadres onder den Vice Admirael *Evertsz* ende den Commandeur *van der Zaen*, mede uytgesonden om af ende aen te houden, hebben wy Uw Hoogh Mo: by den onsen van den 27en. der voorledene maent, over gesonden, soo dat Uw Hoogh Mo: tegenwoordigh van de Verdeelinge van de gantsche navale Macht van den Staet gedient zijn.

Ingevolge van Uw Ho: Mo: Missive ende Resolutie van den twee en twintighsten Junij laestleden, hebben wy ons exactelick geinformeert rakende den toestant van de Victuaille, Water ende Bier, by de Vlote zijnde, ende bevinden dat die gene die minst voorsien zijn, noch wel een maent sullen konnen uythouden, uytgesondert dat eenige met Water ende Bier een weynigh sullen moeten geassisteert werden.

De Vloot leyt jegenwoordigh soodanigh verdeelt, dat wy de gantsche Zee van Harwits tot voor het Koninghs-Diep, ende van daer tot aen het Noordt-voorlandt, ende Marrigat beset hebben, soo dat wy vertrouwen dat niemant in ofte uyt de Reviere van Londen sal konnen komen tegens ons goet vinden: Waer mede eyndigende, sullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: Persoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 't Schip de seven Provincien, den eersten Julij 1667. 's morgens ten acht uyren.

Is

Digitized by Google

Is noch gelesen ende vervolgens gearresteert de depesche hier naer volgende geinsereert.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, consenteren ende accorderen hier mede, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, Schipper *Cornelis Iacobsz Heldt* van Dantsich, dat hy met sijn onderhebbende Fluyt-schip, genaemt Dantsich, dese Reviere sal mogen opzeylen naer de Stadt London: Lasten ende ordonneren derhalven alle Hooft-Officieren ende Capiteynen, die desen sullen werden vertoont, onder de voorsz Vlote zijnde, den voornoemden Schipper *Cornelis Iacobsz Heldt* vry ende onverhindert te laten passeren ende reyse vorderen, sonder den selven eenigh hinder of schade te doen, ofte te laten geschieden: op pœne van contrarie doende, als wederhoorige gestraft te worden. Actum in 't Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker even buyten 's Koninghs-Diep, desen eersten Julij 1667.

Des naermiddaghs is geconvoceert den Hoogen-Krijghsraedt / ende zijn voor den selven te recht gestelt de Matroosen genaemt Pieter Jansz, Schiemans-maet / Hendrick Kruytmaker, ende Jan Harmansz Klomp, alle dienende onder de Capiteyn Floris Florisz Blom van Amstelredam / voerende het Schip genaemt den grooten Harder / Floris Jansz Nagel, Matroos onder den Lt. Admirael Aert van Nes op het Schip d'Eendracht / ende Hendrick Teunisz, Bootsgesel onder den Capiteyn Verschuer op 't Schip Amstelredam / tegens welcke gehoort zijnde den examinelen epsch van den Advocaet Fiscael / ende geëxamineert de informatien tot Justificatie van den selven over gelevert: ooch gehoort de mondelinge confessie van de gedetineerden / is by den opgemelten Krijghsraedt geprocedeert ende gesententieert / in manieren hier naer volgende.

Vrydagh den 1en. Julij 1667. na middagh.

Present d' Heer Cornelis de Witt.

Krijghsraedt.

Lt. Admirael de Ruyter.	*Lt. Admirael van Aylua.*
Lt. Admirael Banckert.	*Vice Admirael Sweers.*
Lt. Admirael van Nes.	*Vice Admirael Schram.*
Lt. Admirael van Meppel.	*Schout-by-nacht Vlugh.*

ALsoo den Edelen Gestrengen Scheeps-Krijghsraedt in 's Landts Vlote door de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter* geconvoceert, gebleken is, dat *Pieter Iansz*, Schiemans-maet, *Hendrick Kruytmaker*, ende *Ian Harmansz Klomp*, Matroosen alle drie varende op 's Landts Schip genaemt den grooten Harder, resorterende onder 't Edele Mogende Collegie ter Admiraliteyt tot Amstelredam, dat nu gevoert wert door den Capiteyn *Floris Florisz Blom*, tegenwoordigh gedetineert, op den 29en. der laestleden maent Junij, soo als 's Landts Vlote voor het Eylandt Scheppy geanckert lagh, niet alleen met de Boot van 't voornoemde Schip aldaer aen landt gevaren zijn, ende buyten consent van den Luytenant van het voornoemde Schip de Boot verlaten, oock te landtwaert in gegaen, ende de Inwoonderen een ongelooffelicke gewelt met rooven en stroopen hebben aen gedaen, tegens expres verbodt van welgemelte Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, maer noch daer en boven, wanneer de voorsz Boot weder na boort keerde, aen landt zijn blijven staen, daer sy nochtans wel sagen dat oock den gemelten Lt. Admirael *de Ruyter* de Blaeuwe Vlagge liet waeijen, om van daer t'zeyl te gaen, van waer sy gedetineerden den gemelten Luytenant Admirael 's avonts noch

een

Digitized by Google

een Vaertuygh aen landt ſendende, om twee Engelſche gevangens daer aen te ſetten, by groot hazard in het ſelve zijn geraeckt, ende daer mede aen boort van den meergemelten L^t. Admirael gebracht: Alle 't welcke zijnde notoirlick ſtrijdende tegens de Wetten ende Placcaten van den Lande, ende dieshalven onder duſdanigen conſiderablen Armade, daer men gewoon is goede ordre ende diſcipline te houden, niet magh worden getollereert, maer allen ander ten ſpiegel ende affchrick dienen geſtraft te worden: *Soo is 't*, dat den gemelten Krijghsraedt overwogen hebbende 't gene voorſz ſtaet, ende 't gunt verder ter materie dienende is, oock gelet, ſoo wel op hare mondelinge defenſie, als op den criminelen eyſch van den Advocaet Fiſcael van de voorſz Vlote tegen haer gedaen: *Doende recht*, uyt den name ende van wegen de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, doch prefererende deſe mael gratie voor rigueur van Juſtitie, de voornoemden *Pieter Ianſz*, *Hendrick Kruytmaker*, ende *Ian Harmanſz Klomp* hebben gecondemneert, gelijck haer den ſelven Krijghsraedt condemneert mits deſen, om gebracht te werden op het Schip van den Vice Admirael *Sweers*, ende daer yeder drie mael van de Rheede te vallen, ende met hondert en vijftigh ſlagen ſtrengelick gelaerſt te werden, ende als dan weder op het voornoemde Schip den Harder in hare vorige dienſten te werden herſtelt: ende ontſeggen den voorſz Advocaet Fiſcael ſijnen verderen eyſch ende concluſie op ende jegens haer gedetineerden in deſen gedaen ende genomen. Gepronuncieert in 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende even buyten het Koninghs-Diep, den eerſten Julij 1667.

ALſoo den Edelen Geſtrengen Krijghsraedt in 's Landts Vlote, door de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote voorſz, met advis van den L^t. Admirael *de Ruyter* als Opperhooft geconvoceert, gebleken is, dat *Floris Ianſz Nagel*, Matroos op 's Landts Schip d'Eendracht, gevoert werdende by den L^t. Admirael *van Nes*, reſorterende onder 't Collegie ter Admiraliteyt op de Maze, ende *Hendrick Teuniſſz*, Bootsgeſel op 's Landts Schip Amſtelredam, gecommandeert wordende door den Capiteyn *Iooſt Verſchuer*, ſtaende ter directie van de Edele Mogende Heeren Raden ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, op den 29^en. Junij laeſtleden doen ſy met de Boots van de voornoemde Schepen, volgens ordre van welgemelte Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden door hare Officieren waren gecommandeert, om eenige Landt-militie op 't Eylandt Scheppy aen landt te ſetten, niet alleen by de Boots, volgens haren plicht ende ordre, niet en zijn gebleven, maer aen landt geloopen om te plunderen, en haer deſelve Boots na boordt toe laten ontvaren, niet tegenſtaende den L^t. Admirael *de Ruyter* zeyn dede om te zeylen, dewelcke oock t'eenemael van de Vlote achter uyt gezeylt ſouden zijn geworden, by aldien den opgemelten Luytenant Admirael by geval des ſelfs Chaloup met twee Engelſche gevangens noch 's avonts aen landt geſonden hadde, in dewelcke ſy doen by hazard geraeckten, aen des ſelfs boordt zijn gebracht, ende daer ſedert gehouden: Alle 't welcke ſtrijdende tegens de Wetten ende Placcaten van den Lande, ende dieshalven onder duſdanigen conſiderablen Armade van den Staet, daer men gewoon is goede ordre ende diſcipline te houden, niet ongeſtraft en kan of magh werden gelaten: *Soo is 't*, dat den gemelten Krijghsraedt overwogen hebbende 't gene voorſz ſtaet, ende 't gunt verder ter materie dienende is, oock gelet ſoo wel op hare mondelinge defenſie, als op den criminelen eyſch van den Advocaet Fiſcael van de voorſz Vlote tegens haer gedaen, doch prefererende deſe mael gratie voor rigueur van Juſtitie: *Doende recht*, uyt den name ende van wegen de hooghgemelte Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, de voornoemde *Floris Ianſz Nagel*, ende *Hendrick Teuniſſz* hebben gecondemneert, gelijck haer den ſelven Krijghsraedt condemneert mits deſen tot het vallen van drie mael van de Rhee, ende yeder met hondert en vijftigh ſlagen ſtrengelick gelaerſt te worden, yeder op ſijn Schip daer hy eygentlick beſcheyden is, ende aldaer na de gedecreteerde ſtraffe hunnen dienſt wederom na behooren waer te nemen, ontſeggende den voorſz Advocaet Fiſcael ſijnen verderen eyſch ende concluſie, op ende tegens haer in deſen gedaen ende genomen. Gepronun-

Digitized by Google

pronuncieert in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker even buyten 's Konings-Diep, den eerſten Julij 1667.

Sabbathi den 2en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker even buyten 's Koninghs-Diep.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Is geleſen / gearreſteert / ende verbolgens af geſonden de Miſſive aen haer Hoogh Mo: ende Edele Groot Mo: hier naer volgende geinſereert.

Aen de Heeren Staten Generael, Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt.*

Hoogh Mogende Heeren,

WY hebben Uwe Hoogh Mo: op giſteren de Verdeelinge van 's Landts Vlote in de reſpective Eſquadres, gecommuniceert, ende hoedanigh deſelve tot beſettinge van de Reviere van Londen gepoſteert waren, over geſchreven; tſedert is in de voorſz ordre geene veranderinge geſchiet ofte yets remarcquabels voorgevallen, alleenlick hebben eenige Capiteynen, van welcke de minſte geprovideerde nochtans voor een maent ende vijf weken voorſien zijn, ons afgevraeght, voor hoe lange wy ſouden goet vinden der ſelver Victuaille te doen ſuppleren.

Verſoecken derhalven dat Uw Ho: Mo: ons gelieven tijdelick t'adverteren voor hoe lange wy de reſpective Capiteynen ſullen ordonneren haer van Vivres te voorſien: Die van de Maſe zijn ten minſten voor ſes weken, ende meeſt alle noch voor twee maenden geprovideert.

Wy hebben verſtaen dat den Commandeur *la Roche* met de Schepen uyt Denemarcken al eenige dagen geleden in 't Texel is aengekomen, ende derhalven goet gevonden Uwe Hoogh Mo: in bedencken te geven, of deſelve niet geraden ſouden vinden dat den gemelten *la Roche* wierde aengemaent nevens alle de Schepen onder des ſelfs commandement gehoorende, ſich ten ſpoedighſten naer 's Landts Vlote te vervoegen, op dat wy bequaem mochten zijn, noch een Eſquadre van de Vlagge te detaſcheren, omme nevens eenige Franſche geconjungeert, de Zee te kruyſſen, ende te trachten advantagie op den Vyandt te ſoecken.

Wy werden oock bericht dat de Capiteynen *Anſke Fockes* ende *Brederode*, beyde van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam ende onder de Vlagge gedeſtineert, met de Fregats onder haer commandement gehoorende, in Texel zijn gearriveert: ende geconſidereert de voorſz Fregatten, die wy verſtaen ſeer wel bezeylt te zijn, tot het bekruyſſen van de Zee wel voornamentlick dienſtigh geoordeelt werden, ſoo meynen wy voor den dienſt van den Staet te zijn, dat deſelve mede herwaerts aen verſonden werden, latende niet te min alle 't ſelve ter wijſe diſpoſitie van Uw Ho: Mo: Waer mede eyndigende, Hoogh Mogende Heeren, bidden Godt Almachtigh Uw Ho: Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 't Schip de ſeven Provincien, den eerſten Julij 1667.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Eleman ende Haſſelaer, beyde Gecommitteerde Raden van Hollandt / geſchreven in den Hage den 25en. Junij laeſtleden / rakende onder anderen het affenden van eenige Vivres / tot ſuppletie van 't gene op de Flupt-ſchepen met Landt-militie ingeladen / onder 's Landts Vlote is geconſumeert / hier naer volgende geinſereert.

S *Edele,*

Digitized by Google

Edele, Ernteſte, Wijſe, Voorſienige, ſeer Diſcrete Heeren,

Mijn Heeren,

OP de Propoſitie van de Heer Raedt-Penſionaris hebben de Gecommitteerde Raden goet gevonden te doen maken 1800. Holſters ofte Knapſacken voor de Soldaten die te landt waerts ſouden mogen werden geëmployeert: dewelcke om de kortheyt van de tijt niet hebben konnen veerdigh weſen, om met de Schepen tot de Landt-militie aengeleght getranſporteert te werden: Waerom deſelve nu door Schipper *Ioris Iobſz Wigmans* zijn ſendende, of oock deſelve mochten van nooden weſen tot ſoodanigen employ als haer Ed: is bekent.

Wy hadden oock ingehuert ſes Fluyt-ſchepen tot tranſport van de Landt-militie, waer van niet meer dan vier zijn geëmployeert; dan alſoo de twee reſterende oock verſien zijn geweeſt van Victuaille, Bier ende Water, hebben wy geoordeelt der twee reſterende Schepen, Vivres, Bier ende Water af te ſenden naer de vier Schepen dewelcke de Landt-militie hebben getranſporteert, te meer om dat geſeyde vier Schepen met meer Militie waren beſwaert als haer charte partije was inhoudende, ende oock om dat wy præſumeren dat deſelve vier Schepen niet en ſullen zijn verſien naer behooren: alle het welcke wy geoordeelt hebben van onſen plicht te zijn haer Ed: daervan kenniſſe te geven, om ſoodanige ordre te ſtellen, ende die voorſieninge te doen dat geſeyde Knapſacken aen de Soldaten van de Landt-militie mogen werden gediſtribueert, ende de Vivres, Bier, ende Water ende Oly, ingeſcheept in *Ioris Iacobſz Wigmans*, of het Schip S^t. Joris, mitſgaders in *Adriaen Aldertſz*, voerende den Hovelingh, mogen werden gediſtribueert over de Schepen met namen de Roode Leeuw, de Glaſemaker, de Tempel Salomons ende den Harder, dewelcke tot tranſport van de Landt-militie hebben gedient: Deſen dan tot geen ander eynde dienende, ſullen Uw Ed: den Heere *de Ruyter*, mitſgaders de verdere Officieren van de Vloot alle proſperiteyt in hare voorgenomen deſſeynen tot bekominge van een honorable Vrede toewenſchen, ende Godt Almachtigh bidden dat hy deſelve gelieve te zegenen: Waer mede vaſtelick ſullen verblijven, *Edele, Wijſe, Voorſichtige, ſeer Diſcrete Heeren*, onderſtont *Uw Ed: ootmoedige Dienaren ende mede-Leden van de Regeeringe*, ende was onderteyckent *I. Eleman. G. Haſſelaer.* 's Gravenhage den 25^en. Junij 1667.

P. S. Wy hebben oock de Heer Raedt-Penſionaris genotificeert, dat in 't laetſte van Junij het Bier by ons doen brouwen, Water ende Branthout ſoude ingeſcheept werden ende afgeſonden, om de defecten in de Vloot daer mede te ſuppleren, ende in bedenckinge gegeven, of niet dienſtigh waer twee ſnedige Fregatten uyt de Vloot te verſoecken om te dienen tot Convoy van de Bierſchepen, &c. Heeft ons bericht, dat albereydts daer over aen de Heeren Gevolmachtighden op 's Landts Vlote was geſchreven om twee a drie Fregatten te detaſcheren van de Vloot, ende te doen kruyſſen voor de Maſe ende Texel, waer mede wy hebben geoordeelt dat onſe ſcruple was wech genomen, ende willen vertrouwen dat het ſelve by de Gevolmachtighden op 's Landts Vlote ſal werden in geſchickt, ende twee a drie Fregatten uyt 's Landts Vlote naer de Maſe ende Texel ſullen werden geſonden, te meer om dat voor den Briel hebben moeten doen aenleggen drie Schepen tot tranſport van Anckers, Kabels, Touwen, Packjes, Brieven ende Soldaten, met namen het Schip S^t. Joris, Rotterdam, ende den Hovelingh, ter oorſake dat ſoo vele behoeften naer den Briel wierden overgeſonden, dat het Schip de S^t. Joris de helft van de Goederen maer heeft konnen inladen, ende daerom hoogh noodigh dunckt, dat door het kruyſſen van geſeyde Fregatten voor de Maes de Tranſport-ſchepen van Capers mocht werden geruſt geſtelt.

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden aen haer Ed: Mo: te reſcriberen in maniere hier naer volgende.

Aen

Digitized by Google

Aen de Heeren Gecommitteerde Raden van de Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, den 2en. Julij 1667.

Edele Mogende Heeren,

ONs is wel ter handen gekomen de Miſſive by de Heeren *Eleman* ende *Haſſelaer*, op den vijf en twintighſten der voorlede maent geſchreven in 's Gravenhage, rakende het affenden van eenige Vivres, tot ſuppletie van 't gene op de Fluyt-ſchepen met Landt-militie ingeladen is geconſumeert.

Indien de intentie van de Regieringe mochte zijn, de voorſz Landt-militie noch eenigen tijt by de Vlote te doen verblijven, ſoo ſal noodigh zijn, dat de voorſz Victuaille ten ſpoedighſten herwaerts afgeſonden werden, alſoo de Schippers van de reſpective Fluyten ons bekent hebben gemaeckt, dat niet langer als voor noch vijf ofte ſes dagen van levens middelen zijn voorſien, alhoewel wy uyt de voorſz Fluyten eenige Militie hebben doen overgaen op de Schepen van Oorloge, minſt gemant zijnde: eenſdeels om de voorſz Schepen, daer door behoorlick te bemannen, ende ten anderen om de Landt-ſoldaten in de voorſz Fluyten ſeer naeuw gelogeert zijnde, voor ſieckten ende ongemacken daer uyt reſulterende te precaveren: Gelijck wy, Gode zy lof, tot noch toe van geene ſieckten ofte ongemacken op 's Landts Vlote gehoort ofte eenige kenniſſe bekomen hebben: Wy ſullen ondertuſſchen ordre ſtellen, in gevalle de voorſz Victuaille Schepen niet tijdelick mochten aen komen, dat de opgemelte Landt-militie uyt de Schepen van Oorloge naer behoore geaſſiſteert ſullen werden: Waer mede eyndigende bevelen wy Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, den 2en. Julij 1667.

Uw Ed: Mog: goede Vrunden

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c.

Ter ordonnantie van deſelve.

Ontfangen een Miſſive van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael / geſchreven in den Hage den acht en twintighſten der voorledene maent Junij / by welcke hare Ho: Mo: der ſelver Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote gelieven te bedancken over 't gene onder der ſelver directie ende belept op de Reviere van Chattam / ende anders / by de hant genomen / ende tegens den Vyandt op den 20. 22. ende 23en. der voorſz maent Junij geëxecuteert is geworden / breeder in de naer volgende Miſſive verhaet.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, Geſtrenge, Ernteſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; Wy hebben ontfangen u-lieder Miſſiven van den 20. en 22en. deſes, ende daer uyt met ſonderlinge aengenaemheyt vernomen, dat het Godt Almachtigh belieft heeft, onder u-lieder directie ende goet beleyt, 's Landts Vlote, ende de Wapenen van den Staet tegens d'Engelſche op de Reviere van Chattam, ſoo met het verbranden ende veroveren van een goet aental capitale Schepen van Oorloge, het vernielen van 't Fort Charneſſe, als anderſins, ſucceſſivelick geluckigh ſucces te verleenen, ende ons wederom met victorie over onſe Vyanden te kroonen, ende derhalven niet willen onderlaten u-lieden mits deſen te bedancken voor der ſelver reſolutheyt, yver, vigilantie, cordaetheyt, ſtantvaſtigheyt, ende goede conduicte, ſoo in het in zeylen van de Reviere van Londen ende Chattam, als in het exploict ſelfs gebruyckt, daer door onder Godes genadigen zegen, 't voorſz ſucces ende de Victo-

Digitized by Google

rie is verkregen, verſoeckende ende begeerende dat u-lieden daer inne gedurende de gantſche expeditie, ten meeſten dienſte van ons algemeene lieve Vaderlandt, ende tot des te beter ende eerder bevorderinge van een heylſamen, eerlicken, ende verſekerden Vrede willen continueren, ende ſtantvaſtelick volharden, daer toe Godt Almachtigh ſijnen verderen genadigen zegen wille verleenen, in wiens heylige beſeherminge wy u-lieden bevelen. In den Hage den 28ᵉⁿ. Junij 1667. Was geparaphreert *Iohan van Rhede*, vt. onderſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was geteyckent I. *Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert / dat hooghgemelte hare Ho: Mo: op morgen door een civilen ende beleefden brief dien aengaende wederom ſullen werden beantwoort.

Noch ontfangen een Miſſive van den Commandeur Willem van der Zaen, geſchreven in 's Landts Schijp Hollandia / leggende ten Ancker N. W. ten Weſten achter 't Wytinger Zant / den eerſten deſer / ende daer nevens een Poſt Scriptum / hier naer volgende geinſereert.

Edele Mogende Heeren,

MYn *Heeren*; De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden over 's Landts Vlote, deſen dient, volgens mijn Inſtructie van Uw Ed: Mo: op den 25ᵉⁿ. Junij gedateert, als dat ick het Advijs-Jacht gevoert werdende by den Commandeur *de Munnick* om den tweeden dagh aen Uw Ed: Mo: van 't gene by ons paſſerende, ſoude bekent maken: Soo is 't dat op heden den eerſten Julij wy in den morgenſtont in 't Z. O. van ons drie Schepen gewaer wierden, lichten geſamentlick onſe Anckers, ende hebben jacht daer op gemaeckt, maer alſoo ſy haer cours om de Ooſt ſtelden, en wy ſiende weynigh advantagie haer in te konnen zeylen, en met jagen licht van onſe Rendevousplaets te verre ſouden hebben afgeraeckt: ſoo hebben wy de jacht verlaten, en zijn naer onſe geordonneerde plaetſe gezeylt, ende aldaer ten Ancker gekomen N. Weſt van Olfernes af, om de Gaten alhier beſet te houden; hebbe dieshalven mijn Eſquadre in drien verdeelt, den Vice Commandeur *Evert van Gelder* ende Capiteyn *Ian Maeuw* zijn voor 't Zuyder gat van 't Wytingh Zandt geanckert, het derde Hooft den Capiteyn *Hendrick Adriaenſz* ende den Capiteyn *Ian Pauwelſz van Gelder* zijn geanckert voor 't Noorder gat, wy, ende Capiteyn *den Haen* zijn in 't midden van onſe Smaldeelinge geanckert, om, of 'er by nacht of by dagh yets te doen quam, met 'er haeſt daer by te konnen weſen: ondertuſſchen met dit moy weer, ſoo laet ick door Booten ende Chaloupen de Gronden ende Gaten vaſt afpeylen: Hebben oock geſien op de Reviere van Olfernes drie a vier Scheepjes binnen leggen, die ick door den Commandeur *de Munnick* ende mijn Opper-Stuerman hebbe laten van degen beſichtigen, ende wederom komende verhaelden kleyne oude Scheepjens te zijn, die gedevaligeert lagen: voor deſen tijt niet anders Ed: Mogende Heeren: ſal ick Godt Almachtigh bidden Uw Ed: Mo: te behouden in ſijne heylige protectie: deſelve toewenſchende Godes zegen, nevens hertelicke groeteniſſe aen den Edelen Heer, Ridder, &c. Lt. Admirael Generael *de Ruyter*, en ſal altijt blijven *Edele Mogende Heeren*, *Mijn Heeren*, onderſtont *Uw Ed: Mo: onderdanigen ende getrouwen Dienaer*, ende was onderteeckent *Willem van der Zaen.* Actum in 's Landts Schip Hollandia, leggende ten Ancker N. W. ten Weſten achter 't Wytinger Zandt, den 1ᵉⁿ. Julij 1667.

P. S. Wenſchten oock wel een Gaillot te mogen hebben, om alhier dicht onder de Wal te kruyſſen, by aldien 't Uw Ed: Mo: konden ontberen.

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden aen den gemelten Commandeur Willem van der Zaen te reſcriberen / in maniere hier naer volgende.

Aen

Digitized by Google

Aen den Commandeur Willem van der Zaen, *den 2en. Iulij 1667.*

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote.

ERntfeste, *Manhafte*, *Vrome*, *Discrete*; Wy hebben door den Commandeur *Dirck de Munnick* u-lieder schrijvens van gisteren heden wel ontfangen, ende met aengenaemheyt verstaen de goede debvoiren by u-lieden aengewendt, om sijn geordonneerde Post te versien, ende ons alle twee dagen van 't gepasseerde advertentie laten toekomen: tot welcken eynde wy u-lieden noch ten dienste toe senden den Gaillot Schipper, *Iacob Teunissz Camp*, op het welck u-lieden als hy hem ergens onder 't landt op kondtschap uytsendt, een Stuckjen met tien a twaelf Soldaten kan setten tot des selfs meerder securiteyt ende defensie: Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. Actum in 't Schip de seven Provincien, desen 2en. Julij 1667.

Des naermiddaghs is geconvoceert den hoogen Krijghsraedt der Officieren van de Landt-militie / ende het Regiment der Marine / omme aen te hooren den criminelen eysch van den Advocaet Fiscael / tegens Hendrick Homburgh **ende** Jan Barentsz, **beyde Soldaten onder Capiteyn** la Noye **den jongen / tegens dewelcke geconcludeert ende vervolgens by den opgemelten Krijghsraedt gesententieert is / in manieren hier naer volgende.**

Saterdagh den 2en. Julij 1667. in 't Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker even voor 's Koninghs-Diep, naermiddagh tusschen 3. en 4. uren.

Present d'Heer Cornelis de Witt.

Krijghsraedt.

Lt. Admirael de Ruyter.	*Majoor Limburgh.*
Lt. Collonel Palm.	*Capiteyn Castellego.*
Lt. Collonel la Guicherie.	*Capiteyn Knoppert.*
Majoor Brederode.	*Capiteyn Iean de Witt.*

ALsoo den Militairen Krijghsraedt in 's Landts Vlote, door de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote voorsz, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter* als Opperhooft geconvoceert, gebleecken is, dat *Hendrick Hombergh* ende *Ian Barentsz*, beyde Soldaten onder de Compagnie van den Capiteyn *Samuel de la Noye*, soo verre van haren schuldigen plicht zijn af geweken, dat sy op den 29en. Junij lestleden, doen sy neffens andere Troupes op het Eylandt Scheppy waren aen landt gestelt, haer post niet hebben waergenomen, maer buyten consent van haren Capiteyn, waer onder sy bescheyden zijn geweest, op 's Vyandts Bodem te landtwaert in geloopen zijn, om te gaen plonderen ende rooven, waer door lichtelick in 's Vyandts handen souden hebben konnen vervallen, en alsoo belet geworden van dien geheelen dagh haer weder by hunne Compagnie te vervoegen: oock aldaer souden hebben moeten blijven staen, ende van de Vloot achter uyt gezeylt zijn geworden, soo niet by geval de Boot van den opgemelten Lt. Admirael *de Ruyter* des avonts twee Engelsche gevangens daer aen landt geset, ende haer weder mede aen des selfs boort ge-

Digitized by Google

nomen hadde, daer sy tsedert zijn gedetineert geweest: Alle 't welcke strijdende is tegen de Wetten ende Placcaten van den Lande, ende derhalven onder dusdanigen considerablen Armade van den Staet, daer men gewoon is goede ordre ende discipline te houden, niet ongestraft en kan of magh werden gelaten: *Soo is 't*, dat den gemelten Krijghsraedt overwogen hebbende 't gene voorsz staet, ende 't gunt verder ter materie dienende is, oock gelet soo wel op hare mondelingh debat, als op den criminelen eysch van den Advocaet Fiscael van de voorsz Vlote tegens haer gedaen ende genomen, doch prefererende dese mael gratie voor rigeur van Justitie, ende doende recht, uyt den name ende van wegen de hooghgemelte Heeren Staten Generael, de voornoemden *Hendrick Hombergh* ende *Iohan Barentsz* hebben gecondemneert, gelijck haer den selven Krijghsraedt condemneert mits desen, om gebracht te werden op 't Schip van den L^t. Collonel *Palm*, ende daer yeder drie mael van de Rhee te vallen, ende elck met hondert ende vijftigh slagen strengelick gelaerst te worden, ende hun dan weder onder hare voorsz Compagnie te voegen, ontseggende de voorsz Advocaet Fiscael sijnen vorderen eysch ende conclusie in desen gedaen ende genomen. Gepronuncieert in 't Schip de seven Provincien, den 2^en. Julij 1667.

Dominica den 3^en. Julij 1667. in 't Schip de seven Provincien, ten Ancker voor 's Koninghs-Diep.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Ontfangen copije van den Brief van Danckseggingе / ende het aensteken van Vreughdevuyren binnen de Geunieerde Provincien / over de geluckige successen van de Wapenen van den Staet der Vereenighde Nederlanden / door de Heeren Staten gearresteert / ende geschreven in den Hage den seven en twintighsten Junij lestleden: hier naer volgende van woorde te woorde geinsereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

E*Dele, Gestrenge, Erntfeste, Hooghgeleerde, Wijse, Voorsichtige Heeren*; Dewijle het Godt de Heere Almachtigh uyt sijne oneyndelicke genade ende barmhertigheyt belieft heeft, den 20. 21. 22. en 23^en. deses successivelick aen 's Landts Vlote, ende de Wapenen van den Staet tegens d'Engelschen op de Reviere van Chattam, soo met het verbranden ende veroveren van een goet aental capitale Schepen van Oorloge, het vernielen van vele Branders, het innemen van 't Fort Charnesse, als andersins, geluckigh succes te verleenen, ende ons wederom met Victorie over onse Vyanden te kroonen, ende dat wy schuldigh souden zijn aen de uyterste ondanckbaerheyt jegens sijne Goddelicke Majesteyt, indien wy hem daer over niet en gaven den alderhooghsten lof, prijs ende danck: Soo hebben wy hoogh noodigh geacht uyt te schrijven een algemeenen Danck- ende Beden-dagh, over alle de Geunieerde Provincien, Geassocieerde Landtschappen, Steden ende Leden van dien, die wesen sal Woonsdagh naestkomende en acht dagen, zijnde den sesten der aenstaende maent Julij, nieuwe stijl, om ten selven dage Godt de Heere met een nedrigh gemoedt in alle de Kercken te dancken, loven ende te prijsen, over 't voorsz verleende geluckigh succes, ende de verkregene Victorie, ende daer benevens vyerighlick te bidden ende te smeecken, dat sijne Goddelicke Majesteyt sijne gunste over desen Staet vorders genadelick gelieve te continueren, ende 's Landts Wapenen meer ende meer te zegenen, op dat daer door des te beter ende eerder eenen eerlicken ende versekerden Vrede bevordert ende geconsequeert moge werden, ende by gevolge de Navigatie, Commercie, Traficq, neeringe ende hanteringe alomme wederom als voor desen magh

Digitized by Google

magh floreren; alles tot grootmakinge van Godes Heylige Naem, welstandt van onse lieve Vaderlandt, welvaert van de goede Ingesetenen van dien, ende onser aller zielen saligheyt: ende goet gevonden u-lieden daer van mits desen t'adverteren, oock te versoecken ende begeeren, dat deselve den voorsz Danck- ende Beden-dagh op de voorsz's Landts Vlote tijdelick willen laten bekent maken, ende doen celebreren op den voorsz sesten Julij toekomende, of op soodanigen anderen dagh, als u-lieden daer toe bequaemst sullen oordeelen, ende voorts ordre stellen, dat daer naer, soo 't gebruyckelick is, teeckenen van vreughde werden getoont met het lossen van 't Canon, mits dat het geschiede met de meeste mesnage van 't Landt: Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes protectie. In den Hage den 27en. Junij 1667. Was geparaphreert *Iohan van Rheede*, ter. onder stont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteyckent *I. Spronsen.*

Waer op gedelibereert zijnde / hebben haer Ed: Mo: goet gevonden / dat in conformite van de voorsz haer Ho: Mo: Missive ende aenschrijvinge / mede alhier over 's Landts Vlote gecelebreert ende uytgeschreven sal werden een algemeenen Danck- ende Beden-dagh / die wesen sal op Woonsdagh den 6en. deser naestkomende maent nieuwen stijl / ende dat na gedane Godtsdienst tegens den avont / tot teecken van vreughde door den Lt. Admirael de Ruyter, Opperhooft van 's Landts Vlote / ende vervolgens d'andere Hooft-Officieren ende Capitepnen in deselve Vlote eenige Canon schoten sullen werden gedaen; Ende op dat het selve / volgens de goede mepninge ende intentie van hooghgemelte haare Ho: Mo: met de meeste mesnagie moge geschieden / ooch conform den teneur ende inhoude der selver resolutie in date den 27en. Junij voorsz werde naer gekomen: is wijders goet gevonden ende gerefolveert / dat door den Lt. Admirael de Ruyter, ofte op des selfs onder hebbende Schip sullen werden gedaen / dertien Canon schoten / ende daer op immediatelick by d'andere respective Luptenanten Admiralen in rangh peder elf / de Vice Admiralen peder negen / de Schouten-by-nacht peder seven / ende peder particulier Capiteyn of Commandeur vijf eerschoten; tot welcken eynde door den Lt. Admirael de Ruyter, of wel d'Opperhoofden van peder Esquadre / tijdelicke kennisse van dese haare Ed: Mo: goede mepninge ende intentie sal werden gegeven / om sich alomme daer naer punctuelick te konnen reguleren.

Ontfangen een Missive van den Schout-by-nacht Willem van der Zaen, geschreven in 's Landts Schip Hollandia / leggende ten Ancker N. W. ten Weston / en W. N. West van Oisernes af / den 3en. deser hier naer volgende geinsereert.

Edele Mogende Heeren,

MYn *Heeren*; De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden over 's Landts Vlote: Desen dient als dat ick gisteren naer de middagh met den Commandeur *de Munnick* hebbe ontfangen eene Missive van Uw Ed: Mo: beneffens het Gaillot, daer ick Uw Ed: Mo: ten hooghsten voor hebbe te bedancken, alsoo ick het selvige met Schut en Volck sal monteren, om hier onder de Wal te kaep te gebruycken, ende des nachts dicht onder 't Landt op de Brandt-wacht te leggen: Verder dient tot advertentie, als dat alhier gisteren naer de middagh omtrent Wester Son twee kleyne Fluyt-scheepjens voor de wint aflanghs de Wal zijn komen zeylen, daer het derde Hooft, Capiteyn *Hendrick Adriaensz*, ende Capiteyn *Ian Pauwelsz van Gelder*, *de Munnick* en ons Gaillot, dat wy bemant hadden jacht op hebben gemaeckt, maer den Capiteyn *Hendrick Adriaensz* de naeste daer aen zijnde, is'er eerst by gekomen, ende beyde de Schippers met den doncker aen mijn boort gebracht, zijnde van Dantsich en aldaer geladen, den Schipper *Dirck Brommerste*, sijn Fluyt-scheepjen genaemt Adam ende Eva, geladen met Linnen, Pijpduygen en Pot-asch, de wil hebbende na Londen, Schipper *Matthews Mariquart*, voerende het Fluyt-scheepjen genaemt Sint Jan, geladen

Digitized by Google

den met Klaphout en Pijpduygen, oock de wil hebbende naer Londen, zijnde veertien dagen geleden, datſe beyde van Dantſich waren afgezeylt: Soo hebbe ick niet konnen naerlaten door den Commandeur *de Munnick* haer Ed: Mo: de voornoemde Schippers toe te ſenden, om naerder onderſoeck van deſelve te konnen doen, alſoo ſy by ons niet geviſiteert en zijn; den Capiteyn *Vollenhoven* is daer by geweeſt, dieſe vry heeft laten paſſeren. Den ſelven avontſtont is den Commandeur *de Munnick* met een kleyn Hollandts Kapertje by ons gekomen, en den Capiteyn daer van aen mijn boort gebracht, die genaemt was *Pieter Willemſz*, ſijn Viſch-ſchuyt gemonteert met twee Stuckjens en achtien Man, om alhier op deſe Engelſche Kuſte op een goede Prijs te kruyſſen. Deſe groote Kaper t'huys hoorende tot Hoorn, heeft voorleden weeck twee Prijſen met kolen geladen, op geſonden: Den voornoemden Capiteyn wiſt oock te ſeggen, als datter ſes Engelſche Fregatten in de dertigh Hollandtſche Koopvaerdy-ſchepen om de Noordt genomen hadden, ende dat den Capiteyn *Arent Symonſz Vader*, ende *Kits*, zijnde alle beyde Convoyers waren in de Gront geſchoten: Den voornoemden Capiteyn verhaelde my *van der Zaen*, als dat in 't eerſte van de voorledene weeck vier en tachtigh Koopvaerdy-Schepen in 't Vlie waren binnen gekomen, en twee Convoyers daer van in 't Texel: Voor deſe tijt niet anders, eyndigende Edele Mogende Heeren, ſal ick Godt Almachtigh bidden Uw Ed: Mo: te behouden in ſijne heylige protectie, deſelve toewenſchende Godes zegen, ende hertelick benevens den Edelen Heer, Ridder, &c. L^t. Admirael Generael *de Ruyter*, gegroet, en ſal altijt blijven. In 's Landts Schip Hollandia, leggende ten Ancker N. W. ten W. ende W. N. W. van Olfernes af, den 3^en. Julij 1667.

Edele Mogende Heeren, *Mijn Heeren*,

leeger ſtont *Uw Ed: Mo: onderdanigen ende getrouwen Dienaer*,

ende was onderteeckent *Willem van der Zaen*.

Waer op gedelibereert zijnde is de boorſz Miſſive aengenomen boor notificatie.

Ontfangen een Miſſive van den Vice Admirael Cornelis Evertſz, **geſchreven in 't Schip Zirickzee / zeylende in 't Zuyden van Calais omtrent anderhalf mijl / den tweeden Julij laeſtleden / dienende om te accompagneren ſeker Vaertuygh / komende van Ooſtende / by den Capiteyn** Pieter Jacobſz Nanningh **aengehaelt / hebbende de wil / ſoo de Schipper van 't boorſz Vaertuygh boorgeeft / ende oock upt ſijne Brieven onder addreſſe aen den Koningh van Engelandt conſenteert naer Londen / houdende wijders advertentie / als upt de ſelve / hier volgende geinſereert / te ſien is.**

Mijn Heeren de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote.

HEden den tweeden Julij heeft Capiteyn *Pieter Iacobſz Nanningh* by ons gebracht het nevensgaende Vaertuygh, van Ooſtende, en ſoo hy ſeght gedeſtineert naer Londen, het welcke wy volkomentlick uyt de nevensgaende Brieven aen ſijn Majeſteyt van Engelandt als aen andere Grooten in dat Rijck, geloof geven: Hebben derhalven goet gevonden Uw Ed: het voorſz Vaertuygh, daer in oock eenige Peerden zijn, neffens de voorſz Brieven toe te ſenden, om daer van te diſponeren ſoo Uw Ed: ten dienſte van den Lande ſullen geraden vinden: Waer mede *Uw Ed: de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden in 's Landts Vlote* Godes genadige protectie bevolen te hebben, blijve, ende was onderteeckent *Cornelis Evertſz*.

P. S. Capi-

Digitized by Google

P. S. Capiteyn *Jan Hek* heeft heden omtrent Goyne geſproken een Franſche Vlamingh, die naer Ooſtende wilde, ſeght aen Beveſier geweeſt te hebben by twee Engelſche Fregatten, een Snaeuw, en een Kits.

In 't Schip Zirickzee, Zuyen van Calais,
omtrent anderhalve mijl.

Waer op gedelibereert / ende naer voorgaende onderſoeck onderhonden zijnde / dat het voorſz Vaertuygh is een Gaillot / genaemt Sint Jacob / waer in geëmbarcqueert zijn twaelf ſchoone Paerden / waer onder ſes die van ſijne Keyſerlicke Majeſteyt aen den hooghſtgemelten Koningh van Groot Brittagnien door eenen Valerius Marcus werden gefonden / ende met Paſpoort van oock meer hooghſtgemelten Keyſer voorſien / oock twee Paerden door anderen aen den Prince Rupert bereert / ſoo den Pieloot ſich daer by vindende / verklaert / ende upt de voorſz brieven is gebleken / doch in 't voorſz Paſpoort van meer hooghſtgemelten Keyſer niet begrepen: Soo hebben haer Ed: Mo: des niet tegenſtaende / hoewel ſuffiſante reden hadden om 't voorſz Gaillot aen te houden / upt civiliteyt goet gevonden het ſelve met ſijne appendentien en dependentien naer Londen te laten reys vorderen: ten eynde by gemelte haer Ed: Mo: is gedaen depeſcheren het naervolgende Paſpoort.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, *Doen te weten*, dat onaengeſien haer Ed: Mo: wel reden hadden om aen te houden het Gaillot genaemt St. Jacob, daer Schipper op is *Jacob Reynard*, komende van Ooſtende, ende in hebbende twaelf Paerden, echter nochtans, om dat daer onder ſes zijn, die van ſijne Keyſerlicke Majeſteyt aen den Koningh van Groot Brittannien door eenen *Valerius Marcus* werden gefonden, uyt civiliteyt goet gevonden hebben het voorſz Gaillot met ſijne appendentien ende dependentien naer Londen te laten reys vorderen: Laſten ende bevelen derhalven alle Hooft-Officieren ende Capiteynen van de voorſz Vlote het voorſz Gaillot vry ende onverhindert te laten paſſeren, oppoene van als weederhoorige geſtraft te worden. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor 't Koninghs-Diep, den 3en. Julij 1667.

Zijn geleſen ende gearreſteert / oock hervolgens afgegaen eene Miſſive aen de Heeren Staten Generael / een aen den Luytenant Admirael van Gent, mitſgaders een aen de Heeren Gecommitteerde Bewinthebberen tot de ſeerste Zee-ſaken ende 't beleyt van de Oost-Indiſche Retour-ſchepen / reſpectivelick hier naer volgende geinſereert.

Aen de Heeren Staten Generael, den 3en. Julij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

WY hebben met ſonderlinge aengenaemheyt geſien uyt Uw Hoogh Mogende Miſſive van date den achtentwintighſten der voorledene maent, dat Uw Ho: Mo: hebben gelieven te nemen volkomen contentement ende een ſonderlingh welgevallen in 't gene wy met een gedeelte van 's Landts Vlote op den 20. 22. en 23en. der voorſz maent op de Reviere van Londen ende van Rocheſter tegens den Vyandt, in 't veroveren van 't Fort Charneſſe, ende het attacqueren, veroveren ende ruineren van eenige capitale Koninghs Schepen, hebben ondernomen ende geëxecuteert, ende vinden ons ſonderlinge verplicht Uw Ho: Mo: met behoorlick reſpect te bedancken voor de extraordinaire civiliteyt ende erkenteniſſe die Uw Ho: Mo: ſelfs, tot bedanckinge by der ſelver opgemelte Miſſive, aen ons hebben gelieven te betoonen, alhoewel wy niet anders in de voorſz actien hebben gedaen, als 't gene wy ingevolge van onſe Commiſſie, ende tot naerkominge van den eedt

Digitized by Google

aen Uw Ho: Mo: gedaen, ſchuldigh ende gehouden waren te doen; gantſch oodmoedelick verſoeckende, dat Uw Ho: Mo: ſich vaſtelick gelieven verſekert te houden, dat wy niet ſullen naerlaten alles te contribueren ende ter executie te doen leggen, 't gene wy tot eere ende reputatie van den Staet, tot afbreuck van den Vyandt, ende by gevolge tot het bekomen van een goeden eerlicken Vrede ſullen oordeelen te konnen dienen, daer op Uw Ho: Mo: haer volkomentlick gelieven te verlaten, ende verſekert te zijn, dat wy altijt ſullen blijven, *Hoogh Mogende Heeren, &c.* In 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor 's Koninghs-Diep, den 3en. Julij 1667. voor middaghs ten tien uren.

Aen den Lt. Admirael Willem Joſeph van Gent, *den 3en. Julij 1667.*

EDele, *Geſtrenge, Manhafte*; Op den ontfangh ende de lecture van de depeſches my op huyden uyt het Vaderlandt toe gekomen, hebbe ick niet konnen ledigh ſtaen Uw Edt. by deſen te recommanderen, dat in cas deſelve den Commandeur *Ieremias Smit* met ſijn onderhebbende Eſquadre, 't zy in de Reviere van Edenburgh ofte elders mochten komen te rencontreren, ofte aen te treffen, in ſoodanigh poſtuer dat Uw Edt. oordeelde met apparentie van ſucces den ſelven te konnen attacqueren, met de macht onder Uw Ed: commandement geſtelt, dat Uw Ed: ſal trachten het ſelve te effectueren, ende voorts hem te reguleren naer den teneur ende inhoude van de Inſtructie aen Uw Ed: mede gegeven, ende ter handen geſtelt: Waer mede eyndigende blijve, &c. In 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker even buyten 's Koninghs-Diep, den 3en. Julij 1667.

Aen de Heeren Gecommitteerde Bewinthebberen tot de ſecrete Zeeſaken ende 't beleyt van de Ooſt-Indiſche Retour-ſchepen, den 3en. Julij 1667.

EDele, *Ernſveſte, Wijſe, Voorſichtige Heeren*; Ons zijn wel ter handen gekomen Uw Ed: Miſſiven van den 29. en 30en. der voorledene maent, ende hebben wy niet willen naer laten tot reſcriptie ende bericht aen deſelve te notificeren, dat wy al lange voor de receptie van de gemelte Uw Ed: Miſſiven, oock al eer wy kenniſſe hadden bekomen van 't arrivement van de Schepen van het Collegie ter Admiraliteyt in Zeelandt reſiderende, ende ſulcks op den 25en. Junij laeſtleden den Lt. Admirael *van Gent*, met de Schepen in de Lijſte hier nevens gaende geëxpreſſeert, uyt de Reviere van Londen hebben afgeſonden, met laſt ende Inſtructie om op de Retour-ſchepen uyt Indien verwacht werdende te kruyſſen, ende deſelve, onder Godes genadigen zegen in het Vaderlandt te convoyeren; Verhopende dat deſelve het geluck ſal hebben van die tijdelick aen te treffen, daer van wy vertrouwen dat U Ed: al voor de receptie deſes door d'Heer Raedt-Penſionaris kenniſſe ſullen hebben ontfangen, alſoo wy ſijn Edt. verſocht hadden, dat deſelve Uw Ed: de behoorlicke notificatie hier van wilde geven: Waer mede eyndigende, bevelen wy Uw Ed: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, deſen 3en. Julij 1667.

Noch zijn geleſen ende geaccreſteert de Acten hier aen volgende geinſereert.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, op het advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Commandeur *Wynand van Meurs*, met ſijn onderhebbende Fregat aenſiens deſes van hier te verzeylen en cours Noordtwaerts aen te ſtellen langhs d'Engel-

Digitized by Google

d'Engelſche Kuſt, omtrent vijf mijlen buyten de Wal, om in 't ſelve Vaerwater op te ſoecken, ende met alle neerſtigheyt trachten t'achterhalen den Lt. Admirael *Willem Ioſeph van Gent*, die noch eergiſteren avondt met ſijn onderhebbende Eſquadre in 't geſichte van 's Landts Vlote is geweeſt, ende aen den ſelven over te leveren de Brieven, hem Commandeur voornoemt neffens deſen ter handen geſtelt, vervolgende tot dien eynde de voorſz cours tot aen de Reviere van Edenburgh, ende den ſelven aldaer niet beloopende, ſal hy Commandeur hem met de voorſz Brieven op 't ſpoedighſte weder herwaerts onder de Vlagge begeven: maer ingevalle hy den Lt. Admirael aentreft, ſal hy verſoecken behoorlicke recepiſſe ende reſcriptie; ende vervoegen ſich daer mede als voren weder onder de Vlagge, om rapport te doen, ſonder van 't een of 't ander te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende even voor 't Koninghs-Diep, den derden Julij 1667.

Lunæ den 4en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker even buyten 's Koninghs-Diep.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Gecommitteerde Raden van de Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt / geſchreven in den Hage den eerſten deſer loopende maent / luydende als volght.

Edele, Ernteſte, Wijſe, Voorſienige, ſeer Diſcrete Heeren; Wy hebben uyt Uw Edelheyts Miſſive geſchreven aen de Heeren Staten Generael den vier en twintighſten der voorledene maent wel vernomen de difficulteyten by den Krijghsraedt in 's Landts Vlote gemoveert, omme achtervolgens de ordres van haer Ho: Mo: conform ons aenſchrijven van den tienden der ſelver maent, te corrigeren de Capiteynen ende Officieren, dewelcke in haer debvoir, ten aenſien van de ordres hen. luyden gegeven, ſouden mogen gemancqueert hebben, ende daer op het contenu van de voorſz ordres wel hebbende geconſidereert, konnen wy niet ſien, dat de voorſz difficulteyten eenighſins zijn gefundeert, aengemerckt de meyninge niet en is, dat welgemelten Krijghsraedt kenniſſe nemen ſoude ten aenſien van die gene die geheel abſent gebleven zijn, alle welcke wy verſtaen dat gecorrigeert behooren te werden by ons, ofte de Heeren Gecommitteerde Raden van de Provincie, op welckers repartitie deſelve zijn ſtaende, maer alleen die niet tijdelick op haer debvoir gepaſt hebben, ende te laet aen de Vloot gekomen zijn, alle ſoodanige onder de Vlote zijnde, de poſt die hen. luyden ſtonde waer te nemen, ende nergens elders gecorrigeert konnen werden: Ende derhalven verſoecken wy, dat uw Ed: als noch ſoodanigen ordre believen te ſtellen, dat de voorſeyde wan-debvoiren by den Krijghsraedt aldaer mogen werden geſtraft als naer behooren, ende dat van de gene die abſent gebleven ſouden mogen weſen, ons een pertinente Lijſte moge werden toe geſonden tot onſe narichtinge: Waer toe ons verlatende, *Edele, Ernteſte, Wijſe, Voorſienige, ſeer Diſcrete Heeren*, bevelen wy uw Ed: de beſcherminge Godes. Geſchreven in den Hage den eerſten Julij 1667. onderſtont *Uw Ed: goede Vrunden De Gecommitteerde Raden van de Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, Ter ordonnantie van deſelve*, ende was onderteeckent *Simon van Beaumont.*

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden dat aen gemelte Heeren Gecommitteerde Raden eene Lijſte van alle de Capiteynen van de Lande-militie ende Zee-ſoldaten ober geſonden ſal worden / met expreſſie op wat tijt deſelve in 's Landts Vlote zijn aen gekomen / ende haer aen de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote voorſz hebben aen gegeven.

Digitized by Google

Is geleſen ende gearreſteert de bepeſche hier naer volgende geïnſereert.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landte Vlote, *Doen te weten*, dat door eenige Schepen van de voorſz Vlote is aengehaelt, ende alhier aen de Vlagge op geſonden den Schipper . . . de wil hebbende naer Londen, ende dat haer Ed: Mo: hem, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, om redenen hebben verhindert derwaerts reyſe te vervorderen, maer mits deſen gepermitteert, anderſins te mogen zeylen daer 't hem welgevalt ende goetduncken ſal, Laſten ende bevelen derhalven alle Hooft-Officieren, Capiteynen ende Commandeurs ter Zee, in dienſt van de hooghgemelte Heeren Staten Generael, hem vry ende onverhindert te laten paſſeren, ſonder eenigh empeſchement te doen, ofte te laten geſchieden, op pœne van als wederhoorige geſtraft te worden. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 4en. Julij 1667.

Maendagh den 4en. Julij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker buyten 's Koninghs-Diep, na de middagh.

Deſen naer middagh is voor den Scheeps-Raedt te rechte geſteld Hendrick Moeſel een van de Dienaren der Juſtitie / tegens den welcken by den Fiſcael / naer genomen informatien / epſch gedaen is / in maniere hier naer geëxpreſſeert.

Den Advocaet Fiſcael, als aenklager ende eyſcher,

Contra

Hendrick Moeſel, Dienaer van de Juſtitie, aengeklaeghde.

NA dat *Direk Pieterſz*, Dienaer van de Juſtitie, op den derden Julij 1667. de voornoemde aengeklaeghde ſeer minnelick geſeght hadde (ſoo als hy met ſijn volle Neef om een wiſge waſge woorden maeckte) gy behoort onder malkanderen ſoo niet te kijven, gy benter al te na vrunden toe, heeft de voornoemde aengeklaeghde den voornoemden *Direk Pieterſz* een klap gegeven ende geſchopt, ſeggende met veel ſcheldt-woorden dat ſijn wijf een Hoer was, als mede ſijn degen getrocken ende naer hem geſteken, waer onder den voornoemden *Direk Pieterſz* geluckelick geſchoten is, ſonder eenigh geweer in de hant, ende hem aengeklaeghde onder de voet geworpen, werdende onder en tuſſchen den degen van den aengeklaeghden door *Hans Hendrick* Scherprechter op 's Landts Vlote buyten boort geſmeten: den voornoemden aengeklaeghde leggende na der hant met ſijn bloote mes in ſijn hanghmack, heeft daer en boven den voornoemden *Direk Pieterſz*, weder om leegh komende, ende niet anders ſeggende als *Hendrick*, gy kondt immers met u goet noch bloet niet goet maken, dat mijn wijf een Hoer is, in ſijn flincker arm omtrent het ſchouderbladt met een mes geſteken, ſoo als den voornoemden *Direk Pieterſz* ſijn muts uyt ſijn koy wilde halen, en genootſaeckt was onder de hanghmack van den aengeklaeghde door te kruypen.

Alle 't welcke ſtrijt, eerſtelick wat aengaet het ſoufflet geven, tegens 't 38. Articul; ten tweeden wat aengaet het trecken van 't geweer, tegens het 39. Articul; ende eyndelick wat aengaet het quetſen met het mes, tegens het 40. Articul in den Articul-brief.

Dies den Advocaet Fiſcael concludeert dat den voornoemden aengeklaeghde eerſt met een mes door ſijn handt aen de groote Maſt ſal geſteken werden, daer na drie mael gekielhaelt, en met twee hondert ſlagen gelaerſt.

Is verbolgens by den opgemelten Raedt geſententieert in maniere mede hier aen volgende / welcke Sententie ooch daer op aenſtonts ter executie is geſeght.

Preſent

Digitized by Google

Preſent de Heer Cornelis de Witt.

Krijghsraedt.

Lt. Admirael de Ruyter.	*Lt. Admirael van Meppel.*
Lt. Admirael Banckert.	*Lt. Admirael van Aylua.*
Lt. Admirael van Nes.	*Vice Admirael Sweers.*

ALſoo den Edelen Geſtrengen Scheeps-Krijghsraedt in 's Landts Vlote, door de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael op 's Landts Vlote voorſz, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, als Opperhooft van deſelve Vlote geconvoceert, gebleken is, dat *Hendrick Moeſel*, Dienaer van de Juſtitie, op 's Landts Admiraels Schip de ſeven Provincien, tegenwoordigh gevangen op den derden deſer loopende maent, om een beuſelingh woorden heeft gemaeckt tegens ſijn volle Neef met name *Ten Court*, ende om hem van die onbetamelickheyt te doen deſiſteren, heeft eenen *Direk Pieterſz*, mede Dienaer van de Juſtitie, ende overſulcks ſoo verre ſijn Cammeraet tegens hem gevangen, in der minne geſeght, gy en behoort ſoo niet onder malkanderen te kijven, want gy benter al te na vrunden toe, op welcke woorden hy gevangen, den voornoemden *Direk Pieterſz* een klap gegeven ende geſchupt heeft: ſeggende oock onder andere injurieuſe woorden, dat ſijn huyſvrouw een Hoer was, ende daer op ſijne degen treckende, heeft na hem *Direk Pieterſz* geſteken, maer deſelve is hem geluckigh ſonder geweer in de hant toe geſchoten, ende heeft hem gevangen onder de voet geworpen, den degen ontweldight, ende deſelve is door den Scherprechter *Hans Hendrick* buyten boort geſmeten. Naer deſe rencontre de gevangen met ſijn bloote mes in de hanghmat leggende, ende den voornoemden *Direk Pieterſz* om leegh komende, meenende ſijn ſlaepmuts uyt ſijn koye te halen, ende overſulcks genootſaeckt onder de voorſz hanghmat van den gevangen door te kruypen, en niet anders ſeggende, als *Hendrick* gy kondt immers met u goet en bloet niet waer maken dat mijn wijf een Hoer is, heeft hy gevangen den voornoemden *Direk Pieterſz* in ſijn ſlincker arm ende omtrent het ſchouderbladt met het voorſz mes geſteken ende ſwaerlick gewondet: Alle welcke ſaken zijn van een pernitieuſe gevolge, die in een wel gereguleert Schip van Oorloge, voornamentlick dat de Vlagge voert, niet en konnen ofte mogen werden getollereert, maer allen andere ten exemple ende afſchrick geſtraft te worden: *Soo is 't*, dat den voornoemde Krijghsraedt overwogen hebbende 't gene voorſz ſtaet, ende 't gunt verder ter materie dienende is ofte eenighſins heeft mogen moveren; oock gelet, ſoo wel op des gevangens mondelinge defenſie, als op den criminelen eyſch ende concluſie van den Advocaet Fiſcael van de voorſz 's Landts Vlote tegens hem gedaen: *Doende recht*, uyt den name ende van wegen de hooghgemelte Heeren Staten Generael, den voornoemden *Hendrick Moeſel* hebben gecondemneert, gelijck hem denſelven Krijghsraedt condemneert mits deſen, om drie mael te werden gekielhaelt, met hondert ſlagen gelaerſt, ende met een mes aen de Maſt door de hant geſteken te werden, mitſgaders in de koſten ende miſen van Juſtitie. Aldus gepronuncieert in 't Schip de ſeven Provincien, den vierden Julij 1667.

Lunæ den 4en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker even buyten 's Koninghs-Diep, omtrent den avondt.

Preſent d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

In deliberatie gelept zijnde / of niet naders met 's Landts Vlote / ofte een gedeelte van deſelve / tegens den Vyandt ondernomen ſoude konnen / ende behoogen geattenteert te werden

den: is goet gevonden ende gereſolveert dat van de Vlagge gedetaſcheert ende af geſonden ſal werden een Eſquadre van veertien Oorlogh-ſchepen / die geſtelt ende gelaten ſullen werden onder het commandement van den L^t. Admirael van Nes, met adjunctie van den Vice Admirael Schram ende den Schout-by-nacht van der Zaen, om nevens deſelve ende Fluytſchepen met Landt-militie geladen / mitſgaders het Ammunitie-ſchip noch by de Vlote weſende / te verzeplen naer Boſton / ende aldaer trachten een ſuffiſant aental van de voorſz Landt-militie ende Zee-ſoldaten aen Landt te ſetten / omme onder het commandement van den Collonel Dolman verder ſoodanigh tot afbreuck van den Vyandt te ageren / als naer onderhoudinge ende gelegenthept van die plaetſe bevonden ſal werden te behooren: tot welcken eynde de behoorlicke Acten / Commiſſie ende verdere depeſches opgemaeckt ende uyt gegeven ſullen werden.

Martis den 5^en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker even buyten 's Koninghs-Diep, 's morgens vroegh.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Tot executie ende uytvoeringe van de reſolutie op giſteren avondt by haer Ed: Mo: genomen / zijn onder 't Eſquadre van den L^t. Admirael Aert van Nes gedeſtineert ende geordonneert / om na Boſton te verzeplen / de naergenoemde Capiteynen ende Schepen onder des ſelfs commandement geſtelt / ende daer onder als tweede ende derde Perſoonen den Vice Admirael Volckert Schram, ende den Schout-by-nacht Willem van der Zaen, volgens de Commiſſien haer tot dien eynde ter handen geſtelt.

Den L^t. Admirael van Nes.	*Ian Pauwelſz van Gelder.*
Vice Admirael Schram.	*Ian Pieterſz Vinckelboſch.*
Schout-by-nacht van der Zaen.	*L^t. Collonel Palm.*
Hendrick Adriaenſz.	*Iacob Willemſz Broeder.*
Ian de Haen.	*Iacob Andrieſſz Swart.*
Evert van Gelder.	*Roelof Ketelaer.*
Nicolaes Naelhout.	*Ian Maeuw.*

Voorts zijn heden morgen geleſen ende gearreſteert / ook verbolgens als voren uytgegeven de Commiſſien ende Acten voor de boven genoemde Hooft-Officieren ende Capiteynen / mitſgaders eenigh kleyn Vaertuygh / tot deſelve te voegen: gelijck ook geleſen ende gearreſteert is de Commiſſie voor den Collonel Dolman by haer Ed: Mo: aengeſtelt ende gecommitteert tot Commandeur en Cheff over de Landt-militie ende Zee-ſoldaten / die haer op de Schepen onder 't Eſquadre van den gemelten L^t. Admirael van Nes als voren geſtelt ſullen bevinden / ſoo wanneer met deſelve eenige Landinge ondernomen ſal worden / volgende deſelve hier naer immediatelick van voorde te voorde geinſereert.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, *Doen te weten*, dat wy gehoort het advis ende de conſideratien van *Michiel Adriaenſz Ruyter*, Ridder, L^t. Admirael van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, onder onſe ſuperintendentie de voorſz Vlote en Cheff commanderende, ende

in

Digitized by Google

in achtinge genomen hebbende de vigilantie, ende naerſtigheyt, courage ende goet beleyt van *Aert Ianſz van Nes*, Lt. Admirael van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, onder het Collegie ter Admiraliteyt op de Maſe, den ſelven *van Nes* gecommitteert ende geſtelt hebben, ſtellen ende committeren hem by deſen tot Opperhooft ende Commandeur en Cheff over alle de Schepen, Officieren ende Bootsgeſellen, oock over de Landt-militie ende Zee-ſoldaten op deſelve Schepen geëmbarcqueert, dewelcke gedeſtineert zijn omme van hier te loopen na Boſton, ende te trachten een ſuffiſant aental van de voorſz Landt-militie ende Zee-ſoldaten aen Landt te ſetten, omme onder het commandement van den Collonel *Dolman* ſoodanigh verders tot afbreuck van den Vyandt te ageren, als naer ondervindinge ende gelegentheyt van die plaetſe bevonden ſal werden te behooren: Laſtende den opgemelten Lt. Admirael *van Nes*, om het ſelve te effectueren ende executeren, alle mogelicke ſpoedt, vlijt ende neerſtigheyt aen te wenden; gevende den ſelven volkomen bevel ende macht, omme tot dien eynde te mogen gebruycken ende employeren alle de Schepen ende Volck van Oorloge, Fregats, Jachten ende Vaertuygh, daer toe gedeſtineert ende verkoſen, van dewelcke de Lijſte ende de namen aen den voornoemden *van Nes* overgelevert ende ter handen geſtelt is: Bevelen derhalven allen ende een yegelick van de Militie, ſoo te Water als te Lande van de hooghgemelte Heeren Staten Generael in de voorſz Schepen geëmbarcqueert, den meergemelten Lt. Admirael *van Nes* in de voorſz qualiteyt als Opperhooft ende Commandeur en Cheff over de voorſz Schepen ende Militie t'erkennen, te reſpecteren ende te gehoorſamen, op pœne van als wederhoorige geſtraft te werden, na den inhouden van de reſpective Articul-brieven, ſoo te Water als te Lande gearreſteert.

Aldus gedaen ende vaſt geſtelt in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende voor 't Koninghs-Diep, den vijſden Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. *Doen te weten*, dat wy gehoort het advis ende de conſideratien van *Michiel Adriaenſz Ruyter*, Ridder, Lt. Admirael van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt onder onſe ſuperintendentie de Vlote en Cheff commanderende, ende in achtingh genomen hebbende dat den Lt. Admirael *Aert Ianſz van Nes* in 't volbrengen van den laſt, hem heden door ons gegeven, behoort te werden voorſien van bequame ende ervaren Hooft-Officieren, hebben daer toe geſtelt ende geauthoriſeert, gelijck wy ſtellen ende authoriſeren by deſen den Vice Admirael *Volckert Schram*, om als tweede t Perſoon ſijn commandement te exerceren over alle de Schepen, Officieren, Bootsgeſellen, Landt- ende Zee-ſoldaten, dewelcke gedeſtineert zijn, omme van hier te loopen naer Boſton, ende aldaer te trachten een ſuffiſant aental van de voorſz Militie aen Landt te ſetten, omme onder 't commandement van den Collonel *Dolman* ſoodanigh verders tot afbreuck van den Vyandt te ageren, als na ondervindinge ende gelegentheyt van die plaetſe bevonden ſal werden te behooren; Laſtende den ſelven Vice Admirael *Schram* dat hy tot de effectuele executie van 't voorſz deſſeyn alle mogelicke ſpoedt, vlijt ende neerſtigheyt ſal hebben aen te wenden; bevelen dienvolgende allen ende een yegelicken, in dienſt van de hooghgemelte Heeren Staten Generael zijnde, den gemelten Vice Admirael *Schram* als tweede Perſoon over de voorſz Schepen ende Militie te erkennen, reſpecteren ende ſijne commandementen t'obedieren, op pœne van als wederhoorige geſtraft te werden, na den inhoude van de reſpective Articul-brieven, ſoo te Water als te Lande geſtatueert.

Aldus gedaen in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende voor 's Koninghs-Diep, den 5en. Julij 1667.

Mutatis mutandis *voor den Schout-by-nacht van der Zaen.*

t *Schout-by-nacht Willem van der Zaen als derde.*

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Allen den genen die deſen ſullen ſien ofte hooren.

Digitized by Google

hooren leſen, Salut, Doenſe weten, dat wy gehoort het advis ende de conſideratien van *Michiel Adriaenſz Ruyter*, Ridder, Lt. Admirael van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, onder onſe ſuperintendentie de voorſz Vlote en Cheff commanderende, ende in achtinge genomen hebbende de voorſichtigheyt, vigilantie, dapperheyt, couragie, goet beleyt ende andere qualiteyten van *Thomas Dolman*, Collonel ten dienſte van de voorſz Vereenighde Nederlanden, den ſelven geſtelt ende gecommitteert hebben, gelijck wy hem ſtellen mits deſen, tot Generael ende Commandeur en Cheff over de Militie ende Zee-ſoldaten der meergemelte Vereenighde Nederlanden, omme deſelve binnen de Rijcken van Engelandt, Schotlandt ende Yrlandt, onder het gebiedt van den Koningh van Groot Brittannien aen landt gekomen zijnde, te commanderen, ſoodanigh deſelve ten dienſte van de meergemelte Vereenighde Nederlanden, ende tot afbreuck van den Vyandt geraden ende goet vinden ſal, ende ſpecialick omme met deſelve voet aen landt te ſetten omtrent Boſton, en aldaer ſoodanigh verders tot afbreuck van den Vyandt te ageren, als na ondervindinge ende gelegentheyt van die plaeſe bevonden ſal werden te behooren: Gevende den ſelven volkomen macht ende bevel, omme tot uytvoeringe van 't voorſz deſſeyn ende entreprinſe in 't werck te ſtellen, ſoodanige middelen ende practijcquen, als deſelve tot executie van dien geraden ende dienſtigh oordeelen ſal; Laſten ende bevelen derhalven in den name als boven, alle hooge ende lage Officieren ende Soldaten, den opgemelten *Thomas Dolman* als Generael ende Commandeur en Cheff over de voorſz onſe Militie te erkennen, gehoorſamen ende te reſpecteren, ſonder hier van eenighſins nalatigh te zijn, ofte in gebreke te blijven, op de poene ende mulcten in den Articul-brief begrepen ende breeder geëxpreſſeert.

Aldus gedaen ende gearreſteert in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker als voren, den 5en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren hier mede met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Vice Admirael *Volckert Schram*, hem aenſiens deſes met ſijn onderhebbende Schip te begeven onder 't commandement van den Lt. Admirael *van Nes*, omme by te woonen de expeditie daer toe den ſelven is gedeſtineert: ontfangende ende achtervolgende ſoodanige nader ordres, als hem van den ſelven ſullen worden gegeven, ſonder hier van te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 5en. Julij 1667.

Mutatis mutandis *voor den Schout-by-nacht van der Zaen, ende andere Capiteynen onder het commandement van den Luytenant Admirael van Nes geſtelt.*

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Schipper *Baſtiaen Maes*, ſich aenſiens deſes met ſijn onderhebbende Fluyt-ſchip genaemt den Harder, met Soldaten, te begeven onder 't commandement van den Lt. Admirael *Aert van Nes*, ende by te woonen de expeditie daer toe den ſelven is gedeſtineert, ontfangende ende achtervolgende ſoodanige nadre ordres, als hem van den gemelten Lt. Admirael *van Nes* ſullen werden gegeven, ſonder hier van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 5en. Julij 1667.

Mutatis mutandis *aen Adriaen . . . . Ian Pieterſz . . . . ende Iacob Brouwer, Ammunitie Schip., aen Gaillots, Cornelis Ianſz Dronthen, Cornelis Baſtiaenſz, Adriaen Maertenſz Baſke, Iacob Theuniſſz Camp, Cornelis Iacobſz Nol, Cornelis Iacobſz Kock.*

Zijn voorts geleſen ende gearreſteert de Miſſiven ſoo aen de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael / d'Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt / als der ſelver Gecommitteerde Raden / hier naer volgende geinſereert.

Aen

Digitized by Google

Aen de Heeren Staten Generael, Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, den 5en. Julij 1667.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uw Ho: Mo: is geweeſt van den derden deſer loopende maent; tſedert is hier niets van conſideratien voorgevallen: Wy leggen noch alhier met 's Landts Vlote voor de Reviere van London, houdende deſelve ſoo omtrent het Koninghs-Diep, als mede het Noordt-voorlandt ſoodanigh beſet, dat wy vertrouwen de inkomſte van deſelve t'eenemael verhindert ende beſloten te hebben, doende geſtadigh door verſcheyde Schepen af ende aen de Zee kruyſſen, tot meerder beveylinge van de Koopvaerders ende de goede Ingeſetenen van den Staet.

Ses ſchoone Paerden van den Keyſer tot een preſent aen den Koningh van Groot Brittannien afgeſonden, ende met Paſpoort van hooghſtgemelten Keyſer voorſien, alhoewel twee Paerden door anderen aen den Prince *Rupert* vereert, ſoo den Picqueur daer by zijnde verklaerde, ende uyt de Brieven oock blijcken konde, doch in het voorſz Paſpoort van den hooghſtgemelten Keyſer niet begrepen nevens deſelve, met noch vier andere geëmbarcqueert, hebben wy ſonder eenige verhinderinge ofte beletſel geconſenteert naer Londen te paſſeren, oordeelende 't ſelve met Uwe Hoogh Mo: gewoonlicke diſcretie ende de civiliteyt over een te komen; Verhopende daer inne de intentie van Uw Ho: Mo: niet te ſullen hebben gecontrarieert.

Van de Franſche Vlote hebben wy tot noch toe van den Heere *Hartogh van Beaufort*, nochte van de Heere *van Beuningen* geene tijdinge bekomen, alhoewel wy by Miſſiven van den 16en. der voorledene maent, aen de eene, ende andere van onſe aenkomſte voor de Reviere van Londen ende omtrent de Hoofden, kenniſſe gegeven hebben, gelijck wy doenmaels aen Uw Ho: Mo: by copije van de opgemelte Miſſiven hebben genotificeert, ſulcks wy als noch ſullen af wachten wat wy van de conjunctie van de Franſchen met de Vlote van den Staet te verwachten hebben; ende deſen hier mede beſluytende ſullen wy eyndigen, biddende Godt Almachtigh Uw Ho: Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe hoe langer ſoo meer te willen zegenen. In 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker even buyten 's Koninghs-Diep, den 5en. Julij 1667.

P. S. De drie Fluyt-ſchepen door de Heeren Gecommitteerde Raden met Bier, Water ende Victuaille afgeſonden, zijn naer het ſchrijven van deſen onder de Vlagge wel aengekomen.

Aen de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt, den 5en. Julij 1667.

Edele Mogende Heeren,

SOo aenſtonts zijn alhier in 's Landts Vlote wel geärriveert de Schippers *Francoys de Looper* het Schip Rotterdam, *Aldert Adriaenſz* 't Schip . . . . . ende *Ian Ioppen* 't Schip de Lieſde, met Vivres, Bier ende Water door ordre van Uw Ed: Mo: afgeſonden: Wy vinden ons ten hooghſten verplicht Uwe Ed: Mo: by deſen te bedancken, over de goede voorſorge die deſelve tot ſubſiſtentie ende onderhoudt van de Landt-militie ende noodigh onderhoudt van 's Landts Vlote in 't generael gelieft hebben op haer te nemen: maer moeten deſelve hier nevens bekent maken, dat op de cedullen aen de reſpective Schippers van hare ingeladen goederen mede gegeven, niet en is geexpreſſeert eenige nombre ofte gewicht van de vaten, ende de waeren in deſelve ingekuypt, het welck hier al groote moeijelickheyt in het uytleveren van deſelve veroorſaken ſal: Wy hebben by proviſie den Schrijver van den Heer Lt. Admirael *de Ruyter*, gelaſt van de voorſz leverantie perti-

Digitized by Google

nente notitie ende aenteeckeninge te houden, onder belofte van redelicke belooninge, alſoo den Commis Generael van de voorſz Vivres by Uwe Ed: Mo: aengeſtelt, tot noch toe by de Vlote niet is aengekomen.

De Raden ter Admiraliteyt tot Rotterdam, hebben aen den Heere Lt. Admirael *de Ruyter*, by Miſſive van den dertighſten der voorledene maent genotificeert ende aenbevolen, dat ſijne Edt. de reſpective Capiteynen onder dat Collegie behoorende, ſoude belaſten haer te voorſien van alderhande Vivres, voor een maent langer als d'ordre voor deſen gegeven, ſoo dat wy beducht zijn, dat de Capiteynen de Victuaille door Uw Ed: Mo: afgeſonden niet ſullen aennemen ende hier laten bederven, oordeelen derhalven ten hooghſten noodigh te zijn, dat dien aengaende by Uwe Ed: Mo: aen 't gemelte Collegie in allen gevalle aen de Hollandtſche Raden geſchreven werde, dat de noodige voorſieninge van Vivres, ende inſonderheyt van Bier ende Water by Uw Ed: Mo: ten behoeve van 's Landts Vlote gedaen is, ende voorts gedaen ſal werden, alſoo wy op de beſtellinge van Uw Ed: Mo: veel ſekerder ſtaet, dan op de ordre die de Vrouwen ofte Vrunden ſullen doen, met fondament vermeynen te konnen maken; Latende niet te min de voorſz ſake ter wijſe directie van Uwe Edele Mogende, ſullen deſen eyndigen, ende Uw Ed: Mo: bevelen in Godes heylige protectie. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende even buyten 's Koninghs-Diep, den 5en. Julij 1667.

Martis den 5en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker even buyten 's Koninghs-Diep, 's avonts tuſſchen 6. en 7. uren.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot het employ van 's Landts Vlote ende de Zee-ſaken / geſchreven in den Hage den derden deſer loopende maent / hier naer volgende van woorde te woorde geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Edele, Geſtrenge, Ernveſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; Wy hebben huyden ontfangen u-lieder Miſſive van den dertighſten Junij leſtleden, geſchreven in 't Schip de ſeven Provincien, ende daer inne boven vermoeden beſpeurt ende bemerckt, dat u-lieden in conſideratie van het eenparigh ende conſtant gevoelen van alle de Opperhoofden van 's Landts Vlote, van dat met deſelve op de Reviere van Londen niet verbleven konde werden, ſonder evident ende notoir pericul, deſelve Reviere waren afgeſackt, ende ten voorſz dage zeylden even buyten de Gronden in 't Koninghs-Diep.

Waer op by ons gedelibereert, ende alles, dat ſubject rakende rijpelick gepondereert zijnde, hebben goet gevonden u-lieden mits deſen te reſcriberen; dat gelijck wy hebben vernomen dat het eerſte exploict ende de Victorie die Godt Almachtigh aen 's Landts Vlote daer inne heeft believen te verleenen, groote alteratie ende ontſteltenisſe heeft gecauſeert geheel Engelandt door, ende onder anderen inſonderheyt tot Londen, ſoo als u-lieden uyt de adviſen, die wy deſelve van tijt tot tijt hebben toegeſonden, oock ſullen hebben konnen afnemen, zijnde van ſoodanigen gevolgh geweeſt, dat men ſelfs in de handelinge tot Breda meerder buyghſaemheyt ende inclinatie tot den Vrede als daer te voren heeft konnen bemercken: wy als nu ten hooghſten beducht zijn, dat dewijle u-lieden de voorſz Reviere van Londen hebben verlaten, den Vyandt daer door wederom ſal werden geëncourageert ende geanimeert, om wederom als voor henen te opiniatreren, ſulcks.

dat

Digitized by Google

dat het ſelve dan oock wel andere effecten ſoude konnen baren, als wy hadden verwacht, ſelfs tot verachteringe van de voorſz Vredehandelinge, daer toe hy ſcheen door de voorſz Victorie op hem verkregen, nu meer als oyt voor deſen gediſponeert te weſen: Ende oordeelen daeromme voor den dienſt, eere ende reputatie van den Staet, ſoo wel binnen als buyten 's Landts, ten alderhooghſten noodigh, dat het vertrecken uyt de voorſz Reviere, om de geallegueerde oorſaken moet werden gedeguiſeert, ende gehouden in allen ſchijn, of het geſchiet ware om 't een of 't ander deſſeyn t'exploicteren. Ende nademael wy van buyten af waerſchijnelick bericht werden, dat in de Baey ofte 't Water van Harwits leggen ongevaerlick ſeventien of achtien Engelſche Schepen; ſoo willen wy vertrouwen dat in gevalle ſulcks is, die occaſie ſal weſen waergenomen, of anderſins dat deſelve als noch waergenomen ſal worden, tot ſulcken effecte dat u-lieden een competent gedeelte van 's Lants Vlote, ende de daer noch by zijnde Branders, weder ende wint dienende, hoe eer ſoo liever deſelve Baeye willen doen inloopen, om de voorſz Schepen aldaer te ruineren, ofte te veroveren, naer dat ſich de ſake ſal toedragen: oock is 't mogelick 's Koninghs Magazijn in deſelve plaetſe verbranden, of anderſins onbruyckbaer maken: Ende ſoo wanneer 't ſelve exploict, ofte een ander van gelijcke meerder of minder importantie daer omtrent ſal weſen getenteert, ende door de continuatie van Godes genadigen zegen geſuccedeert, of oock wel, 't gunt Godt verhoede, misluckt moge weſen, dat u-lieden als dan de meer genoemde Reviere van Londen wederom ſullen in ende op zeylen tot voor ofte omtrent Graveſande, ofte oock wel ſoo veel hooger als 't eenighſins mogelick is, om den Vyandt t'incommoderen, allen afbreuck te doen, ende in gedurige ſchrick ende alarm te houden. Wy ſullen hier by nochmaels voegen ende repeteren, dat onſe goede meyninge ende intentie als noch is ende blijft, dat u-lieden omtrent het gene haer aenbevolen ende toevertrouwt is, met alle reſolutheyt, gelijck deſelve hebben beginnen te doen, ſullen procederen ende liever wat hazarderen, als eene goede ſake ongetenteert te laten voorby gaen; welverſtaende nochtans, dat u-lieden dien aengaende, volgens de op haer verleende authoriſatie, aldaer in loco ſoodanigh ſullen mogen reſolveren ende diſponeren, als deſelve naer gelegentheyt van ſaken, ende de albereyts ontfangen ende noch te bekomen kondtſchappen ten dienſte van den Lande, ende tot meeſten afbreuck van den Vyandt oordeelen ſullen te behooren: Ende dit alles onvermindert de ſpeculatien die voor deſen zijn geopent, om een Eſquadre naer de Noort te ſenden, ſoo tot protectie ende beſcherminge van de Oost-Indiſche Retour-ſchepen, als om te tenteren ende t'executeren de deſſeynen daer van voor deſen, ende namentlick den ſeſten Junij leſtleden voor 't Texel, op 't in Zee loopen van 's Landts Vlote, is geſproken. Voorts ſal tot u-lieder narichtinge dienen, dat om alle 't ſelve met des te meerder nadruck te mogen executeren, ende by alle occurentien des te krachtiger eenige naerdere deſſeynen te konnen in 't werck ſtellen, den Grave van Hoorn, Collonel, &c. met noch ſes of ſeven Compagnien eerſtdaeghs ſich aldaer by 's Landts Vlote ſal vinden. Ende wat aengaet het mainteneren ofte verlaten van 't Fort Charneſſe, ſullen u-lieden dien aengaende ter eenre ofte ter andere zijde ſoodanigh reſolveren ende diſponeren, als deſelve *pro re natâ* bevinden ſullen te behooren. Waer mede eyndigende, ende u-lieden nochmaels den dienſt van den Staet, ende den meeſten afbreuck van den Vyandt ten alderhooghſten recommanderende, bevelen deſelve in Godes heylige protectie. In den Hage den derden Julij 1667. Was geparaphreert *G. v. Hoolck*, vt. onderſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde / ende in achtinge genomen / dat haer Hoogh Mogende wel geerne geſien / ook verwacht hadden dat men met een gedeelte van 's Landts Vlote in de Revière van Londen ware verbleven / te meer geconſidereert deſelve vernomen hebben / dat het eerſte exploict / ende de Victorie die Godt Almachtigh aen 's Landts Vlote daer inne heeft believen te verleenen / groote alteratie ende ontſteltenisſe geheel Engelandt door hadde gecauſeert / ende onder anderen inſonderheyt tot Londen / 't welck ook van ſoodanigen gevolgh was geweeſt / dat men ſelfs in de handelinge tot Breda meerder bupghſaemheyt ende

Digitized by Google

inclinatie tot den Vrede als daer te voren hadde konnen bemercken: is goet gevonden ende geresolveert / dat aenstonts door het waeijen van de Witte Vlagge alle de Hooft-Officieren ende Capiteynen aen boorde sullen werden gezeynt / ende na voorgaende bespreek ende communicatie met deselve / nopende de goede meyninge ende intentie van hooghgemelte haer Hoogh Mogende Ancker gelicht / ende vervolgens de Reviere van Londen wederom opgezeylt / ende dat meer hooghgemelte haer Ho: Mo: tot rescriptie op der selver Missive toegevoeght sal werden de Missive hier naer volgende.

Aen de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael, den 5en. Iulij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

NAer het sluyten ende afsenden van onse Missive van huyden aen Uw Ho: Mo: geaddresseert, soo wert ons door *Iacob Pietersz Swart* behandight Uw Ho: Mo: Missive van den derden deser loopende maent, den welcken wy aen de respective Hooft-Officieren van 's Landts Vlote hebbende gecommuniceert: Soo is by deselve aenstonts sonder eenige hæsitatie, goet gevonden ende geresolveert Ancker te lichten, ende verder op te zeylen tot binnen de Reviere van Londen, omme aldaer voorts naer ondervindinge ende gelegentheyt tegens den Vyandt soodanigh te ageren, als ten meesten dienste van den Staet sal geraden gevonden worden: Wy hadden hier oock tijdinge dat in de Baeye van Harwits een goet aental van Koninckliche Oorlogh-schepen was ingeloopen, maer na dat wy de Haven of d'inkomste van de voorsz Baeye hadden gedaen inspecteren door een van onse Advijs-Jachten, nevens een Gaillot, zijn wy onderricht, dat aldaer niet anders als eenige Kool-schepen, Branders ende ander kleyn Vaertuygh is leggende, soo dat wy het desseyn, om deselve te attacqueren, 't welck albereyts geformeert was, ende tot 't welcke alle de noodige præparatien gemaeckt, oock de ordres waren uyt gegeven, achter gelaten hebben, oordeelende onse weynige Branders beter te sullen besteden, als om eenige Koopvaerders te ruineren. Onder het Esquadre van den Lt. Admirael *van Gent* zijn twee Branders van de Vlote af gesonden, soo dat wy jegenwoordigh noch twee by ons overigh hebben, uyt Zeelandt onlanghs aen gekomen, hopende dat wy binnen weynige dagen eenige uyt het Vaderlandt sullen bekomen, alsoo sonder deselve in de Reviere ofte andere Zee-havenen onses oordeels niets met effecte ende van nadruck t'attenteren sal zijn. Wy sullen niet naerlaten Uw Hoogh Mo: van tijt tot tijt te adviseren, wat by ons met 's Landts Vlote op de Reviere ondernomen sal zijn, ende pertinentelick te berichten van alle 't gene aldaer sal komen voor te vallen: Waer mede eyndigende, sullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mo: Persoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de seven Provincien, zeylende voor 't Koninghs-Diep naer de Reviere van Londen, de wint N. N. Oost, den 5en. Julij 1667.

Ontfangen een Missive van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael / geschreven in den Hage den acht en twintighsten Junij laestleden / ende daer nevens een Resolutie by hooghgemelte hare Ho: Mo: ten selven dage genomen / beyde hier aen volgende geinsereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Duplicaet.

E*Dele, Erntfeste, Hooghgeleerde, Wijse, Voorsichtige Heeren*; Hier nevens gaet onse resolutie huyden genomen, onder anderen rakende Capiteyn *Brakel*, als mede de gerequireerde Victuaille, Bier,

Digitized by Google

Bier, Water ende Brandthout, mitsgaders de reſterende Branders voor 's Landts Vlote, dewelcke wy u-lieden tot der ſelver narichtinge toe ſenden: Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den 28ᵗᵉⁿ. Junij 1667. Was geparaphreert *Iohan van Rheede*, ᵛᵗ. onderſtont *Ter ordonnantie van de hoogbgemelte Heeren Staten Generael*, ende onderteeckent I. *Spronſen*.

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Martis den 28ᵗᵉⁿ. Iunij 1667.

OP 't gepreſenteerde by de Heeren *Meerman* ende andere hare Ho: Mo: Gedeputeerden tot de ſecrete Zee-ſaken, ter vergaderinge gedaen, is naer deliberatie goet gevonden ende verſtaen, eerſtelick dat de Heeren hare Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote by Miſſive bedanckt ſullen werden, voor der ſelver reſolutheyt, yver, vigilantie, cordaetheyt, ſtantvaſtigheyt ende goede conduicte, ſoo in het exploict ſelfs gebruyckt, daer door onder Godes genadigen zegen 't geluckigh ſuccès aen de wapenen van den Staet, ende victorie op de Engelſche is verkregen: Ten anderen dat oock geſchreven ſal worden aen den Lᵗ. Admirael *de Ruyter*, als Generael van de Vlote, ende den Lᵗ. Admirael *van Gent* gecommandeert ende geëmployeert zijnde als Cheff van de gedetaſcheerde Schepen van deſelve Vlote, dat haer Ho: Mo: wel laten gevallen, de ſonderlinge couragie, yver ende vigilantie, die ſy reſpectivelick in het bevorderen van de executie van de ordres, ten fine voorſz gegeven, hebben betoont, ende dat hare Ho: Mo: willen verwachten, datſe daer inne verſtandelick ſullen continueren: Ten derden, dat aen den Capiteyn *Brakel*, ende des ſelfs Boots-volck boven het genomen Schip verleent ſal worden, gelijck hun verleent wert mits deſen, een ſomme van twaelf duyſent guldens, ende aen hem in 't particulier een goude kettingh met een medaille te ſamen ter weerde van twaelf hondert guldens, die den Commis *Spronſen* gelaſt wert te doen maken, ende dat geſchreven ſal werden aen 't Collegie ter Admiraliteyt tot Rotterdam, datſe den voornoemden Capiteyn *Brakel* willen houden voor ten hooghſten gerecommandeert, om over een van de twee binnen Gaetsleggende kloocke Oorlogh-ſchepen als Capiteyn geſtelt te werden. Ten vierden, nademael verſcheydene Schepen van de voorſz Vlote albereyts niet ſoo wel van Victuaille, Bier, Water ende Brandthout zijn voorſien, als ſy van nooden hebben, om een reys, die van eenige tijt ſoude mogen zijn, te konnen uyt harden, daer door d'executie van een goet deſſeyn kan werden verhindert, dat derhalven aen alle de Collegien ter Admiraliteyt geſchreven ſal werden, dat die ordre moge werden geſtelt, dat hare Schepen by proviſie ten minſten van genoeghſaem Bier, Water ende Brandthout verder mogen werden voorſien, ende ſpecialick aen de Collegien in Zeelandt, het Noorderquartier ende in Vrieſlandt, daer en boven om ten ſpoedighſten in Zee te brengen 't geen aen de Equipagie, by reſolutie van haer Ho: Mo: van den 24ᵗᵉⁿ. December 1666. gedecreteert, noch ſoude mogen komen te mancqueren, oock particulierlick ende voor al de deficierende Branders, zijnde 't meerendeel van de andere Branders in het jonghſte exploict loffelick beſteedt; Sullende hier van extract geſonden werden aen de gemelte Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, tot der ſelver narichtinge. Was geparaphreert *Iohan van Rheede*, ᵛᵗ. onderſtont *Accordeert met 't voorſz Regiſter*, ende was geteeckent I. *Spronſen*.

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorſtaende Miſſive ende Reſolutie aengenomen voor notificatie.

Noch ontfangen een Miſſive ende by gevoeghde Reſolutie van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael / reſpectivelick geſchreven ende genomen in den Hage den 29ᵗᵉⁿ. Junij laeſtleden / hier naer volgende van woorde te woorde geinſereert.

Digitized by Google

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, Ernſveſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; Wat wy huyden hebben gereſolveert, rakende de Franſche Branders, ſoo hier te Lande als te Duynkercken leggende, ſullen u-lieden konnen vernemen uyt de hier nevens gaende Reſolutie, dewelcke wy u-lieden toeſenden tot der ſelver narichtinge: Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage, den 29ten. Junij 1667. Was geparaphreert *Iohan van Rheede*, vt. onderſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *I. Spronſen.*

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Mercurij den 29ten. Junij 1667.

ZYnde ter Vergaderinge voorgedragen dat tuſſchen Amſtelredam ende Texel, in Zeelandt ende tot Duynkercken diverſche Branders leggen geëquipeert, toegeruſt ende gereet gemaeckt, op ordre ende tot koſte van den Koningh van Vranckrijck: Is naer deliberatie goet gevonden ende verſtaen, dat geſchreven ſal werden aen den Heere Grave *d'Eſtrades*, extraordinaris Ambaſſadeur van den ſelven Koningh, jegenwoordigh op de Vredehandelinge tot Breda, dat in cas hy by ende van wegen Sijne Majeſteyt, gelijck haer Ho: Mo: vertrouwen genoeghſaem geauthoriſeert is, deſelve ſoodanige ordre willen ſtellen, ende die voorſieninge doen ter plaetſe daer de voorſz Branders leggen, ten eynde deſelve in aller yle, ſonder eenigh tijt verlies naer 's Landts Vlote, ſich jegenwoordigh onthoudende op ofte omtrent de Reviere van Londen, mogen werden geſonden, om t'achtervolgen d'ordre ende de beveelen van de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden aldaer, ofte van den genen die de voorſz 's Landts Vlote en Cheff ſal commanderen. Ende ſal oock van nu af aen daer over directelick geſchreven werden aen den hooghſtgemelten Koningh van Vranckrijck, ten eynde, om of den welgemelten Heere extraordinaris Ambaſſadeur dien aengaende mochte weſen ongequalificeert, Sijne Majeſteyt tot 't gene voorſz is ten ſpoedighſten directelick de vereyſchte ordre gelieve te geven: Ende ſal hier van Extract geſonden werden aen de Heeren hare Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden over 't employ van 's Landts Vlote, om te ſtrecken tot der ſelver narichtinge. Was geparaphreert *Iohan van Rheede*, vt. onderſtont *Accordeert met 't voorſz Regiſter*, ende was geteeckent *I. Spronſen.*

Noch ontfangen een Miſſive van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael / geſchreven in den Hage den eerſten deſer loopende maent / ende daer nevens een bylage / reſpective rakende de relaxatie van Maerten Waverans, Borger tot Nieuwpoort / hebbe hier aen volgende geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, Ernſveſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; hier nevens gaet copie van den brief van den Heere Marquis *de Caſtel Rodrigo*, rakende de relaxatie van *Maerten Waverans*, Borger tot Nieuwpoort, die wy u-lieden tot narichtinge toe ſenden. Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den eerſten Julij 1667. Was geparaphreert *Iohan van Rheede*. vt. onderſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, geteeckent *I. Spronſen.*

Hauts

Digitized by Google

Hauts & Puiſſants Seigneurs.

Traduction.

Ayant veu par la lettre de vos Hautes Puiſſances du 13me. de ce Mois qu'elles me diſent au regard de la liberté de Martin Waverans, *Bourgeois de Nieupoort, leur Agent j'ay donne incontinent ordre au Gouverneur de la ditte Ville qu'il le mettroit hors de priſon comme vos Hautes Puiſſances le demandent, mais elles ne doivent pas trouver eſtrange la precaution du Gouverneur dans un temps que tout le procedé des Amis, & des Ennemis eſt ſi confus oblige à veiller ſur tout pouvant aſſeurer vos Hautes Puiſſances qu'elles n'ont à preſent aucun allié plus aſſeuré, ny de l'Amitié duquel elles puiſſent faire plus de confiance, que de celle du Roy Monſeigneur je taſche non ſeulement de la fomenter de mon coſté mais de l'eſtroiſir comme l'onde peut recognoiſtre, par la promptitude, & plaiſir avec lequel je m'employe à tout ce qui eſt du plus grand ſervice, & convenance de vos Hautes Puiſſances que Dieu garde beaucoup d'anneez comme je le ſouhaitte. De Bruxelles le 18me. de Iuin 1667. Signé de vos Hautes Puiſſances, le plus grand ſerviteur, le Marquis* Caſtel Rodrigo.

Waer op gedelibereert zijnde / is deſelve aengenomen voor notificatie:

Zijn voorts geleſen ende gearreſteert de depeſches hier naer volgende geinſereert.

Aen den Vice Admirael Cornelis Evertſz, *den 5en. Iulij 1667.*

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote.

Edele, Ernteſte, Manhafte, Lieve, Beſondere; Wy hebben goet gevonden, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, U E: mits deſen te gelaſten, dat hy ſich met ſijn onderhebbende Schepen aenſiens deſes, ende ſonder een moment te vertoeven, op het alderſpoedighſte herwaerts aen onder de Vlagge ſal hebben te vervoegen, om onſe nadere ordre t'ontfangen, ſonder hier van in 't minſte te blijven in gebreke. Waer toe ons verlatende, bevelen U E: den Almogende. In 't Schip de ſeven Provincien, den 5en. Julij 1667.

Ter ordonnantie van de welgemelte Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden.

Aen den Vice Admirael Enno Doedes Star, *den 5en. Iulij 1667.*

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c.

Edele, Ernteſte, Manhafte, Lieve, Beſondere; Wy hebben goet gevonden, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, Uw Ed: mits deſen ernſtelick te gelaſten ende t'ordonneren dat hy ſich met ſijne onderhebbende 's Landts Schepen aenſiens deſes, ende ſonder een moment te vertoeven herwaerts ſal vervoegen om tuſſchen Harwits ende 't Koninghs-Diep te kruyſſen op kondtſchap

Digitized by Google

ſchap ende afbreuck van den Vyandt, ende ſoo U Ed: daer van te ſtercke Macht geattacqueert wort, ſal hy ſich door 't Koninghs-Diep de Reviere van Londen op na 's Landts Vlote retireren, derwaerts wy heden gereſolveert hebben weder te verzeylen, ende den Capiteyn *Gotſkens*, nevens de Capiteynen *Pieter Claeſſz Wijnbergen* ende *Iooſt Michielſz*, om vier a vijf mijlen in 't Ooſten van 's Landts Vlote te kruyſſen, ende dit alles tot nader ordre, recommanderende Uw Ed: goede ſorge te dragen, ende bevelen deſelve in Godes heylige beſcherminge. In 't Schip de ſeven Provincien, den vijfden Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den L^t. Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Hendrick Gotſkens*, als Commandeur, dat hy aenſiens deſes, nevens de Capiteynen *Pieter Claeſſz Wijnbergen* ende *Iooſt Michielſz*, die mits deſen onder ſijn commandement werden geſtelt, van hier ſal verzeylen, ende onder ſijn beſcherminge geleyden na de Maſe de Fluyten van de Schippers *Ioris Iacobſz Wigmans* ende *Iacob Harel*, ſoo na aen de Wal, dat deſelve daer binnen in ſalvo konnen arriveren, ende komen als dan op 't ſpoedighſte weder te rugge tot op drie a vier mijlen in 't Ooſten van de voorſz Vlote, om aldaer in 't Vaerwater, behoorlick van den anderen verſpreyt, te kruyſſen op kondtſchap ende afbreuck van den Vyandt, ende ſoo hy eenige Schepen reſcontreert die de wil na Londen of eenige andere Havens hebben, die gelegen zijn onder den Koningh van Groot Brittannien, ſal hy deſelve onder de Hooft-Vlagge hebben op te brengen, ende oock aen deſelve van tijt tot tijt bericht laten toekomen, ſoo hy yets van conſideratie verneemt, 't zy van Vyanden of Geallieerden, ende ſoo hy omtrent de voorſz Vlote ſterck hoort cannonneren, ſal hy deſelve terſtont tot aſſiſtentie komen byſpringen, ende ſoo hy van te machtigen Vyandt geattacqueert wort, ſal hy ſich op deſelve hebben te retireren, plegende alleſins Soldaet ende Zeemanſchap, ende continueren aldus den tijt van acht dagen 't en ware dat hem ondertuſſchen nader ordres wierden toegeſonden: Des werden de voornoemde Capiteynen gelaſt de reſpective commandementen, die haer by den voornoemden Capiteyn *Gotſkens* gegeven ſullen werden, t'obedieren ende t'achtervolgen, tot welcken eynde haer yeder een dubbelt van deſen ſal werden verhantreyckt, om hun preecise daer naer te reguleren. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 5^en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede den Capiteyn *Iacob Pieterſz Swart*, aenſiens deſes van hier te verzeylen naer 't Noordt-voorlandt, om aen den Vice Admirael *Enno Doedeſſz Star* te verhantreycken de Miſſive hem nevens deſen mede gegeven, ende te verſoecken narichtinge van den Vice Admirael *Cornelis Evertſz*, om aen deſelve gelijcke Miſſive over te leveren, beyde inhoudende dat ſy ſich met hare onderhebbende 's Landts Schepen op 't ſpoedighſte herwaerts by de Vlagge moeten vervoegen; ende ſoo hy Capiteyn *Swart* door den Vice Admirael *Star* geen aenwijſinge van den Vice Admirael *Evertſz* bekomt, ſal hy terſtont voortzeylen, ende den ſelven ten eynde als voren opſoecken Zeewaerts aen na de Hoofden, ende de Stadt Calais in 't geſichte, ende den ſelven gevonden hebbende de voorſz Brief over te leveren, ende met den gemelten Vice Admirael *Evertſz* weder te rugge komen door 't Koninghs-Diep de Reviere van Londen opwaerts, ſonder hier van eenighſins te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 5^en. Julij 1667.

Mercurij den 6^en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende in 's Koninghs-Diep.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Deſe

Digitized by Google

Des morgens vroegh Ancker gelicht hebbende / den wint O. N. O. zijnde / zeylden met de Schepen in de naervolgende verdeelinge bezeylen / boemmaels by de Hooft-vlagge zijnde / naer het Koninghs-Diep / passeerden de Middelgronden omtrent den middagh / ende quamen 's namiddaghs ten Ancker een weynigh boven het Fort Charnesse.

Verdeelinge van de presente 's Landts Schepen, by de Hooft-vlagge zijnde.

Lt. Admirael de Ruyter.	*Lt. Admirael Banckert.*	*Lt. Admirael Meppel.*
Lt. Admirael van Nes.	*Lt. Admirael Aylua.*	*Vice Admirael Schram.*
Vice Admirael Sweers.	*Capen. Ian Ianſz. Vijſelaer.*	*Schout-by-nacht Vluch.*
Schout-by-nacht vander Zaen.	*Ian Gijſels van Lier.*	*Capen. Ian Roeteringh.*
Capen. Ioost Verſchuer.	*Cornelis Evertſz.*	*Michiel Zuys.*
Iacob Corneliſſz. Swart.	*Witzo Beyma.*	*Iacob Willemſz. Broeder.*
Lt. Collonel Palm.	*Roelof Ketelaer.*	*Pieter Mangnuſſz.*
Nicolaes Marrevelt.	*Nicolaes Naelhout.*	*Ian Maeuw.*
Iacob Binckes.	*Hendrick Adriaenſz.*	*Ian den Haen.*
Evert van Gelder.	*Ian Pieterſz. Vinckelboſch.*	*Ian Pauwelſſz. van Gelder.*

Is geleſen ende gearreſteert / ook herbolgens afgeſonden / de naervolgende Miſſive aen den Vice Admirael Enno Doedeſſz Star.

Aen den Vice Admirael Star, *den 6. Julij* 1667.

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Ho: Mo: &c.

EDele, Manhafte, Vrome, Diſcrete; U E: ſult aenſiens deſes met ſijne onderhebbende 's Lants Schepen, neffens den Vice Admirael *Cornelis Evertſz*, die wy op giſteren geordonneert hadden ons tot in ende op de Reviere van Londen te volgen, hebben te verblijven tot voor Harwits, buyten 't Koninghs-Diep, ende aldaer poſt nemende vervolgens vier a vijf Schepen van des ſelfs onderhebbende Eſquadre, detaſcheren ende doen kruyſſen, af en aen in Zee, om door deſelve alle mogelicke kondtſchap te bekomen, ende de opkomende Schepen doen convoyeren tot boven de Middelgronden: Bevelende deſelve, indien ſy haer by rencontre tegen den Vyandt te ſwack mochten vinden, op u-lieden af te ſacken, ſchietende nu en dan eenige ſchoten met grof Canon, ende u-lieden met deſelve geconjungeert, ende ſich mede te ſwack vindende, ſal daer op inſgelijcks met eenige ſware Canon-ſchoten ons dien aengaende zeyn doen: Waer op ons verlatende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, zeylende voor Harwits de Reviere van Londen in, den ſeſten Julij 1667.

Ter ordonnantie van de welgemelte Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden.

Mercurij den 6en. Julij 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker even boven 't Fort Charneſſe, na de middagh.

Pre-

Digitized by Google

Preſent de Heer Cornelis de Witt.

Krijghsraedt.

Lt. Admirael de Ruyter.	*Vice Admirael Sweers.*
Lt. Admirael Banckert.	*Vice Admirael Schram.*
Lt. Admirael van Nes.	*Schout-by-nacht van der Zaen.*
Lt. Admirael van Meppel.	*Schout-by-nacht Vluch.*
Lt. Admirael van Aylua.	

Omtzent ten vijf uren 's avonts alle de hooge Officieren / componerende den Scheeps-Krijghsraedt / aen boort gezeynt / ende met deselve in deliberatie gelept weſende / hoe hoogh men met 's Landts Vlote de Revière ſoude konnen opzeylen / is gereſolveert daer over te nemen eenige pertinente informatien / van de gronden ende diepten in de Revière de Theems gevonden werdende / ende over 't voorſz ſubject gehoort zijnde Theunis Willemſz, Schipper van Rotterdam / die de voorſz Revière verſchepde malen opgevaren heeft / ook noch onlanghs het lichaem van Berckley naer Londen over geboert / ende als doen door ſpeciale laſt van den Heere Raedt-Penſionaris van Hollandt op de diepten ende gronden van de meergenoemde Revière naeuw reguardt genomen hadde / ende daer nevens mede ontboden ende gelet op d'informatien dien aengaende gegeven by . . . . Keyſer, Schipper van Voordrecht / voerende een Boeper met Water geladen / onder 's Landts Vlote / dewelcke inſgelijcks lange Jaren de voorſz Revière bevaren hadde / ende upt deſelve beyde onderſtaen zijnde / dat de meergemelte Revière voor Schepen van Oorloge / van die groote / als genoeghſaem alle die gene die nu onder de Vlagge by 's Landts Vlote werden bevonden / niet hooger navigabel is / als tot omtzent de Kalck-ovens / ſtaende ende gelegen omtzent een Canon-ſchoot boven Graveſand / vermits de menighvuldige zanden ende ondiepten boven de voorſz Kalck-ovens bevonden werdende. Is wijders goet gevonden ende gereſolveert / dat den Lt. Admirael Banckert, den Vice Admirael Sweers, ende den Schout-by-nacht Vluch, met het Eſquadre van de Schepen hier naer genoemt / ſullen opzeylen tot by ende omtzent Graveſand / ende indien daer omtzent ofte beneden de voorſz Kalck-ovens geene Vyandtlicke Schepen vernomen werden / alsdaer te verblijven / omme niet ſonder hope van eenige advantagie op den Vyandt te verkrijgen 's Landts Schepen ende volck onnuttelick te periciliteren: maer ingevalle in de Hope / ofte boven Graveſand eenige conſiderable Schepen van den Vyandt gevonden werden / deſelve te vervolgen / ende de Kaſteelen van Graveſand te paſſeren / is 't doenlick / omme de voorſz Schepen te vermeeſteren / ofte te ruineren; doch niet hooger de Revière op te loopen / als tot omtzent de meergenoemde Kalck-ovens: ende zijn tot executie van 't voorſz exploict uptgevoren ende gecommandeert de Capitepnen ende Schepen hier naer gecxpreſſeert: ook tot dien eynde aen deſelve behandight de reſpective Acten / daer aenvolgende mede geinſereert.

Lijſte van de Officieren ende Capiteynen, geſtelt onder 't commandement van den Luytenant Admirael *Banckert*, den ſeſten Julij 1667.

Officieren.	Schepen.	Stucken.
Lt. Admirael Banckert.	*op Capn. Cornelis Evertſz, Middelburgh.*	50
Vice Admirael Sweers.	*op Capn. Binckes.*	50

Schout-

Digitized by Google

Officieren.	Schepen.	Stucken.
Schout-by-nacht Vluch.	*'t Wapen van Utrecht.*	71
Capten. Lt. Collonel Palm.	*Deventer.*	64
Nicolaes Naelhout.	*Harderwijck.*	32
Iacob Cornelißz. Swart.	*Provincie van Utrecht.*	62
Witzo Beyma.	*Weſtergo.*	56
Roelof Ketelaer.	*Stadt en Lande.*	54
Iacob Pieterſz. Vinckelboſch.	*de Winthont.*	36
Pieter Mangnuſſz.	*'t Raethuys van Haerlem.*	46
Ian Maeuw.	*de Caleb.*	48
Ian Pauwelſſz. van Gelder.	*Harderwijck.*	44
Dirck de Munnick.	*de Faem.*	12
Ian Gijſels van Lier.	*de Tromp.*	44

Actum in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende omtrent Quinenburgh, den ſeſten Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede den Luytenant Admirael *Banckert*, dat hy aenſiens deſes, met ende benevens d'Officieren ende Capiteynen, wiens namen geexpreſſeert ſtaen in de Lijſte, hem nevens deſen ter handen geſtelt, de Reviere van Londen ſal oploopen, tot aen Graveſand, ende eenige Vyandtlicke Schepen ſiende, uyterlick tot de Kalck-ovens trachten deſelve te vervolgen ende te veroveren, ofte te ruineren; wijders den Vyandt allen bedencklicken afbreuck te doen, ſoo als hy Luytenant Admirael naer ſijne gewoonlicke wijſheyt, ende voorſichtige conduicten, ten meeſten dienſte van den Staet der voorſz Vereenighde Nederlanden ſal vinden te behooren. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den ſeſten Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Iacob Binckes* in ſijn onderhebbende Schip over te nemen ende t'ontfangen den Vice-Admirael *Iſaac Sweers*, ende des ſelfs ordre t'achtervolgen, voor den tijt dat hy geordonneert is, onder 't commandement van den Luytenant Admirael *Banckert* de Reviere van Londen ſoo veel hooger op te loopen, als den ſelven Lt. Admirael ſal goet vinden ten meeſten dienſte van den Lande te behooren. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende omtrent Quinenburgh, den ſeſten Julij 1667.

Ten ſelven dage is by de Heeren van den Krijghsraedt gereſolveert aen haer Hoogh Mogende te ſchrijven / ende door den Capiteyn de Vos, voerende de Galeye van Amſterdam / af te ſenden de naervolgende Miſſive.

Aen de Heeren Staten Generael, den 6en. Julij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

MYn *Heeren*; Giſteren hebben de Heeren U Ho: Mo: hier aen weſende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden aen den Krijghsraedt in 's Landts Vlote gecommuniceert der ſelver Miſſive van den derden deſer loopende maent, ende of die doen daer op wel ſonder eenige hæſitatie gereſolveert hebben Ancker te lichten, ende weder op te zeylen tot binnen de Reviere van Londen,

Digitized by Google

soo hebben sy tsedert hare gedachten daer over nader laten gaen, en geconsidereert dat den Vyandt met ses en twintigh Schepen van Oorloge in 't Canael ende noch met een ander Esquadre, om de Noordt sich onthoudt, die buyten twijffel met malkander sullen trachten te conjungeren en 's Landts Vlote komen besoecken, vinden sy verplicht aen Uw Hoogh Mo: onderdanighlick te remonstreren dat sy met deselve Vlote niet geheel de Reviere konnen opzeylen; maer nootsakelick een Esquadre buyten deselve op d'af en aenvarende Schepen moeten laten kruyssen, ende het ooge op den Vyandt houden, 't welck nochtans in sulcken grooten getal uyt deselve Vlote niet en kan geschieden dat deselve tegens de voorsz Vyandts Macht bestant soude wesen, ende diermaten genootsaeckt werdende op 't gros te retireren, door de Middelgronden ende drooghten, daer den Vyandt beter bekent is, souden sy pericul loopen van deselve een affront te lijden, 't welck den Krijghsraedt in alle manieren volgens haren plicht soeckt voor te komen, ende zijn daeromme, onder reverentie, van sentiment, dat sy van buyten de Reviere besettende, ende 's Landts Vlote by malkander houdende, daer mede aen Uw Ho: Mo: den sekersten dienst, ende immers soo veel ondienst aen den Vyandt in 't bekommeren van der selver commercie sullen konnen toebrengen: Doch soo Uw Ho: Mogende by den inhoudt van de voorsz Missive gelieven te persisteren, sal het naer 't oordeel van den gemelten Krijghsraedt ten alderhooghsten noodigh zijn, dat tot 's Landts Vlote noch werde gevoeght, soo uyt Texel als andere Zee-gaten der Vereenighde Nederlanden, d'Oorlogh-schepen ende Branders, soo wel Fransche als Nederlandtsche, die albereyts aldaer gereet leggen, of noch souden konnen werden verveerdight, om met assistentie van deselve haer dan soo wel van buyten als van binnen tegens den Vyandt in postuer te konnen houden, ende hare aenkomste ende attacques af te wachten, ende daer tegens behoorlicke resistentie doen: Waer mede eyndigende, sullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: loffelicke Regeeringe ende der selver Persoonen meer en meer te willen zegenen. In 't Schip de seven Provincien, zeylende voor 't Koninghs-Diep naer de Reviere van Londen, den wint N. O. ten Oosten, den 6en. Julij 1667.

Des avonts omtrent een halve ure na Sonne ondergangh is aen boort van de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden aengekomen Abraham Faas, **Capiteyn in dienst van den Koningh van Spagnien / voerende een Fregat van Oostenden / den welcken gevraeght zijnde / verklaert dat in twee Vlaemsche Boeyers / drie Suyen / een Fregat ende twee Convoyers / alle zijnde Vlaemsche Schepen / waren ingeladen omtrent 562. Soldaten tot recreute van de Engelsche Regimenten / in dienst van den Koningh van Spagnien in Engelandt geworven / versoeckende met deselve vrijelick na Oostende te mogen passeren: Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende geresolveert de voorsz Vlaemsche Schepen ende Militie in deselve ingeladen / vry ende onverhindert te laten passeren / en hare reyse na Vlaenderen vervorderen: waer van hem tot dien eynde het hier naer geinsereerde Paspoort is verhantreyckt.**

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, hebben met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter* toegestaen ende geconsenteert *Abraham Faas*, als Commandeur, ende *Pieter de Roen*, beyde Capiteynen in dienst van den Koningh van Spagnien, dat sy met hare onderhebbende Schepen ende noch ses andere Vaertuygen van hier sullen mogen zeylen naer Oostende, om aldaer te transporteren de nombre van vijf hondert twee en tsestigh Soldaten tot recreüten van de Engelsche Regimenten die in dienst van den hooghstgemelten Koningh in de Spaensche Nederlanden zijn militerende; Lasten ende ordonneren dienvolgende alle Hooft-Officieren ende Capiteynen ter Zee, in dienst van de hooghgemelte Heeren Staten Generael, dat sy den voornoemden Commandeur *Faes* met sijn voorsz onderhebbende Schepen ende Vaertuygen vry ende onverhindert sullen laten passeren ende naer Vlaenderen reyse vorderen, sonder den selven eenigh empeschement te doen ofte laten

Digitized by Google

laten geſchieden: op poene van als wederhoogige geſtraft te werden. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende in Tilburi Hope op de Reviere van Londen, den 6en. Julij 1667.

Den voornoemden Capitepn Faes verklaert / omtrent acht dagen geleden / tot Londen geſien te hebben vyftien Bzant-ſchepen / alle gereedt / maer dat hy niet ſeker konde ſeggen of noch meer wierden toegemaeckt / dat hy oock niet ſeeckerlick wiſte of deſelve al na behooren gemant waren / maer wel dat hy eenige geſien heeft die compleet bemant / ende van alles waren voorſien: Sept wijders / dat omtrent Wollits geſoncken waren / al voor ſijn arrivement aldaer / 't welck geweeſt is den 29en. der voorledene maent Junij / acht of tien groote Schepen / ende onder deſelve den Vogel Phenix ende 't Hups te Swieten / beyde van de Geoctroyeerde Oost-Indiſche Compagnie der Vereenighde Nederlanden voor deſen afgenomen / ende noch eenige van deſelve groote / om aen de Schepen van Oorloge / onder de Vlagge ende by 's Landts Vlote zijnde / de paſſagie ende den vryen toegangh van de Revier te verhinderen.

Jovis den 7en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker in Tilburi Hope op de Reviere van Londen, met het opgaen van de Sonne.

Preſent d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Deſen morgen met het opgaen van de Sonne / den Luytenant Admirael Banckert met alle de Schepen onder des ſelfs commandement geſtelt / zepl gemaeckt / ende met een N. O. wint voortgeloopen zijnde op de Revier tot voor Gravеſande / zijn haer Ed: Mo: vervolgens met het gros van 's Landts Vlote aenſtonts gevolght / ende in weynigh tijts alle tot dicht voor Gravеſandt voornoemt / voor den voorſz N. O. wint gearriveert: Den opgemelten Luytenant Admirael aldaer geen Vyandtlicke Schepen vernemende / heeft het Ancker gewor pen / omtrent een Gotelingh ſchoot beneden Gravеſand / ende vonden de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden goet / aenſtonts naer der ſelver arrivement / met den Luytenant Admirael de Ruyter haer voor een Chaloupe te doen roeyen aen boort van den Luytenant Admirael Banckert voornoemt / alwaer nader in deliberatie gelept zijnde / of noch hooger ſouden oploopen / ſoo zijn / gedurende de voorſz deliberatie / aen boort gekomen ende hebben haer aengegeven den Heere Bernardo de Salinas, van den Heere Marquis de Caſtel Rodrigo in Engelandt afgeſonden / om de werbinge van de recreutes / op giſteren voor den Capitepn Faes bekent gemaeckt / aldaer te doen / geaccompagneert van den Marquis de Flamarin, ende den Heere Nicolaes Taffé, ſone van den Heere Gravе van Cralinghfort, dewelcke aen den Heere de Witt, haer Ho: Mo: Gedeputeerden / een beleeft complement over de vryе paſſagie / aen deſelve ende hare troupes op giſteren aen den voornoemden Capitepn Faes geaccordeert / hebbende gedaen / ſoo heeft meergemelten Heere de Witt by die occaſie niet willen laten voorby gaen / haer voor gemelte Heeren pertinentelick / rakende de orye tot defenſie / ſoo tot Gravеſande als hooger op de Reviere van Londen geſtelt / t'informeren / ende upt deſelve verſtaen hebbende / dat in der daedt waerachtigh was 't gene haer Ed: Mo: upt den meergenoemden Capitepn Faes, rakende het ſincken van eenige Schepen omtrent Wollits hadden vernomen / voorts dat tot Gravеſand was geſtelt een Battarije van omtrent vyftigh ſtucken Canon / ende opwaerts aen / langhs de Revier / mede noch verſchepte Battarijen waren opgevorpen / ende dat de paſſagie omtrent Wollits in de Revier / voor het ſincken van de voorſz Schepen / ſoodanigh was geincommodeert / dat de-

Digitized by Google

ſelve met een ſeer klepn ende ſlecht Pzegat / gaende niet dieper als acht ofte negen boeten / daer niet hadden konnen papperen / dan met het uptbzengen van de Werp-Anckers / ende dat geene Engelſche Schepen op de Kebiere van Wollits verbleven waren ; conſidererende derhalben / dat / met hooger op te loopen / geenen dienſt vooz den Staet konde werden geïmagineert / maer wel dat / de Schepen ende Volck ontwijffelick / vooz 't Canon op de vooꝛſz Battarijen ſtaende / merckelick ſouden konnen werden beſchadight / ende dat in allen gevalle met de Schepen / jegenwooꝛdigh bp de Vlagge zijnde / niet hooger als de Kalck-ovens / dewelcke omtzent een quartier mijls boven 's Landts Vlote geſien wierden / konde werden geavanceert : Soo hebben meer opgemelte haer Ho : Mo : Gedeputeerden / bp de reſolutie bp den Kzijghsraedt op giſteren genomen / geperſiſteert / ende met eenen geraden gebonden upt het enge van de vooꝛſz Kebier weder af te ſacken / ende haer met de vooꝛſz Vlote te poſteren omtzent de Baep of Nooꝛdt / ende vooꝛ Vuinenburgh. Vooꝛders hebben de Heeren haer Ho: Mo : Gedeputeerden upt den opgemelten afgeſonden van den Heere Caſtel Rodrigo, nevens d'andere Edellupden / bp haer Ed : Mo: op den middagh ter maeltijt verſocht / ende gehouden / ondertuſſchen van de conſtitutie van het Kijck van Engelandt / ende de humeuren van de Gemeente binnen Londen veel gediſcoureert zijnde / verſtaen dat alomme binnen het vooꝛſz Kijck / ende inſonderheyt de vooꝛſz Stadt / eene gzoote conſternatie ende verſlagenthepdt was / dat den Koningh eenige dagen gedelibereert hebbende / epndelick op Dinghsdagh laeſtleden gereſolveert hadde / het Parlement ten ſpoedighſten te laten vergaderen.

Ontfangen een Miſſive van den Agent de Glarges, geſchzeven tot Calais / den derden deſer loopende maent / houdende reſponſive op haer Ed: Mo: bzief van den ſeſtienden der vooꝛledene maent Junij / hier naer volgende geinſereert.

Edele Mogende Heeren,

GIſteren avont is my door den Capiteyn mijn Soon behandight Uw Ed: Mo: Miſſive van den 16en. der voorledene maent, de nadre relatie, drie Brieven aen den Heere *Hartogh van Beaufort*, ende een aen den Heere *van Beuningen*. Alſoo wy hier geen gelegentheyt en hebben om in des Koninghs Landt-leger te ſenden, ſoo ſende ick de vier Miſſiven aen den Heere Ambaſſadeur *Boreel* nu datelick door den ordinaris Poſt, om die aen d'een ende d'ander verder voortgangh te geven.

Men ſeyt ſijne gemelte Hoogheyt met de geheele Vlote in Zee is, om herwaerts aen te komen, doch hebben wy daer van noch geen ſekerheyt als door Koopluyden Brieven, die ſomtijts *cinctum pro cingendum* nemen: maer is ſeecker dat den Commandeur *Gabaret* met een Eſquadre van ſeſtien Schepen al eenige dagen in Zee ende in 't Weſten van Engelandt aen Landt is geweeſt, ende daer eenigh Vee heeft gehaelt. Soo ras ick eenige verder ſekerheyt van d'een of d'ander ſal hebben bekomen, ſoo ſal ick niet naer laten Uwe Ed: Mo: 't ſelve aen te dienen : Waer toe ick, onder reverentie, oordeele, dat wel ſal noodigh zijn, dat ſomtijts een Gaillot of twee over ende weder ga : want de Franſche Barcquiers ſoo onredelick zijn, dat met haer qualick yet te doen is.

Uyt Engelandt is ſeer beſwaerlick eenige tijdinge te bekomen, overmits als 'er yets te doen is, ſy hare havenen ſluyten, gelijck ſy in deſe gelegentheyt mede gedaen hebben, ende derven de Kooplieden in hare Brieven van den handel niet een woort aenroeren van ſaken van State: Evenwel hebbe ick hier Brieven geſien, houdende datter tot Londen groot oproer onder de gemeene man is, ende de Rijcks Canſelier gevangen.

Wat aengaet hier te Lande, na dat de Mareſchal Ducq *d' Aumont* Wynocxbergen ende Furne in Vlaenderen heeft verovert, is hy met ſijn leger na de Schelde getrocken, ende heeft Doornick aen d'eene zijde ende den Koningh aen d'andre den 21en. beſet en den 24en. ingenomen met accoort,

nu

Digitized by Google

nu leyt ſijn Majeſteyt voor Rhijſſel, 't welck men meynt niet langh ſal uythouden, alſoo den Koningh heeft verkondight, dat hy alle de Steden, die ſich onder ſijne gehoorſaemheyt ſullen gewillighlick ſtellen alle hare Priviligie ſal laten behouden, ende de ongehoorſame die t'eenemael af nemen; waer op die van Oudenaerde aen ſijn Majeſteyt gehoorſaemheyt hebben verklaert: Men houdt dat naer Rhijſſel het op Cortrijck is gemunt, ende daer na op Dovay. Dit alles zijnde dat wy jegenwoordigh hier hebben, ſal deſen eyndigen, Godt de Heere Almachtigh biddende Uwe Ed: Mo: &c. *Edele Mogende Heeren*, in hare Perſoonen te willen zegenen met alle voorſpoet, geſontheyt ende langh leven, ende de deſſeynen tot voordeel ende dienſt van den Staet met geluckige uytkomſte. In Calais den derden Julij 1667. onderſtont *van Uwe Ed: Mo: demoedige dienſtige Dienaer*, ende was onderteeckent *C. de Montigny de Glarges.*

Waer op gedelibereert zijnde / is deſelve aengenomen voor notificatie.

Ontfangen een Miſſive van Sr. Maerten Waverans, Koopman tot Nieupoort / geſchreven aldaer den vierden deſer loopende maent op haer Ed: Mo: Brief van den negen en twintighſten Junij laeſtleden: hier naer volgende van woorde te woorde geinſereert.

Mijn Ed: Heeren de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vloot.

Mijn Ed: Heeren,

UW Ed: aengename Miſſive van den 29en. Junij is my wel geworden, maer de voorgaende Miſſiven van Uw Ed: aen my geſchreven hebbe niet ontfangen, alſoo deſelve by d'Heer Gouverneur wierde opgehouden, waer in Uw Ed: verexcuſere dat op de voorgaende Miſſiven geen antwoort is geſonden. Na een en twintigh dagen gevanckenis, ende na onkoſten, intereſte ende ſchande geleden hebbende, zijn ick uyt ordre van de Heere Marcquis gerelaxeert, laet my voorſtaen het ſelve is geſchiet uyt het yverigh vervolgh van Uw Edele, waer over ick aen Uw Edt. ten hooghſten my vinde verobligeert, in ſoodanige dienſten. Volgens d'ordre van Uw Ed: hebbe laten volgen per brenger deſer de leſte Brief voor Uw Ed: aen my geaddreſſeert, Uw Ed: ſal verwonderen de voorſz Brief open ſiende, 't welck my hertelick leet is. De Brief open zijnde is my behandight van de Heer Gouverneur in 't relaxeren uyt mijn droef gevanckenis: den derden dagh van mijn gevanckeniſſe waren noch twee Brieven van importantie voor Uw Ed: aen my geaddreſſeert, dewelck de voornoemde Heer Gouverneur, de voorſz twee Brieven genomen hebbende uyt de maille, die heeft geſonden na Bruſſel, ſonder dat ick daer van eenige wetenſchap hebbe gehadt, dat my oock ſeer leet is geweeſt.

Tot ververſchinge ſende ſulcks als Uw Ed: van my heeft verſocht, bidde Uw Ed: het ſelve gelieve aengenaem te maken, alſoo het gedaen wort met een oprechte genegentheyt aen Uw Ed: Waer mede blijve waer in ick Uw Ed: dienſt kan doen, ſal betoonen dat ick ben naer mijne hertelicke groeteniſſe. In Nieupoort, den vierden Julij 1667. *Mijn Ed: Heeren*, onderſtont *Uw Ed: onderdanigen ende getrouwen Dienaer*, ende was onderteeckent *Maerten de Waverans.*

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorſz Brief aengenomen voor notificatie.

Veneris den 8en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor Quinenburgh.

Preſent

Digitized by Google

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

In gevolge van de reſolutie van giſteren by haer Ed: Mo: van de Lt. Admiralen de Ruyter ende Banckert genomen / 's Landts Vlote dien naermiddagh met de ebbe weder begonnen hebbende af te laveren / is deſen morgen ter gedeſtineerde plaetſe wel aengekomen.

Zijn geleſen ende gearreſteert / ook verbolgens afgeſonden de naervolgende depeſches aen haer Hoogh Mogende / mitsgaders aen de reſpective Admiraliteyten van Rotterdam ende Amſterdam.

Aen de Heeren Staten Generael, den 8en. Julij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

UW Ho: Mo: ſullen uyt onſen laetſten van den vijfden deſer loopende maent geſien hebben, dat wy gereſolveert hadden de Reviere van Londen weder op te loopen, om den Vyandt des te meer te incommoderen, ende in continuelen alarm te houden: Wy hadden uyt verſcheyde adviſen verſtaen, dat ſeſtien of achtien capitale Koninghs Schepen haer onthielden in de Baeye van Harwits, gelijck wy oock buyten gekomen zijnde, aldaer verſcheyde Maſten konden ſien, ende na onſe giſſinge tot omtrent twintigh tellen, ſoo dat wy reſolveerden deſelve aldaer te gaen beſoecken, ende ware het mogelick te ruineren; tot welcken eynde alle de noodige ordres geſtelt, ende aen de reſpective Capiteynen ſchriftelick ter handen geſtelt zijnde, vonden wy geraden door een Advijs-Jacht voor af de ſituatie ende gelegentheyt van de voorſz plaetſe, de ſterckte van het Fort aldaer, ende was't mogelick de Schepen aldaer leggende te recognoſceren, ende ordonneerden tot dien eynde den Vice Admirael *Everſz* de voorſz inſpectie te gaen doen, dewelcke met het voorſz Advijs-Jacht ende een Gaillot zijnde geloopen dicht voor Harwits, hebbende alles wel ende pertinentelick geinſpecteert ende gerapporteert, dat alle de Schepen binnen Harwits leggende niet anders en waren als eenige Koolhaelders ende van weynigh importantie, anderſins dat hy Vice Admirael oordeelden, dat wy deſelve aldaer wel ſouden konnen attacqueren, ende na apparentie ruineren, zijnde het Fort niet van ſoodanige conſideratie, of ſoude met weynigh pericul gepaſſeert konnen werden, maer wy hebben niet geoordeelt de voorſz Koolhaelders ſoo veel te meriteren, dat wy geraden gevonden hebben daeromme 's Landts Schepen te expoſeren in pericul van reddeloos te werden geſchoten; ende oock niet om onſe Branders, die maer twee by 's Landts Vlote hebben, aen de voorſz Koolhaelders te ſpenderen: behalven dat die gene die in de Baeye van Harwits ſeer wel bekent zijn, ons affirmeerden, dat de voorſz Koolhaelders uyt de voorſz Baeye konden loopen op de Reviere tot Ipſwitſch, ſonder dat wy met de Schepen van Oorloge die ſouden hebben konnen volgen, ſoo dat wy reſolveerden de Reviere van Londen weder op te loopen om den Vyandt meer t'incommoderen, ende in continuelen alarm te houden, gelijck wy dienvolgens op den 6en. 's morgens vroegh Ancker gelicht hebben, zijnde den wint O. N. O. ende na het Koninghs-Diep zeylden, paſſeerden de Middelgronden omtrent den middagh, ende quamen des avonts ten Ancker een weynigh boven 't Fort Charneſſe. Omtrent ten vijf uren zeynden wy alle de Hooge Officieren, compoſerende den Scheeps-Krijghsraedt, aen boort, ende met deſelve in deliberatie geleyt zijnde, hoe hoogh wy met 's Landts Vlote de Reviere ſoude op zeylen, is goet gevonden ende gereſolveert te nemen pertinente informatien van de gronden ende diepten op de Reviere de Theems zijnde, ende over 't voorſz ſubject gehoort *Theunis Willemſz*, Schipper van Rotterdam, dewelcke de voorſz Reviere verſcheyde malen hadde op gevaren, ende onlanghs met het lichaem van *Berckley* naer Londen was gezeylt, ende als doen door ſpeciale laſt van den Heere Raedt-Penſionaris van Hollandt

op

Digitized by Google

op de diepten ende gronden van de voorſz Reviere naeuw reguard hadde genomen, ende daer nevens mede ontboden, ende gelet op d'informatien dien aengaende gegeven by . . . . *Keyſer*, Schipper van Dordrecht, voerende een Boeyer met Water geladen, by's Landts Vlote, dewelcke lange Jaren de voorſz Reviere bevaren heeft, ende uyt deſelve beyde zijnde onderſtaen dat de meergemelte Reviere voor Schepen van Oorloge, van die groote als genoeghſaem alle die gene, die nu onder de Vlagge ende by's Landts Vlote bevonden werden, niet hooger navigabel was als omtrent de Kalck-ovens, ſtaende ende gelegen omtrent een Canon-ſchoot boven Graveſande, vermits de menighvuldige zanden ende ondiepten boven de voorſz Kalck-ovens. Is wijders goet gevonden ende gereſolveert dat den Lt. Admirael *Banckert*, Vice Admirael *Sweers*, ende den Schout-by-nacht *Vlueh*, met het Eſquadre van de Schepen in de nevens gaende Lijſte genoemt, ſouden op zeylen tot by ende omtrent Graveſand, ende indien daer omtrent ofte beneden de voorſz Kalck-ovens geene Vyandtlicke Schepen vernomen wierden, aldaer te verblijven, omme niet ſonder hope van eenige advantagie op den Vyandt te verkrijgen, 's Landts Schepen ende Volck onnuttelick te pericliteren, maer ingevalle in de Hope, ofte boven Graveſande eenige conſiderable Schepen van den Vyandt gevonden werden, deſelve te vervolgen, ende de Kaſteelen van Graveſand te paſſeren, omme is't doenlick, de voorſz Schepen te vermeeſteren, ofte te ruineren, doch niet hooger de Reviere op te loopen, als tot omtrent de meergemelte Kalck-ovens.

Des avonts omtrent een half uyre na het onder gaen van de Sonne, is aen boort van de Heeren Uw Hoogh Mo: Gedeputeerden aengekomen *Abraham Faas*, Capiteyn in dienſt van den Koningh van Spagnien, voerende een Fregat van Ooſtende, den welcken gevraeght zijnde, verklaert dat in twee Vlaemſche Boeyers, drie Zeuyen, een Fregat ende twee Convoyers, alle zijnde Vlaemſche Schepen, ingeladen waren omtrent 562. Soldaten, tot recreutes van de Engelſche Regimenten in dienſt van den Koningh van Spagnien, in Engelandt geworven, verſoeckende met deſelve vrijelick naer Ooſtende te mogen door paſſeren: Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden de voorſz Vlaemſche Schepen ende Militie in deſelve ingeladen, vry ende onverhindert te laten paſſeren, ende hare reyſe na Vlaenderen te vorderen.

Den voornoemden Capiteyn *Faas* verklaert omtrent acht dagen geleden tot Londen geſien te hebben vijftien Brandt-ſchepen, alle gereet, maer dat hy niet ſeker konde ſeggen, of noch meer wierden toegemaeckt, oock niet ſekerlick wiſte, of deſelve na behooren gemant waren, maer wel dat hy eenige geſien heeft die compleet bemant, ende van alles waren voorſien: Seyt wijders, dat omtrent Wollits geſoncken waren al voor ſijn arrivement aldaer, 't welck geweeſt is den 29en. der voorledene maent, acht of tien groote Schepen, ende onder deſelve den Vogel Phœnix, ende 't Huys te Swieten, beyde van de Geoctroyeerde Ooſt-Indiſche Compagnie van de Nederlanden voor deſen af genomen, ende noch eenige van deſelve grootte, om aen de Schepen van Oorloge, onder de Vlagge by's Landts Vlote zijnde, de paſſagie ende den verderen toegangh van de Reviere te verhinderen.

Des morgens den ſevenden deſes, met het opgaen van de Sonne, heeft den Lt. Admirael *Banckert*, met alle de Schepen onder des ſelfs commandement geſtelt, zeyl gemaeckt, ende is met een Noord-ooſtelicke wint voort geloopen op de Reviere van Graveſand, ende zijn wy vervolgens met het gros van's Landts Vlote aenſtonts gevolght, ende in weynigh tijts alle tot dicht onder Graveſand voornoemt, door den voorſz Noord-ooſtelicken wint, gearriveert. Den opgemelten Luytenant Admirael *Banckert* aldaer geene Vyandtlicke Schepen vernemende, heeft ſijn Ancker geworpen omtrent een Gotelingh-ſchoot beneden Graveſand. Wy vonden goet aenſtonts na ons arrivement, met den Heere Luytenant Admirael *de Ruyter*, door een Chaloupe ons te doen roeijen aen boort van den Luytenant Admirael *Banckert* voornoemt, alwaer wy nader in deliberatie geleyt hebbende, of noch hooger ſouden oploopen, ſoo zijn, gedurende de voorſz deliberatien, aldaer by ons aengekomen, den Heere *Bernardo de Salinas*, van den Heere Marcquis *de Caſtel Rodrigo* in Engelandt afgeſonden, om de wervinge van de voorſz recreutes aldaer te doen, geaccompagneert

Digitized by Google

van den Marcquis *de Flamaris*, ende den Heere *Nicolaes Taffe*, ſone van den Heere Grave *van Kralinghfort*, dewelcke ons een beleeft compliment, over de vrije paſſagie aen de ſelve ende hare troupes, op giſteren aen den Capiteyn *Faas* als voorſz geaccordeert, hebben gedaen: By welcke occaſie wy niet hebben willen nalaten, ons door opgemelte Heeren pertinentelick, rakende de ordre tot defenſie, ſoo tot Graveſand, als hooger op de Reviere van Londen geſtelt, te informeren, ende uyt deſelve verſtaen, dat in der daedt waerachtigh was 't gene wy uyt den Capiteyn *Faas*, rakende het ſincken van de voorſz Schepen omtrent Wollits hadden vernomen. Voorts dat tot Graveſand was geſtelt een Battarije van omtrent vijftigh ſtucken Canon, ende dat opwaerts aen langhs de Reviere mede noch verſcheyde Battarijen waren opgeworpen, ende dat de paſſagie omtrent Wollits in de Reviere, door het ſincken van de voorſz Schepen, ſoodanigh was geincommodeert, dat deſelve met een ſeer kleyn ende ſlecht Fregat, gaende niet dieper als acht of negen voeten, daer niet hadden konnen paſſeren, dan met het uytbrengen van Werp-anckers, ende dat geene Engelſche Schepen op de Reviere beneden Wollits verbleven waren. Alle 't welcke by ons zijnde geconſidereert, ende in achtinge genomen, dat wy met hooger op te loopen geenen dienſt voor den Staet ons konden imagineren, maer wel ter contrarie, dat wy, hooger opzeylende, aen Schepen en volck ontwijffelick, door 't Canon op de voorſz Battarijen ſtaende, merckelick ſouden konnen werden beſchadight, ende dat wy in allen gevalle met de Schepen, jegenwoordigh by de Vlagge zijnde, niet hooger als de voorſz Kalck-ovens, dewelcke wy omtrent een quartier mijls boven ons ſagen ſtaen, konde oploopen: Soo hebben wy, by de reſolutie op giſteren genomen, geperſiſteert, ende met eenen geraden gevonden uyt het enge van de voorſz Reviere wederom af te ſacken, ende ons te poſteren omtrent de Baey of Noordt voor Quinenburgh, gelijck wy dienvolgens op giſteren na de middagh met de ebbe weder hebben begonnen af te laveren, ende zijn deſen morgen ter voorſz plaetſe wel aengekomen. Wy hebben den opgemelten Heere, afgeſonden van den Heere *Caſtel Rodrigo*, met de andere Edelluyden, giſteren middagh by ons ter maeltijt verſocht ende gehouden, ende ondertuſſchen van de conſtitutie van het Rijck van Engelandt, ende van de humeuren der gemeente binnen Londen veel gediſcoureert zijnde, verſtonden uyt deſelve, dat al omme binnen het voorſz Rijck, ende inſonderheyt de voorſz Stadt eene groote conſternatie ende verſlagentheyt was: Dat den Koningh eenige dagen gedelibereert hebbende, eyndelick op Dinghſdagh laeſtleden gereſolveert hadde het Parlement ten ſpoedighſten te doen convoceren. Uw Hoogh Mogende ſullen apparentelick van die ſake door vreemde Miniſters pertinente informatien hebben bekomen: ende ſulcks zijnde, konnen wy niet twijffelen of ſal tot avancement van de Vrede-handelinge, ende contentement van Uw Ho: Mo: uytvallen. Waer mede eyndigende, ſullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 't Schip de ſeven Provincien, den achtſten Julij 1667.

P. S. Den Heere Luytenant Admirael *de Ruyter*, hebbende tot 't gene voorſz is niets te voegen, doet hier nevens ſijne ootmoedige gebiedeniſſe aen Uw Hoogh Mogende, met verſoeck van geexcuſeert te mogen werden.

Aen de Collegien ter Admiraliteyt tot Rotterdam ende Amſtelredam, den 8en. Julij 1667.

EDele *Mogende Heeren*; Hier nevens gaet wederom copije van den Brief die wy huyden aen haer Hoogh Mo: ſchrijven, die wy noodigh geacht hebben Uw Ed: Mo: tot der ſelver narichtinge toe te laten komen; Waer mede eyndigende bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor Quinenburgh, den 8en. Julij 1667.

Voorts zijn geleſen ende gearreſteert de depeſches hier aen volgende mede geinſereert.

De

Digitized by Google

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, op 't advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Vice Admirael *Cornelis Evertſz* dat hy aenſiens deſes met ende beneffens den Officier ende alle de Capiteynen die tſedert den vijf en twintighſten der voorledene maent onder ſijn commandement zijn geſtelt, wederom uytwaerts aen ſal zeylen, ende ſich vervoegen by 't Eſquadre dat onder den Vice Admirael *Enno Doedeſſz Star* tuſſchen Harwits ende 't Koninghs-Diep ſich onthoudt, alwaer gekomen zijnde, ſal hy met des ſelfs advis 's Landts Schepen ſoodanigh verdeelen ende poſt doen nemen, dat den Vyandt daer door op 't meeſte worde geincommodeert, ende verhindert de Reviere in 't op ende af zeylen naer haer welgevallen te gebruycken: Sendende boven dien oock drie a vier Schepen ter halver Zee, om aldaer by beurten eenige dagen te kruyſſen tot beveylinge van de gaen en komende Schepen van ende na 's Landts Vlote: gelijck oock tot dien eynde den Capiteyn *Hendrick Gotſkens* als Commandeur met drie Schepen ſich daer omtrent bevint. Ende eenigh Vaertuygh met Brieven ontmoetende, ſal hy 't ſelve door een Advijs-Jacht herwaerts tot de Vlagge laten geleyden, ende ſoo den Vyandt met een ſtercker macht op hem af komt, als hy ſelfs by ſich heeft, ſal hy met goet vinden van den voornoemden Vice Admirael *Star* hem al ſchietende na deſelve Vlagge vermogen te retireren, ſonder hier van in 't minſte te blijven in gebreken. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker in de Reviere van Londen, voor Quinenburgh, den 8en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, op 't advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, de Lt. Admiralen *Banckert* ende *Ian Corneliſſz Meppel*, dat ſy aen de Hooft-Officieren ende Capiteynen van haer onderhebbende Eſquadre uyt den name ende van wegen als boven ſullen hebben te bevelen.

I.

Dat ſy geen Ancker voor de Boegh met de armen onder water ſullen laten hangen, want daer uyt groote ongelucken te verwachten ſtaen.

II.

Goede ordre op de wachten ende het waernemen van deſeve te ſtellen, doende tot dien eynde de Schepen enckel langhs de Reviere poſt nemen, ende alle lichte Fregatten ende Gaillots in 't Weſten boven 's Landts Vlote leggen.

III.

Sulcks dat de Lt. Admiralen *Banckert* ende *van Aylua* ſich in 't Weſten met haer onderhebbende Eſquadre boven 't Hooft-Eſquadre ſullen leggen.

IV.

Het voorſz Hooft-Eſquadre onder de Lt. Admiralen *de Ruyter* ende *van Nes*, ſullen hun in het midden wel van den anderen verdeelt onthouden, ende met Boots en Gaillots de wacht doen waernemen op d'op ende af komende Vyandtlicke Schepen.

V.

Den Lt. Admirael *Meppel* ſal met ſijn onderhebbende Eſquadre poſt nemen om d'Ooſt, of beneden 't voorſz Hooft-Eſquadre, op 't verſte een groote halve mijl, ende mede wel van den anderen verſpreyt, ende met Boots ende Gaillots of Chaloupen goede wacht houden.

VI.

Ende op dat de Boots die op de wacht geſonden werden te meerder defenſie konnen doen, ſoo ſullen op elck twee Stuckjens met haer toebehooren werden geleyt.

Ter ordonnantie van de welgemelte Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden.

Digitized by Google

Aen den Luytenant Admirael Banckert, *den 8^en. Julij 1667.*

EDele, Geſtrenge, Manhafte; Wy ſenden Uw Ed: hier neffens vier Gaillots, om die volgens d'ordre op heden beraemt by nacht de Brandtwacht, in 't Weſten van Uw Ed: te doen waernemen, met een Oorlogh-ſchip daer by: ende wy vinden noodigh, buyten de twaelf mannen, die alle avonden behoorlick gewapent, op yeder van deſelve ſullen werden geſtelt, Uw Ed: de gemelte Schippers oock met een Muſquet drie a vier, en Kruyt, Loot en Looten naer advenant verſiet, mits beſorgende, dat ſy het daer naer weder reſtitueren. Waer mede eyndigende bevelen Uw Ed: in Godes heylige protectie. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 8^en. Julij 1667.

P.S. Namen van de Gaillots. *Cent Pieterſz*, de Clomp. *Arien Maertenſz Baſke*, de Liefde. *Cornelis Ianſz Dronthen*, d'Eendracht. *Arien Corneliſſz Moenis*, 't Witte Schaep.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren mits deſen, met advis van den L^t. Admirael *de Ruyter*, den Vice Admirael *Sweers* met ſijn onderhebbende Schip een halve Gotelingh-ſchoot bezuyden den L^t. Admirael *de Ruyter* ſal gaen leggen, ende goede wacht houden voor alle op ende afkomende Vyandtlicke Schepen ende Vaertuygen, ſonder hier van te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende in de Reviere van Londen, den 8^en. Julij 1667.

Mutatis mutandis *Iooſt Verſchuur, Z. Luytenant Collonel Palm, Binckes, N. by den Luytenant Admirael van Nes. Van der Zaen, Iacob Corneliſſz Swart, Z. Maurevelt, Evert van Gelder, N.*

Sabbathi den 9^en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker Noord-Ooſt van Quinenburgh, 's morgens ten drie uren.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren hare Ho: Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot de ſeerete Zee-ſaken / ende over 't employ van 's Landts Vlote / ende daer nevens eene Reſolutie / houdende verſcheyde poincten / geſchreven ende genomen in den Hage den ſeſten deſer loopende maent / beyde hier na volgende van woorde te woorde geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, Geſtrenge, Ernſveſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; Wy hebben ontfangen u-lieder Miſſive van den tweeden deſes, ende daer op genomen de nevens gaende reſolutie, dewelcke wy u-lieden toe ſenden, eenſdeels om te ſtrecken tot der ſelver narichtinge, ende anderdeels om haer daer naer te reguleren. Waer mede eyndigende, beveelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den ſeſten Julij 1667. Was geparaphreert *E. S. van Glinſtra*, vt. lager ſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was geteeckent *I. Spronſen.*

Extract

Digitized by Google

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Mercurij den 6^en. Iulij 1667. Danck- ende Bede-dagh.

Secrete Zee-ſaken.

ONtfangen een Miſſive van de Heeren haer Ho: Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, geſchreven in't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor 't Koninghs-Diep, den tweeden deſes, 's morgens ten ſeven uren, houdende advertentie, ende onder anderen: Eerſtelick, dat eenige Capiteynen, van dewelcke de minſt-geprovideerde noch voor een maent of vijf weken voorſien waren, haer E: hadden afgevraeght, voor hoe lange ſy hare Victuaille ſouden hebben te doen ſuppleren; verſoeckende derhalven dat haer Ho: Mogende hun tijdelick gelieven te adverteren, hoe lange haer E: de Capiteynen ſullen ordonneren haer van Vivres te voorſien: dat die van de Maſe ten minſten voor ſes weken, ende meeſt alle voor noch twee maenden waren geprovideert. Ten anderen, dat ſy Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden hadden verſtaen, dat den Commandeur *la Roche* met de Schepen uyt Denemarcken al eenige dagen geleden in 't Texel was aengekomen, gevende daeromme haer Ho: Mo: in bedencken, of deſelve niet geraden ſouden vinden, dat den gemelten *la Roche* wierde aengemaent, met alle de Franſche Schepen onder des ſelfs commandement gehoorende, hem ten ſpoedighſten na 's Landts Vlote te vervoegen, op dat haer E: bequaem mochten zijn noch een Eſquadre van de Vlote te detaſcheren, omme nevens eenige Franſche geconjungeert, de Zee te kruyſſen, ende te trachten advantagie op den Vyandt te doen. Ten derden, dat haer E: oock bericht wierden, dat de Capiteynen *Anſke Fockes* ende *Brederode*, beyde van het Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, ende onder de Vlagge gedeſtineert, met de Fregats onder haer commandement gehoorende, in't Texel waren gearriveert: Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, dat in ernſtige termen geſchreven ſal werden aen alle de Collegien ter Admiraliteyt, dat tot haer Ho: Mo: hooghſte leetweſen eenige importante deſſeynen, de Hoofden van 's Landts Vlote voorgeſtelt, buyten executie hebben moeten blijven, om dat veel Schepen van Oorloge niet genoeghſaem voorſien waren om te konnen uythouden den tijt, die, na beloop van weder ende wint, met het verrichten van't geproje&cteerde ſoude konnen komen te eſcouleren: met ſerieuſe exhortatie, datſe overſulcks voor eerſt ende voor af de Vivres, 't Water, Bier, Brandthout, ende andere noodtdruftigheden, die aen de Schepen van hare dire&tie gehoorende, onder 's Landts Vlote noch deficieren, om drie maenden buyten 's Duyns te konnen uytharden, te rekenen van den ſeſten Junij leſtleden af, op welcken dagh de voorſz Vlote in Zee is geraeckt, over nacht ende dagh willen doen ſuppleren, ende dat hun t'ſijner tijt nader aenſchrijvinge gedaen ſal werden voor wat tijt 's Landts Vlote naer expiratie van de voorſz drie maenden verders op nieuws ſal dienen te werden geproviandeert ende van alles verſien, ſonder daer van eenighſins te blijven in gebreke; Ende dat ſpecialick het Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam aengemaent ſal werden, datſe niet alleen de Fluyten ende andere Vaertuygen met Vivres, die aldaer ende in 't Texel vaerdigh leggen, als mede ſoodanige van de twaelf Branders, gementioneert in hare Ho: Mo: Reſolutie van den 27. Junij leſtleden als albereyts toegemaeckt zijn, nemaer oock hare gereede Oorlogh-ſchepen, ende onder anderen de voorſz Fregats van de Capiteynen *Fockes* ende *Brederode*, in 't voorſz derde poinct gementioneert, by de jegenwoordige Ooſte winden, zijnde een zegen van Godt Almachtigh, die door menſchelicke ſorgeloofheyt niet en behoort verſuymt te werden, over nacht ende dagh als voren willen uyt ende in Zee preſſen, ende naer 's Landts Vlote doen zeylen, ſonder de gereede na de ongereede te laten blijven leggen wachten; Dat van gelijcken 't Collegie ter Admiraliteyt in 't Noorder-quartier op deſelve wijſe gerecommandeert ſal werden, datſe hare gereede Oorlogh-ſchepen ende Fluy-

Digitized by Google

ten met Victuaille, mitsgaders oock hare gepræpareerde Brandt-schepen, gedestineert naer de voorsz Vlote, oock derwaerts, sonder tijt verlies, sullen hebben te senden, mede sonder het gereede om 't ongereede een eenigh moment op te houden: Ende sullen de Heeren *Hasselaer* ende *Langewagen* versocht werden, gelijck deselve versocht werden mits desen, haer Ho: Mo: voorsz goede meyninge ende intentie, d'eerste by het Collegie ter Admiraliteyt tot Amstelredam, ende d'andere by dat in 't Noorder-quartier met hare particuliere krachtige devoiren ende goede officien te seconderen ende te bevorderen: sullende oock beyde deselve Heeren specialick aengeschreven werden, dat in cas sy respectivelick oordeelen noodigh te wesen tot voortsettinge van 't gene voorsz is, eene reyse naer 't Texel te doen, dat haer Ho: Mo: sulcks ten hooghsten aengenaem sal zijn. Dat voorts 't Collegie ter Admiraliteyt op de Mase by aenschrijvinge bekent gemaeckt sal werden, dat haer Ho: Mo: seer wel gevalligh is geweest, hare goede voorsorge tot het victuailleren, ende versien van de Schepen van hare directie gedragen, dat sy 't gene daer aen, om den voorsz tijt van drie maenden te konnen uythouden, noch soude mogen mancqueren, oock in aller yle willen suppleren, ende voorts oock soodanige van de ses Brandt-schepen, hun by de voorsz Resolutie van den 27en. der voorledene maent te equiperen aenbevolen, als gereet mogen zijn mede ilico met dese favorable wint naer de Vlote versenden. Op het tweede poinct, dat geschreven sal werden aen den voorn. Commandeur *la Roche*, dat hy hem met sijn onderhebbende gereede Franse Oorlogh-schepen ende Branders, in conformité van 't gene dien aengaende met den Koningh van Vranckrijck is geconvenieert, ende 't welck hem den 19en. Junij lestleden by haer Ho: Mo: ende daer naer oock door d'Heer Ambassadeur *d'Estrades* copijelick toegesonden is, ten spoedighsten naer de meer genoemde 's Lants Vlote wille vervoegen, om 't gemeene beste te helpen betrachten ende te bevorderen: Ende sal de Heeren *Hasselaer* ende *Langewagen*, of die gene van deselve, die sich in 't Texel soude mogen komen te bevinden, gerecommandeert werden den voornoemden Commandeur daer toe mondelingh van wegen haer Ho: Mo: op 't fondament van 't voorsz geconvenieerde serieuselick te vermanen: gelijck oock ten dien fine geschreven sal werden aen den Commissaris *Knijf*, om aen den voornoemden *la Roche* gelijcke aenmaninge te doen, indien de gemelte Heeren *Hasselaer* ende *Langewagen*, ofte yemant van deselve sich aldaer niet en mochte bevinden. Ende in allen gevalle dat hy *Knijf* hare Hoogh Mo: van tijt tot tijt, sonder intermissie sal hebben te berichten, wat Schepen van Oorloge, 't zy de voorsz Franse of anderen, als mede wat Branders, Fluyten, &c. dagelicks het Texel uyt zeylen, oock wat Schepen aldaer in vallen, om alhier te dienen sulcks ende daer 't behoort. Ende sal Extract van dese Resolutie gesonden werden aen de gemelte Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, om te strecken tot der selver narichtinge, met byvoeginge nochtans, dat haer Ho: Mo: sich als noch refereren tot der selver aenschrijven van den 3. ende 4en. deses aen hun af gegaen, het verder employ van de voorsz Vlote, ende 't wederom in ende op zeylen van de Reviere van Londen concernerende: sullende dienvolgende te gemoet sien, dat haer Ed: als noch voor eerst ende voor al sullen tenteren, ende onder Godes genadigen zegen trachten t'executeren het geprojecteerde desseyn op Harwits ende de Koninghs Schepen, die geseght werden haer voor ofte in de Baye aldaer geretireert te hebben, als mede op 't Fort ende de Magazijnen aldaer; Ende nademael door mancquement van genoeghsame Vivres, voor als noch, soo 't schijnt niet wel eenige andere desseynen op verdere af gelegen plaetsen sullen konnen werden in 't werck gestelt ende geëffectueert, datse in allen gevalle, terwijle sy genoeghsame Vivres te gemoet sien, aldaer den Vyandt in geduerige schrick ende vreese willen trachten te houden ende te doen houden, onder anderen mede om de Militie van de West-kust van Engelandt daer door naer de plaetsen op ende omtrent de voorsz Reviere gelegen soo veel doenlick te locken: Dat wijders haer Hoogh Mo: te gemoet sien, dat jegenwoordigh in alle quartieren van Engelandt ende Schotlandt, soo om de West als om de Noordt, ende uyt de Havenen aldaer, soo veel doenlick in Zee, aen alle komende ende passerende Schepen, waerschuwinge sal zijn gedaen, om haer niet te begeven naer de Reviere van Londen, ende dat mits dien apparentelick in eenige weken aldaer niet veel in

's Landts

Digitized by Google

's Landts Vlote ſal komen te vervallen: Dat mits dien der ſelver intentie is, dat ſoo wanneer haer E: aldaer genoeghſame Vivres by haer ſullen hebben bekomen, ſy luyden als dan met het gros van 's Landts Vlote het Canael ſullen afſacken, ende trachten eenigh deſſeyn in't werck te ſtellen op de Schepen leggende in de Havenen van Portsmuyden, ende oock op het Eylandt van Wicht of anderen, als mede ſien te rencontreren ende te veroveren, is't doenlick, het Engelſch Convoy met omtrent veertigh Koopvaerdy-ſchepen uyt Spagnien verwacht werdende, volgens d'adviſen giſteren in gekomen, ende haer E: copijelick toegeſonden, met byvoeginge datſe haer daer naer wederom met 't voorſz gros ſullen hebben te poſteren voor ende in de Reviere van Londen, om aldaer des noot zijnde, nader gerevictuailleert, ende van alles na behooren voorſien te werden: Zijnde ende blijvende haer Hoogh Mo: ſerieuſe meyninge, intentie ende begeerte, dat 's Landts Vlote geſtadigh in actie, ende den Vyandt in continuelen alarm moet ende dient gehouden te werden: Welverſtaende nochtans dat haer E: op alles volgens de aen haer verleende authoriſatie, aldaer in loco ſoodanigh ſullen mogen reſolveren, als deſelve naer gelegentheyt van ſaken, ende de albereyts ontfangen ende noch te bekomen kondtſchappen ten dienſt van den Lande, ende tot meeſten afbreuck van den Vyandt oordeelen ſullen te behooren. Was geparaphreert *E. S. Glinſtra*, ᵛᵗ. onder ſtont *Accordeert met 't voorſz Regiſter*, ende geteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde is goet gevonden ende gereſolveert / daer op aen haer Hoogh Mo: te reſcriberen in voegen ende manieren als hier naervolgende geinſereert is.

Aen de Heeren Staten Generael, Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt, den 9ᵉⁿ. Iulij 1667.*

Hoogh Mogende Heeren,

UYt onſen laetſten van giſteren aen Uw Hoogh Mo: afgeſonden, ſullen deſelve hebben konnen ſien dat wy met het gros van 's Landts Vlote weder de Reviere van Londen op, ende tot dicht voor Graveſande geloopen zijn geweeſt, ſonder dat wy den Vyandt aldaer eenigen afbreuck hebben konnen doen, vermits daer omtrent geene Vyandtlicke Schepen verbleven waren; 't Zedert zijn ons wel ter handen gekomen Uw Ho: Mo: Miſſive ende Reſolutie van den ſeſten deſer loopende maent, houdende verſcheyden poincten ende ordres aen de reſpective Admiraliteyten, omme tot meerder verſterckinge van 's Landts Vlote ende revictuailleringe van deſelve ten ſpoedighſten de noodige ordres te willen ſtellen, waeromme wy ons ten hooghſten verplicht vinden Uw Ho: Mo: te bedancken voor der ſelver goeden yver ende voorſorge dien aengaende betoont ende aengewendt: maer vermits de meeſte defecten van de Victuaille gevonden werden aen Bier ende inſonheyt aen Water, ſoo verſoecken wy dat immers ſoodanige ordre geſtelt moge werden, dat wy daer van ten ſpoedighſten werden voorſien. Het is voorwaer te beklagen, dat de Schippers met den Heere *Grave van Hoorn* ende de Landt-militie onder ſijn Edelheyts commandement herwaerts aengeſonden, ende den voorleden nacht alhier gearriveert, ſoo traegh ofte onachtſaem zijn geweeſt, dat deſelve niet meer dan voor acht dagen van Water voorſien zijn. Wy hebben door ordre van de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt, in drie Fluyt-ſchepen onder andere behoeften mede bekomen omtrent drie hondert Oxhoofden Water, maer 't ſelve gerepartieert zijnde over vijftigh Schepen van Oorlogh, jegenwoordigh binnen ofte voor de Reviere leggende, kan niet langer als voor vijf ofte ſes dagen uyterlick ſtrecken: ſoo dat wy beginnen bekommert te weſen, dat hier naer weynigh tijt gebreck van verſch Water in 's Landts Vlote ſal zijn.

Wy ſenden hier nevens de Lijſte van de manninge, monture ende Victuaille by de Schepen onder 't Collegie van Zeelandt reſorterende, ons door den Lᵗ. Admirael *Banckert* opgegeven, ende door Uw Ho: Mo: Miſſive van den vijfden deſer loopende maent van ons gerequireert: Sullende met ver-

Digitized by Google

verlangen de Victuaille ende voornamentlick het Bier ende Water tot subsistentie ende onderhoudt van 's Landts Vlote afwachten, ende ondertusschen speculeren, wat wy tot afbreuck van den Vyandt verder sullen konnen by de hant nemen: biddende Godt Almachtigh dat hy Uw Ho: Mo: Wapenen, loffelicke Regeeringe, ende insonderheyt der selver Persoonen genadelick gelieve te zegenen, blijvende. In 't Schip de seven Provincien, ten Ancker leggende Noordt-Oost van Quinenburgh, den negenden Julij 1667.

Lijste van 's Landts Schepen, resorterende onder 't Collegie ter Admiraliteyt in Zeelandt.

Officieren.	Schepen.	*Monture.*	*Matrosen.*	*Soldaten.*
Lt. Admirael Banckert.	*Walcheren.*	70	189	127
Vice Admirael Evertsz.	*Zierickzee.*	60	174	90
Schout-by-nacht Ian Matthijsz.	*Vlissingen.*	50	124	80
Capten. de Hase.	*Veere.*	50	136	70
Cornelis Evertsz.	*Middelburgh.*	50	118	106
Een Brander.				
Comr. Meerman.	*de Hope.*	2		
Hoecker.				
Comr. Daniel Verdiest.	*Ooster-Souburgh.*	6		

Zijn noch voor vijf weken Waters, ende ses weken Victuaille voorsien.

Ontfangen een Missive van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden tot de setzete Zeesaken / ende over 't employ van 's Landts Vlote / geschreven in den Hage den vijfden deser loopende maent / ende daer nevens twee bylagen / houdende advertentie / mitsgaders duplicaet van een andere Missive / ten selven dage by hooghgemelte hare Hoogh Mogende mede afgesonden / respectivelick hier naer volgende geinsereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, *Gestrenge, Erntveste, Hooghgeleerde, Wijse, Voorsichtige Heeren*; Hier nevens gaet copije van eene Missive van den Secretaris *de Wilde*, geschreven uyt Amstelredam den vierden deses, rakende het Engelsch Convoy van vier Oorlogh-schepen in de Baey van Cadix aengekomen met omtrent veertigh Koopvaerdy-schepen: als mede Extract uyt den brief van den Ambassadeur *van Rheede* van Rhenswoude, gedateert tot Madrid den 16en. Junij lestleden, oock daer van mentie makende, welcke beyde advisen ende advertentien wy goet gevonden hebben u-lieden mits desen toe te senden, om daer op in 't formeren van hare deliberatien soodanige reflexie te nemen, als deselve ten dienste van den Lande, ende tot meesten afbreuck van den Vyandt bevinden sullen te behooren. Waer toe ons verlatende bevelen u-lieden Godes heylige protectie. In den Hage den 5. Julij 1667. was geparaphreert *E. S. van Glinstra*, vt. onder stont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was geteeckent *I. Spronsen.*

Aen

Digitized by Google

Aen de Heer Johan de Witt, *Raedt-Penſionaris van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt.*

Copia, dat. 4. rec. 5. } Julij 1667.

Mijn Heer,

BY ſchrijvens van den vijfden der voorledene maent uyt Porto Santa Maria van den Commiſſaris *Mels* aen haer Ed: Mo: wort geadviſeert, dat in de Bahia van Cadix was aengekomen een Engelſch Convoy van vier Schepen van Oorloge, met omtrent veertigh Koopvaerdy-ſchepen ſoo groot als kleyn, die van daer noch ſouden aendoen de Reviere van Lixboa, om onder haer Convoy mede te nemen de Engelſche Koopvaerdy-ſchepen, die noch aldaer ſouden mogen zijn: Ick hebbe van mijn debvoir geoordeelt aen Uw Ed: van het voorſz advis kenniſſe te geven, om of den toeſtant van 's Landts Vlote ſoude konnen lijden de voorſz Schepen boven in de Canael te gaen bejegenen, ende daer op te tenteren, te meer alſoo aen het voorſz advis te defereren is, door de confirmatie die daer van by andere particuliere brieven mede gegeven wort: waer mede, &c. In Amſtelredam den 4e. Julij 1667. was onderteeckent *I. de Wildt.*

Extract uyt de Miſſive van d'Heer Hendrick van Rheede *van Rhenſwoude, Extraordinaris Ambaſſadeur van den Staet der Vereenighde Nederlanden by den Koningh van Spagnien, geſchreven tot Madrid den 16en. Iunij 1667.*

Dat in de Bahia van Cadix waren aengekomen omtrent veertigh Engelſche Schepen, die eerſt tot Mallaga uyt de Levant komende, aen geweeſt waren.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Duplicata.

EDele, Geſtrenge, Ernſveſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſiehtige Heeren; De Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiraliteyt tot Amſtelredam ſchrijven ons by haren Brief van gisteren, datſe bericht waren dat van 's Landts Vlote ſouden zijn gedetaſcheert ende afgeſonden twee of drie Eſquadrons, te ſamen omtrent ter nombre van ſes-en-dertigh Schepen, daer onder wel de helft van haren reſorte, voor de welcke als hare namen wetende, ter voorſz Stede ingeladen wierden Vivres in ſoorten voor den tijt van een maent, ten vollen, om alſoo te bereycken den tijt van drie groote maenden, naer dat deſelve in Zee geloopen zijn: ende alhoewel haer E: niet en waren geinformeert van de tijt dieſe van de Vlote ſouden af weſen, maer alleenlick datſe voor twee maenden van alles zijn geprovideert, ſoo van haer ſelven als door overneminge uyt andere Schepen; ſy echter goet gevonden hadden, der ſelver Vivres ende behoeften in Schepen apart geladen ende geſorteert tot d'Eſquadrons reſpectivelick nevens anderen, naer 's Landts Vlote af te doen gaen, om aldaer de wederkomſte der ſelver te verwachten, of de voorſz Eſquadrons, des noodigh zijnde, toegeſonden te worden, of oock wel om te dienen tot remplacement van de Vivres uyt andere Schepen by de voorſz Vlote zijnde, als voren gemelt, over genomen, dat deſelve Schepen al t'ſamen, nevens eenige Brandt-ſchepen, die onder equipagie zijn, tegens 't eynde deſer weke, ſoo ſy vertrouwen, onder 't geleyde van eenige Oorlogh-ſchepen, Zee ſouden nemen. Van alle 't welcke wy goet gevonden hebben u-lieden mits deſen te verwittigen, met verſoeck, begeerte ende recommandatie dat

Digitized by Google

deſelve de voorſz Schepen, aldaer aengekomen zijnde, de ſaken ten meeſten dienſte van den Lande willen dirigeren, ende geen lichtinge ofte overneminge van Vivres uyt deſelve Schepen te gedoogen, als ten behoeve der Schepen van 't meer gemelte Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, die des noodigh mochten hebben, ende ſulcks dan oock noch met behoorlicke Acte, ende op Recepiſſe daer toe applicabel. Waer toe ons verlatende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den vijſden Julij 1667. was geparaphreert *E. S. van Glinſtra*, vt. onderſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert op de voorſz Miſſiven ende Bylagen reſpective te reſcriberen / in manieren hier naer volgende geinſereert.

Aen de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael tot de Secrete Zee-ſaken, ende over 't Employ van 's Landts Vlote, den 9en. Julij 1667.

Edele Mogende Heeren,

UW Ed: Mo: ſullen ontwijffelick uyt onſe Miſſive op giſteren aen haer Hoogh Mo: afgeſonden beſpeurt hebben, dat wy in gevolge van der ſelver iterative reſolutien met het gros van 's Landts Vlote de Reviere van Londen weder op gezeylt, ende tot voor Graveſand op geloopen zijn geweeſt, ſonder dat wy aldaer eenige apparentie hebben konnen oordeelen, om yets tot afbreuck van den Vyandt ende ten dienſte van den Staet te ordonneren, omme redenen breeder in de voorſz onſe Miſſive van giſteren geëxpreſſeert: Tſedert zijn ons wel ter handen gekomen beyde Uw Ed: Mo: Miſſiven van den vijſden deſer loopende maent: de eene houdende advertentie van het Engelſch Convoy, ende de Koopvaerders uyt de Straet ende Cadix verwacht werdende: ende de andere rakende de ordre tot revictuailleringe van de Schepen van Oorloge ter Admiraliteyt tot Amſtelredam reſorterende: ſoo haeſt de voorſz Victuaille ſal aengekomen zijn, ſullen wy deſelve ten meeſten dienſte van den Lande over de Schepen verdeelen. Uytgeſondert het Eſquadre, onder den Heere *van Gent* geordonneert, zijn geene Schepen ſoodanigh gedetaſcheert, ofte komen van acht dagen tot acht dagen weder by de Vlagge, ſoo dat die alle wel met Victuaille ſullen konnen werden geaccommodeert, als deſelve maer ſal aengekomen zijn: Ons gebreck is meeſt aen Bier, en inſonderheyt aen Water, daer op Uw Ed: Mo: ſerieuſelick gelieven te reflecteren: Wy ſullen geene occaſie laten voorby gaen, om de Hoofden van 's Landts Vlote ende de Landt-militie, tot eenige enterpriſe te animeren, ende de Victuaille aengekomen zijnde, ſullen wy ons van de adviſen, rakende het Convoy van Cadix verwacht werdende, ten beſten van den Staet konnen dienen: om welck Convoy te rencontreren ontwijffelick alle de Capiteynen ſonder eenige moeyte wel te diſponeren ſullen zijn, ſullende ondertuſſchen niet nalaten op eenige entrepriſe te ſpeculeren, ende trachten den Vyandt in den alarm ende confuſie daer inne hy vervallen is, ſoo veel mogelick te houden. Waer mede eyndigende bevelen wy Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, den 9en. Julij 1667.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlant / geſchreven in den Hage den tweeden deſer loopende maent / hebbende tot bylage een Reſolutie ten ſelven dage by haer Ed: Gro: Mo: genomen / beyde hier aen volgende geinſereert.

Edele, Ernteſte, Wijſe, Voorſienige, ſeer Diſcrete Heere,

WY hebben met ſonderlingh genoegen vernomen de goede voorſichtige conduicte by Uw Ed: gebruyckt tot aenleydinge ende executie van 't bewuſte fameus Exploict op de Reviere van Lon-

Digitized by Google

Londen ende Rochester, by den grooten Godt soo genadelick gezegent tot eere ende luyster van desen Staet, ende derhalven goet gevonden het selve mits desen aen Uw Ed: te betuygen, versoeckende ende geensins twijffelende, ofte daer in sal by Uw Edt. met gelijcken yver ende couragie werden gecontinueert: Ende daer op goet gevonden dat door de Heeren onse Gecommitteerde Raden sal werden gedaen maken een Gouden Kop ofte ander stuck wercks, daer op het voorsz Exploict ende de verkregen Victorie ten besten uytgebeelt sal wesen, niet tot eenige recompense, maer alleen tot een gedenck-teecken in Uw Edelheyts familie ende voorder posteriteyt van deselve, achtervolgende onse Resolutie copijelick hier nevens gaende; geensins twijffelende of 't sal Uw Ed: aengenaem wesen, ende onder des, *Edele, Voorsienige, seer Diserete Heere*, bevelen wy Uw Ed: in de bescherminge Godes. Geschreven in den Hage den tweeden Julij 1667. onder stont *Uw Ed: goede Vrunden De Staten van Hollandt ende West-Vriesslands.* Lager stont *Ter ordonnantie van deselve*, onde was geteeckent *Herbt. van Beaumont.*

Extract uyt de Resolutie van de Heeren Staten van Hollandt ende West-Vriesslandt, in haer Ed: Gro: Mo: vergaderinge genomen op Saturdagh den 2en. Julij 1667.

OP 't gene d'Heeren Gecommitteerde Raden aen haer Ed: Groot Mo: voorgedragen hebben, is naer voorgaende deliberatie goet gevonden ende verstaen, dat van wegen haer Ed: Groot Mo: by een Missive van danckseggінge ende betuyginge van singulier genoegen, *Mutatis mutandis* als op den 28en. der voorledene maent by haer Hoogh Mo: is gedaen aen den Heere Burgemeester *de Witt*, jegenwoordigh Gedeputeerde ende Gevolmachtighde van haer Hoogh Mo: op 's Landts Vlote, mitsgaders aen den Lt. Admirael *de Ruyter*, als Generael der selver Vlote, ende noch aen den Lt. Admirael *van Gent*, als onder de superintendentie van haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden voornoemt, en Cheff gecommandeert hebbende het gros van Fregatten, Branders ende ander kleyn Vaertuygh, op den 21, 22, ende 23en. der voorledene maent, het bekent ende fameus Exploict op de Revière van Londen ende op die van Rochester uytgevoert hebbende, bekent gemaeckt sal worden, de singuliere satisfactie, die haer Ed: Groot Mo: geschept hebben, in haren yver, couragie, ende voorsichtigh beleyt, in ende omtrent d'executie van het voorsz Exploict allenthalven betoont ende by gebracht: Ende dat voorts aen yeder van deselve uyt den name ende van wegen haer Ed: Groot Mo: sal werden vereert een Goude Kop of ander stuck wercks, daer op het voorsz Exploict, ende de verkregen Victorie ten besten uytgebeelt zy, niet tot eenige recompense, maer alleenlick tot een gedenck-teecken in hare familie ende voorder posteriteyt, ende sulcks te samen ter waerdije van duysent ponden Vlaems, of daer omtrent: Daer toe de Heeren Gecommitteerde Raden mits desen versocht ende gelast werden de vereyschte ordre te stellen. Onder stont *Accordeert met de voorsz Resolutie*, ende was geteeckent *Herbt. van Beaumont.*

Waer op gedelibereert zynde / is goet gevonden haer E: Groot Mogende by resciptte te laten toekomen de hier naer geinsereerde Missive.

Aen de Heeren Staten van Hollandt ende West-Vriesslandt, den 9en. Julij 1667.

Edele Groot Mogende Heeren,

MYn *Heeren*, My is wel ter handen gekomen Uwe Ed: Groot Mogende Missive, ende bygevoeghde Resolutie, beyde van den tweeden deser loopende maent: Ende vinde ick my

Digitized by Google

ſonderlinge verpſicht Uw Ed: Groot Mogende by deſen van herten te bedancken over de civile expreſſien, ſelfs tot danckſegginge over het gepaſſeerde op de Reviere van Londen ende Chattam, op den 21, 22, 23 Junij reſpective uytgewerckt, ende in ons byweſen door eenige Schepen van 's Landts Vlote verricht: Ende dewijle het Godt Almachtigh gelieft heeft onder onſe directie de rechtveerdige Wapenen van den Staet ſoo merckelick te zegenen; ſoo vinde ick my verplicht Uw Ed: Groot Mogende by deſen ſerieuſelick te verklaren, dat d'actien op de voorſz dagen voorgevallen my principalick hebben verheught, om dat ick daer door occaſie gehadt ende gevonden hebbe, yets te konnen verrichten, dat Uw Ed: Groot Mogende contentement ende ſatisfactie gegeven heeft, aen dewelcke ick, als een natuirlick ende geboren ſubject ende onderdaen alles ſchuldigh ben, behalven dat ick in mijn particulier van de gunſte ende goede genegentheyt van Uw Ed: Groot Mogende ſoo merckelicke preuven genoten hebbe, ende door verſcheyde beneficien verſekert ben: ſoo dat ick niet anders als met onderdanigh reſpect ende ſchuldige danckbaerheyt kan ontfangen de byſondere eere ende teeckenen van eſtime, die Uw Ed: Groot Mogende door het preſent van een Gouden Kop aen my, ende mijne familie goedertierentlick voor alle de Werelt gelieft hebben te betuygen: alhoewel by my niets is gedaen, dan 't gene daer toe ick door mijne geboorte als een gehoorſaem onderdaen, ende in gevolge van mijne Commiſſie by ſolemnelen eede was verbonden ende geobligeert: Uw Ed: Groot Mogende gelieven haer verſekert te houden, dat ick naer mijne geringe capaciteyt nimmermeer ſal nalaten t'achtervolgen ende na te komen, alle 't gene ick ſal weten te zijn van de intentie van Uw Ed: Groot Mogende, ende by deſe occaſie met alle vlijt ende neerſtigheyt ſal trachten te bevorderen, dat door de macht ende Vlote van den Staet by vervolgh den Vyandt eenige merckelicken afbreuck tot voortſettinge van de Vredehandelinge, ende tot contentement van Uw Ed: Groot Mogende toegebracht moge werden: Ondertuſſchen Godt Almachtigh biddende, dat hy Uw Ed: Groot Mogende Perſoonen ende loffelicke Regeeringe genadelick meer ende meer gelieve te aſſiſteren. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 9en. Julij 1667.

Noch ontfangen twee Miſſiven / als eene van de Heeren Gecommitteerde Raden van de Heeren Staten van Hollandt ende West-Vrieſlandt in date den vijfden / ende d'andere van de Heeren van Wimmenum ende van Beveren den ſeſten deſer loopende maent / beyde hier naer volgende van woorde te woorde geinſereert.

Edele, Ernteſte, Wijſe, Voorſienige, ſeer Diſcrete Heeren,

OP 't verſoeck aen ons gedaen van d'Heeren Staten Generael by haer Ho: Mo: Reſolutie van den 27en. der voorledene maent, ten eynde wy den *Grave van Hornes* met ſoo veel Compagnien van ſijn Regiment, als by de hant ſouden mogen weſen, ſonder tijt verlies ſouden ſenden naer 's Landts Vlote; hebben wy goet gevonden den voornoemden Grave, met den Le. Collonel ende Sergeant Majoor over desſelfs Regiment met hare reſpective Compagnien, ende noch vijf daer en boven te commanderen, omme gevoert te werden naer de Vlote van den Staet, omme aldaer te achtervolgen d'ordres ende commandementen van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, ofte den genen die de voorſeyde Vlote en Cheff ſal commanderen, alles volgende de Patenten ten voorſz eynde gedepeſcheert; daer van wy u Ed: mits deſen wel hebben willen kenniſſe geven, met verſoeck dat den meer gemelten Grave in de voorſz qualiteyt als Collonel believen te conſidereren, ende employ te geven naer gelegentheyt ende exigentie van ſaken: Waer toe ons verlatende, *Edele, Ernteſte, Wijſe, Voorſienige, ſeer Diſcrete Heeren*, bevelen wy u Ed: de beſcherminge Godes. Geſchreven in den Hage den 5en. Julij 1667. onder ſtont *Uwe Ed: goede Vrunden De Gecommitteerde Raden van de Staten van Hollandt ende West-Vrieſlandt*, laeger ſtont *Ter ordonnantie van deſelve*, ende was onderteeckent *Herbt. van Beaumont.*

Edele

Digitized by Google

Edele Mogende Heeren,

WY hebben volgens onſe Commiſſie alhier voor den Briel ge-embarcqueert acht Compagnien van 't Regiment van den *Graef van Hoorn*, met ſijne complete Officiers, ende andere Ammunitie van Oorloge, met verſcheyde behoeften, volgens de ſpecificatie daer van gemaeckt, ende tot meerder verſekertheyt van hun tranſport de Capiteyn *Wijnbergen* gelaſt, deſelve te convoyeren tot in 's Landts Vlote, om u Ed: Mo: ordre te ontfangen. De conditien van de bevrachtingh van de Fluyten zijn voor twee maenden; indien andere voor korter tijt zijn aengenomen, ſouden deſe konnen werden gelicentieert ten meeſten meſnagie van 't Landt. Den Hoecker en Buys zijn voor gelijcke tijt aengenomen, ende zijn geproviandeert voor een maent: Waer mede eyndigende bevelen u Ed: Mo: in Godes beſchuttinge. In 't gemeen Landts Jacht den 6en. Julij 1667. leggende voor den Briel. Onderſtondt *Uw Ed: Mo: onderdanige Dienaers*, ende was geteeckent *Bouckhorſt. I. van Beveren.*

Waer op gedelibereert / is goet gevonden de gemelte Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt ende West-Vrieſlandt daer op te reſcriberen in voegen hier naer volgende.

Aen de Heeren van Wimmenum *ende* van Swijndrecht, *beyde Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt ende West-Vrieſlandt, den 9en. Julij 1667.*

Edele Mogende Heeren,

UW Ed: Mo: Miſſive van den ſeſten deſer loopende maent, is my door de Heere *Grave van Hoorn* wel ter handen gekomen, den welcken met de acht Compagnien van ſijn Edelheyts Regiment den voorleden nacht alhier by 's Landts Vlote wel is aengekomen: Ende ſullen wy in gevolge van uw Ed: Mo: verſoeck ſorge dragen, dat den opgemelten Heere *Grave van Hoorn* na de gelegentheyt in de Vlote zijnde wel gelogeert ende geaccommodeert moge werden: bedanckende uw Ed: Mo: by deſen, dat deſelve in het verſorgen van verſcheyden behoeften, tot ſubſiſtentie van 's Landts Vlote afgeſonden, ende het uytpreſſen van den opgemelten Heere *Grave van Hoorn* met ſijn gevolge, hare ſonderlinge vigilantie ende yver ten beſten van de gemeene ſake ſoo overvloedelick gelieft hebben te betuygen. Waer mede eyndigende bevelen u Ed: Mo: in de beſcherminge Godes. In 't Schip de ſeven Provincien, den 9en. Julij 1667.

Ontfangen twee diſtincte Miſſiven van de Ed: Achtbare Regeerders der Stadt Dordrecht / d'eene van den dertighſten Junij laeſtleden / ende d'andere van den vierden deſer loopende maent / beyde hier aen volgende van woorde te woorde geinſereert.

Edelen, Ernfeſten, Wijſen, Voorſienigen, ſeer Diſcreten Heere;

WY hebben tzedert het uytloopen van 's Landts Vlote verſcheyde Miſſiven van Uw Edt. ontfangen, houdende advertentie van het gene ſucceſſivelick was voorgevallen, ende gelijck wy konnen verklaren, dat deſelve ons al te ſamen ſeer aengenaem zijn geweeſt, als waer uyt wy t'elckens hebben konnen beſpeuren uwe Edte. welſtant ende geſontheyt, die ons ſonderlinge ter herten gaet, ſoo zijn wy oock voor al verbonden, om onſe erkentenis aen Uw Edt. te betuygen voor des ſelfs laetſte adviſen, die ons de heerlicke Victorie, op den Vyandt bevochten, hebben mede gebracht. Wy conſidereren die advantagie van ſoo groote gewichte, dat men daer van nauwelicks alle de voordeelen kan begrijpen, dewijle deſelve haer veellicht by vervolgh van tijt noch meer ende meer ſullen

Digitized by Google

op doen, ende wy beſpeuren in de actie ſelver ſoo veel eer ende glorie, als oyt of oyt by de Zeemacht van deſen Staet is behaelt: want behalven dat het buyten alle exempel is, ſoo diep in Vyandlicke Landen op te varen, om hoſtiliteyt te plegen, ſoo vint men hier oock als in een kort begrip te ſamen, de beſte conduicte, prompſte executie, ende mannelickſte dapperheyt die ſich ergens heeft vertoont, dewijle in weynigh uren tijts de ongemacken van de Revieren, ende de Vyanden te Water ende te Lande hebben moeten werden geſurmonteert, ende dat in een diſtrict dat altijt voor het Volckrijckſte in Engelandt is gereputeert geworden, ende dat door d'eerſte aenkomſte van 's Landts Vlote ontwijffelick al in alarm gebracht ſal zijn geweeſt. Wy erkennen in dit groote werck de machtige hant Godts, ende konnen oogenſchijnlick ſien, dat door des ſelfs genadige directie alle toevallen van wint ende weer naer wenſch hebben gedient, invoegen dat wy aen dien goedertierenen Schepper eeuwige danckbaerheyt ſchuldigh zijn; maer dewijle ſijne Goddelicke Majeſteyt door middelen gelieft te wercken, ſoo weten wy oock wat ons debvoir is omtrent die gene die het beleyt van dit Exploict hebben gehadt, ende nademael Uw Edt. ontwijffelick onder deſelve het eerſte ende principaelſte Inſtrument is geweeſt, dat de andere reſſorten heeft doen agieren, ſoo vinden wy ons oock voornamentlick verplicht om Uw Edt. met deſe geſignaleerde overwinninge te feliciteren, ende te betuygen, dat wy aen deſe heerlicke effecten van Uw Edelheyts ſtantvaſtigheyt ende couragieuſe conduicte boven andere goede Patriotten, ſoo veel te meer deel nemen, als wy nader aen Uw Edt. zijn geſchakelt, niet alleen door den bandt die mede-leden van een Collegie verbindt, maer oock door de eere die wy genieten van Uwe Edt. voor deſen tijt het Borgermeeſterſchap te ſien bekleeden, ende daer inne als d'eerſte in rangh zijnde, tot een algemeen genoegen van de Regenten ende Borgerije de voornaemſte influentie in de Regeeringe te geven; alle het welcke ons oock te krachtiger ſal opwecken, omme nevens de voorbiddinge voor de verdere proſperiteyt van de Wapenen van deſen Staet, ſijne Goddelicke Majeſteyt mede byſonderlick te ſmeecken voor de behoudeniſſe ende geſontheyt van uwe Edelheyts perſoon, ten eynde deſelve tot ons ſoo glorieus te rugge magh komen, ende met ſoo veel teeckenen van reſpect ende liefde ontfangen werden, als oyt een Borgermeeſter van het oude Romen in ſijn heerlickſte Triumphe is wedervaren; waer naer van herten wenſchen ende verlangen die gene, die zijn, *Edelen, Ernfeſten, Wijſen, Voorſienigen Heer*, onder ſtont *Uw Edelheyts dienſtwillige Mede-broeders*, noch lager ſtont *Borgemeeſter ende Regeerders der Stadt Dordrecht, Ter ordonnantie van deſelve*, ende was onderteeckent *N. Vivien.*

Dordrecht den 30en. Junij 1667.

Edelen, Ernfeſten, Wijſen, Voorſienigen Heer,

DEn dagh tot het verkieſen van onſen Borgermeeſter van de Gemeente op eergiſteren geleghe weſende, ſoo hebben wy omme verſcheyde goede reſpecten, ende omme den dienſt van deſe Stadt te bevorderen uwe Edt. wederom met eenparige ſtemmen tot onſen Borgermeeſter voor dit begonnen teelt ingekoren, ende dienvolgende ons verplicht gevonden uwe Edt. daer van de vereyſchte kenniſſe toe te laten komen, mitſgaders oock met deſelve chargie te feliciteren: Ende alhoewel het ordinaris gebruyck van deſe Stadt mede brenght, dat yemant geduirende des ſelfs abſentie tot de voorſz digniteyt gekoren werdende, te gelijck nevens d'advertentie van dien verſocht wert ſich ten ſpoedighſten herwaerts te tranſporteren, ende de voorſz bedieninge in perſoon waer te nemen, ſoo ſullen wy ons echter voor als noch diſpenſeren om ſoodanigen verſoeck te doen, ten opſichte van de importante Commiſſie, die uwe Edt. by deſen Staet is gedefereert, ende ſulcks ons particulier intereſt aen den dienſt van ons lieve Vaderlandt poſtponeren, te meer om dat wy albereyts ſulcke heerlicke effecten van uw Edtn. voorſichtige ende couragieuſe conduicte hebben geſien: Wy ſullen dan voor het jegenwoordige Gode Almachtigh bidden uw Edt. in voorſpoedige geſontheyt te willen conſerveren, ende dat ſijne Goddelicke Majeſteyt de verdere deſſeynen, die noch ondernomen ſouden mogen werden, mede ſoodanigh gelieve te zegenen, dat den Koningh van Engelandt daer door

tot

Digitized by Google

tot een ſpoedige Vrede gediſponeert moge werden, ende wy in de voorſz ſucceſſen een goet ende krachtigh guarand van de obſervantie van dien mogen vinden: Ende hier mede afbrekende blijven wy, *Edelen, Ernſteſten, Wijſen, Voorſienigen Heer*, onder ſtont *Uwe Edelheyts dienſtwillige Mede-broeders*, lager ſtont *Borgemeeſter ende Regeerders der Stadt Dordrecht*, noch leeger *Ter ordonnantie van deſelve. I. Berck.* Dordrecht den vierden Julij 1667.

Waer op gedelibereert ſijnde / is goet gevonden dat op de voorſz Miſſiven te ſijner tijde gereſcribeert ſal werden.

Is heden mozgen goet gevonden te ſchrijven aen den Heere Raedt-Penſionaris van Hollandt ende West-Vrieslandt / de Miſſive hier aen volgende geinſereert; mitsgaders eene tweede Miſſive aen de reſpective Collegien ter Admiraliteyt / om t'accompagneren de copije van den Brief aen haer Ho: Mo: geſchreven / mede daer aen volgende geinſereert.

Aen den Heere Raedt-Penſionaris de Witt, *den 9en. Julij 1667.*

Mijn Heer ende Broeder,

UWe Ed^{t}. Miſſiven van den vierden, twee van den vijfden, ende twee van den ſeſten deſer loopende maent, zijn my alle ſucceſſivelick nevens de minuten van mijne Miſſiven aen uwe Edelheyt afgeſonden, wel ter handt gekomen. Onſe Stuerluyden hebben het Koninghs-Diep afgetreeckent, gelijck ick eene copije daer van uwe Edelheyt, eenige dagen geleden, toegeſonden hebbe. Hier nevens gaet oock een Verbael tot inzeylinge van't voorſz Diep ſeer dienſtigh, by de Stuerluyden van den Luytenant Admirael *de Ruyter* opgeſtelt; 't welck mede geraden gevonden hebbe uwe Edelheyt by deſen copijelick toe te ſenden: ende oordeele ick onſe Stuerluyden tegenwoordigh in het op ende afvaren ſoo wel bedreven als eenige Engelſche Lootsluyden: meyne oock dat 't voorſz Koninghs-Diep met veel minder periculi kan op ende afgezeylt worden, als een van de gaten van Texel in ofte uytgeloopen, 't welck oock nu niet meer by de Officieren van 's Landts Vlote voor bedenckelick ofte periculeus geoordeelt wert.

De Officieren ſchijnen nu wel genegen te zijn eenige ſaken te attenteren, maer de Reviere op te loopen boven Graveſand is naer mijn oordeel ondienſtigh, ende genoeghſaem onmogelick, omme de redenen in mijnen van gifteren aen haer Hoogh Mogende afgeſonden, geëxpreſſeert. Als wy de noodige Victuaille, ende inſonderheyt het verſch water ſullen ontfangen hebben, hope dat wy tot het eene ofte ander ſullen konnen reſolveren. De havenen in Portsmuyden ende Pleymuyden, gelijck mede de Eylanden van Wicht ende Garnſey, werden by den Heere *de Ruyter* abſolute inprenabel ofte in acceſſibel geoordeelt, dewelcke my al vele dagen geleden verklaert heeft van de gelegentheyt van deſelve pertinente kenniſſe te hebben, maer oordeelt dat in het Canael op verſcheyde plaetſen wel eenige ſtedekens ofte kleyne plaetſen vermeeſtert, geruineert ofte geplundeert ſouden konnen werden; gelijck oock hier op de Reviere verſcheyde Dorpen lichtelick te branden ende te ſpolieren ſouden zijn, maer wy hebben tot noch toe 't ſelve ondienſtigh geacht, om dat wy van alle kanten bericht werden, dat door onſe civiliteyt, de gemeente ſeer tot den Staet der Vereenighde Nederlanden geinclineert, ende advers van den Koningh ende des ſelfs regeeringe gemaeckt wert. Wat op de Reviere van Edenburgh, Nieuwkaſtel, ende daer omtrent te verrichten ſouden zijn, kan den Heer Luytenant Admirael niet oordeelen, alſoo nimmermeer in die quartieren geweeſt is, maer oordeelt belacchelicken ende voor eene foelie op de ſtadt Edenburgh yets te attenteren, daer van ick verſcheyden malen voor deſen met ſijn Edelheyt gediſcoureert hebbe. De reſolutie van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van hare Hoogh Mogende tot het employ van 's Landts

Digitized by Google

's Landts Vlote, gementioneert in een van Uw Edelheyts Missiven van den sesten voornoemt, is my tot noch toe niet ter handt gekomen, soo dat deselve abusivelick vergeten, of op het afsenden van de gemelte Uwe Edelheyts Missive niet gedepescheert ende afgeschreven geweest sal zijn: ende dewijle het exploict in deselve gementioneert niet voor de aenkomste van merckelicke quantiteyt Victuaille ende Water, by der handt genomen kan werden, hebbe ick daer van tot noch toe geen mentie gemaeckt, zijnde genoeghsaem versekert, dat groote genegentheyt ende inclinatie gevonden sal worden, om het Canael af te loopen, als maer geprovideert sullen zijn, 't welck ick by verscheyde occasie vernomen hebbe. Ick sal ondertusschen niet naer laten wat my mogelick sal zijn by te brengen ende te contribueren, om hier omtrent noch yets van importantie by de handt te nemen, hopende dat Godt Almachtigh sijnen genadigen zegen over onse verdere dessеynen gelieven sal uyt te storten, in wiens heylige protectie Uwe Edelheyt recommanderende, blijve &c. In 't Schip de seven Provincien, den 9en. Julij 1667.

Aen alle de Collegien ter Admiraliteyt, den 9en. Julij 1667.

Edele Mogende Heeren; Desen dient alleenlick om te accompagneren de copije van den Brief die wy huyden aen haer Hoogh Mo: schrijven, ende vervolgens laten af gaen, om te strecken tot der selver narichtinge, ende wijders sulcks ende daer 't behoort. Waer mede eyndigende, bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In 't Schip de seven Provincien, den 9en. Julij 1667.

Huyden moxgen zijn ontboden ende aen boozt van den Lt. Admirael de Ruyter aengekomen de Hooge Officieren van de Landt-militie / aen dewelcke de aenkomste van den Heere Grave van Hoorn met de acht Compagnien van deg selfs Regiment onder de Vlagge bekent gemaeckt zijnde / soo hebben de Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden de gemelte Hooge Officieren van de Landt-militie gecommuniceert ende boozgedzagen de intentie ende begeerte van haer Hoogh Mo: te wesen / vermits nu soo considerablen aental van Landt-militie ende Zee-Soldaten by de Vlote was / dat oock eenige dessеynen gesoxmeert ende aen Landt eenigh Exploict van consideratie by de hant genomen werde / ende dat opgemelte haer Ho: Mo: Gedeputeerden tot dien epnde hare gedachten hadden laten gaen / wat tot den meesten dienst van den Staet / ende tot afdzeuck van den Vpandt geattenteert soude behoozen te werden / ende dat deselve oozbeelden van sonderlingen dienst booz den Staet / ende merckelicke afdzeuck van den Vpandt soude zijn / indien dat booz de Militie ende de macht van 't Landt het Fozt / leggende aen de Baepe van Harwitg / vermeestert ende ingenomen konde werden: Dat 't boozsz Fozt aen d'eene zijde te Water booz eenige Schepen van Oozloge / ende aen d'ander zijde te Lande met vigeur geattacqueert wozdende / apparentie soude zijn / 't selve onder Godes genadigen zegen te vermeesteren. Waer op gehoozt zijnde de consideratien van den Lt. Admirael de Ruyter, soo hebben alle de Hooft-Officieren van de Landt-militie eenparigh verstaen dat een tentamen behoozde gedaen te wozden / om het boozsz Fozt te vermeesteren / ende zijn tot dien epnde aenstonts gedepescheert ende uptgegeven alle de Acten ende oxdzes tot verdeelinge van de Landt-militie gerequireert: Ock zijn aen peder van deselve geassigneert de Boots ende Chaloupen die de boozsz Czoupes aen Landt souden bzengen: ende is te gelijck oxdze gestelt om te doen vergaderen den Hoogen Scheeps-Kzijghsraedt / aen dewelcke het boozsz dessеyn gecommuniceert zijnde / is goet gevonden dat men des anderen daeghs Ancker soude lichten / ende met het gzos van de boozsz Vlote zeplen tot booz Harwitg.

Zijn boozts gelesen ende gedepescheert de Acten hier naer volgende geinsereert.

De

Digitized by Google

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, hebben goet gevonden te committeren, gelijck gecommitteert wort by desen Mr. *Otto de Vooght*, Advocaet Fiscael van 's Landts Vlote voorsz, hem aensiens deses van hier te transporteren na Nieupoort, ende te addresseren aen Sr. *Maerten Waverans*, Commis van de hooghgemelte Heeren Staten Generael, om van den selven over te nemen soodanige Brieven als aen ons houdende sullen mogen in gekomen wesen, welcke Commis oock hier mede geauthoriseert wort om aen den voornoemden onse Gecommitteerde volkomen geloof te geven, in 't gene hy hem wijders by monde van onsent wegen sal communiceren. Actum in 't Schip de seven Provincien, ten Ancker leggende in de Reviere van Londen, N. Oost van Quinenburgh, den 9en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Lasten ende ordonneren hier mede, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Iacob Pietersz Swart*, aensiens deses van hier te verzeylen, ende naer Nieupoort in Vlaenderen te transporteren den Advocaet Fiscael *Otto de Vooght*, vertoevende aldaer tot dat den selven sijne aenbevole affaires verricht heeft, en komen dan, sonder de minste tijt-versuym met hem weder herwaerts aen de Vlagge rapport doen. Actum in 't Schip de seven Provincien, den 9en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Lasten ende ordonneren hier mede, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Iacob Pietersz Swart*, dat als hy de Fiscael *de Vooght* tot Nieupoort sal hebben gelevert, zijnde by de voorgaende Acte geordonneert te vertoeven tot dat den voornoemden Fiscael sijne affaires verricht heeft, inmiddels op 't spoedighste naer Duynkercken sal transporteren de Heer Marcquis *de Creuilly*, ende keeren dan wederom na Nieupoort, ende achtervolgen precise de ordres hem heden gegeven, sonder hier van te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de seven Provincien, den 9en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Lasten ende ordonneren mits desen den Commandeur *Willem van der Zaen* in sijn onderhebbende Schip t'ontfangen, in de Cajuyte te logeren ende wel te tracteren *Willem Adriaen*, Grave van Hoorn, Collonel over een Regiment voetknechten ten dienste der Vereenighde Nederlanden, met ende neffens *Fredrick van Rheede*, Lt. Collonel over 't voorsz Regiment, sonder hier van te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de seven Provincien, den 9en. Julij 1667.

Dominica den 10en. Julij 1667. in 't Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker even buyten 's Koninghs-Diep voor Harwits.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Desen morgen Ancker gelicht ende vervolgens onder zeyl gegaen zijnde met het gros van de Vlote van voor Quinenburgh / om te zeylen tot voor Harwitz / is aldaer oock dien selven avont omtrent ten vijf uren de gantsche Vlote wel aen gekomen / ende zijn voorts tot executie van 't exploict op het Fort van Harwits gedepescheert de naervolgende Acten / op den Schout-by-nacht van Nes, Capiteynen / ende andere Officieren.

Digitized by Google

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, op 't advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Vice Admirael *Cornelis Evertſz*, als Commandeur, dat hy met ſijn onderhebbende Schip, beneffens den Schout-by-nacht *van Nes*, ende de Capiteynen hier aen volgende ge-expreſſeert, met haer onderhebbende 's Landts Schepen op morgen met het waſſend' water, weer ende wint 't ſelve toelatende, ſal zeylen tot binnen het Gat van Baſel, houdende ſich pas buyten ſchoots van 't Fort van Harwits, ſoo lange tot dat 's Landts Militie, tot d'attacque van 't ſelve gecommandeert, gelandt ſal weſen, ende ſoo dra hy ſiet dat d'onſe te Lande op 't voorſz Fort beginnen te avanceren, ſal hy Vice Admirael het ſelve met ſijn onderhebbende Eſquadre oock hebben te naderen, ende hevigh met Canon beſchieten, ende wanneer onſe gelande Troupes op 't voornoemde Fort beginnen te ſtormen, ſoo ſal hy Vice Admirael door alle de Boots ende Chaloupen wel gemant ende gearmeert, oock met eenige Granaden verſien, d'attacque met alle vlijt ende neerſtigheyt doen ſeconderen, het voorſz Fort met couragie helpen beſpringen, ende onder genadigen zegen veroveren, ſoo 't mogelick is, ende naer de reductie van 't ſelve oock alle Vyandtlicke Schepen, Branders, ende Vaertuygen vermeeſteren ofte ruineren, die hy eenighſins ſal konnen attrapperen, betrachtende wijders in alles ten beſten 's Landts dienſt, mitſgaders Soldaet en Zeemanſchap, ſonder van 't eèn ofte het ander in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 10en. Julij 1667.

Officieren.

Schout-by-n. Ian van Nes.	*Pieter Iacobſz. Nanningh.*	Advijs-Jacht.
Capten. Dirck Schey.	*Ian Maeuw.*	*Dirck de Munnick.*
Ian den Haen.	*Adriaen de Haes.*	
Ian van Meeuwen.	*Cornelis Evertſz.*	Branders.
Hendrick Adriaenſz.	*Ian Pieterſz. Vinckelbos.*	*Comrs. Willem Meerman.*
Nicolaes Naelhout.	*Roelof Ketelaer.*	*Willem Gerritſz. Alberlant.*

Actum in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker buyten 's Koninghs-Diep, den 10en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, hebben ter conſideratie van de bequaemheyt ende couragie van *David Vluch*, Schout-by-nacht van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, onder 't Collegie ter Admiraliteyt in 't Noorder-quartier, den ſelven, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, geſtelt ende geauthoriſeert en Cheff over alle de Scheeps-Officieren ende Bootsgeſellen, dewelcke gedeſtineert zijn uyt 's Landts Vlote om te landen, ende onder Godes zegen te helpen reduceren het Fort van Harwits, om deſelve na ſijne beſte wetenſchap ten meeſten dienſte van den Lande ten voorſz eynde te commanderen: Laſten ende bevelen derhalven alle ſoodanige Officieren ende Matroſen, den voornoemden Schout-by-nacht *Vluch* voor haren geſtelden Commandeur en Cheff te erkennen, reſpecteren, ſijne commandementen te gehoorſamen ende naer te komen, op pœne van als wederhoorige geſtraft te worden. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker als voren, den 10en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Hebben mits het goet rapport dat ons is gedaen van *Adriaen Iacobſz Swart*, tweede Capiteyn op den Lt. Admirael *van Nes*, den ſelven, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, geſtelt ende geauthoriſeert, gelijck hy geſtelt ende geauthoriſeert wert mits deſen, om ſijne commandementen als tweede Perſoon t'exerceren tot aſſiſtentie van den Schout-by-nacht *Vluch* over alle de Scheeps-Officieren ende Bootsgeſellen, dewelcke

Digitized by Google

welcke gedeſtineert zijn uyt de voorſz Vlote te landen, ende onder Godes zegen te helpen reduceren het Fort van Harwits, om deſelve na ſijn beſte wetenſchap ten meeſten dienſte van den Lande ten voorſz eynde te commanderen; Laſten ende bevelen derhalven alle ſoodanige Officieren ende Matroſen den voornoemden *Adriaen Iacobſz Swart* in de voorſz qualiteyt te erkennen ende reſpecteren, ſijne commandementen te gehoorſamen ende na te komen, op pœne van contrarie doende, als wederhoorige geſtraft te worden. Actum in 't Schip dé ſeven Provincien, den 10en. Julij 1667.

Mutatis mutandis *Abraham Lus, Capiteyn van den Vice Admirael Sweers, als derde perſoon.*

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren hier mede den Schout-by-nacht *Ian van Nes* ſich aenſiens deſes te begeven onder 't commandement van den Vice-Admirael *Cornelis Everſz*, ende ſijne nadere ordre van den ſelven t'ontfangen ende t'achtervolgen, ſonder daer van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 10en. Julij 1667.

Mutatis mutandis *aen de Capiteynen ende Commandeurs geordonneert tot d'attacque op Harwits, hier voor genoemt.*

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren hier mede M'. *Iohan Garlingh*, Chirurgijn Generael van deſelve Vlote, dat hy deſen geſien hebbende ſich met ſes Scheeps-Chirurgijns ende behoorlicke medicamenten, albereyts daer toe gecommandeert, ſal begeven in ſeker Gaillot, 't welck hem door den Lt. Admirael ſal werden aengewеſen, ende hem daer mede continuelick onthouden by ende omtrent de Schepen ende Vaertuygen, die gedeſtineert zijn om het Volck te landen tot de aenſtaende attacque op het Fort Harwits, ende naer behooren te bedienen, ſonder onderſcheyt van perſoonen, alle de gequetſten die hem ſullen werden toe gebracht, ofte daer over hy ſal werden geroepen, ſonder hier van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 10en. Julij 1667.

Lunæ den 11en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker buyten 's Koninghs-Diep, voor Harwits.

Preſent d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Deſen morgen de wint Noordt-Weſt ende contrarie zijnde om het Gat van Harwits tuſſchen de . . . . . in te zeylen / is gerēſolveert met de ebbe te loopen na Olphordnes / ende dan met de Vlote weder te keeren langhs de Engelſche Wal van Harwits / gelijck voorts Ancker gelicht ende onder zeyl gegaen zijn.

Zijn geleſen ende gearreſteert de nabolgende Acten voor den Vice Admirael Enno Doedeſſz Star, ende de Capiteynen onder den ſelven geordonneert / om geduerende de expeditie van 't Exploict op Harwits / haer voor 's Koninghs-Diep huyſſende te blijven onthouden.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, op 't advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Vice Admirael *Enno Doedeſſz Star*, dat hy met ende beneffens de Capiteynen *Cornelis de Lieſde*, *Ian Ianſz Vyſelaer*, *Witzo Beyma* ende *Iooſt Michielſz*, die mits deſen onder ſijn commandement werden geſtelt, hem kruyſſende ſal blijven onthouden hier voor 't Koninghs-Diep, tot afbreuck van den Vyandt ende op kondtſchap van den ſelven oock mede acht nemen op de Schepen ende Vaertuygen die dagelicks uyt het Vaderlandt werden te ge-

Digitized by Google

moet gesien, ten eynde om deselve voor Harwits na de Vlagge te wijsen; ende soo den Vyandt te sterck op hem af mochte komen, sal hy Vice Admirael hem na deselve Vlagge hebben te retireren, gebruyckende in alles Soldaet ende Zeemanschap, ende continueren aldus tot nadre ordre, sonder hier van in 't minste te blijven ingebreke. Actum in 't Schip de seven Provincien, desen elfden Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Lasten ende ordonneren hier mede, met advis van den L^t. Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Cornelis de Liefde*, hem aensiens deses te begeven onder 't commandement van den Vice Admirael *Enno Doedessz Star*, om met den selven voor 't Koninghs-Diep te kruyssen, ende t'ontfangen ende achtervolgen de nadere ordres die hem by den gemelten Vice Admirael sullen worden gegeven, sonder hier van in 't minste te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de seven Provincien, den elfden Julij 1667.

Mutatis mutandis *aen de Capiteynen Ian Iansz Vijselaer, Witzo Beyma, ende Ioost Verschuer.*

Lunæ den 11^en. Julij 1667. in 's Landts Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker omtrent de hooghte van Olphordnes, na de middagh.

Naer de middagh omtrent de hooghte van Olphordnes gekomen zijnde / liep den Wint Z. W. ende dien volgende recht contrarie / om tusschen de Zande door te loopen / soo dat men genootsaeckt is geweest aldaer Ancker uyt te werpen: ende zijn daer op voorts aen boort gezeynt alle de Officieren ende Capiteynen / oock vervolgens uytgegeven de ordres tot de attacque op 't Fort Harwits op gisteren gearresteert / ende de executie van de selve naerder gerecommandeert.

Tegens den avont ontfangen copije van eene Missive by de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot de secrete Zee-saken / geschreven aen den Heere van Amerongen, Ambassadeur van wegen haer Hoogh Mo: by den Koningh ende de Kroone van Denemarcken / den vijfden deser loopende maent / hier naer volgende geinsereert.

Aen den Heere van Amerongen, *Extraordinaris &c.*

De Staten, &c.

Secrete Zee-saken.

WEl-Edele, &c. Wy laten doorgaens onse gedachten gaen om alle krachtige middelen uyt te vinden ende in 't werck te stellen, waer door den Vyandt eenmaels moge werden tot reden gebracht ende gedisponeert, om met ons ende onse hooge Geallieerden te maken ende te sluyten een eerlicken ende versekerden Vrede: ende hebben derhalven huyden onder anderen goet gevonden u-lieden mits desen aen te schrijven, te versoecken ende te begeeren, dat deselve den Koningh van Denemarcken, Noorwegen, &c. in onsen naem, ende van onsent wegen, met alle bedenckelicke redenen ter materie dienende, wille animeren ende trachten te bewegen, om des selfs Vlote by de jegenwoordige gelegentheyt van tijden ende saken in de Noordt-Zee te brengen, ende te doen ageren tot afbreuck van den gemeenen Vyandt, ende ten fine als voren: oock den hooghst gemelten Koningh in bedencken geven, of sijn Majesteyt niet raedtsaem soude oordeelen een exploict te tenteren, ende onder Godes genadigen zegen te laten executeren op de Orcades, te meer dewijle sijn Majesteyt daer op gefondeerde ende deughdelicke pretensien is hebbende: ende sal u-lieden onder anderen

Digitized by Google

anderen daer by voegen, dat wy van deſer zijde op eenige andere Eylanden, omtrent die geweſten gelegen, oock yets ſullen ſoecken te tenteren ende te exeeuteren, ende ons van tijt tot tijt u-lieder verrichtinge ende wedervaren overſchrijven, om alhier te dienen ſulcks ende daer 't behoort. Waer mede &c. In den Hage den vijſden Julij 1667.

Waer op geen deliberatie is gevallen.

Noch ontfangen eene Miſſive ende bygevoeghde Reſolutie van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael / geſchreven in den Hage den achtſten deſer loopende maent / beyde hier aen volgende van woorde te woorde geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Edele, Geſtrenge, Ernveſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; Wy ſenden u-lieden mits deſen toe het hier nevens gaende Extract van onſe Reſolutie, genomen op de Miſſive van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam in dato den ſevenden deſes, ende dat ten fine als daer inne vermelt. Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den achtſten Julij 1667. Was geparaphreert *E. van Glinſtra*, vt. onderſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *I. Sproncen.*

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Veneris den 8ten. Julij 1667.

ONtfangen een Miſſive van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, geſchreven aldaer den ſevenden deſes, houdende reſponſive op haer Ho: Mo: Brief van den ſeſten der ſelver maent, ende dien volgens bericht, dat ſy albereyts voor den ontfangh van den voorſz Brief, ingevolge van 't verſprokene met de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, geweeſt hebbende op d'expeditie van 's Landts Vlote in Texel, de behoorlicke ordre geſtelt hadden tot het præpareren ende navoeren van de noodige Vivres, om de Schepen van haren reſſorte, ruym drie maenden naer den dagh datſe Zeeſouden hebben genomen, te doen ſubſiſteren, het welcke oock albereyts ſoo verre geavanceert was, dat met het eynde van deſe weke over de twaelfhondert laſten proviande in verſcheyden Fluyt-ſchepen naer 's Landts Vlote afgeſonden ſouden konnen werden, boven ende behalven een Fluyt van noch over de twee hondert laſten groot, met Water, Anckers ende Touwen, al eenige dagen in Texel gereedt gelegen hebbende: dat als dan oock van daer ſouden konnen afzeylen ſes van de bewuſte twaelf Brandt-ſchepen, die by haer onder equipagie waren, dewelcke van de reſterende ſes binnen weynigh dagen daer naer gevolght ſouden werden: dat ſy van gelijcken op den ontfangh der voorſz Miſſive aenſtonts per expreſſe ordre geſonden hadden aen haren Commiſſaris in Texel, dat hy de Capiteynen *Anſke Fockes* ende *Brederode*, met hare onderhebbende Schepen, nevens het voorſz Fluyt-ſchip met Water ende behoeften geladen, ſonder eenigh verſuym, of op ongereede Schepen langer te wachten, ſouden hebben uyt te preſſen: dat het ſelve eerder, ende daeghs naer het arrivement van de voorſz Capiteynen, ſoude hebben konnen geſchieden, doch dat ſy tot nu toe ten verſoecke van de Heeren *Eleman* ende *Haſſelaer*, haer Ho: Mo: Gedeputeerden, geretardeert waren geworden, om te wachten op 't afkomen van vijf Fluyt-ſchepen met Bier ende Water, by deſelve aldaer afgeladen ende naer Texel geſonden zijnde, dewelcke noch tuſſchen wegen waren, ende apparent te laet komen, of ongereedt ſouden weſen, alſoo de langhwijlige Noordt-ooſtelicke wint, de Schepen van Amſtelredam voornoemt derwaerts

Digitized by Google

willende, contrarie, ende mits het ſchrale water, daer door op Pampus ende Vlaeck gecauſeert werdende, ſeer hinderlick was, ſoo dat in den voortgangh der voorſz Schepen den gewenſchten ſpoedt niet vernomen hadde konnen werden, welcke occaſie ſy oock gedacht hadden te meſnageren, ende employeren tot convoy der voorſz Proviant- ende Brandt-ſchepen op Saturdagh of Sondagh aenſtaende van daer af te zeylen, oordeelende dat met ſoo weynigh tijts de voorſz twee Fregatten van 's Landts Vlote te retarderen een veel meerder dienſt aen 't gemeen, door 't convoyeren der voorſz Proviant- ende Brandt-ſchepen, by de meergemelte Vlote toegebracht ſoude zijn geweeſt, mits 't verhoeden van 't pericul dat deſelve anderſins ſubject ſouden weſen; doch datſe ſoodanige ſpeculatien op haer Hoogh Mogende ſerieuſe aenmaninge ende conferentie met den gemelten Heere *Haſſelaer* daer op gevolght, ter zijden ſtellende, haer ter intentie van haer Hoogh Mogende gevoeght hadden, verſoeckende te mogen verſtaen der ſelver goede meyninge ende intentie, offe de meergemelte Proviant- ende Brandt-ſchepen ſucceſſivelick, ſoo alsſe ſouden komen gereedt te worden, ſonder op convoy te vertoeven, of naer malkanderen te wachten, ſouden doen uytzeylen ende zee nemen, oft dat haer Hoogh Mogende ſouden believen ordre te ſtellen, datſe afgehaelt, of geleydet ſouden werden door Oorlogh-ſchepen van 't Collegie ter Admiraliteyt in 't Noorder-quartier, daer van noch eenige ongereedt, ſoo ſy bericht wierden, in Texel waren leggende. Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, dat aen de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden, jegenwoordigh in Texel zijnde, geſchreven ſal werden, dat haer E: met communicatie van de Heeren aldaer aenweſende Gecommitteerden van 't gemelte Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, ten aenſien van 't affenden der opgemelte Proviant- en Brandt-ſchepen na 's Landts Vlote ſoodanigh willen diſponeren, als haer E: na bevindinge ende exigentie van ſaken ſullen bevinden te behooren, ende in ſpecie beſorgen, dat by favorable wint deſelve Proviant- ende Brandt-ſchepen, ſonder verder convoy af te wachten, hun aenſtonts na de voorſz Vlote hebben te vervoegen, doch by contrarie wint deſelve liever een dagh ofte twee doen wachten na de bovengemelte Schepen van 't Collegie ter Admiraliteyt in 't Noorder-quartier, om door deſelve na de meergeſeyde 's Landts Vlote tot meerder verſekertheyt geeſcorteert te worden; Doch in cas de voornoemde Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ſich op d'aenkomſte van deſe depeſches niet in het Texel mogen komen te bevinden, wert het meergemelte Collegie ter Admiraliteyt, ofte oock wel de Heeren der ſelver Gecommitteerden, jegenwoordigh in 't Texel zijnde, geauthoriſeert om de bovenſtaende ordres ter executie te leggen. Tot welcken eynde hier van Extract geſonden ſal werden, ſoo aen 't voornoemde Collegie ter Admiraliteyt, als aen de Heeren der ſelver Gecommitteerden, mitſgaders aen de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, om te ſtrecken tot der ſelver reſpective narichtinge, ende wijders te dienen ſulcks ende daer 't behoort. Was geparaphreert *E. S. van Glinſtra*, ᵛᵗ. onder ſtont *Accordeert met het voorſz Regiſter*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert / dat tot convoy van de Proviant- en Brant-ſchepen in de voorſz Miſſive vermelt / van Amſtelredam na 't Texel afgeſonden / van 's Landts Vlote ſullen afzeplen de Capitepnen Frans van Nideck ende Gerrit Boos, tot welcken eynde aen peder van deſelve ter handen werden geſtelt de behoorlicke Acte.

Is voorts aen den Commiſſaris Knijf op den Helder reſiderende over 't voorſz ſubject geſchreven de naervolgende Miſſive.

Aen den Commiſſaris Knijf *op den Helder,*
den 11ᵉⁿ. Iulij 1667.

De

Digitized by Google

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote.

Erſame, Vrome, Lieve, Beſondere; Wy hebben huyden goet gevonden de Capiteynen *Frans van Nideck*, met ende beneffens den Capiteyn *Gerrit Boos*, ordre te geven van hier te verzeylen ende cours te ſtellen naer 't Texel, ten eynde om van daer af te halen ende herwaerts aen te convoyeren ſoodanige Fluyt-ſchepen met Victuaille geladen ende ander Vaertuygh als aldaer gelegen, ende door ordre van haer Ho: Mo: naer 't Texel voornoemt afgeſackt zijn, ende volgens der ſelver ſchrijvens gereet leggen, met verſoeck ende begeerte, dat u-lieden omtrent het uytpreſſen van de voornoemde Fluyt-ſchepen ende ander Vaertuygh ſoodanige debvoiren ſal hebben aen te wenden, dat deſelve ſonder eenigh tijtverſuym naer 's Landts Vlote afgeveerdight mogen werden: Waer toe ons verlatende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, den elfden Julij 1667.

Des avonts laet is voor eenige Gaillot-Schippers gedepeſcheert de hier naer geinſereerde Memorie / om van den inhoudt der ſelver kenniſſe te geven aen de Capiteynen daer inne geëxpreſſeert.

Memorie voor de Gaillot-Schippers, om de Capiteynen hier naer genomineert aen te ſeggen, dat ſy tijdelick op morgen hare Boots ende Chaloupen ſullen hebben te ſenden aen de Schepen van Oorloge ende Fluyt-ſchepen daer de Soldaten afgehaelt moeten werden, ſonder daer van eenighſins te blijven in gebreke.

Schepen.	Capiteynen.
Oosterwijck.	Den Capiteyn Jan Roeteringh, ſijn Boot en Chaloup aen 't Fluyt-ſchip Gouda.
De Tromp.	Capiteyn Jan Gijſels van Lier, aen 't Fluyt-ſchip Gouda.
De Spiegel.	Dirck Schey, aen 't Fluyt-ſchip de Poſtellion.
Gouda.	Michiel Zuys, aen 't Fluyt-ſchip den Jongen Droſt.
Amſtelredam.	Jooſt Verſchuer, aen den Jongen Droſt voornoemt.
Eſſen.	Jacob Binckes, aen den Jongen Droſt voornoemt.
't Raethuys van Haerlem.	Pieter Mangnuſſz, aen 't Fluyt-ſchip de Glaſemaker.
Jaersvelt.	Pieter Thomaſſz Sitter, aen 't Fluyt-ſchip den Harder.
Vereenighde Provincien.	Jacob Willemſz Broeder, aen den Hoecker jonghſt upt Hollandt gekomen.
't Noorder-quartier.	Pieter Claeſſz Wijnbergen, aen den Capiteyn Jan den Haen.
De Leeuwen.	Abraham van Zijl, aen 't Fluyt-ſchip de Glaſemaker.
Utrecht.	Gotſkens, aen Capiteyn van Meeuwen.

Aldus geordonneert in 't Schip de ſeven Provincien, den 11en. Julij 1667.

Daniel Camil van Staden, Schipper op een Boeper den grooten Chriſtoffel genaemt / komende van Vlecquero in Noorwegen / geladen met Noordtſche Houtwaren / ende Kalmchart tot Ballaſt / voorleden Maendagh van Vlecqueren verzeylt / ſeght dat aldaer vijf Deenſche Oorlogh-ſchepen waren die twee Schotſe Kapers genomen ende aldaer op gebracht hadden / den

Digitized by Google

den eenen met tien Stucken ende twee en tseſtigh man / ende den anderen met vier Stucken en vier en vijftigh man; ſept verders dat de Schotſe Kapers beneffens twee Oorloghſchepen / genomen hadden veertien Noordtvaerders / nu over drie weken geleden.

Den gemelten Schipper verſocht te mogen door varen naer Londen / 't welck geaccordeert is / ende waer van hem Paſſepoort verleent ſal worden.

Martis den 12en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende naer Harwits, 's morgens met Sonnen opgangh.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Is geleſen ende gearreſteert de Miſſive hier aen volgende geinſereert / aen den Schout-by-nacht Willem van der Zaen.

Aen den Schout-by-nacht Willem van der Zaen, *den 12en. Julij 1667. 's morgens vroegh.*

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote.

ERnſeſte, *Manhafte, Vrome, Diſcrete*; U-lieden ſult des ſelfs Boot ende Chaloupe ten dienſte van den Heere *Grave van Hoorn* te ſtellen, om daer mede ſich ſelfs ende ſijn volck aen Landt voor af als Collonel te laten ſetten, ende de Compagnie van Capiteyn *Velſen* door een Gaillot derwaerts hebben te doen tranſporteren, alſoo wy oordeelen ſijn Edt. ten reſpecte als voren eerſt ende voor al gedient behoort te werden. In 't Schip de ſeven Provincien, zeylende als voren, den twaelfden Julij 1667.

In 't lumieren van den dagh / de wint Noordelick / is 's Landts Vlote onder zeyl gegaen / ende omtrent ſes uren binnen de Vuer-boet by Olfernes gezeylt zijnde / avanceerde voorders ſoo na aen 't Fort van Harwits als konde: Waer op by d'Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden / met advis van den Luytenant Admirael de Ruyter, gecommandeert zijn gewoorden veertien Schepen van Oorloge / neffens een Advijs-Jacht / ende twee overige Bzanders / omme onder den Vice Admirael Evertſz 't voorſz Fort te water t'attacqueren; welck Eſquadze weder geſmaldeelt zijnde in twee Eſquadzes / is den Schout-by-nacht van Nes met ſes Schepen gelaſt binnen te loopen tot voor het voorſz Fort / ende 't ſelve met ſijne onderhebbende Schepen van die kant vigoureuſelick te beſchieten; waer naer aenſtonts op het behoorlick zeyn alle de Landt-militie ende Zee-ſoldaten / tot 't voorſz exploict gedeſtineert / met Boots ende Chaloupen / ende eenige Gaillots / aen Landt geſet / ende in goede ordre met groote promptitude gerengeert zijn. Wijders is by meergemelte Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden / dewijle deſelve ſagen dat de Schepen onder den Vice Admirael Evertſz, die het Fort van boven te water ſouden beſchieten / ſeer verre van de Wal bleven leggen / ende dat die onder den Schout-by-nacht 't voorſz Gat niet in liepen / gereſolveert met den Luytenant Admirael de Ruyter haer aen de voorſz Schepen te doen roeyen / omme deſelve te doen naderen ende binnen loopen: aen welcke gekomen zijnde / hebben bevonden / dat de Schepen / onder gemelten Evertſz gedeſtineert / vermits d'ondiepte / niet nader aen de Wal konde komen / ende ſulcks naeuwelicks tot aen 't Fort toe ſchie-

Digitized by Google

schieten: van dewelcke deselve haer hebbende laten roeyen aen den Schout-by-nacht van Nes, heeft den Loots by den selven overgeset (zijnde den Luytenant van den L'. Admirael de Ruyter, genaemt Maerten Ros, dewelcke langen tijt op Harwits gevaren / ende op die haven seer bekent was) verklaert / dat alle de Mercken / ende selfs de Boomen aldaer afgehackt waren / soo dat het hem niet mogelick was 't voorsz Gat / seer naeuw zijnde / te vinden; sulcks dat geresolveert wierde met de Chaloupen de diepten te doen soecken ende sonderen: doch ondertusschen de vloedt verloopen zijnde / was het onmogelick / al hadde 't voorsz Gat afgepeylt konnen werden / oock ter oorsake van stilte / 't selve te konnen inzeylen: Waer over meer opgemelte Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden genootsaeckt waren te resolveren / te meer geene andere uytkomste overigh was / die Schepen soo dicht aen de Walle te doen loopen als eenighsins mogelick / ende met de Chaloupen bevonden hebbende dat niet nader als omtrent een halve Canon-schoot van 't voorsz Fort konden vlotten / dat oock geene ofte weynige lichte Schepen by de Vlote sich bevonden; soo hebben meergemelte Heeren echter de voorsz Schepen soo na aen de Wal doen loopen / ende 't meergenoemde Fort naderen / als doenlick is geweest / 't welck evenwel niet nader als op een halve Canon-schoot heeft konnen geschieden; soo dat uyt de voorsz Schepen geen force gedaen konde werden.

De voorsz Schepen in dier voegen geposteert zijnde / cannonneerden op 't Fort soo veel konden / werden uyt het selve van gelijcken begroet / ende oversulcks oordeelende aldaer geen vorderen dienst te konnen doen / hebben meergemelte Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden geraden gevonden / met den Heer Luytenant Admirael de Ruyter, haer met de Chaloupe te vervoegen naer de Landt-militie / die sy in bataille vonden staen / wachtende tot dat de Schepen van Oorloge souden binnen loopen: aen wien gerapporteert zijnde / dat de voorsz Schepen 't voornoemde Gat van Harwits niet konden inzeylen / wierde geresolveert sonder eenigh tijtverlies / met de voorsz Landt-militie ende Zee-soldaten / nevens de Matrosen / 't meergemelte Fort te Lande te doen attacqueren: doch vonden d'Hooft-Officieren geraden / een goet aental voetvolck onder den Grave van Hoorn te laten op sekeren pas / soo tot bewaringe van de Boots ende Chaloupen / als omme te beletten dat geene Ruyterije van achteren op de voornoemde Militie soude invallen; welcke ordre gestelt wesende marcheerden de Troupes daer op in goede ordre naer het Fort / gevolght werdende door meer opgemelte Heeren Gedeputeerden / mitsgaders den Luytenant Admirael de Ruyter, tot onder Musquets-schoot: de Troupes dan als voren in seer goede ordre avancerende / ende dicht onder 't Fort gekomen zijnde / deden de Matrosen voor af avanceren / met de Stormladders ende handt-geweer / maer den Vyandt seer sterck met schroot schietende / principalick uyt een Gaillot binnen 't Gat zeylende / veroorsaeckte soodanigen alteratie onder de Lantmilitie / ende principalick de Matrosen / dat deselve de Ladders neder werpende / bleven leggen achter een hooghte; ende d'Officieren van de Landt-militie het Fort nader geinspecteert hebbende / oordeelden dat geene apparentie was 't selve te emporteren / soo dat de meergenoemde Landt-militie ende Matrosen resolveerden te retireren / doch in goede ordre af marcherende: ondertusschen wiert het volck onder den Heere Grave van Hoorn gelaten / geattacqueert door eenige Ruyters ende Voetknechten / chargerende eenen langen tijt seer hevigh op den anderen; maer dien post wiert by 't volck onder den Grave van Hoorn soo wel gedefendeert / dat de Engelschen naer Sonnen ondergangh af weken / ende de Landt-militie ende Matrosen in goede ordre / sonder eenige verhinderinge door de Chaloupen / Boots ende Gaillots / aen de Schepen van Oorloge aengebracht zijn: In de voorsz rencontre is buyten vermoeden van de zijde van den Staet seer weynigh volck verloren ofte gequetsten bekomen.

Het voorsz Fort van Harwits is stercker gefortificeert als bericht is geworden / zijnde aen de Walle / immers aen de zijde daer de Troupes geweest zijn / eene Faussebreije: ende

Digitized by Google

alhoewel de Grachten niet diep van water zijn/ soo waren deselve met eenen steenen voet omtrent tien of twaelf voeten hoogh opgemetselt / 't welck den moedt ende de couragie / die uytnemende groot was onder 's Landts volck / daer omtrent komende / al vry deden verflauwen: Hebbende den Vyandt boven 't verhaelde in de voorsz Reviere oock doen sincken vier Schepen / om d'inkomste van 's Landts Schepen te beletten: waer op weder geresolveert is met het gros van 's Landts Vlote te verzeylen tot voor de Reviere van Londen / om deselve van alle kanten beset te houden.

Mercurij den 13en. Julij 1667. in 't Schip de seven Provincien, zeylende tusschen Harwits ende Basel, 's morgens ten acht uren.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Zijn op huyden gelesen / gearresteert ende vervolgens afgesonden eene Missive aen de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael / een aen de Heeren Staten van Hollandt / mitsgaders een aen de Heeren Gedeputeerden tot de secrete Zee-saken / oock eene aen de respective Admiraliteyten / alle hier naer volgende geinsereert.

Aen de Heeren Staten Generael, Mutatis mutandis *aen de Staten van Hollandt en de respective Admiraliteyten, den 13en. Julij 1667.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONsen laetsten aen Uw Hoogh Mo: is geweest van den negenden deser loopende maent, by dewelcke wy Uw Hoogh Mo: het arrivement van den Heere *Grave van Hoorn* met des selfs Troupes genotificeert hebben: Wy vonden goet den selven dagh aen boort van den Heer Lt. Admirael *de Ruyter* te ontbieden de Hooge Officieren van de Landt-militie ende Zee-Soldaten, aen dewelcke wy voorgehouden ende bekent gemaeckt hebben, dat de intentie ende begeerte van Uw Ho: Mo: was, vermits nu soo considerabel aental van Landt-militie by de Vlote was aengekomen, dat door deselve met de Zee-Soldaten eenige desseynen geformeert ende het een ofte ander Exploict van consideratie by de hant genomen behoorde te werden, ende dewijle wy oordeelden dat voor den Staet van sonderlinge consideratie soude zijn het Fort van Harwits, het welcke by verscheyde persoonen, hier onder de Vlagge zijnde, dewelcke seyden het voorsz Fort gesien te hebben, geoordeelt wierde van weynigh consideratie te zijn, ende dat wel soude konnen werden vermeestert, indien het selve aen d'eene zijde door eenige Schepen te Water, ende aen d'ander zijde te Lande door de voorsz Militie vigoureuselick geattacqueert wierde: Soo is by de Hooft-Officieren van de opgemelte Landt-militie eenparigh goet gevonden ende verstaen, dat uyt de meergemelte Landt-militie ende Zee-Soldaten souden gekoren werden omtrent vijftien hondert, of sestien hondert mannen: dat deselve gestelt ende gerengeert souden werden onder de Officieren ende Capiteynen in de nevensgaende Lijste genomineert: dat nevens deselve gevoeght souden werden omtrent vier hondert Matrosen, onder den Schout-by-nacht *Vluch*, ende de Capiteynen *Swart* ende *Lus*, beyde dienende onder den Lt. Admirael *van Nes*, ende den Vice Admirael *Sweers* respective: dat de voorsz Matrosen souden getrocken ende gelicht werden uyt de Schepen van Oorloge, ende onder yeder getal van twaelf gestelt souden werden vier die bequaem waren om Granaden te werpen, ende dat eenige

Digitized by Google

eenige van deſelve de Storm-ladders ſouden aen dragen, ende andere met ſware Hant-bijlen gewapent ſouden werden, omme met deſelve ende eenige troſſen Touw-werck de Paliſſaden, ſoo eenige bevonden mochten werden, om te halen ende te ruineren; Welcke ordre in dier voegen gearreſteert ende geſtelt zijnde, ſoo zijn wy met het gros van 's Landts Vlote, by dewelcke het Eſquadre, onder den Vice Admirael *Everſz* eenige dagen gekruyſt hebbende, weder was aengekomen, verzeylt tot voor Harwits, alwaer giſteren voor de middagh aengekomen zijnde, ſoo hebben wy geordonneert veertien Schepen van Oorloge met een Advijs-Jacht ende twee overige Branders, omme onder den Vice Admirael *Everſz* 't voorſz Fort te Water t'attacqueren, welck Eſquadre weder geſmaldeelt zijnde in twee deelen, is den Schout-by-nacht *van Nes* met ſes Schepen gelaſt binnen te loopen tot voor het voorſz Fort, ende het ſelve met ſijne onderhebbende Schepen van die kant vigoureuſelick te beſchieten, waer naer aenſtonts op het behoorlick zeyn alle de Landt-militie ende Zee-Soldaten, tot het voorſz Exploict gedeſtineert, met Boots, Chaloupen ende Gaillots aen Landt geſet, ende in goede ordre met groote promptitude gerengeert zijn. Wy ſagen dat de Schepen onder den Vice Admirael *Everſz*, die het Fort van voren te Water ſouden beſchieten, ſeer verre van de Wal bleven leggen, ende dat die onder den Schout-by-nacht het voorſz Gat niet in liepen, ſoo dat wy reſolveerden met den Heere L^t. Admirael *de Ruyter* ons aen de voorſz Schepen te doen aenſetten, omme deſelve te doen naderen, ende binnen loopen; aen dewelcke gekomen zijnde, bevonden, dat die onder *Everſz* gedeſtineert, vermits d'ondiepte niet nader aen de Wal konden naderen, ende ſulcks nauwelicks tot aen het Fort toe ſchieten, van dewelcke ons hebbende laten roeijen aen den Schout-by-nacht *van Nes*, ſoo verklaerden ons de Loots, dewelcke wy aen den Schout-by-nacht hadden over geſet (zijnde den Luytenant van den L^t. Admirael *de Ruyter*, genaemt *Maerten Ros*, den welcken langen tijt op Harwits gevaren ende op die Haven ſeer wel bekent was) dat alle de Mercken, ende ſelfs de Boomen aldaer waren afgehackt, ſoo dat het hem niet mogelick was 't voorſz Gat, ſeer naeuw zijnde, te vinden, ſulcks dat wy reſolveerden met Chaloupen de diepten te doen ſoecken ende te ſonderen; doch ondertuſſchen de vloedt verloopen zijnde was het onmogelick al hadden wy 't voorſz Gat konnen af peylen, vermits de ſtilte te konnen in zeylen, ſulcks wy genootſaeckt waren te reſolveren, alſoo geene andere uytkomſte overigh was, die Schepen ſoo na aen de Walle te doen loopen als eenighſins mogelick, ende met de Chaloupen bevonden hebbende, dat niet nader als omtrent op een halve Canon-ſchoot van 't voorſz Fort konden vloten, vermits geene ofte ſeer weynigh lichte Schepen by de Vlote zijn, ſoo hebben wy deſelve ſoo verre naer de Wal doen loopen ende 't voorſz Fort naderen als eenighſins mogelick is geweeſt, 't welck echter niet naerder als omtrent op een halve Canon-ſchoot heeft konnen geſchieden, ſoo dat uyt de voorſz Schepen geen force met nadruck op het voorſz Fort gedaen heeft konnen werden. De voorſz Schepen in dier voegen gepoſtoert weſende, cannonneerden op 't Fort ſoo veel konden, ende wierden uyt het ſelve van gelijcken begroet, ſulcks wy oordeelende aldaer geen vorderen dienſt te konnen doen, geraden vonden met den L^t. Admirael *de Ruyter* ons te vervoegen met de Chaloupe naer de Landt-militie, dewelcke vonden ſtaen in Bataille, wachtende tot dat de Schepen van Oorloge ſouden binnen loopen, aen wien wy gerapporteert hebbende dat de voorſz Schepen 't voornoemde Fort van Harwits niet konden in zeylen, reſolveerden ſonder eenigh tijtverlies met de voorſz Landt-militie, Zee-Soldaten ende Matroſen 't meergemelte Fort te Lande te doen attacqueren. De Hooft-Officieren vonden geraden een goet aental voetvolck onder den *Grave van Hoorn* te laten op ſekere pas, ſoo tot bewaringe van de Boots ende Chaloupen, als mede dat geene Ruyterije van achteren op ons volck ſoude invallen; welcke ordre geſtelt zijnde, ſoo marcheerden de Troupes in goede ordre naer het Fort: Wy volghden de Troupes met den Heere *de Ruyter* tot onder een Muſquet-ſchoot: De Troupes avanceerden in ſeer goede ordre, ende dicht onder 't Fort gekomen zijnde, deden de Matroſen avanceren met de Storm-ladders ende Hant-geweer: maer den Vyandt ſeer ſterck met Schroot ſchietende, principalick uyt een Gaillot, binnen in het Gat zeylende, veroorſaeckte ſoodanigen alteratie onder ons volck, ende principalick onder de Matroſen, dat deſelve,

Digitized by Google

de Ladders neder werpende, bleven leggen achter eene hooghte: ende de Officieren van de Landt-militie het Fort nader geinſpecteert hebbende, oordeelden dat geene apparentie was van 't ſelve t'emporteren, ſoo dat deſelve Landt-militie ende Matroſen reſolveerden te retireren, doch in goede ordre af marcherende: Ondertuſſchen wiert het volck onder den *Grave van Hoorn* gelaten, geattacqueert door eenige Ruyters ende Voetknechten, ſeer hevigh op den anderen eenen langen tijt chargerende, maer die poſt wiert by d'onſe ſoo wel gedefendeert, dat na Sonnen ondergangh de Engelſche afweken, ende de onſe alle in goede ordre, ſonder eenige verhinderinge door de Chaloupen, Boots ende Gaillots aen de Schepen van Oorloge aengebracht zijn: In de voorſz rencontre hebben wy buyten vermoeden ſeer weynigh volck verloren ofte gequetſte bekomen, gelijck Uw Ho: Mo: uyt de nevens gaende Lijſte mede ſullen konnen afnemen. Het voorſz Fort van Harwits is ſtercker gefortificeert als wy bericht waren, zijnde aen de Wallen, immers aen de zijde daer wy geweeſt zijn, eene Faucebrije, ende alhoewel de Grachten niet diep van water zijn, ſoo waren deſelve met eenen ſteenen voet uyt den gront omtrent tien ofte twaelf voeten hoogh opgemetſelt, 't welck den moedt ende de couragie, die uytnemende groot was, onder ons volck daer omtrent komende, al vry deden verflauwen: Wy ſullen met het gros van 's Landts Vlote ons weder begeven voor de Riviere van Londen, houdende deſelve van alle kanten beſet, alwaer wy onder den Vice Admirael *Enno Doedeſz* vijf Schepen gelaten hebben, omme het Koninghs-Diep beſet te houden, op dat geene Schepen de Reviere in ofte uyt ondertuſſchen ſoude konnen paſſeren: Sullende niet naerlaten Uw Hoogh Mo: van 't gene nader ſal komen voor te vallen van tijt tot tijt met behoorlick reſpect communicatie te geven, biddende Godt Almachtigh Uw Hoogh Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts-Schip de ſeven Provincien, den dertienden Julij 1667.

P. S. Den Vyandt in de Reviere voor Harwits vier Schepen hebbende doen ſincken, om d'inkomſte aen 's Landts Schepen van Oorloge te beletten, hebben wy niet konnen goet vinden eenige verdere attacque op 't voorſz Fort te doen.

Lijſte van de Officieren ende Capiteynen, daer van in de voorſz Miſſive mentie is gemaeckt.

Landt-Militie. Zee-Soldaten.

Collonel Dolman *Opperhooft.*

	Muſquettiers.	*Spieſſen.*		
Collonel Graef van Hoorn.	42	24	*Lt. Collonel Palm.*	
Lt. Collonel van Rhoede.	30	12	*Lt. Collonel ſijn volck geleyt door*	*Snaphanen.*
Sergt. Majoor Overſchie.	30	12	*Capn. Dolman.*	36
Capnen. Caſtillejos.	30	12	*Ian de Witt.*	36
Ruys.	36	12	*Cornelis de Witt.*	36
Panhuyſen.	36	12	*Pompen.*	36
La Noy den Ouden.	36	12	*Laucourt.*	36
Pagny.	24	12	*Velſen.*	36
Lanckvelt.	36	12	*Brouwer.*	36
Schoonhoven.	18	12	*Van Niſpen.*	36
Rhoté.	30	12		

Bema-

Digitized by Google

	Musquettiers.	Spiessen.		Snaphanen.
Bennama.	30	12	*Padburgh.*	36
Beveren, Tsendoorn Lt.	36	12	*Arckel.*	36
Hamel.	36	12	*Knoppert.*	36
Nothe.	36	12		396
La Noy de Ionge.	36	12		
Van de Val.	36	12	*Bootsgesellen en Matrosen.*	400
Drost.	36	12		796
	486	192		

Aen de respective Admiraliteyten, den 13en. Julij 1667.

EDele Mogende Heeren; Wy hebben geoordeelt met den dienst van den Lande over een te komen Uwe Ed: Mo: hier nevens toe te laten komen copije van de Missive die wy heden aen haer Hoogh Mogende schrijven, op dat Uwe Ed: Mo: by continuatie tijdelick kennisse mogen hebben van 't gene van hun bedrijve in ende omtrent 's Landts Vlote passeert. Waer mede eyndigende bevelen Uw Ed: Mogende in Godes heylige protectie. In 't Schip de seven Provincien, den 13en. Julij 1667.

Aen de Heeren Gedeputeerden tot de secrete Zee-saken, den 13en. Iulij 1667.

Edele Mogende Heeren,

DEn Heer Luytenant Admirael *de Ruyter* heeft ons soo aenstonts gecommuniceert Uwe Ed: Mogende Missive van den negenden deser loopende maent aen sijn Edt. geaddresseert, uyt dewelcke sijne Edt. klaerlick met fondament schijnt te konnen bespeuren, dat Uwe Edele Mogende schijnen misnoeght te zijn, dat by den Krijghsraedt soude opgehouden zijn de executie van de resolutie tot het inloopen van de Reviere van Londen, by ons op den ontfangh van Uw Edele Mogende Missive genomen: Wy hebben op dat subject na gesien de Missive by den opgemelten Krijghsraedt den sesten deser loopende maent aen haer Hoogh Mogende afgesonden, ende bevinden dat door den Secretaris in deselve abusivelick is gestelt, dat by ons wel soude sonder eenige haesitatie tot het inloopen van de voorsz Reviere geconcludeert, maer dat de voorsz resolutie soude zijn opgehouden tot dat specificque ende positive last van haer Hoogh Mogende soude zijn overgesonden: Ter contrarie vinden wy ons verplicht te verklaren, dat by den meergemelten Krijghsraedt de voorsz resolutie aenstonts, ende sulcks al op den vijfden deses begonnen is ter executie te leggen, gelijck Uw Edele Mogende uyt mijne publicque, aen haer Hoogh Mogende den achtsten daer aen volgende afgesonden, sullen hebben konnen sien; soo dat ick oordeele dat niet ondienstigh sal zijn, het voorsz misverstant op de verkeerde extensie van de meergemelte Missive, by den Secretaris *Andringa* abusivelick gedaen, te excuseren. Het is wel waer dat by den Krijghsraedt zijn geweest eenige contrarie speculatien, gelijck den selven Uwe Edele Mogende by de voorsz Missive heeft bekent gemaeckt, maer deselve hebben geensins soo veel geoporeert, dat de executie van eene resolutie finalick genomen ende gearresteert, een eenigh moment soude zijn uytgestelt, gelijck wy oock Uwe Edele Mogende wel konnen versekeren, niet te sullen lijden, dat eenige resolutie gesurcheert souden werden, de expeditie van Oorlogh concernerende, in dewelcke wy oordeelen de celeriteyt

van ſonderlinge conſideratie te zijn: Waeromme wy verſoecken, dat Uw Edele Mogende ſich daer omtrent gelieven geruſt te ſtellen, ende te vertrouwen dat het gantſche misverſtant, in deſen voor gevallen, alleenlick uyt de abuſive extenſie, by den Secretaris *Andringa* gedaen, veroorſaecke is. Waer mede eyndigende bevelen Uw Edele Mogende in Godes heylige beſchermínge. In 't Schip de ſeven Provincien, den 13^en^. Julij 1667.

P. S. Uw Edele Mogende Miſſive van den negenden deſer, ſoo aen ons als den Heere Luytenant Admirael *de Ruyter* geaddreſſeert, zijn ons ſoo aenſtonts wel ter hant gekomen.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Gedeputeerden ende Gebolmachtigden tot de ſeezete Zee-ſaken / geſchreven in den Hage den negenden deſer loopende maent / ende daer nevens een Bylage / reſpectivelick hier aen volgende geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

EDele, *Geſtrenge, Ernveſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren*; Wy hebben ontfangen een Miſſive van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, uyt den naem van den gantſchen Scheeps-Krijghsraedt, geſchreven in 't Schip de ſeven Provincien den ſeſten deſes 's morgens, zeylende voor 's Koninghs-Diep, ſonder dat ons yets daer benevens van u-lieden directelick of indirectelick ter handen is gekomen: Wy hebben daer op gereſcribeert, ſoo als u-lieden breeder konnen vernemen uyt de copije van den principalen Brief, die wy deſelve tot hare narichtinge toe ſenden, ende om wijders te dienen ſulcks ende daer 't behoort: daer by wy verders tot u-lieder informatie wel hebben willen voegen, dat wy als noch inhererende onſe voorgaende reſolutien van den derden, vierden, ende ſeſten deſes, aen des ſelfs volkomene diſpoſitie laten, om, naer beloop van weder ende wint, naer ontfangen kondtſchappen, ende naer andere opkomende gelegentheden ſoodanigh te diſponeren, als deſelve tot de meeſte afbreuck van den Vyandt ſullen bevinden te behooren, daer onder wy oock begrijpen de deſſeynen voor deſen Noordtwaerts aen, ende onder anderen op Boſton Montroſſe, Lieth, Edenburgh, Burnt-Eylandt, ende daer omtrent geprojecteert, in cas de continuerende Weſte ende Zuydt-weſte winden u-lieden het inzeylen van 't Canael ſouden mogen verhinderen of langhwijligh maken; Maer indien het doenlick ware, ſoo ſouden wy geerne ſien, dat dien onvermindert de Reviere van Londen met het getal van vijf-en-twintigh Schepen, of daer omtrent bleven beſet, of immers dat deſelve Reviere niet langer dan veertien dagen of drie weken ſonder beſettinge gelaten wierde. Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den negenden Julij 1667. Was geparaphreert *B. S. van Glinſtra*, ^vt^. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hoogh gemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Aen den Heer L^t^. Admirael de Ruyter, *den 9^en^. Julij 1667.*

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

EDele, *Geſtrenge, Vrome, Lieve, Getrouwe*; Huyden komt ons wel ter handen uwe Miſſive den ſeſten deſes 's morgens geſchreven uyt den name ende van wegen den geheelen Krijghsraet: daer op U ende den ſelven Krijghsraedt voor antwoorde ende tot narichtinge dienen ſal, dat wy geen-

Digitized by Google

geenſins twijffelen, maer ons daer toe volkomentlick verlaten, dat onſe reſolutie van den derden deſes naer de receptie van onſe nadere depeſches van den 4^en. daer aen volgende onfeylbaerlick met alle vigeur ende ſonder eenigh verder tijtverſuym ter executie geſtelt ſal weſen, volgens d'ordres van onſe Gedeputeerden ende Gevolmachtighden haer aldaer bevindende: Wijders en konnen wy U niet verbergen dat het met onſe meyninge niet wel over een komt, dat by U ofte den Krijghsraedt op eenige ſaken van expeditie oft Oorloghs-deſſeynen herwaerts over geſchreven wert om laſt ofte ordre, dewijle den tijt ofte de gelegentheyt van ſaken ſulcks niet en kan lijden, want terwijlen de Brieven over ende weder gebracht worden, en blijft Godts weder ende wint niet juyſt naer wenſch continueren, gelijck oock den Vyandt middelerwijle niet en blijft ſtille ſtaen, maer ſich gedurende deſelve tijt tegens alle bedachte ende verwachte deſſeynen naer uyterſte vermogen tracht te prœcautionneren: behalven dat men veel andere toevallen alhier niet en kan previderen: ende om die oorſake voornamentlick hebben wy tot uwe geruſtheyt onſe Gedeputeerden ende Gevolmachtighden in de Vlote geſonden, die ons aldaer repreſenteren, ende van dewelcke alleen by U ende den Krijghsraedt de ordres te verſoecken ende te verwachten zijn (die wy oock, volgens de Commiſſie aen haer verleent voor onſe ordres houden) ende geenſins van hier, want anderſins moeten alle goede ende gewenſchte occaſien verloren gaen. Wy verlaten ons daer toe dat gy ende de andere Leden van den Krijghsraedt volgens het ordinaris humeur van Krijghshelden, niet ſullen naerlaten van tijt tot tijt aen deſelve onſe Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden cordate ende reſolute voorſtellinge te doen om 't een ofte 't ander te entrepreneren: ende verwachten aen d'andere zijde van de voorſichtigheyt van onſe Gedeputeerden ende Gevolmachtighden voorſz dat als Uwe voorſtellinge al te veel hazard ende periçul ſubject ſullen zijn, gelijck de Militaire ende martiale humeuren, de periculen ende ſwarigheden dickmaels ſoo ſeer hoogh niet en wegen, dat deſelve onſe Gedeputeerden ende Gevolmachtighden als dan uwen yver met hare retenue wat ſullen temperen, ende alſoo al te gevaerlicke entreprinſen, daer inne het poinct van eere ende glorie de Militairen ſomwijlen ſoude mogen precipiteren, doen te rugge blijven: alhoewel wy oock van dat verſtant zijn, dat de ſaken van den Oorlogh met eene reſolute hant moeten gemanieert weſen, dat daer omtrent doorgaens wat moet gewaeght, ende den zegen van Godt Almachtigh afgewacht worden, gelijck ons noch de jonghſte entreprinſe op de Reviere van Rocheſter heeft geleert; ende houden wy het daer voor, dat by ſoo verre even naer 't verrichten van 't ſelve exploict, te weten op den vijf-en-twintighſten of den ſes-en-twintighſten der voorledene maent, wederom een ander de Reviere van Londen opwaerts getenteert, ende met reſolutheyt in 't werck geſtelt was geworden, alle de Schepen die men in deſelve Reviere hadde mogen aentreffen, ja ſelfs die gene die langhs de voorſz Reviere in verſcheyden plaetſen op ſtapel ſtaen, mede onder Godes zegen genuineert of verovert ſouden zijn geworden; ende dat wel lichtelick by vervolgh in de groote conſternatie, daer inne de gemoederen doenmaels waren, ende door ſoodanigh vervolgh noch nader gebracht geweeſt ſouden zijn: Het werck tot Harwits, met het veroveren van 't Fort, ende 't ruineren van de Magazijnen, mitſgaders van ſoodanige Schepen als aldaer gevonden mochten zijn geweeſt, ſoude hebben konnen beſtelt worden, even ende in ſulcker voegen als het onder Godes genade op Charneſſe, ende op de Reviere van Rocheſter beſtelt is geweeſt; ende derhalven recommanderen wy U ende den gantſchen Krijghsraedt mits deſen, dat deſelve noyt eenigh dilay ofte uytſtel willen nemen, 't zy om herwaerts over te ſchrijven, ofte om andere diergelijcke oorſaken, maer dat deſelve onſe Gedeputeerden ende Gevolmachtighden voorſz met hare adviſen altijts willen aenraden ſpoedigh te ordonneren ende te doen executeren, 't welck gedaen ende in 't werck geſtelt dient te worden, op dat door tijtverſuym den Vyandt geen advantage gegeven werde. Wy hebben oock overwogen de redenen, die U ende den gemelten Krijghsraedt gediſponeert hebben te ſuperſederen met d'executie van de ordres aen deſelve gegeven, tot executie van de voorſz onſe reſolutie van den derden deſes, edoch en vinden deſelve, immers ſoo als die ons by de voorſz Miſſive voorgeſtelt worden, geenſins van dat gewichte, dat deſelve onſes oordeels daer door hadden behooren bewogen geweeſt te zijn d'executie van de voorſz ordres een

eenigh

Digitized by Google

eenigh moment tuyt te ſtellen; eerſtelick, om dat wy niet en bemercken, dat ſedert den tijt dat gy ende den gantſchen Krijghsraedt ſonder hæſitatie goet gekeurt hadden, dat de voorſz ouſe reſolutie ter executie ſoude werden geſtelt, U ende den ſelven Krijghsraedt eenige nieuwe adviſen, oft te voren onbekende difficulteyten voorgekomen zijn, die deſelve 's anderendaeghs daer inne konden doen hæſiteren; ende ten anderen, om dat wy niet geperſuadeert zijn van de ſekerheyt van de poſitie die gemaeckt wert, dat namentlick den Vyandt ſich met ſes-en-twintigh Vyandtlicke Oorloghſchepen in 't Canael, ende noch met een Eſquadre om de Noordt ſoude onthouden; ter contrarie vermelden onſe adviſen, die wy oock ſucceſſivelick derwaerts over geſonden hebben, niet anders, dan dat, boven eenige kleyne Engelſche Schepen, meeſt van de vijfde en ſeſte rangh, die herwaerts ende derwaerts mogen kruyſſen, de conſiderabelſte macht van den Vyandt, die om de Weſt geweeſt is, ſich in Portsmuyden ende Pleymuyden geretireert heeft: Dat oock het Bootsvolck van de Schepen tot Portsmuyden over Landt naer Londen ontboden is, om aldaer tot hare de ſenſie gebruyckt te worden: Dat Jeremias Smith, met de Schepen die om de Noordt geweeſt zijn, ſich in de Reviere van Edenburgh, achter Burnt-Eylandt, ſoude geretireert hebben; behalven dat in onſe gedachten niet en kan komen, dat den Vyandt ſich voor af niet konnende imagineren wat macht hy van deſen Staet voor ofte in de Reviere ſal vinden, naer ſoo ſwaren diſaſtre ſich met ſoo kleynen macht ſoude derven hazarderen, om 's Landts victorieuſe Vloote te komen beſoecken: weſhalven wy oock des te minder bekommeringe hebben voor die weynige Schepen, die by maniere van Brandtwacht, gedurende den tijt dat eenigh nader exploit binnen de Reviere van Londen ondernomen wert, haer buyten, ofte voor het Koninghs-Diep ſullen blijven onthouden. Wy refereren ons dan als noch tot onſe voorgaende reſolutien van den derden, vierden, ende ſeſten deſes, ende wel voornamentlick tot 't gene onſe Gedeputeerden ende Gevolmachtighden aldaer albereyts mogen goet gevonden hebben, of noch komen goet te vinden, naer voorvallen ende gelegentheden van ſaken, op inkomende adviſen ende kondtſchappen te ordonneren ende decreteren, daer inne wy ons verſekert houden, dat gy ende de voorſz leden van den Krijghsraedt, haer cordatelick ſullen ſecunderen, ende, ſoo als van Soldaten te gemoet geſien wort, reſolutelick animeren ende ſtercken: daer toe wy Godt Almachtigh bidden ſijnen genadigen zegen te willen verleenen, ende U onder ſijne heylige beſcherminge te bewaren. Geſchreven in den Hage, den 9. Julij 1667.

Waer op gedelibereert zijnde / is egeen reſolutie gevallen.

Zijn huyden noch geleſen ende gearreſteert de depeſches hier aen volgende geinſereert.

Aen de Admiraliteyt tot Rotterdam, den 13^en. Julij 1667.

EDele Mogende Heeren; Den Heere Raedt-Penſionaris heeft ons by des ſelfs Miſſive van den negenden deſer loopende maent genotificeert dat Uw Ed: Mo: geerne ſouden gedient zijn van 't Jacht 't Vliegende Hart, ende alſoo wy 't ſelve nu niet by de Vlote hebben, maer elders hebben verſonden, ſoo hebben wy niet willen naerlaten in des ſelfs plaetſe derwaerts over te ſenden het Advijs-Jacht de Vliegende Faem, daer Capiteyn op is *Dirck de Munnick*, met laſt ende ordre Uw Ed: Mo: commandementen naer te komen, waer van wy niet hebben willen naerlaten Uw Ed: Mo: notificatie te geven: Ende deſe tot geen ander eynde, bevelen wy Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, den 13^en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede den Commandeur *Cornelis Gerritſz Vos*, hem aenſiens deſes t'addreſſeren aen den Schout-by-nacht

Willem

Digitized by Google

Willem van der Zaen, om by den ſelven te blijven, ende ſijne ordre te achtervolgen in plaetſe van den Capiteyn *Direk de Munnick*, die ſich ſonder eenigh tijtverſuym aen de Vlagge moet addreſſeren, om met Brieven naer de Maſe afgeſonden te werden: waer naer ſy hun beyde ſullen hebben te reguleren, ſonder daer van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 13en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, hebben hier mede geconſenteert, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, aen *Daniel Kanucki*, Schipper op een Boeyer genaemt de Groote Chriſtoffel, t'huys hoorende tot Statin, komende uyt Vleckeren, ende geladen met Vuyre Balcken ende Hollandtſche Klinckart, willende na Londen, dat het met het voorſz Boeyerſchip ende ingeladen goederen derwaerts ſijne reyſe ſal mogen voort ſetten; Laſten ende bevelen dienvolgens alle Hooft-Officieren ende Capiteynen ter Zee, in dienſt van de hooghgemelte Heeren Staten Generael, den voornoemden Schipper *Kanucki* ende Boeyer-ſchip vry ende onverhindert ſullen laten paſſeren, ſonder hem eenigh belet ofte ſchade te doen, ofte te laten geſchieden, op pœne van als wederhoorige geſtraft te worden. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende omtrent Baſel, den 13en. Julij 1667.

Aen den Heere Grave van Hoorn, *den 13en. Julij 1667.*

WEl-*Edele*, *Geſtrenge Heer*; Alſoo by ons vereyſcht wert een Lijſte van de Officieren ende Soldaten onder het commandement van uw Wel-Edt. in 's Landts Vlote over gekomen, met uytdruckinge op wat Schepen ende Fluyten deſelve zijn geëmbarcqueert; Soo is ons verſoeck ende begeerte, dat uw Edt. ons dien aengaende op 't ſpoedighſte ſal hebben te dienen. Waer mede eyndigende bevelen uw Wel-Edt. in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, den 13en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede den Doctor, mitſgaders den Chirurgijn Generael van 's Landts Vlote voorſz aenſiens deſes uyt hare reſpective Medicament-kiſt te laten volgen, onder behoorlicke recepiſſe, aen den Meeſter op de Tranſport-Fluyt, genaemt den Jongen Droſt, ſoo vele Medicamenten, als deſelve van nooden heeft tot het geneſen van twee gequetſte Soldaten die op de voorſz Fluyte bevonden worden, ſonder hier van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den dertienden Julij 1667.

Ontfangen een Miſſive van den Heere Grave van Hoorn, **ende daer nevens een bylage/ geſchreven in 't Schip Hollandia/ hujden date deſes 's avonts ten negen uren/ houdende reſponſive op haer Ed: Mo: Brief hujden aen den ſelven afgeſonden/ volgende de voorſz Miſſive hier naer geinſereert.**

Uyt 't Schip Hollandia, 's avonts ten negen uyren, den 13en. Julij 1667.

Edele Mogende Heeren,

VOlgens Uw Ed: Mo: ordre ſende hier nevens de Lijſte van die Compagnien dewelcke ick alhier in 's Landts Vlote geconduiſeert hebbe, alleenlick is my onbekent op wat Schip den

Digitized by Google

Majoor *Overschie* over gegaen is, nochtans na mijn onthoudt soo was hy voor sijn persoon gedestineert op 't Schip 't Geloof, by Capiteyn *Marreveldt*. Uw Ed: Mo: sal sonder twijffel onderricht wesen van den Collonel *Dolman*, dat onse retraicte gisteren avondt ordentelick ende sonder eenige confusie geschiet is, in 't minste niets achterlatende: Als ick d'eer hebben sal Uw Ed: Mo: te sien soo sal Uw Ed: Mo: een pertinent relaes doen van 't gene op mijn post gepasseert is, waer van 't generael is, gelijck ick uyt het rapport van mijn Officieren verstaen en meest selfs gesien hebbe, dat den Vyandt veel meer volck verloren heeft als ick, en selfs twee Persoonen van marcque, waer van den eenen by onse Soldaten gespolieert wiert, ende den anderen van haer mede gesleept, verders hebben wy maer drie dooden gehadt, die wy op Strant wel diep begraven hebben, en by haer niet licht sullen gevonden werden, de rest van de gequetste zijn alle in de Schepen ende Fluyten gebracht ende zijn seer weynigh: Verders is de minste minute op 't Landt niet gelaten, soo dat het notoir is, dat den Vyandt een affront gehadt heeft, en van het desseyn van Uw Ed: Mo: niet als advantagieus sal konnen gesproken werden. Hier mede my in de goede gratie van Uw Ed: Mo: recommanderende, sal blijven met alle oprechtigheyt. Onder stont *Uw Ed: Mo: ootmoedigen ende onderdanigen Dienaer*, ende was onderteeckent *W. A. Grave van Hoorn.*

Waer op gedelibereert zijnde / is geen resolutie gevallen.

Jovis den 14en. Julij 1667. in 't Schip de seven Provincien, zeylende voor Olphordnes.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Ontfangen een Missive van de Heeren Staten Generael / geschreven in den Hage den vierden deser loopende maent / hebbende tot bylage een Commissie voor Jan Gijsels van Lier, **Commandeur op het Schip de Wakende Boey / by hooghgemelte Heeren Staten Generael gecommitteert tot extraordinaris Capitein ter Zee / onder 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amstelredam / met versoeck ende begeerte / dat de Heeren haer Hoogh Mo: Gedep: teerden den gemelten** Jan Gijsels van Lier **op de voorsz Commissie den behoorlicken eedt souden willen afnemen / ende 't selve gedaen zijnde sulcks op de meergemelte Commissie laten endosseren / volgende de voorsz Missive ende Commissie hier naer geinsereert.**

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, Gestrenge, Ernstveste, Hooghgeleerde, Wijse, Voorsichtige Heeren; Wy hebben den 22en. der voorledene maent Junij *Ian Gysels van Lier* gecommitteert tot extraordinaris Capiteyn ter Zee, onder 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amstelredam, gelijck u-lieden nader konnen vernemen uyt de Commissie in originali hier nevens gaende: Versoeckende ende begeerende, dat u-lieden den voornoemden *Ian Gijsels van Lier* daer op den behoorlicken eedt willen afnemen, ende op de Commissie laten endosseren: Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den 4en. Julij 1667. Was geparaphreert E. S. *van Glinstra*, vt. onder stont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was geteeckent I. *Sprensen.*

DE *Staten Generael der Vereenighde Nederlanden*; Allen den genen die desen jegenwoordelick sullen sien ofte hooren lesen, *Salut: Doen te weten*, dat wy ons betrouwende op de bequaemheyt, vromigheyt, ende experientie ter Zee van *Iohan Gijsels van Lier*, den selven gestelt, gecommitteert, ende geauthoriseert hebben, gelijck wy hem stellen, committeren ende authoriseren by desen

Digitized by Google

deſen tot extraordinaris Capiteyn ter Zee, van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, gevende hem volkomen macht, authoriteyt ende ſpeciael bevel, van hem by ordre van ons, ofte onſen laſt hebbende, te laten gebruycken tegens alle Zee-roovers, ende andere diergelijcke, die de Navigatie ende Commercie deſer Landen poogen te infeſteren; welverſtaende dat hy onder pretext van deſen niet en ſal mogen beſchadigen eenige Koopluyden ofte Ingeſetenen van de meergemelte Vereenighde Nederlanden, nochte onſe Vrunden, ofte den genen daer mede wy in eenige Alliantie of Neutraliteyt ſtaen: Tot welcken eynde hy gehouden wert hem te reguleren naer den Articul-brief ofte Ordonnantie, hem by 't gemelte Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam voorgehouden ofte noch voor te houden, gelijck mede alle Beuyten ofte Prinſen, die hy ſoude mogen komen te veroveren, behoorlick te leveren in handen van de Gecommitteerde Raden ter Admiraliteyt in 't ſelve Collegie, ofte daer hy deſelve Beuyten ofte Prinſen ſal inbrengen, om by hun behoorlick kenniſſe genomen te werden van de deughdelickheyt ofte ondeughdelickheyt der ſelver, ende behoorlicke verdeelinge daer van gemaeckt te werden, achtervolgende d'ordonnantie daer op gemaeckt, ofte als noch te maken: Des ſoo wert hy oock gehouden in den Scheeps-Krijghsraedt, voor ſoo veel hy t'eenigen tijde daer toe beroepen ſoude mogen werden, Recht ende Juſtitie te helpen adminiſtreren, conform den voorſz Articul-brief, ende andere Wetten, op 't ſtuck van de Krijghs-diſcipline, ofte andere ordres te Water concernerende, albereyts gearreſteert, ofte noch te arreſteren, alles op den eede by hem aen onſe handen te preſteren. Verſoeckende daeromme alle Koningen, Republicquen, Potentaten, ende alle andere Perſoonen, van wat ſtaet, dignitey, ampt ende conditie deſelve ſouden mogen weſen, den voornoemden *Iohan Gijſels van Lier* voor onſen extraordinaris Capiteyn ter Zee als voren te willen erkennen, ende hem dienvolgende alle faveur ende goede bevorderinge te betoonen, 't welck wy tegens een yegelick na ſijn hoogheyt, ſtaet ende qualiteyt willen verdienen ende erkennen. Ordonneren ende bevelen daer nevens wel expreſſelick allen Overſten ende Vice Admiralen, Capiteynen, Bevelhebberen, ende voorts allen anderen in onſen dienſt, ende onſe gehoorſaemheyt weſende, den meergemelten *Ian Gijſels van Lier* voor onſen beſtelden extraordinaris Capiteyn te houden ende erkennen, ende in 't volbrengen van deſen ſijnen laſt alle hulpe ende aſſiſtentie te verleenen, want wy 't ſelve ten dienſte ende welſtant van den Staet deſer Landen alſoo bevinden te behooren. Gegeven in den Hage onder onſen contra Zegel ende Signature van onſen Griffier, op den 22en. Junij 1667. Was geparaphreert *I. van Reygersbergh*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert ſijnde / is goet gevonden ende gereſolveert / dat den opgemelten Johan Gijſels van Lier **aen voort van den Luytenant Admirael** de Ruyter **beſcheyden ſal worden / om den voorſz eedt aen handen van de opgemelte Heeren haer Hoogh Mogende af te leggen.**

Ontfangen een Miſſive van de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden tot de ſeerzeete Zee-ſaken / geſchreven in den Hage den negenden deſer loopende maent / ende daer nevens een Reſolutie ten ſelven dage genomen / beyde hier aen volgende geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, *Geſtrenge, Ernteſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren*; Hier nevens gaet onſe Reſolutie huyden genomen, daer by aen u-lieden geſtelt ende gelaten wert, 't nemen van advis van de Hoofden van de Vloot, of eenige van deſelve; tot welcke Reſolutie wy ons kortheyts halven refereren. Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den negenden Julij 1667. Was geparaphreert *E. S. van Glinſtra*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de welgemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Digitized by Google

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Sabbathi den 9^en^. Julij 1667.

Secrete Zee-ſaken.

IN deliberatie geleyt zijnde, is, om goede redenen ende conſideratien haer Hoogh Mogende moverende, goet gevonden ende verſtaen, dat geſchreven ſal werden aen de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, dat aen haer, als aldaer haer Hoogh Mogende repreſenterende, geſtelt ende gelaten wert, gelijck aen haer geſtelt ende gelaten wert mits deſen, om over ſaken van importantie, 't formeren ende executeren van deſſeynen ende anderſins, te hooren, te verſtaen, ende in te nemen het advis, 't zy van den Luytenant Admirael *de Ruyter* als Generael van de voorſz Vlote alleen, 't zy van den ſelven ende de verdre Luytenanten Admiraels, of wel van den geheelen Scheeps-Krijghsraet, die omtrent ſoodanige deliberatien moet weſen gecompoſeert, maer dat alle de preſente Hooft-Officieren van 's Landts Vlote daer toe werden geroepen, ſoo wanneer als den ſelven Krijghsraedt Recht ende Juſtitie moet adminiſtreren. Dat de practique is, dat ſoo wanneer de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden in 't Texel ende andere Zee-gaten vaceren over 't uytpreſſen, ende 't employ van 't Landts Vlote, haer E: over te geven van de Inſtructie, alleenlick beſoigneren met advis van de Generael van deſelve Vlote, ende dat ſy Gedeputeerden ende Gevolmachtighden jegenwoordigh aldaer met geen minder macht bekleet weſende, daer omtrent volkomentlick ende abſolutelick konnen diſponeren, ſoo als deſelve ten meeſten dienſte van den Lande van tijt tot tijt ſullen bevinden te behooren. Was geparaphreert *E. S. van Glinſtra*, ^vt^. onder ſtont *Accordeert met 't voorſz Regiſter*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde / is deſelve aengenomen voor notificatie.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Staten Generael / geſchreven in den Hage den elfden deſer loopende maent / hebbende tot bylage copije van eene Miſſive van de Heeren haer Hoogh Mogende Plenipotentiariſſen / tot de Vredehandelinge aengeſtelt binnen Breda / luydende beyde van woorde te woorde als volght.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Edele, Geſtrenge, Ernteſte, Hooghgeleerde, Wyſe, Voorſichtige Heeren; Wy hebben goet gevonden u-lieden mits deſen copijelick toe te ſenden de hier nevens gaende Miſſive van de Heeren onſe Gedeputeerden ende Plenipotentiariſſen tot de Vredehandelinge binnen Breda, geſchreven aldaer den tienden deſes, ende dat om te ſtrecken tot u-lieder narichtinge: Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den elfden Julij 1667. Was geparaphreert *E. B. de Pallandt*, ^vt^. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Hoogh Mogende Heeren,

WY hebben ſedert voorleden Dinghſdagh geduerigh geoccupeert geweeſt met Conferentien, Viſiten ende Contraviſiten, op het ſtuck van onſe Negotiatie, met ſoo vele incidenten ende veranderingen in de materien, dat wy die noyt hebben gediſponeert gevonden, om yets met ſekerheyt, ofte met apparentie van ſucces aen Uw Ho: Mo: te konnen adviſeren: maer het heeft den goe-

den

den Godt in sijn genade believe in de laetste Conferentie van desen namiddagh, daer wy nu soo uyt komen, het werck soodanigh inte schicken, dat de differenten soo wel tusschen de Koningen van Vranckrijck ende van Denemarcken, als die van Uw Hoogh Mo: met den Koningh van Engelandt zijn vergeleken, soo verre als die met de Heeren Ministers van Engelandt, ten respecte van haren Last ende Instructie geadjusteert hebben konnen werden. Den Heere *Coventry* gaet op 't spoedighste naer Engelandt; om by den Koningh sijn Meester te obtineren de approbatie, met last tot de onderteeckeninge op eenige poincten van consideratie, die onder de hooghgemelte Partijen, met toestemminge van de Heeren Engelsche Ambassadeurs zijn ter neder gestelt, ende daer toe sy sich niet genoeghsaem gelast en vinden: Ende wy sullen een dagh of twee van nooden hebben om alle Papieren in ordre te brengen, ende sullen niet nalaten soo ras doenlick Uw Hoogh Mo: door yemant van ons nader rekenschap te laten toekomen: Inmiddels Godt Almachtigh biddende, dat hy het gene nu soo verre gebracht is met eenen geluckigen ende honorablen uytslagh voorts wille zegenen, ende daer op blijven wy, *Hooghmogende Heeren, &c.* Breda den tienden Julij 1667. Was geteeckent, *H. v. Beverningh. Pr. de Huybert. A. Iongestal.*

Waer op gedelibereert zijnde / zijn bepde de voorsz Missiven aengenomen voor notificatie.

Noch ontfangen een Missive van de Heeren Staten Generael / geschreven in den Hage den elfden deser loopende maent / hebbende tot bylage eene Resolutie ten selven dage genomen op seekere twee Missiven van de Collegien ter Admiralitept tot Rotterdam ende Amsteirdam respective / houdende verscheyde poincten / luydende als volght.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, Gestrenge, Ernfeste, Hooghgeleerde, Wijse, Voorsichtige Heeren; Wat wy huyden hebben geresolveert, rakende 't convoyeren van de Branders ende Proviant-schepen, soo uyt de Mase, als uyt het Texel ná 's Lands Vlote gedestineert, sullen u-lieden konnen vernemen uyt onse hier nevens gaende Resolutie, dewelcke wy u-lieden toesenden, ten fine als daer inne vermelt: Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den elfden Julij 1667. Was geparaphreert *E. B. de Pallandt*, vt. onder stont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *I. Spronsen.*

Extract uyt het Register der Resolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Lunæ den 11en. Julij 1667.

ONtfangen een Missive van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Rotterdam, geschreven aldaer den tienden deses, dat haer Hoogh Mo: Brief ende Resolutie van den negenden der selver maent ontfangen hadden, met advertentie dat eenige 's Lants Schepen van Oorloge ordre is gegeven om te kruysen voor de Mase tot Woonsdagh toekomende, om me onder tusschen op de uytkomende Branders te wachten, ende met eene haer Hoogh Mo: ordre, ten eynde de Branders die gereet souden mogen zijn, ende tegens den voorsz Woonsdagh gereet gemaeckt sullen konnen werden, ten spoedighsten sonder tijtverlies naer de gemelte voor het Landt kruyssende Oorlogh-schepen werden gesonden, om door deselve by ende in de Vloot van den Staet geconvoyeert te werden, ende dienvolgens door alle mogelicke ende bedenckelicke middelen over nacht ende dagh, sonder een moment te verstuymen, noch moeyte, noch kosten te sparen, de sake soo verre gebracht hadden, ende voorts verhoopten ende niet twijffelden te sullen konnen brengen, dat alle de ses Branders haer aen-

Digitized by Google

bevolen te verveerdigen, volkomentlick afgetimmert, van Brant-gereetſchap verſien, gevictuailleert ende bemant ſullen weſen, om alle in het laetſte van deſe weke te konnen Zee kieſen, met verſoeck dat haer Hoogh Mo: alle de voorſz kruyſſende Oorlogh-ſchepen geliefden te belaſten, haer tot op Saturdagh toekomende voor de Maſe te blijven onthouden, dat haer E: met Godes hulpe ende met bequamen wint ende weder door yver ende vigilantie ſoo veel vertrouwen te ſullen konnen uyt wercken, ende te wege brengen, dat alle de voorſz Branders voor ofte op den geſtelden dagh ſullen Zee kieſen. Oock ontfangen een Miſſive van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam van gifteren, houdende in effect, dat haer E: haer Hoogh Mo: ſucceſſivelick hadden gedient van hare debvoiren tot voortſettinge van de equipagie der Brandt-ſchepen, als mede op het afſchepen van de vereyſchte ende geordonneerde Vivres voor 's Landts Vlote, ende dat nu daer mede ſoo verre geadvanceert was, dat Vrydagh avont vier Branders zijn vertrocken naer 't Texel, ende ten voorſz dage ofte uyterlick huyden noch twee, benevens meeſt alle de Fluyten met de voorſz Vivres beladen, oock afzeylen ſouden, daer van eenige oock volladen, bereyts afgezeylt waren. Dat oock in het midden van deſe weeck noch eenige Branders gereet ſouden zijn, ende op het eynde de laetſte ontwijffelick klaer ſouden weſen, die alle ingevolge van haer Hoogh Mo: Reſolutie van den achtſten deſes geexpedieert ſouden werden: Dat ten dien eynde de Heeren hare Gecommitteerde naer 't Texel vertrocken waren om de laetſte hant daer aen te leggen: Datſe ondertuſſchen ontfangen hebbende hare Hoogh Mo: Miſſive ende Reſolutie van eergiſteren, gevende advertentie dat voor de Maſe tot Woonſdagh aenkomende ſouden kruyſſen de Capiteynen *Gotſkens*, *Wijnbergen* ende *Iooſt Michielſz*, om de Branders af te wachten ende naer 's Landts Vlote te convoyeren, met een ſerieuſe begeerte om de Fluyten met Vivres ende Branders van hare directie derwaerts te ſenden, om door de voorſz Schepen naer 's Landts Vlote geconvoyeert te werden, niet hadden konnen nalaten haer Hoogh Mo: te gemoet te voeren, of deſelve, geconſidereert het notabel aental van Proviant-ſchepen ende Branders, die uyt Texel naer 's Landts Vlote geſonden ſullen werden, aen den voornoemden Capiteyn *Gotſkens* niet ſouden goet vinden te gelaſten, om met deſelve Schepen van Oorloge tot voor Texel te loopen, om aldaer te conjungeren met de voorſz Proviant-ſchepen ende Branders, die op ſijn arrivement, weder ende wint dienende, met het volgende getije Zee ſouden konnen kieſen, om met deſelve geſamentlick voor de Maſe te zeylen, ende ſoo naer 's Landts Vlote weder te keeren, te meer, dewijle haer E: oordeelden, dat de voorſz Proviant- en Brant-ſchepen tuſſchen 't Texel ende de Maſe, ſoo wel als geduerende haer gantſche voyage goede protectie van nooden hebben, ende dat van het ſelve convoy oock gedient ſouden konnen zijn de Proviant-ſchepen door de Heeren *Eleman* ende *Haſſelaer* afgeladen, weynigh dagen geleden naer Texel afgezeylt. Waer op gedelibereert, ende den inhouden van beyde de voorſz Miſſiven rijpelick overwogen, ende daer nevens geconſidereert zijnde, dat de ſes Branders 't gemelte Collegie ter Admiraliteyt tot Rotterdam aenbevolen t'equiperen niet voor aenſtaende Saturdagh ſullen konnen vaerdigh weſen, oock inachtinge genomen het notabel aental van Proviant-ſchepen ende Branders, die uyt het Texel naer 's Landts Vlote ſullen konnen geſonden werden, Is goet gevonden ende verſtaen, dat geſchreven ſal werden aen den voornoemden Capiteyn *Gotſkens*, dat ſy aenſiens Briefs met de voorſz drie voor 't Landt kruyſſende Oorlogh-ſchepen ſal hebben te vervoegen tot voor 't Texel, omme aldaer te conjungeren met de voorſz Proviant-ſchepen ende Branders die gereet ſullen zijn, ſonder aldaer langer naer de ongereede te wachten als tot Vrijdagh naeſtkomende incluys, ende als dan aenſtonts met de voorſz gereede Proviant-ſchepen ende Branders geſamentlick voor de Maſe te zeylen, ende aldaer by hem bekomen hebbende de boven gemelte ſes Branders, by 't Collegie ter Admiraliteyt tot Rotterdam tegens die tijt te verſorgen, alſoo naer 's Landts Vlote weder te keeren, ende alle de voorſz Branders ende Proviant-ſchepen derwaerts te convoyeren ende te geleyden. Ende ſal oock geſchreven werden aen den Commiſſaris *Knijf*, dat hy tijdelick ſal hebben te beſorgen, dat van dit convoy oock gedient konnen zijn de Proviant-ſchepen door de Heeren *Eleman* ende *Haſſelaer* afgeladen, weynigh dagen geleden naer 't Texel afgezeylt, ende apparentelick

Digitized by Google

lick nu aldaer al gearriveert: Dat voorts hier van Extract geſonden ſal werden aen de gemelte Collegien ter Admiraliteyt tot Rotterdam ende Amſtelredam, als mede aen dat in 't Noorder-quartier, gelijck ook aen de Heeren Gecommitteerden van de twee laetſtgenoemde Collegien ter Admiraliteyt jegenwoordigh in 't Texel zijnde, om te ſtrecken tot der ſelver reſpective narichtinge, ende wijders te dienen ſulcks ende daer 't behoort. Ende eyndtlick dat ook ſoodanigh Extract, ende ten ſelven fine geſonden ſal werden aen de Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op meergenoemde 's Landts Vlote, met byvoeginge dat haer Hoogh Mo: willen verhopen ende vertrouwen, dat het voorſz langer ophouden van de gemelte drie Oorlogh-ſchepen als tot Woonſdagh naeſtkomende, geen retardement in hare deliberatien ſal hebben gecauſeert, nochte de voortſettinge van eenige deſſeynen belet. Was geparaphreert *A. B. de Pallandt*, vt. onder ſtont *Accordeert met 't voorſz Regiſter*, ende was geteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert / dat aen haer Hoogh Mogende by Miſſive notificatie gegeven ſal werden / dat al op den elfden deſer loopende maent de Capiteynen Niedeck **ende** Boos, **met haer onder hebbende Schepen verſonden zijn naer Texel / omme de Victuaille ende Brandt-ſchepen / in de opgemelte Reſolutie gementioneert / na 's Landts Vlote te convoyeren.**

Dat wijders de Capiteynen Gotſkens **ende** Naelhout **gelaſt ſullen werden haer ten ſpoedighſten te vervoegen tot voor de Maſe / omme van daer af te halen / ende na 's Landts Vlote in ſecuriteyt te convoyeren de Victuaille ende Brandt-ſchepen aldaer gereedt leggende / ende voorts te achtervolgen de ordres / die aen deſelve van wegen haer Hoogh Mogende toegeſonden ſullen worden / bijſtaende alle 't ſelve upt de opgemelte Miſſive / dien aengaende aen haer Hoogh Mogende afgeſonden / ende de reſpective Acten aen de voornoemde Capiteynen mede gegeven.**

Ontfangen een Miſſive van den Schout-by-nacht van der Zaen, **geſchreven in 't Schip Hollandia / leggende ten Ancker W. N. W. van Olphordnes / naer giſſinge een groote mijl buyten de Wal buyten dato deſes / volgende de voorſz Miſſive hier naer geinſereert.**

Edele Hoogh Mogende Heeren,

MYn Heeren de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden over 's Landts Vlote; Alſoo wy van den morgen met den dageraet een kleyn Zeyltje, om de Noordt van daen, na ons toe ſagen komen, zijn wy onder zeyl gegaen, maer door dien het ſtille wiert, hebbe een deel Soldaten ende Matroſen op ons Gaillot geſet, ende na het voornoemde Vaertuygh toe geſonden; daer by komende was 't een Hollandts Evertje, die ons Gaillot by ons heeft gebracht, zijnde een Kapertje van Enckhuyſen, den Capiteyn genaemt *Iacob Andrieſſz*, zijnde gemonteert met een Stuckje en achtien man, is genaemt de Fortuyn, en den tweeden Julij deſer maent uyt Texel gezeylt, en heeft langhs de Schotſe en Engelſche kuſt gekruyſt, heeft geen Engelſche Koopvaerdy-ſchepen vernomen. Den elfden dito is hy gejaeght geworden tuſſchen Crammer ende den hoeck van Hul, van vijf Engelſche Fregatten, die den voornoemden Capiteyn ſijn Scheepje niet en hebben konnen bezeylen. Ende alſoo hy geen Engelſche Koopvaerdy-ſchepen in Zee verneemt, is daerom na 's Landts Vlote toe gekomen, om ſijnen dienſt aen Uw Edele Hoogh Mogende te preſenteren, om te dienen tot een Advijs-Jacht, ofte anders, daer het Uw Edele Hoogh Mogende ſouden gelieven toe te willen gebruycken, alſoo den voornoemden Capiteyn ſeyt, datter geen Engelſche en zijn die hem by de wint met zeylen, ofte by ſtilte met roeijen ſouden konnen krijgen: Soo en hebbe ick niet konnen nalaten, dewijle den Capiteyn ſijn dienſt preſenteert, Uw Edele Hoogh Mogende ſulcks bekent te maken. Voor deſe tijt niet meer, eyndigende, Uw Edele Hoogh Mogende Heeren ſal ick Godt Almach-

Digitized by Google

Almachtigh bidden Uw Hoogh Mogende te behouden in ſijne heylige protectie, toewenſchende Godes zegen, ende hertelick benevens den Ed: Heer Ridder Luytenant Admirael Generael *de Ruyter* gegroet, ende ſal zijn ende blijve, *Edele Hoogh Mogende Heeren, Mijn Heeren*, onder ſtont *Uw Ed: Ho: Mo: onderdanigen ende getrouwen Dienaer*, ende was onderteeckent *Willem van der Zaen*.

P. S. Den Ed: Heer Collonel den *Graef van Hoorn*, ende den Ed: Heer Lt. Collonel *van Rheede* doen Uw Edele Hoogh Mogende, beneffens den Ed: Heer Generael *de Ruyter* hartelick groeten. Actum in 's Landts Schip Hollandia, leggende ten Ancker W. N. W. van Olphordnes, naer giſſinge een groote mijl buyten de Wal, den veertienden Julij 1667.

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorſz Miſſive aengenomen voor notificatie.

Zijn voorts noch geleſen ende gedepeſcheert / de depeſches hier aen volgende geinſereert.

Aen de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael, den 14en. Julij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

WY hebben tot voldoeninge van Uw Hoogh Mogende Miſſive van den elfden deſes reſpective, den Capiteyn *Hendrick Gotſkens*, benevens den Capiteyn *Naelhout*, gelaſt dat ſy ſonder eenigh tijtverlies van hier ſullen zeylen na de Maſe, om van daer af te halen, ende herwaerts na 's Landts Vlote te geleyden de Proviſie- ende Brandt-ſchepen, die door Uw Hoogh Mogende bevel daer by ſullen worden geſonden.

Ende hebben oock ten ſelven eynde naer 't Texel afgevaerdight op den voorſz elfden deſes, de Capiteynen *Frans van Niedeck*, ende *Gerrit Boos*, ende haer geordonneert buyten Gaets te blijven vertoeven op de uytkomende Brandt- ende Proviſie-ſchepen, ende de reden van hare aenkomſte geſchreven aen den Commiſſaris *Hendrick Knijf*, met recommandatie van alle vlijt aen te wenden, dat de Schepen aldaer niet langh vruchteloos mogen opgehouden worden. Waer mede eyndigende ſullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mogende Perſoonen ende loffelicke regeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den veertienden Julij ſeſtien hondert ſeven-en-ſeſtigh.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, op 't advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, de Capiteynen *Nicolaes Marrevelt*, ende *Iooſt Verſchuer*, dat ſy hun aenſiens deſes, met hare onder hebbende Schepen, ten Ancker ſullen poſteren, den eerſten een halve mijl benoorden van den Luytenant Admirael *van Nes*, ende den tweeden een halve mijl, ende overſulcks een halve mijl van malkanderen, ende dit ten eynde, dat ſoo wanneer ſy ſien dat den Commandeur *van der Zaen*, met ſijne by hebbende Schepen den Vyandt gewaer, ofte daer van geattacqueert wort, ſy malkanderen door de gewoonlicke zeyne daer van ſullen konnen waerſchouwen, ende die vervolgens aen den Luytenant Admirael *van Nes*, ende ſoo na de Hooft-Vlagge, ende de Schepen Zuydtwaerts aen leggende, die haer dan op alle ſpoedt ſullen komen aſſiſteren; maer den Vyandt te machtigh vindende, ſullen ſy hun al ſchietende op de Vlagge hebben te retireren, ſonder van 't een of 't ander te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den veertienden Julij 1667.

Vene-

Digitized by Google

Veneris den 15^en. Julij 1667. in 't Schip de seven Provincien, ten Ancker leggende voor 's Koninghs-Diep.

Present d' Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Zijn omtrent den middagh in de Vlote ende onder de Vlagge aengekomen de Capiteynen Anske Fockes ende Adam van Brederode, nevens het Fluyt-schip de Kameel / geladen met Water / ende is daer op verbolgens in consideratie genomen of 's Landts Vlote niet bequamelick in twee Esquadres soude konnen worden verdeelt / omme den Vyandt des te meer afbreuck te doen: Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende geresolveert / dat 's Landts Vlote sal verdeelt worden in twee Hooft-Esquadres / waer van het eene gestelt sal worden onder het commandement van den L^t. Admirael van Nes, ende gehouden tot bessettinge van de Reviere van Londen / tot welcken eynde geaffecteert ende verkosen zijn de Officieren ende Schepen hier naer genomineert.

Lijste van de Hooft-Officieren ende Capiteynen, die gedestineert zijn onder 't commandement van den L^t. Admirael *van Nes*, omme post te blijven houden voor de Reviere van Londen.

Officieren.	Schepen.	Stucken.
L^t. Admirael van Nes.	*Eendracht.*	76
L^t. Admirael Meppel.	*West-Vrieslandt.*	78
Vice Admirael Sweers.	*Olyphant.*	82
Vice Admirael Schram.	*Pacificatie.*	78
Vice Admirael Enno Doedesz. Star.	*Groeningen.*	70
Schout-by-nacht Vlugh.	*'t Wapen van Utrecht.*	72
Schout-by-nacht Ian Matthijsz.	*Vlissingen.*	50
Cap^ten. Hendrick Gotskens.	*Utrecht.*	64
Dirck Schey.	*Spiegel.*	70
Hendrick Adriaensz.	*Woerden.*	68
Ian Roeteringh.	*Oosterwijck.*	64
Ioost Verschuer.	*Amstelredam.*	64
Iacob Andriesz. Swart.	*Stadt en Landen.*	60
Ian van Amstel.	*Tijtverdrijf.*	64
Iacob Cornelisz. Swart.	*Provincie van Utrecht.*	64
Nicolaes Marrevelt.	*'t Geloof.*	60
Abraham van Zijl.	*de Leeuwen.*	50
Iacob Willemsz. Broeder.	*Vereenighde Provincien.*	46
Ian du Bois.	*Vrede.*	46
Michiel Zuys.	*Stadt Gouda.*	46
Pieter Magnusz.	*'t Raedthuys van Haerlem.*	46
Ian Gijsels van Lier.	*Tromp.*	44

Digitized by Google

Officieren.	Schepen.	Stucken.
Capᵉⁿ. Nicolaes Naelhout.	*Harderwÿck.*	32
Pieter Corneliſſz. Sitter.	*Iaersvelt.*	46
Gerrit Boos.	*Prins Willem.*	62
Frans van Nideck.	*Loüiſa.*	38
Ian Maeuw.	*Caleb.*	48
Pieter Claeſſz. Wÿnbergen.	*'t Noorder-quartier.*	60
Ian Heck.	*Iuſtina van Naſſauw.*	60
	Advijs-Jachten.	
Pieter van Wÿnbergen.	*Swol.*	18
Dirck de Munnick.	*de Faem.*	12
Wÿnandt van Meurs.	*'t loopende Hart.*	8
	Vijf Gaillots.	

Wat het ander ſal blijven onder 't commandement van den Lᵗ. Admirael de Ruyter, ende met het ſelve gezeylt worden de Canael af / omme alle ophomende Spaenſche Schepen te bermeeſteren / ofte te ruineren / ende voorts de Engelſche / op de Kuſten ende Havens in het Canael gelegen / ſoo veel te beſchadigen als eenighſins mogelick ſal zijn; tot welcken eynde mede geaffecteert / ende onder 't Eſquadre van den gemelten Luytenant Admirael geordonneert zijn de Schepen / Officieren / ende Capiteynen hier na genoemt.

Lijſte van de Schepen by de Hooft-Vlagge te verblijven.

Officieren.	Schepen.	Stucken.
Lᵗ. Admirael de Ruyter.	*de ſeven Provincien.*	80
Lᵗ. Admirael Banckert.	*Walcheren.*	70
Lᵗ. Admirael Aylua.	*Groot Friſia.*	74
Vice Admirael Evertſz.	*Zierickzee.*	60
Schout-by-nacht van Nes.	*Delf.*	62
Schout-by-nacht van der Zaen.	*Hollandia.*	80
Comʳ. van Meeuwen.	*Comeet-ſtar.*	68
Capᵉⁿ. Lᵗ. Collonel Palm.	*Deventer.*	64
Ian Pauwelſſz. van Gelder.	*Harderwÿck.*	44
Pieter Iacobſz. Nanningh.	*Gornichem.*	34
Iacob Binckes.	*Eſſe.*	50
Cornelis Evertſz. de Ionge.	*Middelburgh.*	50
Adriaen de Haſe.	*Vere.*	50
Iacob Paeuw.	*d'Eſſex.*	50
Ian den Haen.	*Calandts Oogh.*	68
Floris Floriſſz. Blom.	*den Grooten Harder.*	32
Witzo Beyma.	*Weſtergo.*	58

Ian

Digitized by Google

Officieren.	Schepen.	Stucken.
Capᵉⁿ. Ian Pieterſz. Vinckelbos.	*de Winthont.*	34
Tde Hilkes Colaert.	*Kleyn Friſia.*	36
Ian Ianſz. Vüſelaer.	*Ooſtergo.*	62
Iooſt Michielſz.	*Princes Albertina.*	50
Roelof Ketelaer.	*Stadt en Lande.*	50

Advijs-Jachten.

Iacob Pieterſz. Swart.	*Schiedam.*	22
Anſke Fockes.	*Over-Yſel.*	32
Ian Ianſz. Verboeckelt.	*de Winthont.*	18

Branders.

Comᵉⁿ. Rem Pieterſz. Mars.	*Cÿperſſe Kat.*
Harmen Dirckſz. Boer.	*de Munnick.*
Willem Meerman.	
Ian Corneliſſz. Iacht.	
Willem Gerritſz. Amberlandt.	

Aldus gedaen ende gearreſteert in't Schip de ſeven Provincien, zeylende van voor 't Koninghs-Diep, den vijftienden Julij 1667.

Is voorts ordre geſtelt omme alle de Acten ende verdere depeſches / tot dien eynde gerequireert / op te maken / in manieren hier naer volgende.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Lants Vlote, *Doen te weten*; dat wy gehoort 't advis ende de conſideratien van *Michiel Adriaenſz Ruyter*, Ridder, &c. Luytenant Admirael van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, ende in achtinge genomen hebbende de vigilantie, couragie ende goet beleyt van *Aert Ianſz van Nes*, Lᵗ. Admirael van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, ter directie van't Edele Mogende Collegie ter Admiraliteyt op de Maſe, den ſelven *van Nes* geſtelt ende gecommitteert hebben, gelijck wy hem ſtellen ende committeren by deſen, tot Opperhooft ende Commandeur en Cheff over alle de Schepen, Officieren, ende Bootsgeſellen, oock over de Landtmilitie ende Zee-ſoldaten, op deſelve Schepen geëmbarcqueert, dewelcke gedeſtineert ende verkoſen zijn om hier te blijven poſt houden, waer van de namen den voornoemden Luytenant Admirael *van Nes* ter handen geſtelt zijn: Laſtende den voornoemden Luytenant Admirael *van Nes*, om daer mede na ſijn beſte kenniſſe, met communicatie van ſijne byhebbende Hooft-Officieren, de Reviere van Londen beſet te houden, ende verſien tegens de aenkomſte van den Vyandt, ſoo wel van binnen als van buyten, latende oock egeene Koopvaerdy-ſchepen de voorſz Reviere oploopen, ofte inwaerts aen paſſeren, maer betrachten alleſins ten beſten 's Landts dienſt, ende den meeſten afbreuck aen den Vyandt, gelijck hy Lᵗ. Admirael na Soldaet ende Zeemanſchap ſal meenen te verantwoorden: ende bevelen allen ende een yegelicken van de Militie, ſoo te Water als te Lande, in de voorſz Schepen geëmbarcqueert, den meergemelten Luytenant Admirael *van Nes* in de voorſz qualiteyt als Opperhooft ende Commandeur en Cheff over de voorſz Militie te erkennen, op pœne van als wederhoorige geſtraft te werden, naer den inhouden van de reſpective Articulbrieven, ſoo te Water als te Lande gearreſteert. Aldus gedaen ende gearreſteert in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker voor 't Koninghs-Diep, den 15ᵉⁿ. Julij 1667.

Digitized by Google

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den L^t. Admirael *de Ruyter*, den L^t. Admirael *Ian Cornelisſz Meppel*, dat hy deſen geſien hebbende, met ſijn onderhebbende 's Landts Schip hem ſal begeven onder 't commandement van den L^t. Admirael *van Nes*, om met ende beneffens den ſelven, ende met 's Landts Schepen van de verdere Hooft-Officieren ende Capiteynen, vervat in de Lijſte die den L^t. Admirael voornoemt neffens deſen ter handen is geſtelt, na ſijn beſte kenniſſe de Riviere van Londen beſet te helpen houden, ende verſien tegens de aenkomſte van den Vyandt ſoo wel van binnen als van buyten, latende oock geene Koopvaerdy-ſchepen de Riviere op loopen, maer betrachten alleſins ten beſten 's Landts dienſt, ende den Vyandt den meeſten afbreuck te doen, gelijck hy L^t. Admirael na Soldaet en Zeemanſchap ſal meenen te verantwoorden, ende dit alles tot nader ordre, ſonder hier van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor 't Koninghs-Diep, den 15^en. Julij 1667.

Mutatis mutandis *Vice Admiralen Sweers ende Schram, mitſgaders de Schouten-by-nacht.*

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den L^t. Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Hendrick Gotſkens*, hem aenſiens deſes te begeven onder 't commandement van den L^t. Admirael *van Nes*, ende wijders t'ontfangen ende achtervolgen de nadere ordres die hem van den ſelven ſullen worden gegeven, ſonder daer van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 15^en. Julij 1667.

Mutatis mutandis *voor alle de Capiteynen, geſtelt onder den Luytenant Admirael van Nes.*

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren, met advis van den L^t. Admirael *de Ruyter*, den Commandeur *Rem Pietersz Mars*, dat hy aenſiens deſes met ſijn onderhebbende Brant-ſchip, genaemt de Cyperſe Kat, hem geduerigh by 't Schip van den gemelten L^t. Admirael *de Ruyter* ſal onthouden ende oppaſſen, dat ſoo wanneer men met den Vyandt in 't gevecht komt ende ſich eene favorable occaſie preſenteert, hy van deſelve, onder 't faveur, kracht, ende den roock van des ſelfs Canon ſich ſal trachten te dienen, ende gevoeghlick 's Vyandts Schip of Schepen, die malkanderen aen boort mochten raken, aen boort leggen ende te verbranden: ende na de behoorlicke executie trachten met ſijn Chaloup het volck daer van te bergen, op pœne van lijfſtraffe, ſoo hy hier van eenighſins in gebreke blijft, ende ſal daer op goede achtinge genomen ende naeuw onderſoeck gedaen worden. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den vijftienden Julij 1667.

Aen den Vice Admirael Cornelis Evertſz, *den 15^en. Iulij 1667.*

EDele, Ernteſte, Manhafte; Deſen dient, met advis van den L^t. Admirael *de Ruyter*, ter begeerte dat Uw Ed: den Vice Admirael *Enno Doedeſſz Star* ſult hebben aen te ſeggen, dat hy met de Schepen onder ſijn E: commandement geſtelt, ſal blijven poſt houden, tot onſe nadere ordre, maer dat Uw Ed: met des ſelfs byhebbende Schepen, ſonder ergens na te vertoeven, ſich herwaerts onder de Vlagge ſult hebben te begeven, om aldaer andere laſt t'ontfangen: Waer toe ons verlatende, bevelen Uw Ed: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, den vijftienden Julij 1667.

Aen

Digitized by Google

Aen den Commandeur Willem van der Zaen, *den 15en. Julij 1667.*

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote.

ERntfeſte, *Manhafte*, *Lieve*, *Byſondere*; Deſen dient alleen ter begeerte, dat u-lieden ſich aenſiens deſes, met des ſelfs by hebbende 's Landts Schepen, ſonder ergens na te vertoeven, herwaerts onder de Vlagge ſult hebben te begeven, om aldaer nader ordre t'ontfangen. Waer toe ons verlatende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den vijftienden Julij 1667.

Ten ſelven dage ontfangen berſchepde Miſſiven / hier naer volgende geinſereert / dewelcke ten deele aengenomen zijn voor notificatie / uytgeſondert eenige / waer op te ſijner tijt gereſcribeert ſal worden.

Edele Mogende Heeren,

DEn negen-en-twintighſten der voorledene maent hebben wy Uw Edele Mogende geſchreven tot addres van de Capiteynen *Brederode* ende *Anſke Fockes*, mitſgaders een Fluyt-ſchip, de Groene Kameel, geladen met Water ende behoeften voor de Schepen van onſe reſſorte, dewelcke al t'ſamen voor ende tſedert dien tijt gereedt gelegen hebbende, ten verſoecke van de Heeren *Eleman* ende *Haſſelaer*, als Gedeputeerden van de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, tot nu toe zijn opgehouden, om onder haer protectie te nemen, ende derwaerts te geleyden eenige Fluyt-ſchepen met Vivres, by deſelve ingekocht, ende afgeladen, nevens dewelcke wy oock giſſinge maeckten, in 't eynde deſer weke van hier af te ſenden ruym twaelf hondert laſten proviande voor de gemelte Schepen van onſe reſorte, ende ſes Branders in minderingh van twaelf die alhier geëquipeert worden, daer op de reſt met den eerſten ſtaet te volgen; doch huyden morgen ſerieuſe aenſchrijvinge van haer Hoogh Mo: ontfangende, ten eynde wy de voorſz twee Fregatten, ende 't gunt nevens deſelve gereet mochte weſen, ſonder het gereede naer 't ongereede op te houden, naer 's Landts Vlote ſouden willen expedieren, hebben wy naer conferentie met den gemelten Heere *Haſſelaer* gehouden, daer toe aenſtonts noodige ordre gegeven, daer van wy oock goet gevonden hebben Uw Ed: Mo: te adverteren, ende daer nevens dat wy van de voorſz twee Fregatten hebben gelicht al 't bevaren volck datſe boven haer Rollen aen boort hadden, om te konnen dienen tot proviſionele bemanninge der voorſz Brant-ſchepen, die naer geſonden ſullen worden, ſulcks dat alleen de reſt die overigh gevonden ſullen worden (daer van wy den Lt. Admirael *van Gent* by Miſſive van den 23en. der voorſz maent hadden geadverteert) te repartieren zijn, gelijck noch door den Vice Admirael *Sweers* dienvolgens ſal konnen geſchieden, uytgeſondert de Mariniers van den Capiteyn *Brederode* voorſz, die proviſioneel zijn geplaetſt op de voorſz Fluyt, ende geaffecteert zijn voor den Luytenant Admirael *van Gent*, ende die van den Capiteyn *Anſke Fockes* voor den Capiteyn *Ian van Lier*, daer toe wy verſoecken dat Uw Ed: Mo: de noodige ordres believen te geven, mitſgaders dat de Anckers ende Touwen in de voorſchreven Fluyt geladen voor Schepen die van de Vlagge zijn afgeſonden, in anderen van diergelijcke ſoorte onder dit Collegie reſorterende proviſionelick worden overgegeven, om te bewaren, totter tijt toe dat de Schepen, daer voor deſelve zijn gedeſtineert, wederom by de Armade ſullen weſen gekomen, op dat de meergemelte Fluyt van het Water, de behoeften, ende de voorſz Mariniers ontledight weſende, ende daer tegens weder beladen met ledige Bier- ende Water-vaten, volgens onſe gegeven ordre,

Digitized by Google

ons tót nader gebruyck ten ſpoedighſten weder toegeſonden worde, 't welck verwachtende, *Edele Mogende Heeren*, bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heyligeprotectie. In Amſtelredam den ſevenden Julij 1667. Was geparaphreert C. *D. Boetzelaer*, vt. onder ſtont *Uw Ed: Mo: goede Vrunden De Gecommitteerde ter Admiraliteyt, ende t'hunner ordinantie*, geteeckent *I. de Wilde.*

Edele Mogende Heeren,

MEt ſonderlinge aengenaemheyt hebben wy tot verſcheyde reyſen ontfangen Uw Ed: Mo: advertentie van 't gepaſſeerde ende toeſtant in 's Landts Vloot, ende voornamentlick de laetſte van den 23en. deſer maent, meldende Godes zegen over de wapenen van den Staet, onder 't goet beleyt van Uw Ed: Mo: ende 's Landts Officieren genadelick verkregen, Godt biddende deſelve meer ende meer te begunſtigen, ende Uw Ed: Mo: Perſoonen nevens gemelte Officieren voor alle onheyl te bewaren: Ende om oock van onſer zijde te betoonen, dat wy ſeer dienſtigh achten ende genegen zijn ſoodanige correſpondentie te cultiveren, ſenden wy hier nevens copije van 't gunt wy aen den Lt. Admirael *van Gent* zijn ſchrijvende, nevens memorie van 't gunt tot ſubſiſtentie voor de Schepen van onſen reſorte wort geſonden, ende verder te verwachten is, ten eynde niet alleen oock daer van kenniſſe ſal konnen worden gegeven aen den Admirael *de Ruyter*, nemaer dat de ordres van tijt tot tijt daer na eeniger maten ſouden worde gedirigeert, voor ſoo veel met 's Landts dienſt ende gelegentheyt der ſaken over een gebracht ſal konnen worden: ende ſullen wy niet naerlaten daer inne te continueren, verſoeckende oock 't ſelve van Uw Ed: Mo: te mogen verwachten. *Edele Mogende Heeren*, bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In Amſtelredam, den negen en twintighſten Junij 1667. Was geparaphreert *Iacob Lieftinck*, vt. onder ſtont *Uw Ed: Mo: goetgunſtige Vrunden, ende t'hunner ordonnantie*, was geteeckent *I. de Wilde.*

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Edele, Geſtrenge, Ernteſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; Wy ſenden u. lieden mits deſen toe het hier nevens gaende Extract van onſe Reſolutien, genomen op der ſelver Miſſive van den negenden deſes, ende dat ten fine als daer inne vermelt. Waer mede eyndigende bevelen u. lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den elfden Julij 1667. Was geparaphreert *E. B. de Pallandt*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteeckent *I. Sproncſen.*

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Martis den 12en. Julij 1667.

ONtfangen een Miſſive van de Heeren hare Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, geſchreven in 't Schip de ſeven Provincien, leggende voor Quinenburgh, den negenden deſes, ende daer nevens een Bylage, houdende onder anderen, dat de meeſte defecten in de voorſz Vlote bevonden wierden aen Bier, ende inſonderheyt aen Water, verſoeckende derhalven, dat ſoodanigen ordre geſtelt mochte werden, dat deſelve Vlote daer van ten ſpoedighſten voorſien mochte werden. Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, dat aen de geſamentlicke Collegien ter Admiraliteyt geſchreven ſal werden, dat deſelve niet en willen onderlaten, de Schepen van hare directie, onder de Vlagge zijnde, aenſtonts, ende ſonder 't minſte tijtverſuym van 't gerequireerde Bier ende Water overvloedelick ende na behooren te voorſien; ſuliende hier van Extract geſonden werden aen de gemelte Heeren haer Hoogh Mogende

Digitized by Google

Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, om te ſtrecken tot der ſelver narichtinge. Was geparaphreert E. B. *de Pallandt*, vt. onder ſtont *Aecordeert met 't voorſz Regiſter*, ende was geteeckent I. *Spronſen*.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

Edele, Ernteſte, Hooghgeleerde, Wyſe, Voorſichtige Heeren; Wy hebben u-lieden giſteren toe geſonden copije van den Brief van de Heeren onſe Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot Breda, van den tienden deſes, houdende onder anderen, dat het Godt Almachtigh in de laetſte conferentie van dien namiddagh belieft hadde, het werck ſoodanigh nu te ſchicken, dat de differenten, ſoo wel tuſſchen de Koningen van Vranckrijck ende Denemarcken, als die van deſen Staet met den Koningh van Engelandt, waren vergeleken, ſoo verre als die met de Heeren Miniſters van Engelandt, ten reſpecte van haren laſt ende inſtructie, geadjuſteert hadden konnen werden. Dat den Heere *Conventry* op 't ſpoedighſte ſoude gaen naer Engelandt, om by den Koningh ſijn Meeſter t'obtineren de approbatie, met laſt tot de onderteeckeninge op eenige Poincten van conſideratien, die onder de hooghgemelte Parthijen, met toeſtemminge van de Heeren Engelſche Ambaſſadeurs, zijn ter neder geſtelt, ende daer toe ſy ſich niet genoeghſaem gelaſt en vonden, om te ſtrecken tot u-lieder narichtinge, ende op dat deſelve daer uyt na de waerheyt ſouden konnen ſien ende afnemen, dat den Vrede noch niet geſloten en is, met vaſt vertrouwen, dat u-lieden derhalven geenſins en ſullen naer laten, tot afbreuck van den Vyandt, gelijck als tot noch toe loffelick ende vigoureuſelick is geſchiet, t'ageren; maer onder anderen met allen ernſt ende yver in 't werck ſtellen, ende onder Godes genadigen zegen hoe eer ſoo liever trachten te executeren de bewuſte geprojecteerde deſſeynen, breeder gementioneert in onſe voorgaende Brieven ende Reſolutien, van den derden, vierden, ſeſten, ende negenden deſer loopende maent, welckers inhouden wy als noch in hæreren, ende daer by conſtantelick blijven perſiſteren. By deſe occaſie hebben wy goet gevonden u-lieden in bedencken te geven, of het niet mogelick ſoude weſen van nu af aen aenſtonts te detaſcheren een goet Eſquadre van Schepen van Oorloge van 's Landts Vlote, meeſt voorſien weſende van Victuaille ende andere nootſakelickheden, om te gaen ontmoeten ende onderſcheppen de veertigh Smyrnaers- ende Straet-vaerders, die met vier a vijf Convoyers eerſtdaeghs door 't Canael na de Engelſche Kuſt verwacht werden, oock deſelve te veroveren ofte te vernielen is 't doenlick, alwaer 't ſchoon datſe in d'een of d'ander Haven albereyts mogen weſen ingeloopen, oft noch komen in te loopen. Hier nevens gaet copije van den Brief van de Commiſſaris *Quaeq*, van de voorſz verwacht werdende Schepen mentie makende, dewelcke wy u-lieden tot narichtinge toe ſenden, ende oock om of deſelve dien aengaende den Capiteyn van 't Fregat de Haſewint, die apparent al by de Vlote ſal zijn gearriveert, nader ſouden willen hooren ende verſtaen: verwachtende dat u-lieden middelerwijle het gros van 's Landts Vlote ſal doen verblijven in, voor, ende omtrent de Reviere van Londen, om aldaer af te wachten eenige Schepen van Oorloge, mitſgaders een notabel aental van Proviant-ſchepen ende Branders, die uyt de Maſe ende 't Texel, naer alle apparentie eenige noch deſe, ende andere in 't begin van de toekomende weke derwaerts geſonden ſullen werden: ende voorts oock, dat u-lieden geenſins ſullen defereren aen eenige tijdingen van 't ſluyten van de Vrede, die aldaer aengebracht ſouden mogen werden, van waer die oock ſouden mogen komen, ofte door wie hy zy, dan wie hy wil, deſelve ſouden mogen werden uytgeſtroyt, maer als voren continueren t'ageren, ter tijt ende wijle toe u-lieden dien aengaende van ons de notificatie ende naderen laſt ſullen hebben ontfangen. Eyndelick hebben wy u-lieden wel willen bekent maken, dat wy uyt der ſelver Brieven van den achtſten deſes, met ſonderlinge aengenaemheyt hebben vernomen, dat 's Landts Vlote wederom de Reviere van Londen hooger op, tot by Graveſande is op-

gezeylt

Digitized by Google

gezeylt geweeſt, ende dat te meer, om dat, gelijck u-lieden uyt onſen Brief van den 9en. dito aen den Lt. Admirael afgeſonden, hebben konnen verſtaen, ons die ſake ten verſcheyden reſpecten ſeer dienſtigh, ja noodigh ſcheen. Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage, den 12en. Julij 1667. Was geparaphreert *E. B. de Pallandt*, vt, onder ſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was geteeckent *L. Spronſen*.

Zijn voorts geleſen ende gearreſteert de depeſches hier aen volgende geinſereert.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren mits deſen *Thomas Dolman*, Collonel van een Regiment Voetknechten, ten dienſte der Vereenighde Nederlanden, aenſiens deſes, ende benevens drie Engelſche Officieren, ende des ſelfs drie Dienaers. van 't Schip van den Vice Admirael *Sweers* over te gaen op 't Schip van den Lt. Admirael *Aylua*, den welcken hier nevens oock gelaſt wort den gemelten Collonel *Dolman* in ſijn onderhebbende Schip t'ontfangen, wel te tracteren, ende in des ſelfs Cajuyte te logeren, ende de andere drie Officieren voorſz volgens d'ordre van den Lande, ſonder hier van te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den vijſtienden Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren mits deſen den Capiteyn *Anſke Fockes* aenſiens deſes in ſijn onderhebbende Schip uyt den Hoecker genaemt Sint Pieter over te nemen, ende volgens d'ordre van 't Landt te tracteren den Luytenant van Capiteyn *Lanckvelt*, met ende beneffens elf Soldaten, ſonder hier van te blijven in gebreke. Actum den vijſtienden Julij 1667.

Mutatis mutandis *Champ Fleury ſijn Luytenant ende twintigh Soldaten by Capiteyn Brederode: deſſelfs Vendrigh ende twintigh Soldaten by Nanningh: ſijn Sergeant met twintigh Soldaten op Evert van Gelder; alle uyt het Fluyt-ſchip den Tempel Salomons.*

Aen den Luytenant Admirael Banckert,
den 15en. Julij 1667.

EDele, *Geſtrenge, Manhafte*; Wy ſien dat de Schepen van Uw Ed: onderhebbende Eſquadre niet en leggen in die forme als 't behoort ende af geſproken is; recommanderen Uw derhalven, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, daer inne ſoodanige ordre te ſtellen, dat deſelve wat moge verzeylen, ende hun om de Zuydt van U Ed: ende den Lt. Admitael *Aylua*, die beyde wel leggen behoorlick van den anderen verſpreyt, weder poſt nemen, ende ten Ancker komen; ordonnerende oock twee van deſelve voor den tijt van drie dagen in 't N. O. en O. twee a drie mijlen buyten de Vlote te kruyſſen op kondtſchap ende tot afbreuck van den Vyandt, gelijck wy oock tot dien eynde nu twee affenden: Waer toe ons verlatende, bevelen Uw Ed: in Godes heylige protectie. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende in 't Koninghs-Diep, den vijſtienden Julij 1667.

Aen den Luytenant Admirael Meppel,
den 15en. Julij 1667.

EDele, *Geſtrenge, Manhafte*; Wy ſien dat de Schepen van Uw Ed: Eſquadre niet en leggen in die forme als 't behoort ende af geſproken is; recommanderen Uw Ed: derhalven, met advis van

Digitized by Google

van den L^t. Admirael *de Ruyter*, dat hy daer inne ſoodanige ordre ſtelle, dat deſelve wat mogen verzeylen, ende om de Noordt van den L^t. Admirael *van Nes* behoorlick van den anderen verſpreyt weder poſt nemen ende ten Ancker komen: ordonnerende noch twee van deſelve dagelicks te kruyſſen inwaerts aen tuſſchen 's Landts Vlote ende de Riviere van Londen, op kondtſchap ende afbreuck van den Vyandt, met laſt om alle avonden weder op haer poſt ten Ancker te komen: Wy ende den L^t. Admirael *Banckert* ſullen ten ſelven eynde yeder twee aſſenden in 't O. ende N. Ooſten: Waer mede eyndigende bevelen U Ed: in Godes heylige protectie. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 15^en. Julij 1667.

Sabbathi den 16^en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor 's Koninghs-Diep, in 't geſichte van Harwits.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Vermits eenige Capiteynen gedeſtineert onder de Vlagge van den L^t. Admirael de Ruyter in het Canael te loopen / niet genoeghſaem van Victuaille ende Water waren voorſien / ſoo zijn aen deſelve Acten uytgegeven / ten eynde deſelve ſoo van andere Capiteynen als uyt de Schepen met Victuaille ende Bier / by de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt naer 's Landts Vlote afgeſonden / geaſſiſteert ſouden worden.

Zijn heden geleſen ende verbolgens gearreſteert de depeſches hier naer volgende geinſereert.

Aen de Heeren Staten Generael, Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, den 16^en. Julij 1667.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uw Hoogh Mo: is geweeſt van den dertienden deſer loopende maent, tſedert zijn ons wel toegekomen Uw Hoogh Mo: Miſſiven ende Reſolutien met de duplicate van deſelve, geſchreven ende genomen in 's Gravenhage den 11. ende 12^en. deſer loopende maent reſpective, houdende de eene advertentie van 't gene door de reſpective Heeren Plenipotentiariſſen ende Ambaſſadeurs tot Breda, tot uytwerckinge van eenen goeden Vrede was geavanceert, ende de andere hebbende tot bylage de Commiſſie voor *Ian Gyſels van Lier*, aen dewelcke wy de voorſz Commiſſie ter handen geſtelt hebben, naer dat hy alvorens den behoorlicken eedt hadde afgeleyt, ende ſullen rakende de voorſz Vredehandelinge de finale concluſie afwachten, doende ondertuſſchen aen den Vyandt allen mogelicken afbreuck, op dat deſelve tot het accepteren ende onderteeckenen van de voorſz Vredehandelinge te eerder moge gediſponeert werden, ende bedancken Uw Hoogh Mo: verders voor de uytpreſſinge van het Water ende andere behoeften tot ſubſiſtentie van 's Landts Vlote werdende gerequireert: Ondertuſſchen ſullen wy de Reviere van Londen ſoodanigh trachten beſet te houden, dat alle toegangh te Waten tot de voorſz Stadt beſloten ende geprecaveert moge werden, ende vantijt tot tijt adviſeren wat hier ſal komen voor te vallen: Waer mede eyndigende, Hoogh Mogende Heeren, ſullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den ſeſtienden Julij 1667.

Digitized by Google

Aen de Heeren Gedeputeerden tot de ſecrete Zee-ſaken, den 16^en^. Iulij 1667.

Edele Mogende Heeren,

ALle Uw Ed: Mo: Miſſiven van den 4. 11. ende 12^en^. deſer loopende maent zijn my ſucceſſivelick, met der ſelver duplicata, ende van ſommige triplicata ende quadriplica, wel ter handen gekomen, ende ſal my van deſelve, ten dienſte van ons lieve Vaderlandt, ende tot afbreuck van den Vyandt, naer mijn vermogen trachten te dienen. Mijnen laetſten aen Uw Ed: Mogende is geweeſt van den dertienden deſer loopende maent, ſedert zijn giſteren hier voor 't Koninghs-Diep ende onder de Vlagge wel aengekomen de Capiteynen *Anſke Fockes*, ende *Brederode*, beyde van Amſtelredam, met het Fluyt-ſchip den Groenen Kameel, met Water ende behoeften geladen. Wy hebben aenſtonts naer het arrivement van 't voorſz Water onſe gedachten laten gaen omme 's Landts Vlote te verdeelen in twee Eſquadres, met intentie, omme het eene tot beſettinge van deſe Reviere hier te laten, ende naer gelegentheyt van weder ende wint oock binnen te loopen, ende met het andere den Vyandt in continuelen alarm te houden, ende ſoo veel doenlick t'incommoderen, hebbende tot de noodige overſettinge van Bier ende Water giſteren ende huyden morgen ſoo veel geeffectueert, dat alle de Acten ende depeſches, daer toe noodigh, uytgegeven, ende aen de reſpective Capiteynen ter handen geſtelt zijn; vertrouwende dat wy noch deſen avont met het eene Eſquadre ſullen konnen vertrecken: verſoeckende dat Uw Ed: Mogende de Capiteynen, die tot convoy van de Victuaille-ſchepen ende Branders naer het Vaderlandt zijn afgeſonden, ten ſpoedighſten gelieven herwaerts aen te preſſen, op dat het Eſquadre, hier voor de Reviere blijvende, daer door ſoo veel doenlick mogen werden verſterckt. Wy ſullen niet naer laten Uw Ed: Mogende van 't gene wijders ſal komen voor te vallen, van tijt tot tijt behoorlicke notificatie te geven. Waer mede eyndigende ſullen Godt Almachtigh bidden Uw Edele Mogende te houden in ſijne heylige protectie. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 16^en^. Julij 1667.

Aen de Heeren Regenten der Stadt Dordrecht, den 16^en^. Iulij 1667.

EDele, *Ernſteſte, Achtbare, Wijſe, Voorſichtige Heeren*; Beyde Uw Ed: Achtbare Miſſiven d'eene van den dertighſten der voorledene maent Junij, ende de andere van den vierden deſes, zijn my ſucceſſivelick wel ter handen gekomen: Ick vinde my, door de civiele expreſſien ende betuyginge van genegentheyt in deſelve vervat, ſoodanigh verobligeert, dat my de gerequireerde termen ende woorden mancqueren om Uw Ed: Achtbare naer behooren te bedancken. Het gelieft Uw Ed: Achtbare te hoogh te roemen eene actie die ick als een onderdaen aen mijn Vaderlandt, ende uyt kracht van mijne commiſſie, met ſolemnelen eede beveſtight, aen den Staet ſchuldigh was, tot afbreuck van den Vyandt te attenteren. Ick bemercke dat Uw Ed: Achtbare my weder de eere gelieft hebben aen te doen, als Borgemeeſter van de Gemeente op nieuws in te kieſen, ende alhoewel ick niet bevinde in my te reſideren de qualiteyten tot de bedieninge van dat ampt gerequireert, ſoo is my evenwel aengenaem de eſtime ende affectie, die Uw Ed: Achtbare door de voorſz verkieſinge tot mijn perſoon, gelieven te betuygen: ſullende naer mijne geringe capaciteyt by alle voorvallende occaſien trachten te betoonen, dat ick waerlick ben, &c. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den ſeſtienden Julij 1667.

Aen

Digitized by Google

Aen den Vice Admirael Enno Doedesz Star, *den 16en. Julij 1667.*

EDele, Ernstveste, Manhafte; Soo datelick is ons seer wel verhantreyckt Uw Ed: Brief, van heden geschreven: ende wat belanght d'injurien aen Uw Ed: gedaen door het Scheeps-volck van den Capiteyn *Witzo Beyma*, dies aengaende sullen wy Uw Ed: by d'eerste gelegentheyt, ende na bevindinge van saken, goet ende onvertogen recht laten wedervaren. Wy hebben oock geconsidereert, dat Uw Ed: onderhebbende getal van vijf Schepen te kleyn is, om daer mede te betrachten 't gunt Uw Ed: is aenbevolen, ende dieshalven den Lt. Admirael *van Nes* alreede gelast, dat sijn Ed: aen Uw Ed: noch vijf a ses Schepen sal hebben toe te senden, dewelcke dan door deselve ten meesten dienste van den Lande konnen werden geëmployeert. Waer toe ons verlatende bevelen Uw Ed: in Godes heylige protectie. In 't Schip de seven Provincien, den 16. Julij 1667.

Ende is wijders gedepescheert ende uptgegeven eene Acte voor den Capiteyn . . . . Bonnema, om in persoon / nevens veertigh Soldaten van des selfs Compagnie / upt het Flupt-schip den Jongen Dirck / over te gaen op het Schip van den Capiteyn Jan de Haen: ende mutatis mutandis, eene voor den Vendrigh van Capiteyn Champ Fleury, met tien Soldaten op Capiteyn Jacob Pietersz Swart, als mede eene voor den Vendrigh / met seventien Soldaten / van de Compagnie van Capiteyn Panny, upt het Flupt-schip Gouda op den Schout-by-nacht Jan van Nes; gelijck oock eene voor den Vendrigh / met dertigh Soldaten / van de Compagnie van den Heere Grave van Hoorn, upt het Flupt-schip Gouda op Capiteyn Jacob Binckes; voor den Sergeant / en vijf-en-twintigh man / van de Compagnie van den Graef van Hoorn op Capiteyn Pieter Magnusz, upt het Flupt-schip Gouda.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laften ende ordonneren hier mede, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Iacob Willemsz Broeder* van hier met sijn onderhebbende Schip te verzeylen, ende te convoyeren soodanige Schepen ende kleyn Vaertuygh als geordonneert zijn naer 't Vaderlandt af te sacken, doch niet verder als in 't gesichte van de Mase, als wanneer hy Capiteyn sijn cours veranderen, ende weder keeren sal tot voor de Reviere van Londen, onder 't commandement van den Luytenant Admirael *Aert Ianſz van Nes*, waer onder den selven gestelt is; die hy Capiteyn voornoemt aldaer sal konnen aentreffen, sonder hier van in't minste te blijven in gebreke. Actum in't Schip de seven Provincien, den 16. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. hebben, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, goet gevonden t'ordonneren, ende by desen te authoriseren den Luytenant Admirael *van Nes*, dat hy alle de Schepen ende Vaertuygen, die uyt Hollandt, Zeelandt, of Vrieslandt by het gedeelte van 's Landts Vlote gesonden worden, dat albereyts onder sijn commandement is gestelt om hier voor de Reviere van Londen gepostеert te blijven, by sich sal hebben te houden tot nader ordre; waer na hun alle commanderende Officieren van soodanige Schepen ende Vaertuygen, sonder eenigh tegenspreken hebben te reguleren. Actum in 't Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker voor de Reviere van Londen, den 16en. Julij 1667.

Aen den Luytenant Admirael van Nes, *den 16en. Julij 1667.*

EDele, Gestrenge, Manhafte; Alsoo wy van gevoelen, ende oock beducht zijn, dat den Vice Admirael *Enno Doedesz Star* sich by eenige voorvallende rencontres met den Vyandt te swack

Digitized by Google

ſoude konnen vinden; ſoo is by ons derhalven, met advis ende communicatie van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, goet gevonden Uw Ed: mits deſen te bevelen ende t'ordonneren, den ſelven met noch vijf a ſes Schepen te verſtercken: ende deſen hier mede eyndigende bevelen Uw Ed: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, den 16en. Julij 1667.

Verdeelinge van de preſente 's Landts Schepen, by de Hooft-Vlagge beſcheyden.

Admirael de Ruyter.	*Lt. Admirael Banckert.*	*Lt. Admirael Aylua.*
Schout-by-nacht van Nes.	*Vice Admirael Evertſz.*	*S. by N. van der Zaen.*
Comr. van Meeuwen.	*Capen. Adriaen Berckhout.*	*Capen. Witzo Beyma.*
Capen. Evert van Gelder.	*Cornelis Evertſz. de Ionge.*	*Ian Pieterſz Vinckelbos.*
Lt. Collonel Palm.	*Adriaen de Haſe.*	*Tde Hilkes Colaert.*
Ian Pauwelſſz van Gelder.	*Iacob Paeuw.*	*Ian Ianſz Vÿſelaer.*
Pieter Iacobſz Nanningh.	*Ian den Haen.*	*Iooſt Michielſz.*
Iacob Binckes.	*Floris Floriſz Blom.*	*Roelof Ketelaer.*
Advijs-Jachten.	Advijs-Jachten.	Advijs-Jachten.
Adam van Brederode.	*Anſke Fockes.*	*Ian Ianſz Verboeckelt.*
Iacob Pieterſz Swart.	*Daniel Verdieſt.*	*Cornelis Lievenſz.*
Cornelis Gerritſz Vos.		
Branders.	Branders.	Branders.
Comrs. Rem Pieterſz Mars.	*Willem Meerman.*	*Willem Gerritſz.*
Harmen Dirckſz Boer.	*Ian Corneliſz Iacht.*	

Aldus gearreſteert in 't Schip de ſeven Provincien, 't zeyl gaende van voor 't Koninghs-Diep, den ſeſtienden Julij 1667.

Verdeelinge van 't Smaldeel beſcheyden onder de Hooft-Vlagge.

Schout-by-nacht van Nes.
Iacob Pieterſz Swart.
Adam van Brederode.
Iacob Binckes.
Evert van Gelder.
Lt. Admirael de Ruyter.
Lt. Collonel Palm.
Ian Pauwelſſz van Gelder.
Pieter Iacobſz Nanningh.
Cornelis Gerritſz Vos.
Comr. van Meeuwen.

Branders. { *Rem Pieterſz Mars.* / *Harmen Dirckſz Boer.* }

Aldus gearreſteert in 't Schip de ſeven Provincien, 't zeyl gaende van voor 't Koninghs-Diep, den ſeſtienden Julij 1667.

't Naer-

Digitized by Google

's Naermiddaghs ten ses uyren / naer dat de Heeren Gedeputeerden ende Gebolmachtighden / met de Schepen onder der selver superintendentie ende 't commandement van den Lt. Admirael de Ruyter, van 's Landts Vlote gedespiceert / onder zepl gegaen waren / zijn op de Vlagge verschenen / ende hebben haer vervolgens aen boort begeven de Capiteynen Berckhout, Valehen, Claes Ancker ende Kerffeboom, nevens de Commandeurs van twee Branders / van welcke den voornoemden Berckhout met sijn onderhebbende Schip ende twee Brandt-schepen by 't Esquadre onder den Lt. Admirael de Ruyter mede genomen / ende de drie andere Schepen van Oorloge naer het Koninghs-Diep / onder den Lt. Admirael van Nes verstouden zijn.

Dominica den 17en. Julij 1667. In 't Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker omtrent ses mijlen van 't Noordt-voorlandt, stoppende de vloedt.

Present de Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Den seventienden dito 's morgens de wint Z. W. ten W. is de Hooft-Vlagge nevens de Schepen onder deselve geordonneert / weder onder zepl gegaen / leggende het over / doch d'ebbe verloopen wesende / stopten de vloedt / ende is daer op zepn gedaen / met de witte Vlagge pitcharende alle Hooft-Officieren ende Capiteynen aen boort / om deselve de verdeelinge van 's Landts Schepen onder de Hooft-Vlagge voornoemt bekent te maken.
's Namiddaghs ten drie uyren gingen weder onder zepl / en ladeerden Zuydtwaert heen.

Zijn geleesen ende gearresteert de depesches hier aen volgende geinsereert / verhattende het resultat van de besoignes huyden dese dagh voorgevallen.

Aen de Heeren Staten Generael, Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt, den 17en. Julij 1667.*

Hoogh Mogende Heeren,

WY hebben op gisteren geresolveert, 's Landts Vlote voor ende binnen de Reviere van Londen eenigen tijt gelegen hebbende, te verdeelen in twee Esquadres, gelijck Uw Ho: Mo: uyt de Lijste van de voorsz verdeelinge hier nevens gaende, sullen gelieven af te nemen, zijnde van intentie met het eene, onder den Lt. Admirael *de Ruyter* geordonneert, te loopen in ofte door het Canael, omme den Vyandt des te meer te konnen incommoderen, ende alomme te alarmeren, wijders is't doenlick in te wachten ende te vermeesteren ende op te brengen alle opkomende Schepen uyt de Straet ende van andere quartieren naer Engelandt gemunt hebbende; tot welcken eynde wy gisteren tegens den avont met het Esquadre onder den gemelten Admirael *de Ruyter* gedestineert, van voor de Riviere van Londen afgezeylt zijn, doch hebben tot noch toe, vermits de continuele Z. Westelicke winden, niet verder konnen avanceren als het Noordt-voorlandt in 't gesichte, ende 't selve Z. West van ons, sullende geene occasie laten voorby gaen, omme by alle gelegentheden te trachten de Hoofden te passeren, ende den Vyandt allen mogelicken afbreuck te doen, endé niet naerlaten Uw Hoogh Mo: van tijt tot tijt t'adviseren, wat hier ende geduerende onse reyse sal komen voor te vallen: Waer mede eyndigende, sullen Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mo: loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de seven Provincien, den seventienden Julij 1667.

 P.S. Gi-

Digitized by Google

P. S. Gisteren avont zijn onder de Vlagge ende by 's Landts Vlote wel aengekomen de Capiteynen *Berckhout*, *Valeben*, *Klaes Ancker* ende *Kerſſeboom*, met twee Branders, van dewelcke wy den voornoemden *Berckhout*, ende de twee Brandt-ſchepen by 't Eſquadre onder den L^t. Admirael *de Ruyter*, met ons genomen, ende de andere drie Schepen van Oorloge naer het Koninghs-Diep, onder den L^t. Admirael *van Nes*, verſonden hebben.

Den L^t. Admirael *de Ruyter*, hebbende tot deſen niets te voegen van conſideratien, doet hier nevens aen Uw Hoogh Mo: ſijnen ootmoedigen dienſt preſenteren.

Aen de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt, den 17^en. Julij 1667.

Edele Mogende Heeren,

DE Landt-militie onder den *Grave van Hornes* by 's Landts Vlote aengekomen, was ſeer naeuw ende meeſt in ſlechte Schepen gelogeert: Wy hebben goet gevonden omme deſelve te beter te accommoderen, ende de meſnagie ſoo veel mogelick voor de Provincie van Hollandt te practiſeren, alle deſelve te doen overgaen op Schepen van Oorloge, op dewelcke deſelve beter geaccommodeert ende getracteert ſal werden; ſullende daer door niet alleen de hueren van de voorſz Schepen gemeſnageert, maer oock de koſtgelden van de Soldaten tot laſte van de reſpective Admiraliteyten gebracht konnen werden, ende 's Landts Vlote met ſoo veel minder embaras van onweerbaer Vaertuygh belemmert blijven: verhopende dat Uw Ed: Mo: 't ſelve niet onaengenaem ſal zijn: Wy hebben alle de reſpective Schipperen, met Soldaten bevracht geweeſt zijnde, by Acte gelaſt haer aen Uw Ed: Mo: t'addreſſeren, ende der ſelver ordres punctuelick te achtervolgen: Vertrouwende daer inne niet anders te hebben gedaen, als 't gene conform de intentie van Uw Ed: Mo: is, waer naer wy ons in alle voorvallende ſaken geerne ſullen reguleren: Waer mede eyndigende ſullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Ed: Mo: te behouden in ſijn heylige protectie. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den ſeventienden Julij 1667.

Ten ſelven dage is door eenige Schepen van 's Landts Vlote aengehaelt / en onder de Vlagge gebracht den Schipper Eppe Gerbrants, nier ſijn Schip genaemt de Roode Meulen / van Hamborgh / komende van Lieth in Schotlandt / en doorgevende de wil te hebben naer Rouaen / den welcken / met advis van den L^t. Admirael de Ruyter, is toegeſtaen ende geconſenteert ſijne reyſe derwaerts te vorderen / en ten dien eynde gegeven behoorlick Paſpoort.

Is mede uptgegeven Acte aen den Vendrigh van den Capiteyn Charles de la Noye, om met ſijn Sergiant en ſeven en dertigh Soldaten over te gaen op Jacob Pietersſz Swart, ende Mutatis mutandis voor de naervolgende / als voor den L^t. van den Majoor Overſchie met negen en twintigh Soldaten / upt de Fluyt de Poſtillon / op Capiteyn Jacob Paeuw; voor den Sergeant en negen en twintigh Soldaten / van de Compagnie van den Sergeant Majoor Francoys van Overſchie, upt het Scheepje de Poſtillon op den Commandeur Jacob van Meeuwen; voor den Vendrigh van den L^t. Collonel van Rheede, nevens vijf en dertigh mannen / ofte ſoo veel meer of min als daer op gevonden ſullen worden / mitſgaders de reſte van de Compagnie van den Capiteyn Bonneman, alle upt de Fluyt den Jongen Horſt / op Capiteyn Floris Floriſſz Blom.

Als oock aen den Schipper op het Fluyt-ſchip Gouda / aen Schipper Arien Janſz, Fluyt-ſchip de Poſtillon; Cornelis Haſſel, de Jongen Horſt; Advijs-Jacht de Liefde / Schipper Jan Soppen; Schipper Aelbert Cool, Buyſſe S^t. Catharina / om te zeylen na de Maſe / en ſich te addreſſeren aen de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt en West-Vrieſlandt / en der ſelver nader ordre af te wachten.

Deſen

Digitized by Google

Desen avont is de Hooft-Vlagge / neffens de Esquadres daer onder gestelt / ten Ancker gekomen op seventien vadem / 't Noordt-voorlandt West van deselve / vier mijlen buyten de Wal.

Lunæ den 18en. Julij 1667. in 't Schip de seven Provincien, onder zeyl, laverende om de Hoofden te passeren.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Desen morgen met den dagh / na 't gedane zeyn / met de Schepen onder de Vlagge weder onder zeyl geraeckt zijnde / laveerden met een W. N. W. wint om de Hoofden te passeren / ende is 's Landts Vlote ten Ancker gekomen op twintigh vadem / 't Kasteel van Douvres N. ten O. een mijl van deselve Vlote.

Is heden gelesen ende gearresteert d'Instructie van den Luytenant Admirael de Ruyter, voor de Hooft-Officieren ende Capiteynen van des selfs onderhebbende Smaldeel / om vervolgens aen deselve verhantreyckt te werden / volgende de voorschreve Instructie hier naer geinsereert.

Particuliere Instructie van Michiel Adriaensz Ruyter, *Ridder, Lt. Admirael van Hollandt ende West-Vrieslandt, &c. voor de Hooft-Officieren ende Capiteynen van des selfs onderhebbende Smaldeel.*

TUsschen de Schepen van 't Smaldeel van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, sal onderlinge geobserveert worden de naervolgende rangh ende ordre, te weten:

Den Schout-by-nacht *van Nes*, als hy voor den Lt. Admirael *de Ruyter*, sal dicht volgen op de achterste man van 't Smaldeel van den Lt. Admirael *Banckert*, ende achter hem Capiteyn *Iacob Pietersz Swart*, achter hem Capiteyn *Adam van Brederode*, achter hem Capiteyn *Iacob Binckes*, achter hem Capiteyn *Evert van Gelder*, achter hem den voornoemden Luytenant Admirael *de Ruyter*. achter den selven, den Luytenant Collonel *Palm*, achter hem Capiteyn *Ian Pauwelssz van Gelder*, achter hem Capiteyn *Pieter Iacobsz Nanningh*, achter hem *Cornelis Gerritsz Vos*, ende achter hem den Commandeur en Capiteyn *Iacob van Meeuwen*.

Maer ingevalle den voornoemden Schout-by-nacht *van Nes* achter den gemelten Luytenant Admirael *de Ruyter*, mitsgaders den voornoemden Capiteyn en Commandeur *van Meeuwen* voor den selven Admirael zeylt, soo sal dese ordre omgekeert, ende sullen als dan d'achterste de voorste worden, sulcks dat den voornoemden Commandeur dan oock kort aen moet volgen d'achterste man van 't Smaldeel, dat als dan d'avantguarde van 's Landts Vlote sal hebben.

Alle Officieren ende Capiteynen, onder 't voorsz Smaldeel gerengeert, werden mits desen nochmaels tot haren schuldigen plicht vermaent, ende gerecommandeert het lieve Vaderlandt den besten dienste, ende den Vyandt den meesten afbreuck te doen.

Ende specialick de Capiteynen van de Fregatten strictelick gelast, dat sy in cas van eenigh gevecht, hun gestadelick sullen bevlijtigen des Vyandts Branders van de Hooft-Officieren van 't Smaldeel af te keeren, ofte in den gront te schieten, oock wel te letten sooder eenige Schepen aen de gront quamen te sitten, ofte in de gront ofte brant geraeckten, deselve alle hulpe ende assistentie te bewijsen, ofte ten minsten het volck daer van te bergen.

Desgelijcks worden oock hier mede de Commandeurs van de Brandt-schepen, *Rem Pietersz Mars* ende *Harmen Dircksz Boer*, ernstelick bevolen gedurigh by 't Schip van den Lt. Admirael *de Ruyter*

op

Digitized by Google

op te passen, op dat soo wanneer men met den Vyandt in 't gevecht komt ende sich eene favorable occasie presenteert, sy van 't selve Schip ofte andere daer toe t'ordonneren, onder 't faveur van de kracht ende van den roock van der selver Canon gevoeghlick aen 's Vyandts Schip ofte Schepen, die malkanderen aen boort mochten raken, konnen werden geleyder, ende na de behoorlicke executie hare Chaloupen met het volck daer van geberght worden; alles op poene van lijfstraffe voor die hier van eenighsins in gebreke blijft, ende sal op alles goede achtinge genomen ende naeuw ondersoeck gedaen worden. Actum in 't Schip de seven Provincien, den 18en. Julij 1667.

Is noch gelesen ende gearresteert de ordre ende Rendevous voor de Hooft-Officieren/ Capiteynen ende Commandeurs van de presente 's Landts Schepen by de Hooft-Vlagge/ hier naer volgende geinsereert.

Ordre ende Rendevous, by de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, met advis van den L: Admirael de Ruyter, *gearresteert voor de Hooft-Officieren, Capiteynen ende Commandeurs van de presente 's Landts Schepen by de Hooft-Vlagge.*

I.

ERstelick, indien men door storm van den anderen quamen te verstecken, in de Hoofden of bewesten deselve, tot omtrent de Singels, ende eenige de Singels niet konden bezeylen, noch mogelick zijnde aldaer af ende aen te houden, maer genoodsaeckt door de Hoofden Oost aen te drijven, daer voor sal de Rendevous zijn de vlacke Zee, het Noordt-voorlandt West van haer.

II.

Ende of het gebeurde dat wy soo verre West waren geavanceert, dat wy al te samen de Singels konden bezeylen, soo sal by contrarie wint en hardt weer de Rendevous benoosten onder de voorsz Singels zijn.

III.

Item, of het gebeurde dat wy soo verre West waren geraeckt tot Bevesier, ende aldaer door een storm beloopen wierden, sal men het niet terstont dragende houden na de Singels, of het Noordtvoorlandt, maer in 't Vaerwater over ende weder byleggen, op hope van hantsamer weder te bekomen, vermits het Somerdagh is.

IV.

Item, of het gebeurde dat wy waren gekomen tot aen 't Eylandt Wicht, ende aldaer eenigh hardt weer ende contrarie wint kregen, soo sal men het daer mede al kruyssende af ende aen houden, sonder te loopen na een van de voorsz Rendevousen, maer vertoeven op beter weer.

V.

Item, of 't gebeurde dat wy waren geraeckt tusschen 't Eylandt Wicht ende Poortlandt, ofte wel tot Poortlandt toe, ende aldaer een bylegger kregen, sal men sich wachten eenige Reeden te soecken, maer af ende aen blijven kruyssen soo veel het mogelick wesen sal.

VI.

Item, ingevalle wy mochten wesen geavanceert tot Goutstaert, ende aldaer door een swaren Storm wierden overvallen, en dat de lywaertste Schepen hoogh genoegh waren om Torbaey te bezeylen, soo sal in deselve Baey de Rendevous genomen werden, doch niet buyten hooghdringende noot.

Item,

Digitized by Google

VII.

Item, in cas wy waren geraeckt tot aen Lezaerdt, ende aldaer hardt weer bequamen, soo sal men al kruyssende af ende aen houden, ende vertoeven op beter weer; ende soo ondertusschen yemant van deselve Vlagge afdwalende, ende daer na deselve weder in 't gesichte krijght, sal men den anderen de teeckenen doen die ten dien eynde in 't generael Zeynboeck Articul 36. en 37. geinsereert staen.

Aldus gedaen in 't Schip de seven Provincien, zeylende voor de Hoofden, den 18en. Julij 1667.

Ende is hyupden Acte gegeven aen den Vuerwercker Sleevooght, om over te gaen op Schipper Jacob Brouwer; aen tien Soldaten van de Compagnie van den Sergeant Majoor Overschie, upt de Flupt de Postillon / op Capiteyn Adriaen de Hase; aen den Wendzigh van den Lt. Collonel van Rheede, nevens dertigh Soldaten / mede op Capiteyn de Hase; aen den Ingenieur van der Stap, met sijn Conducteur en Schrijver / nevens ses Constapels / zijnde op 't Schip de Roo Leeuw / om haer na 't Vaderlandt te begeven / ende sich t'addresseren aen de Gecommitteerde Raden van Hollandt / om der selver nader ordre af te wachten.

Martis den 19en. Julij 1667. in 't Schip de seven Provincien, laverende Westwaert heen.

Present d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Den voorleden nacht den wint N. N. West loopende / gingen op 't gewoonlicke zeyn weder onder zeyl / en stevende Z. W. ten W. aen / de wint allenghskens scherpende.

Desen morgen den wint W. ten Noorden / laveerden weder Westwaert heen / en stopten ten negen uren wegens stilte het tjie: waer op haer Ed: Mo: goet vonden te doen petchaerden het Smaldeel van 't Esquadre onder 't commandement van den Luytenant Admirael de Ruyter, om aen de Hooft-Officieren ende Capiteynen een dubbelt ter handen te stellen van de ordre ende Instructie op gisteren gearresteert / ende zijn daer op weder onder zeyl gegaen / Westwaert heen.

Is gelesen ende gearresteert een Missive aen de respective Luytenanten Admiralen Banckert ende van Aylua, om daer mede t'accompagneren de Rendevousen op gisteren gearresteert.

Aen den Lt. Admirael Banckert, *den 19en. Julij 1667.*
Mutatis mutandis *aen den Lt. Admirael* Aylua.

EDele, *Gestrenge*, *Manhafte*; Wy senden Uw Ed: hier nevens toe vijftien Acten van Rendevousen, by ons, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, beraemt ende gearresteert, met versoeck ende begeerte, dat Uw Ed: deselve onder sijn byhebbende Officieren, Capiteynen ende Schippers van kleyn Vaertuygh sal distribueren, gelijck wy, en den Luytenant Admirael *Aylua* † aen d'onse mede sullen doen, om te mogen strecken tot hare respective narichtinge, op dese tegenwoordige expeditie. Waer mede eyndigende bevelen Uw Ed: in Godes heylige protectie. Actum in 't Schip de seven Provincien, den 19en. Julij 1667.

† *Banckert.*

Zijn verpzept twee Sweedtsche Flupten / ende daer van aen boozt gekomen Jochim Timmerman, Schipper van Stratin / komende van S'. Maerten / voerende een Flupt geladen

Digitized by Google

met Zout / sept veertien dagen onderweegh geweest te zijn / ende gesien te hebben omtrent Wicht twee Engelsche Fregatten / die twaelf Koopvaerders hadden geconvoyeert upt de West / ende upt deselve verstaen te hebben / dat noch twaelf Fregatten huysden buyten 't Canael / om de Noordt.

Georgius Lus, van Westerwijck by Stockholm / Schipper op de Flupt de witte Swaen / komende van S^t. Maerten / geladen met Zout / de wil hebbende naer de Sont.

Is by occasie van de voorsz Sweedtsche Schippers / te meer deselve haer cours naer de Noordt stellen / goet gevonden te schrijven aen haer Hoogh Mogende / ende Edele Groot Mogende / onder addres aen den Commissaris Knijf, alsoo wegnigh gelegentheyt op 't afsenden van brieven door 't Canael han gemaeckt werden / volgende de voorsz Missive hier naer geinsereert.

Aen de Heeren Staten Generael, den 19^en. Julij 1667.

Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONsen laetsten aen Uw Ho: Mo: is geweest van den seventienden deser loopende maent; wy zijn tsedert door contrarie Zuydtwestelicke winden soodanigh in ons voornemen ende cours verhindert geweest, dat wy tot noch toe niet verder hebben konnen avanceren, als tot op de hooghte van de Singels, ende is oock ondertusschen niets van importantie voorgevallen, zijnde de Zee soo ledigh van Schepen, dat ontwijffelick de Engelsche alomme door Advijs-barcquen de opkomende Koopvaerders moeten hebben gewaerschouwt. Desen gaet door twee Sweedtsche Koopvaerdije-schepen, zijnde de eerste ende eenighste die wy in het Canael hebben gerencontreert. Wy sullen genootsaeckt zijn onse Brieven van hier te Landt over Vranckrijck af te senden, niet dervende deselve met ongemonteert Vaertuygh voor by Douvres ende de Duyns hasarderen; ende zijn beducht, dat wy de Schepen van Oorloge, jegenwoordigh by de Vlagge zijnde, by occasie ende rencontre van den Vyandt, wel van nooden souden mogen hebben. Sullen echter niet nalaten, soo haest yets van consideratie sal komen voor te vallen, Uwe Hoogh Mogende van alles pertinente communicatie te geven. Waer mede eyndigende sullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mogende Persoonen en loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de seven Provincien, den negentienden Julij 1667.

Ontfangen een Missive van den L^t. Admirael Aylua, geschreven in 't Schip Groot Frisia / leggende ten Ancker in 't Canael / dwers van de Singels / huysden date deses / houdende responsive op haer Ed: Mo: Brief / heden morgen aen den selven afgegaen: hier naer volgende geinsereert.

Edele Mogende Heeren,

INgevolge van Uw Ed: Mo: ordres van heden sal niet mancqueren d' Actens my daer by toegekomen aen de Capiteynen ende Officieren onder mijne Vlagge bescheyden, aenstonts te distribueren: Waer mede eyndigende, Edele Mogende Heeren. Onderstont *Uw Ed: Mo: Dienaer*, geteeckent *H. W. Baron van Aylua.*

Waer op gedelibereert zijnde / is deselve aengenomen voor notificatie.

Is

Digitized by Google

Is geleſen ende gearreſteert de naervolgende Acte / Mutatis mutandis voor den Schout-by-nacht Jan van Nes, ende Willem van der Zaen, mitsgaders de Capiteynen Jacob van Meeuwen, Jan Janſz Vijſelaer ende Adriaen de Haze reſpective / de twee eerſte genoemde om als Vice Admirael / ende de drie laetſte om als Schouten-by-nacht provisioneel onder 't tegenwoordige Eſquadre de Vlagge te voeren.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende authoriſeren by deſen, met advis van den L^t. Admirael *de Ruyter*, den Schout-by-nacht *Ian van Nes* om geduerende deſe expeditie waer te nemen de plaetſe als Vice Admirael van den gemelten L^t. Admirael, latende tot dien eynde waeijen de Vlagge daer toe ſtaende, ende voorts alles doende volgens de albereyts gegeven ende noch te geven ordres, 't gunt een Vice Admirael van 't voorſz Eſquadres toeſtaet ende behoort te doen, ende dit alles by proviſie ter tijt en wijle toe de voorſz Vlote weder gecombineert, of anderſins geordonneert ſal weſen. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 19^en. Julij 1667.

Mercurij den 20^en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker dwers van Vierley op drie entwintigh vadem, twee mijlen van de Wal.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Capiteyn Cornelis Gerritſz Vos, voerende de Galeije van Amſtelredam / heeft aen boort van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden gebracht Herman Beets, voerende een Snaeuw op de Kaep geëquipeert tot Vliſſingen / dewelcke ſeght vijf etmalen gezeylt te hebben met vier en veertigh Engelſche Koopvaerders / ſoo Flupten als Pinaſſen / ende deſelve gerencontreert te hebben omtrent tien mijlen buyten Hepſant / ende dat deſelve alle binnen Wicht waren ingeloopen den achtienden deſer loopende maent: dat oock dien ſelven dagh des avonts upt Wicht voornoemt gekomen zijn drie Koninghs Schepen / voerende naer giſſinge ſes en dertigh a veertigh Stucken; Seght noch omtrent twee maenden buyten het Canael gekruyſt te hebben / ende geduerende den voorſz tijt drie Vijſchers met Stucke-goederen genomen te hebben / die hem alle weder ontjaeght zijn. Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert / dat van 't groos van de Vlote ſullen gedetacheert / ende onder 't commandement van den Vice Admirael Evertſz ende den Schout-by-nacht van der Zaen voor af geſonden worden de Schepen hier naer genoemt / met laſt ende ordre omme ſonder eenigh tijtverlies te zeylen naer het Eylandt Wicht / ende te onderſoecken of aldaer eenige Engelſche Schepen / 't zy van Oorlogh / of te Koopvaerdije uytgeruſt haer onthouden. Ende ingevalle deſelve ſullen oordeelen met eenige advantagie die te konnen attaqueren / deſelve aen te taſten ende te vermeeſteren / ofte te ruineren is 't doenlick / ende voorts voor alle middelen den Vyandt allen mogelicken afbreuck te doen: Dat ondertuſſchen het groos van de Vlote ſal trachten haer ſoo ſpoedigh als doenlick naer te volgen / om aldaer wijders t'overleggen wat verders by de hant genomen ende op den Vyandt geattenteert ſal konnen worden; Sullende tot dien eynde gedepeſcheert ende uytgegeven worden de noodige Acten.

Officieren.	Schepen.
Vice Admirael Cornelis Evertſz.	*Zierickzee.*
Schout-by-nacht van der Zaen.	*Hollandia.*

Digitized by Google

Officieren.	Schepen.
Capten. Evert van Gelder.	*Gelderlandt.*
Pieter Iacobſz. Nanningh.	*Gornichem.*
Ian Pauwelſſz. van Gelder.	*Harderwijck.*
Iacob Paeuw.	*d'Eſſex.*
Cornelis Evertſz. de Ionge.	*Middelburgh.*
Ian Vinckelbos.	*de Winthont.*
Ide Hilkes Colaert.	*Kleyn Friſia.*
	Advijs-Jachten.
Iacob Pieterſz. Swart.	*Schiedam.*
Cornelis Gerritſz. Vos.	*Prins of Galeye.*
Anſke Fockes.	*Over-Iſſel.*
Verboeckelt.	*Winthont.*
Branders.	
Harmen Dirckſz. Boer.	*Munnick.*
Willem Meerman.	*Hope.*
Willem Gerritſz.	
Gaillots.	
Cornelis Damiſſz.	
Iacob Theuniſſz. Camp.	
Ian Meyndertſz. Kat.	
Floris Iacobſz.	

Zijn noch ten fine voorſz gedepeſcheert de naervolgende Acten.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Vice Admirael *Cornelis Evertſz*, dat hy met ende benevens den Schout-by-nacht *van der Zaen*, als Vice Admirael, ende de Schepen en Vaertuygen onder haer beyder commandement geſtelt, waer van de namen der Capiteynen ende Commandeurs haer hier nevens ſullen werden ter handen geſtelt, aenſiens deſes voor af ſal zeylen na de Ooſtnaelde van 't Eylandt Wicht, tot omtrent St. Helena, om te recognoſceren of, ende wat Engelſche Oorlogh of Koopvaerdije-ſchepen dat aldaer voor ofte in Portsmuyden leggen, ende daer op eenige advantagie ſiende, deſelve aen te taſten, veroveren ofte ruineren is 't doenlick, betrachtende na behooren 's Landts dienſt, ende den meeſten afbreuck aen den Vyandt te doen, gebruyckende in alles Soldaet ende Zeemanſchap, ſonder daer van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, drijvende omtrent Vierley, den 20en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Evert van Gelder*, hem aenſiens deſes te

Digitized by Google

te begeven onder 't commandement van den Vice Admirael *Cornelis Evertsz*, om daer mede na Wicht af te zeylen, ende t'ontfangen ende t'achtervolgen de nadere ordres, die hem van den voornoemden Vice Admirael sullen werden gegeven, sonder daer van te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de seven Provincien, drijvende omtrent Vierley, den 20en. Julij 1667.

Mutatis mutandis voor de bovengenoemde Capiteynen.

Jovis den 21en. Julij 1667. *Nihil actum est.*

Desen morgen den wint W. Z. West / en stille / zepden Noordwest voor Bevesier / West ten Noorden / ende Vierlep Noordwest ten Noorden drie mijlen van ons. Ten negen uren quam de Vlote ten Ancker op ses en twintigh vadem / ende ten twee uren is weder Ancker gelicht / drijvende voor stille / doch tegens den avont quam een luchtjen upt den Oosten / en 's nachts weder stille / zepden West aen.

Veneris den 22en. Julij 1667. *Nihil actum est.*

's Morgens de wint Oost / met goet weer / een klein koeltje / zijn in zepls op geset / zepden van Bevesier West aen: op den dagh was het stille en dpsigh / 's namiddaghs kregen Wolfferts-Horn in 't gesicht / W. ten N. en W. N. W. van 's Landts Vlote / ende de Swane-Klif N. W. ten Westen van deselve / gingen W. N. W. aen / met stilte ende dpsigh weer / hoorden voor Portsmupden seer schieten / 's avonts quamen op sestien vadem ten Ancker / de Klif N. N. West / en Wolfferts-Horn W. N. W. van ons: 's nachts was het stille.

Sabbathi den 23en. Julij 1667. in 't Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker omtrent twee mijlen buyten Wicht op sestien vadem, de Klif N. N. West, en Wolf Ferts-Horn W. N. West van ons.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Desen morgen de Wint N. N. Oost Ancker gelicht / ende met alle de Schepen onder de Vlagge 't zepl gegaen zijnde / labeerden de Oostnaelde van Wicht in / het oversteekende naer Portsmupden; doch alsoo bevonden wierde / dat aldaer / nochte voor de Koe / ofte het Gat van Nieuwpoort / nochte op de gantsche Reede achter ende binnen Wicht niet een eenigh Schip was gebleven / ende klaerlick bleeck dat de Koopvaerders binnen Portsmupden niet en waren / ook dat in de Haven maer 14. a 15. Schepen lagen / waer onder / soo gepresumeert wierde / den Houberain behent konde werden / zijnde deselve voorts alle / ofte voor het meeste gedeelte Koninghs Schepen: Soo is naer voorgaende deliberatie daer over gehouden / ook voor d'informatien over de gelegenthept van Portsmupden genomen / gebleven; dat vermits de enghte van de voorsz Haven / ende dat aen de eene zijde van deselve gelegen was een seer considerabel ende regulier Fort / ende aen de andere zijde de Stadt / soo als geseght wierde / mede seer wel gefortificeert was / niet geraden gebonden op deselve pers te attenteren; maer andermael geraden gebonden den voornoemden Kaper te ontbieden / die / op hope van bupt / mede binnen Wicht ingezepl was / dewelcke nader onderbraeght ende gehoort zijnde / bleef persisteren by sijne voorgaende verklaringe / affirmerende hy de Vlote Barbados-vaerders aldaer hadde sien binnen loopen / waer upt niet anders geoordeelt konde

Digitized by Google

werden / dan dat de voorsz Hoophaerders met de voorsz Oostelicke wint (buyten twijffel van de aenkomste van 's Landts Vlote verwittight zijnde / ende haer op die Reede niet vertrouwende) wel na Plymmuyden souden mogen verzeylt zijn / is eyndelick geresolveert gewoorden weder buyten te loopen / ende cours te setten na Plymmuyden voornoemt / op hope van onderwegen / ofte 't eynde het Canael eenige Straet-haerders / die verstaen wierden dagelicks verwacht te worden / te sullen bejegenen.

Op het Eylandt Wicht bele Troupen soo te voet als te paert in de wapenen ende in ordre gesien werdende / hebben de Officieren van de Landt-militie niet dienstigh geoordeelt alhaer te landen / te meer / alsoo de Forten op 't voorsz Eylandt gelegen / gesept werden seer sterck / ende sulcks niet apparent te zijn / dat deselve met een assault overrompelt souden konnen werden.

Descriptie van de Haven van Portsmouth.

De Haven van Portsmouth is gelegen achter een Zant / op het welcke gemaeckt is een groot Fort / leggende beoosten de voorsz Haven ; deselve naer bericht wert is engh / ende moet men tusschen het voorsz Zant ende de Stadt doorloopen / dewelcke mede wel gefortificeert / oock met veel Canon gesept wert voorsien te zijn.

De voorsz Haven kan met een Musquet werden overgeschoten / ende soude met een Zuyden ende Zuydt-Westelicken wint konnen ingezeylt werden.

's Naer middags omtrent vier uren zijn alle de Schepen van de Vlote weder onder zeyl gegaen / dreven met de achter-ebbe achter uyt / ende dat met stilte / passeerden evenwel de Swane-Kilf.

's Avonts met Sonnen ondergangh lagh de Zuydthoeck van Wicht W. ten Z. ende de Kilf N. W. ende N. W. ten N. van ons / de wint hoewel slap O. N. O. liepen soo wat Z. W. heen / om buyten de Wal te komen : omtrent de middernacht gingen wy W. ten Z. aen ; met het klieren van den dagh liep de wint Noorden / ende met Sonnen opgangh lagh den Hoeck van S^t. Andries / of Perelpunt / N. N. West van ons / ende Wolfferts-Horn N. O. ten Oosten ende O. N. Oost.

Dominica den 24^en. Julij 1667.

Present d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Den 24^en. ditto de wint Oost omtrent acht uren lagh Voorlandt N. ten Westen van ons / hadden dyssigh weer / en dreven onder de wint : naer de middagh gingen weder W. ten Z. aen / de wint O. N. Oost / behielden noch al mottigh weer : 's avonts met Sonnen ondergangh klaerden 't wat op / sagen doen den Hoeck van Goutstaert W. ten N. omtrent seven mijlen van ons / sagen ende verzeyden als doen Schipper Hans Lucht van Stralsont / doende een Fluyt-schip genaemt den Gulden Engel / den welcken gebraeglt zijnde / sepde de wil te hebben naer 't Texel / versoeckende Paspoort / dewelcke hem verleent is / ende zijn hem by die occasie mede gegeven onder coubert aen den Commissaris Knijf op den Helder de Brieven aen haer Ho: Mo: ende Ed: Groot Mo: mitsgaders aen de Stadt ofte Regeringe van Dordrecht hier na geinsereert.

Aen de Heeren Staten Generael, Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt, ende de Heeren van Dordrecht, den 24^en. Julij 1667.*

Hoogh

Digitized by Google

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uw Hoogh Mo: is geweeſt van den 18en. deſer loopende maent, geſchreven op de hooghte van Fierley, ende afgeſonden met een Sweedtſche Schipper, de wil hebbende naer Amſtelredam: Tſedert zijn wy eenige dagen door contrarie winden ende ſtilte ſoodanigh opgehouden dat wy genoeghſaem niets konden avanceren. Op Woonſdagh laeſtleden, den 20en. deſer, heeft Capiteyn *Cornelis Gerritſz Vos*, voerende de Galeije van Amſtelredam, by ons aengebracht *Herman Beets*, voerende een Snaeuw te Kape geëquipeert, ende afgevaren van Vliſſingen, den welcken aen ons gerapporteert heeft dat hy omtrent tien mijlen buyten Heyſandt gerencontreert hadde een Vlote van Engelſche Koopvaerders, ſterck vier en veertigh Zeylen, geaccompagneert met een Convoyer, met dewelcke hy vijf eemalen gezeylt hadde, ende dat deſelve alle op Maendagh voorleden, den 18en. deſer, aen het Weſt-eynde van Wicht langhs de Naelden waren binnen geloopen: Waer op by ons gedelibereert zijnde, hebben wy goet gevonden met alle mogelicke ſpoet met 's Landts Vlote na Wicht voorſz te zeylen, op hope dat wy aldaer de voorſz Koopvaerders, dewelcke den voornoemden Kaper aſſeureerde alle te komen uyt de Barbados, ofte een gedeelte van deſelve ſouden aentreffen. Des Donderdaghs 's avonts, den 21en. kregen wy een luchtjen uyt den Ooſten, het welcke des anderen daeghs redelick opkoelende, ſoo quamen wy den 22en. met Sonnen ondergangh tot voor het Ooſt-eynde van Wicht, maer konden wegens de ſtilte, ende dat het getije verloopen was dien avont niet binnen geraken.

Des Saturdaghs 's morgens heel vroegh liepen wy by Wicht in langhs de Rheede van S,. Helena, ende van daer overgeſteken zijnde naer Portsmuyden, bevonden wy dat aldaer, nochte voor de Koe, ofte het Gat van Nieupoort, nochte op de gantſche Rheede achter ende binnen Wicht, niet een eenigh Schip was gebleven: ſagen oock dat de voorſz Koopvaerders binnen Portsmuyden niet waren ingeloopen, alſoo binnen de Haven niet dan veertien of vijftien Schepen (onder dewelcke de Zeeluyden ſeyden den Souverain te konnen bekennen) waren leggende, dewelcke wy præſumeerden alle ofte voor het meeſte gedeelte Koninghs Schepen te zijn: maer vermits dat Gat ſeer naeuw is, gelijck alle die op die Haven bekent zijn verklaerden, ende dat op de kant van 't ſelve is gelegen een ſeer conſiderabel ende ſterck Fort: Dat oock aen d'ander zijde de Stadt, ſoo als geſeyt wert, ſeer wel is gefortificeert, ſoo wiert niet geraden gevonden op deſelve yets te attenteren: Maer andermael den voornoemden Kaper by ons ontboden hebbende, die, op hope van buyt, mede binnen Wicht was ingezeylt, dewelcke nader ondervraeght ende gehoort zijnde, perſiſteerde by ſijne voorgaende verklaringe, ende bleef affirmeren dat hy de voornoemde Vlote Koopvaerders aldaer hadde ſien binnen loopen; ſoo konden wy niet anders oordeelen, dan dat de voorſz Koopvaerders met de opgemelte Ooſtelicken wint, van onſe aenkomſte ontwijffelick verwittight zijnde, ende haer op die Rheede niet vertrouwende, ſouden verzeylt zijn na Pleymuyden, ſoo dat wy reſolveerden weder buyten te loopen, ende onſen cours te ſetten na Pleymuyden voorſz, hopende onderwegen, ofte t'eynde het Canael eenige Straets-vaerders, die wy verſtaen hebben dagelicks verwacht te werden, te ſullen bejeggenen.

Op het Eylandt Wicht ſagen wy vele Troupen ſoo te voet als te peert in de wapenen ende in ordre gerengeert, ſoo dat de Officieren van de Landt-militie niet dienſtigh oordeelden aldaer te landen, te meer alſoo de Forten op 't voorſz Eylandt gelegen, geſeyt werden ſeer ſterck, ende ſulcks niet apparent te zijn, dat deſelve met een aſſault overrompelt ſouden konnen werden.

Wy raeckten den ſelven avont met de ebbe weder buyten, ende hebben den gantſchen nacht met redelicke koelte ende een Ooſtelicke wint gezeylt, ſoo dat wy ons tegenwoordigh bevinden op de hooghte van Poortlandt, ſonder dat wy tot noch toe in de Canael eenige andere bejegeningen gehadt hebben: Waermede eyndigende ſullen Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 24en. Julij 1667.

Is

Is voorts geleſen ende gearreſteert de nabolgende Acte voor de Capiteynen Jan Pauwelſſz van Gelder, ende Verboeckelt.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende bevelen hier mede de Capiteynen *Ian Pauwelſſz van Gelder*, ende *Ian Ianſz Verboeckelt*, dat ſy ſullen loopen in de Bocht van Abſon, ende aldaer trachten eenige Engelſche Scheepjes te beloopen, om kondtſchap van deſelve te bekomen, makende tegens den avont de Vlote weder in 't geſicht te komen, ende deſelve te volgen. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 24en. Julij 1667.

Lunæ den 25en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

In de voornacht zijn met kleyn zeyl van Goutſtaert West N. W. aengeloopen.

Den vijf en twintighſten dito / 's morgens den wint Noordtoost / maecken met den dagh zeyl / liepen dicht om den Hoeck van Goutſtaert voornoemt / en quamen ten Ancker voor 't Fort van Plemmuyden / op ſes en een halve vadem.

Eenige Capiteynen / aen dewelcke order gegeven was om de Engelſche Viſſchers / ofte ander Vaertuygh daer omtrent aen te halen / ende by de Vlagge te brengen / om kondtſchap uyt deſelve te bekomen / hebben aen boort van haer Ed: Mo: gebracht een Viſſchers Bootje van Stoonhuys / boven Plemmuyden gelegen / met ſes perſoonen gemant / van dewelcke den Schipper genaemt was Iſaac Koecke, ſchijnende een man van opmerckinge ende redelick oordeel / verklaerde dat omtrent veertigh Engelſche Straet-vaerders voorby Plemmouth Oostwaert aen zijn gezeylt / ſoo hy meent Woensdagh laeſtleden / ende dat deſelve alle binnen Dortmouth ten ſelven dage zijn in geloopen.

Dat hy drie van de Schippers / zijnde ſonen van Mr. Matthijs, geſproken heeft / ende dat deſelve alle drie in de Kercke zijn geweeſt binnen Stoonhuys voorſz.

Dat Sr. Thomas Allen, Gouverneur binnen Plemmouth is.

Dat op Draecks Kaſteel ſeer veel Canon lept / ende naer hy vertrouwde wel tachtentigh Stucken.

Dat aen de Stadt is een nieuw Kaſteel / ſeer wel gefortificeert / maer dat hy niet en weet hoe veel Stucken op 't ſelve leggen.

Dat boven dien de Stadt van Plemmuyden ſeer wel gefortificeert / ende van veel ende ſwaer Canon aen alle kanten voorſien is.

Verklaert wijders / dat giſteren avont tot Plemmouth tijdingen waren aengekomen / dat de Vrede was geſloten tuſſchen het Koninckrijck van Engelandt ende de Vereenighde Nederlanden.

Waer op gedelibereert ende reflexie genomen zijnde / is gereſolveert van voor Plemmouth te verzeylen met 's Landts Vlote naer Dortmouth voorſz / ende dat den Schout-by-nacht van der Zaen met ſes Schepen / hier naer genoemt / voor uyt ſal trachten in alle ſpoet hem derwaerts aen te voegen / ende uyt eenige Viſſchers ofte andere perſoonen / die hy daer omtrent ſal trachten op te loopen / ſekere kondtſchap te bekomen van de bewuſte Engelſche Vlote Straet-vaerders / ommé als dan wijders gereſolveert te worden / ſoodanigh als naer gelegenthey ende onderbindinge van ſaken bevonden ſal werden te behooren.

Namen

Digitized by Google

Namen der Capiteynen, die gedeſtineert zijn om naer Dortmouth te verzeylen.

Schout-by-nacht Willem van der Zaen.	*Iacob Paeuw.*
Evert van Gelder.	*Iacob Corneliſſz. Swart.*
Cornelis Evertſz. de Ionge.	*Cornelis Gerritſz. Vos.*

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Schout-by-nacht *Willem van der Zaen*, met ende benevens de Capiteynen *Evert van Gelder*, *Cornelis Evertſz de Ionge*, *Iacob Paeuw*, *Iacob Corneliſſz Swart*, ende *Cornelis Gerritſz Vos*, die mits deſen onder ſijn commandement werden geſtelt, aenſiens deſes ſal onder zeyl gaen, ende langhs de Wal op laveren naer Dortmuyden, ende recognoſceren wat Vyandtlicke Schepen aldaer ſouden weſen ingevallen, trachtende oock tuſſchen beyden in 't Vaerwater, ofte omtrent Dortmuyden voorſz eenige Viſſchers te beloopen, om uyt deſelve kondtſchap te bekomen van de gelegentheyt van de plaets, ende wat macht van Schepen, 't zy ten Oorlogh of te Koopvaerdije geëquipeert, dat daer leggen: ende in cas hem Schout-by-nacht dit mochte ontſchieten, ſal hy oock vermogen te tenteren op d'een of d'ander bequame plaets van het Landt, eenige perſoonen te doen lichten, ende daer uyt de voorſz narichtinge te verkrijgen, doch betrachten in alles Soldaet ende Zeemanſchap, ende vertoeven aldaer, kruyſſende op de Vlagge, ſonder hier-van in 't minſte te blijven in gebreke: Des werden alle de voornoemde Capiteynen gelaſt, de reſpective commandementen van den voornoemden Schout-by-nacht *van der Zaen* t'ontfangen ende t'obedieren. Actum in 's Landts Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor Pleymuyden, den 25ſten. Julij 1667.

Deſcriptie van de Haven van Pleymuyden, ſoo als deſelve, volgens 't rapport van verſcheyde Viſſchers, is gelegen, ende oogenſchijnlick afgeſien konde werden.

Het Gat van Pleymuyden is wijdt ende diep / maer eer men komt aen de Haven / om het Weſt-Conſer in te loopen / ofte het Katte-water in te zeylen / ſoo is op een Klippe gelegen een ſeer ſterck ende wel gefortificeert Kaſteel / genaemt Vaerdts Kaſteel / op het welcke vele ende ſware Stucken leggen / ende naer de Viſſchers verklaerden / wel tot tachtentigh in getale / waer langhs men ſeer dicht moet paſſeren / om in Weſt-Conſer in te loopen: Voorts ſoo is noch aen ende tegens de embouchueren van de Haven / ſoo wel tegen het Weſt-Conſer als het Katte-water / nieuw opgemaeckt / ſoo het ſchijnt / van muerwerck een nieuwe ſteene Battarije / ſeer langh / mede met vele ſware Stucken / ſoo geaffirmeert wert / wel voorſien.

Voer en boven is de Stadt / daer men mede langhs moet paſſeren / wel gefortificeert / ſoo dat de voorſz Haven geoordeelt wert een van de beſte ende ſterckſte van geheel Engelandt / ende dienvolgende is in geenderlep maniere geraden deſelve in te zeylen.

Is verbolgens geleſen ende gearreſteert de Rendevous voor de Hooft-Officieren / Capiteynen ende Commandeurs van de preſente Schepen van de Vlagge / hier naer volgende geinſereert.

Digitized by Google

Ordre ende Rendevous, by de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op's Landts Vlote, met advis van den Lt. Admirael de Ruyter, *gearreſteert voor de Hooft-Officieren, Capiteynen ende Commandeurs van de preſente 's Landts Schepen by de Hooft-Vlagge.*

I.

EErſtelick, indien men door ſtorm of eenigh ander inconvenient van den anderen komt te verſteken, tuſſchen dit ende Dorthmuyden, ſal dwers van Dorthmuyden de Rendevous zijn, om malkanderen aldaer vier en twintigh uren te vertoeven al kruyſſende.

II.

Ende of 't gebeurde, dat wy ſoo verre Ooſt waren geavanceert, tot aen 't Eylandt Wicht, ſoo ſal men malkanderen dwers van Wolfferts-Horn, den voorſz tijt, ende in manieren als voren hebben in te wachten.

III.

Item, ſoo wy waren geraeckt tot aen Beveſier, ende aldaer van den anderen wierden verſtroyt, ſal men malkanderen daer af ende aen houdende mede vier en twintigh uren hebben te wachten.

IV.

Item, alſoo mede in de Hoofden tuſſchen Douvres ende Calais, op den anderen vier en twintigh uren te vertoeven.

V.

Inſgelijcks onder 't Noordt-voorlandt.

VI.

Eyndelick, voor de Reviere van Londen te conjungeren met 's Landts Schepen, die wy aldaer hebben gelaten, onder 't commandement van den Luytenant Admirael *van Nes*, alwaer als dan nadere ordre ſal worden beraemt ende uytgegeven.

Actum in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende in 't geſichte van Pleymuyden, Ooſtwaerts aen, den vijf en twintighſten Julij 1667.

Martis den 26en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Den ſes en twintighſten dito / 's morgens met den dage / wenden 't de Vlagge Noordt over na de Engelſche Wal / zeylende N. ten Weſten met harde koelte / en quam ten tien uren / neffens de Schepen onder deſelve / ten Ancker op ſes en twintigh vadem / ſcherpe gront / de Weſthoeck van Saerhom O. ten Noorden een halve mijl van ons.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Gedeputeerden tot de ſecrete Zee-ſaken / geſchreven in den Hage den veertienden deſer loopende maent / ende daer nevens drie Bylagen / reſpectivelick hier naer volgende geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

EDele, *Geſtrenge, Ernſeſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren*; Hier nevens gaen copijen van drie Brieven, d'eerſte van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, de tweede van

van de Heer *Haſſelaer*, ende de derde van den Heer *Langewagen*, alle van den dertienden deſer loopende maent, ende houdende advertentie, dewelcke wy u-lieden tot der ſelver narichtinge toeſenden: ende deſen tot geenen anderen eynde dienende, bevelen u-lieden in Godes heylige beſcherminge. In den Hage den 14en. Julij 1667. Was geparaphreert *E. B. de Pallandt*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was geteeckent *I. Spronſen.*

Hoogh Mogende Heeren,

WY ontfangen op heden Uw Hoogh Mogende reſolutie van den twaelfden deſer, genomen ter ſake van advertentie aen Uw Hoogh Mogende toegekomen, by ſchrijvens van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, *ſub dato* negenden deſer, van dat de meeſte defecten in deſelve Vlote beſtaen in Bier ende Water, met aenſchrijvinge om het ſelve Bier ende Water overvloedelick ende na behooren te beſorgen, ende hebben van ons debvoir geoordeelt Uw Ho: Mo: te reſcriberen, dat wy, ſoo veel van onſe voorſorge dependeert, genoeghſaem hebben by een gebracht, ende na 's Landts Vlote afgeſonden, dat wy oock verſoecken van onſe Schepen niet ten behoeve van andere gediverteert magh werden, op dat wy de effecten van onſe voorſorge mogen genieten, ende ſullen nochmael Uw Hoogh Mogende verſekeren, dat onſe Schepen van alles na behooren ſullen zijn geprovideert, volgens Uw Hoogh Mogende ordre, naer proportie van de manningh, daer mede die uyt Texel Zee gekoſen hebben, ſoo wanneer de Proviant-ſchepen onder deſelve Vlote gearriveert ſullen zijn, die wy verhopen dat met het Convoy van den Capiteyn *Gotſkens* voor het meerengedeelte ſullen uytzeylen. Hier mede &c. In Amſtelredam den 13en. Julij 1667. Was geparaphreert *F. van Reygersbergh*, vt. onder ſtont *Uw Ho: Mo: ſeer dienſtwillige De Gecommitteerde Raden ter Admiraliteyt, ende t'hunner ordonnantie*, geteeckent *I. de Wildt.*

Hoogh Mogende Heeren,

MYn *Heeren*; Op het advis dat ick hadde door Mr. *du Mas*, van de komſte van den Heer Commandeur *la Roche* uyt 't Texel alhier, ſoo hebbe ick twee a drie dagen gewacht, om de bevelen van Uw Hoogh Mo: my opgeleght omtrent den Heere *la Roche*, af te leggen, tot dat ick wederom door Mr. *du Mas* hebbende verſtaen dat ſijn Edt. als noch eenige dagen aldaer ſoude verblijven, daer op ick op Maendagh ben naer Texel gevaren, ende hebbe op giſteren omtrent het Eylandt Wieringen het geluck gehadt van dien Heer Commandeur, komende met ſijn Chaloupe naer Medenblicq, om ſich voort herwaerts te tranſporteren, te rencontreren; Wien ick hebbe voorgehouden Uw Hoogh Mo: reſolutie ende begeerte, ende hebbe na mijn vermogen getracht den ſelven Heere te doen begrijpen hoe veel de gemeene ſake ſoude konnen bevordert werden door het verſtercken van 's Landts Vlote met het Eſquadre daer over ſijn Edt. commandeert, ende dat men daer door ſoo veel bequamer ſoude werden, om een conſiderabel aental van Schepen van de Vlote te konnen detaſcheren. Sijn Edt. heeft my ſeer veel genegentheyt getoont omme het gene van Uw Hoogh Mo: begeerte, ende ſoo hy oordeelde van ſijn debvoir was, tot genoegen van Uw Hoogh Mo: te konnen voldoen, indien Mr. *du Mas* hem ſoude konnen fourneren 't gene hy in Denemarcken niet hadde konnen bekomen, daer over ſijn Edt. nu de reyſe op Amſtelredam hadde genomen: Van alle 't welcke ſijn Edt. my verklaerde aen Uw Hoogh Mo: van den 8en. deſes te hebben gereſcribeert.

Ick hebbe deſen avont de Branders geviſiteert, die volgens Uw Hoogh Mo: ordres alhier by 't Collegie werden toegemaeckt, ende bevinde dat al ſeven der ſelver Schepen van hier gezeylt, ende dat drie op morgen, ende de twee laetſte ſonder fault deſe weeck van hier ſullen zeylen.

Tot het uytpreſſen van de Schepen van Oorloge zijn de Gedeputeerden van haer Ed: Mo: na 't Texel, die met alle yver aldaer geſtadigh beſich zijn.

Digitized by Google

Waer mede vertrouwende Uw Hoogh Mo: laſt te hebben voldaen, ſal ick afbreken, ende Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mo: beraetſlagingen te willen by woonen, ende haer Hoogh Mo: meer en meer te willen zegenen, ende blijve. Onder ſtont *Uw Hoogh Mo: gehoorſaemen ende getrouwen Dienaer*, ende was geteeckent *Gerard Haſſelaer*.

In Amſtelredam, den 13en. Julij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

OP heden is het Victuaille-ſchip van de Rheede voor deſe Stadt na Texel 't zeyl gegaen, werdende gevolght van drie Lichters met proviſie, die het ſelve, om het Vlaeck ſonder verhinderinge te paſſeren, alhier niet heeft konnen innemen: Van gelijcken is het laetſte Brandt-ſchip, genaemt het Koninghs Wapen, deſen dagh naer 't Texel vertrocken; Godt geve haer behoude reyſe, ende Uw Hoogh Mo: veel heyl en voorſpoet in hare regeeringe, ende ſal ick ondertuſſchen blijven: Waer mede, &c. Hoorn den 13en. Julij 1667. Onder ſtont *Uw Hoogh Mo: ootmoedigen Dienaer*, ende was onderteeckent *Reynier Langewagen*.

Waer op gedelibereert / zijn de voorſz Miſſiven ende bylagen aengenomen voor notificatie.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Gedeputeerden tot de ſeereete Zee-ſaken / geſchreven in den Hage den vijftienden Julij 1667. hier naer volgende geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

EDele, *Geſtrenge*, *Ernſeſte*, *Hooghgeleerde*, *Wijſe*, *Voorſichtige Heeren*; Op 't ernſtighaenhouden van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Rotterdam, hebben wy goet gevonden u-lieden mits deſen te verſoecken ende te begeeren, dat deſelve van 's Landts Vlote willen deraſcheren het Jacht het Loopende Hart, ende 't ſelve ſenden naer de Maſe, ter diſpoſitie van het gemelte Collegie ter Admiraliteyt, 't en ware u-lieden eenige reden ter contrarie mochten hebben, den dienſt van den Lande concernerende, die wy in ſulcken gevalle ſullen te gemoet ſien, bevelende u-lieden in Godes heylige beſcherminge. In den Hage den 15en. Julij 1667. Was geparaphreert *E. B. de Pallandt*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteeckent *I. Spronſen*.

Waer op gedelibereert zijnde / is bevonden dien aengaende al op den dertienden deſer loopende maent gedisponneert te zijn / ende in plaetſe van 't Jacht 't Loopende Hart / 't welck te voren is afgeſonden naer den Lt. Admirael van Gent, afgeveerdight is geworden het Jacht de Vliegende Faem.

Is geleſen / gearreſteert ende vervolgens uytgegeven de hier naer geinſereerde Acte voor den Gaillot-Schipper Jacob Teuniſſz Camp.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Gaillot-Schipper *Iacob Teuniſſz Camp*, dat hy aenſiens deſes met ſijn onderhebbende Gaillot ſal hebben te kruyſſen drie, vier a vijf mijlen in 't Zuyden, dwers van Gourſtaert, voor den tijt van vier en twintigh uren, trachtende alle op en afkomende Schepen aen te doen ende te verſpreken, om daer door alle kondtſchappen te bekomen; ende ſoo

hy

Digitized by Google

hy yemant reſcontreert die 's Landts Vlote ſoeckt, ſal hy deſelve bekent maken, dat die hier onder Goutſtaert ofte voor Dortmuyden aen te treffen is: ende ſoo dra het weer bedaert, ſal hy Schipper, nevens noch twee andere Gaillots, die tot dien eynde mede daer in 't Vaerwater een kenningh van malkanderen ſich ſullen ontholden, weder onder de Vlagge komen vervoegen, om buyten alle pericul van den Vyandt te zijn, ſonder daer van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 26en. Julij 1667.

Mutatis mutandis *Ary Maertenſz. Baſke, Ary Corneliſſz. Moenis.*

Mercurij den 27en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, laverende dicht onder den Hoeck van Goutſtaert, des morgens ten ſeven uren, de wint N. O. ten Noorden.

Preſent d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Zijn huyden morgen geleſen ende gearreſteert de depeſches hier naer volgende geinſereert/ zijnde het reſultat van de beſoignes deſen dagh voorgevallen.

Aen de Heeren Staten Generael, den 27en. Julij 1667.
Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uw Hoogh Mo: is geweeſt van den vier en twintighſten deſer loopende maent, geſchreven op de hooghte van Poortlandt, van dewelcke duplicata hier nevens gaet: Wy hebben ons ſedert met het Eſquadre, onder den Lt. Admirael *de Ruyter* geordonneert, in alle ſpoet vervoeght naer Pleymuyden, voor welcke Haven wy op Maendagh voorleden, den vijfen twintighſten deſer loopende maent, met een Ooſtelicke wint ende goeden ſpoet gearriveert zijn. Eenige van onſe Capiteynen, die ordre hadden om d'Engelſche Viſſchers, ofte ander Vaertuygh daer omtrent aen te halen, ende by ons te brengen om kondtſchap uyt deſelve te bekomen, hebben ons aen boort gebracht een Viſſchers Bootje van Stoonhuys, boven Pleymuyden gelegen, met ſes perſoonen gemant, van dewelcke den Schipper, genaemt *Iſaac Koecke*, ſchijnende een man van redelick oordeel ende kenniſſe, verklaerde, dat omtrent veertigh Straet-vaerders, nu acht dagen geleden, aldaer waren gepaſſeert, dewelcke alle, ſoo hy vertrouwde, op Woonſdagh laeſtleden binnen Dortmuyden waren ingeloopen, voegende daer by, dat by deſelve waren geweeſt vier Convoyers, doch dat deſelve aenſtonts na haer arrivement weder gekeert waren na Cadix in Spagnien, om noch andere Schepen, aldaer verwacht werdende, af te halen: gevende voor redenen van wetenſchap, dat hy drie Schippers van de voorſz Straet-vaerders tot Stoonhuys voorleden Sondagh in de Kercke geſien ende aengeſproken hadde, ende dat deſelve tot Stoonhuys voorſz woonachtigh waren, dewelcke aen hem verhaelt hadden, dat alle de voorſz Straet-vaerders binnen Dortmouth als voorſz binnen geloopen waren: Ende alhoewel wy bericht worden dat deſelve Haven voor 's Landts Vlote in acceſſibel is, als zijnde het inkomen van deſelve ſeer naeuw, ende aen wederzijden met een goet Fort gedefendeert, ſoo hebben wy des niet tegenſtaende gereſolveert derwaerts te verzeylen, eenſdeels omme de gelegentheyt van deſelve Havenſelve te inſpecteren, ende ten anderen om verſekert te konnen zijn dat de meergemelte Straet-vaerders aldaer binnen geloopen zijn.

Indien de Schepen van Amſtelredam ende het Noorder-quartier, volgens de ordre van den Staet, gelijck als die van de Maſe voor drie maenden gevictuailleert, ende van Bier ende Water voorſien

Digitized by Google

waren geweeſt, ende wy dienvolgende bequaem om onſen cours eenigen tijt eerder herwaerts aen te ſetten, na alle apparentie ſoude die koſtelicke Vlote in onſe handen gevallen, verovert, ofte geruineert zijn geweeſt.

Binnen de gemelte Haven van Pleymuyden waren weynige, ende naer den gemelten Viſſcher ons verklaerden, niet boven ſes, ofte ſeven Schepen, maer deſelve is ſoodanigh beſet ende bewaert met twee groote ende ſtercke Forten, behalven dat de Stadt van Pleymuyden ſelve ſeer wel gefortificeert ende van veel en ſwaer Canon voorſien is, ende den toegangh tot de voorſz Haven tuſſchen de Forten ende de Klippen aldaer gelegen ſoo enge, dat wy alle geſamentlick oordeelden, dat op deſelve met geen apparentie van ſucces yets geattenteert konde werden.

Binnen Pleymuyden is het Gouvernement aenbevolen aen S^r. Thomas Allen.

Verklarende wijders den meergemelten Viſſcher, dat aldaer op Sondagh voorleden des avonts tijdinge was aengekomen, dat den Vrede tuſſchen het Rijck van Engelandt en Uw Hoogh Mo: geſloten was: welcke geruchten wy oordeelden door de overkomſte van den Heer *Coventry* tot Londen, ende de apparentie tot den Vrede, veroorſaeckt te zijn; ſonder dat wy van meyninge zijn aen deſelve yets te defereren, ofte na te laten den Vyandt allen mogelicken afbreuck te doen, ter tijt ende wijle toe wy van Uw Hoogh Mo: nader ſekerheyt, ende andere ordres ontfangen ſullen hebben: Waer mede deſen eyndigende, ſullen Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den ſeven en twintighſten Julij 1667.

P. S. D'Heer L^t. Admirael *de Ruyter* hebbende tot deſen niets te voegen, verſoeckt ſijn excuſie, dat ſijn Ed^t. aen Uw Ho: Mo: niet en ſchrijve, met preſentatie van ſijnen ootmoedigen dienſt.

Aen den Heer Raedt-Penſionaris de Witt, *den 27^en. Julij 1667.*

Mijn Heer en Broeder,

GIſteren is my omtrent den avont wel ter handen gekomen Uw Ed^s. Miſſive van den twintighſten deſer loopende maent; maer Uw Ed^s. Miſſive van den achtienden, van dewelcke in de voorſz Miſſive van den twintighſten mentie wert gemaeckt, is tot noch toe niet overgekomen, zijnde de laetſte van Uw Edelheyt geweeſt van den dertienden deſer loopende maent. Ick wete niet ſonderlinghs te voegen by 't gene aen haer Hoogh Mogende huyden geadviſeert hebbe, dan ſende hier nevens copije van de verklaringe van den Viſſcher, in mijne Miſſive aen de Regeringe gementioneert, ende een korte deſcriptie van de gelegentheyt ende ſituatie van de Haven van Pleymuyden, van dewelcke wy niet anders als den toegangh ende de Kaſteelen hebben konnen inſpecteren, zijnde de Haven ſelve gelegen achter hooge Bergen, ſoo dat van deſelve, ofte de Schepen in deſelve leggende, niets geſien kan werden.

Tot noch toe hebben wy geene Engelſche Schepen in Zee vernomen, als omtrent drie mijlen van Pleymuyden een Fregat, naer geoordeelt wiert met omtrent dertigh Stucken gemonteert, op het welcke jacht gemaeckt zijnde, heeft het ſelve het voor de wint afgehouden, ſoo dat geen apparentie was 't ſelve in te loopen: De Schepen in Portsmuyden leggen noch ſonder Stengen ende ongereedt; wy konden oock niet bemercken dat aen deſelve gearbeydt wierde. Ick ſal deſen hier mede eyndigen, blijvende &c. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 27^en. Julij 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Anſke Fockes*, dat hy aenſiens deſes van hier in Zee ſal ſteken, tot op vijf a ſes mijlen van 's Landts Vlote, om aldaer te kruyſſen tot afbreuck

Digitized by Google

breuck van den Vyandt, trachtende oock alle op ende afkomende Schepen te verſpreken, ende van deſelve alle kondtſchappen te trecken, continuerende dus den tijt van vier en twintigh uren, ende komen naer de expiratie van deſelve de Vlagge weder op ſoecken voor Dorthmuyden, ofte tuſſchen deſelve plaetſe ende Torbaey, ſonder daer van te blijven in gebreke: Des ſal tot ſijne narichtinge dienen, datter noch twee andere Fregatten ſullen in Zee geſonden worden, die een kenningh van den anderen verſpreyt ſullen moeten blijven, om de Zee ſoo veel verder te konnen ontdecken. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 27en. Julij 1667.

Mutatis mutandis *Capiteyn Adam van Brederode, Pieter Iacobſz. Nanningh, Ian Ianſz. Verboeckelt.*

's Naermiddaghs ten twee uren zijn 's Landts Schepen / neffens de Hooft-Vlagge / ten Ancker gekomen op twee en dertigh vadem / en hadden Goutſtaert N. W. van ons / omtrent anderhalve mijl van de Wal.

Des avonts is op het gewoonlicke zeyn weder Ancker gelicht / om te verzeylen / en hadden de wint Noordten / ſtevenden Oost aen / en hielden 't ſoo den ſelven nacht loopende: op den morgen ſchoot de wint Noordt-oost / met een aengenaem koeltjen / liepen langhs de Engelſche Kuſt.

Jovis den 28en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien.

Preſent de Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

's Morgens den 28en. ditto voor Torbaep gekomen zijnde / hielden het dragende om Dortmuyden te bezeylen / alwaer ten acht uren voor quamen / ſoo na aen de Wal tot op dertien vadem / en verre binnen ſchoots van de Forten: ende is bevonden / dat het inkomen / ofte het Gat van de Haven van Dortmuyden / is gelegen tuſſchen ſeer hooge Klippen / zijnde ſeer naeuw / ſoodanigh dat het ſelve met een ſpere Kettingh van de eene zijde tot de andere beſloten kan worden / hebbende van achteren mede ſeer hooge Bergen / ſoo dat men de Schepen / binnen de voorſz Haven leggende / niet kan ſien / als men van bupten voor het voorſz Gat komt. Op onſe aenkomſte aldaer / vonden wp dat den toegangh van de voorſz Haven geſloten was met een ſwaren ſperen Kettingh / geſpannen van het eene Kaſteel tot het andere / den welcken van twee Boots onderſtut wierde / over de welcken den gemelten Kettingh gelept was. Behalven beyde de voorſz Kaſteelen was aen het inkomen gemaeckt eene groote Battarije / op eene platte forme / met verſchepden ſtucken Canon voorſien. Den wint was N. O. ten Noorden / ende derhalven abſolut onmogelick op die tijt het voorſz Gat te paſſeren / te meer door dien door de exceſſibe hooghte der Bergen / daer mede de voorſz Haven van alle kanten omcingelt is / naer de rapporten van alle de Stuerlupden / de meergenoemde Haven bevaren hebbende / het voorſz Gat door de dwarrel-winden / upt oorſake van de voorſz Bergen getauſeert werdende / nimmermeer kan ingezeylt / maer dat altijt met Werpanckers ingetrocken / ofte door Boots / dewelcke in tijt van Nede daer toe exprès t'allen tijden gehouden / ende met Kabel-touwen voorſien moeten werden / ingehaelt / ſoo dat abſolute onmogelick geoordeelt wierde op de voorſz Haven pets te attenteren. Sagen mede op de Geberghten daer omtrent vele Militie / ſoo te voet als te peert / in verſchepden Troupen ende onder Cornets ende Vaendelen gerengeert: Des niet tegenſtaende liepen met 's Landts Schip dicht voor de meergenoemde Haven / ende / als voren geſeght / binnen Canon-ſchoot / doch den Vyandt gaf evenwel geen vupr / 't zp dat den ſelven getracht heeft ons binnen te locken / ofte de ſchoten goet gevonden heeft te reſerveren tot onſe verdere inkomſte. Dicht voor

voor de Haven gekomen zijnde / wenden het overstaegh / ende liepen alsoo weder te rugge / sonder dat aldaer eenige Schepen konden gewaer worden / als alleenlick een groot Schip / leggende dicht aen den Kettingh / ende soo het scheen / noch behalven de Kasteelen / tot bewaringe van den voorsz Kettingh aldaer geposteert.

Van daer voortgezeylt zijnde / zijn geanckert omtrent ten drie uren op vijf en twintigh vadem waters / de Westhoeck van Torbaep een mijl N. W. van ons.

De Capiteynen Floris Florisſz Blom, ende Adam van Brederode, beyde van Amstelredam / aen boort gekomen zijnde / hebben geklaeght / den eenen / dat geen Bier meer binnen Scheeps boort en hadde / ende den anderen / niet meer als acht of tien Orhoofden. Verschepden andere hebben mede aengedient / van Bier ende Water niet langer als omtrent voor acht dagen gepravideert te zijn. Waer op na voorgaende rijpe deliberatie goet gevonden ende gereſolveert is het Canael weder op te loopen / ende te verzeylen tot voor de Riviere van Londen / omme aldaer de Provisie / uyt het Vaderlandt alberepts / soo vastelick vertrouwt wert / aengekomen / over te nemen.

's Nachts ten elf uren is Ancker gelicht / ende wat nader aen de Wal gezeylt / en quamen andermael op vijf en twintigh vadem water ten Ancker / een groote halve mijl van 't Landt.

Veneris den 29en. Julij 1667. in 't Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker op vijf en twintigh vadem waters, een groote halve mijl van 't Landt.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

's Morgens met den dagh / den negen en twintighſten dito / haer Edele Mogende alvarens / met communicatie van den Luytenant Admirael de Ruyter, geordonneert hebbende drie lichte Vregats / om d'inkomſte van de Haven van Torbaep te peylen / ende van de conſtitutie van die plaetſe kennisſe te nemen / hebben ſich in een der voorsz Vregats / met ende benevens den Heere Grave van Hornes (zijnde den Heere Lt. Admirael de Ruyter 's anderendaeghs te voren al over gegaen) geëmbarcqueert / den wint O. Z. O. met ſlappe hoelte / ende zijn vervolgens 't zeyl gegaen: omtrent de Wal gekomen zijnde / voeren met Sloepen dicht onder 't Landt; d'Engelſchen ſchoten van alle hanten ſeer met Muſquetten / maer advanceerden haer Edele Mogende echter tot voor de Haven van Torbaep / alwaer de Engelſche t'ſamen rottende / ſchreeuwden als Wilde Menſchen / ende bleven wachten tot dat de Vregats omtrent haer quamen / die met haer Canon begonden te ſpelen; roepden doen verders tegen de Moutile aen / daer twee lege Koopvaerders in lagen / die voor ordre in den brandt geſteken wierden; het volck van het Dorp liep den Bergh op / maer is geen ſchade aen hupſen gedaen. Op den middagh quamen weder aen boort / doende zeyn om te verzeylen / en lepden 't met het Hooft N. O. heen; 's naermiddaghs wiert het doodt ſtille; des avonts / de Son aen den Horiſont / lagh Voortlandt O. ten Noorden van ons / den geheelen nacht bleef het ſtille.

Sabbathi den 30en. Julij 1667. in 't Schip de seven Provincien.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

's Morgens den dertighſten dito / de wint N. O. met ſlappe hoelte / zeylden met 's Lants Schepen O. Z. O. aen: Ten ſeven uren quamen ten Ancker op ſes en twintigh vadem / voort-

Digitized by Google

Poortlandt N. O. ten Oosten van ons / omtrent vier mijlen van 't selve: 's namiddaghs lichten wederom Ancker / en gingen onder zeyl: dien naermiddagh wierden eenige Brieven geaddresseert aen haer Edele Mogende / door een Hoecker uyt de Mase / hadden doenmael groote stilte.

Ontfangen een Missive van de Heeren Gedeputeerden tot de secrete Zee-saken / geschreven in den Hage den 15en. deser loopende maent / hier naer volgende geinsereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-saken.

E*Dele, Gestrenge, Erntfeste, Hooghgeleerde, Wijse, Voorsichtige Heeren*; Wy hebben huyden wel ontfangen u-lieder Missive van den dertienden deser loopende maent, ende daer uyt met genoegen bespeurt, de genereuse resolutie tot het attacqueren van 't Fort Harwits genomen, mitsgaders de cordate conduicte omtrent d'executie van dien gebruyckt, ende de goede ordre in 't weder af marcheren geobserveert: Wy vinden oock geraden, dat u-lieden 't voorsz ons genoegen by gelegentheyt mede bekent make aen de Hooft-Officieren, soo van de Vlote, als van de Landt-militie ende Scheeps-soldaten, met verklaringe, dat wy ons van hare debvoiren ende couragie, insonderheyt mede in 't repousseren van den Vyandt, op de besette passagie aengewendt ende betoont, volkomentlick voldaen houden; in 't reguard van 't geheele desseyn, ende 't succes van dien wel konnende begrijpen, dat de toevallen ende onvoorsiene obstaculen, den genen die 't werck toebetrouwt ende aenbevolen is, niet geimputeert konnen werden: Begeerende dat u-lieden voor 't toekomende, ende tot dat den Vrede finalick gesloten zijnde, by ons anders sal werden geordonneert, in gelijcke activiteyt ende resolutheyt van saken sullen continueren: ende ons daer toe verlatende bevelen wy u-lieden hier mede in de bescherminge Godes. Geschreven in den Hage, den vijftienden Julij 1667. Was geparaphreert *Iacob van Coeverden*, vt. onder stont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, geteeckent I. *Spronsen*.

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorsz Missive aengenomen voor notificatie.

Noch ontfangen copije van een Missive van de Heeren Gedeputeerden tot de secrete Zeesaken / geschreven in den Hage den vijftienden deser loopende maent / houdende aen den Luytenant Admirael de Ruyter, hier naer volgende geinsereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

E*Dele, &c.* Wy hebben soo uyt u Missive van den dertienden deses, als uyt die van onse Gedeputeerden ende Gevolmachtighden aldaer, seer geerne, ende met genoege bespeurt, dat in u voorgaende Missive van den sesten deses, by eene abusive extensie, tegens uwe ende des gantschen Krijghsraedts goede meyninge, geinflueert waren de woorden ende de periode, die wy u op den negenden daer aen volgende bekent gemaeckt hebben, dat met onse intentie niet en quadreerden: Ende alhoewel wy al voorhenen, by schrijvens aen de gemelte onse Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, betoont hebben, seer wel voldaen te wesen, dat de genomen resolutie, op 't weder in zeylen van de Reviere van Londen, aenstonts ende sonder eenigh uytstel, ofte nadere rescriptie van hier te verwachten, ter executie gestelt is geweest; soo hebben wy echter ten overvloet niet willen af wesen u ende den gantschen Krijghsraedt 't selve andermael te betuygen, ende met eenen andermael te verklaren, dat wy mede uyt de Missive van de meergemelte onse Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van den dertienden deser, met genoege gespeurt hebben de genereuse

 reso-

reſolutie, tot het attacqueren van 't Fort by Harwits, genomen, mitſgaders de cordate conduicte omtrent d'executie van dien gebruyckt, ende de goede ordre in 't weder af marcheren geobſerveert: Begerende dat gy voor 't toekomende, ende tot dat de Vrede finalick geſloten zijnde, by ons anders ſal werden geordonneert, in gelijcke activiteyt ende reſolutheyt, na gelegentheyt van ſaken, ſal continueren: ende ons daer toe verlatende bevelen &c. In den Hage den 15ᵉⁿ. Julij 1667.

Waer op egeen reſolutie en is geballen.

Noch ontfangen een Miſſive van de Heeren Gedeputeerden tot de ſeereſte Zee-ſaken / geſchreven in den Hage den achtienden deſer loopende maent / hier naer geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

EDele, *Geſtrenge*, *Ernſveſte*, *Hooghgeleerde*, *Wijſe*, *Voorſichtige Heeren*; D'Heer Raedt-Penſionaris *de Witt* heeft ons gecommuniceert u-lieder Miſſive, geſchreven in 't Schip de ſeven Provincien, leggende ten Ancker voor 't Koninghs-Diep, in't geſichte van Harwits, den ſeſtienden deſes, ende hebben wy daer inne met ſonderlinge aengenaemheyt beſpeurt dat u-lieden 's Landts Vlote hebben verdeelt in twee Eſquadres, volgens de overgeſonden Lijſten, het eene onder den Lᵗ. Admirael *van Nes*, tot beſettinge van de Reviere van Londen, ende het andere om daer mede af te loopen 't Canael, ende het bewuſte Convoy met de Straet-vaerders in onſe vorige Brieven gementioneert, te rencontreren, ende is 't doenlick te vermeeſteren ofte te mineren: Voorts dat u-lieden gemeynt zijn, indien de wint haer favorabel mochte weſen, om het voorſz Canael af te loopen, ende dat deſelve geene tijdinge konden bekomen, dat de gemelte Straet-vaerders in Engelandt zijn gekomen, het Canael gantſch af te loopen, op hope van deſelve daer buyten te rencontreren; maer by contrarie winden, of advertentie datſe zijn binnen geraeckt, in het Canael ende op de Engelſche Havenen, deſelve ſoo veel t'incommoderen ende afbreucke te doen als mogelick ſal zijn: Waer op wy na rijpe ende aendachtige delibèratie, oock na geſien de voorſz Lijſten, goet gevonden hebben u-lieden mits deſen te reſcriberen, dat wy oordeelen, ende het daer voor houden, dat beyde de voorſz Eſquadres ſuffiſant zijn, om het een ende ander Exploict te executeren, ende dat wy dienvolgens ons alle 't gene voorſz is wel laten gevallen, oock 't ſelve laúderen ende approberen, ende voorts u-lieden tot uytvoeringe van de albereyts geprojecteerde, ende noch te formeren deſſeynen den zegen van Godt Almachtigh toewenſchen, alles ten eynde wy ende onſe hooge Geallieerden des te beter ende eerder mogen conſequeren eenen eerlicken ende verſekerden Vrede. Eyndelick ſal tot u-lieder narichtinge dienen, dat wy albereyts ordre hebben geſtelt, dat alle de depeſches, aen u-lieden geaddreſſeert, het Canael af deſelve toegeſonden ſullen werden, ende ondertuſſchen alle de Brieven, met de Schepen, behoeften ende Branders, die men ſal goet vinden af te ſenden, aen den Lᵗ. Admirael *van Nes*, voor 't Koninghs-Diep geaddreſſeert: Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den 18ᵉⁿ. Julij 1667. Was geparaphreert *H. Gockinga*, ᵛᵗ. onderſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorſz Miſſive aengenomen voor notificatie.

Ontfangen een Miſſive van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael / geſchreven in den Hage den achtienden deſer loopende maent / ende daer nebens der ſelver Reſolutie ten ſelven dage genomen / beyde hier naer volgende van woorde te woorde geinſereert.

De

Digitized by Google

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, Geſtrenge, Ernveſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; Wat wy huyden hebben gereſolveert, rakende't verder revictuailleren van 's Landts Vlote, ſullen u-lieden konnen vernemen uyt onſe Reſolutie hier nevens gaende, tot welckers inhoude wy ons refereren: Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den 18en. Julij 1667. Was geparaphreert I. Yſbrantſz, vt. onder ſtont Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael, ende was onderteeckent I. Spronſen.

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Lunæ den 18en. Julij 1667.

OP 't gepreſenteerde by de Heeren Gedeputeerden van de Provincien van Hollandt ende West-Vrieſlandt ter Vergaderinge gedaen, is na deliberatie goet gevonden ende verſtaen, dat geſchreven ſal werden aen alle de Collegien ter Admiraliteyt, datſe alnoch voor eerſt ende voor af de Vivres, het Water, Bier, Brandthout ende andere nootdruftigheden, die aen de Schepen van hare directie, gehoorende onder 's Landts Vlote, noch ſoude mogen deficieren, om drie maenden buytens Duyns te konnen uytharden, te rekenen van den ſeſten Junij leſtleden af, als wanneer de voorſz Vlote in Zee is geraeckt, over nacht ende dagh willen doen ſuppleren, ende dan noch met gelijcke ſpoet, ernſt ende yver ſoodanige ordre ſtellen, ende die prompte voorſieninge doen, ten eynde dat de voorſz Schepen van hare directie tijdelick voor de expiratie van de voorſz tijt noch voor andere drie maenden, ende ſulcks tot December naeſtkomende mogen werden gevictuailleert, ende van alle nootwendigheden voorſien, ende haer Hoogh Mo: van tijt tot tijt overſchrijven 't gene by hun daer inne ſal zijn gedaen ende verricht: Sullende hier van Extract geſonden werden aen de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op de Vlote, tot der ſelver narichtinge. Was geparaphreert I. Yſbrantſz, vt. onderſtont Accordeert met 't voorſz Regiſter, ende was onderteeckent I. Spronſen.

Waer op gedelibereert zijnde / hebben haer Edele Mogende de voorſz Miſſive ende Reſolutie aengenomen voor notificatie.

Is gearreſteert ende herbolgens afgeſonden de naerbolgende Miſſive aen den Luytenant Admirael Banckert.

Aen den Lt. Admirael Banckert, den 30en. Julij 1667.

Mutatis mutandis aen den Lt. Admirael Aylua.

EDele, Geſtrenge, Manhafte; Hier nevens gaet, met advis van den Lt. Admirael de Ruyter, onſe begeerte, dat Uw Ed: ſich aenſtonts met ſijn onderhebbende Eſquadre ende kleyn Vaertuygh, herwaerts onder de Vlagge ſal hebben te begeven, alſoo wy met deſelve hebben te communiceren over ſaken den dienſt van den Lande concernerende. Waer toe ons verlatende bevelen Uw Ed: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, den 30en. Julij 1667.

Ontfangen een Miſſive van den Lt. Admirael Hans Willem van Aylua, geſchreven in ſijn onderhebbende Schip Groot Fziſia / onder zeyl omtrent Hoorlandt / houdende reſponſive op haer Ed: Mo: Brief / deſen namiddagh aen den ſelven afgeveerdight / hier naer volgende geinſereert.

Digitized by Google

Edele Mogende Heeren,

UW Edele Mogende Miſſive van den dertighſten hebbe ſoo aenſtonts wel ontfangen, ſal niet mancqueren Uw Edele Mogende ordres, daer inne vervat, t'achtervolgen. *Edele Mogende Heeren*, onder ſtont *Uw Ed: Mo: Dienaer*, ende geteeckent *H. W. Baron d'Aylua.*

In 't Schip Groot Friſia, ondet zeyl omtrent
Poortlandt, den $\frac{20}{30}$ Julij 1667.

Waer op egeen reſolutie en is gevallen.

Tegens den avont hielden ons cours Oſtelijck aen / de wint W. Z. W. met ſlappe hoelte / Poortlandt lagh / de Son aen de kimmen / N. O. van ons / omtrent derdehalve mijl / 's nachts was het ſeer ſtilletjes.

Dominica den 31en. Julij 1667. in 't Schip de ſeven Provincien.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

's Moorgens de wint N. N. West / zeylden Oost aen / met ſtilte / en quamen ten ſeven uren ten Ancker op ſeventien baden / Poortlandt N. W. ten Noorden anderhalve mijl van de Wal.

Zijn heden geleſen / gearreſteert / ende verbolgens afgeſonden de depeſches hier naer volgende geinſereert.

Aen de Heeren Staten Generael, den 31en. Julij 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uw Hoogh Mogende is geweeſt van den ſeven en twintighſten deſer loopende maent, ſedert hebben wy alle mogelicke debvoiren ende neerſtigheyt aengewendt, omme met 's Landts Vlote te komen voor de Haven van Dorthmouth, ten eynde wy door oculaire inſpectie, ofte nader kondtſchap, volkomen ſekerheyt mochten bekomen, dat de Engelſche Straet-vaerders, in onſen laetſten aen Uw Hoogh Mogende breeder gementionneert, aldaer waren binnen geloopen. Giſteren omtrent den avont zijn ons wel ter handen gekomen Uwe Hoogh Mogende drie diſtincte Miſſiven, ende Reſolutien, d'eene in date den vijfthienden, ende de twee andere van den achtienden deſer loopende maent: Wy ſullen niet naer laten den inhoude van deſelve by de eerſte occaſie ende gelegenthcyt aen de Hooge Officieren, ſoo van de Vlote, als van de Landtmilitie ende Zee-ſoldaten, volgens den inhoude van deſelve, te communiceren, ende ons voorts naer de goede meyninge ende intentie van Uw Hoogh Mogende, in deſelve vervattet, te gedragen. Voorleden Donderdagh, den acht en twintighſten deſes, zijn wy voor de Haven van Dorthmouth met 's Landts Vlote aengekomen, ende hebben bevonden dat het inkomen van Dorthmouth is gelegen tuſſchen ſeer hooge Klippen, zijnde ſeer naeuw, ſoodanigh dat het ſelve met een yſere Kettingh, van de eene zijde tot d'andere, geſloten kan werden, hebbende van achteren mede ſeer hooge Bergen, ſoo dat men de Schepen, binnen de voorſz Haven leggende, niet kan ſien, als men van buyten voor het voorſz Gat komt. Op onſe aenkomſte aldaer vonden wy dat den toegangh van

de

Digitized by Google

de voorſz Haven geſloten was met een ſwaren yſeren Kettingh, geſpannen van het eene Kaſteel tot aen het andere, den welcken van twee Boots onderſtut wierde, over de welcke den gemelden Kettingh geleyt was: Behalven beyde de voorſz Kaſteelen was aen het inkomen gemaeckt eene groote Battarije, op eene platte forme, met verſcheyden ſtucken Canon voorſien: den wint was N. O. ten Noorden, ſoo dat abſolute onmogelick was op die tijt het voorſz Gat te paſſeren; behalven dat door exceſſive hooghte der Bergen, daer mede de voorſz Haven van alle kanten omringelt is, naer de rapporten van alle de Stuerluyden, de voorſz Haven bevaren hebbende, het voorſz Gat door de dwarrelwinden, uyt oorſake van de voorſz Bergen gecauſeert, nimmermeer kan werden ingezeylt, maer dat altijt met Werp-anckers ingetrocken, ofte door Boots, dewelcke in tijt van Vrede daer toe expres t'allen tijde by de Ingeſetenen gereedt werden gehouden, ende met Kabel-touwen voorſien moeten werden, ingehaelt; ſoo dat wy oordeelden abſolute onmogelick op de voorſz Haven yets te attenteren. Wy ſagen op de Geberghten daer omtrent vele Militie, ſoo te voet als te paert, in verſcheyde Troupen, ende onder Cornets ende Vaendels gerengeert, liepen evenwel met ons Schip dicht voor de voorſz Haven, ende verre binnen Canon-ſchoot, maer den Vyandt gaf evenwel geen vuyr op ons, 't zy dat den ſelven getracht heeft ons binnen te locken, ofte de ſchoten goet gevonden heeft te reſerveren tot onſe verdere inkomſte.

Dicht voor de Haven gekomen zijnde, wenden wy het overſtaegh, ende liepen alſoo weder te rugge, ſonder dat wy aldaer eenige Schepen konden gewaer worden, als alleenlick een groot Schip, leggende dicht aen de Kettingh, ende ſoo het ſcheen, noch behalven de Kaſteelen tot bewaringe van den voorſz Kettingh aldaer gepoſteert.

Van daer voortgezeylt zijnde, zijn wy geanckert omtrent ten drie uren op vijf en twintigh vadem waters, de Weſthoeck van Torbaey een mijl N. W. van ons. De Capiteynen *Floris Floriſſz Blom*, ende *Brederode*, beyde van Amſtelredam, hebben ons geklaeght, den eenen dat geen Bier meer binnen Schoepsboort hadde, ende den anderen niet meer als acht of tien Oxhoofden: Verſcheyden andere hebben ons mede aengedient, van Bier ende Water niet langer als omtrent voor acht dagen geprovideert te zijn; ſoo dat wy naer voorgaende deliberatie genoodſaeckt zijn geweeſt te reſolveren het Canael weder op te loopen, ende ons te begeven naer de Reviere van Londen, omme aldaer de proviſie uyt het Vaderlandt, ſoo wy vaſtelick vertrouwen aengekomen, over te nemen, ſullende aldaer Uwe Hoogh Mogende laſt ende nadere ordres afwachten. Waer mede eyndigende ſullen Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mogende Perſoonen ende loffelicke Regeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, ſtoppende het getije, aen Ancker omtrent twee mijlen beooſten Poortlandt, in het geſichte van 't Landt, zijnde het luchjen N. N. Ooſt, den 31ſte. Julij 1667. 's morgens ten acht uren.

P. S. Den Luytenant Admirael *de Ruyter*, hebbende tot deſen niets van importantie te voegen, doet hier nevens ſijne ootmoedige gebiedeniſſe.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Iacob Pieterſz Swart*, als Commandeur, dat hy met ende beneffens de Capiteynen *Cornelis Gerritſz Vos*, *Ian Ianſz Verboeckelt*, ende *Pieter Iacobſz Nanningh*, die mits deſen onder ſijn commandement worden geſtelt, hem van ſtonden aen voor uyt in 't Ooſten van 's Landts Vlote ſal begeven, doch niet verder dan dat hy deſelve Vlote bequamelick kan ſien, ende dit ten eynde om in 't voorſz Vaerwater een kenningh van den anderen verſpreyt, te mogen reſcontreren ende verſpreken d'op ende afkomende Schepen, ende van deſelve vernemen alle mogelicke kondtſchappen, 't zy van de gelegentheyt van den Vyandt ofte anderſins, latende niet na van uyterlick morgen avont weder by de Vlagge te zijn, om van ſijn wedervaren rapport te doen: Des werden de voornoemde Capiteynen gelaſt haer hier naer mede te reguleren, tot

Digitized by Google

welcken eynde haer yeder een dubbelt van deſen ſal werden ter handen geſtelt. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 31en. Julij 1667.

's Namiddaghs is wederom zepn gedaen om t'zepl te gaen / de wint Z. met ſlappe hoelte / zeylden O. ten Z. 's abonts met Sonnen ondergangh lagh de Weſthoeck van Wicht N. en N. ten O. van ons / hadden dien gantſchen naermiddagh met een vloet gezeylt: 's Nachts zeylden noch O. ten Z. aen / met ſlappe hoelte upt den N. W. en N. N. Weſten.

Lunæ den 1en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien. *Nihil actum eſt.*

Den eerſten dito 's morgens ten ſes uren hadden wy den Oſthoeck van Wicht N. ten Weſten van ons / met wepnigh wint upt den Zuyden / dreven en zeylden tot negen uren / doen quamen wy ten Ancker op twee en dertigh vadem.

Na de middagh gingen wy weder onder zepl / dreven meeſt van ſtilte / ende quamen des abonts weder ten Ancker.

Martis den 2en. Auguſti 1667. In 't Schip de ſeven Provincien. *Nihil actum eſt.*

Den tweeden dito 's morgens met den dagh is 's Landts Vlote weder onder zepl gegaen met een N. O. wint / zeylende O. Z. O. aen tot ten tien uren / wanneer deſelve weder ten Ancker is gekomen / op dertigh vadem / blijvende van ſtilte leggen tot twee uren na de middagh / wanneer doen de wint Z. Z. W. met redelicke hoelte / gingen weder onder zepl O. N. O. aen / doch duerde niet langh of wanneer wederom ſtilte / daer na wepnigh hoelte upt den N. N. Weſten / en met Sonnen ondergangh N. O. zeylden doen O. Z. O. aen / en was Beveſier N. ten Weſten ſes mijlen van ons: Ter middernacht wenden 't de Vlote Weſt over.

Mercurij den 3en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien. *Nihil actum eſt.*

Den derden dito 's morgens ten ſes uren was Beveſier noch N. ten W. en N. N. W. van ons vijf mijlen / ende wenden 't Oost over / de wint N. N. Oost / met redelicke hoelte / en quamen ten twaelf uren ten Ancker op de vlachte van de Sonne op vijftien vadem / en lagen ſoo tot Sonnen ondergangh / wanneer wy weder onder zepl gingen met een O. N. Oostе wint / zeylende N. aen tot middernacht / en wenden het doen Z. Oost over tot den vierden 's morgens.

Jovis den 4en. Auguſti 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, zeylende O. Z. O. van Boloigne. *Poſt meridiem.*

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Des naermiddaghs ten vier uren is aen boort van de Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden aengekomen Hendrick Mol, Commandeur op een Brantſchip / op gifteren door den Capiteyn Jacob Corneliſſz Swart afgeſonden met de Acte hier naer volgende geinſereert.

Iacob

Digitized by Google

I *Aeob Corneliſſz Swart* als Commandeur, Laſt hier mede den Commandeur *Hendrick Mol*, met ſijn onderhebbende Brander ſijn uyterſte debvoir te doen, ende aenſtonts te gaen vernemen na de vier en dertigh Zeylen, in 't geſichte Zuydt-ooſt van ons, of deſelve de Heer *de Ruyter* met ſijn byhebbende Schepen niet en is, ofte de Franſche Vlote: By aldien de Heer *de Ruyter* is, ſal naer hem toe zeylen, ende altemet een ſchoot ſchieten, ende adverteren als dat wy hier zijn, ſullen als dan met onſe Schepen volgen: ende by aldien de Franſche Vloot ware, ſal ſonder ſchieten wederom komen rapport doen aen my ondergeſchreve Capiteyn. Actum in 's Landts Schip de Provincie van Utrecht, den 3en. Auguſti 1667. Was geteeckent *I. C. Swart*.

Den ſelven Hendrick Mol heeft aen welgemelte Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden vertoont een Acte van den Lt. Admirael Aert Janſz van Nes, in date den dertighſten der voorleden maent: Upt welcke gebleken is dat den gemelten Commandeur / onder het commandement van Jacob Corneliſſz Swart, reſorterende onder 't Collegie ter Admiralitept tot Amſtelredam/ten ſelven dage van voor de Rebiere van Londen was afgeſonden omme 's Landts Vlote/ende de hooghgemelte Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden in 't Canael op te ſoecken / ende der ſelver ordres t'achtervolgen: ende den gemelten Hendrick Mol wijders mondelingh gehoort zijnde / refereerde dat hy onder den voornoemden Jacob Corneliſſz Swart, nevens noch ſeven Schepen van Goxloge / acht Branders ende twaelf Victuaille-ſchepen op den dertighſten Julij 1667. voorſz van voor de Rebiere van Londen was afgezeylt / met ordre om de Vlote onder den Lt. Admirael de Ruyter in het Canael op te ſoecken / ende aldaer gekomen zijnde / d'ordres van de Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden / ende van den Lt. Admirael de Ruyter, t'achtervolgen: Verklarende dat hy alle de Schepen onder het commandement van den Capiteyn Swart afgeſonden / gelaten hadde N. W. van 's Landts Vlote / omtrent drie mijlen boven Bevefier: Op welck rapport aenſtonts goet gevonden is de reſpective Lt. Admiralen aen boort te zeylen.

Jovis den 4en. Auguſti 1667. *Poſt meridiem.*

Preſent d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.
Lt. Admirael Banckert.
Lt. Admirael van Aylua.

Op het rapport deſen naermiddagh voor den Commandeur Hendrick Mol aen haer Ed: Mo: gedaen / mitſgaders naer lecture van de Actens by den Commandeur voornoemt geexhibeert / ende voorgaende advis van de Lt. Admiraels de Ruyter, Banckert ende van Aylua, in deliberatie gelept zijnde / wat / ſoo op 't voorſz rapport / als mede de gemelte Actes ten meeſten dienſte van den Lande gereſolveert ende gedaen behoorde te werden: ende daer op voornamentlick in achtinge genomen weſende / dat de Schepen onder den Capiteyn Jacob Corneliſſz Swart, voor den Luytenant Admirael van Nes van voor de Rebiere van Londen na 's Landts Vlote ſyer in 't Canael afgeſonden / de voorſz Vlote tuſſchen den tweeden en derden deſes gepaſſeert moeten zijn: Is eenpaerlick goet gevonden ende gereſolveert / dat aenſtonts cours ſal geſet werden N. W. aen met het gantſche gros van de Vlote / omme den Commandeur Swart met alle de andere Schepen onder des ſelfs commandement op te ſoecken / ende den ſelven onder de Vlagge bekomen hebbende / wijders te reſolveren / ſoodanigh als upt de ingekomen tijdingen ende kondtſchappen ten meeſten dienſte van den Lande gevoordeelt ſal worden te behoozen: Sullende ondertuſſchen de Capiteynen Anſke Fockes ende Brederode, mitſgaders den Capiteyn Yde Hilkes Colaert afgeſonden worden omme met alle mogelicke

geliche ſpoet voor uyt te loopen / den meergemelten Commandeur Swart op te ſoecken / ende den ſelven van onſe aenkomſte te præadverteren: met laſt ende ordre / ſoo haeſt deſelve de Schepen / onder den meergemelten Jacob Corneliſſz, ſullen vernemen / alle glaſen een ſchoot te ſchieten.

Veneris den 5en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende tuſſchen Wicht ende Arundel, Wicht omtrent ſes mijlen W. N. W. van ons, 's morgens ten ſeven uren.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.
Lt. Admirael Banckert.
Lt. Admirael van Aylua.

Ontfangen een Miſſive van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden / geſchreven in den Hage den een en twintighſten Julij laeſtleden / hebbende tot bylage eene Reſolutie ten ſelven dage genomen / houdende Laſt ende Inſtructie aen den Luytenant Admirael van Nes, tot affendinge van twee Schepen van Oorloge / eene eenige Victuaille-ſchepen aen den Luytenant Admirael van Gent, volgende de inhouden hier naer van woorde te woorde geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, Geſtrenge, Ernſveſte, Hoogbgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; Wat wy huyden aen den Lt. Admirael *van Nes*, in gevolge van onſe reſolutie van gisteren, rakende de twee ofte drie Schepen met Vivres ende behoeften voor de Schepen van Oorloge, gehoorende onder 't Eſquadre van den Luytenant Admirael *van Gent*, geſchreven hebben, ſullen u-lieden konnen vernemen uyt de nevensgaende copije van den principalen Brief, hier nevens gaende tot der ſelver narichtinge. Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage, den 21en. Julij 1667. Was geparaphreert *H. Gockinga*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hoogbgemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *I. Spronſen.*

Aen den Luytenant Admirael van Nes, *den 21en. Julij 1667.*

De Staten, &c.

EDele, &c. Wy hebben u gisteren by onſe Miſſive ende Reſolutie aenbevolen, dat gy de twee ofte drie Schepen van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, geladen met Vivres ende behoeften voor de Schepen van Oorloge van hare directie, gehoorende onder 't Eſquadre van den Luytenant Admirael *van Gent*, jegenwoordigh om de Noordt agerende, ten ſpoedigſten, met twee Fregatten by u van u onderhebbende gros te detaſcheren tot haer Convoy, derwaerts ſouder doen zeylen, ende by proviſie 't gene daer toe gereſquireert wert, in alle ſpoet præpareren, ende vaerdigh houden, ende dat men u huyden ſoude laten weten, wat cours ende route de voorſz twee Fregatten ende Proviant-ſchepen ſouden hebben te nemen, om den voornoemden Luytenant Admirael *van Gent* te komen aentreffen: In gevolge van welcke onſe goede meyninge ende intentie, gaen hier nevens vijf diſtincte beſloten Acten, die gy aen de Capiteynen van de gemelte twee Fregatten,

Digitized by Google

gatten, ende de Schippers, ofte de Commandeurs van de voorſz Proviant-ſchepen, ſult hebben te behandigen, ofte te doen overleveren, te weten aen yeder een, met expreſſen laſt ende ſcherp bevel, datſe aenſtonts ſullen hebben zeyl te maken, doch de voorſz Acten niet openen, voor ende al eer datſe benoorden het Doggers-zant ſullen weſen gekomen, ende als dan naer den inhouden van dien preciſe te reguleren, ende alle mogelicke ſpoet ende vigilantie aen wenden, om in conformité van dien den meergemelten Luytenant Admirael *van Gent* op te ſoecken ende aentreffen, 't welck te doen gy hun met ernſt ſult hebben te recommanderen, dewijl den dienſt van den Lande daer aen ten hooghſten is gelegen: Haer wijders aenſeggende, ende ſcherpelick belaſtende, dat by reſcontre den Vyandt, wien ſy het niet ſouden konnen ontleggen, maer nootſakelick in haer handen moeten vervallen; ſy de voorſz Acte alvoren buyten boort ſullen hebben te werpen. Waer mede, &c. In den Hage den een en twintighſten Julij 1667.

Waer op gedelibereert ſijnde / is deſelve aengenomen ende gehouden voor notificatie.

Ontfangen twee Miſſiven van de Heeren Gedeputeerden tot de ſeereete Zee-ſaken / geſchreven in den Hage / den 27. ende 28ᵐᵉ. Julij laeſtleden / beyde voor den Capiteyn Swart, als Commandeur over de Oorlogh- Victuaille-ſchepen ende Branders / huyden morgen by de Vlagge aengekomen / overgelevert / hebbende tot bylage twee diſtincte Miſſive van de reſpective datis / houdende Laſt ende Ordre aen den Luytenant Admirael van Nes, omme naer 't Eſquadre van 's Lands Vlote / onder den Luytenant Admirael de Ruyter, in 't Canael af te ſenden acht Schepen van Oorloge / acht Branders / ende Victuaille-ſchepen / onder d'opſicht van den Commis Kruywagen, als breeder blijckt uyt den inhoude van de voorſz Miſſiven / hier naer geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

E*Dele, Ernveſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren*; Wat wy ſchrijven aen den Luytenant Admirael *van Nes*, tot des te meerder bevorderinge van den dienſt van den Staet in 't Canael, ſullen u-lieden konnen ſien uyt de hier nevens gaende copije van den principalen Brief, dewelcke wy u-lieden tot der ſelver narichtinge toeſenden. Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den ſeven en twintighſten Julij 1667. Was geparaphreert *R. van Ommeren*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *I. Spronſen.*

Aen den Luytenant Admirael van Nes,
den 27ᵐᵉ. Julij 1667.

De Staten, &c.

Secrete Zee-ſaken.

E*Dele, &c.* Wy werden van goeder hant bericht, dat den Vyandt tracht ende beſigh is, een goet aental Schepen van Oorlogh, om de Weſt tot Pleymouth, ende daer omtrent, by den anderen te verſamelen: ende dewijle mits dien noodigh is, dat het gros, of gedeelte van 's Lands Vlote, onder den Lt. Admirael *de Ruyter*, om ſulcks te beletten, ende den Vyandt alle mogelicken afbreuck te doen, noch eenigen tijt in 't Canael blijft poſt houden: Soo hebben wy goet gevonden u mits deſen aen te ſchrijven, ende wel expreſſelick te laſten, dat gy aenſtonts uyt u onder-

Digitized by Google

hebbende Eſquadre ſult hebben te diſpicieren acht bequame Schepen van Oorloge, ende uyt de ſeven Victuaille-ſchepen, die op ordre van den Staet albereyts aldaer zijn gearriveert, onder d'opſicht van den Commis *Kruywagen*, ende de twee van gelijcke nature, die voor den ontfangh deſes, naer giſſinge, oock al by u ſullen zijn aengekomen, ſoo veel Vivres ende nootwendigheden te doen lichten, als gy ſult oordeelen dat gerequireert werden, om het voorſz gros van 's Landts Vlote een maent langer, als de Vivres, jegenwoordigh daer by zijnde, ſal konnen ſtrecken, in 't voorſz Canael te doen uytharden: Ende voorts oock van gelijcken diſpicieren acht Branders, omme alle te ſamen de Heeren onſe Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, ende den gemelten Luytenant Admirael *de Ruyter* toegeſonden te werden: Des ſult gy de voorſz acht Schepen van Oorlogh, van u byhebbende gros te detaſcheren, ſoodanigh hebben te doen Victuailleren, ende van alles voorſien, dat deſelve met ende nevens die van 't voorſz gros, ende voor gelijcken tijt in 't voorſz Canael konnen continueren, ende dienſt doen naer behooren; ende op den ontfangh deſes, ſonder een moment te verſuymen, alles prepareren ende laten veerdigh maken, oock gereedt houden, dat tot 't gene voorſz ſtaet noodigh is ende vereyſcht wert, om op onſe nader ordre, die wy u binnen ſeer weynige dagen ſullen toe ſenden, ende het eerſte zeyn, by u dienvolgens aen de Commandeur over de voorſz acht Schepen te geven, deſelve, ende de voorſz Victuaille-ſchepen, ende Branders naer 't genoemde gros in 't Canael te konnen reys vorderen, daer aen voor den dienſt van den Staet ten allerhooghſten is gelegen. Wy ſullen alleenlick hier by voegen, dat wy willen verttouwen, dat voor den ontfangh deſes, dewijle de wint eenige dagen favorabel is geweeſt, by u Eſquadre ſullen zijn gearriveert, de twee of drie Victuaille-ſchepen, by 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam geëquipeert, ende verſorght voor 't Eſquadre van den Luytenant Admirael *van Gent*, jegenwoordigh om de Noordt agerende, ende dat gy deſelve hem, in conformité van onſe ordres, vervat in onſe Brieven van den twintigh ende een en twintighſten deſes, oock albereyts derwaerts ſult hebben geſonden. Waer mede eyndigende bevelen u in Godes heylige protectie. In den Hage den ſeven en twintighſten Julij 1667.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

EDele, *Geſtrenge, Ernſeſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren*; Ingevolge van onſen Brief van giſteren, ſchrijven wy nader aen den Lt. Admirael *van Nes*, ſoo rakende het detaſcheren van acht Schepen van ſijn byhebbende gros met den gevolge ende aenkleve van dien, als anderſins, gelijck u-lieden nader konnen vernemen uyt de nevensgaende bylage, die wy deſelve tot narichtinge toeſenden: Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den acht en twintighſten Julij 1667. Was geparaphreert *R. van Ommeren*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende getteckent *I. Spronſen.*

Aen den Luytenant Admirael van Nes, *den 28ten. Julij 1667.*

De Staten, &c.

EDele, &c. Huyden is ons wel behandight u Miſſive, geſchreven in 's Landts Schip d'Eendracht, voor de Reviere van Londen of 't Koninghs-Diep, den vier en twintighſten deſes, 's nachts ten twaelf uren, daer inne wy onder anderen hebben aengemerckt, dat gy tot die tijt toe niet meer als een van de Victuaille-ſchepen van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, gedeſtineert voor de Oorlogh-ſchepen, gehoorende onder 't Eſquadre van den Luytenant Admirael

van

Digitized by Google

van Gent, jegenwoordigh om de Noort kruyſſende, en hadt vernomen: Waer op wy goet gevonden hebben u mits deſen te reſcriberen, dat wy willen vertrouwen, dat de reſterende twee Victuaille-ſchepen ſedert niet alleen als hebbende gehadt favorable wint, by u onderhebbende gros ſullen zijn gearriveert, nemaer oock dat gy de voorſz drie Victuaille-ſchepen met twee Convoyers, voor den ontfangh deſes, den gemelten Luytenant Admirael *van Gent*, in conformité van onſe ordres van den twintigh ende een en twintighſten dito albereyts ſult hebben toegeſonden: Dat wy van gelijcken vertrouwen, dat gy ingevolge van ons aenſchrijvens van gifteren al hebt gediſpicieert acht Schepen van Oorloge van 't voorſz gros, en acht Branders, als mede de Victuaille-ſchepen, onder d'oplicht van den Commis *Kruywagen*, aldaer weſende, of eenige van deſelve, omme alle te ſamen de Heeren onſe Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, ende den Lt. Admirael *de Ruyter*, jegenwoordigh met een ander gros van 's Landts Vlote in 't Canael agerende, toegeſonden te werden: Wy hebben doenmaels dien aengaende onſe nadere deliberatie gedifferreert, tot dat de adviſen uyt Engelandt ſouden weſen ingekomen, ende nademael wy die tſedert hebben ontfangen, ſoo hebben wy huyden naer deliberatie goet gevonden u aen te ſchrijven ende wel expreſſelick te laſten, dat gy als nu aenſtonts, op den ontfangh deſes, ſonder een moment te verſuymen, den Commandeur over de voorſz gediſpicieerde, ende te detaſcheren acht Schepen, het gerequireerde zeyn ſult hebben te geven, om met deſelve, als mede met de Victuaille-ſchepen ende Branders naer 't voorſz gros in 't Canael reys te vorderen: Hem Commandeur ordonnerende 't ſelve gros aldaer op te ſoecken, ende trachten aen te treffen voor ende omtrent het Eylandt van Wicht, Portsmuyden, Pleymuyden, of verder tot op 't eynde van 't voorſz Canael toe, de Engelſche Kuſt naeſt: Voorts hebben wy u by deſe occaſie wel willen in conſideratie ende bedencken ſtellen, of gy naer examinatie van de voorſz Engelſche adviſen, die de Heer Raedt-Penſionaris *de Witt* u de voorledene nacht copijelick heeft toegeſonden, ende overlegh met den Scheeps-Krijghsraedt, niet dienſtigh en raedtſaem ſoude oordeelen, de Reviere eens weder op te zeylen, om de Engelſche Schepen van Oorloge, met eenige Branders, die in de Hoop zijn gearriveert, ende apparentelick lager ſacken ſullen, t'attrapperen, t'attacqueren, ſien te veroveren, ofte te ruineren, is 't doenlick; immers deſelve te verjagen, ende den Vyandt alſoo in geſtadigen alarm te houden, als mede het volck, 't welck gelijck d'adviſen melden, arbeyt aen de reparatie van 't Fort Charneſſe, 't zy in het opzeylen van de Reviere ofte in 't wederkeeren, met het Canon van u onderhebbende Schepen, ſoo veel doenlick te beſchadigen: Wy ſullen met verlangen te gemoet ſien, of, ende wat gy dien aengaende naer examinatie ende overlegh als voren, ſult hebben gereſolveert: Waer mede, &c. In den Hage den acht en twintighſten Julij 1667.

Waer op gedelibereert zijnde / ende geconſidereert / dat nebens den Commandeur Swart, onder des ſelfs commandement zijn aengekomen acht Schepen van Oozloge / acht Branders / ende twaelf Victuaille-ſchepen / ende dat wijders upt de opgemelte hare Hoogh Mo: Miſſiven beſpeurt kan werden / der ſelver intentie te zijn / dat met het Eſquadze onder den Luytenant Admirael de Ruyter geoozdonneert / verſterckt met de voozgemelte aengekomen Schepen / noch in 't Canael verbleven werde: Soo is conformm de goede meyninge ende intentie van hooghgemelte haer Hoogh Mo: goet gevonden ende gereſolveert / aenſtonts ſonder eenigh tijt verſuym / met deſen favozablen Ooſtelicken wint cours te ſetten naer de Weſt / ende het Canael af te loopen tot omtzent de Eylanden de Hozlinges / omme den Vyandt ſoo veel doenlick t'alarmeren / ende aldaer / mitſgaders in 't opkomen van het Canael / alle Vyandtlicke Schepen waer te nemen / aen te taſten / verme eſteren ende te ruineren: Voozts ſoodanigh t'ageren als upt d'inkomende tijdingen ende hondtſchappen ten meeſten dienſt van den Staet / tot afbzeuck van den Vyandt geoozdeelt ſal werden te behoozen: Dat ondertuſſchen eenige van de bezeipte Schepen ende Fzegatten gelaſt ſullen werden te loopen langhs Goutſtaert / Vlepmuyden / Vaelmuyden / ende verbolgens langhs de Engelſche Kuſte /

Digitized by Google

ommme is't mogelick eenige Engelſche Viſſchers / ofte ander Vaertuygh te bekomen / tenr eynde upt deſelve nader kondtſchap van d'Engelſche Schepen van Oorloge in de Haevenen van Portsmuyden ende Plymuyden leggende / mitsgaders van de Straet-vaerders / die geſeght worden in Portmouth ingekomen te zijn / ofte als noch verwacht worden / te konnen ontfangen.

Ontfangen een Miſſive van den opgemelten Heere Raedt-Penſionaris / in date den vijftienden Julij laeſtleden / hebbende tot bylage een Acte van den Marcquis de Caſtel Rodrigo, tot ſecuritept van S^r. Waverans, als Commiſſaris van haer Hoogh Mogende tot Nieuwpoort aengeſtelt / hier naer volgende geinſereert.

Mijn Heer en Broeder,

HUyden is Uw Edelheyts pacquet, van den dertienden deſes, alhier wel aengekomen, daer uyt wy met ſonderlingh genoegen vernomen hebben, dat in de attacque van Harwits ſich alles ſeer ordentelick toegedragen heeft, ende dat, Gode zy lof, in deſelve rencontre boven de ſeven dooden niet gebleven zijn, ende alleenlick vier en dertigh gequetſt zijn geworden.

Uyt de nevensgaende Acte van de Heer Marcquis *de Caſtel Rodrigo*, ſal Uw Edelheyt gelieven te bemercken, dat S^r. *Waverans* tot Nieuwpoort in volle ſekerheyt 's Landts dienſt ſal konnen blijven waernemen, ſonder daer over in't toekomende in ſijn perſoon ofte anderſins eenige verdere moeijelickheden ſubject te ſullen zijn.

Huyden hebben haer Edele Groot Mogende, tot vacerende Raedtsheers plaetſe, in den Hove geëligeert M^r. *Hendrick Kloeck*, ende tot Capiteyn over de vacerende Compagnie van Capiteyn *Gieſſen*, Monſ^r. *Chalioux*, Luytenant van deſelve Compagnie: Ende voor deſe reyſe Uw Ed^t. niet verders van importantie te communiceren hebbende, maer my voorts refererende tot 't gene Uw Ed: ende den Heere *de Ruyter* hier nevens op den naem van haer Hoogh Mogende toe komt, ſal ick afbreken, ende verblijven *Myn Heer ende Broeder*, onder ſtont *Uw Ed: ootmoedige Dienaer ende geaffectioneerden Broeder*, geteeckent *Iohan de Witt*. In den Hage den 15^en. Julij 1667.

SOn Ex^ce. a au nom de ſa Maj^té. permis & permet par cette à Martin Waverans, *qu'il puiſſe, & pourra agir es affaires des Seigneurs Eſtats Generaux des Provinces Unies du Pais Bas; & pour ce qui depend de leur Flotte, & de leur ſervice comm' il a faict par le paſſé, Ordonnant Sa d^te. Exc^ce. aud^t. nom de ſa Majeſté, à tous ſes Lieutenans, Gouverneurs, Admiraulx, Vice Admiraulx, Chefs Capitaines, & gens de guerre tant par Mer que par terre, en ſemble à tous ſes Iuſticiers, Officiers, & ſubjectz, qu'il appartiendra de ſe regler punctuellement ſelon ce, ſans faire ny ſouffrir eſtre faict aud^t.* Waverans *aucun trouble, de ſtourbier ou empeſchement au contraire, ains pluſtoſt toute ayde, faveur & aſſiſtenſe requiſe. Faict à Bruxelles, le 9me. de Iuillet 1667.*

El Marcquis de Caſtel Rodrigo.

Par ordonnance de ſon Excellence

Vereycken.

Waer op egeen reſolutie en is gevallen.

Ontfangen een Miſſive van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam / geſchreven aldaer den twaelfden Julij laeſtleden / houdende verſcheyden poincten / van woorde te woorde hier naer geinſereert.

Edele

Digitized by Google

Edele Mogende Heeren,

DEn 7en. deſer loopende maent hebben wy aen Uw Ed: Mo: jonghſt geſchreven tot addreſſe van de Capiteynen *Brederode* ende *Anſke Fockes*, geleydende het behoefte Schip de Groene Kameel; ſedert zijn tot date deſes gereet geworden ſeven van de twaelf Brandt-ſchepen, ons aenbevolen t'equiperen, ende oock van hier afgezeylt . . . . . Fluyt-ſchepen met Vivres, voor de Schepen van onſen reſorte geladen, daer onder een met Water, boven dewelcke wy in yeder van de voorſz Brandt-ſchepen hebben doen laden omtrent hondert en dertigh quartelen Water, door dewelcke wy verhopen ende vertrouwen, dat de gemelte Schepen van onſen reſorte van genoeghſaem Water voorſien ſullen weſen, verſoeckende dat Uw Ed: Mo: tot het overnemen der voorſz Vivres, volgens gedane ladinge, gelegentheyt ende ordre believen te geven, ſoo ſpoedigh als mogelick weſen ende geſchieden kan, om van de laſten der voorſz Fluyt-ſchepen ontſlagen te werden, die haer maentgelden genieten ſullen totter tijt datſe geloſt weſende, met Convoy naer Noorwegen ſullen konnen vertrecken, daer toe wy verſoecken, dat Uw Ed: Mo: tot preſtatie van de gemelte conditien, ende ontlaſtinge van den Staet, noodige ende ſpoedige ordre believen te ſtellen: Ende alſoo de Fluyt-ſchepen ingeladen hebbende de Vivres voor den Lt. Admirael *van Gent*, ende Schepen van onſen reſorte by den ſelven weſende, op des ſelfs komſte ſullen moeten vertoeven, ende nevens d'anderen niet konnen werden geëxpedieert, verſoecken wy dat Uw Ed: Mo: de voorſz eerſt te loſſen Schepen naer d'anderen niet believen te doen vertoeven, maer onder d'opſicht van den opgeſtelden Schipper *Thomas Ianſz* onder protectie van de Vloot te houden, tot d'aenkomſte van den gemelten Luytenant Admirael *van Gent*, ende als dan deſelve mede te expedieren in voegen als voren.

Wijders hebben ſoo veel mogelick is geweeſt, ende de kortheyt des tijts heeft konnen toe laten, de voorgemelte Brandt-ſchepen gemant met volck daer toe geaffecteert, ende ſpecialick aengenomen, doch het defect geordonneert te ſuppleren uyt het volck tot recreutes voor 's Lands Schepen aengenomen, om deſelve derwaerts te brengen, onder belofte aen deſelve gedaen, dat voor ſoo veel deſelve niet genegen zijn te continueren, afgeloſt ende door anderen vervangen ſullen werden: daer toe wy oock verſoecken dat Uw Edele Mogende, voor ſoo veel des noodt weſen ſal, by verwiſſelinge ordre believen te ſtellen.

Op eene der voorſz Brandt-ſchepen, genaemt de Star, hebben wy tot Commandeur geordonneert eene *Ian Iacobſz Vonck*, dienende by den Commandeur *Rem Pietersz Mars*, dewelcke wy verſoecken dat Uw Ed: Mo: believen te be-eedigen, ende op het voorſz Schip te doen inſtalleren, by dewelcke des ſelfs Commiſſie gevonden ſal werden.

Ende noch een ander, genaemt de Jan Baptiſta, hebben wy goet gevonden derwaerts te ſenden onder het Proviſioneel commando van . . . . . *Traudenius*, tweede Luytenant van den Capiteyn *Thomas Tobiaſſz*, ten eynde Uw Ed: Mo: daer op als Commandeur ſouden konnen doen overgaen *Hendrick Roſeus*, eenigen tijt voorleden by den Edelen Geſtrengen Krijghsraedt geſuſpendeert, by aldien des ſelfs ſaken daer toe gediſponeert zijn, gelijck ons van ter zijden wort aengedient, of anderſins dat Uw Edele Mogende uyt de Schepen van onſen reſorte, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, daer op een Commandeur believen te ſtellen, die 't ſelve beſt geoordeelt ſal werden te meriteren: Uw Ed: Mo: verſoeckende ſoo veel mogelick de ſaken daer henen te dirigeren, dat d'onkoſtelickſte Branders eerſt werden geëmployeert, om of de beſte behouden mochten werden, ende dat de Water-vaten die ledigh worden, ſpecialick de quartelen ons werden te rugh geſonden, om weder geëmployeert te konnen werden. Hier mede *Edele Mogende Heeren* bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In Amſtelredam den 12en. Julij 1667. Was geparaphreert T. *Houttuyn*, vt. onder ſtont *Uw Ed: Mo: goede Vrunden De Gecommitteerde Raden ter Admiraliteyt, ende t'huwner ordonnantie*, was onderteeckent *I. de Wildt*.

Digitized by Google

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden / dat op de respective versoecken / in de voorsz Missive vervattet / te sijner tijt soo veel reguard ende reflexie genomen sal worden als eenighsins met den dienst van den Lande geoordeelt sal worden te quadreren ende over een te komen.

Ontfangen een Missive van den Lt. Admirael van Nes, geschreven in 't Schip d'Eendracht / voor de Reviere van Londen / den dertighsten Julij laestleden / houdende advertentie hier naer volgende geinsereert.

Edele Gestrenge Heeren,

HIer nevens zijn gaende acht Schepen van Oorlogh, acht Branders, tien a elf Victuaille-schepen, waer onder negen zijn van haer Hoogh Mo: met Victuaille, waer over commandeert den Commis *Kruywagen*, ende de resterende zijn van 't Collegie van Amstelredam, dien ick op heden hebbe gedepescheert aen Uw Ed: volgens d'ordre van haer Hoogh Mogende; waer over ick tot Commandeur hebbe gestelt den Capiteyn *Iacob Cornelissz Swart*. Tsedert Uw Ed: afscheyden is hier weynigh voorgevallen, als dat wy drie Schepen met Victuaille hebben versonden, neffens twee Convoyers, naer den Heer Luytenant Admirael *van Gent*, om de Noort. Op heden hebbe ick ordre gestelt dat den Vice Admirael *Schram*, die met ses Schepen onder Aelburgh leyt, ende den Vice Admirael *Enno Doedessz*, die met ses Schepen onder 't Noordt-voorlandt kruyst, t'samen haer sullen hebben te vervoegen met hare byhebbende Schepen hier onder mijn Esquadre, ende haer by my gekregen hebbende, verhopen wy te samen noch een tochtje te doen op den Vyandt, op de Reviere van Londen, om haer niet geheel in rust te laten, want soude anders by haer gedacht werden dat wy hier lagen om haer te bewaren. Hier nevens, onder de Victuaille-schepen, is een Bootje, Schipper *Hendrick Cornelissz*, dewelcke is geladen met eenige behoeften van haer Ed: Mo: voor de Heer Admirael *de Ruyter*, waer onder zijn twee sware Touwen, Zeylen en anders, als mede eenige behoeften ende Victuaille voor Uw Ed: byhebbende Mase-schepen. Afbrekende sal Godt bidden dat hy Uw Ed: Gestrenge gelieve te bewaren, ende goet succes te verleenen, van 't gene by Uw Mo: by de hant genomen sal worden, ende blijve, *Edele Gestrenge Heeren*, onder stont *Uw Ed: Gestrenge gehoorsamen Dienaer*, was geteeckent *A. I. van Nes*. In 't Schip d'Eendracht, voor de Reviere van Londen, den dertighsten Julij 1667.

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorsz Missive aengenomen voor notificatie.

Ontfangen een Missive van den Commissaris Hendrick Knijf, geschreven op den Helder den sestienden Julij laestleden / hier naer volgende geinsereert.

Edele Mogende Heeren,

MYn *Heeren*; Uw Ed: Mo: Missive van den elfden deser, is my op den veertienden daer aen volgende wel geworden, ingevolge van welcke alle de Branders ende Victuaille-schepen, op de Rheede ende onder de Vlieter leggende, gedestineert naer 's Landts Vlote, hebben aengeseght, sonder eenige tijtversuym met de ebbe te komen afsacken tot boven de tonne van de Laen, om van daer, soo haest na Zeemanschap doenlick, Ancker te lichten en Zee tenemen door 't een of 't ander Gat, en hen voorts onder 't commandement van den Capiteyn *Frans van Nideck* ende *Gerrit Boos*, leggende hier voor de Wal, ten dien eynde by Uw Ed: Mo: uyt 's Landts Vlote afgesonden, weder derwaerts te begeven. Ick hebbe Uw Ed: Mo: Missive gecommuniceert de aengewesen Heeren *Hasselaer*, ende die van de Admiraliteyt tot Amstelredam, ende is daer op soo veel te wege gebracht, dat omtrent de boven genoemde plaetse zijn ten Ancker gekomen acht Branders, seven

Digitized by Google

ſeven van 't Collegie tot Amſtelredam, ende een van 't Noorder-quartier: de andere negen zijn Proviant, ſoo van de Generaliteyt, als van beyde de gemelte Collegien. Ick hebbe verder van mijn ſchuldige plicht geacht Uw Hoogh Mo: te notificeren, dat alhier op giſteren in Texel zijn ingevallen de twee Schepen van 't Collegie van 't Noorder-quartier, 't Kaſteel van Medenblick, ende Hoorn, komende uyt Zeelandt, alwaer den voorleden winter hebben gelegen, als mede de Capiteynen *Commer Gerritſz* ende *Arent Simonſz Vader*, beyde van 't Collegie tot Amſtelredam, nevens een der ſelver Kitſen, hebbende geconvoyeert ſes en tſeventigh Koopvaerdy-ſchepen, komende van Ooſten, ende uyt Noorwegen, ten ſelvigen dage het Vlie binnen gezeylt, ende ſoo van dage een Kapertje nevens ſijn Prijſje, geladen met Loot en Tar: hope op morgen vroegh met deſe Weſt Zuydtweſte wint de gemelte Schepen door het Spaignaerts Gat in Zee te helpen: Waer mede eyndigende, ſal Godt Almachtigh bidden Uw Ed: Mo: deliberatien ende der ſelver entrepriſes ten beſten van 't gemeene Landt wille zegenen, verblijvende, *Edele Mogende Heeren*, onder ſtont *Uw Ed: Mo: onderdanighſten Dienaer*, ende was onderteeckent *H. Knijf.* Helder den 16en. Julij 1667.

Waer op egeen reſolutie en is gevallen.

Ontfangen een Miſſive van den Heere van der Duſſen, gecommitteert tot uytpreſſinge van de Branders / geëquipeert by 't Collegie op de Maſe / geſchreven in 't Hollandts Jacht / leggende met d'andere Schepen voor den Drooge / om deſelve t'eynde de vloet te doen Zee kieſen / hier naer geinſereert.

Wel-Edele Geſtrenge Heeren,

MYn *Heeren*; De ſes Branders, hier onder uytgetrocken, op de Maſe ſoo ſpoedigh als doenlick is geweeſt, geëquipeert, werden onder convoy van de Capiteynen *Naelhout* ende *Wijnbergen*, en Capiteyn *Goſkens*, leggende buyten voor den Drooge, Uw Ed: toegeſonden, daer neffens twee Gaillots, namentlick de Keyſer van Dordrecht, ende het Zee-paert: hope deſelve voorſpoedigh by 's Landts Vlote ſullen arriveren, en tot afbreuck van onſen Vyandt, ofte wel beter tot een ſpoedige gewenſchte Vrede mogen dienen.

Verſoecke ſeer gedienſtigh dat deſen mede magh dienen tot narichtinge van den Heer Luytenant Admirael van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt.

Biddende Godt Almachtigh Uw Ed: Perſoon, ende d'Heer Luytenant Admirael, en 's Landts Vlote voor onheyl gelieve te protegeren, en met een gewenſchte Vrede, ofte anders meer en meer met Victorie te zegenen: Waer mede, *Wel-Edele Geſtrenge Heer, Mijn Heer*, onder ſtont *Uw Ed: ootmoedigen Dienaer*, ende was onderteeckent *A. P. van der Duſſen.* Den ſeventienden Julij 1667. voor middagh ten elf uren; In 't Hollandts Jacht, leggende met d'andere Schepen voor den Drooge, om t'eynde de vloet Zee te doen kieſen.

Fluyt-ſchepen.
- 't Schip de Bijgeboom / Commandeur Cornelis Jacobſz van der Hoeve.
- D'Erasmus / Commandeur Jan Dirckſz van Coevenhove.
- De Reus Goliath / Commandeur Ary Walijnſz Banck.
- De Graef van Hollandt / Commandeur Jan Danielſz.

Een opgetimmerde Buys. 't Schip de Walvisch / Commandeur.

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorſz Miſſive aengenomen voor notificatie.

Zijn verbolgens geleſen ende gearreſteert de depeſches hier aen volgende immediatelick geinſereert.

Aen

Aen de Heeren Staten Generael, den 5en. Auguſti 1667.
Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laetſten aen Uw Hoogh Mogende is geweeſt van den 31en. Julij leſtleden, ſedert hebben wy geſtadigh met 's Landts Vlote alle debvoiren aengewent, vermits de ſchaerſheyt van Victuaille, om het Canael weder op te laveren, doch door de continuele Ooſtelicke winden ende langhdurige ſtilte zijn wy ſoodanigh opgehouden geweeſt, dat niet voor giſteren omtrent den avont aengekomen zijn, na giſſinge drie mijlen beneden Boloigne, alwaer aen ons boort is komen aenroeijen, *Hendrick Mol*, Commandeur op een van 's Landts Brandt-ſchepen, den welcken aen ons vertoont heeft ſekere Acte, in date den derden deſer loopende maent, by den Capiteyn *Iacob Corneliſſz Swart* aen hem ter handen geſtelt, by dewelcke bleeck, dat den gemelten Commandeur was afgeſonden om de Schepen alhier onder de Vlagge op te ſoecken, den welcken wijders mondelingh gehoort, verklaerde dat door den Luytenant Admirael *van Nes*, onder commandement van den opgemelten *Swart*, den dertighſten der voorlede maent van voor de Reviere van Londen waren afgeſonden acht Schepen van Oorloge, twaelf Victuaille-ſchepen ende acht Branders, met laſt om ons in het Canael op te ſoecken: Dat hy den meergemelten *Swart* met de voorſz Schepen gelaten hadde op de hooghte van Beveſier, ende van den ſelven van daer was afgeſonden naer eenige Schepen die ſy oordeelden in het geſicht te hebben, tot vier en dertigh in getale, gelijck Uw Hoogh Mo: uyt de copije van de voorſz Acte ſullen konnen afnemen, maer dat hy, derwaerts aen een geruymen tijt gezeylt hebbende, geene Schepen gevonden heeft, maer omtrent drie mijlen van hem een Zeyl hadde vernomen, daer na toe hy het heeft gehouden, welcken zijnde een Hamburger, komende van Nantes, hem bekent gemaeckt heeft, dat wy het Canael op Ooſtwaert aen verzeylt waren: op welck advis den voornoemden Commandeur noch een geruymen tijt Ooſt aen gezeylt hebbende, ſoo heeft hy eenige van onſe Schepen in 't geſicht bekomen, maer konnende door de ſtilte deſelve niet bezeylen, hadde omtrent drie uren met de Chaloupe naer deſelve geroeyt, ſoo dat eyndelick by ons aen boort was geraeckt. Wy hebben continuelick ſoo veel doenlick onſe Schepen verdeelt, om alle adviſen uyt het Vaderlandt komende te konnen aentreffen, ende tot dien eynde geſtadigh een Eſquadre gehouden in het geſicht van de Engelſche Walle, evenwel affirmeert den meergemelten Commandeur, dat de Schepen onder den voornoemden *Swart* tuſſchen ons ende de Engelſche Kuſten door gepaſſeert zijn, ſoo dat wy niet anders konnen præſumeren, gelijck oock den voorſz Commandeur van gevoelen is, dat wy des nachts, hebbende gelegen aen Ancker om het getije te ſtoppen, den voornoemden *Swart* met alle ſijne byhebbende Schepen voor by gepaſſeert ſal zijn. Op het voorſz conſiderabel rapport hebben wy aenſtonts gereſolveert met het gantſche gros van de Vlote de Schepen onder meergemelten *Swart* op te ſoecken, zijnde den wint N. Ooſt. Tegens den avont begon de wint meer en meer op te koelen, ſoo dat wy groote vaert maeckten, ende den gantſchen nacht voor wint gezeylt hebbende, ſagen wy des morgens ten vijf uren, dat de Jachten ende eenige bezeylde Schepen, door onſe ordre voor uyt geloopen zijnde, zeynden dat ſy eenige Schepen in 't geſicht hadden, die wy oock weynigh tijts daer naer gewaer wierden, ende van tijt tot tijt deſelve naderende, zijn by deſelve gekomen, Wicht omtrent ſes mijlen N. N. Weſt van ons, des morgens omtrent ten ſeven uren, ende bevonden dat het waren de voornoemde Schepen onder den Capiteyn *Swart* aen ons afgeſonden: Soo is aenſtonts den meergemelten *Swart* met ſijn Chaloupe aen ons boort gekomen, ende heeft aen ons overgelevert drie Miſſiven van Uwe Hoogh Mogende, hebbende tot bylage drie diſtincte Miſſiven, in date den 21. 27. ende 28ten. Julij laeſtleden, alle geaddreſſeert ende afgeſonden aen den Lt. Admirael *van Nes*, uyt dewelcke wy klaerlick beſpeurt hebbende de intentie van Uw Hoogh Mogende te zijn, dat wy

met

Digitized by Google

met het Eſquadre onder den L^t. Admirael *de Ruyter* geordonneert, verſterckt met acht Oorloghſchepen, onder den meergemelten *Swart* by ons huyden aengekomen, noch eenigen tijt ons in het Canael ſullen blijven onthouden, om den Vyandt de conjunctie te beletten, ende allen mogelicken afbreuck te doen, daer toe wy, vermits het arrivement van de voorſz Victuaille-ſchepen bequaem, ende naer ons oordeel meer als ſuffiſant ſullen zijn: Hebben derhalven gereſolveert, met advis van de reſpective L^t. Admiraels *de Ruyter*, *Banckert*, ende *van Aylua*, vermits den jegenwoordigen Noort-ooſtelicken wint, het Canael weder af te loopen tot aen de Weſtkant van Sorlinges, omme den Vyandt des te meer te konnen incommoderen, ende de opkomende Schepen des te beter te konnen attrapperen ende aentreffen; ſullende niet mancqueren Uw Hoogh Mogende van tijt tot tijt te adviſeren wat hier by ons ſal weſen verrichtet, ende wijders ſal komen voor te vallen. Waer mede eyndigende ſullen Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: Perſoonen ende loffelicke regeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, zeylende op de hooghte van Wicht, 's morgens tuſſchen 8. en 9. uren, den wint O. ten Noorden, den 5^en. Auguſti 1667.

Aen de Collegien ter Admiraliteyt tot Rotterdam ende Amſtelredam, den 5^en. Auguſti 1667.

Edele Mogende Heeren,

WY hebben noodigh geacht Uw Ed: Mo: tot der ſelver narichtinge nevens deſen wederom toe te ſenden copije van den Brief die wy huyden aen haer Hoogh Mo: ſchrijven, waer uyt deſelve gelieven ſullen te vernemen wat tſedert eenigen tijt herwaerts omtrent 's Landts Vlote, tegenwoordigh onder de Hooft-Vlagge, hier in 't Canael is komen voor te vallen: Waer mede deſen eyndigende, Edele Mogende Heeren, bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In het Schip de ſeven Provincien, den vijfden Auguſti 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Iacob Paauw*, als Commandeur, dat hy aenſtonts met ende benaeffens de Capiteynen *Ian Pauwelſz van Gelder*, *Iacob Pieterſz Swart* ende *Adam van Brederode*, mitſgaders *Anſke Fockes*, die mits deſen onder ſijn commandement werden geſtelt, van 's Landts Vlote voort ſal zeylen naer Goutſtaert, ende ſoo tot de Voert van Pleymuyden, langhs de Engelſche Kuſte naer Vaelmuyden, trachtende met alle neerſtigheyt in 't voorſz Vaerwater den Vyandt alle mogelicken afbreuck te doen, ende indien het mogelick is, eenige Viſſchers Booten t'attrapperen, ende die bekomen hebbende, den Meeſter met de principaelſte maets uyt deſelve te lichten, latende maer in yeder twee perſoonen, om daer mede te lande te konnen komen, ende houden de uytgelichte in goede verſekeringe op ſijn onderhebbende Schepen verdeelt, om deſelve op 't ſpoedighſte aen de Vlagge te komen brengen, die hy Commandeur ſal ſoecken aen te treffen dwars van Leſaerdt, vier a vijf mijlen t'Zee, ende die aldaer niet vindende, ſal hy deſelve Vlagge wijders opſoecken dwers van Engelandts-Endt, vijf a ſes mijlen om de Zuydt, ende de voorſz Vlagge daer oock vermiſſende, ſoo ſal hy Commandeur ſich vervoegen in 't Zuyden, dwars van de Sorrels, tot twee, drie, vier, vijf a ſes mijlen t'Zee, ende houden daer af ende aen, tot dat hy de Vlagge, ofte hare nadere ordre reſcontreert: ende indien hy eenige meerdere macht van Vyandtlicke Schepen quame te bejegenen, dan hy ſelfs by hem heeft, ofte waer tegens hy niet beſtant ſoude weſen, ſal hy ſich op de Vlagge retireren, die ſoodanigen cours ſal houden, als hem Commandeur hier voren is geordonneert; met byvoeginge dat hy, om met te meerder effect ſijn voorſz laſt te volbrengen, in 't zeylen langhs de voorſz Kuſte ſal laten waeijen Engelſche Vlaggen, ende altijt gebruycken behoorlicke Soldaet ende Zeemanſchap, ſonder daer van in 't minſte te blijven in gebreke: Des werden alle de voorſz Capiteynen ſtrictelick bevolen de reſpective commandementen, die haer

Digitized by Google

van den voornoemden haren Commandeur op deſe tocht gegeven ſullen worden, t'obedieren ende t'achtervolgen; tot welcken eynde haer yeder een dubbelt van deſe ſal worden verhantreyckt, om hun præciſe daer na te reguleren. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den 5en. Auguſti 1667.

Verdeelinge van de preſente 's Lants Schepen onder de Hooft-Vlagge.

Admirael de Ruyter.
Vice Admirael Ian van Nes.
S. by N. van Meeuwen.
Capnen. Iacob Swart.
Evert van Gelder.
Lt. Collonel Palm.
Ian Pauwelſſz. van Gelder.
Pieter Iacobſz. Nanningh.
Iacob Binckes.
Ian Roeteringh.
Frans van Nideck.

Advijs-Jachten.
Adam van Brederode.
Iacob Pieterſz. Swart.
Cornelis Gerritſz. Vos.

Branders.
Comrs. Rem Pieterſz. Mars.
Harmen Dirckſz. Boer.
Hendrick Molle.
Ian Iacobſz. Vonck.

Admirael Banckert.
Vice Admirael Evertſz.
Schout-by-nacht de Haſe.
Capnen. Adriaen Berckhout.
Claes Valeben.
Cornelis Evertſz. de Ionge.
Iacob Paeuw.
Ian den Haen.
Floris Floriſſz. Blom.
Pieter de Sitter.

Advijs-Jachten.
Anſke Fockes.
Daniel Verdieſt.

Branders.
Willem Meerman.
Ian L. Koeſtaert.
Adriaen Wallinghsblanck.
Barent Wildt.

Admirael van Aylua.
Vice Admirael van der Zaen.
Schout-by-nacht Viſelaer.
Capnen. Witzo Beyma.
Iacob Willemſz. Broeder.
Ian Pieterſz. Vinckelbos.
Tde Hilkes Colaert.
Iooſt Michielſz.
Roelof Ketelaer.
Pieter Kerſſeboom.
Claes Ancker.

Advijs-Jachten.
Ian Ianſz. Verboeckelt.
Cornelis Lievenſz.

Branders.
Fredrick Pieterſz. Groot.
Gerrit Roeloffſz.
Sybrant Pieterſz.
Ian Corneliſſz. Iacht.

Het Smaldeel onder de Hooft-Vlagge is verdeelt in volgende maniere.

Brander. *Hendrick Molle.*

Vice Admirael Ian van Nes.
Iacob Pieterſz. Swart.
Frans van Nideck.
Adam van Brederode.
Ian Roeteringh.
Iacob Binckes.

Branders. { *Rem Pieterſz. Mars.* / *Harmen de Boer.* }

Evert van Gelder.
Admirael de Ruyter.
Francoys Palm.
Iacob Corneliſſz. Swart.
Ian Pauwelſſz. van Gelder.
Pieter Iacobſz. Nanningh.
Cornelis Gerritſz. Vos.

Brander. *Ian Arienſz. Iaersvelt.*

Schout-by-nacht van Meeuwen.

Aldus gedaen ende gearreſteert in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende in 't Canael, den 5en. Auguſti 1667.

Sab-

Digitized by Google

Sabbathi den 6en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien.

Preſent d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Den ſeſten ditto 's morgens / de wint Z. Z. Ooſt met redelicke koelte / de Zee ſeer ongeſtuymigh / upt den Ooſten waren de achterſte Schepen ſoo verdt achter upt / dat men die qualick ſien konde / alhoewel ſlechte vooztgangh bp den Luptenant Admirael de Ruyter gemaeckt wierde / ontmoeten doenmaels een Kits van Vliſſingen / waer op commandeerde . . . . . Mantenſz, upt Weſt-Indien / van den Commandeur Abraham Quirijnſz naer Rochel afgeſonden / ende van Rochel tien dagen onder zepl geweeſt zynde / dewelcke rapporteerde / dat alles in de Caribiſch ende aen de Wilde Kuſt wel ſtont.

's Middaghs giſten Goutſtaert N. ten Weſten vijf a ſes mijlen van de Vloot / ende wiert den Fiſcael doo2 o2dze van haer Ed: Mo: afgeſonden tot achter in de Vloot / om de achterſte Schepen wat aen te pzeſſen / ende meerder zepl te doen maken / die 's avonts daer op al bp genadert waren: de Zee was ſeer hoogh upt den W. Zupdtweſten / den wint Z. ten Weſten / zeplende Weſt aen.

Zijn heden geleſen ende gearreſteert de naer volgende depeſches.

Ordre ende Rendevous, door de Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, met advis van den Lt. Admirael de Ruyter, *gearreſteert voor de Hooft-Officieren, Capiteynen, Commandeurs ende Schippers van de preſente 's Landts Schepen, Branders, Victuaille-ſchepen, ende ander kleyn Vaertuygh by de Hooft-Vlagge, daer na ſy haer reſpectivelick ſullen hebben te reguleren.*

EErſtelick, indien wy door een ſtorm uyt den Weſtelicken hant, of ander ongeval wierden beloopen, ende van den anderen quamen te verſteken omtrent Goutſtaert, ende dat de lywaertſte Schepen hoogh genoegh waren om Torbaey te bezeylen, ſoo ſal in deſelve Baey de Rendevous genomen worden, doch niet buyten hooghdrivgende noot.

Item, in cas wy waren geraeckt tot aen Leſaerd, ende aldaer hart weér ende contrarie wint bequamen, ſoo ſal men al kruyſſende over ende weder vertoeven op beter weder, ende alſoo malkanderen in wachten, vier a vijf mijlen van de Engelſche Wal.

Maer de Vlagge daer oock vermiſſende, ſoo ſullen d'afgedwaelde Schepen hun begeven in het Zuyden, dwars van de Sorlinges, tot twee, drie, vier, vijf a ſes mijlen t'Zee, ende houden daer af en aen, tot dat ſy de Vlagge, ofte hare nadere ordre aldaer rencontreren, ende van verre aen malkanderen twijffelende of men Vrunt of Vyandt is, ſal men den anderen de teeckenen doen, die ten dien eynde in 't generale Zeynboeck Articul 36. ende 37. geinſereert ſtaen.

Aldus gedaen in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende omtrent Goutſtaert, den ſeſten Auguſti 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende authoriſeren, met advis van

Digitized by Google

den Lt. Admirael *de Ruyter*, Mr. *Otto de Vooght*, Advocaet Fiscael van de voorsz 's Landts Vlote, dat hy hem aensiens deses sal begeven in een Gaillot, ende sich met het selve transporteren aen den Capiteyn *Iacob Cornelissz Swart*, ende alle achterste Schepen in de voorsz Vlote, ende deselve uyt den name ende van wegen als boven, wel scherpelick aenseggen ende bevelen, dat sy voortaen geen zeyl sullen hebben te sparen, maer sonder eenigh vertoeven maken by de Hooft-Vlagge te zijn, op pœne van contrarie doende, tegens haer met rigeur sal werden geprocedeert, ende aen een yegelick van de verachterde Schepen werden geimputeert, d'ondienst ende schade, die den Staet der voorsz Vereenighde Nederlanden, door haer traegh ende spaersaem zeyl maken dagelicks komt te lijden, waer naer sy hun respectivelick sullen hebben te reguleren, ende sal den voorsz Advocaet Fiscael aen ons van sijn wedervaren getrouw rapport doen, sonder hier van te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de seven Provincien, den sesten Augusti 1667.

Dominica den 7en. Augusti 1667. in 't Schip de seven Provincien.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Den 7en. dito 's morgens wenden 't 's Landts Esquadre N. West aen / de wint W. Z. West / met stijve koelte / ende dysige lucht.

Ten voorsz dage hebben d'Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden / met advis van den Lt. Admirael de Ruyter, den Capiteyn Evert van Gelder, neffens den Commandeur Verboeckelt, met twee Gaillots afgesonden / om de Capiteynen Jacob Paeuw, Jan Pauwelsz van Gelder, Anske Fockes ende Brederode den vijfden daerbevorens af gesonden / om eenige kondtschap te bekomen / op te soecken / ende vervolgens by de Vlote te doen komen / omme haer toegesondene Victuaille / Bier ende Water over te nemen in Torbay / alles volgens de Acte haer ten dien eynde verhantreyckt.

Tegens den avont 's Landts Vlote haer omtrent vier mijlen bewesten Pleymuyden drie mijlen van 't Landt bevindende / zeynden de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden alle de Capiteynen / ende naderhandt de Krijghsraedt aen boort / ende zijn vervolgens uytgegeven de Acten van Rendevous op den vijfden deser loopende maent gearresteert / ende is Capiteyn Brederode aen boort van haer Ed: Mo: gekomen / doende aen deselve rapport / dat hy vreese hadde / dat de Capiteynen Paeuw, Jan Pauwelsz van Gelder, nevens Anske Fockes op Poortlandt den vijfden dito 's avonts souden verzeylt zijn: ende wiert voorts geresolveert met 's Landts Vlote in Torbaey te loopen / om met commoditeyt de Victuaille / Bier ende Water / over te nemen / uyt de Fluyten de voorsz Vlote toegesonden / alsoo de Zee t'onstuymigh was.

Met Sonnen ondergangh zeylden 's Landts Vlote bewesten de Meeuwesteen / ende deselve anderhalve mijl van de Vlote / kregen de wint N. Oost / en zeylden O. Z. O. tot den achtsten dito 's morgens.

Lunæ den 8en. Augusti 1667. in 's Landts Schip de seven Provincien.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Des morgens vroegh de wint N. N. Oost zeylden met 's Landts Vlote Oost aen / ende wierden de Capiteynen Paeuw, Jan Pauwelsz van Gelder ende Anske Fockes gesien naer de Vlote

Digitized by Google

Vlote af te komen / daer op de voornoemde Capiteynen kort daer aen aen boort quamen / doende rapport aen de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden / seggende gantsch geen pericul van te verzeylen gehadt te hebben. Ten seven uren wenden 't 's Landts Schepen N. W. over / om onder Goutstaert te komen / alsoo Torbaep niet konden krijgen / gelijck oock daer aen volgende met de vloet Goutstaert niet konde bezeylen; soo dat gerefolveert wierde naer de Voert van Pleymuyden te zeylen / doch de wint draeyde soodanigh / dan Noordt-oost / dan Westelick / dan weder gantsch stille / dat de Vlagge maer met een gedeelte van de Schepen voor de Voert gekomen zijn.

Daer was een Fregat van omtrent sestien of achtien Stucken van de Engelsche bezuyden Kocks-broot / maer ontzeylde 's Landts Schepen / door dien het meerder wint onder de Wal hadde: ende met Sonnen ondergangh is de Vlagge nevens eenige Schepen tusschen Kocks-broot ende Draecks-Kasteel vervolgens ten Ancker gekomen op twaelf vadem.

Martis den 9en. Augusti 1667. in 't Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker tusschen Kocks-broot ende Draecks-Kasteel.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Aen boort van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden ontboden zijnde den Commis Kruywagen, ende naer examinatie van de respective Capiteynen / is den selven gelast / in gevolge van sijne Commissie / aen yeder van deselve op te maken de ordonnantie soo van Bier / Water / als mede van de andere Victuaille / die deselve van nooden hadden om van nu af aen noch ses weken te konnen Zee houden; dewelcke alle naer proportie van de voorsz Victuaille / Bier ende Water / door de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt naer de Vlote afgesonden / gedepescheert ende aen de respective Officieren ende Capiteynen ter handen gestelt zijn / met last ende ordre omme de voorsz Victuaille / Bier ende Water ten spoedighsten uyt de Fluyten over te nemen.

Mercurij den 10en. Augusti 1667. in 't Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker tusschen Kocks-broot ende Draecks-Kasteel. *Post meridiem.*

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Des avonts omtrent ten vijf uren zijn uyt de Haven van Pleymuyden met eene Chaloupe / op dewelcke voor op gestelt was een witte Vlagge / naer boort van de Heeren haer Ho: Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden komen roeijen de Heeren John Tralane, ende den Esquier Spars, beyde Collonellen / geaccompagneert met twee Edelluyden / alle schijnende persoonen van conditie / ende op de zijde van 's Landts Schip de seven Provincien aengekomen zijnde / soo heeft den Luytenant Admirael de Ruyter deselve aengeseght / dat sy / indien sulcks goet vonden / sonder eenigh bedencken konden overkomen / welcken volgende deselve respectivelick aen boort over gekomen wesende / ende vervolgens door den Lt. Admirael de Ruyter in de Cajuyte omtrent haer Ed: Mogende geleyt zijnde / hebben gemelte Heeren Collonellen verklaert / dat de Vrede tusschen haren Koningh ende hooghge-

Digitized by Google

melte haer Hoogh Mogende finalick geſloten was / met menighvuldige proteſtatie van vrunſchap / ende genegenthept van correſpondentie: aen dewelcke een Collation van eenige confituren voorgeſtelt zijnde / ſoo hebben haer Ed: Mo: met den Luytenant Admirael de Ruyter de twee hooghſte plaetſen van de tafel ingenomen / ende verſocht dat de gemelte Heeren mede wilden aenſitten / dewelcke oock verbolgens aengeſeten / ende met behoorlick reſpect eenige glaſen Wijn ſoo op 't welvaren van den Staet der Vereenighde Nederlanden / als mede de geſonthept van den Koningh van Engelandt / ende andere conditten gedroncken hebbende / zijn meergemelte Heeren / na dat omtrent twee uren gecollationeert ende vrolick geweeſt waren / met der ſelver Chaloupe weder af gevaren / ende naer Vlepmuyden gevaren: In 't afvaren zijn opgemelte Heeren met eenige Canon-ſchoten geſalueert / dewelcke / aen Landt gekomen zijnde / upt het Fort van de Stadt Vlepmuyden zijn beantwoort geworden: Blijvende haer Ed: Mogende / onaengeſien 't gene voorſz / niet alleen van meyninge aen de voorgemelte tijdinge van Vrede niets te defereren / nemaer oock by alle occaſien te trachten den Vyandt ſoo veel ſchade toe te brengen ende afbreuck te doen / als mogelick ſal zijn / ter tijt ende wijle toe de nader confirmatie van de voorſz Vredehandelinge van hooghgemelte haer Hoogh Mogende / mitſgaders prætiſen laſt upt het Vaderlandt ſal zijn aengekomen; tot welcken eynde met 's Landts Vlote cours geſtelt ſal werden / ende geloopen tot aen Engelandts Eynde / omtrent den Hoeck van Teſaerdt ende de Hozlinges / om aldaer eenige dagen te kruyſſen / niet ſonder hope van aldaer / ofte wel hier in 't Weſten van 't Canael / volgens advis van meer hooghgemelte haer Hoogh Mogende / verbat in der ſelver Miſſive van den ſeven en twintighſten Julij laeſtleden aen den Luytenant-Admirael van Nes afgeſonden / eenige Engelſche Schepen te ſullen bejegenen.

De meergemelte Heeren hebben mede geſeght dat Sr. Jeremias Smith, met des ſelfs Eſquadre / binnen de Haven van Kinghſal in Yrlandt was binnen geloopen / ende voorders aen haer Ed: Mo: gecommuniceert het naervolgende advis / upt het Engelſch by ons gedaen tranſlateren.

Tranſlaet uyt het Engelſch.

DE Vrede is ſekerlick geſloten, ende de Articulen ſtonden op Sondagh avont laeſt geteeckent te worden: oock wert hier eenen Expreſſen alle uren verwacht, die de ſekere confirmatie des ſelfs ontwijffelick mede ſal brengen: werdende in den Hage groote preparatie tot de receptie van d'Engelſche Ambaſſadeurs gemaeckt.

Dijnghſdagh den 23en. Julij ſt. vet. 1667.

's Avonts de Klocke vier uren zeylden de Duytſche met hare Schepen de Reviere van Londen op naer de Hoop, met vijf en twintigh Zeylen, dertien Schepen van Oorlogh en twaelf Branders.

Sr. *Edward Spragge* ſackten van boven de Reviere met acht Schepen van Oorlogh en twaelf Branders op den Vyandt af, en naer hevigh Schut gevaer is eyndelick een van hare Vice Admiraels Fockemaſt om verre geraeckt, ende aen 't reſterende Wandt ſoo onbequaem geſchoten, dat hy gedwongen was den rooden haen in 't Kruyt te ſteken, ende ſoo vervolgens geſprongen, ende noch een ander Schip van Oorlogh verloren; in deſelve reſcontre hebben ſy noch verloren elf van hare Brandt-ſchepen.

Donderdagh den 25en. dito ſt. vet.

By een expreſſen van Sr. *Ioſeph Iordan*, die geſeylt is uyt Harwits met ſes Oorlogh-ſchepen en ſeſtien Branders, om den Vyandt t' attacqueren. Deſen morgen omtrent ten een uren hoort men hevigh

Digitized by Google

hevigh cannonneren, ſoo dat wy daer uyt concluderen, den Vyandt van hem *Iordan* voornoemt de Reviere op is vervolght geworden: De wint of de loef is aen ons.

Heden 't Parlement ceſſie genomen hebbende, en beyde de Huyſen voorleden Maendagh laeſt geconjungeert weſende, is by haer volgens d'ordinaris coſtume, een onderdanige harangue door den Spraeck-meeſter aen den Koningh gedaen, om in conferentie te treden met des Majeſteyts ſecreten Raedt, die Leden van 't Lagerhuys zijn, omme met haer te confereren, naer gedane publicatie van Vrede, over de caſſatie van de nieuw geworven volckeren.

Deſen morgen ten vier uren ontſtont 'er ongeluckelick een brant in Zouthwrack (Zurich) recht tegen over de Spar-herbergh, waer door ſes huyſen verteert wierden, aen de ſtraet getimmert, met noch ſeven a acht andere, achter deſe huyſen ſtaende; om deſen brant te ſtiſſen dede men twee huyſen ſpringen, dewelcke de nabuerige huyſen groote ſchade hebben aengedaen, doch het quaetſte is voorby.

Jovis den 11en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, onder zeyl.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Des morgens omtrent een ure voor 't opgaen van de Sonne reſolveerden Anckers te lichten / ende gingen onder zeyl / met intentie het Canael voort af te loopen naer Engelandts Eynde / om aldaer alle opkomende Schepen waer te nemen.

Omtrent den middagh ſagen eenige Zeylen / tot twaelf a dertien in getale / maeckten jacht op deſelve / ſettende onſen cours W. Z. W. aen / by deſelve gekomen zijnde / bevonden dat een gedeelte daer van waren drie Zeeuwſche Kapers met vier prijſen / alle geladen met Olie ende Suycker / komende van Majorcque / ende de Suycker-prijs upt de Barbados / zijnde deſelve genomen door Jan Dingemanſz, varende met Commiſſie van Vliſſinge / voerende een Vlegat / gemonteert met ſes en twintigh ſtucken Canon / ende de andere / eenige Jachten ende Vlegats / door ons voor afgeſonden om te kruyſſen.

Twee van de Schippers van de voornoemde Prijſen aen boort gebracht zijnde / hebben gedaen de naer volgende verklaringe; als/

Jan Spaldijn, Schipper op 't Schip de Catzijn / komende van de Barbados met Suycker ende Catoen / hebbende de wil naer Londen; ſept nu tien weken geleden van de Barbados gezeylt te zijn / verklaert dat de Engelſche / ſterck twintigh zeylen / van de Franſche / mede ſterck geweeſt zijnde twintigh Schepen / afgenomen hebben ſeven Scheepjens / die de Franſchen voor deſen op de Engelſchen verovert hadden: Dat beyde de voorſz Vloten Franſchen ende Engelſchen t'ſamen geſlagen hebben / maer dat hy niet en wiſt aen wie de Victorie eyndelick gebleven is.

Dat aen de Eylanden noch lagen omtrent veertigh Koopvaerders / dewelcke niet en vermogen van daer af te varen / maer aldaer werden opgehouden / om geſamentlick tegens Januarij naer Engelandt over te komen.

Caleb Cock, Schipper op 't Schip de Jager / komende van Genua / geladen met Olie / ſept twee maenden geleden van daer verzeylt te zijn / ende dat te laet tot Cadix was aengekomen / om met de Engelſche Vloot Koopvaerders ende Convoy over te komen: Dat voorts aldaer niets nieuws en was gepaſſeert.

Zijn geleſen ende geaereſteert de depeſches hier naer volgende geinſereert / zijnde het reſultat van de beſoignes op heden voor gevallen.

Aen

Digitized by Google

Aen de Heeren Staten Generael, den 11^en. Auguſti 1667.

Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laeſten aen Uw Hoogh Mogende is geweeſt van den vijfden deſer loopende maent, by dewelcke wy Uw Ho: Mo: het arrivement van den Commandeur *Iacob Corneliſſz Swart*, met acht Schepen van Oorloge, acht Branders, ende twaelf met Victuaille geladen onder de Vlagge, genotificeert hebben: Den wint was doenmaels N. N. Ooſt met een ſtijve koelte, ſoo dat wy de voorſz Victuaille niet konden overnemen.

Den ſevenden des avonts waren wy op de hooghte van Pleymuyden, ende liep den wint Z. Weſt, ſoo dat wy reſolveerden naer Torbaey te loopen, om de voorſz Victuaille aldaer met de meeſte commoditeyt, ende ten ſpoedighſten te konnen overſetten, vermits eenige Schepen t'eenemael van Bier ontbloot, ende van Water ſeer ſober voorſien waren; doch dien ſelven nacht veranderde de wint wederomme, loopende N. N. Ooſt, waeromme wy, niet konnende Torbaey bezeylen, reſolveerden te loopen in de Voert, ende dicht voor Pleymuyden, alwaer wy den achtſten des avonts, met het ondergaen van de Sonne, ten Ancker quamen, zijnde de Fluyten met Victuaille noch meer als een, ende ſommige wel twee mijlen t'Zeewaerts te rugge gebleven.

Den negenden des morgens omtrent ten acht uren, ſoo haeſt de voorſz Fluyten aengekomen ende mede geanckert waren, is by ons over gekomen den Commis *Kruywagen*, met de lijſte van de Victuaille in de voorſz Fluyten ingeladen, ende hebben wy doen ſonder eenigh tijtverlies de noodige Acten gedaen depeſcheren, ende verders ordre geſtelt tot het overnemen van de voorſz Victuaille, daer toe wy het weder ſeer favorabel gehadt hebben, ende is by de reſpective Capiteynen ſoodanige neerſtigheyt ende vigilantie aengewent, dat den negenden des avonts het gantſche Eſquadre, jegenwoordigh by de Vlagge zijnde, van nu af completelick voor vijf weken voorſien ende geprovideert is.

Op giſteren avont omtrent ten vijf uren zijn uyt de Haven van Pleymuyden met eene Chaloupe, op dewelcke voor op een witte Vlagge was geſtelt, komen naer ons Boort roeijen de Heeren *Iohn Tradany*, ende den Eſquier *Spars*, beyde Collonellen, geaccompagneert met twee Edellieden, ſchijnende alle Perſoonen van conditie, dewelcke op de zijde van ons Schip zijnde aengekomen, ſoo heeft den L^t. Admirael *de Ruyter* deſelve aengeſeyt, indien ſy ſulcks goet vonden, dat ſy ſonder eenigh bedencken konden over komen: welcken volgende deſelve in ons Schip alle zijn over gekomen, ende in de Cajuyte by my door gemelten L^t. Admirael binnen geleyt, verklaerden dat de Vrede tuſſchen haren Koningh ende Uwe Hoogh Mo: finalick geſloten was, nevens menighvuldige proteſtatien van vruntſchap, ende genegentheyt van correſpondentie, aen dewelcke wy een collation van eenige confituren die wy Scheep hadden voorgeſtelt hebben, Soo hebben wy met den L^t. Admirael *de Ruyter*, de twee hooghſte plaetſen van de Tafel ingenomen, hebbende verſocht dat de gemelte Heeren mede wilden aenſitten, dewelcke oock vervolgens aengeſeten, ende met behoorlick reſpect eenige glaſen Wijn, ſoo op het welvaren van den Staet der Vereenighde Nederlanden, als mede de geſontheyt van den Koningh van Engelandt gedroncken zijnde, ende omtrent twee uren gecollationeert ende vrolick geweeſt hebbende, zijn meergemelte Heeren weder afgeroeyt, ende naer Pleymuyden gevaren: In 't afvaren van opgemelte Heeren, hebben wy deſelve met eenige Canonſchoten geſalueert, dewelcke aen Landt gekomen weſende, uyt het Fort van de Stadt Pleymuyden weder geantwoort hebben. Wy ſullen evenwel aen de voorſz tijdinge van Vrede niets defereren, maer by alle occaſien trachten den Vyandt ſoo veel te beſchadigen ende afbreuck te doen als mogelick ſal zijn, ter tijt ende wijle toe dat wy van Uw Hoogh Mo: ſelfs nader confirmatie van de voorſz Vredehandelinge, ende preciſen laſt ontfangen ſullen hebben; maer hebben tot

noch

Digitized by Google

noch toe hier omtrent ende in 't Canael ſeer weynige ende geene Engelſche Schepen vernomen. Deſelve Heeren ſeyden dat S^r. *Ieremias Smith* met des ſelfs Eſquadre binnen de Haven van Kinghſal in Yrlandt was binnen geloopen: Wat geloof de voorſz adviſen meriteren weten wy niet, ende ſullen derhalven aen deſelve voor als noch niets ter werelt defereren, zijnde van meyninge met 's Landts Vlote te loopen tot aen Engelandts Eynde, ende omtrent den Hoeck van Leſaerdt ende de Sorlinges eenige dagen te kruyſſen, hopende aldaer, ofte hier in het Weſten van het Canael, volgens het advis in Uwe Hoogh Mo: Miſſive van den ſeven en twintighſten Julij laeſtleden aen den Luytenant Admirael *van Nes* afgeſonden vervat, eenige Engelſche Oorlogh-ſchepen te ſullen bejegenen.

Tſedert Uwe Hoogh Mo: Miſſive van den achtſenden der voorleden maent hebben wy geene adviſen uyt het Vaderlandt bekomen, vertrouwen niettemin, dat naer dien tijt al verſcheyde depeſches van den Staet aen ons afgeſonden ſullen zijn, die wy dagelicks met verlangen te gemoet ſien: Waer mede eyndigende, ſullen Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mo: loffelicke Perſoonen ende Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, zeylende O. ten Noorden van Goutſtaert, omtrent drie mijlen van de Wal, den 11^en. Auguſti 1667. 's namiddaghs tuſſchen ſes en ſeven uren.

P. S. Twee Kapers van Middelburgh zijn naer 't ſchrijven van deſen onder de Vlagge gekomen, by haer hebbende vier koſtelicke Prijſen, drie met Olie geladen, komende uyt de Straet, ende een uyt de Barbados, met Suyckeren. Wy ſenden nevens deſen weder te rugge vijf Fluyten ende drie Gaillots, door de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt ingehuert, ende herwaerts geſonden, daer en boven twee Bootjes, by het Collegie van Amſtelredam ingehuert, met vier Oorlogh-ſchepen tot der ſelver convoy, van dewelcke twee, met drie Branders gelaſt zijn haer te vervoegen by den Luytenant Admirael *van Nes*, ende de twee andere de gemelte Schepen tot voor de Haven van 't Vaderlandt te geleyden.

Aen de Collegien ter Admiraliteyt tot Rotterdam ende Amſtelredam, den 11^en. Auguſti 1667.

EDele *Mogende Heeren*; Deſen dient alleenlick om wederom te accompagneren den Brief welcke wy huyden aen haer Hoogh Mogende ſchrijven, die wy van onſen ſchuldigen plicht geacht hebben ten dienſte van den Lande Uw Ed: Mo: tot der ſelver narichtinge toe te laten komen: ende deſen hier mede eyndigende bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, den elfden Auguſti 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Iacob Corneliſſz Swart* als Commandeur, dat hy aenſiens deſes met ende beneffens de Capiteynen *Iacob Paeuw* ende *Anſke Fockes*, mitſgaders de Gaillot-Schippers *Iacob Theuniſſz Camp*, ende *Arien Maertenſz Baſke*, die mits deſen onder ſijn commandement werden geſtelt, ſal zeylen Weſtwaert aen, een kenningh van den anderen verſcheyden, tot op de hooghte van Leſaerdt, ten eynde om op te ſoecken den Capiteyn *Evert van Gelder*, ende den Commandeur *Verboeckelt*, neffens twee Gaillots, ende by malkanderen gekomen zijnde, ſullen ſy geſamentlick op de voorſz hooghte van Leſaerdt 's Landts Vlote vertoeven, het Landt in 't geſicht, ende ſoo verre van malkanderen Noordt en Zuyden geſepareert, dat ſy malkanderen bequamelick konnen ſien; ende ſchoon hy Commandeur den Capiteyn *van Gelder* noch ſijne byhebbende Schepen niet aen en treft, ſal hy ter plaetſe ende in maniere voorſz evenwel afwachten d'aenkomſte van de voorſz Vlote, doende ondertuſſchen aen den Vyandt alle afbreuck, ende plegen in alles Soldaet ende Zeemanſchap, ſonder daer van in 't minſte te blijven in gebreke:

Digitized by Google

Des werden de voornoemde Capiteynen ende Schippers gelaſt de commandementen, die haer door den voornoemden Capiteyn *Swart* ſullen werden gegeven, t'obedieren ende naer te komen; tot welcken eynde haer yeder een dubbelt van deſen ſal werden verhantreyckt, om hun preciſe daer naer te reguleren. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den elfden Auguſti 1667.

Deſen naermiddagh omtrent drie a vier uren is een Vaertuygh upt Pleymuyden gekomen / ende tuſſchen ſes a ſeven uren onder de Vlote gearriveert zijnde / ſagen dat het ſelve op hadde een groote witte Vlagge / ende een Ritſe was / waer upt met een Chaloupe aen boort van den Lt. Admirael de Ruyter is gekomen een van de Engelſche Edelluyden / op giſteren voor Pleymuyden bp d'Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden geweeſt zijnde / dewelcke naer een beleeft complement aen den Heere Lt. Admirael de Ruyter dede preſenteren de naervolgende ververſinge / nevens hem upt de Ritſe te gelijck mede gebracht: Een Rheebock, een quartier Oſſe-vleeſch, ſes Schapen, een Kalf, ſes Enden, ſes Hoenderen, twaelf Kieckens, twee mandens met Fruyt, een halve ton Ael, een verſche Salm, Peen en Knollen. Welcke ververſinge den gemelten Lt. Admirael de Ruyter goet vonde t'accepteren: ende heeft den Hofmeeſter Knoppert, volgens d'ordre van de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden / aen den Capitepn de voorſz Ritſe commanderende / ter ſake voorſz vereert twintigh ducaten.

Den gemelten Edelman het avontmael met haer Ed: Mo: gehouden hebbende / is daer op weder naer Pleymuyden vertrocken / van waer 's Lands Schepen door ſtilte niet meer dan omtrent drie mijlen geëſloigneert waren / ende was Pleymuyden Noordt ten Oſten vijf mijlen van 's Lands Vlote.

Veneris den 12en. Auguſti 1667. In 't Schip de ſeven Provincien, drijvende tuſſchen Pleymuyden ende Vaelmuyden, de wint Noordt-ooſt.

Preſent d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

In deliberatie gelept zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert / dat alle de overige Victuaille / Bier ende Water geladen ſal worden in twee van de Flupten door de Heeren Gecommitteerde Raden ingehuyrt / ende de Vlote na geſonden / ende dat alle de ledige Victuaille-ſchepen ende Flupten geconvoyeert ſullen worden door de Capitepnen Berckhout, Kerſſeboom, Floris Floriſſz Blom, ende Jacob Willemſz Broeder, van dewelcke Berckhout ende Kerſſeboom gelaſt zijn / door de Hoofden gekomen zijnde / haer bp den Lt. Admirael van Nes door de Riviere van Londen te vervoegen / nevens drie Bzanders / dewelcke mede gelaſt zijn derwaerts te vertrecken / ende de twee andere / Blom ende Brederode ſullen de voorſz ledige Victuaille-ſchepen convoyeren tot voor de reſpective Zee-gaten van 't Vaderlant; tot welcken eynde de voodige Acten gedepeſcheert / ende aen de reſpective Capitepnen / Commandeurs ende Schippers ter handen geſtelt zijn.

Aen den Luytenant Admirael van Nes, *den 12en. Auguſti 1667.*

EDele, *Geſtrenge*, *Manhafte*; Tſedert dat wy den Capiteyn *Iacob Corneliſz Swart* hebben by ons gekregen, nevens de Oorlogh-Brant- ende Proviſie-ſchepen, die Uw Ed: ons door ordre

van

van haer Hoogh Mo: heeft toegeſonden, hebben wy door c mte ende variable winden, als mede door 't overnemen van de Victuaille, niet verder Weſt konnen avanceren dan wy tegenwoordigh zijn.

Ondertuſſchen is ons verſcheyde gelegentheden voort gebracht, datter een treffen of reſcontre tuſſchen het gros van 's Landts Vlote, onder Uw Ed: commandement, ende de Engelſche op de Reviere van Londen is geweeſt, ſonder te weten aen wie de overhant is gebleven, alſoo wy ſedert het arrivement van den voornoemden Capiteyn *Swart* geen ſchrijvens uyt het Vaderlandt ofte van Uw Ed: hebben ontfangen, en daerom niet en weten hoe veel wy daer aen hebben te defereren, doch beducht zijnde dat den Vyandt te ſeer in getale mochte aenwaſſen, ſoo hebben wy goet gevonden, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, Uw Ed: nevens deſe toe te ſenden de Capiteynen *Adriaen Berckhout*, ende *Pieter Kerſſeboom*, met haer onderhebbende capitale Oorlogh-ſchepen, ende drie Branders, ende de Capiteynen *Iacob Willemſz Broeder* ende *Floris Floriſſz Blom* gelaſt, dat als ſy de ontlaſte Victuaille-ſchepen ende ander kleyn Vaertuygh tot onder 't Landt voor de Maſe ende Texel in ſalvo hebben gebracht, Uw Ed: dan oock tot verſterckinge ſullen bykomen: Met deſe voorſz Schepen vertrecken oock van hier eenige Kapers met vier Prijſen, rijckelick geladen, die deſelve van de Engelſchen verovert hebben: Waer mede eyndigende, bevelen Uw Ed: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, den 12en. Auguſti 1667.

Aen 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, den 12en. Auguſti 1667.

EDele Mogende Heeren; Uw Ed: Mo: Miſſive van den twaelfden Julij laeſtleden, is ons door den Schippers *Idde Ietties*, ende *Cornelis Iansz Rab*, met Victuaille afgeſonden, op den vierden deſer loopende maent wel ter handen gekomen: Wy hebben de voorſz Victuaille met de eerſte gelegentheyt aen de Schepen van Oorloge, aen dewelcke die gedeſtineert was, doen overnemen, ende ſenden de gemelte Victuaille-ſchepen hier nevens weder te rugge, maer hebbe niet konnen goetvinden aen twee Schepen convoy naer Noorwegen te vergunnen, dewijle by occaſie de Schepen van Oorloge lichtelick van nooden ſullen hebben, ende dat wy door de geruchten geinformeert werden dat op de Reviere van Londen tuſſchen het Eſquadre onder den Luytenant Admirael *van Nes*, aldaer gelaten, eenige rencontre voorgevallen ſoude zijn, ſonder dat wy van den uytſlagh van deſelve eenige ſekerheyt bekomen hebben, waeromme goet gevonden hebben aen ſijn Ed: van hier toe te ſenden vier Schepen van Oorloge ende drie Branders, dewelcke Uw Ed: Mo: Victuaille-ſchepen, ende die by de Heeren Gecommitteerde Raden zijn afgeſonden, ſullen convoyeren door het Canael, ende twee van deſelve tot voor Texel, verhopende dat die alle wel behouden in 't Vaderlandt ſullen aenkomen: Waer mede deſen eyndigende, ſullen ons refereren tot 't gene huyden aen haer Hoogh Mo: geadviſeert hebben, ende bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, deſen twaelfden Auguſti 1667.

Aen den Heer Raedt-Penſionaris de Witt, *den 12en. Auguſti 1667.*

Mijn Heer,

WY zijn giſteren van voor Pleymuyden omtrent een ure voor den dagh 't zeyl gegaen: des avonts omtrent ſeven uren is aen boort van den Heere Luytenant Admirael door de Chaloupe gekomen een van de Engelſche Edelluyden, die op giſteren voor Pleymuyden by ons waren geweeſt, gelijck ick in mijne van giſteren, aen haer Hoogh Mogende geaddreſſeert, genotificeert hebbe, communiceerden ons het advis copielick hier nevens gaende, ende deden halen uyt een

Digitized by Google

Kitſe die hem herwaerts hadde gebracht vijf aſſes Schapen, een Rheebock, twaelf Kieckens, &c. preſenteerde deſelve aen den Heere *de Ruyter*, dewelcke goet vonde die te accepteren: Ick hebbe door den Hofmeeſter *Knoppert* aen den Capiteyn de Kitſe commanderende doen geven twintigh ducaten, zijnde, naer het oordeel van gemelten Heere *de Ruyter*, in valeur meer als dubbelt ſoo veel weerdigh als de Engelſchen aen ſijn Edt. vereert hadden. Den gemelten Edelman het avondtmael met ons gehouden hebbende is weder vertrocken naer Pleymuyden, van waer wy door de ſtilte niet meer dan omtrent drie mijlen geëloigneert waren: Wy konnen aen de voorſz adviſen niet defereren, zijnde verwondert dat wy ſedert de Brieven van den achtienden geene tijdinge uyt het Vaderlandt ontfangen hebben, ſullende niet naer laten by voorvallende occaſien den Vyandt allen mogelicken afbreuck te doen, ter tijt ende wijlen toe wy van wegen den Staet andere ordres ontfangen ſullen hebben, alhoewel wy vertrouwen dat naer het arrivement van de Vlote uyt de Straet in Dorthmouth ingeloopen, hier weynigh te doen ſal vallen, konnende niet oordeelen de Schepen onder *Smith* ſuffiſant te zijn om ons hier te konnen attacqueren: evenwel, dewijle wy niet weten wat geloof de adviſen, dien aengaende aldaer overgeſchreven, ſoo wy bemercken uyt de Miſſive van den ſeven en twintigh ende acht en twintighſten aen den Lt. Admirael *van Nes* geaddreſſeert, ende ons copielick nevens de Victuaille toegeſonden, meriteren, konnen wy niet anders reſolveren, dan met het Eſquadre, jegenwoordigh by de Vlagge zijnde, hier te blijven kruyſſen, tot dat wy meerder ſekerheyt, ofte de waerheyt van 't gepaſſeerde op de Reviere van Londen, in 't nevensgaende advis gementioneert, ſullen hebben vernomen.

De Officieren van de Landt-militie konnen niet geraden oordeelen met eenige Militie hier voet aen Landt te ſetten, dewijle de Sterckten ende Forten hier omtrent gelegen ſoo ſuffiſant geoordeelt werden, dat met aſſault niet te emporteren ſoude zijn, en onſe Militie niet ſuffiſant is om haer buyten eenige Sterckte aen Landt te konnen mainteneren, zijnde de Zee-kuſten alomme redelick wel beſet, naer wy geſien hebben. Eenige kleyne plaetſkens uyt te plunderen ſoude miſſchien wel konnen geſchieden, maer dat wert ſoo periculeus geoordeelt, dewijle in ſulcken gevalle de Soldaten, niet konnende in ordre gehouden werden, met ſeer kleyne macht overvallen ende geſlagen ſouden konnen werden, ende dat den dienſt, die door de voorſz plunderinge ſoude aen den Staet gedaen werden, niet gecompareert kan werden, ſoo de opgemelte Officieren oordeelen, tegens de blame die door een affront ende quade rencontre te beduchten ſoude zijn: Den Heere *de Ruyter* ende de andere Officieren van de Vlote konnen in geenderley manieren raedtſaem oordeelen eenige Matroſſen aen Landt te ſetten, dewijle, gelijck de ervarentheyt voor Harwits, ende oock binnen de Reviere van Londen geleert heeft, dat die luyden aen Landt zijnde geene commandementen reſpecteren, ſulcks onſe eenighſte hope is, dat wy eenigen Vyandt ter Zee ſullen rencontreren, op dat ſoo eene ſchoone Vlote, met geſont volck completelick gemant, ende van alles wel voorſien, niet langer vruchteloos opgehouden moge werden; alhoewel wy, gelijck hier voren hebbe aengeroert, den Vyandt niet konnen oordeelen in dat poſtuer ende van die couragie te zijn, om ons hier te komen opſoecken ende aentaſten. Waer mede deſen eyndigende, &c. In 't Schip de ſeven Provincien, drijvende tuſſchen Pleymuyden ende Vaelmuyden, deſen twaelfden Auguſti 1667. des morgens ten ſeven uren, het luchjen uyt den Ooſten.

Sabbathi den 13en. Auguſti 1667. in 's Landts Schip de ſeven Provincien, zeylende, Goutſtaert N. N. Ooſt van ons, omtrent ſeven a acht mijlen van de Wal, 's morgens ten vier uren.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Ontfangen een Miſſive van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenigde Nederlanden/ geſchreven in den Hage den derden deſer loopende maent / hebbende tot

Digitized by Google

bylage der selver Resolutie / ten selven dage genomen / zijnde duplicata / houdende onder andere advertentie / dat den Vrede tusschen den Koningh van Groot Brittannien ter eenre / ende den Staet der Vereenighde Nederlanden ter andere zijde / door Godes genadigen zegen den een en dertighsten Julij laestleden des avonts binnen Breda is gesloten ende geteeckent / doch dat de Vloten noch tot sekere dagen / naer de distincten te preffigereren / souden blijven agieren / bepde hier van woorde te woorde geinsereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, Gestrenge, Ernfeste, Hooghgeleerde, Wijse, Voorsichtige Heeren; Wat wy huyden, by occasie dat den Vrede binnen Breda gesloten ende geteeckent is, hebben gereselveert, sullen u-lieden konnen sien uyt onse hier nevensgaende Resolutie, dewelcke wy u-lieden tot der selver narichtinge toesenden. Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den derden Augusti 1667. Was geparaphreert *I. G. Meerman*, vt. onder stont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *I. Spronsen.*

Extract uyt het Register der Resolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Mercurij den 3m. Augusti 1667. Vast- ende Bededagh, 's avonts na de Predicatie.

Secrete Zee-saken.

IN deliberatie geleyt zijnde, is goet gevonden ende verstaen, dat geschreven sal werden aen de Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Lands Vlote, jegenwoordigh in het Canael, als mede aen den Luytenant Admirael *van Nes*, met een gros van deselve Vlote leggende voor de Reviere van Londen, ende aen den Luytenant Admirael *van Gent*, agerende ende kruysende om de Noordt met een sufisant Esquadre Oorlogh-schepen, van de voorsz Vloot gedetascheert, dat het Tractaet van Vrede tusschen den Koningh van Groot Brittagnien ter eenre, ende den Staet der Vereenighde Nederlanden ter andere zijde, door Godes genadigen zegen den een en dertighsten Julij laestleden binnen Breda is gesloten ende geteeckent, ende onder anderen bedongen ende gestipuleert, dat wederzijds Ratificatie op het selve Tractaet binnen den tijt van een maent naer de teeckeninge, ende sulcks voor den een en dertighsten deser loopende maent Augusti nieuwen stijl, sullen moeten werden geëxtradeert ende uytgewisselt: Dat oock by seker Articul wel is geconditioneert, dat alle Schepen ende goederen, geduerende den Oorlogh op malkanderen genomen, ende die noch binnen sekeren tijt, naer date van de uytgewisselde Ratificatie, ende gedane Publicatie, volgens de distantie van de plaetsen, wat korter, of wat langer gepræfigeert, genomen soude mogen werden, sullen verblijven aen de eygenaers: Oock daer neffens gestipuleert, dat alle de Eylanden, Plaetsen ende Sterckten, die na den $\frac{20}{10}$. Mey laestleden op den anderen geoccupeert ofte hernomen mochten wesen, wederzijds gerestitueert ende ingeruymt sullen werden: Ende datse daeromme willen verdacht zijn, naer de receptie deses geen Eylanden, Sterckten, ofte Plaetsen van den Vyandt te forceren ende in te nemen, met intentie om deselve te behouden, dewijle die in conformité van 't voorsz Tractaet van Vrede, als het sal wesen geratificeert, souden moeten werden gerestitueert ende ingeruymt, als voren staet uytgedruckt: Doch by aldien datse noodigh mochten oordeelen, d'eene ofte d'andere Plaetse ofte Sterckte t'attacqueren ende te vermeesteren, om daer door op den Vyandt een notabel voordeel ende advantagie te bekomen, 't zy met veroveren ende vernielen van eenige Oorlogh- of Koopvaerdije-schepen, ofte wel een van beyden,

Digitized by Google

den, dat haer Hoogh Mo: sulcks t'eenemael stellen ende laten aen hare directie ende dispositie; met byvoeginge datse voorts in alle andere tot noch toe gepleeghde hostiliteyten, vigoureuselick sullen hebben te continueren ende stantvastelick te volharden, tot nader ordre van haer Hoogh Mo: sonder van des te doen eenighsins in gebreke te blijven: Voorts sal by dese occasie den voornoemden Luytenant Admirael *van Nes*, ingevolge van haer Hoogh Mo: Resolutie van den eenen twintighsten Julij lestleden, nochmaels aenbevolen werden, dat hy alnoch soodanige ordre sal hebben te stellen, ende die voorsieninge te doen, ten eynde dat de Capiteynen ende Commandeurs over 's Landts Schepen van Oorloge alle de ledige fustagie, jegenwoordigh onder haer bevonden wordende, ende die sy voorts van tijt tot tijt sullen konnen ledigh maken, aenstonts herwaerts over senden, om met Bier, Water, ende andere behoeften voorsien zijnde, wederom ten spoedighsten naer 's Landts Vlote versonden te werden, ende dat hy Luytenant Admirael, tot des te meerder bevorderinge van dese haer Hoogh Mo: goede meyninge ende intentie, de Victuaille-schepen soo spoedigh sal doen ledigen als het eenighsins doenlick sal zijn, ende specialick de halfledige Fluyten uyt anderen die oock soo zijn geconditioneert, ofte meer ofte min Victuaille noch in hebben, sal laten vullen, voor soo veel sulcks sonder eenige notable inconvenienten sal konnen geëffectueert worden, en alsoo de geheele ledige Fluyten doen over nemen de ledige fustagie, ende deselve daer mede herwaerts doen zeylen, op dat by mancquement van 't een ende 't andere 's Landts Vlote egeene ongelegentheden over en kome, als werdende de Fluyten ende ledige fustagie alhier ten hooghsten gerequireert. Was geparaphreert *I. G. Meerman*, vt. onder stont *Accordeert met 't voorsz Register*, ende was geteeckent *I. Spronsen*.

Waer op gedelibereert / ende voornamentlick in achtinge genomen zijnde / dat in de Vredens Tractaten by seker Articul onder anderen is gestipuleert / oock geconditioneert / dat alle de Eylanden / Plaetsen / ende Sterckten / die naer den 10/20. Mey lestleden op den anderen geoccupeert ofte hernomen mochten wesen / wederzijds gerestitueert ende ingeruymt sullen werden / ende dat derhalven de Hooge Officieren van de Landt-militie / ende de Soldaten noch in Fluyten geëmbarcqueert wesende / geenen considerablen dienst voor den Staet sullen konnen doen: Is wijders goet gevonden ende geresolveert / de voorsz Hooge Officieren ende Landt-militie naer het Vaderlandt wederomme af te senden / ende aldaer d'ordres van haer Hoogh Mogende t'achtervolgen / sullende d'andere Landt-soldaten / dewelcke tot der selver commoditeyt / mitsgaders complete bemanninge van eenige Schepen van Oorloge zijn over geset by de Vlagge / behouden werden tot nader ordre van haer Hoogh Mogende / ende voorts met alle mogelicke vigilantie getracht werden hooghgemelte haer Hoogh Mogende goede meyninge ende intentie / in der selver Missive vervat / soo veel mogelick na te komen: tot welcker gerustheyt aen deselve gerescribeert sal worden in manieren hier naer volgende.

Aen de Heeren Staten Generael, den 13en. Augusti 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

ONsen laesten aen Uw Hoogh Mogende is geweest van den 11en. deser loopende maent: den voorleden nacht omtrent ten twee uren zijn ons wel ter handen gekomen de duplicata van beyde Uw Hoogh Mogende Missiven ende Resolutien, van dato den derden deser loopende maent, de eene houdende notificatie dat den Vrede tusschen den Koningh van Groot Bittannien, ende den Staet van Uw Hoogh Mogende op den 31en. Julij laestleden tot Breda geteeckent was, doch dat de Vloten noch tot sekere dagen naer de districten te præfigeren souden blijven ageren, &c. ende de andere rakende het revictuailleren van 's Landts Vlote, naer den inhoude van dewelcke wy ons precise

Digitized by Google

preciſe ſullen reguleren: Ende dewijle wy oordeelen dat niet apparent is, dat wy hier in de Canael eenige Vyandtlicke Schepen ſullen rencontreren, vermits de apparente waerſchouwinge aen alle Ingeſetenen van Engelandt, ende der ſelver opkomende Schepen gedaen; ſoo hebben wy, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter* geraden gevonden, met het gros ofte Eſquadre, jegenwoordigh by de Vlagge zijnde, te loopen buyten het Canel, ende buyten de Sorlinges, om aldaer eenigen tijt te kruyſſen, op hope dat wy eenige Vyandtlicke Schepen ofte opkomende Koopvaerders ſullen konnen rencontreren ende veroveren, ofte ruineren is't doenlick: Sullende volgens den inhoude van de opgemelte Uw Hoogh Mogende Reſolutie niet naer laten vigoureuſelick te blijven ageren by alle voorvallende occaſien ende occurentien, ter tijt ende wijle toe wy van Uw Ho: Mo: nader ordre ende preciſen laſt ter contrarie ſullen ontfangen hebben, daer van Uw Hoogh Mogende haer ten vollen gelieven verſekert te houden.

Maer dewijle wy volgens den teneur van de meergemelte Reſolutie niet konnen oordeelen dat de Hooge Officieren van de Landt-militie, ende de Soldaten noch in de Fluyten geëmbarcqueert zijnde, eenigen notablen dienſt voor den Staet ſullen konnen doen, vermits de reſtitutie van alle Eylanden, Forten ende Sterckten, naer den $\frac{10}{20}$. Mey geoccupeert, in de gearreſteerde Vredens Tractaten is geconditioneert; ſoo hebben wy geraden gevonden deſelve nevens deſen wederomme naer het Vaderlandt af te ſenden, om aldaer de ordres van Uw Ho: Mo: te achtervolgen: De andere Landt-Soldaten, dewelcke tot der ſelver commoditeyt ende complete bemanninge van eenige Schepen op deſelve zijn over geſet, ſullen wy by de Vlagge behouden tot nader ordre, ende voorts met alle vigilantie ende neerſtigheyt trachten naer ons vermogen 's Landts dienſt te bevorderen, ende de intentie van Uw Hoogh Mogende naer te komen. Waer mede eyndigende ſullen Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 13en. Auguſti 1667.

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot de ſecrete Zee-ſaken / geſchreven in den Hage den derden deſer loopende maent / ende daer nevens een Reſolutie ten ſelven dage genomen / rakende het revictualleren van 's Landts Vlote / beyde duplicata / hier naer geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

Edele, Geſtrenge, Ernveſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; Wy hebben huyden gereſolveert, dat 's Landts Vlote t'ſijner tijt in Zee ſal revictualleren, gelijck u-lieden nader konnen vernemen uyt de nevensgaende Reſolutie, tot dewelcke wy ons refereren. Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den derden Auguſti 1667. Was geparaphreert *I. G. Meerman*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hoogh gemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *I. Spronſen.*

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Mercurij den 3en. Auguſti 1667. Vaſt- en Bededagh, 's avonts na de Predicatie.

Secrete Zee-ſaken.

ONtfangen een Miſſive van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, geſchreven aldaer den tweeden deſes, relatif tot die van den 26en. Julij laeſtleden, rakende 't revictualleren van de

Digitized by Google

de Schepen van Oorloge van haren reſſorte, met den gevolge ende aenkleven van dien, houdende voorts, datſe niet en hadden konnen naerlaten haer Ho: Mo: in bedencken te geven (vermits de tuſſchen gekomen Vrede met den Koningh van Groot Brittannien) of deſelve niet geraden ſouden konnen vinden tegens ſekeren preciſen dagh, ten dien eynde vaſt te ſtellen, t'appointeren 's Landts Armade ſoo naer voor Gaets van de Wielinge te komen, dat tegens dien tijt alle de Vivres in kleyn Vaertuygh afgeladen ende derwaerts geſonden zijnde, met bequaem weder aen boort gevoert ende over genomen ſoude konnen werden, dat haer E: ſulcks veel ſekerder ende facilder ſouden oordeelen om geëxecuteert te werden, dan deſelve Victuaille in Fluyten over te laden, ende ſoo naer 's Landts Vlote toe te ſenden, daer doch deſelve, ten reſpecte van de voorgemelte tuſſchen gekomene Tractaten, haer verblijf voor de Reviere van Londen niet en ſal continueren. Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, dat aen 't gemelte Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam gereſcribeert, ende d'andere vier aengeſchreven ſal werden, dat haer Ho: Mogende meyninge ende intentie is, dat 's Landts Vlote t'ſijner tijt ſal worden gevictuailleert in Zee, ter plaetſe daer deſelve ſich als dan ſal bevinden ende onthouden, met ſerieus verſoeck ende ernſtige begeerte, datſe derhalven van nu af aen het daer toe gerequireerde bequame Vaertuygh willen doen gereedt houden, op dat den dienſt van den Lande hier naer daer door niet en werde verachtert: ſullende Extract van deſe Reſolutie geſonden werden aen de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op de voorſz 's Landts Vlote, tot der ſelver narichtinge. Was geparaphreert *I. G. Meerman*, vt. onder ſtont *Accordeert met 't voorſz Regiſter*, geteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde / zijn de voorſz Miſſive ende Reſolutie beyde aengenomen voor notificatie.

Noch ontfangen een Miſſive van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael / ende daer nebens een Reſolutie / reſpectivelick geſchreven ende genomen in den Hage / den een en twintighſten Julij laeſtleden / rakende het te rugge ſenden van de ledige vaten / zijnde mede duplica / beyde hier naer volgende geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Duplicata.

Edele, Geſtrenge, Ernteſte, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; Wy ſenden u-lieden mits deſen toe het hier nevens gaende Extract van onſe Reſolutie, genomen in ſaken, rakende het te rugge ſenden van de ledige Vaten, jegenwoordigh in 's Landts Vlote zijnde, ende dat ten fine als daer inne vermelt: Waer mede eyndigende, bevelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den een en twintighſten Julij 1667. Was geparaphreert *I. Yſbrants*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *I. Spronſen.*

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Iovis den 21en. Julij 1667.

IN deliberatie geleyt zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, dat aen de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden in 's Landts Vlote, mitſgaders aen den Luytenant Admirael *van Nes* aengeſchreven ſal werden, ſoodanige ordre te ſtellen ende die voorſieninge te doen, ten eynde dat de Capiteynen ende Commandeurs over 's Landts Schepen van Oorloge alle de ledige fuſtagie, jegenwoordigh onder haer bevonden wordende, ende die ſy voorts van tijt tot tijt ſullen konnen ledigh

Digitized by Google

digh maken, aenſtonts herwaerts hebben over te ſenden, om met Bier, Water ende andere behoeften voorſien zijnde, wederom ten ſpoedighſten naer's Landts Vlote verſonden te werden. Was geparaphreert *I. Yſbrants*, vt. onder ſtont *Accordeert met 't voorſz Regiſter*, ende geteeckent *N. Ruyſch.*

Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden dat daer op van tijt tot tijt ſoo veel mogelick reguard ſal worden genomen.

Zijn hupden noch geleſen / oock gearreſteert de volgende depeſches.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden, &c. Laſten ende ordonneren hier mede den Capiteyn *Floris Floriſſz Blom*, in ſijn onderhebbende Schip over te nemen, t'ontfangen, ende in des ſelfs Cajuyte wel te tracteren ende logeren, ende voorts naer 't Vaderlandt te tranſporteren den Collonel *Thomas Dolman*, ſonder hier van te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den dertienden Auguſti 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, hebben den Collonel *Dolman* mits deſen toegeſtaen ende geaccordeert met des ſelfs Suitte naer 't Vaderlandt te mogen vertrecken, ten opſichte geoordeelt wort, dat den ſelven alhier geen verderen dienſt aen den Staet der voorſz Landen meer en kan doen. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, den dertienden Auguſti 1667.

De bovenſtaende Acte is mede mutatis mutandis **gegeven aen den** Grave van Hornes, **Luytenant Collonel** van Rheede, **Luytenant Collonel** Guicherie, **Sergeant Majoor** Brederode, **Majoor** Limburgh, **Capiteynen** Caſtellego, Dolman, **ende den Luytenant** Paulus Bacx.

Den Capiteyn Evert van Gelder, **eenige dagen ſuyden 't Canael tuſſchen Engelandts-Eynde ende de Hoxrels gekruyſt hebbende / rapporteert uyt een Kaper verſtaen te hebben / dat in de gemelte Hoxlinges waren binnen geloopen vier kloecke Koningh's Oxlogh-ſchepen / ſterck gemant / ende dat derwaerts oock mede cours hadden geſtelt tuſſchen de twintigh en dertigh Koopvaerders / alle ſoo hy verſtaen hadde / met Wolle geladen: Waer op gedelibereert zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert de cours na de voorſz Eylanden de Hoxlinges te ſtellen.**

Dominica den 14en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, drijvende in 't geſichte van Leſaerdt, 's morgens ten ſes uren.

Preſent d' Heer Cornelis de Witt.
L't. Admirael de Ruyter.

's Morgens ten ſes uren / de wint Ooſtelick met mop weer / Engelandts-Eynde gepaſſeert zijnde; Is goet gevonden alle de Capiteynen ende de Stuerlupden van de reſpective Schepen aen boxt t'ontbieden doox het zeyn tot dien eynde gearreſteert / om met deſelve te onderſtaen of aen eenige / ende welcke de inkomſte van de Gaten ende de Gronden ende Klippen / aen de Eylanden de Hoxrels gelegen / bekent waren / om doox eenige 's Landts Schepen twee van deſelve te doen beſetten / ende in cas eenige Engelſche Koningh's Schepen / binnen ende onder 't Kaſteel op de meergemelte Eylanden gelegen / op de Kheede gevonden mochten worden / deſelve alhaer aen te taſten / te attacqueren / bermeeſteren ofte

Digitized by Google

ruineren is 't doenlick. De voorſz Stuerluyden gehoort zijnde / is goet gevonden ende gereſolveert dat de Capiteynen Jacob Corneliſſz Swart, Jacob Paeuw, Cornelis Everſz de jonge / Frans van Nideck, Jan Pieterſz Vinckelbos, ende Yde Hilkes Colaert voor af geſonden ſullen worden / omme te beſetten het Noorder Gat van de voorſz Sozlinges / ſoo dat geene Schepen binnen de Baepe van de voorſz Sozlinges leggende ſullen konnen uytloopen: Dat wijders de Capiteynen Valehen, Jan Pauwelſſz van Gelder, ende Claes Ancker ſullen loopen voor het Oosterſche Gat van de voorſz Sozlinges / omme te beletten dat geene Vpandtlicke Schepen / binnen de Baepe van de meergemelte Sozlinges leggende / komen te eſchapperen: ende eyndelick de Commandeurs Jacob Pieterſz Swart, Adam van Brederode, Pieter Jacobſz Nanningh, Jan Verboeckelt, ende Daniel Verdieſt, binnen de gemelte Sozlinges door het Zuyder Gat ſullen inloopen / ende door het gezonderde Zeyn teecknen doen / of ende hoe veel Vpandtlicke ofte vreemde Schepen binnen de Baepe van de voorſz Sozlinges zijn leggende / ende dat omme van de gelegenthept van de meergemelte Baepe te ſekerder te konnen zijn geinformeert / zijn de reſpective Schouten-by-nacht Jacob van Meeuwen, de Haes, ende Viſſelaer gelaſt haer op een van de voorſz Advijs-Jachten te begeven / omme de voorſz Baepe ſelve te inſpecteren / ende naer onderbindinge aen de Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden pertinent rapport te doen / om 't ſelve gehoort zijnde / wijders ſoodanigh te reſolveren als naer onderbindinge ende gelegenthept van ſaken ten meeſten dienſte van den Staet / ende tot afbreuck van den Vpandt bevonden ſal worden te behooren: Tot welcken eynde gedepeſcheert ende uytgegeven zijn de reſpective Acten in forma.

Omtrent den avont is onder de Vlagge aengekomen een Franſch Fregat / gemonteert met 42. ſtucken Canon / op welck als Capiteyn commandeerde Monſr. d'Eſtival, ende des nachts omtrent elf uyren zijn aen boort van den Luytenant Admirael de Ruyter gekomen twee Franſche Edellupden uyt het voorſz Fregat afgeſonden / verſoeckende met de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende den Luytenant Admirael de Ruyter te ſpreken / welcke verbolgens in de Cajupte zijnde binnen gekomen / hebben deſelve haren dienſt gepreſenteert / ende een beleeft compliment gemaeckt / met verſekeringe dat haren Capiteyn des anderen daeghs de behoorlicke ſalutatie met Canon ſoude doen / ende ſelfs aen boort oberkomen / omme in perſoon ſijn dienſt te preſenteren.

Lunæ den 15en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, drijvende voor de Sorlinges omtrent een halve mijle van deſelve, 's morgens.

Preſent d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Deſen morgen heeft den Franſchen Capiteyn d'Eſtival de Vlagge geſalueert met dertien ofte veertien ſchoten / daer op by ons met negen geantwoort zijnde / ſoo heeft den ſelven weder geſalueert met vijf ſchoten / ende is by ons weder beantwoort: Weynigh daer naer is den gemelten Capiteyn in perſoon aen ons boort gekomen / preſenterende ſijnen dienſt / met verklaringe dat ſijn Edt. ende alle de Scheeps-Officieren op de Franſche Vloot van herten leet was / dat deſelve tot noch toe geene ordre van den Koningh ontfangen hadden / omme met de Vloote upt te loopen / ende met de Vlagge ende Vloote van den Staet te conjungeren; den welcken by ons op het middaghmael verſocht ende gebleven zijnde / ſoo heeft den ſelven na het ſelve ſijn afſcheyt genomen / naer preſentatie van ſijnen dienſt / ſeggende ſoo aenſtonts te moeten verzeylen naer Breſt / aen welcke wy eene Miſſive aen den Heere Hartogh van Beaufort mede gegeven hebben / hier naer volgende geinſereert.

Aen

Aen den Heere Hartogh van Beaufort, *den 15^en. Auguſti 1667.*

Tres-Illuſtre & Puiſſant Seigneur,

LE 16me. de Iuin dernier nous avons donné avis à voſtre Alteſſe de noſtre arrivée avec la Flotte des Eſtats Generaux nos Maiſtres aux environs du Pas de Calais & le 27me. du meſme Mois en ſuitte des heureux ſucces qu'il avoit pleu à Dieu d'octroyer à nos entrepriſes tant ſur la Riviere de Londre que ſur celle de Rocheſter; Du depuis nous y avons attendu avec impatience les nouvelles de la conſtitution de celle du Roy tres-Chreſtien ſous le commandement de voſtre Alteſſe, juſques au 17e. Iullet que nous avons detaché un Eſquadre pour garder l'entrée des dittes Rivieres, pendant que nous irions porter l'allarme par tout ſur les Coſtes Ennemis dans le Canael; & comme nous nous treuvons preſentement aux environs des Iſles de Sorlinges environ trente & trois bons Vaiſſeaux de Guerre, bon nombre de Brulots, Pattaſches, Gaillots, & autres baſtiments de ſervice nous n'avons pas voulu mancquer d'en avertir voſtre Alteſſe, affin que la Flotte de ſa Ma^te. eſtant preſte de ſortir, la jonction ſe puiſſe faire avec plus de commodité, & que nous puiſſions conjunctement faire des entrepriſes plus conſiderables ſur l'Ennemy commun, & qu'à la fin nous pourons louir du bonheur, de pouvoir preſenter de bouche noſtre ſervice à voſtre Alteſſe, & de luy aſſeurer en perſonne que nous ſommes veritablement, &c.

De Schouten-by-nacht op giſteren gelaſt binnen de Sorleſ in te loopen / op huyden morgen vermits de ſtilte derwaerts met Chaloupen geroepen zijnde / hebben omſtandigh rapport gedaen / nopende de inſpectie by haer genomen aen de inkomſte van de voorſz Sorleſ / ende dat aldaer was gelegen een Kaſteel / 't welck by ons van de Schepen oock gemackelick geſien konde werden / dewijle wy geen halve mijle van 't ſelve geëloingeert waren: Dat daer en boven aen de waterkant opgeworpen was eene Battarije met eenige Stucken gemonteert / met dewelcke van 't Landt eenige ſchoten op onſe Chaloupen gedaen wierden / doch ſonder eenige ſchade / als kommende maer pas over de voorſz Chaloupen ſchieten: Dat binnen de Baepe van de Sorleſ was gelegen een ſlecht oudt Schip ſonder Fockemaſt / ende t'eenemael op droogh leggende: Dat men by favorable ende meerder wint met eenige Schepen van Oorloge wel konden binnen loopen / ende oock tot ſes ofte acht wel anckeren / genoeghſaem buyten ſchoot van 't voorſz Kaſteel ende Battarije: Dat op de Eylanden en Kilippen daer omtrent verſchepde Beeſten ende Vee geſien hadden. Waer op gedelibereert zijnde / ende geconſidereert dat het voorſz Schip aldaer op drooge onder het voorſz Kaſteel leggende / was van geene waleur ende ſonder Fockemaſt / ſoo is niet geraden gevonden / met eenige Schepen van Oorloge binnen de meergemelte Baepe te loopen: maer is op het verſoeck van de Officieren / Jacob van Meeuwen, de Haſe ende Viſſelaer goet gevonden aen deſelve te accorderen eenigh Vee ende Beeſtiael van de voorſz Eylanden met ſes ofte ſeven Chaloupen tot ververſchinge af te halen.

De voorſz Officieren van daer weder gekeert zijnde / hebben eenige Schapen ende ander Beeſtiael met de Chaloupe aen de Vlote gebracht / afgehaelt van een Eylandeken van het welcke alle de opgeſetene afgevlucht ende naer het grootſte Eylandt / daer het Fort op is gelegen / overgevaren waren.

De reſpective Luytenant Admiralen aen boort gezeynt zijnde / is met derſelver advis gereſolveert te klupſſen bezuyden ende beweſten de Sorlinges / te weten het Eſquadre van den

Digitized by Google

Luytenant Admirael de Ruyter in 't midden / den Luytenant Admirael Banckert in het Zuyden / ende den Luytenant Admirael Aylua in 't Noorden van den opgemelten Luytenant Admirael de Ruyter, met last ende ordre soo verre van den anderen te loopen / dat men den anderen nauwelicks sal konnen sien / ende den twintighsten deser alle weder omtrent de voorsz Eylanden de Sorlinges by de Hooft-Vlagge by den anderen te komen.

Martis den 16en. Augusti 1667. in 's Landts Schip de seven Provincien.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Den sestienden de Sorlinges vier mijlen Noordt Noordt West van ons: Des morgens met den dage weynigh wint uyt den Westen; Ten negen uren quam een koelte al Zuydelick: de Schepen verspreyden haer / den Luytenant Admirael Banckert om de Zuydt / ende den Luytenant Admirael Aylua om de Noordt / met intentie om den twintighsten naest wederom by malkanderen te komen / ende dan nader geresolveert te werden. Wy sagen Engelandts-Eyndt N. Oost ten Oosten van ons acht mijlen; Wy hadden doen den wint Zuydt Zuydt Oost Topzeyls koelte / en hielden 't soo al dien nacht af en aen met kleyn Zeyl / tot den seventienden dito.

Mercurij den 17en. Augusti 1667. in 't Schip de seven Provincien, kruyssende omtrent de Sorles.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Is goet gevonden den Secretaris Zweers met twee Soldaten in livreije van haer Hoogh Mo: gekleet / af te senden naer Brest / met de Capiteynen Evert van Gelder ende Cornelis Evertsz de jonge / om een mondelingh compliment te doen aen den Heere Hartogh van Beaufort, en voorts omme te inspecteren de constitutie van de Fransche Vlote; ende wijders van daer af te halen ende onder de Vlagge te brengen eenige Kapers met verscheyde kostelicke Prijsen aldaer leggende / met last omme niet langer als tweemael vier en twintigh uren tot Brest te verblijven / ende als dan aenstonts met de voornoemde Capiteynen ende gemelte Kapers / ende Prijsen sich weder te vervoegen naer de Vlagge / die hy sal vinden kruyssen drie / vier / ofte vijf mijlen buyten den Hoeck van Lesaerdt ofte daer omtrent.

Aen den Luytenant Admirael Banckert, Mutatis mutandis *aen den Luytenant Admirael* Aylua, *den 17en. Augusti 1667.*

E*Dele, Gestrenge, Manhafte*; Wy hebben ten dienste van den Lande goet gevonden Uw Ed: op 't advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter* t'ordonneren, dat hy sich met alle des selfs byhebbende Schepen tegens morgen ochtent tijdelick by de Vlagge sal hebben te vervoegen, om aldaer neffens den Luytenant Admirael *Aylua* nader ordre te ontfangen: Waer toe ons verlatende, bevelen Uw Ed: in Godes heylige protectie. Actum in 't Schip de seven Provincien, kruyssende omtrent de Sorles, den 17en. Augusti 1667.

Jovis

Digitized by Google

Jovis den 18en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, kruyſſende bezuyden de Sorles.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.
Lt. Admirael Banckert.
Lt. Admirael Aylua.

In deliberatie gelept zijnde / Is met advis van den Luytenant Admirael de Ruyter ende de verdere Hooſden van den Krijghsraedt goet gevonden ende gereſolveert / dat men met dit tegenwoordige goet wederom van hier ſal zeplen in 't Canael / om aldaer dwers van den Hoeck van Leſaerdt te kruyſſen / te weten den voornoemden Luytenant Admirael de Ruyter, met ſijne onderhebbende Schepen ter halver Zee / den Luytenant Admirael Banckert met de ſijne bezuyden / mitſgaders den Luytenant Admirael van Aylua met de reſte benoorden van den ſelven wel verſpeyt / maer niet t'eenemael upt het geſichte / om te beter alle op ende af komende Vpandtſche of Neutzale Schepen ende Vaertuygen te konnen attzapperen ofte verſpeken / ende onder de Vlagge te brengen / ende daer van alle kondtſchappen te trecken: tot welcken eynde gedepeſcheert zijn de behoorlicke Acten voor de Luytenant Admiraels / omme reſpectivelick hare onderhebbende Officieren ende Capiteynen te bevelen de voorſz intentie en ordres t'achtervolgen; ende aen peder der gemelte Luytenant Admiraels een dubbelt van deſelve ter handen geſtelt om hun preciſe daer naer te reguleren.

Is voorts gereſolveert dat de Capiteynen Roeteringh, Jacob Corneliſſz Swart, en Jacob Binckes, met een Galliot hier dwars van de Sorles / bezuyden en benoorden daer aen ſullen blijven kruyſſen den tijt van drie dagen / om den Capiteyn Nideck, eenige dagen geleden afgeſonden tot beſettinge van een van de Gaten van de Sorlinges / ende tot noch toe niet te voorſchijn gekomen / op te ſoecken / ende ſoo dra ſy den ſelven gevonden hebben / de Vlagge te volgen / of hem niet bindende / naer expiratie van de voorſz drie dagen / evenwel deſelve Vlagge op te komen / dwers en in 't geſichte van Leſaerdt / of op hardt aenhoudend weer upt de Weſtelicker hant in Texbaey / ten welcken eynde aen peder de behoorlicke Acte is verhantreckt.

Veneris den 19en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien kruyſſende bezuyden de Sorles.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Is geleſen ende gearreſteert de depeſche hier naer volgende geinſereert / zijnde het reſultat van de beſoignes hupden deſen morgen voorgeballen.

Aen de Heeren Staten Generael, den 19en. Auguſti 1667.
Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laeſten aen Uw Hoogh Mogende is geweeſt van den dertienden deſer loopende maent, dien ſelven avont heeft den Capiteyn *Evert van Gelder*, eenige dagen buyten 't Canael tuſ-

Digitized by Google

ſchen Engelandts-Eynde ende de Sorles gekruyſt hebbende, aen ons gerapporteert uyt een Kaper verſtaen te hebben, dat in de Sorles voornoemt binnen waren geloopen vier kloecke Koninghs Oorloghs-ſchepen, ſterck gemant, ende dat haren cours mede derwaerts hadden geſtelt tuſſchen de twintigh ende dertigh Engelſche Koopvaerders, alle, ſoo hy verſtaen hadde, met wolle geladen: Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden den cours naer de voorſz Eylanden de Sorlinges te ſtellen.

Des morgens den veertienden dito ten ſes uren, de wint Ooſtelick met moy weder Engelandts-Eynde gepaſſeert zijnde, is goet gevonden alle de Capiteynen ende Stuerluyden van de reſpective Schepen aen boort t'ontbieden, door het zeyn tot dien eynde gearreſteert, omme uyt deſelve t'onderſtaen of aen eenige, ende welcke d'inkomſte van de Gaten ende Gronden ende Klippen, aen de Eylanden de Sorlinges gelegen, bekent waren, omme door eenige 's Landts Schepen twee van de ſelve te doen beſetten, ende in cas eenige Engelſche Koninghs ofte andere Schepen, binnen ende onder 't Kaſteel, op de meergemelte Eylanden gelegen, op de Rheede gevonden mochten werden, deſelve aldaer aen te taſten, te attacqueren, te vermeeſteren, ofte te ruineren ſoo 't doenlick bevonden mochte werden.

De voorſz Stuerluyden gehoort zijnde, is goet gevonden ende gereſolveert, dat de Capiteynen *Iacob Corneliſſz Swart*, *Iacob Paeuw*, *Cornelis Everſtſz*, *Frans van Nideck*, *Ian Pieterſz Vinckelbos*, ende *Yde Hilkes Colaert* voor af geſonden ſouden werden, omme te beſetten het Noorder Gat van de Sorlinges, ſoo dat geene Schepen, binnen de Baeye van de Sorlinges leggende, ſouden konnen uytloopen.

Dat wijders de Capiteynen *Valehen*, *Ian Pauwelſſz van Gelder*, ende *Claes Aneker* ſouden loopen voor het Ooſterſche Gat van de voorſz Sorlinges, omme van gelijcken aldaer te beletten dat geene Vyandtlicke Schepen quamen te eſchapperen; ende eyndelick, dat *Iacob Pieterſz Swart*, *Adam van Brederode*, *Pieter Iacobſz Nanningh*, ende de Commandeurs *Ian Ianſz Verboeckels*, ende *Ian Danielſz Verdieſt* binnen de gemelte Sorlinges ſouden inloopen, ende door het geordineerde zeyn teeckenen doen of ende hoe veel Vyandtlicke ofte vreemde Schepen binnen de Baeye van de voorſz Sorlinges waren leggende. Ende omme van de gelegentheyt van de meergemelte Baeye te ſekerder te konnen werden geinformeert, wierden de reſpective Schouten-by-nacht *Iacob van Meeuwen*, *de Haſe*, ende *Vijſelaer* gelaſt haer te begeven op een van de Advijs-Jachten, omme de voorſz Baeye te inſpecteren, ende naer ondervindinge aen ons pertinent rapport te komen doen, om, 't ſelve gehoort zijnde, verders ſoodanigh gereſolveert te werden, als bevonden ſoude werden te behooren.

Den vijſtienden daer aen volgende hebben de opgemelte Schouten-by-nacht omſtandigh gerapporteert, dat deſelve, vermits de ſtilte, met de Jachten daer toe gedeſtineert niet konnende binnen de Sorlinges inzeylen, met hare Chaloupen waren ingeroeyt, ende bevonden hadden dat aen de inkomſte van de voorſz Sorlinges was gelegen een Kaſteel, 't welck by ons van de Schepen gemackelick geſien konde werden, dewijle wy geen halve mijl van 't ſelve geëloigneert waren: Dat daeren-boven aen de kant was opgeworpen een Battarije, met eenige Stucken gemonteert, met dewelcke van 't Landt eenige ſchoten op de voorſz Chaloupen gedaen wierden: Dat binnen de Baeye van de voorſz Sorlinges dicht onder 't Kaſteel was gelegen een ſlecht oudt Schip, ſonder Fockemaſt, ende t'eenemael op drooge gehaelt: Dat by favorable ende meerder wint met eenige Schepen van Oorlogh wel konde binnen de voorſz Baeye inloopen, ende oock tot ſes ofte acht Schepen wel anckeren, genoeghſaem buyten ſchoot van 't voorſz Kaſteel ende Battarije: Dat op de Eylanden ende Klippen daer omtrent verſcheyde Beeſten ende Vee geſien hadden. Waer op gedelibereert zijnde, ende geconſidereert dat het Schip aldaer op drooge ende onder het Kaſteel leggende van geen valeur was, ende ſonder Fockemaſt, ſoo is niet geraden gevonden met eenige Schepen van Oorloge binnen meergemelte Baeye in te loopen, maer is op het verſoeck van de meergemelte Officieren *van Meeuwen*, *de Haes* ende *Vijſelaer* goet gevonden aen deſelve te accorderen eenigh Vee

ende

Digitized by Google

ende Beeſtiael van de voorſz Eylanden, met ſes ofte ſeven Chaloupen, tot ververſchinge af te halen; dewelcke oock vervolgens van daer eenige Schapen ende ander Beeſtiael met de voorſz Chaloupen afgehaelt ende aen 's Landts Vlote aengebracht hebben.

Tſedert hebben wy op het advis van de Lt. Admiraels *de Ruyter*, *Banckert* ende *Aylua* bezuyden ende beweſten de Sorlinges gekruyſt, ſonder eenige Koninghs Schepen ofte Koopvaerders vernomen te hebben, ende zijn van meyninge noch eenige dagen hier omtrent ende voor Vaelmuyden ende Pleymuyden te verblijven, op hope dat wy ſullen bejegenen het gros van de Vyandtlicke navale macht, 't welck Uw Hoogh Mogende in der ſelver Miſſive van den 27en. Julij laeſtleden aen den Lt. Admirael *van Nes* geaddreſſeert, adviſeren in 't ſeker bericht te zijn dat hier omtrent by een getrocken ſoude werden, ende ſullen met verlangen eenige nadere adviſen ende tijdingen uyt het Vaderlandt ende van Uw Hoogh Mogende afwachten. Waer mede eyndigende ſullen Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 19en. Auguſti 1667.

Deſe morgen den wint Zuydt weſt met een ſtijve koelte / vermiſten der ſchepen Schepen van de Vlagge / ende ſagen eyndelick vijf groote Schepen aenkomen / wp pzeſumeerden deſelve te zijn van 't Eſquadze van den Luptenant Admirael Banckert; edoch genadert zijnde / ſagen dat een van deſelve voerde een witte Vlagge / daer upt wp oordeelden het ſelve te weſen eenige Franſche Oorlogh-ſchepen; ende na dat deſelve een geruymen tijt met ons een ende den ſelven cours (weſende deſelve omtzent een halve mijle te loefwaert van ons) geloopen hadden / ſonder op ons af te komen / ofte te naderen / vonden wp goet het generale Zeyn te doen om jacht op deſelve te maken / ten eynde wp daſtelick mochten verſekert zijn wat Schepen deſelve waren: Die gene die de witte Vlagge voerde dede kozt na ons Zeyn / zijnde een roode Vlagge van achteren / mede van daer afwaeyen een witte Vlagge / waer op wp aenſtonts een State Vlagge op de Compagne deden opſetten: Weynigh tijt daer na wenden 't alle de voorſz Schepen van ons af / ende die gene die de Vlagge van achteren hadde doen waeyen haelde deſelve wederom in: Wp reſolveerden mede met haer over te doen wenden / ende waer het mogelick pemant van deſelve te verpzeyen. Eyndelick is den Capitepn den Haen, voerende het Schip Calandts Ooge / ſoo dicht by een der voorſz Schepen gekomen / dat hy ſijne Chaloupe heeft uptgeſet / dewelcke met des ſelfs Luptenant aen boozt zijnde geroept / ſonder bequamelick te konnen overgaen / vermits het harde weder / verſtont dat op het Schip daer hy was aengeroept / commandeerde den Hartogh van Boullon, zijnde ſoo hem wierde aengeſeght / met ſes Schepen / tot Amſtelredam getimmert / ende twee upt Denemarcken / mede binnen Texel aengekomen / onder 't commandement van Monſr. la Roche booz twaelf dagen upt het Texel booꝛſz t'zepl gegaen / nevens noch acht Franſche Schepen / die deſelve upt de Haven van den Staet hadden afgehaelt / ende dewelcke wp mede een groot ſtuck te loefwaert van ons ſagen.

De voorſz Schepen ſchenen haer cours te ſetten naer Breſt / ende niet genegen om met ons te ſpzeken / ſoo dat wp ons cours weder deden ſetten naer den Hoeck van Teſaert / ende zijn in dier voegen ſonder eenige ſalutatie te doen van den anderen geſchepden.

Sabbathi den 20en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende Noordtwaerts aen omtrent ſes mijlen van Teſaert.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Des morgens de wint W. Z. Weſt met redelick weder bevont 's Landts Vlote haer omtzent ſes mijlen van de Wal / ende is van daer geſien het Eſquadze van den Lt. Admirael Banc-

Digitized by Google

Banckert op ſijne behoorlicke ende geaſſigneerde plaetſe / maer alſoo wp geene Schepen van het Vlieſche Eſquadre vernamen / ſoo is geraden gevonden weder te loopen na de Walle onder den Hoeck van Leſaert / oock kennisſe te geven aen den L^t. Admirael Banckert voornoemt van de abſentie van 't meergemelte Eſquadre / met begeerte / dat hy de Vlagge ſoude hebben te volgen / omme geſamentlick te overleggen waer het gementioneerde Eſquadre ſoude zijn op te ſoecken / by de Miſſive hier naer volgende geinſereert.

Aen den Luytenant Admirael Banckert, *den 20^en. Auguſti 1667.*

EDele, Geſtrenge, Manhafte; Onſe begeerte is hier mede, met advis van den L^t. Admirael *de Ruyter*, dat Uw Ed: ſich met des ſelfs byhebbende Schepen wederom by ons vervoegen ende eens perſoonelick hier aen boort kome, om met den anderen te overleggen, waer dat den L^t. Admirael *Aylua* met ſijne byhebbende Schepen magh weſen geraeckt, alſoo wy ſijn Ed^t. op dit diſtrict t'onſer verwonderinge noch niet en hebben vernomen; verlangende te hooren of Uw Ed^t. daer van eenige narichtinge ſal weten te geven: Sullen derhalven Uw Ed: komſte op 't ſpoedighſte verwachten, ende ons daer toe verlatende, bevelen Uw Ed: in Godes heylige protectie. In 't Schip de ſeven Provincien, zeylende Noordtwaerts omtrent ſes mijlen van Leſaert, den 20^en. Auguſti 1667.

Omtzent den avont arriveerden wp met ons Eſquadre weder omtzent den Hoeck van Leſaert / in het geſichte van Vaelmuyden / zijnde het Kaſteel van Vaelmuyden N. N. Weſt van ons omtzent drie mijlen.

Dominica den 21^en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, drijvende langhs de Wal tuſſchen Leſaerd en Moutsbay, 's morgens vroegh, weynigh naer 't opgaen van de Sonne.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Geſien zijnde dat het Eſquadre van den Luytenant Admirael Banckert de Hooft-Vlagge was volgende / is gereſolveert naer hem toe te wenden; ende omtzent den middagh by den ſelven aengekomen weſende / wierde upt den ſelven verſtaen / dat ſijn Edelheyt den Luytenant Admirael van Aylua, nochte niemant van des ſelfs Eſquadre vernomen hadde / ende is derhalven nader gereſolveert dat met het Eſquadre onder den Luytenant Admirael de Ruyter Ooſtwaert aen ſoude worden gezupft / om het voorſz Eſquadre onder den voornoemden L^t. Admirael Aylua op te ſoecken / ende dat den Luytenant Admirael Banckert omtzent den voorſz Hoeck van Leſaerdt ſoude blijven kruyſſen.

Is voorts geleſen ende gearreſteert de naervolgende Acte.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneeren hier mede, met advis van den L^t. Admirael *de Ruyter*, den L^t. Admirael *Banckert*, dat hy van nu af aen op de hooghte ende in 't geſichte van Leſaert met ſijn onderhebbende Eſquadre Oorlogh-ſchepen, Branders ende kleyn Vaertuygh ſal blijven kruyſſen, behoorlick van den anderen verſpreyt, ten eynde om af te wachten d'aenkomſte van de Capiteynen *Ian Roeteringh*, *Iacob Corneliſſz Swart*, ende *Iacob Binckes* van de Sorlinges, mitſgaders de Capiteynen *Evert van Gelder* ende *Cornelis Evertſz* de jonge

van

Digitized by Google

van Breſt in Brittagnien: ende die gene dewelcke hy Luytenant Admirael eerſt van deſelve by ſich ſal bekomen, ſal hy deſelve onder ſijn Eſquadre behouden, tot dat ſy alle vijf met het Gaillot by haer zijnde ſullen weſen gearriveert, ende daer mede dan in alle ſpoet de Hooft-Vlagge volgen op de hooghte van Goutſtaert, ofte by hardt weder in Torbaey, ſonder langer op de verwacht-werdende Schepen te vertoeven als tot op den acht en twintighſten deſer loopende maent des avonts, doende ondertuſſchen den Vyandt allen afbreuck, ende gebruyckende alleſins Soldaet ende Zeemanſchap: Des werden de Hooft-Officieren, Capiteynen ende Commandeurs, onder 't voornoemde Eſquadre gerengeert, ſtrictelick bevolen de commandementen van den gemelten Luytenant Admirael *Banckert* uyt krachte deſes te obedieren ende t'achtervolgen, ſonder daer van in 't minſte te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, drijvende langhs de Wal tuſſchen Leſaert ende Montsbaey, den 21^en. Auguſti 1667.

Lunæ den 22^en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende omtrent drie mijlen van de Wal, Pleymuyden Noorden van ons, 's morgens ten ſeven uren.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Ingevolge van de Reſolutie op giſteren genomen / den gantſchen nacht met klepn zepl gedreven hebbende / maeckten des morgens met den dagh wat meer zepl / zijnde den wint Weſtelick met redelicke koelte: Ten ſeven uren kregen wy eenige Schepen in 't geſichte / dewelcke genadert zijnde / bevonden te zijn den Luytenant Admirael van Aylua, met het gantſche Eſquadre onder ſijn Ed^t. geordonneert / Pleymuyden Noorden van ons zijnde / omtrent drie mijlen van de Walle: den welcken wepnigh tijt daer naer aen ons boort obergekomen zijnde / verklaerde / dat hy met ſijn onderhebbende Eſquadre voorleden Donderdagh 's nachts was verballen dicht aen / ende onder de Engelſche Walle / tot onder den Hoeck van Leſaert / ſoodanigh dat hy / om van deſelve af te houden / door den ſtercken wint dien ſelven nacht ende den gantſchen Vrydagh gewaept hebbende / ende voornamentlick door dien de Focke-rhee van den Schout-by-nacht vander Zaen was gebroken / ſoo verre van het gearreſteerde ende geordonneerde Rendevous was verballen geweeſt / dat hy onder Goutſtaert met ſijn Eſquadre geraeckt was / ende van ſtonden aen na dat de boorſt Rae van vander Zaen met Wangen was gerepareert / ſijn uyterſte debvoir hadde aengewendt / omme op 't boorſz Rendevous ende onder den Hoeck van Leſaert ons te komen opſoecken.

Ontfangen twee diſtincte Miſſiven van de Heeren Gedeputeerden tot de ſeereſe Zee-ſaken / reſpectivelick geſchreven in den Hage den achtſten en tienden deſer loopende maent / met de daer nevens gevoeghde Reſolutien / beyde rakende het revictualleren van 's Lants Vlote / onder de reſpectivelick Eſquadres verdeelt / hier naer volgende van woorde te woorde geinſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

EDele, *Geſtrenge*, *Ernſeſte*, *Hooghgeleerde*, *Wijſe*, *Voorſichtige Heeren*; Wat wy huyden hebben gereſolveert, onder anderen rakende 't affenden van noch eenige Vivres ende andere nootwendigheden naer het Eſquadre van den Luytenant Admirael *van Gent*, om de Noordt agerende, ſullen u-lieden konnen vernemen uyt de nevensgaende Reſolutie, tot welckers inhouden wy ons

Digitized by Google

refereren. Waer mede eyndigende beveelen u-lieden in Godes heylige protectie. In den Hage den achtſten Auguſti 1667. Was geparaphreert *B. van Vrybergen*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hoogh-gemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *I. Spronſen.*

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Luna den 8ᵐᵉ. Auguſti 1667.

IS nochmaels ter Vergaderinge voortgebracht de Miſſive van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, geſchreven aldaer den vijfden deſes, ende den ſeſten daer aen volgende ontfangen, relatif tot die van den ſes en twintighſten Julij laeſtleden ende tweeden deſes, houdende onder andere, dat haer Hoogh Mogende haer als noch gelieven te verklaren op de diſtinctie van de groote ende kleyne Schepen, om te konnen dienen tot narichtinge in het beſorgen van de minder of meerder Victuaille voor deſelve Schepen: Ten anderen, op de continuatie of diſcontinuatie van de acht Schepen, geëquipeert werdende op de ſubſidien van de Ooſt-Indiſche Compagnie: Ten derden, houdende notificatie, in welcker manieren te beſorgen de Victuaille voor de Schepen, agerende onder 't Eſquadre van den Luytenant Admirael *van Gent*; ende eyndelick mede renovatie van de inſtantien gedaen op de middelen vereyſcht werdende tot executie van al het gunt voorſz. Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, dat aen 't gemelte Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam ſal werden gereſcribeert: Op 't eerſte poinct, dat haer Hoogh Mogende de Lijſte op de diſtinctie van de groote ende kleyne Schepen van hare directie by haer E: geformeert wel hebben ontfangen, ende ſich deſelve laten gevallen, ende datſe haer in conformité van dien willen reguleren in het beſorgen van minder of meerder Victuaille, voor de gemelte groote ende kleyne Schepen. Op 't tweede poinct rakende de acht Schepen geëquipeert werdende op de bewuſte penningen van de Ooſt-Indiſche Compagnie, dat hun dien aengaende albereyts den vierden deſes haer Ho: Mo: reſolutie is toegeſonden, ende dat daer by geperſiſteert ofte verbleven wert. Op 't derde dat het Eſquadre van den Lt. Admirael *van Gent* na alle apparentie, niet tegenſtaende de drie Fleyten met Vivres hem van voor de Riviere van Londen toegeſonden, binnen weynigh dagen t'eynde Victuaille ſal weſen, dat het voor den Staet onverantwoordelick ſoude zijn, dat hy van ſijn Poſt ſoude moeten verzeylen, ende dat de verwacht werdende Ooſt-Indiſche Retour-ſchepen mogelick een weeck ofte twee daer naer achterom ſouden komen, ende niet alleen haer gefruſtreert vinden van d'eſcorte van 't voorſz Eſquadre, nemaer oock pericul loopen van door een kleyne macht van Vyandtlicke Oorlogh-ſchepen ofte Kapers geattacqueert ende verovert te worden, datſe tot voorkominge van ſoodanigen ongeval over nacht en dagh, ſonder een moment te verſuymen, alle mogelicke vlijt willen aenwenden, om den gemelten Lt. Admirael *van Gent*, ten behoeve van ſijn voorſz onderhebbend Eſquadre, een goede quantiteyt Vivres ende andere nootwendigheden voor een competenten tijt onder de noodige ende behoorlicke eſcorte toe te ſenden dien aengaende, als mede waer den meergenoemden Lt. Admirael *van Gent* ſal weſen aen te treffen, correſponderende met de Bewinthebberen van de Ooſt-Indiſche Compagnie ter Kamere aldaer tot Amſtelredam, van hun afvorderende een beſloten Acte, om by den genen die 't behoort, ter plaetſe daer toe te noemen, geopent, ende voorts daer naer ende in conformité van dien cours geſet te werden. Op 't vierde ende laeſte poinct, rakende de middelen vereyſcht werdende tot executie van 't gene voorſz is, dat haer Ho: Mogende dien aengaende albereyts dickwils ende menighmaels aen de defectueuſe Provincien geſchreven hebben, ende daer inne noch van tijt tot tijt ſullen continueren, met vaſt vertrouwen, dat daer op eyndelick de langh verwachte complete furniſſementen ende volkomen ſuyveringe van defecten volgen ſullen, ende 't gemelte ende d'andere Collegien ter Admiraliteyt daer door meer ende meer geanimeert ende bequaem gemaeckt tot betrachtinge van haer debvoir, ende bevorderinge

Digitized by Google

ringe van den meesten dienst van den Lande; Sullende de gemelte Bewinthebberen van de Oost-Indische Compagnie Extract van dese Resolutie, voor soo veel het derde poinct aengaet, toegesonden werden, om te strecken tot der selver narichtinge, ende wijders te dienen sulcks ende daer 't behoort: Gelijck oock de geheele Resolutie tot narichtinge de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden op 's Landts Vlote sal toegesonden werden. Was geparaphreert *B. van Vrybergen*, vt. onder stont *Accordeert met 't voorsz Register*, ende geteeckent *I. Spronsen.*

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-saken.

Edele, Gestrenge, Ernstveste, Hooghgeleerde, Wijse, Voorsichtige Heeren; Hier nevens gaet onse Resolutie rakende 't revictualleren van 't Esquadre onder den Lt. Admirael *van Gent*, om de Noordt agerende, dewelcke wy U E: tot hare narichtinge toesenden: Waer mede eyndigende bevelen U E: in Godes heylige protectie. In den Hage den tienden Augusti 1667. Was geparaphreert *B. van Vrybergen*, vt. onder stont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *I. Spronsen.*

Extract uyt het Register der Resolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Mercurij den 10en. Augusti 1667.

ONtfangen een Missive van de Bewinthebberen van de Geoctroyeerde Oost-Indische Compagnie ter Kamere tot Amstelredam, geschreven aldaer den negenden deses, houdende responsive op haer Hoogh Mo: Brief ende Resolutie van den achtsten der selver maent, sprekende van het revictualleren van de Schepen onder de Vlagge van den Luytenant Admirael *van Gent*, om de Noordt agerende, ende voorts datse haer verplicht hadden gevonden, daer op tot antwoort te dienen, dat haer E: of eenige uyt den haren, dien aengaende bescheyden geweest zijnde voor het Collegie ter Admiraliteyt tot Amstelredam voorsz residerende, de Gecommitteerden van dien verscheyden difficulteyten daer tegens hadden gemoveert, die sy Bewinthebberen oock van soodanigen gewichte oordeelden dat het salutair ooghwit van haer Hoogh Mo: niet soude werden bereyckt, ingevalle de vereyschte Vivres ende andere nootwendigheden op de voet ende wijse by haer Hoogh Mo: voorgeslagen, ende het gemelte Collegie aengeschreven, souden werden versorght, ende den gemelten Luytenant Admirael *van Gent* om de Noordt toegesonden: Dat sy Bewinthebberen niet en twijffelen, of haer Hoogh Mo: souden deselve van het opgemelte Collegie selfs komen te verstaen: Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden dat geschreven sal werden aen den Luytenant Admirael *van Nes*, jegenwoordigh voor de Reviere van Londen leggende met een suffisant gros van's Landts Vlote, dat hy aensiens Briefs vier a vijf Fluyten met Vivres ende andere behoeften van die gene die by 't selve gros zijn, den gemelten Luytenant Admirael *van Gent* onder de noodige ende gerequireerde escorte sonder een moment te versuymen, sal hebben toe te senden, boven de bewuste drie Fluyten met Vivres ende nootwendigheden, gementioneert in haer Hoogh Mo: Resolutien van den twintighsten ende een en twintighsten Julij lestleden, dat hy, soo vertrouwt wert, albereyts sal hebben bekomen: Dat hy Luytenant Admirael *van Nes* tot des te beter bereyckinge van dese hare Hoogh Mo: goede meyninge ende intentie sekere vijf distincte besloten Acten nevens den te schrijven Brief te voegen, aen den Capiteyn van het te detascheren Convoy, ende de Schippers ofte Commandeurs van de voorsz vier a vijf Fluyten sal hebben te behandigen, ofte wel naer gelegentheyt te doen overleveren, met expresse last ende scherp bevel, datse aenstonts

Digitized by Google

ſullen hebben zeyl te maken, doch de voorſz Acten niet openen voor ende aleer datſe op 't Doggers-Zant ſullen weſen gekomen, ende als dan haer naer den inhoudt van dien preciſe reguleren, ende alle mogelicke ſpoet ende vigilantie aenwenden, om dienvolgende de meergemelte Luytenant Admirael *van Gent* op te ſoecken ende aen te treffen, ende dat hy hun ſulcks met ernſt ſal hebben te recommanderen, dewijle den dienſt, eere, ende reputatie van den Staet daer aen ten allerhooghſten is gelegen: haer wijders aenſeggende datſe by reſcontre van den Vyandt, wien ſy het niet ſouden konnen ontleggen, maer nootſakelick in haer handen moeten vervallen, de voorſz Acten alvoren buyten boort ſullen hebben te werpen: Des ſal het gemelte Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam van 't gene voorſz is kenniſſe gegeven werden, met ſerieus verſoeck ende ernſtige begeerte, datſe de voorſz vier of vijf Fluyten met Vivres ende andere nootwendigheden ten ſpoedighſten willen remplaceren, ende over nacht ende dagh ſonder eenigh tijtverlies alle debvoiren aenwenden, ten eynde gelijcke vier a vijf Fluyten met Victuaille ende behoeften naer het voorſz gros van den Luytenant Admirael *van Nes* voor de Reviere van Londen ſoo eer ſoo liever onder genoeghſaem Convoy geſonden mogen werden, op dat het ſelve gros by gebreck van levens middelen in geen ongelegentheyt en kome te vervallen: Sullende hier van Extract geſonden werden aen de Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote, als mede aen de gemelte Bewinthebberen van de Ooſt-Indiſche Compagnie, om te ſtrecken tot der ſelver reſpective narichtinge, ende wijders te dienen ſulcks ende daer 't behoort. Was geparaphreert *B. van Vrybergen*, vt. onderſtont *Accordeert met 't voorſz Regiſter*, was geteeckent *I. Sproncſen.*

Waer op gedelibereert zijnde / zijn de voorſz Miſſiven aengenomen voor notificatie.

Ontfangen een Miſſive van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam / geſchreven aldaer den 27ten. Julij laeſtleden / houdende notificatie / ende dien volgens bericht / dat deſelve in plaetſe van den Commandeur Willem van der Zaen, **by haer Ed: Mo: tot Schout-by-nacht gepromoveert / tot het vacerende Commandeurſchap hadden geſurrogeert den Capiteyn** Jacob van Meeuwen, **volgens de hier naer geinſereerde Miſſive.**

Edele Mogende Heeren,

OP ontfangen advertentie van de Edele Groot Mogende Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, voor dat deſelve den Capiteyn ende Commandeur *Willem van der Zaen* hadden gepromoveert tot de Schout-by-nachts plaetſe onder het reſſort van dit Collegie, door 't overlijden van *Ian Gideonſz Verburgh* vacant geworden, hebben wy in plaetſe van den voornoemden *van der Zaen* tot het vacerende Commandeurſchap geſurrogeert den Capiteyn *Iacob van Meeuwen*: Van 't welcke wy goet gevonden hebben Uw Ed: Mo: te verwittigen, met verſoeck dat deſelve dierhalven den voornoemden *van Meeuwen* in rangh naeſt volgende aen den Schout-by-nacht boven andere Capiteynen van onſen reſſorte believen te doen erkennen ende reſpecteren: Hier mede, *Edele Mogende Heeren*, bevelen Uw Ed: Mo: in Godes heylige protectie. In Amſtelredam den 27ten. Julij 1667. Was geparaphreert *I. Houttuyn*, onder ſtont *Uw Ed: Mo: goede Vrunden De Gecommitteerde Raden ter Admiraliteyt ende t'huwner Ordonnantie*, geteeckent *I. de Wildt.*

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorſz Miſſive aengenomen voor notificatie.

Ontfangen een Miſſive van den Lt. Admirael van Nes, **geſchreven in 's Landts Schip d'Eendracht / leggende voor 's Koninghs-Diep den Naes Weſt Z. Weſt twee mijlen van deſelve / den dertienden deſer loopende maent: hier naer volgende geinſereert.**

Edele

Digitized by Google

Edele Geſtrenge Heeren,

OP den 9^en. deſer loopende maent Auguſti verleden, quam hier by my de Gaillot-ſchipper *Floris Iacobſz.* zijnde van Uw Ed: Geſtr: afgeveerdight aen haer Hoogh Mogende de Heeren Staten Generael, ende eerſt aen my geaddreſſeert, om den ſelven ſoo 't noodigh ware met Convoy over te ſenden, nevens den ſelven quamen hier oock t'arriveren twee Fregats, den Exter ende de Galeije, die my verklaerden van Uw Ed: Geſtr: 's Landts Vlote afgedwaelt te zijn: ende alſoo ick doenmaels niet een Fregat by my en hadde, hebbe ick ſoo aenſtonts 't voornoemde Gaillot, het Scheepje den Exter mede gegeven, zijnde tot noch toe niet weder aengekomen. Wy waren doen even te voren uyt de Riviere van Londen gekomen, hebbende door ordre van haer Ho: Mo: deſelve op den tweeden Auguſti opgeweeſt tot boven in 't rack de Hoop, alwaer de Engelſche zeylveerdigh lagen met vijf Fregatten, zijnde 't eene een Vice Admirael genaemt S^r. *Edwart Spraeh*, voerende de Blaeuwe Vlagge, met noch ſeventien Branders, die wy, waer 't mogelick, ſochten te ruineeren, maer 't ſchijnt dat Godt geliefde, dat onſe Branders, zijnde twaelf ſterck, aldaer weynigh vrucht ſouden uytwercken; want vermits de ſtilte konden wy de Engelſchen, die aen 't retireren waren, niet achterhalen, maer raeckten door haer ſchieten eenige van onſe Branders in den brant, ſy verloren aldaer 6. a 7. van de hare, tegen elf van de onſe, waer van een by de Engelſche wiert genomen, houdende alſoo maer een overigh, die wy des anderen daeghs mede, alſoo hy aen de gront zeylde, genootſaeckt waren vruchteloos aen te ſteken: Den Vice Admirael van de Blaeuwe Vlagge raeckten, ſoo wy voorſeker bericht zijn, aen ſijn achter-ſchip ſeer beſchadight: Wy deden haer oock retireren tot onder 't Kaſteel van Graveſandt, komende onſe Vaertuygen daer ſoo na onder, dat de Engelſche daer uyt al begonden te ſchieten: Wy van langhſamer hant afdrijvende, alſoo de wint ſoo lange wy op de Riviere geweeſt zijn tot onder het Eylandt Schapeye, een ſtuck beneden de Riviere van Chattam, waer de Vyant mede ſes Branders gereet hadden, quamen deſelve met drie Fregatjes ende negentien Branders uyt Harwits de Rivier in, nemende de Vloot waer, ende ſetten 't met een heldere Ooſtelicke wint recht op ons aen; wy konden niet anders als Sprenckels op onſe Touwen ſteken, alſoo de Vyandt van den andere kant omtrent een halve mijl van ons mede ten Ancker lagh: Capiteyn *Naelhout* was onder zeyl, ende kreegh twee Branders aen boort, doch ſchaveerden deſelve noch quijt, zijnde des ſelfs volck al meeſt over boort geſprongen; den Schout-by-nacht *Ian Matthijſſz* raeckten door een ander die hem voor de boegh quam ſijn boven blinde Stengh quijt; de reſt ſiende dat haer voornemen niet ſuccedeerden, liepen alle te loefwaert dicht onder de Wal boven ons heen, waer van wy noch twee den pas affneden, jagende den eenen in een Haventje beooſten Schapeye, ende den anderen aen de gront, daer ſy de brant in ſtaken. Aen onſe Schepen hebben wy anders geen ſchade geleden, als Capiteyn *Naelhout*, die ſijn Maſten ſeer ontramponeert waren, ende is 't getal van onſe ende des Vyandts Branders genoeghſaem gebalanceert. Wy tot by de Middelgronden geavanceert zijnde, raeckten drie van onſe Schepen daer op vaſt, waer onder den Schout-by-nacht *Ian Matthijſſz* voornoemt, die daer door ſoo leck is geworden, dat wy hem genootſaeckt zijn geweeſt op te ſenden, de andere raeckten noch ſonder ſchade wederom los. Buyten geraeckt zijnde ſagen de Engelſche met 15. a 16. Zeylen door de ſpitſen heen naer Harwits loopen, ende de reſt is wederom in 't rack de Hoop gaen leggen, houdende een Fregat by de Rivier van Chattam op de Brandtwacht. Wy hebben ons wederom op onſe oude poſt begeven, ende de Riviere van alle kanten beſet, ende alſoo ons gros jegenwoordigh maer beſtaet in 18. a 19. kloecke Schepen, ſonder Fregats of Branders, ten aenſien ick al eenigen tijt geleden acht Schepen van Oorloge met de Branders, ende de Victuaille-Fluyten aen Uw Ed: Geſtr: (die volgens bericht van den Gaillot-ſchipper wel gearriveert zijn) twee Oorlogh-ſchepen met eenige Fluyten na de Heer *van Gent* hebbe moeten afveerdigen, 't Fregat de Munnick in de Maſe op de wacht leyt, Capiteyn *Naelhout*, ende den Schout-by-nacht *Ian Matthijſſz* om redenen boven verhaelt moeten opſenden, Capiteyn *Wijnbergen* naer Hollandt geſonden, noch niet wederom komt, ende nu we-

Digitized by Google

derom twee Schepen met eenige Victuaille-Fluyten naer den Lt. Admirael *van Gent* moet depeſcheren, heb ick Uw Ed: Geſtr: wel willen in bedencken geven, of Uw Ed: Geſtr: niet ſoude goet vinden eenige lichte Schepen ofte Fregatten aen my te tranſporteren, die wy, alſoo den Vyant ſich alle dagen noch ſtercker maeckt, wel ſouden noodigh hebben, om altemet wat af te weyden ende inſpectie te nemen, 't geen ick Uw Ed: Geſtr: wijſe directie ſal gerecommandeert laten.

Ick hebbe ſoo aenſtonts Miſſiven van haer Hoogh Mogende bekomen, ende daer mede oock eenige die aen Uw Ed: tenderen, waeromme ick datelick deſelve nevens deſe aen Uw Ed: Geſtr: met het Jacht de Galeije hebbe afgeveerdight, verhopende den ſelven voorſpoedigh ende geluckighlick Uw Ed: Geſtr: met 's Landts Vlote ſal aentreffen. Volgens ordre van de Edele Mogende Heeren ter Admiraliteyt tot Rotterdam, hebbe de ſware Maes-Schepen tot ultimo October, ende de lichte tot ultimo November moeten Victuailleren, maer geen Schepen van d'andere Collegies, zijnde oock onbewuſt of Uw Ed: Geſtr: mede ſoodanige ordre magh hebben. Waer mede eyndigende ſal ick Uw Ed: Geſtr: in de beſcherminge des Alderhooghſten bevelen, altijt trachtende te blijven *Edele Geſtrenge Heeren*, onder ſtont *Uw Edele Geſtrenge geboorſamen Dienaer*, geteeckent *A. I. van Nes.*

In 's Landts Schip d'Eendracht, leggende voor 't Koninghs-Diep, de Naes W. N. Weſt twee mijlen van ons, deſen 13en. Auguſti 1667.

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorſz Miſſive aengenomen voor notificatie.

Ontfangen een Miſſive van de Heer Raedt-Penſionaris de Witt, **geſchreven in den Hage den derden deſer loopende maent / ende daer nevens een bylaegh / zijnde copije van den Brief van den Commandeur** Abraham Crijnſz, **nopende des ſelfs progreſſen in de West-Indien / welcker's bylage hier naer volgende ſtaet geinſereert.**

Edele Mogende Heeren,

DEn negentienden Mey deſes Jaers met het Advijs-Jacht, hebbe Uw Ed: Mo: in 't breede geadviſeert van de veroverde, als mede de plaetſen die volgens Uw Ed: Mo: ordre beſet gelaten hebb', als Serename, Yſequepe, Boverona, en Tabago, de reden van het vertoef van 't Advijs-Jacht, oock dat Capiteyn *le Sage*, ende den Commandeur *Roys* na Yſequepe ende Boverona hadde geſonden, oock dat het conjungeren met de Franſche, daer op commandeerde den Luytenant Generael *de la Barre*, zijnde veertien Franſche Schepen ende twee Branders, om de Schepen aen de Uribes leggende te gaen attacqueren, zijn my de voorſz Schepen den twintighſten dito in 't geſicht gekomen: ſy quamen terſtont onder zeyl, doch dicht by de Wal houdende, ſy vertoonden haer met ſeventien Schepen, daer onder twee Branders, daer wy na eenige uren, na dat Monſr. *de la Barre*, ende ſijn byhebbende Schepen ſich geprepareert hadden, zijn na toe gezeylt; de voortocht was aen de Franſche, daer ſy ſeer op ſtonden, 't welck haer toegeſtaen was: Ten tien uren voor middaghs begonden eenige ſchoten te gaen, de Engelſche lagen na de Wal, de Franſche die ſeer wel in 't midden koſten zeylen, hieuwen 't naer de achterſte Schepen, ſoo dat ſy beneden wint zeylden van de Engelſche: Ick hebbe terſtont zeyn gedaen voor 't Eſquadre onder my beſcheyden om te aborderen, alſoo als voren Uw Ed: Mo: bekent gemaeckt heb, wy de wint hadden, maer waren geen die volghden, als 's Landts Schepen, die my trouwelick hebben bygeſtaen, want den Admirael daer ick 't op hadde geleght om te aborderen was niet wachtende, maer ſettend' al de Zeylen by, was op een Schips lenghte na aen ſijn boort, en bracht hem door Godes hulpe ſoo verre, dat de couragie van haer geweken was, ende haer Muſquettiers van achteren op vluchten, bleven mede ſijn Wiſſchers in 't Geſchut ſteken, ſoo dat niet en hadde getwijffelt, of ſouden den Admirael gekregen hebben, ſoo de Franſchen maer hadden gevolght, maer ſy ſiende wy niet geſecondeert wierden, quamen met twee Branders op my af, daer ſeer geluckelick ben vry geraeckt:

Digitized by Google

raeckt: De Franſche bleven voorts voor de wint zeylende, ſoo dat met 's Landts Schepen mede hebb' moeten volgen, om Monſr. *de la Barre* te vragen wat reden dat ſy hadden om te wijcken, dewijle den Vyandt door Godts genade ſoo verre gebracht hadden, dat ſy alle op den anderen tropten, ende met volle Zeylen ſouden geſtrant hebben, ſoo men haer behoorlick hadde aengetaſt, daer al een van de Engelſche 't ſelfde deden, oock een ſprongh van haer op, vertrouwe door ſijn eygen kruyt: Hy maeckten veel excuſen, door dien ſijn Capiteynen niet wel en vochten, mede de onbezeyltheyt van hare Schepen, ſoo dat verſcheyde zijden Papier ſoude van nooden hebben, om Uw Ed: Mo: de ſaeck t'ontledigen: verhoop in 't korte Uw Ed: Mo: mondelingh verhael te doen: De Engelſche ſiende de wijckinge van onſe Schepen, zijn gevolght, en ſouden de Franſche totaliter geſlagen hebben, 't en ware wy met 's Landts Schepen weder naer de Engelſche ſtaken, die ſoo dra ſy ons gewaer werdende zijn by de wint geſteken; de Franſche zeylende naer S^t. Chriſtoffel op de Rheede, ende de Engelſche na Nieves, ſoo dat ſoo voorts van den anderen gebleven zijn.

Edele Mogende Heeren, op 's Landts Schepen ſoo dooden als gequetſten 31. a 32. te weten op mijn Schip 5. dooden en 16. gequetſten, Capiteyn *Keuvelaer* 1. doot en 8. a 10. gequetſten, doch van *Keuvelaer* 4. naderhant van de gequetſte geſtorven, Capiteyn *Baſtiaen* heeft een gequetſte, de Franſche hebben geene of weynigh dooden, gelijck Uw Ed: Mo: mogen mercken uyt het voorgaende: Wy zijn met de voornoemde Franſche van S^t. Chriſtoffel gezeylt den 25. dito, Capiteyn *le Sage* en den Commandeur *Rois* een dagh na de Slagh by ons gekomen zijnde, de Franſche cours geſtelt naer Martenico, ende wy volgens Uw Ed: Mo: ordre naer de Verginis, leggen op heden by de Kaep Henry, om noch met dit getije de Engelſche meenen te ſoecken: Den Commandeur *Andrieſſz* ſal Uw Ed: Mo: van den toeſtant van den Vyandt, ende van 't verdere gepaſſeerde pertinentelick bericht doen: Verhope ende bidde Godt de Heer hy voor ons henen wil trecken, en Uw Ed: Mo: in 't kort de vrucht van ons werck ſullen ſien. Waer mede, *Edele Mogende Heeren, &c.* In 's Landts Schip Zeelandia, omtrent de Kaep Henry, onder zeyl om den Vyandt te gaen beſoecken, den veertienden Junij 1667. Was onderteeckent *Abraham Crijnſz.*

Waer op gedelibereert zijnde, is de voorſz Miſſive ende Bylage gehouden voor notificatie.

Lunæ den 22^en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, in 't geſichte van Goutſtaert, naermiddagh ten drie uren.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Cornelis Allert, **Commandeur op een Snaeuw van Vliſſingen te Kaep geëquipeert, heeft aen de Heeren haer Ho: Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden gerapporteert, dat omtrent de middagh dicht onder Doodemans-hooft 35. a 36. Zeylen, zijnde alle Engelſchen, geſien hadde, onder dewelcke een de Vlagge voerde van de Boven-ſtenge; dat onder deſelve waren ſeven ofte acht groote ende capitale Schepen, de andere van middelmatige charter, dewelcke alle langhs de Walle Oſtwaert op quamen zeylen: Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden ende gereſolveert alle de Capiteynen voor het ordinaris zeyn aen boort t'ontbieden, ende deſelve te gelaſten haer volkomentlick klaer te houden, ende de ordre haer ſchriftelick ter handen geſtelt, ook den rangh aen peder van deſelve geaſſigneert wel en na behooren te obſerveren, ende naer deſelve haer preciſelick te reguleren, ende voorts haer volck op d'aenkomſte van den Vyandt ſoo veel mogelick te animeren, ende haer alle te willen quijten ende evertueren naer behooren, ende te betoonen dat ſy meriteren de qualitept by Commiſſie van haer Ho: Mo: op peder van deſelve reſpectivelick geconfereert, ende dat ſy ſelverlick naer der ſelver compoſitementen de beloontingen ende ſtraffen te verwachten hadden.**

Dat

Digitized by Google

Dat wijders met de geconjungeerde Esquadres onder den Heere de Ruyter ende van Aylua, cours gestelt sal werden naer Kamps-hooft / gelegen een weynigh bewesten de Haven van Vlepmupden / soo na aen de Walle / als de tegenwoordige stijve koelte / ende den Zupdt-westelicken wint naer Zeemanschap sal toelaten / omme seckerlick te komen vernamen of de voorsz Engelsche Vlote in de Haven van Vlepmupden ingeloopen sal zijn / ofte in allen gevalle soo 't mogelick is te bekomen seckere kondtschap wat cours deselve gehouden ende gestelt sal hebben / omme verdolgens nader gereselveert te werden / soo als na onderdinginge voor den meesten dienst van den Staet / ende tot afbreuck van den Vpandt geoordeelt sal werden te behoozen. Dat de Commandeurs van de Advijs-Jachten / Cornelis Gerritsz Vos ende Cornelis Lievensz, met twee Gaillot-schippers gelast sullen werden alle vlijt ende neerstighept aen te wenden / omme op te soecken den Lt. Admirael Banckert met des selfs onderhebbende Esquadre / kruyssende omtrent den Hoeck van Lesaert / ende den selven gevonden hebbende / hem upt den name ende van wegen haer Ed: Mo: aen te seggen / dat hy sich aenstonts met alle sijne bybebbende Schepen ten spoedighsten sal hebben te verboegen by de Hooft-Vlagge omtrent Vlepmupden ende den Hoeck van Goutstaert: ende om deselve niet mis te loopen / hy Lt. Admirael sijne aenkomste by nacht sal bekent maken / met alle gelosen een groff Canon-schoot te doen / daer op hem van dit Schip sal geantwoort worden: Tot welcken eynde aen deselve ter handen is gestelt de behoorlicke Acte.

Aenstonts naer het depescheren van de voorsz Actens / begonde den wint seer hevigh op te steken / zijnde Z. West ten Zupden / met eenen dicken regen ende dupster weder / soo dat de Stuerlieden niet geraden konden vinden nader aen de Walle te loopen / vreesende te naer aen de lage Walle te verballen / oock bekommert wesende by dupster weder de Klippe genaemt Meeuwesteen te sullen rencontzeren / te meer den wint soo hardt was opgesteken / dat de Schepen geen Marszepls konden voeren / lieten het derhalven den gantschen nacht met Schoverzepl dryven / ende staken het van de Walle af.

Martis den 23en. Augusti 1667. in 't Schip de seven Provincien.

Present d' Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Den 23en. dito 's morgens zijnde het weder wat afgenomen / den wint Z. West ten W. doch noch stijve koelte / soo dat echter naeuwelicks Marszepls geboert konden werden / stelden onsen cours naer de Walle / ende de Haven van Vlepmupden / met hope van daer ofte daer omtrent den Vpandt te sullen bejegenen.

Zijn heden gelesen ende gearresteert de Missive aen de Heeren Staten Generael / mitsgaders eene Acte voor den Capitein Cornelis Gerritsz Vos, om aenstonts van hier te verzeplen naer de Maese / met de Vrieden hem nevens desen ter handen gestelt / wesende het resultat van de besoignes heden desen dagh voorgevallen.

Aen de Heeren Staten Generael, den 13en. Augusti 1667.

Hoogh Mogende Heeren,

MYnen laesten aen Uw Hoogh Mo: is geweest van den negentienden deser loopende maent: dien selven dagh omtrent den middagh sagen wy eenige groote Schepen te loefwaert van ons, zijnde

Digitized by Google

zijnde den wint Zuydt weſt met ſtijve koelte, preſumeerden deſelve te zijn van 't Eſquadre van den Luytenant Admirael *Banckert*, edoch genadert zijnde, ſagen wy dat een van deſelve voerde een witte Vlagge van de groote Stenge, daer uyt wy oordeelden dat het waren Franſche Oorlogh-ſchepen, ende na dat deſelve een geruymen tijt met ons een ende den ſelven cours (zijnde omtrent een halve mijle te loefwaert van ons) geloopen hadden, ſonder op ons af te komen, ofte te naderen, vonden wy goet het generale zeyn te doen, om jacht op deſelve te maken, ten eynde wy vaſtelick mochten verſekert zijn wat Schepen deſelve waren. Die gene die de witte Vlagge voerde, dede kort naer ons zeyn, zijnde een roode Vlagge van achteren, mede van daer afwaeijen een witte Vlagge: waer op wy aenſtonts een State Vlagge op de Compagne dede opſetten: Weynigh tijt daer naer wenden 't alle de voornoemde Schepen van ons af, ende die gene die de Vlagge van achteren hadde doen waeijen, haelde deſelve wederom in: Wy reſolveerden mede met haer over te doen wenden, ende waer het mogelick yemant van deſelve te verpreijen; Eyndelick is den Capiteyn *den Haen*, voerende het Schip Calandts Oogh, ſoo dicht by een der voorſz Schepen gekomen, dat hy ſijne Chaloupe heeft uytgeſet, dewelcke met des ſelfs Luytenant aen boort zijnde geroeyt, ſonder bequamelick te konnen over gaen, vermits het harde weer, verſtont dat op het Schip daer hy was aengeroeyt, commandeerde den *Hertogh van Bouillon*, zijnde ſoo hem wierde aengeſeght met ſes Schepen tot Amſtelredam getimmert, ende twee uyt Denemarcken, mede binnen 't Texel aengekomen, onder het commandement van Monſ^r. *la Roche*, voor twaelf dagen uyt 't Texel voorſz t'zeyl gegaen, nevens noch acht Franſſche Schepen, die deſelve uyt de Havenen van den Staet hadden afgehaelt, ende dewelcke wy mede een groot ſtuck te loefwaert van ons geſien hebben haren cours te ſetten naer Breſt, en niet genegen om met ons te ſpreken, ſoo dat wy ons cours deden ſetten naer den Hoeck van Leſaert, ende zijn in dier voegen ſonder eenige ſalutatie van den anderen geſcheyden.

Wy hadden den gantſchen dagh den L^t. Admirael van *Aylua* met des ſelfs Eſquadre niet vernomen, ende omtrent den avont aen den Hoeck van Leſaert komende, omtrent twee a drie mijlen van de Wal, alwaer wy vaſtelick vertrouwden ſijn Ed^t. te ſullen aentreffen, als zijnde aldaer den poſt aen den ſelven geaſſigneert, ſoo bevonden wy dat ſijn Ed^t. aldaer mede niet en was, nochte oock yemant van des ſelfs Eſquadre aldaer hadde gelaten, oordeelden echter dat den wint dien dagh ſoo ſterck niet geweeſt hadde, oft ſoude omtrent de voorſz Walle wel hebben konnen verblijven, alhoewel meeſt alle de Schepen hare Marszeyls genootſaeckt waren in te nemen: Wy ſtaken 't dien nacht weder van de Wal af, op hope van den meergemelten L^t. Admirael *Aylua* te konnen aentreffen.

Den 20^en. des morgens zijnde Sondagh den wint Z. Weſt met redelick weder, vonden wy ons omtrent tien mijlen van de Wal, ende ſagen aldaer 't Eſquadre van den L^t. Admirael *Banckert* op ſijne behoorlicke ende geaſſigneerde plaetſe, maer geene van het Vrieſche Eſquadre, vonden derhalven geraden weder te loopen naer de Walle, onder den Hoeck van Leſaert, ende gaven kenniſſe aen den L^t. Admirael *Banckert* van de abſentie van 't meergemelte Eſquadre, met begeerte dat hy ons ſoude volgen, omme geſamentlick t'overleggen, waer wy het meergementioneerde Eſquadre ſouden opſoecken by de Miſſive copijelick hier nevens gaende. Omtrent den avont arriveerden wy met ons Eſquadre weder omtrent den Hoeck van Leſaert in het geſicht van Vaelmuyden, zijnde het Kaſteel van Vaelmuyden N. N. Weſt van ons omtrent drie mijlen. Wy lieten het dien gantſchen nacht met kleyn zeyl drijven langhs de Wal, zijnde den wint Noordelick, ende vonden ons den 21^ſten. 's morgens tuſſchen Leſaert ende Montsbay. Weynigh na het opgaen van de Sonne ſagen wy dat het Eſquadre van den Luytenant Admirael *Banckert* ons volghde, ſoo dat wy reſolveerden naer hem toe over te wenden, ende omtrent den middagh by deſelve aengekomen weſende, verſtonden wy dat ſijn Ed^t. den Luytenant Admirael van *Aylua* nochte des ſelfs Eſquadre mede niet vernomen hadde, reſolveerden derhalven dat wy met het Eſquadre onder den Luytenant Admirael *de Ruyter* Ooſtwaerts aen ſouden kruyſſen, om het voorſz Eſquadre op te ſoecken, ende dat den Luytenant

Digitized by Google

Admirael *Banckert* omtrent den Hoeck van Lesaert soude blijven kruyssen, zijnde beducht dat eenigh ongeval ende schade aen Ronthout van eenige van des selfs Schepen geschiet mochte zijn. Een van de Advijs-Jachten van den Lt. Admirael *Banckert* rapporteerden ons verpreyt te hebben een Sweedsche Koopvaerder, die hem verklaert hadde, den Lt. Admirael *van Aylua* met de Schepen onder des selfs Esquadre gehoorende, gesien te hebben omtrent Goutstaert, ende dat by deselve waren twee Advijs-Jachten, het eene uyt de Mase met Brieven, ende het andere van den Lt. Admirael *van Nes* aen ons afgesonden, resolveerden derhalven onsen cours derwaerts te setten, ende liepen met kleyn zeyl Oostwaert aen, zijnde den wint N. N. West.

Den 22en. den dagh zijnde aengekomen, maeckten wat meer vaert, ende omtrent ten seven uren kregen wy eenige Schepen in 't gesicht, dewelcke genadert wesende, bevonden te zijn den Luytenant Admirael *van Aylua* met het gantsche Esquadre onder sijn Edt. geordonneert, Pleymuyden Noorden van ons, zijnde omtrent drie mijlen van de Wal. den welcken weynigh tijt daer na aen ons boort overgekomen zijnde, verklaerde dat hy met sijn onderhebbende Esquadre voorleden Donderdagh des nachts was vervallen dicht aen ende onder de Engelsche Walle, onder den Hoeck van Lesaert, soodanigh dat hy om van deselve af te houden, door den stercken wint, dien selven nacht ende den gantschen dagh gewaeyt hebbende, ende voornamentlick door dien de Fockerhee van den Schout-by-nacht *vander Zaen* was gebroken, soo verre van het gearrefteerde ende geordonneerde Rendevous was vervallen geweest, dat hy onder Goutstaert met sijn Esquadre geraeckt was, en van stonden aen, naer dat de voorsz Rhee van den voornoemden *vander Zaen* met Wangen was gerepareert, sijn uyterste debvoir hadde aengewendt om op 't voorsz Rendevous ende onder den Hoeck van Lesaert ons te komen opsoecken.

Wy hebben aldaer ontfangen Uw Hoogh Mo: Missiven ende respective Resolutien van den 3. 8. en 10en. deser loopende maent, alle rakende het revictuailleren van 's Landts Vlote, onder de respective Esquadres verdeelt, die ons tot narichtinge ende notificatie sullen dienen.

Des naermiddaghs omtrent ten drie uren heeft *Cornelis Allert*, Commandeur op een Snaeuw, van Vlissingen te Kape gesquipeert, ons gerapporteert, dat hy omtrent den middagh gesien hadde dicht onder Doodemans-hooft 35. a 36. Zeylen, zijnde alle Engelsche, onder dewelcke een de Vlagge voerde van de Boven-stenge, dat onder deselve waren 7. ofte 8. groote ende capitale Schepen, de andere van middelmatige charter, dewelcke alle langhs de Engelsche Walle Oostwaert op quamen zeylen: Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden ende gerefolveert, alle de Capiteynen door het ordinaris zeyn aen boort te ontbieden, ende deselve te gelasten haer volkomentlick klaer te houden, ende de ordres haer schriftelick ter handen gestelt, ende den rangh aen yeder van deselve geassigneert, wel ende na behooren t'observeren, ende naer deselve haer preciselick te reguleren, ende voorts tegens d'aenkomste van den Vyandt haer volck wel te animeren, ende alle haer te willen evertueren ende quijten na behooren, ende te betoonen dat sy meriteren de qualiteyt by commissie van haer Hoogh Mo: op yeder van deselve respectivelick geconfereert, ende dat sy sekerlick na derselver comportementen de belooningen ende straffen te verwachten hadden.

Dat wijders met de voorsz twee geconjungeerde Esquadres onder den Heere *de Ruyter* ende *Aylua* cours soude gestelt worden naer Ramshooft, gelegen een weynigh beweesten de Haven van Pleymuyden, soo na aen de Walle, als de tegenwoordige stijve koelte, ende den Zuydtwestelicken wint na Zeemanschap sal toelaten, omme sekerlick te konnen vernemen, of de voorsz Engelsche Vlote in de Haven van Pleymuyden binnen geloopen is, ofte in allen gevalle, soo 't mogelick ware te bekomen sekere kondtschap wat cours deselve gehouden ende gestelt sal hebben, omme vervolgens nader gerefolveert te werden, soo als na ondervindinge voor den meesten dienst van den Staet, ende tot afbreuck van den Vyandt geordeelt sal werden te behooren.

Dat wijders de Commandeurs van de Advijs-Jachten *Cornelis Gerritsz Vis* ende *Cornelis Lievensz* met twee Gaillot-schippers gelast souden werden alle vlijt ende neerstigheyt aen te wenden, omme op te soecken den Luytenant Admirael *Banckert* met des selfs onderhebbende Esquadre,

kruys-

Digitized by Google

kruyſſende omtrent den Hoeck van Leſaert, ende den ſelven gevonden hebbende, hem aenſtonts te gelaſten ſich met alle ſijne byhebbende Schepen ten ſpoedighſten te vervoegen by de Hooft-Vlagge omtrent Pleymuyden, ende den Hoeck van Goutſtaert: Tot welcken eynde haer reſpectivelick ter handen zijn geſtelt de Acte hier nevens gaende, maer na het depeſcheren van de voorſz Acte, begonde de wint ſeer hevigh op te ſteken, zijnde Z. W. ten Zuyden, met een dicken regen ende duyſter weder, ſoo dat de Stuerluyden niet geraden vonden nader aen de Walle te loopen, vreeſende al te naer aen de leeger Walle te vervallen, ende bekommert zijnde by het duyſter weder de Klippe genaemt Meeuweſteen te ſullen rencontreren, zijnde den wint ſoo hardt opgeſteken, dat de Schepen geene Marszeyls konden voeren, lieten het derhalven met Schoverzeyl den gantſchen nacht drijven, ſtekende van de Wal af.

Den 23en. 's morgens, zijnde het weder wat afgenomen, ende den wint Z. W. ten Weſten met ſtijve koelte, ſoo dat men nauwelicks een Marszeyl kan voeren, ſtellende onſen cours na de Walle toe, ende de Haven van Pleymuyden, hopende daer of daer omtrent den Vyandt te ſullen bejegenen, ſullende niet naerlaten van 't gene ſal komen voor te vallen Uw Hoogh Mo: pertinente notificatie te doen: Waer mede eyndigende, ſullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, den 23en. Auguſti 1667.

Mercurij den 24en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende dicht by Goutſtaert langhs naer Pleymuyden.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Des morgens met het opgaen van de Sonne den wint N. N. West / ende het weder een weynigh afgenomen zijnde / is goet gevonden alle de Hooft-Officieren ende Capiteynen aen boort te zeynen: ende met de Heeren van den Rijghsraet in deliberatie gelept zijnde / of niet geraden ſoude zijn met het groſs van de Vlote weder in Zee te loopen / is goet gevonden ende gereſolveert aenſtonts weder Zee te kiesen met het gantſche groſs / werdende alleenlick vermist het Advijs-Jacht van Vrieſlandt / ende alhoewel het weder noch duyrigh was / ende wy hardt op koelde / te loopen naer Pleymuyden / omme / indien het mogelick ware / kondtſchap te bekomen / ende te bejegenen de Engelſche Vlote op den 22en. door den Kaper Allert omtrent Woodemans-hooft gerencontreert / gelijck deſelve ten voorſz dage aen de Heeren hare Ho: Mo: Gedeputeerden gerapporteert hadde: Dat tot dien eynde door af geſonden ſouden worden de Capiteynen Frans van Nideck, Pieter Jacobſz Nanningh, Jan Pauwelſſz van Gelder, Jan Janſz Verboeckelt, ende Jacob Pieterſz Swart, met laſt ende ordre omme te trachten onder de Walle eenigh Vaertuygh ofte Viſſchers te beloopen / ten eynde dat ſekere kondtſchap van den cours der voorſz Vlote bekomen mochte werden: welcken volgende omtrent ten tien uren zepl gemaeckt / ende met het groſs van 's Landts Vlote cours naer Pleymuyden voorſz geſet is. Boven den Hoeck van Goutſtaert gekomen zijnde / kregen wy by huyen ſtijve koelte ende harden wint / ſoo dat verſcheyde Marszepls / als van den Luytenant Admirael Banckert, Vice Admirael . . . . . Capiteyn Paeuw aen ſtucken ende weeh waeyden / ooch dat de Focke-rhee van den Schout-by-nacht van der Zaen gebroken / ende de Focke t'eenemael geſcheurt is geworden. Des niet tegenſtaende is met het meeſte groſs van de Vlote voort gezepit / ende binnen de Voert voor Pleymuyden ten Anckar gekomen. Des abonts omtrent ten acht uren heeft Capiteyn Jacob Pieterſz Swart aen boort van den Lt. Admirael de Ruyter aengehaeckt twee Engelſche Viſſchers / by den ſelven voor Pleymuyden aengehaelt / den eenen genaemt Joris Percker, ende den anderen Daniel Levrey, de-

Digitized by Google

welcke gehoort ende ondervraeght zijnde / verklaert hebben / Dat op Maendagh den 22en. deses omtrent den avont binnen de Haven van Pleymuyden in gekomen waren ses Schepen / komende van de Virginische Eylanden / zijnde van daer gezeylt in Compagnie van negen-en-veertigh Zeylen.

Dat een gedeelte van deselve geloopen zijn in het verkeerde Canael naer Brestol / ende de andere die het Canael zijn ingeloopen / verstaen hebbende dat een Vlote van de Hollanders daer omtrent kruyste / haer geretireert hadden / een gedeelte binnen Vaelmuyden / ende de andere binnen de Haven van Foy.

Dat sy 't gene voorsz is verstaen hadden tot Pleymuyden ende tot Stoonhuys / van welcke plaetsen eenige Kooplupden in de voorsz Schepen geinteresseert naer de gemelte Haven vertrocken waren.

Dat een van de voorsz Virginis-vaerders / groot hondert lasten / in het inkomen van de Haven van Foy aen de gront geraeckt ende vergaen was: dat dese gantsche Vlote Koopvaerders over gekomen was sonder eenigh Convoy.

Dat eenige Hollandtsche Oorlogh-schepen voor haer vertreck van de Virginische Eylanden aldaer waren aengekomen / ende het Koninghs Schip genaemt Elisabeth / tot Convoy van de voorsz Vlote gedestineert / verbrant / dertien Koopvaerdije-schepen genomen / ende noch ses ofte seven mede verbrant hadden.

Voorts dat sy geloofden dat Jeremias Smit met sijn Esquadre in Yrlandt was binnen geloopen / doch dat sy 't selve met geene sekerheyt konden affirmeren / maer alleenlick door de gemeene geruchten sulcks verstaen te hebben: Waer op wijders gedelibereert zijnde / ende in achtinge genomen / dat het Schip van den Schout-by-nacht van der Zaen, die provisionelick als Vice Admirael onder den Luytenant Admirael van Aylua ende des selfs Esquadre is aengestelt / vermits de voorsz breucke in de Focke-rhee huyden voorgevallen / niet bequaem ende in state was omme onder zeyl te gaen / soo is nader goet gevonden ende geresolveert dat den Luytenant Admirael Aylua met de Schepen onder sijn Edelheyts Esquadre resorterende souden blijven omtrent het Schip van den Vice Admirael voornoemt / omme aen den selven alle mogelicke hulpe ende assistentie te doen in het repareren van des selfs Rhee ende klaer maken van 't gene gebroken ende ontramponeert was: dat daer neffens mede soude blijven den Capiteyn Jacob Cornelissz Swart, onder 't Collegie tot Amstelredam resorterende / dewelcke verklaerde van Wangen abondantelick voorsien te zijn / met last omme van de voorsz Wangen aen den Vice Admirael van der Zaen soo vele over te doen als den selven van nooden soude mogen hebben.

Dat voorts aenstonts ende sonder een moment te vertoeven met het resterende gros gezeylt soude werden naer de Haven van Foy voornoemt / omme de Schepen aldaer binnen geloopen te vermeesteren / ofte te ruineren is 't doenlick / ende naer ondervindinge van de gelegentheyt ende situatie van de voorsz Haven soodanigh te ageren / als ten meesten dienste van den Lande / ende tot afbreuck van den Vyandt / geraden gevonden soude werden: tot welcken eynde des nachts tusschen tien ende elf uren het behoorlick zeyn gedaen zijnde / zijn daer op t'zeyl gegaen.

Jovis den 25en. Augusti 1667. in 't Schip de seven Provincien, zeylende tusschen Foy ende Doodemans-hooft.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Des morgens met het opgaen van de Sonne omtrent Foy ende Doodemans-hooft gekomen zijnde / den wint N. N. West / recht uyt de Wal / met seer variabel ende buyigh weder /

weder / laveerden wy met alle spoedt na de Walle ende de Haven van Foy voornoemt / alwaer wy des voormiddaghs omtrent ten negen uren aenquamen / die van Foy schoten al eenige schoten eer sy ons konden beschieten: Wy lieten het Ancker vallen omtrent een Canon-schoot van 't Gat / ofte inkomen van de voorsz Haven; Waer op de Heeren hare Hoogh Mo: Gedeputeerden resolveerden met den Luytenant Admirael de Ruyter, Schout-by-nacht van Nes, ende de Capiteynen Knoppert ende Johan de Witte, de voorsz Haven van Foy ende het inkomen van deselve te gaen inspecteren / oock te sien of binnen deselve eenige Schepen ende de bewuste Virginis-vaerders waren binnen geloopen; gingen tot dien eynde in een Gaillot / ende laveerden na de voorsz Haven: Voor de meergenoemde Haven gekomen zijnde / bevonden dat aen de eene zijde van deselve was gelegen een kleyn Fortken / zijnde een ouden Toren / ende aen d'andere zijde een Battarijtje met vijf Stucken gemonteert / uyt dewelcke op 't voorsz Gaillot / voor de Haven aengekomen zijnde / hevigh canonneerden: Binnen de voorsz Haven wierden perfectelick gesien over de twintigh schoone Schepen / soo Pinassen als groote Fluyten / alle geladen / wesende ontwijffelick van de Schepen uyt de Virginis aengekomen: Van de Bergen aen de Haven wierde oock met Musquetten ofte Vuyrroers op 't meergenoemde Gaillot geschoten / maer wierde niemant gequetst; doch kreegh alleenlick eenige schoten door het Zeyl / ende wiert oock door de voorsz Musquetten ofte Haecks eenigh Touwerck afgeschoten. De voorsz Haven ende Schepen geinspecteert hebbende / bevonden deselve gelegen aen wederzijden ende van achteren met hooge Bergen beset / streckende N. O. ten Oosten ende Z. W. ten Westen / zijnde langh een Canon schoot. Weder aen boort zijnde hebben wy in deliberatie geleyt / of niet / ende op wat maniere de voorsz Virginis-vaerders / die binnen ende achter in de voorsz Haven waren leggende / vermeestert ende geruineert soude konnen werden: Soo is geconsidereert den wint N. en N. ten Westen was / met ongestadigh ende buyigh weder / en de voorsz Haven niet konde werden ingezeylt / oock daer binnen zijnde niet weder uytgekomen konde werden sonder nootsakelick aen een lager Walle / ende dienvolgende tegen de steene Klippen te vervallen / te meer dewijle de meergenoemde Haven seer naeuw ende geen halve Musquet-schoot wijdt was: dat daer en boven / naer wy uyt het Kaertboeck konden bemercken / oock naderhant uyt eenige Engelsche gevangens / door een Kaper genomen ende aen ons boort overgebracht / welckers Schip in de voorsz Haven was binnen geloopen / ende aldaer tot defentie van de voorsz Virginis-vaerders geleyt / geinformeert wierden / het diep van de Haven naeuw ende in 't midden van deselve was loopende / zijnde met leegh water maer twaelf voeten diep / niet raedtsaem gevonden eenige Schepen van Oorloge binnen te doen loopen / maer stelden ordre / om deselve met Branders aen te tasten: Ordineerden derhalven vier Fregats / genaemt Gornichem / Leyerdorp / Over-Yssel ende den Winthont / onder de Capiteynen Nanningh, Brederode, Anske Fockes, ende Verboeckelt, haer te posteren dicht onder het voorsz Fortken ende Battarije / om op deselve soo veel te schieten als mogelick soude zijn / dat ondertusschen vier Branders souden inloopen / omme de voorsz Schepen te loefwaert aen te leggen / deselve te verbranden ende te ruineren.

D'opgemelte Fregatten onder zeyl ende naer den voorsz post geloopen wesende / bevonden dat den wint veel te schrael ende door de vallingen die over de gemelte Bergen soo uyt ende in schoten / dat de geseyde Fregatten den post aen deselve geassigneert niet konden bezeylen: dat van deselve alleenlick den Capiteyn Nanningh omtrent de geordonneerde plaetse was aengekomen / zijnde de andere seer verre beneden vervallen / sulcks wy resolveerden de Branders op te houden / om deselve niet onnuttelick te spillen / ende te verliesen / 't welck onvermijdelick gevolght soude hebben ingevalle deselve binnen de Haven aen leeger Walle geraeckt hadden: Lasten derhalven de voorgementioneerde Fregatten weder af te komen / geraden vindende beter occasie ende favorabelder wint af te wachten / alhoewel wy ooghschijnelick kon-

den sien de celeriteyt ende spoedt voor ons seer dienstigh ende genoeghsaem nootsakelick te zijn / dewijle den Vyandt van tijt tot tijt van volck merckelick wierde versterckt ende continuelick met grooten yver tot haer defensie arbeydende waren / ende meerder Stucken aen Landt op de advantagieuste plaetsen tegens onse aenkomste ordonneerden ende opstelden: Dat oock op ende met verscheyde Vaertuygen / de voorsz Haven met Kabels soo veel mogelick wierde gesloten (konnende niet presumeren dat soodanige Ketenen aldaer by de hant waren) oordeelden derhalven dat de voorsz Touwen by favorabelder wint wel gekapt souden konnen werden / tot welcken eynde wy hondert Ducatons belooft hebben voor 't Chaloupvolck die de voorsz Touwen souden konnen afkappen / als sulcks goet gevonden soude werden.

Veneris den 26en. Augusti 1667. in 't Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker in de Baey van Foy.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Des morgens voor het opgaen van de Sonne zeynden wy den Krijghsraedt aen boort / zijnde den wint als noch Noorden / ende sulcks niet mogelick in de Haven van Foy naer de voorsz Virginis-vaerders binnen te loopen / resolveerden derhalven het Esquadre van den Luytenant Admirael Banckert aenstonts te doen Zee kiesen / omme te kruyssen omtrent den Hoeck van Lesaert / ende aldaer af ende aen te houden tot nader ordre; ende dat wy ondertusschen met de twee resterende Esquadres noch eenigen tijt voor de Haven van Foy souden verblijven / op hope dat wy occasie souden vinden / omme met favorabelder wint ende beter gelegentheyt yets op de gemelte Virginis-vaerders met apparentie van succes te konnen attenteren.

Omtrent den middagh vonden wy geraden nochmaels met een Gaillot de meergenoemde Haven te inspecteren / ende voorts te besichtigen / wat by den Vyandt tot hare defensie sedert gisteren gearbeyt was / ende komende voor de voorsz Haven / bevonden dat alle de Schepen dieper waren ingekort / ende van deselve niet meer als vijf by ons gesien konden werden.

Weder aen boort gekomen zijnde ondervraeghden wy de voorsz gevangenen weder / of de diepte verder ende hooger opliep als wy sien konden / alsoo de Haven by het ooge tegens de hooge Bergen / omtrent een Musquet-schoot lenghte van de mont van de voornoemde Haven gelegen / ten eynde scheen te zijn: maer de voorsz gevangenen / onder dewelcke was een Koopman / schijnende een man van redelicke bescheydentheyt / verklaerden / dat boven de voorsz Haven een naeuw Reviertjen met een kromme bocht hooger opliep / ende voor Schepen van hondert ende vijftigh Last met hare volle ladinge navigabel was tot St. Veepe / het selve op de Kaerte ons aenwijsende.

Zijn ten voorsz dage gelesen ende gearresteert de naervolgende Acten.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Lasten ende ordonneren hier mede, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, den Luytenant Admirael *Banckert*, omme aensiens deses, met ende beneffens de Schepen van de respective Officieren ende Capiteynen, bereyts onder des selfs onderhebbende Esquadre gehoorende, van hier te zeylen tot op de langhte ende in 't gesichte van Lesaert, ende aldaer Zuydt en Noordt een kenningh van den anderen verspreyt te kruyssen op de verwacht werdende Capiteynen *Evert van Gelder* ende *Cornelis Evertsz* van Brest, doende aen deselve kennisse waer de Vlagge sich onthoudt, ende continueren dus tot den negen en twintighsten deser loopende maent des morgens, als wanneer, op 't langhste genomen, geoordeelt wert,

Digitized by Google

wert, dat de beyde reſterende Eſquadres mede op 't voorſz diſtrict ſullen weſen verſchenen: Dan ſoo hy Luytenant Admirael gedurende deſe weynige dagen van een ſtorm uyt den Weſten beloopen wort, ſal voor hem, ende dit voorſz gros de Rendevous in Torbaey zijn; doende ondertuſſchen aen den Vyandt alle afbreuck, ende plegen alleſins Soldaet en Zeemanſchap, ſonder daer van te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende in de Baey van Foy, den ſes en twintighſten Auguſti 1667.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Luytenant Admirael *de Ruyter*, den Schipper *Claes Pronck*, voerende de Fluyt genaemt de Keyſer, dat hy van nu voortaen ende ſoo lange hy in 's Landts dienſt is niet en ſal naerlaten, van op het zeyn van de witte Vlagge perſoonelick hier aen boort te komen, om t'elckens neffens andere 's Landts Dienaers onſe beveelen t'ontfangen, of ſoo hy indiſpooſt mochte werden, ten minſten ſijn Stuerman met de Chaloup of Boot te ſenden, oock deſelve Vaertuygen ten dienſte van den Commis *Pieter Kruywagen*, met hem ofte ſijne laſt hebbende, alomme te laten varen aen de Schepen daer deſelve van nooden heeft, om ordre te ſtellen op de Vivres die onder ſijn opſicht ſtaen; ende ingevalle eenige van ſijn Officieren ofte Scheepsvolck hun hier tegens in 't minſte oppoſeren, ſoo ſal hy Commis of Schipper 't ſelve aen de Vlagge te kennen geven, die dan terſtont ſoodanigh onwilligh volck herwaerts ſullen doen overhalen, ende ſtraffen naer eyſch ende gelegentheyt van ſaken, 't zy in haer bedongen Vracht ende Huyren, ofte aen den Lijve; waer naer den gemelten Schipper, ſijne Officieren ende volck ſich ſullen hebben te reguleren. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, ten Ancker leggende in de Baey van Foy, den 26en. Auguſti 1667.

Ontfangen een Miſſive van den Heere Prince Maurits van Naſſauw, **geſchreven tot Berlin den elfden Julij laeſtleden / hier naer volgende geinſereert.**

MONSIEUR,

AYant apris l'heureux ſuccez quil a plû à Dieu donner à la Flotte de l'Eſtat contre les Anglois dans cette derniere rencontre, ſouz voſtre ſage direction & Heroique entrepriſe j'ay bien voulu vous en témoigner ma joye par la preſente, en vous congratulant voſtre heureux exploict, comme je fay avec beaucoup d'aplaudiſſement & de rejouiſſance, n'ayant point de paſſion plus forte que devoir l'Eſtat entierement delivré de ſes Ennemis, & affermi par une ſi bonne & honorable Paix comme l'on m'a fait entendre, dont nous avons ſujet de louer Dieu, avec actions de grace, comme je fay en mon particulier, qui ſuis du milieu de mon ame.

MONSIEUR,

De Berlin ce 11e. Iuillet 1667.

Eſtoit ſoubſigné *Voſtre treshumble & obeiſſant Serviteur*

J. Maurice, P. de Naſſau.

Waer op geen reſolutie en is gevallen.

Sabbathi den 27en. Auguſti 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende omtrent Doodemans-hooft, 's morgens ten 6. uren.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Weſen

Digitized by Google

Weſen mozgen met het opgaen van de Sonne den wint noch Noozden zijnde / deden dooz een van de Capiteyns van den Heere de Ruyter met de Chaloupe nochmaels inſpectie nemen van de Schepen binnen de Haven van Fop geloopen / dewelcke ons gerapporteert heeft / dat alle de booꝛſz geladen Schepen de Riviere waren opgekoꝛt / ende alleenlick diverſe ober de Haven waren gehaelt dzie ledige Schepen / ende onder deſelve een groote Flupt: Waer op gedelibereert zijnde dat met geen apparentie van ſucces op de booꝛſz Schepen / die als booꝛſz ontwijffelick de Riviere waren opgekoꝛt / pets geattenteert ſoude konnen werden / ende den wint ooch Noozden was blijvende met mop weder / is gereſolveert met het gantſche gros van de Vlote weder te verzeplen naer den Hoeck van Leſaert / ende aldaer met het Eſquadze van den Lt. Admirael Banckert te conjungeren / om met de reſpective Eſquadzes wel van den anderen verſpzeyt noch eenige dagen te kzupſſen / ende aldaer te verblijven tot den dertighſten deſer loopende maent / als zijnde de Vlote alnoch booꝛ veertien dagen ende langer niet van Bier ende Water booꝛſien / ſoo dat ſonder aenkomſte van ander Bier ende booꝛnamentlick Water / niet veel langer met 's Landts Vlote hier omtzent ſal konnen werden verbleven.

Is booꝛts geleſen ende gearreſteert de depeſche hier naer volgende geinſereert.

Aen de Heeren Staten Generael, Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt, den 27en. Auguſti 1667.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONſen laeſten aen Uw Hoogh Mogende is geweeſt van den 23en. deſer loopende maent, afgeſonden uyt Torbaey: des anderen daeghs den 24en. 's morgens met het opgaen van de Sonne, de wint N. N. Weſt, ende het weder een weynigh afgenomen zijnde, hebben wy goet gevonden alle de Hooft-Officieren ende Capiteynen aen boort te zeynen, ende met de Heeren van den Krijghsraedt in deliberatie geleyt, of niet geraden ſoude zijn met het gros van de Vlote weder in Zee te loopen; waer op goet gevonden ende gereſolveert wierde, aenſtonts Zee te kieſen met het gantſche gros, alleenlick vermiſt werdende het Advijs-Jacht van Vrieſlandt, ende alhoewel het weder noch buyigh was, ende vry hardt opkoelde, te loopen naer Pleymuyden, omme indien het mogelick ware kondtſchap te bekomen, ende te bejegenen de Engelſche Vlote, op den 22en. door den Kaper *Allert* gerencontreert omtrent Doodemans-hooft, gelijck deſelve ons ten voorſz dage gerapporteert hadde, ende dat tot dien eynde voor afgeſonden ſouden werden de Capiteynen *Frans van Nideck*, *Ian Pauwelſſz van Gelder*, *Pieter Iacobſz Nanningh*, *Ian Ianſz Verboeckelt*, ende *Iacob Pieterſz Swart*, met laſt ende ordre omme te trachten onder de Walle eenigh Vaertuygh ofte Viſſchers te beloopen, ten eynde dat daer door ſekere kondtſchap van den cours der voorſz Vlotę bekomen mochte werden; welcken volgende omtrent ten tien uren zeyl gemaeckt, ende met het gros van 's Landts Vlote naer Pleymuyden voorſz cours geſet, ende boven den Hoeck van Gouſtaert gekomen zijnde, kregen wy by buyen ſtijve koelte ende harden wint, ſoo dat verſcheyden Marszeyls, als van den Luytenant Admirael *Banckert*, Vice Admirael *Everſz*, ende Capiteyn *Pauw* aen ſtucken waeyden, oock dat de Focke-rhee van den Schout-by-nacht *van der Zaen*, ende de Focke t'eenemael geſcheurt is geworden: des niet tegenſtaende zijn wy met het meeſte gedeelte van 't gros voortgezeylt, ende binnen de Voert van Pleymuyden ten Ancker gekomen des avonts met het ondergaen van de Sonne.

Omtrent ten acht uren dien ſelven avont heeft Capiteyn *Iacob Pieterſz Swart* aen ons boort aengebracht twee Engelſche Viſſchers, by den ſelven voor Pleymuyden aengehaelt, genaemt *Ioris Pereker*, ende *Daniel Levrey*, dewelcke gehoort ende ondervraeght zijnde, verklaert hebben dat op

Maen-

Digitized by Google

Maendagh den 22^en^. deſes omtrent den avont binnen Pleymuyden ingekomen waren ſes Schepen, komende van de Virginiſche Eylanden, zijnde van daer gezeylt in Compagnie van negen-en-veertigh Zeylen: dat een gedeelte van deſelve geloopen zijn naer de verkeerde Canael naer Breſtol, ende de andere verſtaen hebbende dat een Vlote van de Hollanders daer omtrent kruyſten, haer geretireert hadden, een gedeelte binnen Vaelmuyden, ende de andere binnen de Haven van Foy: Dat ſy 't gene voorſz is verſtaen hadden tot Pleymuyden ende Stoonhuys, van welcke plaetſen eenige Koopluyden, in de voorſz Schepen geintereſſeert, na de gemelte Haven vertrocken waren: Dat een van de voorſz Virginis-vaerders, groot hondert Laſten, in het inkomen van de Haven van Foy aen de gront geraeckt ende vergaen was: Dat de gantſche Vlote Koopvaerders overgekomen was ſonder eenigh Convoy: Dat eenige Hollandtſche Oorlogh-ſchepen, voor haer vertreck van de Virginiſche Eylanden, aldaer waren aengekomen, ende het Koninghs Schip, genaemt de Eliſabeth, tot Convoy van de voorſz Vlote gedeſtineert, verbrant, dertien Koopvaerdy-ſchepen genomen, ende noch ſes ofte ſeven mede verbrant hadden: Voorts dat ſy geloofden dat *Ieremias Smith* met ſijn Eſquadre in Yerlandt was binnen geloopen, doch dat ſy 't ſelve met geen ſekerheyt konden affirmeren, maer alleenlick door de gemeene geruchten ſulcks verſtaen hadden. Waer op by ons nader gedelibereert zijnde, ende in achtinge genomen dat het Schip van den Schout-by-nacht *van der Zaen*, proviſionelick als Vice Admirael onder den Luytenant Admirael *van Aylua*, ende des ſelfs Eſquadre aengeſtelt, vermits de bovengemelte breucke in de Focke-rhee huyden voorgevallen, niet bequaem ende in ſtate was omme onder zeyl te gaen, ſoo is goet gevonden ende gereſolveert dat den Luytenant Admirael *van Aylua*, met de Schepen onder ſijn Edelheyts Eſquadre reſorterende, ſouden blijven omtrent het Schip van den Vice Admirael *van der Zaen* voornoemt, omme aen den ſelven alle mogelicke hulpe ende aſſiſtentie te doen in 't repareren van des ſelfs Fockerhee, ende klaer maken van 't gene gebroken ende ontramponeert was: Dat daer nevens mede aldaer ſoude blijven den Capiteyn *Iacob Corneliſſz Swart*, onder het Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam reſorterende, dewelcke verklaerde van Wangen abundantelick voorſien te zijn, met laſt omme van de voorſz Wangen aen den Vice Admirael *van der Zaen* ſoo vele over te doen als den ſelven van nooden ſoude mogen hebben: Dat voorts aenſtonts ende ſonder een eenigh moment te vertoeven met het reſterende gros gezeylt ſoude werden na de Haven van Foy voornoemt, omme de Schepen aldaer binnen geloopen te vermeeſteren ofte te ruineren was 't doenlick, ende naer ondervindinge van de gelegentheyt ende ſituatie van de voorſz Haven ſoodanigh t'ageren, als ten meeſten dienſte van den Lande, ende tot afbreuck van den Vyandt geraden gevonden ſoude werden; tot welcken eynde des nachts tuſſchen tien en elf uren het behoorlick zeyn gedaen zijnde, zijn wy 't zeyl gegaen, ende vonden ons des morgens met het opgaen van de Sonne omtrent Doodemanshooft, den wint N. N. Weſt, doch met ſeer variabel, veranderlick ende buyigh weder, laveerden met alle ſpoet naer de Walle, ende de Haven van Foy voorſz, alwaer wy des voormiddaghs omtrent ten negen uren aenquamen, lieten het Ancker vallen omtrent een Canon-ſchoot van 't Gat, ofte 't inkomen van de voorſz Haven: aldaer aengekomen zijnde reſolveerden wy met den Luytenant Admirael *de Ruyter*, nevens den Schout-by-nacht *van Nes*, ende de Capiteynen *Knoppert* ende *Iohan de Witte*, de voorſz Haven van Foy ende het inkomen van deſelve te gaen inſpecteren, oock te ſien of binnen deſelve eenige Schepen, ende de bewuſte Virginis-vaerders waren binnen geloopen, gingen tot dien eynde in een Gaillot, ende laveerden naer de voorſz Haven, zijnde den wint Noorden ende Noorden ten Weſten: voor de voorſz Haven gekomen zijnde bevonden dat aen d'eene zijde van deſelve was gelegen een kleyn Fortken, zijnde een ouden Toren, ende aen de andere zijde een Battarije met vijf Stucken gemonteert, uyt dewelcke naer 't voorſz Gaillot, voor de voorſz Haven aengekomen zijnde, hevigh Canonneerden: binnen de voorſz Haven ſagen wy perfectelick over de twintigh ſchoone Schepen, ſoo Pinaſſen als groote Fluyten, alle geladen, zijnde ontwiffelick van de Schepen uyt de Virginis aengekomen: van de Bergen aen de Haven wierd' oock met Muſquetten ofte Vuyrroers op ons ende 't voorſz Gaillot geſchoten, doch wierde niemant gequetſt,

Digitized by Google

maer kregen alleenlick eenige ſchoten door het zeyl, ende wierde oock door de voorſz Muſquetten ofte Haecks eenigh touw-werck afgeſchoten.

De voorſz Haven ende Schepen geinſpecteert hebbende, bevonden deſelve gelegen aen wederzijden ende van achteren met hooge Bergen beſet, ſtreckende N. O. ten Ooſten ende Z. Weſt ten Weſten, zijnde langh een Canon-ſchoot.

Weder aen boort gekomen zijnde, is by ons in deliberatie geleyt, of niet, ende op wat maniere de voorſz Virginis-vaerders, binnen ende achter in de voorſz Haven leggende, vermeeſtert ende geruineert ſouden konnen werden: Soo is geconſidereert den wint Noordt ende N. ten Weſten was, met ongeſtadigh ende buyigh weder, ſoo dat de voorſz Haven niet konde werden ingezeylt, oock daer binnen zijnde niet weder uyt gekomen, ſonder nootſakelick aen een lager Walle, ende vervolgens tegens de ſteene Klippen te vervallen, dewijl de voorſz Haven ſeer naeuw ende geen halve Muſquetſchoot wijdt en was; dat daer en boven, naer wy uyt het Kaert-boeck konden bemercken, oock naderhant uyt eenige Engelſche gevangens, van een Kaper genomen ende aen ons boort overgebracht, welckers Schip in de voorſz Haven was binnen geloopen, ende aldaer tot defenſie van deſelve geleyt, geinformeert wierden, het diep van de voorſz Haven naeuw, ende in 't midden van deſelve was loopende, behalven dat de voorſz Haven met leegh water maer twaelf voeten diep was, niet geraetſaem gevonden eenige Schepen van Oorloge binnen te doen loopen, maer ſtelden ordre, om deſelve met Branders aen te taſten; ordonneerden derhalven vier Fregats, genaemt Gornichem, Leyerdorp, Over-Yſſel, ende den Winthont, onder de Capiteynen *Pieter Iacobſz Nanningh*, *Adam van Brederode*, *Anſke Fockes*, ende *Ian Ianſz Verboeckelt*, haer te poſteren dicht onder het voorſz Fortken ende Battarije, om op deſelve ſoo veel te ſchieten als mogelick ſoude zijn: dat ondertuſſchen vier Branders ſouden inloopen, om de voorſz Schepen te locfwaert aen te leggen, te verbranden ofte te ruineren: De opgemelte Fregatten onder zeyl, ende naer den voorſz poſt geloopen zijnde, bevonden dat de wint veel te ſchrael, ende door de vallingen over de gemelte Bergen ſoo uyt ende inſchoot, dat de geſeyde Fregatten, den poſt aen deſelve geaſſigneert, niet konden bezeylen: dat van deſelve alleenlick den Capiteyn *Pieter Iacobſz Nanningh* omtrent de geordonneerde plaetſe was aengekomen, zijnde de andere ſeer verre beneden vervallen, ſulcks wy reſolveerden de Branders op te houden, om deſelve niet onnuttelick te ſpillen ende te verlieſen, 't welck onvermijdelick gevolght ſoude hebben, ingevalle deſelve binnen de Haven aen lager Wal geraeckt hadden: Laſten derhalven de voorgementioneerde Fregats weder af te komen, geraden vindende beter occaſie ende favorabelder wint af te wachten, alhoewel wy ooghſchijnlick konden ſien de celeriteyt ende ſpoet voor ons ſeer dienſtigh ende genoeghſaem nootſakelick was, dewijle den Vyandt van tijt tot tijt van volck merckelick wierde verſterckt, ende continuelick met grooten yver tot hare defenſie arbeyden, ende meerder Stucken aen Landt op de avantagieuſte plaetſen tegens onſe aenkomſte ordonneerden ende opſtelden: dat oock op ende met verſcheyden Vaertuygen de voorſz Haven met Kabels ſoo veel mogelick wierde geſloten (konnende niet preſumeren dat ſoodanige Ketenen aldaer by de hant waren) oordeelden derhalven, dat de voorſz Touwen by favorabelder wint wel ſouden gekapt konnen werden; tot welcken eynde wy hondert Ducatons belooft hebben voor 't Chaloupsvolck, die de voorſz Touwen ſouden konnen afkappen, als ſulcks goet gevonden ſoude werden.

Den 26ᵉⁿ. 's morgens voor het opgaen van de Sonne zeynden wy den Krijghsraedt aen boort, zijnde den wint als noch Noorden, ende ſulcks niet mogelick in de Haven van Foy naer de voorſz Virginis-vaerders binnen te loopen, reſolveerden het Eſquadre van den Luytenant Admirael *Banckert* aenſtonts te doen Zee kieſen, ende te kruyſſen omtrent den Hoeck van Leſaert, om aldaer af ende aen te houden tot nader ordre, ende dat wy ondertuſſchen met de twee reſterende Eſquadres noch eenigen tijt voor de Haven van Foy ſouden verblijven, op hope dat wy occaſie ſouden vinden om met favorabelder wint ende beter gelegentheyt yets op de gemelte Virginis-vaerders, met apparentie van ſucces, te konnen attenteren. Omtrent den middagh vonden wy geraden nochmaels de voorſz Haven met een Gaillot te inſpecteren, ende voorts te beſichtigen wat by den Vyandt tot hare defenſie

Digitized by Google

sensie tsedert gisteren gearbeyt was: komende voor de voorsz Haven, bevonden dat alle de Schepen dieper waren ingekort, ende niet meer als vijf by ons gesien konden werden. Weder aen boort gekomen zijnde, ondervraeghden wy de voorsz gevangenen, of de diepte verder ende hooger opliep als wy sien konden, alsoo de Haven by het ooge tegens de hooge Bergen, omtrent een Musquetschoot lenghte van de mont van de voorsz Haven gelegen, scheen ten eynde te zijn; maer de voorsz gevangenen, onder dewelcke was een Koopman, schijnende een man van redelicke bescheydentheyt, verklaerden, dat boven de voorsz Haven een naeuw Rivierken met een kromme bocht hooger opliep, ende voor Schepen van hondert vijftigh Last met hare volle ladinge navigabel was tot S^t. Veepe, 't selve ons op de Kaerte aenwijsende.

Den 27^en. 's morgens met het opgaen van de Sonne, den wint noch Noorden, deden wy door een van de Capiteynen van den Heer *de Ruyter* met de Chaloupe nochmael inspectie nemen van de voorsz Schepen, dewelcke ons gerapporteert heeft, dat alle de voorsz geladen Schepen de Riviere waren opgekort, ende alleenlick dwers over de Haven waren gehaelt drie ledige Schepen, ende onder deselve een groote Fluyt. Waer op eyndelick gedelibereert ende geconsidereert zijnde, dat met geen apparentie van succes op de Schepen, die ontwijffelick de Riviere waren opgekort, yets geattenteert soude konnen werden, oock den wint Noorden blijvende met moy weder, is geresolveert met het gantsche gros van de Vlote wederom naer den Hoeck van Lesaert te verzeylen, ende aldaer met het Esquadre van den Luytenant Admirael *Banckert* te conjungeren, ende met de respective Esquadres wel van den anderen verspreyt noch eenige dagen te kruyssen, ende aldaer te verblijven, ten minsten tot den dertighsten deser loopende maent, zijnde de Vlote als noch voor veertien dagen ende langer niet van Bier ende Water voorsien, soo dat sonder aenkomste van ander Bier ende voornamentlick Water niet veel langer met 's Landts Vlote hier omtrent sullen konnen verblijven. Waer mede eyndigende sullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Hoogh Mogende Persoonen ende loffelicke Regeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de seven Provincien, zeylende omtrent Doodemans-hooft, den 27^en. Augusti 1667.

Dominica den 28^en. Augusti 1667. in 't Schip de seven Provincien, derd' halve mijle bezuyden Lesaert.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

's Morgens vroegh waren wy derd' halve mijl bezuyden Lesaert: Wy sagen den Luytenant Admirael Banckert in 't Z. Westen van ons met sijn Esquadre / daer wy naer toe zeylden: Den voornoemden Luytenant Admirael quam aen ons boort / rapporterende niets gesien te hebben; wy verdeelden ons in drien.

Naer de middagh kregen wy de koelte uyt het Noorden / zeylden West aen; met Sonnen ondergangh was Lesaert N. Oost van ons vijf mijlen: Wy zeylden Oost N. Oost aen tot den 29^en. dito voor dage.

Lunæ den 29^en. Augusti 1667. in 't Schip de seven Provincien, Lesaert N. O. ten Oosten 3. mijlen van 's Landts Vlote.

Present d'Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Voor den dagh wenden wy 't N. N. West aen / met den dage sagen den L^t. Admirael Aylua tegens ons aenkomen / hy wenden N. West aen / en stevende Oost aen / en sagen den

Digitized by Google

L^t. Admirael Banckert in 't Z. Oost ten Zuyden van ons / Lesaert was N. Oost ten Oosten drie mijlen: wy hielden soo af en aen.

Na de middagh de wint Noorden / wy zeylden W. N. West aen met Topzeyls hoelte / wy sagen een Schip in de wint van ons / dat Oost aen zeylde / soa haest als het selve den L^t. Admirael Aylua gewaer wiert soo wenden 't West over / ende bleef langh met de Marszeylen tegen Stengh leggen / hy quam een stuck weeghs naer ons toe: Wy gisten dat het een Engelsch Fregat was / door de zeylen die hy deed met de Marszeylen tegen Steengh / en sijn Kruyszeyl: Wy sonden een Brief aen den L^t. Admirael Banckert, omme morgen vroegh aen ons boort te komen: Met Sonnen ondergangh sagen wy de Hoeks West N. West van ons / en wy wenden 't N. ten Oosten over / al dien nacht tot den 30^en. dito.

Martis den 30^en. Augusti 1667. in 't Schip de seven Provincien.

Present d' Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

's Morgens vroegh wenden wy 't van Lesaert / sagen de Admiralen Banckert ende van Aylua bewesten ons: Wy hadden al dien dagh stijve hoelte uyt den N. Noordt Westen; den Admirael Banckert quam aen boort / verklaerde maer door acht dagen Bier / en tien dagen Water hadde: 's Avonts wenden wy N. Oost aen: Met het breken van den dagh quamen wy bewesten boven de Wolf zeylen / die wy perfect sagen branden; wy schoten een schoot om de andere Schepen te waerschouwen: voorts was de wint Noorden tot den 31^en. dito.

Mercurij den 31^en. Augusti 1667. in 't Schip de seven Provincien, dwars van Montsbay drie mijlen van daer.

Present d' Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

's Morgens vroegh quamen wy bewesten de Wolf omloopen; wy zeylden Oost aen naer den Admirael van Aylua; den L^t. Admirael Banckert was dicht by ons: Wy sagen ses Schepen in 't Oosten van ons / daer wy na toe hielden / by deselve komende waren het Sweden / die naer Lissabon wilden. Noch sagen wy vijf Schepen in 't Z. Oosten van ons / daer den L^t. Admirael Banckert naer toe hielde / ende verstonden uyt gemelten L^t. Admirael Banckert dat het een 's Landts Schip was in Zeelandt t'huys hoorende / met vier andere Vaertuygen / die naer Hernarue met Volck wilden. Wy zeylden voorts O. N. Oost aen al dien nacht met klepn zeyl tot den eersten September.

Jovis den eersten September 1667. in 't Schip de seven Provincien, tusschen Pleymuyden en Lesaert.

Present d' Heer Cornelis de Witt.
L^t. Admirael de Ruyter.

Desen morgen vroegh sagen wy den L^t. Admirael Banckert met sijn Esquadre niet / soo wenden wy 't West over / de wint Noorden.

Heden morgen is den Capiteyn Cornelis Evertsz uyt Vlest by ons gekomen / ende was den Capiteyn Evert van Gelder in ons gesicht.

Ont-

Digitized by Google

Ontfangen een Miſſive van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtigden tot de ſeereſe ſaken van de Zee / geſchreven in den Hage den 23. Auguſti leſtleden / ende daer nevens eene Reſolutie ten ſelven dage genomen / rakende 't employ van 's Landts Vlote onder den Lt. Admirael van Nes, voor de Riviere van Londen agerende / beyde hier na volgende geïnſereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-ſaken.

Edele, Geſtrenge, Hooghgeleerde, Wijſe, Voorſichtige Heeren; De jegenwoordige gelegentheyt van tijden ende ſaken, heeft ons, nopende 't employ van 't gros van 's Landts Vlote onder den Lt. Admirael *van Nes*, voor de Riviere van Londen agerende, doen nemen de nevens gaende Reſolutie, welcke wy u-lieden tot derſelver narichtinge toeſenden: Waer mede eyndigende bevelen deſelve in Godes Heylige protectie. In den Hage den 23en. Auguſti 1667. Was geparaphreert *Iacob van Coeverden*, vt. onder ſtont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *I. Spronſen.*

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Ho: Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Martis den 23en. Auguſti 1667.

Secrete Zee-ſaken.

IN deliberatie geleyt zijnde, is goet gevonden ende verſtaen; dat geſchreven ſal werden aen den Lt. Admirael *van Nes*, met een ſuffiſant gros van 's Landts Vlote leggende voor de Riviere van Londen, dat het ſtuck van de Vrede, den 31en. Julij leſtleden met den Koningh van Groot-Brittannien binnen Breda gemaeckt ende geſloten, in die termen is gebracht, dat men alle uren tijdingen te gemoet ſiet, dat de wederzijds Ratificatien ſullen zijn uytgewiſſelt ende geëxtradeert, maer dat de tijt geprefigeert tot ceſſatie van alle Acten van hoſtiliteyt noch eenige dagen heeft te loopen: Dat men oock van de Weſt ſoo veel ſwarigheyt niet heeft te beduchten, als wel in 't Noorden, dewijle, ſoo de jonghſte adviſen melden, aldaer eenige Engelſche Schepen ende Fregatten kruyſſen, ende dat hy Luytenant Admirael derhalven ſich aenſtonts met ſijn voorſz onderhebbend gros van 's Lants Vlote herwaerts ſal hebben te vervoegen, ende na verloop van weder ende wint, eerſt voor de Zeeuwſche Kuſt, ende daer na voor de Maſe, ende alsdan vervolgens voor het Texel ende 't Vlie, om uyt deſelve reſpective Zeegaten en paſſant in te nemen de Vivres en de andere nootwendigheden voor de Schepen, gehoorende onder 't voorſz gros gedeſtineert, voor ſoo veel daer van gereet ende veerdigh ſoude mogen werden gevonden, eenige van de lichtſte Schepen latende kruyſſen voor de Maſe ende de Zeeuwſche Kuſte voorſz; dat hy voorts met de reſterende de Kuſten deſer Landen ſal hebben te beveyligen, voornamentlick de Gaten van 't Texel ende 't Vlie, met de Schepen die dagelicks aldaer komen in te vallen; hem tot dien eynde ſoo verre Noordwaerts aen begevende, als hy dienſtigh oordeelen ſal: Dat voorts hier van kenniſſe ſal werden gegeven aen alle de Collegien ter Admiraliteyt, met ſerieus verſoeck ende ernſtige begeerte, datſe reſpectivelick de Vivres voor de Schepen van hare directie, onder 't commandement van den Lt. Admirael *van Nes* gehoorende, jegens ſijne aenkomſte gereet willen houden, ende deſelve hem voor de voorſz Zeegaten gearriveert weſende te gemoet ſenden, ſonder van des te doen in gebreke te blijven, geconſidereert den dienſt van den Lande daer aen ten verſcheyden reſpecte ende inſichten ten hooghſten is gelegen, ende datſe tot de meeſte geruſtheyt van de Regeeringe haer Ho: Mo: met den brenger 's Briefs willen overſchrijven ende berichten, waer toe deſelve haer dien aengaende hebben te verlaten: Voorts ſal Ex-

Digitized by Google

tract van dese Resolutien gesonden werden aen de Heeren haer Hoogh Mogende Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote tot der selver narichtinge. Was geparaphreert *Iacob van Coeverden*, vt. onder stont *Accordeert met 't voorsz Register*, ende geteeckent I. *Spronsen*.

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorsz Missive ende Resolutie aengenomen voor notificatie.

Ontfangen een Missive van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot de secrete Zee-saken / geschreven in den Hage den 25en. Augusti laestleden / hebbende tot bylage der selver Resolutie ten selven dage genomen / soo rakende de securiteyt van de verwacht werdende Oost-Indische Retour-schepen / als andere saken / beyde hier naer volgende van woorde te woorde geinsereert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-saken.

E*Dele, Gestrenge, Erntfeste, Hooghgeleerde, Wijse, Voorsichtige Heeren*; Wat wy huyden hebben geresolveert, soo rakende de securiteyt van de verwacht werdende Oost-Indische Retour-schepen, als andersins, sullen u-lieden konnen vernemen uyt de hier nevens gaende Resolutie, dewelcke wy u-lieden toesenden tot narichtinge: Waer mede eyndigende bevelen deselve in Godes heylige protectie. In den Hage den 25en. Augusti 1667. Was geparaphreert *Iacob van Coeverden*, vt. onder stont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent I. *Spronsen*.

Extract uyt het Register der Resolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Iovis den 25en. Augusti 1667.

ONtfangen een Missive van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amstelredam, geschreven aldaer den 24en. deser, houdende responsive op haer Ho: Mo: Brief van daeghs te voren, ende dien volgens dat de Vivres voor de Oorlogh-schepen van haren ressorte, wesende onder de Vlagge van den Lt. Admirael *van Nes*, volgens de respective Lijsten hun hier bevorens toegekomen, geladen in Fluyt-schepen, in 't Texel t'eenemael gereet leggen, ende op de komste der voorsz Schepen voor Gaets aen deselve gesonden, ende met goet weder gelost sullen konnen werden: ende voorts dat haer E: door eenige Gecommitteerde Bewinthebberen was genotificeert, dat de bewuste vijf Schepen met Vivres, die den 14en. deser loopende maent volgens ordre van haer Ho: Mo: onder Convoy van Capiteyn *Pieter Magnußz* uyt de Vlagge van den voornoemden *van Nes* waren gesonden tot secours van den Lt. Admirael *van Gent*, door een Esquadre Oorlogh-schepen waren bejegent, den Convoyer genomen, ende de voorsz Fluyten ter naeuwer noot geëschappeert: Waer op gedelibereert ende geconsidereert wesende, dat daer door den voornoemden Lt. Admirael *van Gent* apparent wel licht genootsaeckt wesen soude sijn post ontijdigh te verlaten; oock gelet op de consideratien van't gemelte Collegie ter Admiraliteyt, in de voorsz Missive vervat, ende dien aengaende mondelingh gehoort d'alhier aenwesende Bewinthebberen van de voornoemde Oost-Indische Compagnie; is goet gevonden ende verstaen, dat geschreven sal werden aen den voornoemden Lt. Admirael *van Nes*, dat hy aenstonts de Schepen van sijn onderhebbende gros van 's Landts Vlote, staende ter directie van de Collegien ter Admiraliteyt tot Amstelredam, in 't Noorder-quartier, ende in Vriesland, van sijn Vlagge sal hebben te detascheren, ende na beloop van wint ende weder deselve recht uyt recht aen doen zeylen tot voor 't Texel, om aldaer de Vivres ende andere nootwendighe-

den

Digitized by Google

den voor deſelve gedeſtineert, ende gereet leggende, in te nemen: Dat hy voorts met de reſterende Schepen van 't voorſz gros hem ſal vervoegen naer de Maſe, haer aldaer mede haer Vivres latende ontfangen, ende hem voorts aldaer met deſelve kruyſſende onthouden, tot nader ordre van haer Ho: Mo: Reſolutie hem den 23en. deſes toegeſonden, 't welck hy Lt. Admirael in behoorlicke achtinge ſal hebben te nemen. Voorts hebben haer Ho: Mo: noch goet gevonden ende gereſolveert, het gemelte Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam te verſoecken ende t'authoriſeren, gelijck het ſelve verſocht ende geauthoriſeert wert mits deſen, om in cas den gemelten Lt. Admirael *van Gent* door gebreck van levens middelen albereyts met ſijn Eſquadre voor 't Texel ſoude mogen zijn gearriveert, het ſelve aenſtonts ſonder een moment te verſuymen te doen revictuailleren, daer toe gebruyckende generalick ſoodanige Vivres als bereyts gereet ende veerdigh zijn; ende van alle noodtwendigheden voorſien weſende, hem in den naem ende van wegen haer Ho: Mo: naer gehoudene communicatie met de Bewinthebberen van de Ooſt-Indiſche Compagnie ter Kamere aldaer ter Stede, te laſten ſich in alle ſpoet wederom te vervoegen naer de poſt, die hy, door gebreck als voren, heeft moeten verlaten, om de verwacht werdende Ooſt-Indiſche Retour-ſchepen te rencontreren ende in ſalvo te brengen: Doch in cas den gemelten Lt. Admirael *van Gent* alooch voor 't Texel niet en ſoude mogen weſen gearriveert, ende dat de Schepen van de gemelte Collegien ter Admiraliteyt tot Amſtelredam ende in 't Noorder-quartier, gehoorende onder de Vlagge van den gemelten Lt. Admirael *van Nes*, die als boven eerſtdaeghs derwaerts ſtaen te komen, haer aldaer voor de gemelte Lt. Admirael *van Gent* mochten laten vinden, datſe deſelve ter nombre van 12. tot 18. à 20. toe, op den ſelven voet ende maniere als voren in aller yle willen doen Victuailleren, ende onder een bequaem Hooft, ten voorſz fine, naer de voorſz poſt ſenden, mede na gehoudene communicatie met de gemelte Bewinthebberen: Ende in cas de gemelte Bewinthebberen, tot des te meerder bevorderinge van deſe haer Ho: Mo: goede meyninge ende intentie van het meergemelte Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, eenige Vivres ſouden mogen komen over te nemen, dat haer E: tegens betalinge van de voorſz Vivres ende geſupporteerde laſten, aen de Vrouw, ofte gemachtighde van de Capiteynen, die deſelve ſullen hebben beſorght, wederom ter concurentie van 't gunt de Officieren ende Capiteynen van de reſpective Collegien ter Admiraliteyt daer uyt ſullen komen te touſcheren, ſullen mogen vorderen, ende repeteren van de gemelte Collegien daer ſoodanige Capiteynen ende Officieren onder hooren, ende by ontſtenteniſſe van behoorlicke ſatisfactie, deſelve penningen reſcontreren aen 't gunt ſoodanige Collegien van de meergemelte Compagnie, 't zy over Convoyen of anderſins, ſullen hebben te vorderen, ofte t'ontfangen: Sullende hier van oock Extract geſonden werden aen de verdere Collegien ter Admiraliteyt, als mede aen de gemelte Bewinthebberen ter Kamere tot Amſtelredam, mitſgaders aen de Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote tot der ſelver narichtinge, ende om wijders te dienen ſulcks ende daer 't behoort. Was geparaphreert *Iacob van Coeverden*, vt. onder ſtont *Accordeert met het voorſz Regiſter*, ende geteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorſz Miſſive ende Reſolutie beyde aengenomen voor notificatie.

Noch ontfangen een Miſſive van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot de ſeyzete Zee-ſaken / geſchreven in den Hage den vijfen twintighſten Auguſti laeſtleden / houdende onder anderen advertentie nopende d'exzaditie ende uytwiſſelinge van weder zijds Ratificatien op het Tractaet van Vrede / tuſſchen den Koningh van Groot Brittannien ter eenre / ende den Staet der Vereenighde Nederlanden tot Breda geſloten; waer op oock den Vrede aldaer ter Stede / als ſegenwoordigh aengeſien werdende voor een neutzale plaetſe / ten ſelven dage was gepubliceert / ende dat van den dagh der voorſz publicatie af de reſpective termijnen / geëxpireſſeert in 't ſevende Artical van 't voorſz Tractaet / ſouden ingangh nemen / ende mits dien alle acten van hoſtiliteyt ceſſeren / breeder in de navolgende Miſſive uytgedruckt.

De

Digitized by Google

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Secrete Zee-saken.

EDele, *Gestrenge*, *Hooghgeleerde*, *Wijse*, *Voorsichtige Heeren*; Nademael de wederzijds Ratificatien op het Tractaet van Vrede, den 31en. Julij lestleden binnen de Stadt Breda gemaeckt ende gesloten, tusschen den Koningh van Groot Brittannien ter eenre, ende desen Staet ter andere zijde, gisteren zijn geëxtradeert ende uytgewisselt, dat oock den Vrede aldaer ter Stede, als jegenwoordigh aengesien werdende voor een neutrale plaetse, ten selven dage is gepubliceert, ende dat van den dagh der voorsz publicatie af de respective termijnen, geëxpresseert in 't sevende Articul van 't voorsz Tractaet van Vrede, sullen ingangh nemen, ende mitsdien alle Acten van hostiliteyt cesseren, te weten naer den vijfden der maent September in 't Canael ende de Noordt-zee, maer den vijfden October tot de Caep St. Vincent, naer den tweeden November van deselve Caep af tot de Linie toe, alle naestkomende nieuwen stijl, ende naer den vier en twintighsten April 1668. aen de andere zijde van de Linie, ende voorts door de geheele werelt, ende by gevolge alle 't gene in de respective districten naer 't verloop van de voorsz termijnen soude mogen werden genomen, gerestitueert sal werden: Soo hebben wy goet gevonden u-lieden daer van mits desen te adverteren, om te strecken eensdeels tot der selver narichtinge, anderdeels om haer daer naer te reguleren allen den genen die het eenighsins aengaen magh onder 's Landts Vlote, ende by gevolge onder u-lieder directie gehoorende. Waer mede eyndigende bevelen deselve in Godes heylige protectie. In den Hage den 25en. Augusti 1667. Was geparaphreert *Iacob van Coeverden*, vt. onder stont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *I. Spronsen*.

Waer op gedelibereert zijnde / is de voorsz Missive aengenomen voor notificatie / ende voorts geresolveert dat op den inhoude der selver sal werden gelet ende reguard genomen.

Ontfangen een Missive van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden / geschreven in den Hage den 25en. Augusti laestleden / ende daer nevens een Resolutie ten selven dage genomen / houdende onder anderen dat den Lt. Admirael de Ruyter, volgens schrijvens van hooghgemelte haer Ho: Mogende / met sijn onder hebbende Esquadre sich in en buyten 't Canael noch eenigen tijt af ende aen kruyssende soude onthouden tot nader ordre / ten eynde als in de navolgende Missive geëxpresseert.

De Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

EDele, *Gestrenge*, *Erntfeste*, *Hooghgeleerde*, *Wijse*, *Voorsichtige Heeren*; Wy senden u-lieden mits desen toe het hier nevens gaende Extract van onse Resolutien huyden genomen, ende dat ten fine als daer inne vermelt: Waer mede eyndigende bevelen u-lieden in Godes Heylige protectie. In den Hage den 25en. Augusti 1667. Was geparaphreert *Iacob van Coeverden*, vt. onder stont *Ter ordonnantie van de hooghgemelte Heeren Staten Generael*, ende geteeckent *N. Ruysch*.

Extract uyt het Register der Resolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Iovis den 25en. Augusti 1667.

IN deliberatie geleyt zijnde, is goet gevonden ende verstaen, dat aen de Heeren haer Hoogh Mo: Gedeputeerden ende Gevolmachtighden op 's Landts Vlote geschreven sal werden, dat de wederzijds

Digitized by Google

zijds Ratificatien van 't Tractaet van Vrede tusschen den Koningh van Groot Brittannien, ende desen Staet den 31en. Julij lestleden tot Breda gesloten, den 24en. deses aldaer uytgewisselt, ende de publicatie van de Vrede gedaen zijnde, haer E: als nu sullen vermogen te repatrieren, ende haer Ho: Mo: rapport komen doen: Des sal aen den Lt. Admirael *de Ruyter* geschreven werden, dat hy hem met sijn onderhebbende Esquadre alnoch omtrent het eynde van 't Canael ende daer buyten af ende aen kruysende, soo tot protectie van de uyt ende inkomende Koopvaerdy-schepen deser Landen, die aldaer noch ses weken de hostiliteyten der Engelsche subject sullen wesen, als tot andere voorvallende dienstén in Zee sal hebben te onthouden, tot nader ordre van haer Ho: Mo: Ende sal de bovenstaende Resolutie by Extract authenticq gesonden werden aen de respective Collegien ter Admiraliteyt, om te strecken tot der selver narichtinge, met versoeck ende begeerte, dat haer E: sonder eenigh uytstel de Vivres, volgens voorgaende Resolutien, gedestineert tot revictuailleringe van de Schepen onder de Vlagge van den gemelten Lt. Admirael *de Ruyter* gehoorende, derwaert sullen hebben af te senden, op dat desselve Schepen niet genootsaeckt werden by gebreck van levensmiddelen haer post te verlaten. Was geparaphreert *Iacob van Coeverden*, re. onder stont *Accordeert met 't voorsz Register*, ende geteeckent *N. Ruysch.*

Waer op gedelibereert / ook gehoort de consideratien ende 't advis van den Hoogen Scheeps-Krijghsraedt / ende op de voorsz haer Ho: Mogende goede meyninge ende intentie serieuse reflexie genomen zijnde / soo is wel eenpartigh goet gevonden ende geresolveert de ordres van haer Hoogh Mo: punctuelick t'achtervolgen ende naer te komen; maer dewijle de meeste van 's Landts Schepen van Bier ende Water niet langer als upterlick tot den tien ende twaelfden deser loopende maent September voorsien zijn / ende dat lichtelick soude konnen gebeuren / dat in het jegenwoordige saisoen van 't Jaer de Westelicke winden een geruymen tijt souden komen continueren / te meer dewijle deselve nu een langen tijt herwaerts niet veel gewaept hebben / daer door het Bier ende Water by 's Landts Vlote noodwendigh gerequireert ende te gemoet gesien werdende / noch een langen tijt soude konnen werden opgehouden: Soo is op het eenpartigh advis van alle de Hooge Officieren / jegenwoordigh onder de Vlagge zijnde / geoordeelt dat men genecessiteert was te resolveren dat het gemelte gros van 's Landts Vlote met kleyn zepl het Canael sachtjens soude oploopen / om het voorsz Bier ende Water / mitsgaders de resterende Victuaille / onderwegen te rencontzeren / ofte in allen gevalle de voorsz provisie omtrent de Hoofden ende in 't naeuw te blijven afwachten / op dat deselve door de tegenwoordige lange nachten niet vermist moge werden / ofte door contrarie winden ende langer afblijven van de voorsz Victuaille / ende insonderheyt gebreck van Bier ende Water / meergemelte 's Landts Vlote in de upterste extremiteyt gebracht en werde / aengesien hier omtrent geen gelegentheyt te vinden is / om van de gerequireerde behoeften sich te konnen provideren: ende wijders / deselve bekomen hebbende / dat als dan met het gros van 's Landts Vlote de Canael weder af geloopen sal werden / omme de Ingesetenen van den Staet aldaer te protegeren / ende den Vyandt allen mogelicken afbreuck te doen / ter tijt ende wijle toe de hostiliteyten in conformité van de Vredens Tractaten wederzijds sullen komen te cesseren.

Ontfangen eene Resolutie van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael tot de secrete Zee-saken / genomen den ses en twintighsten Augusti laestleden / soo rakende het revictuailleren van den Luytenant Admirael van Gent als anders / hier naer volgende geinsereert.

Digitized by Google

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Veneris den 26ten. Auguſti 1667.

Secrete Zee-ſaken.

ONtfangen een Miſſive van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, geſchreven aldaer den 25ten. deſes, houdende in effect, dat haer E: dien morgen ſchrijvens hadden ontfangen van den Lt. Admirael *van Gent*, uyt des ſelfs onder hebbende Schip, op de hoogte van 57. graden, omtrent ter halver Zee, adverterende des ſelfs aennaderinge voor Gaets van 't Texel, met byvoeginge van redenen, ende voorts dat haer E: op de lecture van de voorſz Miſſive aenſtonts eenige Heeren uyt den haren hadden verſocht ende gecommitteert, ten ſpoedighſten te reyſen naer 't Texel, ende aldaer alle mogelicke ordre te ſtellen, ende bevorderinge te doen tot het aen boort ſenden van de vivres voor den gemelten Lt. Admirael *van Gent*, ende ſijne byhebbende Schepen van haren reſſorte, al eenigen tijt aldaer gelegen hebbende, doch beduchtende dat door het jegenwoordigh loſſe weder d'overladinge buyten Gaets voor eenigen tijt verhindert ſoude konnen werden, de voorgemelte Heeren Gecommitteerden hadden geauthoriſeert, dat in ſulcken geval, ende den voornoemden Lt. Admirael *van Gent*, ſich door extremiteyt geneceſſiteert vindende binnen Gaets te komen, den ſelven te laſten ende t'ordonneren, niet verder te komen als tot in de Com, tuſſchen het Spanjaerts Gat ende Landt-Diep, omme geprovideert weſende, ſoodanigen verderen dienſt te doen, als haer Hoogh Mo: ſouden bevinden te behooren: Ende alſoo de Landt-militie, die extraordinaris op de voorſz Schepen mochte weſen geplaetſt, ende nu apparent geen dienſt van importantie ſal konnen doen, overlaſtigh ſal weſen aen 't ander Scheeps-volck; ſoo verſoecken haer E: dat haer Ho: Mo: tot het aflichten van de voorſz Landt-militie ordre gelieven te ſtellen, of de gemelte hare Gecommitteerden by aenſchrijvinge te authoriſeren, mitſgaders oock tot het doen binnen komen van den meergemelten Lt. Admirael *van Gent*, in cas de noot als voren vermelt ſulcks ſoude komen te vereyſchen, om den tijt te meſnageren. Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, dat aen 't gemelte Collegie ſal werden gereſcribeert, dat hare Ho: Mogende uyt hare voorſz Miſſive met ſonderlinge aengenaemheyt hebben vernomen het ſpoedigh affenden van de voorgemelte hare Gecommitteerden naer het Texel, ten fine als voren: Ende ſal geſchreven werden aen den Luytenant Admirael *van Gent*, dat hy de Landt-militie by hem zijnde, ende niet eygentlick dienende tot bemanninge van de Oorlogh-ſchepen, met hare Hooge ende mindere Officieren weder op ſal hebben te ſenden; ende ſullen de gemelte Heeren Gecommitteerden verſocht ende geauthoriſeert werden, gelijck haer E: verſocht ende geauthoriſeert wert mits deſen, om met correſpondentie van de Heeren Raden van de Provincien van Hollandt ende Vrieſlandt, daer uyt de voorſz Landt-militie apparentelick gelicht ende te Schoep gebracht is, dien aengaende, ende in wat plaetſen deſelve dient geleght te werden, te diſponeren ſoo als ten meeſten dienſte van den Lande bevonden ſal werden te behooren; oock ſullen ſy Heeren Gecommitteerden alleen, op het binnen komen of het buyten blijven van den gemelten Lt. Admirael *van Gent* na gelegentheyt van ſaken de noodige ordre ſtellen, ende doen nakomen, welverſtaende dat de gemelte Heeren Gecommitteerden van 't gemelte Collegie ter Admiraliteyt van 't Eſquadre van den voornoemden Lt. Admirael *van Gent* ſullen detaſcheren de Schepen van de Capiteynen *Bruynſvelt*, *Barent Hiddes*, ende *Chriſtiaen Ebels*, ſonder deſelve met hem om de Noordt te ſenden: Des ſal geſchreven werden aen 't gemelte Collegie ter Admiraliteyt in Vrieſlandt, datſe die drie Schepen binnen Gaets ten ſpoedighſten willen revictuailleren, ende tot 's Landts dienſt bequaem maken: Eyndelick ſal oock geſchreven werden aen den Lt. Admirael *van Nes*, jegenwoordigh met een goet gedeelte van 's Landts Vlote voor de Riviere van Londen leggende, op wegh zijnde om naer de Kuſten deſer Landen te komen, dat hy ter eerſter gelegentheyt ende goede occaſie, de Landt-militie op 't voorſz gros weſende, ende niet eygentlick die-

Digitized by Google

dienende tot bemanninge van de Oorlogh-ſchepen, met hare Hooge ende mindere Officieren herwaerts ſal hebben te ſenden naer de reſpective Zee-gaten daer uyt die gevaren is: Sullende hier van Extract geſonden werden aen 't meergemelte Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, tot narichtinge, ende aen de meergenoemde Heeren hare Gecommitteerden in 't Texel, om haer daer naer, ſoo veel haer aengaet, te reguleren. Was geparaphreert *Iacob van Coeverden*, vt. onder ſtont *Accordeert met 't voorſz Regiſter*, ende was onderteeckent *I. Spronſen.*

Waer op gedelibereert zijnde is deſelve aengenomen voor notificatie.

Noch ontfangen eene Reſolutie van de Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden tot de ſeyzete Zee-ſaken / den 27en. Auguſti laeſtleden genomen / ſoo rakende de ſecuriteyt van de Oost-Indiſche Retour-ſchepen als anders / hier naer volgende van woorde te woorde getranſereert.

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Ho: Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Sabbathi den 27en. Auguſti 1667.

ONtfangen een Miſſive van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amſtelredam, geſchreven aldaer den 26en. deſes, houdende in effect, daerſeingevolge, ende tot executie van haer Ho: Mo: Reſolutie van eergiſteren, dien voormiddagh getreden weſende in conferentie met eenige Bewinthebberen van de Ooſt-Indiſche Compagnie, onderlinge hadden vaſtgeſtelt, de Oorlogh-ſchepen van haren reſſorte, die onder de Vlagge van den Lt. Admirael *van Gent* voor Gaets van 't Texel gekomen zijn, uytgeſondert twee (die als voor de gemelte Compagnie geëquipeert zijn geimputeert) ten ſpoedighſten te Victuailleren, omme geëmployeert te werden ten fine, als in de voorſz Reſolutie vermelt, en daer by te voegen de Oorlogh-ſchepen gehoorende onder de Collegien ter Admiraliteyt in 't Noorder-quartier ende in Vrieſlandt, die ſich by de voorſz Vlagge voor Gaets bevinden, daer mede dan een Eſquadre van twaelf Schepen, een Jacht ende twee Branders ter vereyſchter plaetſe geſonden ſouden konnen werden: Waer op gedelibereert, ende alle 't gene ter materie dienende in de jegenwoordige conjuncture van tijden ende ſaken, met aendacht rijpelick overwogen weſende, is goet gevonden ende verſtaen, mits deſen abſolutelick te authoriſeren, d'Heeren Gecommitteerden van 't gemelte Collegie ter Admiraliteyt jegenwoordigh in 't Nieuwe Diep zijnde, omme uyt de Schepen van Oorloge, 't zy uyt die gene, gehoorende onder de Vlagge van den gemelten Lt. Admirael *van Gent*, of wel uyt ſoodanige, die van het gros van 's Lands Vlote, onder den Lt. Admirael *van Nes*, van voor de Riviere van Londen eerſtdaeghs ſtaen voor 't Texel te komen, ende generalick alle anderen die noch by de hant ſouden mogen weſen, geene gereſerveert, daer onder gecomprehendeert ende begrepen de Schepen van de Capiteynen *Brunſvelt*, *Barent Hiddes*, ende *Chriſtiaen Ebels*, gehoorende onder de directie van 't Collegie ter Admiraliteyt in Vrieslandt, die anderſins volgens Reſolutie van giſteren ſouden hebben gedetaſcheert geworden, een bequaem ende beſtant Eſquadre te formeren, ende ſonder tijt verlies van alles verſien ende genoeghſaem geprovideert weſende, onder 't commandement van den gemelten Lt. Admirael *van Gent* in Zee te ſenden, ende hem in den naem ende van wegen haer Ho: Mo: te laſten ende te bevelen ſich daer mede in alle ſpoet wederom te begeven naer de poſt, die hy door gebreck van levens middelen heeft moeten verlaten, om de verwacht werdende Ooſt-Indiſche Retour-ſchepen te rencontreren, te ontmoeten, ende in ſalvo te geleyden: Ende ſal tot meerder bevorderinge van deſe haer Hoogh Mo: goede meyninge ende intentie geſchreven werden aen 't Collegie ter Admiraliteyt tot Rotterdam, datſe de Oorlogh-ſchepen van hare directie, die onder de voorſz Vlagge van den meergemelten Luytenant Admirael *van Gent* zijn beſcheyden geweeſt, ende nevens den Vice Admirael *de Lieſde* ge-

Digitized by Google

zeylt naer 't Goereesche Gat, ten spoedighsten met Victuaille willen voorsien, ende wederom senden, om haer by den selven L^t. Admirael te vervoegen, ter plaetse daer hy sich sal onthouden: Dae mede soodanige aenschrijvinge sal werden gedaen aen 't Collegie ter Admiraliteyt in Zeelandt, ten reguarde van de Schepen van haren ressorte, die van de voorsz Vlagge gedetascheert aldaer souden mogen wesen ingevallen: Gelijck oock aen de Collegien ter Admiraliteyt in 't Noorder-quartier, ende in Vrieslandt geschreven sal werden, datse de voorsz Schepen van haren ressorte, die sich voor Gaets bevinden, sonder een moment te vertoeven, van de noodige Vivres ende behoeften willen voorsien, in cas sulcks boven vermoeden voor den ontfangh 's Briefs niet en soude mogen zijn geschiet. Voorts sullen de gemelte vier Collegien ter Admiraliteyt werden versocht, gelijck deselve versocht ende begeert werden mits desen, de Officieren ende Capiteynen van haren ressorte tot escorte als voren t'employeren, wel expresselick te lasten ende t'ordonneren, datse de bevelen ende commandementen van de gemelte Heeren Gecommitteerden van 't Collegie ter Admiraliteyt tot Amstelredam, jegenwoordigh zijnde in 't Nieuwe Diep, in krachte van dese absolute Authorisatie aen hun te geven, preciselick sullen hebben te pareren, ende t'obedieren, sonder van des te doen eenighsins in gebreke te blijven, op pœne van daer over als wederhoorige aengesien ende gecorrigeert te werden. Eyndelick inhæreren haer Hoogh Mo: der selver Resolutien gisteren ende eergisteren, nopende de assecuratie van de voorsz verwacht werdende Oost-Indische Retour-schepen genomen, voor soo veel deselve hier mede niet en werden gealtereert: Sullende Extract van desen gesonden werden aen 't meergemelte Collegie ter Admiraliteyt tot Amstelredam tot natichtinge, als mede aen de voornoemde hare Gecommitteerden, om haer daer naer te reguleren, ende te doen reguleren allen den genen die 't aengaen magh, de Capiteynen onder d'andere vier Collegien ter Admiraliteyt ressorterende, in cas het noodigh is, deschargerende over 't ontfangen van eenige Vivres door ofte van wegen de gemelte Oost-Indische Compagnie buyten speciale last van deselve Collegien. Was geparaphreert *Iacob van Coeverden*, vt. onder stont *Accordeert met het voorsz Register*, ende geteeckent *I. Spronsen.*

Waer op egeen resolutie en is gevallen.

Is gelesen ende verbolgens gearresteert / voort gedepescheert de naervolgende Missive aen de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden.

Aen de Staten Generael, den eersten September 1667.

Mutatis mutandis *aen de Heeren Staten van Hollandt.*

Hoogh Mogende Heeren,

ONsen laesten aen Uw Ho: Mo: is geweest van den 27^en. der voorledene maent; desen nacht hebben wy wel ontfangen Uwe Ho: Mo: Missiven ende Resolutien, als eene van den 23^en. Augusti laestleden, rakende het employ van 't gros van 's Landts Vlote onder den L^t. Admirael *van Nes*, drie van den 25^en. de eene rakende de securiteyt van de verwacht werdende Oost-Indische Retour-schepen als anders, ende noch eene van den 26^en. ende eene van den 27^en. 't voorsz subject concernerende, ende de twee andere houdende dat door den zegen van Godt Almachtigh de Vredens Tractaten, tusschen den Koningh van Groot Brittannien, ende den Staet van Uw Ho: Mo: binnen Breda gesloten, geteeckent, ende de respective Ratificatien uytgewisselt waren, ende andere saken de executie van de voorsz Vredens Tractaten concernerende, ende specialick, dat Uw Hoogh Mo: gelieft hadden goet te vinden dat wy souden repatrieren, omme aen Uwe Ho: Mo: van alle 't gepasseerde, gedurende ons verblijf op 's Landts Vlote voorgevallen, te komen doen mondelingh rapport; doch dat het gros van 's Landts Vlote, jegenwoordigh onder den L^t. Admirael

de

Digitized by Google

de *Ruyter*, ende onder deſe Vlagge zijnde, noch eenigen tijt, ende tot nader ordre t'eynde het Canael ofte daer omtrent ſoude blijven kruyſſen: Waer op by ons met den Hoogen Scheeps-Krijghsraedt ſerieuſe reflexie genomen ende deliberatie aengeſtelt zijnde, ſoo is wel eenparigh goet gevonden ende gereſolveert de voorſz ordres van Uw Ho: Mo: punctuelick te achtervolgen ende naer te komen: maer dewijle de meeſte van 's Landts Schepen van Bier ende Water niet langer als uytterlick tot den veertienden deſer loopende maent, ende eenige maer tot den tienden en twaelfden van Bier ende Water voorſien zijn, gelijck Uw Ho: Mo: uyt de Lijſten van het Bier ende Water by de Schepen van de reſpective Eſquadres den 31en. Auguſti laeſtleden gevonden geweeſt zijnde, ſullen konnen afnemen, ende dat het lichtelick ſoude konnen gebeuren, dat in het jegenwoordige ſaiſoen van het Jaer de Weſtelicke winden een geruymen tijt ſouden continueren, te meer dewijle deſelve nu een langen tijt herwaerts niet veel gewaeyt hebben, daer door het Bier ende Water by 's Landts Vlote gerequireert werdende, noch een langen tijt ſoude konnen werden opgehouden: Soo hebben wy op het eenparigh advis van alle de Hooge Officieren hier, onder, ende by de Vlagge zijnde geoordeelt geneceſſiteert te zijn, te reſolveren; dat het gemelte gros van 's Landts Vlote met kleyn zeyl het Canael ſachtjens ſal komen afloopen, op hope dat het ſelve het Bier, Water, ende de reſterende Victuaille onderwegen ſal komen te rencontreren, in allen gevalle, de voorſz Proviſie omtrent de Hoofden, ende in het naeuw ſal blijven afwachten; op dat deſelve door de jegenwoordige lange nachten niet vermiſt mogen werden; ofte door contrarie winden, ende langer af blijven van de voorſz Victuaille, ende inſonderheyt door gebreck van Bier ende Water de meergemelte 's Landts Vlote niet in de uytterſte extremiteyt gebracht te moge werden, alſoo hier omtrent geene gelegentheyt te vinden is, om van de gerequireerde behoeften ſich te konnen voorſien; ende voorts deſelve bekomen hebbende, dat alsdan met het gros van 's Landts Vlote de Canael weder afgeloopen ſal werden, omme de Ingeſetenen van den Staet aldaer te protegeren, ende den Vyandt allen mogelicken afbreuck te konnen doen, ter tijt ende wijle toe de hoſtiliteyten, inconformité van de Vredens Tractaten, wederzijds ſullen komen te ceſſeren: Ende ſullen wy ons ondertuſſchen derwaerts vervoegen, omme aen Uw Hoogh Mo: mondelinge breeder ende circumſtantieelder met behoorlick reſpect rapport te komen doen; Uwe Hoogh Mo: bedanckende dat deſelve gelieft hebben aen ons te vergunnen te mogen repatrieren, konnende niet oordeelen, dat eenige entrepriſes, ofte ſaken van importantie hier omtrent ſullen komen voor te vallen. Waer mede deſen eyndigende ſullen wy Godt Almachtigh bidden Uw Ho: Mo: Perſoonen ende loffelicke Regeeringe meer en meer te willen zegenen. In 's Landts Schip de ſeven Provincien, zeylende omtrent Leſaert, deſelve plaets N. W. ten W. van ons 8. a 9. mijlen van de Wal, den 1. September 1667.

Is voorts geleſen ende gearreſteert de naervolgende Acte.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, Laſten ende ordonneren hier mede, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, den Capiteyn *Iacob Paeuw*, dat hy aenſiens deſes, met ende benevens den Capiteyn *Anſke Fockes*, die mits deſen onder ſijn commandement wert geſtelt, ſal zeylen Weſtwaert aen, om op te ſoecken den Capiteyn *Evert van Gelder*, nevens een Commiſſie-vaerder genaemt *Iuriaen Backer*, die daer omtrent in 't Vaerwater noch giſteren zijn geſien, ende deſelve hier by de Vlagge geleyden, die haer cours Ooſtwaert aen met kleyn zeyl ſal vervolgen: Doch en ſal hy Capiteyn *Paeuw* haer niet langer hebben op te ſoecken als tot morgen ochtent, en ſoo hy deſelve daer als dan niet aengetroffen heeft, ſal hy als voren Ooſtwaert aen zeylen, om aen de Vlagge te komen rapport doen, ſonder hier van te blijven in gebreke: Ende ſal den voornoemden Capiteyn *Anſke Fockes* een dubbelt van deſen worden ter handen geſtelt, om ſich daer mede na te reguleren. Actum in 't Schip de ſeven Provincien, zeylende N. N. Weſt van Leſaert, ſeven mijlen van de Wal, den eerſten September 1667.

Mutatis mutandis *Ian Meyndertſz Kat*, *Iacob Claeſſz Loſke*, *Gaillot-Schippers.*

Digitized by Google

Desen naermiddagh is den Capiteyn Evert van Gelder, nevens de Capiteynen van de Kapers en vijf Prijsen / by haer genomen komende van Brest / onder de Vlote verschenen.

Is heden aen haer Ed: Mo: geëxhibeert de hier naer geinsereerde Lijste van de Engelsche Prijsen / verovert by de Kapers varende met Commissie van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden / en haer jegenwoordigh onder de Vlagge bevindende.

Lijste van de Prijsen jegenwoordigh onder de Vlagge, ende by de ondergenoemde Kapers genomen.

I.

EEn Prijs-boot van omtrent 150. Vaten groot, geladen met 150. pijpen Olie, en de reſt ſmack in Balen, genomen door Capiteyn *Thomas Alderſz.* alias *Nit*, tot Breſt uyt geloſt 8. Kitſen Caſſonades tot een ſekere borgh ſtelt.

II.

Een Pinas met 400. Vaten Blaer-Tabacq, waer van 60. Vaten tot Breſt uyt genomen, verovert door Capiteyn *Andries Bergenaer*, en *Willem Block* van Vliſſingen.

III.

Een Kits met 88. Pijpen Olie, de reſt van de ladinge met Smack, genomen door Capiteyn *Pieter Correman*, ende *Pieter Leeſt* par helft.

IV.

Een kleyn Fregatjen met eenige Balen Wolle, ende een partije Potten en Pannen, genomen door Capiteyn *Bris*.

V.

Een Hoecker met Lixboas Zout, en elf Pijpen Olie, genomen door Capiteyn *Mels* van Vliſſingen.

VI.

Een Kits met 200. Vaten Blaer-Tabacq, door Capiteyn *Caſen* en *Backer* genomen.

VII.

Een Fluyt met Barbados Suycker en Cattoen, genomen door Capiteyn *Backer* en *Caſen*, groot 190. Vaten.

VIII.

Seventien Kaſſen met Sijde Waeren, 13. Baelkens met ander Stoffen, gewerckt in half Sijde en Saeye, en 16000. gulden in contante Penningen in een Hoecker geladen, deſe poſt omtrent de 60000. guldens waerdigh.

Dewelcke aengenomen is voor notificatie.

Ontfangen een Miſſive van den Heere Hartogh van Beaufort, geſchreven tot Breſt den ſeſtienden Julij laeſtleden / hier naer geinsereert.

MESSIEURS,

LA lettre qu'il a plû à vos Excellences, me faire l'honneur de m'eſcrire en datte du 16me. du paſſé, ne pouuoit m'eſtre remiſe en une conjuncture qui fuſt plus ſelon mon gouſt, que celle ou je me trouve preſentement, ayant receu les ordres du Roy pour reünir les cinquante nauires de guerre qu'il a deça, ſans compter les Brulots ny l'Eſcadre de Levant & celle de Hollande, & de tenir cette Flotte, en eſtat d'aller joindre celle de Meßieurs les Eſtats au premier commandement qui me ſera faict de ſa part. Ce qui me faict advouer à vos Excellences, Meßieurs, que j'ay bien de

Digitized by Google

de l'impatience de le recevoir, afin que j'aye la joye que je paſſionne, il y a ſi long temps, de voir les forces de mon Maiſtre unies à celles de ſes alliez pour l'execution de quelque entrepriſe digne des uns & des autres, je vous ſupplie auſſy de croire que je ne perdray pas un moment de temps apres cela, à me mettre en route pour entrer dans la manche, & qu'en toutes rencontres, je me porteray avec empreſſement à vous teſmoigner que perſonne n'eſt plus veritablement que je le ſuis, ny avec une plus grande eſtime.

MESSIEURS,

Voſtre bien humble Serviteur, eſtoit ſigné

Le Duc de Beaufort.

A Breſt le 12. Juillet 1667.

P. S. *De puis cette lettre eſcritte j'ay receu les ordres du Roy de mettre au pluſtoſt à le voille pour aller joindre la Flotte de Meſſieurs les Eſtats, mais par ce que dans le meſme temps j'aprens que Monſieur* de Coventry *doibt eſtre de retour à Breda avec la Ratification du Roy ſon Maiſtre ſur tous les Articles du Traitté de Paix, je me voy par cette nouvelle hors d'apparence de pouuoir executer le dit ordre de ſa Majeſté, de quoy je m'aſſeure Meſſieurs que vous ne doubtes pas que je n'aye un extreme deplaiſir.*

Waer op egeen reſolutie en is gevallen.

Veneris den 2en. September 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, Goutſtaert N. O. ten Noorden ſes mijlen van ons, 's morgens de wint N. ten O. top zeyls koelte.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

Op den dagh tegen wy den wint N. West / 's abonts met Sonnen ondergangh ſagen wy de Oost-hoeck van Goutſtaert N. ten Westen vijf mijlen van ons / gaven laſt dat de bezeylſte van onſe Schepen peder een van de Engelſche Vlijſen achter hem aen ſoude ſlepen met een Kabel / 't welck ſoo is geſchiet / zeylden voort Oost ten Noorden.

Is hyden geleſen ende vervolgens gedepeſcheert de hier naer volgende Miſſive aen den Luytenant Admirael van Aylua.

Aen den Lt. Admirael van Aylua, *den 2en. September* 1667.

EDele, Geſtrenge, Manhafte; Ten opſichte wy bemercken dat met deſe Noordtooſtelicke winden te verre van de Engelſche Kuſten geraken, ende beducht zijn dat ons de verwacht werdende Schepen met Vivres uyt Hollandt langhs deſelve ſouden misloopen; ſoo hebben wy, met advis van den Lt. Admirael *de Ruyter*, goet gevonden Uw Ed: mits deſen t'ordonneren, dat hy van ſtonden aen met ſijn onderhebbende Eſquadre ſoo veel mogelick is zeyl make, om te loefwaert op in 't geſichte van de voorſz Kuſte te geraken, ende langhs deſelve ſoo veel doenlick ten voorſz eynde te zeylen, hebbende alreede den Vice Admirael *van der Zaen*, met eenige andere Schepen die wy hem toe ſenden, gelaſt het ſelve te doen. Waer toe ons verlatende bevelen Uw Ed: in Godes heylige proteƈtie. In 't Schip de ſeven Provincien, den tweeden September 1667.

Sab-

Digitized by Google

Sabbathi den 3en. September 1667. in't Schip de ſeven Provincien.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

's Morgens de wint O. N. Oſt met wepnigh hoelte: tegen den middagh kregen wp de hoelte upt den W. N. W. wp zepliden Oſt aen: 's abonts ſagen wp Poortlant N. O. van ons vier mijlen / wp zepliden tot den middernacht / het wierde doen ſtille dat wp dreven.

Dominica den 4en. September 1667. in't Schip de ſeven Provincien.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

's Morgens ſagen wp den Oſt-hoeck van S. Andries-landt N. O. ten Noorden van ons: wp quamen des middaghs ten Ancker / en ſtopten de ebbe wegens de ſtilte / en lagen ſoo tot 's abonts naer Sonnen ondergangh: wp gingen als doen weder 't zepl om te drijven of te zepien / en hadden de West-naelde van Wicht N. ten Oſten van ons vier mijlen / en dreven ſoo 't geheele getije upt / doen quamen wp weder ten Ancker en lagen tot den 5. dito.

Lunæ den 5en. September 1667. in't Schip de ſeven Provincien.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

's Morgens ten ſeven uren gingen wederom onder zepl / doch het was ſeer ſtille / ſagen het Oſt-eynde van Wicht N. N. Oſt van ons vier mijlen van de Wal / en quamen weder op dertigh vadem waters ten Ancker: wp hadden den Hoeck van Sinttellens N. N. W. van ons vijf mijlen van de Wal: met Sonnen ondergangh begonden wp Ancker te lichten / en waren omtrent ſeven uren onder zepl / doch met wepnigh wint upt het Oſt N. O. Waer quam een Oſtendenaer bp ons / die een Prijs van de Franſche genomen hadde / met Glas en Bos-holen geladen: naer middernacht quamen wp ten Ancker op dertigh vadem / en lagen met ſtijve hoelte tot den ſeſten dito.

Martis den 6en. September 1667. in 't Schip de ſeven Provincien.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

's Morgens de wint N. Oſt met ſtijve hoelte en mottigh weder: ten acht uren gingen wp onder zepl / wp giſten Arondel N. N. O. vijf mijlen van ons: 's namiddaghs wenden wp't / en zepiden tot 's abonts O. Z. O. ten elf uren 's nachts wenden wp 't N. N. W. aen tot tegen den dage / en bequamen de wint N. N. Oſt / doen wenden wp 't Oſt over.

Mercurij den 7en. September 1667. in 't Schip de ſeven Provincien, tuſſchen Wicht ende Beveſier.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.
Lt. Admirael de Ruyter.

's Morgens ten ſeven uren wenden wp 't N. West aen / de wint N. N. O. met top-zepls hoelte / wp waren wel verſpreyt.

Jovis

Digitized by Google

Jovis den 8en. September 1667. in 't Schip de seven Provincien, leggende ten Ancker op vijfentwintigh vadem, N. ten W. van Bevelier.

Present d' Heer Cornelis de Witt.
L't. Admirael de Ruyter.

Des morgens omtrent ten seven uren is by 's Landts Vlote aengekomen den Commandeur Wijnbergen, met drie Fluyten met Victualie / Bier ende Water / door de Heeren Gecommitteerde Raden van Hollandt naer 's Landts Vlote afgesonden / resolveerden Ancker te werpen / ende 't voorsz Bier ende Water te verdeelen aen die gene die 't meest van nooden hadden / ende 't selve gedaen zijnde met de Vloot wederr West aen te zeylen.

Omtrent de middagh zijn mede onder de Vlagge en by 's Landts Vlote aengekomen ses Fluyten met Victualie geladen / door het Collegie ter Admiraliteyt tot Amstelredam afgesonden: soo dat de meeste Schepen abundantelick ende genoeghsaem daer door versien wesende / oock eenigh Bier ende Water aen de Zeeuwsche ende Vriesche Schepen by provisie over gedaen hebben. Den Heere Burgemeester de Witt hare Ho: Mo: Gedeputeerde ende Gevolmachtighde resolveerde over te gaen op 't Schip Deventer / gevoert by den L't. Collonel Palm, ommé met hier selve in conformité van haer Ho: Mo: Resolutie van den 25en. Augusti lestleden naer 't Vaderlandt te verzeylen / ende van alle 't gepasseerde op 's Landts Vlote aen deselve mondelingh rapport te doen / tot welcken eynde gedepescheert is geworden de naervolgende Acte.

DE Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote, hebben; met advis ende communicatie van den L't. Admirael *de Ruyter*, tot der selver commoditeyt ende transport naer 't Vaderlandt, goet gevonden te detascheren ende te verkiesen het Schip van Oorloge genaemt Daventria, jegenwoordigh gevoert werdende by *Francoys Palm*, L't. Collonel ten dienste der voorsz Vereenighde Nederlanden, den welcken hier nevens oock gelast wert 't voornoemde Schip tot embarcquement ende transport van hooghgemelte Heeren Gedeputeerden ende Gevolmachtighden zeylveerdigh ende klaer te houden: Ende sal hy L't. Collonel voornoemt naer 't arrivement ende debarcquement van meer hooghgemelte Heeren Gedeputeerden met sijn onderhebbende Schip van voor de Mase hebben cours te stellen ende te zeylen tot voor ende in 't Texel, van waer hy sijne aenkomste aen d'Ed: Mogende Heeren Gecommitteerde Raden ter Admiraliteyt tot Amstelredam sal hebben bekent te maken, ofte wel den Commissaris *van der Marck* aldaer, om der selver nadere ordres af te wachten; sonder hier van te blijven in gebreke. Actum in 't Schip de seven Provincien, drijvende op de hooght van Bevelier, den achtsten September 1667.

Is wijders goet gevonden / dat het Schip van Capiteyn Roeteringh, op het versoeck van de Heeren Raden ter Admiraliteyt tot Amstelredam / derwaerts gesonden soude worden; ende dat den Capiteyn Claes Ancker, gehoorende onder 't Collegie van West-Vrieslandt ende den Noorder-quartiere / sonde worden opgesonden / met des selfs Schepen / upt oorsake dat deselve seer traegh ende onbezeylt zijn.

Dat oock de Bzanders . . . . . vermits der selver defecten ende reddeloosheyt / peder na der selver distincten sullen worden versonden / om 't gros van de Vlote daer mede niet te incommoderen / ende dat oock niet gevoordeelt worde deselve by dese gelegentheyt by de Vlote noodigh te zijn.

Dat voorders alle de Landt-militie / als noch by de Vlote zijnde / sal afgesonden worden

Digitized by Google

naer het Vaderlandt: tot welcken eynde deselve op de Schepen van Claes Ancker ende Roeteringh voornoemt / ende voorts op ses Gaillots gecombarcqueert sal worden.

Is goet gevonden den Hoogen Scheeps-Krijghsraet te convoceren / ende aen den selven de voorss Resolutien / ende het vertreck van den Heere de Witt hare Ho: Mo: Gedeputeerde ende Gevolmachtighde naer het Vaderlandt / bekent te maken: dewelcke eenpartighlick goet gevonden hebben den opgemelten Heere de Witt te bedancken voor de goede Offieten gedurende dese expeditie op 's Landts Vlote gedaen.

Noch gedelibereert synde over het verder employ van 's Landts Vlote / is goet gevonden / dat den Lt. Admirael de Ruyter met deselve Vlote het Canael weder sal oploopen / ende buyten het selve blijven kruysse / in conformité van haer Hoogh Mogende Resolutie van den 25m. Augusti laestleden / tot nader ordre.

Waer naer den Heere de Witt van de opgemelte Heeren van den Krijghsraet afscheyt genomen hebbende / ende naer dat deselve Heeren respectivelick malkanderen gevaleticeert ende geluck op de repse gewenscht hadden / is over gegaen op het Schip van den Lt. Collonel Palm voornoemt / omme met het selve naer het Vaderlandt te verseylen.

Jovis den 8en. September 1667. in 's Landts Schip Daventria, na de middagh.

Present d'Heer Cornelis de Witt.

Des avonts omtrent ten vijf uren syn de Lt. Admiraels de Ruyter ende Banckert gekomen aen boort van den Lt. Collonel Palm, om noch naerder afscheyt te nemen van den Heere de Witt hare Ho: Mo: Gedeputeerde ende Gevolmachtighde / ende den selven nochmaels serieuselick voor alle des selfs goede diensten ende officten te bedancken / versoeckende dat deselve daer van aen hare Ho: Mo: rapport soude willen doen / met presentatie van haren dienst / ende protestatie van sonderlinge genegenthept: waer naer deselve weder naer hare respective Schepen vertrocken ende met Chaloupen gevoept syn / ende heeft den gemelten Heere de Witt seyn gedaen om seyl te maken ende cours te setten naer het Vaderlandt; geluck vervolgens geschiet is / maer wiert heel stil / soo dat wy de stroom niet verseylen konden / lieten derhalven Ancker vallen: 's nachts omtrent tien uren gingen wy weder onder seyl / maer was stille.

Veneris den 9en. September 1667. in 't Schip Daventria, leggende ten Ancker op 24. vadem, N. van Fierley drie mijl, den wint N. Oost met een moye koelte, 's morgens.

Present d'Heer Cornelis de Witt.

's Middaeghs gingen wy weder onder seyl / lepden 't Zuydt aen.

Is heden gelesen ende gearresteert de volgende Missive aen den Commissaris Knijf op den Helder.

Aen den Commissaris Knijf, *den 9m. September* 1667.

De

Digitized by Google

De Gedeputeerden ende Gevolmachtighden van de Ho: Mo: Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden op 's Landts Vlote.

ERntfeſte, Vrome, Diſcrete; Wy hebben goet gevonden de Schippers *Ian Meyndertſz Kat*, *Arij Corneliſſz Nol*, *Ian Corneliſſz Dronthen*, *Iacob Corneliſſz Laſke*, *Ary Maertenſz Baſke*, ende *Iacob Theuniſſz Camp* met der ſelver Gaillots van 's Landts Vlote te detaſcheren, ende naer 't Vaderlandt te doen keeren, met laſt ende ordre omme naer 't Texel te verzeylen, ende ſich op hare aenkomſte aldaer aenſtonts aen u-lieden t'addreſſeren, die wy oock hier mede wel expreſſelick laſten ende bevelen de voornoemde Schippers daer gekomen zijnde uyt haren dienſt t'ontſlaen, alſoo deſelve jegenwoordigh ten overvloet ende tot belemmeringe van 's Landts Vlote bevonden werden, oock tot koſten van den Lande zijn loopende. Actum in 't Schip Deventer, zeylende op de hoogte van Fierley, den negenden September 1667.

Deſen avont quamen wp ten Ancker op 22. badem / N. ten W. van Fierlep vijf mijlen naer giſſinge: 's nachts gingen wp weder onder zepl / den wint N. W. ten N. met een top-zepls hoelte.

Sabbathi den 10en. September 1667. in 't Schip Deventer.

's Morgens de wint N. W. met een ſtijve top-zepls hoelte: tegen den middagh Anckerden wp op 18. badem/ O. N. O. van Swarte Pes twee groote mijlen naer giſſingh: 's namiddaghs omtzent twee uren gingen weder onder zepl / den wint N. N. Oſt / liepen naer de Engelſche Wal / quamen ten Ancker dicht onder de Wal op 17. badem / Z. W. ten Z. van de Singels: 's nachts ſes glaſen in de Honde-wacht liep den wint Zupdt Oſt / gingen weder onder zepl.

Dominica den 11en. September 1667. in 't Schip Deventria.

Preſent d'Heer Cornelis de Witt.

Deſen morgen de wint Z. ten Oſten waren dicht onder Doebzen / ſtelden ons coers N. O. ten Oſten.

Ontfangen een Miſſive van den Heere Hartogh van Beaufort, geſchreven tot Breſt den 22en. Auguſti laeſtleden / hier naer volgende van woorde te woorde geinſereert.

MESSIEURS,

I'Ay receu les lettres du ſeize Iuin dernier que vos Excellences m'ont fait l'honneur de m'eſcrire aus quelles ie n'ay pas manqué de faire reſponſe: pour celles du vingt ſeptieſme, il faut qu'elles ayant eſté perdues, ayant appris voſtre belle action de la Riviere de la Thameſe par d'autres Voyos que celle la. Quant à la Flotte du Roy mon Maiſtre il y a long temps qu'elle eſt en bel & bon eſtat & que l'aſſeurance de la paix d'Angleterre & la foibleſſe de cette nation a oſté la penſeé à ſa Majeſté de faire ſortir ſon pavillon, mais ſeulement quelque eſcadre ayant des deſſeins dans la veüe de cette paix, d'employer les forces de Mer, à ce qui regarde ſon plus preſent ſervice: Venant preſentement de receuoir des ordres qui me retiennent encore dans le port, juſqu'a ce que je les aye executtez, attandant pour cet effect l'Eſcadre de M. du Queſne, & celle de M. de la Roche ſans

Digitized by Google

cela je me ſerois donné l'honneur de aller voir vos Excellences, pour les aſſeurer que l'on ne peut pas avoir plus d'eſtime que j'en ay pour Meſſieurs les Eſtats & pour elles en particulier, dont je ſuis.

MESSIEURS

Voſtre bien humble Serviteur, eſtoit ſigné

Le Duc de Beaufort.

A Breſt le 22. Aouſt 1667.

Waer op egeen reſolutie en is gevallen.

Lunæ den 12en. September 1667.

Des morgens vroegh gekomen zijnde op de hooghte van de Maſe / omtrent vier mijlen buyten de Walle / alwaer eenige Zepn-ſchoten gedaen hebbende om eenigh Vaertuygh aen boort te bekomen / ſoo is omtrent ten tien uren een van de Loots Boots van den Vlie aen het Schip Overijſſel aengekomen / in het welcke den Heere de Witt, hare Hoogh Mogende Gedeputeerde ende Gevolmachtighde / is over gegaen / ende omtrent ten ſeven uren des avonts tot Maeſlandt-Sluys / ende dien ſelven nacht in 's Graven-Hage omtrent twaelf uren in goede diſpoſitie gearriveert.

Martis den 13en. September 1667.

Des morgens heeft den Heere de Witt aen haer Hoogh Mogende ſommierlick gerapporteert 't gene gedurende des ſelfs verblijf op 's Landts Vlote van importantie was voorgevallen / waer op by hooghgemelte haer Ho: Mogende is genomen de naervolgende Reſolutie.

Extract uyt het Regiſter der Reſolutien van de Hoogh Mogende Heeren Staten Generael der Vereenighde Nederlanden, Martis den 13en. September 1667.

D'Heer *Cornelis de Witt*, hare Hoogh Mogende geweſen Gedeputeerde ende Gevolmachtighde op 's Landts Vlote, heeft ſommier rapport gedaen van't gene in de jonghſte expeditie voorgevallen is: Waer op gedelibereert zijnde, hebben haer Hoogh Mogende den gemelten Heere *de Witt*, over ende ter ſake van ſijne ſonderlinge vigilantie, moeyte, arbeydt, voorſichtigheyt, vaillantiſe ende goede conduicte uyt liefde tot het Vaderlandt, in het uytvoeren van hare Hoogh Mogende bevelen, ende het bevorderen van den dienſt van 't Landt, ſoo veel als door Godts toelatinge menſchelicker wijſe heeft konnen geſchieden, over nacht ende dagh in deſen gehadt, gebruyckt ende aengewent, in de beſte forme bedanckt, verklarende daer inne ten vollen vernoeght te weſen. Was geparaphreert *A. B. d'Aſperen*, vt. onder ſtont *Accordeert met 't voorſz. Regiſter*, ende geteeckent N. *Ruyſch.*

De

Digitized by Google

De naervolgende Reſolutien en Miſſiven ons te ſpade ter handen gekomen zijnde, gelieve den gunſtigen Leſer op haer plaetſe voor geinſereert te houden.

Reſolutie der Stadt Dordrecht, in date den 22en. Julij 1667.

IS ter Vergaderinge van den Oudtrade geleſen ſekere Miſſive van de Ed: Gro: Mog: Heeren Staten van Hollandt ende Weſt-Vrieſlandt, in date den 20en. deſer loopende maent, houdende advertentie, dat haer Ed: Gr: Mo: reflexie gemaeckt hebbende op de goede qualiteyten van de Heer *Cornelis de Witt*, regeerende Borgemeeſter deſer Stadt, den ſelven Heer hadden geëligeert omme op de preſentatie van deſe Provincie voor de aenſtaende expeditie ter Zee met de Vloot van de Staet als Gecommitteerde te werden gebruyckt, met verſoeck dat haer Ed: Achtb: onbeſwaert ſouden gelieven te weſen den gemelten Heer de vereyſchte permiſſie ende diſpenſatie ten voorſz eynde te verleenen, breeder blijckende uyt de Miſſive hier naer volgende van woorde te woorde geinſereert.

Erntfeſte, Wijſe, Voorſienige, Diſcrete, Lieve, Getrouwe; Op huyden by ons weſende gedelibereert over den Perſoon die van onſent wegen geëligeert ende ter Generaliteyt voorgeſtelt ſoude worden, omme voor de aenſtaende expeditie ter Zee, met de Vlote van den Staet, als Gecommitteerde te worden gebruyckt, hebben wy reflexie gemaeckt op de goede qualiteyten van den Heer *Cornelis de Witt*, jegenwoordigh Borgermeeſter der Stadt Dordrecht, niet twijffelende ofte den ſelven ſal hem ten dienſte van den Lande onweygerlick tot het voorſz employ laten diſponeren. Maer dewijle ons by de Heeren U L. Gecommitteerden op onſe Vergaderinge te gemoet gevoert is, dat achtervolgende de Statuten van de voornoemde Stadt een regeerende Borgermeeſter in geen employ buyten de Stadt vermagh gebruyckt te worden, ſonder voorgaende diſpenſatie van den Oudtrade der voorſz Stadt; ſoo verſoecken wy dat U L. de ſake daer henen dirigeren willen, dat tot de gerequireerde diſpenſatie dient halven ten ſpoedighſten gereſolveert, ende ons daer van advertentie gegeven moge werden, op dat onſe reſolutie voorſz ter Generaliteyt in gebracht, ende den dienſt van den Lande moge werden gevordert; Ende ons daer toe verlatende bevelen wy U. L. onder des de beſcherminge Godes. Geſchreven in den Hage den 20en. Mey 1667. Onder ſtont *Ter ordonnantie van deſelve*, ende was geteeckent *Herbt. van Beaumont.*

Waer op alvorens gehoort zijnde de reſolute ende cordate verklaringe van den gemelten Heer Borgemeeſter, ende geſien des ſelfs bereytwilligheyt, om ſijn perſoon ten dienſte van ons lieve Vaderlandt in deſe importante occaſie te laten employeren; Is goet gevonden ende verſtaen dat aen den gemelten Heer Borgemeeſter permiſſie ſal werden gegeven, gelijck gedaen wert by deſen, omme de aenſtaende expeditie in de voorſz qualiteyt by te wonen, ende ſulcks dat deſelve gedurende den voorſz tijt van de actuele functie van het Borgemeeſter-ampt ſal werden gediſpenſeert, zijnde den gemelten Heer oock te gelijck alle heyl ende voorſpoet, mitſgaders een glorieuſe wederkomſte toe gewenſcht.

Is naer voorgaende deliberatie goet gevonden ende verſtaen, dat de Heer *Hugo Repelaer*, Borgemeeſter van 's Heeren wegen, ſal werden verſocht ende geauthoriſeert, gelijck deſelve verſocht ende geauthoriſeert wert by deſen, omme gedurende de abſentie van de Heer *Cornelis de Witt*, Borgemeeſter van de Gemeente, deſelve functie te bekleeden, ende alomme waer te nemen, ten meeſten dienſte van de Stadt.

Reſolutie der Stadt Dordrecht, in date den 30en. Julij 1667.

MYn Ed: Heeren van den Gerechte der Stadt Dordrecht, op de propoſitie van de Heer *Hugo Repelaer*, Borgemeeſter van 's Heeren wegen, zijnde by abſentie van de Heer *Cornelis de Witt* waernemende het Borgemeeſterſchap van de Gemeente, met aendacht hebbende overwogen dat de heerlicke Victorie den 20. 21. 22. ende 23en. der voorlede maent Junij onder Godts genadigen zegen op het Rijck, ende de Capitaelſte Schepen van Engelandt bevochten, ſpecialick door de wijſ-

Digitized by Google

heyt, voorſichtigheyt, ende couragieuſe conduicte van den voornoemden Heer *Cornelis de Witt* onſen regeerenden Borgermeeſter, als haer Ho: Mo: Gedeputeerde ende Gevolmachtighde over 't employ van 's Landts Vlote, is verkregen, ende dat behalven de advantages, die ſoodanigen ongemeene overwinninge in ſich ſelfs behelſt, niet alleen daer door oogenſchijnelick het werck van de Vrede met Engelandt tot die maturiteyt is gebracht, dat men de finale concluſie van dien dagelicks te gemoet ſiet, maer oock albereyts ten ſelven opſichte van andere Koningen ende Potentaten goede ende heylſame Tractaten zijn geobtineert, ende noch andere voordeelen meer ſtaen te wachten: Is by haer Ed: Achtb: met eenparige ſtemmen goet gevonden ende verſtaen, dat tot betuyginge van de eſtime die deſelve voor de voorſz heroique daden hebben, ende tot gedachtenjſſe van dien voortreffelicken zegen door den voornoemden haren Borgemeeſter onder Godts genadige beſtieringe bevochten, ten ſpoedighſten een Tafereel ſal werden geſchildert, ende in de groote Zale opgehangen, behelſende het conterfeytſel van de Heer *de Witt*, mitſgaders d'attacque op het Fort van Charneſſe, ende de veroveringe van 't ſelve, het veroveren, ruineren, ende verbranden van de Schepen omtrent Chattam ende op de Rivier van Rocheſter, met den gevolge ende aenkleven van dien, in voegen als het ſelve op het cierlickſte ende bequaemſte ſal konnen werden geordonneert, met een korte ende bondige inſcriptie, ofte verder ter materie dienende: Ende zijn tot uytvoeringe van 't gene vooſz is verſocht ende gecommitteert, gelijck verſocht ende gecommitteert werden by deſen d'Heeren *Hugo Repelaer*, Borgemeeſter van 's Heeren wegen voornoemt, M^r. *Roelant de Carpentier*, *Samuel Trip*, M^r. *Gerard Brandwijck*, ende *Iohan de Vallé*, Schepenen. Actum den 30^en. Julij 1667.

Reſolutie van Hollandt, den 25^en. Auguſti 1667.

DE Heeren Gedeputeerden der Stadt Dordrecht hebben uyt den name ende van wegen d'Heeren hare Principalen ter Vergaderinge gerepreſenteert, dat ten tijde haer Ed: Gro: Mog: het ooge hadden gelieven te ſlaen op den Heere *Cornelis de Witt*, dienende Borgemeeſter der voorſz Stadt, omme van wegen deſe Provincie ter Generaliteyt voorgeſtelt, ende vervolgens aldaer by haer Ho: Mo: nevens andere Heeren met volle macht over 't employ van 's Landts Vlote gecommitteert te werden, deſelve Heeren hare Principalen de voorſz goede intentie van haer Ed: Gr: Mo: met genegentheyt hadden opgevolght, ende geen ſwarigheyt gemaeckt den gemelten Heere Borgemeeſter ten voorſz eynde te dimitteren, gelijck deſelve oock vervolgens die moderatie hadden gebruyckt van haer Ed: Groot Mog: met geen verſoecken tot des ſelfs wederkomſte te hebben geimportuneert, ſoo lange door de tegenwoordigheyt van de meergemelte haren Borgemeeſter op 's Landts Vlote den Staet eenigen dienſt toegebracht konde werden; maer dewijle het Godt Almachtigh tſedert gelieft hadde de rechtvaerdige Wapenen van deſen Staet onder de voorſz directie ſoodanigh te zegenen, dat door deſelve eerſt een heerlicke Victorie bevochten weſende in de eyge Havenen ende Rivieren van den Koningh van Groot Brittannien, oock naderhant daer op een finael Tractaet van Vrede was gevolght, ende op gifteren door d'uytwiſſelinge van wederzijds Ratificatien bekrachtight, in voegen dat voortaen geen nieuwe deſſeynen tot afbreuck van den geweſen Vyandt geformeert konden werden; d'Heeren hare Principalen mits dien goet gevonden hadden door der ſelver Gedeputeerden ter hooghſtgemelte Vergaderinge ernſtige inſtantie te laten doen, ten eynde tot het repatrieren van de voornoemde Heer *de Witt* prompte ordre mochte werden geſtelt, ende daer door te gelijck occaſie gegeven dat deſelve ſijne actuele functie als Borgemeeſter der voorſz Stadt wederomme ſoude mogen waernemen ende continueren. Waer op gedelibereert zijnde, is goet gevonden ende verſtaen, dat van wegen haer Ed: Groot Mo: de ſake ter Generaliteyt daer henen ſal werden gedirigeert, ten eynde den gemelten Heere *de Witt* by haer Ho: Mo: aengeſchreven moge werden, dat de wederzijds Ratificatien van 't Tractaet van Vrede, tuſſchen den Koningh van Groot Brittannien ende deſen Staet, den 31^en. Julij leſtleden binnen Breda geſloten, den 24^en. deſes aldaer uytgewiſſelt, ende de publicatie aldaer proviſionelick gedaen zijnde, deſelve als nu ſal vermogen te repatrieren, ende aen haer Hoogh Mogende rapport komen doen. *Accordeert met de voorſz Reſolutie.*

EYNDE.

Digitized by Google